

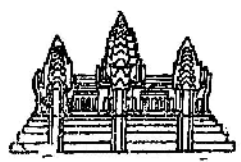
ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណូ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវណ្ណ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះ
វិទ្យុ ថិដក ចាឡី
និង
សេចក្តីវ្យាប្បយុត្តាសាខេរ
នាយ ថិដក
បឋមាវគ្គ ធីតិយវគ្គ

២

តេវសកណ្ណ នឹង អនិយតកណ្ណ

បោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៤៧៨

ញេសកណ្ឌ

ឥមេ ខោ បនាយស្មុន្ទោ តោស សឝ្យាទិសេសា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ

បឝមសឝ្យាទិសេសំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ វិហារតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អាវមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មា សេយ្យសកោ អនកិរតោ ព្រហ្ម-
ចរិយំ ចរតិ ។ សោ តេន កិសោ ហោតិ លូខោ
ទុព្ភណោ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតោ ធមទិសទ្ធិតកត្តោ ។
អទ្ធិសា ខោ អាយស្មា ឧទាយិ អាយស្មន្តំ សេយ្យ-
សកំ កិសំ លូទំ ទុព្ភណំ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតំ
ធមទិសទ្ធិតកត្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ-
ឝតទរោច កិស្ស ភំ អាវសោ សេយ្យសក កិសោ
លូខោ ទុព្ភណោ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតោ ធមទិ-
សទ្ធិតកត្តោ កច្ចំ យោ ភំ អាវសោ សេយ្យសក

តែវសកណ្ណំ

បពិត្រិលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះ សង្ឃទិសេសទាំង ១៣ សិក្ខាបទនេះមកកាន់ឧទ្ទេស^(១) ។

សង្ឃទិសេសទី ១

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពាន ជាប់របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតគ្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ សេយ្យសកភិក្ខុ ដ៏មានអាយុ មិនត្រឹមត្រូវនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ (ចង់សឹក) ។ ដោយហេតុនោះ សេយ្យសកភិក្ខុក៏ទៅជាស្នំស្នមមានសម្បុរអាច់អន់ កើតមានពេកស្នមល្បឿនស្មៅស្នំ មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស ។ ទាយត្រេរ^(២) ដ៏មានអាយុ ឃើញសេយ្យសកភិក្ខុដ៏មានអាយុស្នំស្នម មានសម្បុរអាច់អន់កើតមានពេកស្នមល្បឿនស្មៅស្នំ មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស លុះឃើញហើយទើបសួរសេយ្យសកភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យសក ហេតុអ្វី បានជាលោកស្នំស្នមមានសម្បុរអាច់អន់កើតមានពេកស្នមល្បឿនស្មៅស្នំ មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស (ជ្រូចខ្លះ) ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យសក

---

១ បាឡីដែលសំដែងឡើងទុកជាគោលដើមនៃសិក្ខាបទ ហៅថា ឧទ្ទេស ។ ២ អង្គិកថា ពន្យល់សេចក្តីថា ទាយត្រេរនេះជាឧបដ្ឋិកយរបស់សេយ្យសកភិក្ខុ ។

វិទយបំណិកេ មហាវិរាដ្ឋោ

អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។ ឯវមារុសោតិ ។
តេនហិ ភំ អារុសោ សេយ្យសកោ យាវទត្ថំ កុញ្ញ
យាវទត្ថំ សុប យាវទត្ថំ នហាយ យាវទត្ថំ កុញ្ញត្វា
យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ នហាយិត្វា យនា តេ
អនភិរតិ ឧប្បជ្ឈតិ វកោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា
ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចិ មោចេហិតិ ។ កិណ្ឌ
ខោ អារុសោ កប្បតិ ឯវុបំ កាតុន្តិ ។ អាមារុសោ
អហំចិ ឯវុបំ^(១) ករោមិតិ ។ អដខោ អាយស្មា សេយ្យ-
សកោ យាវទត្ថំ កុញ្ញ យាវទត្ថំ សុប យាវទត្ថំ នហាយ
យាវទត្ថំ កុញ្ញត្វា យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ នហាយិត្វា
យនា អនភិរតិ ឧប្បជ្ឈតិ វកោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា
ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចិ មោចេតិ^(២) ។ អដខោ អាយ-
ស្មា សេយ្យសកោ អបវេន សមយេន វណ្ណាវ អហោសិ
ចិណ្ឌិយោ^(៣) បសន្តម្បុវណ្ណោ វិប្បសន្តម្បុវណ្ណោ ។ អ-
ដខោ អាយស្មតោ សេយ្យសកស្ស សហាយកា កិក្ខុ
អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ ឯតទរោចំ បុព្វេ ខោ ភំ អារុ-
សោ សេយ្យសក កិសោ អហោសិ លូខោ ទុព្វណ្ណោ

១ ឧ, ម, ឯវំ ។ ២ ឧ, ម, មោចេសិ ។ ៣ ម, បិណ្ឌិយោ ។

វិនយចំណែក មហាវិក្ក

លោកមិនត្រេកអរនឹងប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ឬអ្វី ។ សេយ្យសកភក្ត្រឆ្លើយ
ថា ករុណា អារុសោ ។ ទទាយក៏បន្តិចថា ម្នាលអារុសោសេយ្យសក
បើដូច្នោះ លោកចូរនាំខ្ញុំឆ្លុះសិនឱ្យស្តាប់ស្រងំឱ្យពេញចំណង់ទៅ លុះ
ដល់នាំខ្ញុំឆ្លុះសិនស្តាប់ស្រងំពេញចំណង់ហើយ កាលណា បើសេចក្តី
អង្សុកកើតមានដល់លោក រាគគ្របសន្តត់ចិត្តលោក លោកចូរព្យាយាម
ដោយដៃញ៉ាំងទឹកអសុចិឱ្យឃ្លាតចេញក្នុងកាលនោះចុះ។ ទើបសេយ្យសក-
ភក្ត្រសួរថា ម្នាលអារុសោ កិរិយាដែលសមណធ្វើយ៉ាងហ្នឹងគួរដែរឬ ។
ទទាយឆ្លើយថា ករុណា អារុសោ ទុកជាខ្ញុំក៏ធ្វើយ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ លំដាប់គ
ពីនោះមក សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ក៏នាំខ្ញុំចាស់តែឆ្លុះ សិនចាស់តែស្តាប់
ស្រងំចាស់តែពេញចំណង់ លុះដល់នាំខ្ញុំឆ្លុះ សិនស្តាប់ស្រងំពេញចំណង់
ហើយ កាលណា សេចក្តីអង្សុកកើតឡើង រាគគ្របសន្តត់ចិត្ត ក៏ព្យាយាម
ដោយដៃញ៉ាំងទឹកអសុចិឱ្យឃ្លាតចេញក្នុងកាលនោះ ។ គ្រាតមកសេយ្យ-
សកភក្ត្រក៏ត្រឡប់ជាមានសម្បុរមានអន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខ
ស្រស់បស់ មានសម្បុរស្បែកដ៏ផ្លូវផងឡើងវិញ ។ គ្រានោះពួកភក្ត្រដែល
ជាសំឡាញ់របស់សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ក៏សួរសេយ្យសកដ៏មានអាយុថា
ម្នាលអារុសោសេយ្យសក កាលពីដើមលោកស្តាំងស្តួម មានសម្បុរអាច់ដង់

ធរសកល្លោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បឋមញ្ញត្តំ

ឧប្បណ្ណា ប្បណ្ណា កតតោ ធម៌សន្តតតតោ សោនាធនំ
ភ្នំ ឯតរហំ វណ្ណាវ បិណ្ឌិទ្ធិយោ^(១) បសន្ត មុខវណ្ណា
វិប្បសន្តច្នវិវណ្ណា កិណ្ឌ ខោ ភ្នំ អារុសោ សេយ្យ-
សក កេសជ្ជំ ករោសីតិ ។ ន ខោ អហំ អារុសោ
កេសជ្ជំ ករោមិ អបិចាហំ យាវនត្តំ កុញ្ញាមិ យាវនត្តំ
សុចាមិ យាវនត្តំ នហាយាមិ យាវនត្តំ កុញ្ញាត្វា យាវនត្តំ
សុចិត្តា យាវនត្តំ នហាយិត្វា យេនា មេ អនកិរតិ ឧប្បជ្ជតិ
រកោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចិ
មោចេមីតិ ។ កី បន ភ្នំ អារុសោ សេយ្យសក យេនេវ
ហត្ថេន សន្ធានេយ្យំ កុញ្ញាសិ តេនេវ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា
អសុចិ មោចេសីតិ ។ ឯវមារុសោតិ ។ យេ តេ កិក្ខុ
អប្បិចា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កតិ
ហិ ធាម អាយស្មា សេយ្យសកោ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា
អសុចិ មោចេស្សីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខុ អាយស្មន្តិ
សេយ្យសកំ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា កករតោ
ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ អថខោ កករា ឯតស្មី ជិណានេ

១ ម. បិណ្ឌិទ្ធិយោ ។

គោរសកល្យា សង្ឃ ទិសេសទី ១ បរិមប្បញ្ញត្តិ

កើតទៅជា រោគស្តម្ភល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ ឥឡូវ
នេះលោកមានសម្បុរ មានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខស្រស់របស់
មានសម្បុរស្បែកផ្សំផងឡើងវិញ លោកបានធ្វើថ្នាំអ្វី (ធាន) អាវុសោ-
សេយ្យសក ។ សេយ្យសកភិក្ខុធ្វើយតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំ
គ្មានធ្វើថ្នាំអ្វី (ធាន) ទេ តែខ្ញុំបានធានឆ្អែតសិនស្តាប់ស្រង់ទឹកពេញចំណង់
លុះបានធានឆ្អែតសិនស្តាប់ស្រង់ទឹកពេញចំណង់ហើយ កាលណា សេចក្តី
អង្សកកើតឡើង រាគគ្របសន្តត់ចិត្តខ្ញុំ ព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិដោយ
ដៃក្នុងកាលនោះ ។ ទើបពួកភិក្ខុជាសំឡេញសួរថា ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យ-
សក លោកទទួលបរិភោគនូវរបស់ដែលគេឲ្យដោយសត្វ ដោយដៃណា
លោកព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិដោយដៃនោះឯង ឬអ្វី ។ សេយ្យសក
ធ្វើយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពិតដូច្នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោសគ្នា
គំរងៀលថា ហេតុអ្វីបានដ៏សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ព្យាយាមបញ្ចេញទឹក
អសុចិដោយដៃ (ដូច្នោះ) ។ (គ្រានោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះគំរងៀលសេយ្យ-
សកដ៏មានអាយុ ដោយអនេកបរិហាយហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ អាស្រ័យហេតុនេះ

៤

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិមាតាមេត្វា អា-
យស្មន្តំ សេយ្យសកំ បដិប្បដ្ឋំ សច្ចំ កំរ ភ្នំ សេយ្យ-
សក ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចំ មោចេសីតិ ។
សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កកវា អនន្តរិកំ
មោយបុរិស អនន្តលោមិកំ អប្បជ្ឈិចំ អស្សាមណាតំ
អកប្បយំ អករណីយំ កងំ ហិ ឆាម ភ្នំ មោ-
យបុរិស ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចំ មោចេស្សសិ
នន្ត មយា មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន វិរាតាយ
ឆម្មោ ទេសិតោ នោ សរាតាយ វិសំយោតាយ ឆម្មោ
ទេសិតោ នោ សំយោតាយ អនុមាណាយ ឆម្មោ
ទេសិតោ នោ សឧមាណាយ តត្ថ ឆាម ភ្នំ មោ-
យបុរិស មយា វិរាតាយ ឆម្មោ ទេសិតេ សរាតាយ
ចេតេស្សសិ វិសំយោតាយ ឆម្មោ ទេសិតេ សំយោ-
តាយ ចេតេស្សសិ អនុមាណាយ ឆម្មោ ទេសិតេ

វិធីបិណ្ឌក មហាវិវាហ៍

អាស្រ័យដំណើរនេះ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះ
ទៅសេយ្យសកដ៏មានកាយុថា ម្ចាស់សេយ្យសក បានឮថាអ្នកឯងព្យា-
យាមញ្ញំនិទ្ទិកអសុចិទ្យញ្ញាតចេញដោយវែងមែនឬ ។ សេយ្យសកទូលតប
ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏បានជោគទ្រង់
តិះដៀលថា ម្ចាស់បុរសឥតអំពើ កម្មន្ត្រះមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវ
បែប មិនមែនជារបស់សមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់មោឃ-
បុរស ហេតុអ្វីបានជាអ្នកឯងព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិដោយវែង (ដូច្នោះ)
ម្ចាស់មោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយដ៏ច្រើន
(សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកភក្ត មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយរាគទេ ធម៌
ដែលតថាគតសំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាកគ្រឿងប្រកប មិនមែនដើម្បី
គ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាកសេចក្តី
ប្រកាន់មាំ មិនមែនដើម្បីសេចក្តីប្រកាន់មាំទេ (ដូច្នោះ) មិនមែនឬ ម្ចាស់
មោឃបុរស កាលបើធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យ
ប្រាសចាកភក្ត អ្នកឯងបែរជាវិនិច្ឆ័យត្រង់ធម៌នោះដើម្បីប្រកបដោយរាគទៅ
វិញ កាលបើធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាកគ្រឿងប្រ-
កប អ្នកឯងបែរជាវិនិច្ឆ័យដើម្បីគ្រឿងប្រកបវិញ កាលបើធម៌ដែលតថាគត

៥

តេវសកណ្តោ បរិមសង្កាទិសេសស្ស បរិមប្បញ្ញត្តិ

សទុច្ចាណាយ ចេតេស្សសិ ននុ មយា មោយ-
ប្បិស អនេកបរិយាយេន វាគិរិភាយ ធម្មា
ទេសិតោ មទទិម្ពននាយ មិចាសវិនយាយ អាសយ-
សមុគ្គាតាយ វដ្ឋចច្ឆនាយ តណ្ហាត្តយាយ
វិភាយ ទិរោនាយ ទិញនាយ ធម្មា ទេសិតោ
ននុ មយា មោយប្បិស អនេកបរិយាយេន
កាមាទំ បហាទំ អក្ខាតំ កាមសញ្ញាទំ បរិញ្ញា
អក្ខាតា កាមមិចាសាទំ បដិវិនយោ អក្ខាតោ កាម
វិតក្តាទំ សមុគ្គាតោ អក្ខាតោ កាមបរិទ្យាហាទំ
វុបសោ អក្ខាតោ នេតំ មោយប្បិស អប្បសង្កាទំ
វា មសានាយ បសង្កាទំ វា តិយ្យោកាវាយ អថ-
ទ្ទេតំ មោយប្បិស អប្បសង្កាទនោរ អប្បសានាយ

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ បឋមញ្ញត្តិ

សំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាកសេចក្តីប្រកាន់មាំ អ្នកឯងបែរពារភិក
ដើម្បីប្រកបដោយសេចក្តីប្រកាន់មាំវិញ ម្នាលមោឃបុរស ធម៌ដែល
គឺជាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយដ៏ច្រើន (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឡើយ
ណាយចាកភតៈ ដើម្បីញាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង ដើម្បីបន្ទាបបង្កនូវសេចក្តី
ស្រែក ដើម្បីដករំលើងនូវសេចក្តីកាល័យ ដើម្បីកាត់ផ្តាច់នូវវដ្ត ដើម្បី
ឲ្យអស់ទៅនៃគណ្ណ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកភតៈ ដើម្បីកិរិយារលត់ ដើម្បី
និព្វាន (ដូច្នោះ) មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស កិរិយាលះបង្កនូវកាម
ទាំងឡាយ គឺជាគតបានសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ កិរិយា
កំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺជាគតបានសំដែង
ហើយ កិរិយាបន្ទាបបង្កនូវសេចក្តីស្រែកក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺជាគត
បានសំដែងហើយ កិរិយាដករំលើងនូវកាមវិត្តក្នុងទាំងឡាយ គឺជាគត
បានសំដែងហើយ កិរិយារម្ងាប់បង្កនូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះកាមទាំង
ឡាយ គឺជាគតបានសំដែងហើយ មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស
អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះ
ថ្លា (នោះ) ទេ មិនមែននាំឲ្យវិនិរតិជ្រះថ្លាឡើងដល់ជនទាំងឡាយ
ដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ (នោះ) ទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើ
របស់អ្នកឯងនេះ បានតែទាន់នាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនខ្លះដែលមិនទាន់

៦

វិទយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

បសន្នានញ្ច ឯកច្ឆានំ អញ្ញាថត្តាយាតិ ។ អថទោ
ភគវា អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ អនេកបរិយាយេន
វិគវហិត្វា ទុត្តរតាយ ទុប្បោសតាយ ។ មេ ។ ឯវញ្ច
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ សញ្ចេ-
តនិកា សុក្កវិសដ្ឋិ សង្ឃទិសេសោតិ ។ ឯវញ្ចទំ
ភគវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ បណ្ឌិ-
តានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា មុដ្ឋស្សតិ អសម្មជាតា
និទ្ធិ ឡិក្កមន្តិ ។ តេសំ មុដ្ឋស្សតិទំ អសម្មជាតានិ
និទ្ធិ ឡិក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ឆតិ ។ តេសំ
កុក្កច្ចំ អហោសិ ភគវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ សញ្ចេ-
តនិកា សុក្កវិសដ្ឋិ សង្ឃទិសេសោតិ អម្បាកញ្ច
សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ឆតិ^(១) អត្ថិ ចេត្ត ចេតនា
ទុបលត្តតិ^(២) កច្ចំ នុ ទោ មយំ សង្ឃទិសេសំ
អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។

---

១ ឧ មុច្ចិ ។ ២ ម. លញ ។

វិធម្មបិណ្ឌ មហាវិកត្ត

មានសេចក្តីជ្រះថ្លា នាំឲ្យរាយមាយរសាយចិត្តបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជន
ពួកខ្លះដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ (នោះ) ប៉ុណ្ណោះឯង ។ លំដាប់នោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលសេយ្យសកក្កដ៏មានអាយុដោយអនេក-
បរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃកោសជ្ជដែលជាហេតុនាំឲ្យគេ
ចិញ្ចឹមបីបាច់រក្សាបានដោយកម្រ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមានចិត្តក្លែងញ៉ាំង
ទឹកស្អុកឲ្យឃ្នាតចេញ ត្រូវសង្ឃទិសេស ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឯង ។

[២] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឆាន់បណ្ឌិតភាវជនទាំងឡាយ
ហើយភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនសិនលក់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងតែ
ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនសិនលក់ ទឹកអសុចិក្ខុឃ្នាតចេញដោយយល់សប្តិ ។
ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យដូច្នោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បានទ្រង់បញ្ញត្តិហើយថា ភិក្ខុក្លែងញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យឃ្នាតចេញ ត្រូវសង្ឃ-
ទិសេស ក៏ទឹកអសុចិរបស់យើងទាំងឡាយឃ្នាតចេញដោយយល់សប្តិ ឯ
ចេតនាក៏មានក្នុងកាលដែលយល់សប្តិទោះដែរ យើងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសហើយដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

៧

ពេរសកល្លោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនិយេ សុទ្ធិកំ

អត្តេសា ភិក្ខុវេ ចេតនា សា ច ខោ អញ្ចេហារិកាតិ ។
អថោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណេ
ធម្មំ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ។ បេ ។ ឯវញ្ច-
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សំក្កាបទំ ឌុទ្ធិសេយ្យាថ សញ្ចេ-
តនិកា សុក្កវិសដ្ឋិ អញ្ញត្រ សុបិណន្តា សដ្ឋ្យទិ-
សេសោតិ ។

[៣] សញ្ចេតនិកាតិ ជាទន្លេ សញ្ញាទន្លេ

ចេច្ច អភិវត្តិត្តា វិភិក្កមោ ។ សុក្កន្តំ ទស
សុក្កានិ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឌុទានំ តក្ក-
វណំ ទកវណំ តេលវណំ ទីវវណំ ទដិវណំ សឃ្ា-
វណំ ។ វិសដ្ឋិតិ ហានា^(១) ចារាណា វុច្ចតិ វិស
ដ្ឋិតិ ។ អញ្ញត្រ សុបិណន្តាតិ វេបេត្តា សុបិណន្តំ ។

១ ទ. ម. ហានោ ។

ធរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ១ បទរាជនិយ សុខ្ខិក

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនានោះមានមែន ប៉ុន្តែចេតនា នោះជាអញ្ចោហារិកា^(១) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អាស្រ័យដំណើរនេះជា ហេតុ អាស្រ័យដំណើរនេះជាទីតាំង ទើបទ្រង់សំដែងធម្មកថាហើយត្រាស់ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុក្នុងញ៉ាំងទឹកស្អុតឲ្យឃ្នាតចេញ ត្រូវសង្ឃទិសេស លើកលែងតែយល់សប្តិ ។

[៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុក្នុង សេចក្តីថា ភិក្ខុកំពុងដឹង កំពុងចាំ ច្បាស់ហើយក្នុងបំពានធ្វើឲ្យកន្លង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទឹកស្អុត សេចក្តីថា ទឹកស្អុតមាន ១០ យ៉ាង គឺទឹកស្អុតពណ៌ខៀវ ១ ទឹកស្អុតពណ៌លឿង ១ ទឹកស្អុតពណ៌ក្រហម ១ ទឹកស្អុតពណ៌ស ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ឡើងពពុះ ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចទឹក ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចប្រេង ១ ទឹកស្អុត ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ១ ទឹកស្អុតពណ៌ ដូចទឹកដោះថ្លា ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យឃ្នាតចេញ សេចក្តីថា ឲ្យកក្រើកឃ្នាត ចេញចាកទឹកខ្លាំង (ដើម) គឺថាគតហៅថា ឲ្យឃ្នាតចេញ ។ ត្រង់ពាក្យថា លើកលែងតែយល់សប្តិ (នោះ) សេចក្តីថា រៀរលែងតែយល់សប្តិ ។

---

១ អញ្ចោហារិកា ប្រែថា មិនប្រកបដោយលំហាវ គឺថា មិនប្រកបដោយហេតុដែលគួរ ទំយាយបានឡើយ ឬថា មិនមែនជាហេតុឲ្យទាស់ខុសនឹងបញ្ញត្តិណាមួយឡើយ ។

៨

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

សង្ឃាទិសេសោតិ សង្ឃោ វ តស្សោ អាបត្តិយា
បរវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិកស្សតិ មាណត្តិ
ទេតិ អព្ពតិ ន សម្ពហុលា ន ឯកបុគ្គលោ
តេន វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។ តស្សេវ អាបត្តិទិ-
កាយស្ស លាមកម្មំ អធិវចនំ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិ-
សេសោតិ ។

[៤] អជ្ឈត្តរូបេ មោចេតិ ពហិទ្ធារូបេ មោ-
ចេតិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារូបេ មោចេតិ អាកាសេ
កដិ កម្សេត្តោ មោចេតិ រក្ខបត្តម្ភេ មោចេតិ
វុច្ចបត្តម្ភេ មោចេតិ បស្សវុច្ចបត្តម្ភេ មោចេតិ វាត្ថុ-
បត្តម្ភេ មោចេតិ ឧទ្ធាលិដ្ឋំប្បាលាកទដ្ឋបត្តម្ភេ មោ-
ចេតិ អារក្សត្តាយ មោចេតិ សុខត្តាយ មោចេតិ

វិធីបំណក មហាវិកង្គ

ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃតម្បាំងដែលឲ្យ ឡប់រវាងសព្វព្រះអាបត្តិនោះ ត្រឡប់សើរើចាកមូលាបត្តិ ឲ្យឡប់មានតួ ឲ្យ ឡប់អញ្ជាន មិនមែនភិក្ខុច្រើនរូប មិនមែនបុគ្គលតែ ១ រូប ព្រោះហេតុនោះ បានជាគេថាគតហៅថា សង្ឃទិសេស ។ ម្យ៉ាងទៀតថា ជានាមកម្ម គឺថាជាឈ្មោះរបស់កងអាបត្តិនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា សង្ឃទិសេស ។

(៤) ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញក្នុងរូបខាងក្នុង (អវយវខ្លួនឯង) ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញក្នុងរូបខាងក្រៅ (អវយវអ្នកដទៃ) ភិក្ខុញ៉ាំង ទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញក្នុងរូបខាងក្នុងនឹងរូបខាងក្រៅ ភិក្ខុធ្វើចង្កេះឲ្យញាវក្នុង អាតសញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញ ព្រោះ សេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយរាគ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញ ព្រោះសេចក្តី ឧបត្ថម្ភដោយល្អក់ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភ ដោយម្មត្រ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយ ខ្យល់ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយដង្កូវ រមាស់រោល ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យមាន រោគ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្តីសុខ

៧

តេសកល្លោ បឋមសង្ក្រាន្តិសេសស្ស បទភាជិយេ សុទ្ធិកំ

កេសធូត្តាយ មោចេតិ ទានត្តាយ មោចេតិ វុញ្ញត្តាយ

មោចេតិ យញ្ញត្តាយ មោចេតិ សុត្តាយ មោចេតិ

វីជត្តាយ មោចេតិ វីម័សត្តាយ មោចេតិ ទវត្តាយ

មោចេតិ ដិលំ មោចេតិ បីតកំ មោចេតិ លោហិតកំ

មោចេតិ ឌុនាតំ មោចេតិ តក្កវណំ មោចេតិ ឆក-

វណំ មោចេតិ តេលវណំ មោចេតិ ធីវណំ មោចេតិ

ធីវណំ មោចេតិ សប្បវណំ មោចេតិ ។

[៥] អដ្ឋត្ថរូបេតិ អដ្ឋតំ ទុចានិទ្ធករូបេ ។ តហិទ្ធា-

រូបេតិ តហិទ្ធា ទុចានិទ្ធករូ វា អនុចានិទ្ធករូ វា ។

តេរសកណ្ត សង្ក្រាន្តិសេសទី ១ បទោជនីយ សុទ្ធិត

ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខឱ្យយូតចេញដើម្បីត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹក
សុក្ខឱ្យយូតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាន ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខឱ្យយូត
ចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខឱ្យយូតចេញដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់ការបូជា ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខឱ្យយូតចេញដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខឱ្យយូតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ
ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខឱ្យយូតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បឿនមើល ភិក្ខុ
ញ្ញាតិទឹកសុក្ខឱ្យយូតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការលេង ភិក្ខុញ្ញាតិទឹក
សុក្ខពណ៌ខៀវឱ្យយូតចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌លឿងឱ្យយូតចេញ
ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌ក្រហមឱ្យយូតចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌ស
ឱ្យយូតចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពុទ្ធិយូត
ចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកឱ្យយូតចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌
ដូចប្រេងឱ្យយូតចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឱ្យយូត
ចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឱ្យយូតចេញ ភិក្ខុញ្ញាតិទឹក
សុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លាឱ្យយូតចេញ ។

(៥) ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្នុង សេចក្តីថា ក្នុងរូបដែលមានវិញ្ញាណ
ចូលទៅកាស្រ័យនៅជាខាងក្នុង ។ ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្រៅ សេចក្តី
ថា ក្នុងរូបដែលមានវិញ្ញាណក្តី ក្នុងរូបដែលឥតវិញ្ញាណក្តីជាខាងក្រៅ ។

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

អដ្ឋត្ថតាហិ ធារុបេតិ តទុកយេ ។ អាគារសេ កង្កី
កម្ម្យោន្តោតិ អាគារសេ វាយមន្តស្ស អង្គជាតំ កម្ម-
និយំ ហោតិ ។ វាត្វបត្តម្ពេតិ វាតេន បិដ្ឋិតស្ស
អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។ វច្ឆបត្តម្ពេតិ វច្ឆេន
បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។ បស្សវុបត្តម្ពេតិ
បស្សវេន បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។
វាត្វបត្តម្ពេតិ វាតេន បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ
ហោតិ ។ ឧត្តាលំដ្ឋប្បាលាកន្ធគ្នបត្តម្ពេតិ ឧត្តាលំដ្ឋប្បា-
លាកន្ធគ្នេន បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។
អាហោគ្យត្តាយាតិ អហោកោ ភវិស្សាមីតិ ។ សុខត្តា-
យាតិ សុខំ វេទនំ ឧប្បាទេស្សាមីតិ ។ ភេស្សត្តាយាតិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្នុងនឹងរូបខាងក្រៅ សេចក្តីថា ក្នុងរូបទាំង២
នោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ធ្វើចង្កេះឲ្យញ័រក្នុងអាកាស សេចក្តីថា
អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលកំពុងព្យាយាមទៅក្នុងអាកាស ក៏ជាអវយវៈគួរដល់
កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយរាគៈ សេចក្តីថា
អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលរាគៈបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។
ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយលាមក សេចក្តីថា អង្គជាតិ
របស់ភិក្ខុដែលលាមកបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់
ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយមូត្រ សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់
ភិក្ខុដែលមូត្របៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា
ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយខ្យល់ សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែល
ខ្យល់ចក់ត្រូវហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះ
សេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយជន្លវរមាសរោល សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែល
ជន្លវរមាសរោលបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា ដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យមានរោគ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញ
នឹងជាអ្នកមិនមានរោគ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបាន
សេចក្តីសុខ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងញ៉ាំងសុខវេទនាឲ្យ
កើតឡើង ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ សេចក្តីថា

ពេសកល្លោ បរិមសង្កាទ័ស្មេសស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកំ

កេសជ្ជំ កវីស្សតីតិ ។ ទានត្តាយាតិ ទានំ ទស្សមីតិ ។
បុញ្ញត្តាយាតិ បុញ្ញំ កវីស្សតីតិ ។ យញ្ញត្តាយាតិ
យញ្ញំ យជ្ជិស្សមីតិ ។ សត្តត្តាយាតិ សត្តំ កមិស្ស-
មីតិ ។ វីជិត្តាយាតិ វីជំ កវីស្សតីតិ ។ វីមិសត្តាយាតិ
វីមិសំស្សមិ^(១) វីលំ កវីស្សតិ វីតកំ កវីស្សតិ លោហិ-
តកំ កវីស្សតិ ឱទានំ កវីស្សតិ ។ បេ ។ សប្បវណ្ណំ
កវីស្សតីតិ ។ ទវត្តាយាតិ ខិទ្ធានិប្បាយោ ។

[៦] អជ្ឈត្តបេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ
អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ពហិទ្ធារ្យបេ ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។
អជ្ឈត្តពហិទ្ធារ្យបេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ

---

១ ឧ. ម. ពេត្តកេសុ អយំ បាលោ ៨ បញ្ញាយតិ ។

តេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១ បទពោធិ័យ សុទ្ធិក

ភិក្ខុគិតថា ទឹកស្អុកនេះនឹងបានជាថ្នាំ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ទាន សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងឲ្យទឹកស្អុកជាទាន ។ ត្រង់ពាក្យថា
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា ទឹកស្អុកនេះនឹងជា
បុណ្យ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជា សេចក្តីថា ភិក្ខុអាំង
ចិត្តថា អញនឹងបូជាទឹកស្អុកជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ដល់ស្ថានសួគ៌ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ។
ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា ទឹកស្អុក
នេះនឹងជាពូជ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល
សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងល្បួងមើល ទឹកស្អុកនេះនឹងជាពណ៌ខៀវ
នឹងជាពណ៌លឿង នឹងជាពណ៌ក្រហម នឹងជាពណ៌ស ។ បេ ។ ទឹក
ស្អុកនេះនឹងជាពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ការលេង សេចក្តីថា ភិក្ខុមានបំណងកងការលេង ។

[៦] ភិក្ខុគិតចំពោះរូបខាងក្នុង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូត
ចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះរូបខាងក្រៅ ក៏ព្យាយាម
ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះ
រូបខាងក្នុងនឹងរូបខាងក្រៅ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ

វិនយបំណែ មហាវិរដ្ឋោ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាត្តាសេ កដី កម្មោន្តោ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 វាត្ថបត្តម្ភេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។ វច្ចបត្តម្ភេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បស្សវបត្តម្ភេ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 វាត្ថបត្តម្ភេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។ ឧទ្ធាលីង្គប្បាណកទដ្ឋបត្តម្ភេ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 អាហេក្យត្ថាយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្ថាយ ។ បេ ។ កេសជ្ឈត្ថាយ
 ទានត្ថាយ បញ្ចត្ថាយ យញ្ចត្ថាយ សក្កត្ថាយ វីជត្ថាយ
 វីមសត្ថាយ ទវត្ថាយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ

វិនយចំណែក មហាវិវត្ត

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតនឹងធ្វើចង្កេះឲ្យញ័រទៅក្នុងអាកាស ក៏
កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិតក្នុងសេចក្តីឧបត្តម្ភដោយរាគៈ ក៏កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតក្នុងសេចក្តីឧបត្តម្ភដោយលាមក ក៏កំព្យា-
យាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
ក្នុងសេចក្តីឧបត្តម្ភដោយម្មត្រ ក៏កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតក្នុងសេចក្តីឧបត្តម្ភដោយខ្យល់ ក៏កំព្យា-
យាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
ក្នុងសេចក្តីឧបត្តម្ភដោយសត្វដង្កូវវាមាស់រោល ក៏កំព្យាយាម ទាល់តែទឹក
ស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតដើម្បីប្រយោជន៍មិន
ឲ្យមានរោគ ក៏កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ ភិក្ខុគិតដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្តីសុខ ។ បេ ។ ដើម្បី
ត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
បុណ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការចូជា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ស្ថានសួគ៌
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់ការលេង ក៏កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរតចេញ

១៣

លោកស្រី បឋមសង្ឃវិសេសស្ស បទវាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

អាបត្តិ សង្ឃាធិសេសស្ស ។ ដីលំ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាធិសេសស្ស ។ បីតកំ លោហ៍-
តកំ ឌុណតំ តក្កវណំ ធកវណំ តេលវណំ ឡីវណំ
ធជីវណំ សប្បវណំ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ
សង្ឃាធិសេសស្ស ។

សុខ្ខំ ធិជ្ជតិ ។

[៧] អាហេត្យត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាធិសេសស្ស ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
ភេសជ្ជត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច ទានត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
បញ្ចត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច យញ្ចត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
សក្កត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច វីជត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
វិម័សត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច ធរត្ថញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាធិសេសស្ស ។

(៨)
ឯកម្មលំ ខណ្ឌចក្កំ ធិជ្ជតិ ។

តេរសកល្លា សង្ឃទិសេស ទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពី ១ ណូចក្ក

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ចំពោះទឹកស្អុកតណិខេ) ក៏ព្យាយាម
ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ចំពោះ
ទឹកស្អុកតណិលឿង ចំពោះទឹកស្អុកតណិក្រហម ចំពោះទឹកស្អុកតណិស
ចំពោះទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ចំពោះទឹកស្អុកតណិដូចទឹក
ចំពោះទឹកស្អុកតណិដូចប្រេង ចំពោះទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះស្រស់
ចំពោះទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះដូរ ចំពោះទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះថ្នាំ
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
បទភាជនីយសុខិក ចប់ ។

[៧] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ក៏ព្យាយាម
ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹង
ដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីមិន
ឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បី
ស្មានស្នូតិ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមាន
រោគ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីការលេង
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
១ណូចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

វិធីយំដំរើ មហាវិវាង្គ

[៨] សុខត្តញ្ច កេសជ្ជត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្តញ្ច ទាន-
តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច បញ្ចតញ្ច ។ សុខត្តញ្ច យញ្ចតញ្ច ។
សុខត្តញ្ច សត្តតញ្ច ។ សុខត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច
វីមសត្តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្តញ្ច អាហោគ្យ-
តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស ។

[៩] កេសជ្ជត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
បញ្ចត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច យញ្ចត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
សត្តត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
វីមសត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
អាហោគ្យត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិធីបដិសេធ មហាវិក្ក

[៨] ភិក្ខុគិត ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ក៏ព្យាយាម ទាល់
តែទឹកស្អុយចេញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីសេចក្តី
សុខ នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។
ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹង
ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីសេចក្តី
សុខ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីការលេង
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុយចេញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិត ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែ
ទឹកស្អុយចេញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។

[៩] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ទាល់
តែទឹកស្អុយចេញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីជា
កេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។
ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាពូជ ។
ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីការ
លេង ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ
នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុយចេញ ត្រូវអាចត្តិ-
សង្ឃទិសេស ។

១៥

នេសាតណ្ហោ បឋមសង្កាទិសេសស្ស វេទានិយេ ពុទ្ធចក្កំ

[១០] ទានត្ថណ្ហ បុណ្ណត្ថណ្ហ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ទានត្ថណ្ហ យញ្ញ
ត្ថណ្ហ ។ ទានត្ថណ្ហ សក្កត្ថណ្ហ ។ ទានត្ថណ្ហ វីជត្ថណ្ហ ។
ទានត្ថណ្ហ វីម័សត្ថណ្ហ ។ ទានត្ថណ្ហ ទវត្ថណ្ហ ។ ទាន
ត្ថណ្ហ អាហេត្យត្ថណ្ហ ។ ទានត្ថណ្ហ សុខត្ថណ្ហ ។ ទានត្ថណ្ហ
កេសជ្ជត្ថណ្ហ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្កា
ទិសេសស្ស ។

[១១] បុណ្ណត្ថណ្ហ យញ្ញត្ថណ្ហ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។ បុណ្ណត្ថ
សក្កត្ថណ្ហ ។ បុណ្ណត្ថណ្ហ វីជត្ថណ្ហ ។ បុណ្ណត្ថណ្ហ
វីម័សត្ថណ្ហ ។ បុណ្ណត្ថណ្ហ ទវត្ថណ្ហ ។ បុណ្ណត្ថណ្ហ
អាហេត្យត្ថណ្ហ ។ បុណ្ណត្ថណ្ហ សុខត្ថណ្ហ ។ បុណ្ណត្ថណ្ហ
កេសជ្ជត្ថណ្ហ ។ បុណ្ណត្ថណ្ហ ទានត្ថណ្ហ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។

[១២] យញ្ញត្ថណ្ហ សក្កត្ថណ្ហ ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេស ទី ១ បទភាជនីយ ឆិយាយអំពីពុទ្ធចក្ខុ

[១០] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ក៏ព្យាយាម ទាល់
តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាទាន
នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បី
ជាទាន នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បី
ជាទាន នឹងដើម្បីការរលង ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានពេក ។
ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១១] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ក៏ព្យា-
យាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីជាពូជ ។
ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីការរលង ។
ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានពេក ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បី
សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ
នឹងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ-
សង្ឃទិសេស ។

[១២] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

វិធីបិដក មហាវិកត្តោ

យញ្ញតណ្ហ វីជតណ្ហ ។ យញ្ញតណ្ហ វីម័សតណ្ហ ។

យញ្ញតណ្ហ ធាតតណ្ហ ។ យញ្ញតណ្ហ អាហេត្យតណ្ហ ។

យញ្ញតណ្ហ សុខតណ្ហ ។ យញ្ញតណ្ហ កេសជ្ជតណ្ហ ។

យញ្ញតណ្ហ ទានតណ្ហ ។ យញ្ញតណ្ហ បញ្ញតណ្ហ ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ មច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[១៣] សត្តតណ្ហ វីជតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ វីម័-

សត្តតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ ធាតតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ

អាហេត្យតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ សុខតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ

កេសជ្ជតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ ទានតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ

បញ្ញតណ្ហ ។ សត្តតណ្ហ យញ្ញតណ្ហ ចេតេតិ ឧបក្ក-

មតិ មច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[១៤] វីជតណ្ហ វីម័សតណ្ហ ។ វីជតណ្ហ

ធាតតណ្ហ ។ វីជតណ្ហ អាហេត្យតណ្ហ ។ វីជតណ្ហ

សុខតណ្ហ ។ វីជតណ្ហ កេសជ្ជតណ្ហ ។

វិទយបិដក មហាវិវាង្គ

ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹង
ដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីជា
គ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បី
សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ។ ដើម្បីជា
គ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាបុណ្យ
ក៏ព្យាយាម ពាល់តែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៣] ភិក្ខុគិត ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បី
ស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីការលេង ។
ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បី
សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌
នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីស្ថាន
សួគ៌ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា ក៏ព្យាយាម ពាល់តែទឹកសុក្កយូតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៤] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាពូជ
នឹងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បី
ជាពូជ នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ។

១៧

តេរសកណ្តោ បឋមសង្កត្តិសេសស្ស បទភាជិនីយេ ពុទ្ធចក្ក

វីជត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច បញ្ចត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច
យញ្ចត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច សត្តត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។

[១៥] វីមសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
អាហេត្យត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
កេសជ្ជត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
បញ្ចត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច យញ្ចត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
សត្តត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។

[១៦] ទវត្តញ្ច អាហេត្យត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ទវត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។
ទវត្តញ្ច កេសជ្ជត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច
បញ្ចត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច យញ្ចត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច សត្តត្តញ្ច ។

ត្រៃសកល្ហ សង្ឃទិសេស ទី១ បទភាជនីយ និយាយអំពីពុទ្ធបុគ្គ

ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បី
ជាពូជ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌
កីព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៥] កិក្ខុតិក ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីការរលេង ។ ដើម្បីល្បួង
មើល នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីសេចក្តី
សុខ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹង
ដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីល្បួងមើល
នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។
ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីជាពូជ កីព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូរចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៦] កិក្ខុតិក ដើម្បីការរលេង នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ កីព្យាយាម
ទាល់តែទឹកស្អុកយូរចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុតិក ដើម្បីការ
រលេង នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីការរលេង នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ។ ដើម្បី
ការរលេង នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីការរលេង នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បី
ការរលេង នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីការរលេង នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។

១៨

វិសយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

ទវត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច វីមំសត្តញ្ច ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកម្ហលកំ^(១) ពទ្ធកុំ ធិដ្ឋិតំ ។

ទម្មលកាទិបិ ឯវិមេវិ នេតព្វំ ។

[១៧] អាហេក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។
អាហេក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទម្មលកំ ទណ្ឌបក្កំ ។

[១៨] សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទាទត្តញ្ច
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ បេ ។ សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទវត្តញ្ច
។ បេ ។ សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច អាហេក្យត្តញ្ច
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស
។ បេ ។ វីមំសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច អាហេក្យត្តញ្ច ចេតេតិ

១ ឱ. ម. ឯកម្ហលកស្ស ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីជាតូជ ។ ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីល្បួងមើល
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ពុទ្ធចក្ខុ មានមូលមួយ ចប់ ។

ឯចក្ខុមានមូលពីរជាដើម ចណ្ឌិតតប្បនាំមក (សំដែង) ដូចគ្នាផងចុះ ។

[១៧] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹង
ដើម្បីជាកេសជ្ជ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ-
សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
នឹងដើម្បីការលេង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ-
សង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្ខុ មានមូលពីរ ។

[១៨] ភិក្ខុគិត ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាទាន
ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីការលេង ។ បេ ។ ភិក្ខុ
គិត ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏
ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ

១៧

ពោសកល្លោ ចប់មសង្ឃិសេសស្ស ចទ្ធភាជិដយេ សព្វម្បលកាទំ

ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។

វីមសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុម្បលកំ ពទ្ធករំ និដ្ឋិតំ ។

[១៧] តិម្បលកំ ចតុម្បលកំ បញ្ចម្បលកំ ធម្មល-
កំ សត្តម្បលកំ អដ្ឋម្បលកំ ទវម្បលកំ ឯវមេវ កាតតំ។

ពិទំ សព្វម្បលកំ ។

[២០] អាភេត្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទាន-

ត្តញ្ច បញ្ចត្តញ្ច យញ្ចត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច វីជត្តញ្ច វីម-

សត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ

សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្វម្បលកំ និដ្ឋិតំ ។

[២១] ដីលញ្ច ប័តកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អា-

បតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលញ្ច លោហិតកញ្ច ។ បេ ។

ដីលញ្ច ឌីនាតញ្ច ។ ដីលញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ។ ដីលញ្ច

ឆេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ជាដើម

ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីជាពូជ ក៏ព្យាយាម
ត្រាតែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពន្ធចក្ខុមានមូលពីរ ចប់ ។

[១៧] ពន្ធចក្ខុមានមូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦ មូល ៧ មូល ៨
មូល ៩ បណ្ឌិតធម្មវិញ្ញយ៉ាងនេះឯង ។

នេះចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ) ។

[២០] ភិក្ខុគិត ដើម្បីអិនឱ្យមានរោគ ដើម្បីឱ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បី
ជាកេសផ្លូវ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងចូជា ដើម្បីស្ថាន
សួគ៌ ដើម្បីជាពូជ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីការលេង ក៏ព្យាយាម ត្រា
តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

[២១] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌លឿង ក៏
ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិត បញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌ក្រហម ។ បេ ។ ពណ៌ខៀវ
នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ខៀវ

២០

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

ទក្កវណ្ណញ្ច ។ ជីលញ្ច តេលវណ្ណញ្ច ។ ជីលញ្ច
ទិវវណ្ណញ្ច ។ ជីលញ្ច ទទិវវណ្ណញ្ច ។ ជីលញ្ច សប្បិ-
វណ្ណញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិ-
សេសសស្ស ។

(១)
ឯកម្មយកំ ទណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២២] បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសសស្ស ។ បីតកញ្ច ឱទា-
តញ្ច ។ បេ ។ បីតកញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ។ បីតកញ្ច
ទក្កវណ្ណញ្ច ។ បីតកញ្ច តេលវណ្ណញ្ច ។ បីតកញ្ច
ទិវវណ្ណញ្ច ។ បីតកញ្ច ទទិវវណ្ណញ្ច ។ បីតកញ្ច
សប្បិវណ្ណញ្ច ។ បីតកញ្ច ជីលញ្ច ចេតេតិ ឧបក្ក-
មតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសសស្ស ។ លោ-
ហិតកញ្ច ឱទាតញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ
អាបតិ សង្ឃាទិសេសសស្ស ។ លោហិតកញ្ច តក្ក-
វណ្ណញ្ច ។ លោហិតកញ្ច ទក្កវណ្ណញ្ច ។ លោហិត-
កញ្ច តេលវណ្ណញ្ច ។ លោហិតកញ្ច ទិវវណ្ណញ្ច ។

១ ឱ, ម. ឯកម្មយកស្ស ។

វិធម្មចិណ្ណ មហាវិកង្គ

នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ខៀវ នឹង
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណ៌
ខៀវ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្កមាណស្សមួយ ចប់ ។

[២២] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង នឹងពណ៌ក្រហម ក៏
ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង នឹងពណ៌ស ។ បេ ។ ពណ៌លឿង នឹង
ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌លឿង នឹងពណ៌ដូចទឹក ។
ពណ៌លឿង នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌លឿង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះ
ស្រស់ ។ ពណ៌លឿង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណ៌លឿង នឹង
ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ។ ពណ៌លឿង នឹងពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែ
ទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹក
សុក្កពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ស ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ក្រហម
នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។

៤១

ធរសកល្លោ បឋមសង្ករទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធបញ្ញំ

លោហិតកកញ្ច ទធ័រណញ្ច ។ លោហិតកកញ្ច
 សប្បរណញ្ច ។ លោហិតកកញ្ច ផលញ្ច ។ លោ-
 ហិតកកញ្ច បិតកកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ
 អាបតិ សង្ករទិសេសស្ស ។ ឌីនាតញ្ច តក្ករណញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច ទក្ករណញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច តេលរណញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច ទិររណញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច ទធ័រណញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច សប្បរណញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច ផលញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច បិតកកញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច លោហិត-
 កកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ករទិ-
 សេសស្ស ។ តក្ករណញ្ច ទក្ករណញ្ច ។ តក្ករណញ្ច
 តេលរណញ្ច ។ តក្ករណញ្ច ទិររណញ្ច ។ តក្ក-
 រណញ្ច ទធ័រណញ្ច ។ តក្ករណញ្ច សប្បរណញ្ច ។
 តក្ករណញ្ច ផលញ្ច ។ តក្ករណញ្ច បិត-
 កកញ្ច ។ តក្ករណញ្ច លោហិតកកញ្ច ។ តក្ក-
 រណញ្ច ឌីនាតញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទំ ១ បទភាជន័យ និយាយអំពីពុទ្ធចក្រ

ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ដូចទឹក-
ដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌លឿង
ក៏ព្យាយាម ត្រាវតែទឹកស្អុយតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិត បញ្ចេញទឹកស្អុយពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌
ស នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ស នឹង
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ស
នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ស នឹង
ពណ៌លឿង ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម ត្រាវតែទឹកស្អុយ
តចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុយពណ៌ដូច
ទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ
នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹក-
ដោះស្រស់ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹក
ដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹង
ពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ក្រហម ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ស ក៏ព្យាយាម ត្រាវតែទឹកស្អុយ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

អា បតិ ស ឡា ធិសេសស្ស ។ ទក្កវណា តេល-
 វណា ។ ទក្កវណា ទីវវណា ។ ទក្កវណា
 ទិវវណា ។ ទក្កវណា ស ឡា វណា ។ ទក្ក-
 វណា ធិល ។ ទក្កវណា បីតក ។
 ទក្កវណា លោហិតក ។ ទក្កវណា ឌីនាត ។
 ទក្កវណា តក្កវណា បេតេតិ ឧបក្កមតិ មុត្តតិ
 អា បតិ ស ឡា ធិសេសស្ស ។ តេលវណា ទីវវណា ។
 តេលវណា ទិវវណា ។ តេលវណា ស ឡា វណា ។
 តេលវណា ធិល ។ តេលវណា បីតក ។
 តេលវណា លោហិតក ។ តេលវណា ឌីនាត ។
 តេលវណា តក្កវណា ។ តេលវណា ទក្កវណា
 បេតេតិ ឧបក្កមតិ មុត្តតិ អា បតិ ស ឡា ធិសេ-
 សស្ស ។ ទីវវណា ទិវវណា ។ ទីវវណា
 ស ឡា វណា ។ ទីវវណា ធិល ។ ទីវវណា

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ឃ្នកចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹក ដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹក ស្អុកឃ្នកចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុក ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌ ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ ដូចប្រេង នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ ដូចប្រេង នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ ដូចប្រេង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹង ពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកឃ្នកចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ- សេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់

២៣

ពេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទកាជីយេ ពទ្ធចក្កំ

បីតកកញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច លោហិតកកញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច
 ឡីនាតញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច តកកញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច
 ទកកញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច តេលវណ្ណញ្ច បេតេតិ
 ឧបកកមតិ ម្មត្តតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 ទធិវណ្ណញ្ច សឃ្មវណ្ណញ្ច ។ ទធិវណ្ណញ្ច ធិលញ្ច ។
 ទធិវណ្ណញ្ច បីតកកញ្ច ។ ទធិវណ្ណញ្ច លោហិត-
 កកញ្ច ។ ទធិវណ្ណញ្ច ឡីនាតញ្ច ។ ទធិវណ្ណញ្ច
 តកកញ្ច ។ ទធិវណ្ណញ្ច ទកកញ្ច ។
 ទធិវណ្ណញ្ច តេលវណ្ណញ្ច ។ ទធិវណ្ណញ្ច ឡីវវណ្ណញ្ច
 បេតេតិ ឧបកកមតិ ម្មត្តតិ អាបតិ សង្ឃទិសេ-
 សស្ស ។ សឃ្មវណ្ណញ្ច ធិលញ្ច បេតេតិ ឧបកកមតិ
 ម្មត្តតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ សឃ្មវណ្ណញ្ច
 បីតកកញ្ច ។ សឃ្មវណ្ណញ្ច លោហិតកកញ្ច ។
 សឃ្មវណ្ណញ្ច ឡីនាតញ្ច ។ សឃ្មវណ្ណញ្ច តក-
 កញ្ច ។ សឃ្មវណ្ណញ្ច ទកកញ្ច ។ សឃ្មវណ្ណញ្ច

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ បទភាគីនិយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ខុ

នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌
ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរឡើងពន្លឺ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ដូចទឹក ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ដូចប្រេង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុក
ឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹង
ពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះដូរ នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពន្លឺ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ
នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូច
ទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកឃ្នាត
ចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូច
ទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកឃ្នាតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា
នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះថ្លា នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើង
ពន្លឺ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា

វិធីបដិសេធ មហាវិវាដ្តោ

តេលវណ្ណោ ។ សប្បវណ្ណោ ទិវវណ្ណោ ។ សប្ប
វណ្ណោ ធជិវវណ្ណោ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាប
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

(១)

ឯកមូលកំ ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

ទុម្ពលកាទិបិ ឯវិមេវិ នេតព្វំ ។

[២៣] ដីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ចេតេ
ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
លញ្ច បីតកញ្ច ឌីនាតញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។ ដីលញ្ច បីត
កញ្ច សប្បវណ្ណោ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាប
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុម្ពលកំ ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២៤] បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ឌីនាត
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស
។ បេ ។ បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ដីលញ្ច ចេតេ

---

១ ឧ. ម. ឯកមូលកស្ស ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុក
យូរតបេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្កមាធម្មលម្អយ ចប់ ។

ឯចក្កមាធម្មលតិរ ជាដើម បណ្ឌិតគប្បីនាំមក (សំដែង)
ដូចគ្នាផងចុះ ។

[២៧] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង នឹងពណ៌
ក្រហម ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតបេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង នឹងពណ៌ស ក៏ព្យាយាម
ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតបេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ភិក្ខុគិត
បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ក៏ព្យា-
យាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតបេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ខណ្ឌចក្កមាធម្មលតិរ ចប់ ។

[២៨] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌
ស ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតបេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ខៀវ

២៥

គេរសកល្លោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សព្វមូលកាទំ

ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បេ ។

ទនិវណ្ណោ សប្បវណ្ណោ នីលោ បេតេតិ ឧប-

ក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បេ ។

ទនិវណ្ណោ សប្បវណ្ណោ ទិវណ្ណោ បេតេតិ ឧប-

ក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ទុម្ពលកំ ពទ្ធបកំ និដ្ឋិតំ ។

[២៥] តិម្ពលកំ បត្តម្ពលកំ បញ្ចម្ពលកំ ធម្មល-
កំ សត្តម្ពលកំ អដ្ឋម្ពលកំ ទវម្ពលកំ វិវម្ពេ
កាតតំ ។

ពិទំ សព្វមូលកំ ។

[២៦] នីលោ បីតកកោ លោហិតកកោ ឱនា-
តោ តក្កវណ្ណោ ទក្កវណ្ណោ តេលវណ្ណោ ទិវណ្ណោ
ទនិវណ្ណោ សប្បវណ្ណោ បេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ
អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

សព្វមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ពេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ដោះដើម

ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ៗ បេ ៗ
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិដូចទឹកដោះជូរ ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំ នឹង
ពណិទៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
ៗ បេ ៗ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិដូចទឹកដោះជូរ ពណិដូចទឹកដោះ
ថ្នាំ នឹងពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ៗ

ពន្ធចក្ខុមានមូលពីរ ចប់ ។

[២៥] ចក្ខុមានមូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦ មូល ៧ មូល ៨
មូល ៩ បណិតតតប្បវធិយ៉ាងនោះផងចុះ ។

នេះចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ) ។

[២៦] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិទៀវ ពណិលឿង ពណិ
ក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹកដោះជូរឡើងពន្លឺ ពណិដូចទឹក ពណិដូច
ប្រេង ពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ពណិដូចទឹកដោះជូរ នឹងពណិដូចទឹក
ដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ៗ

ចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

២៦

វិសយបិដកេ មហាវិវត្តោ

[២៧] អាណេត្យត្ថញ្ច ជីលញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ម្មត្ថតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អាណេត្យត្ថញ្ច
 សុខតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ម្មត្ថតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អាណេត្យត្ថញ្ច
 សុខតញ្ច កេសជ្ជតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិត-
 តកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្ថតិ អាបតិ សង្ឃ-
 ទិសេសស្ស ។ អាណេត្យត្ថញ្ច សុខតញ្ច កេសជ្ជតញ្ច
 ទានតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្ថតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 អាណេត្យត្ថញ្ច សុខតញ្ច កេសជ្ជតញ្ច ទានតញ្ច
 បញ្ចតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច
 តក្កវណ្ណញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្ថតិ អាបតិ សង្ឃទិ-
 សេសស្ស ។ អាណេត្យត្ថញ្ច សុខតញ្ច កេសជ្ជតញ្ច ទា-
 នតញ្ច បញ្ចតញ្ច យញ្ចតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោ-
 ហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ទក្កវណ្ណញ្ច ចេតេតិ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

[២៧] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ តែម្យ៉ាង ដើម្បីមិនឲ្យមាន
រោគតែម្យ៉ាង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌លឿង ដើម្បីមិន
ឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌
លឿង នឹងពណ៌ក្រហម ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន នឹង
ដើម្បីជាកេសជ្ជ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌
ក្រហម នឹងពណ៌ស ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បី
ជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង
ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ដើម្បីមិនឲ្យ
មានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីជា
បុណ្យ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹក ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ
ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ នឹង

២៧

ឆេសកណ្តោ បរិមសង្កាទិសេសស្ស បទវាជនិយេ ខកោតម្មមិស្សរេចក្កំ

ឧបក្កមតិ ម្មចតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។ អាវេក្យ-

តញ្ច សុខតញ្ច ភេសជ្ជតញ្ច ទានតញ្ច បញ្ចតញ្ច

យញ្ចតញ្ច សគតញ្ច និលញ្ច ប័តកញ្ច លោហិតកញ្ច

ឌីនាតញ្ច តក្កវណញ្ច ទក្កវណញ្ច តេលវណញ្ច ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ ម្មចតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។

អាវេក្យតញ្ច សុខតញ្ច ភេសជ្ជតញ្ច ទានតញ្ច

បញ្ចតញ្ច យញ្ចតញ្ច សគតញ្ច វជ្ជតញ្ច និលញ្ច

ប័តកញ្ច លោហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច តក្កវណញ្ច ទក្ក-

វណញ្ច តេលវណញ្ច ឌីវវណញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ម្មចតិ អាបតិ សង្កាទិសេសស្ស ។ អាវេក្យតញ្ច

សុខតញ្ច ភេសជ្ជតញ្ច ទានតញ្ច បញ្ចតញ្ច យញ្ចតញ្ច

សគតញ្ច វជ្ជតញ្ច វិមសតញ្ច និលញ្ច ប័តកញ្ច

លោហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច តក្កវណញ្ច ទក្កវណញ្ច

តេលវណញ្ច ឌីវវណញ្ច ទិវវណញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

រតនសកល្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ បទកាណិយ ខ័យាយអំពីឧភពោទមិស្សកចក្ក

ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា ក៏ព្យាយាម ត្រាវតទឹកសុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ កិកុតិក បញ្ចេញទឹកសុក្កតណិខៀវ ពណិល្យឺង
ពណិក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណិដូចទឹក
និងពណិដូចប្រង ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេ-
សជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា និងដើម្បីស្ថានសួគ៌
ក៏ព្យាយាម ត្រាវតទឹកសុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិកុតិក
បញ្ចេញទឹកសុក្កតណិខៀវ ពណិល្យឺង ពណិក្រហម ពណិស ពណិដូច
ទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណិដូចទឹក ពណិដូចប្រង និងពណិដូចទឹកដោះ
ស្រស់ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជ ដើម្បីជា
ទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីជាពូជ
ក៏ព្យាយាម ត្រាវតទឹកសុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិកុ
តិក បញ្ចេញទឹកសុក្កតណិខៀវ ពណិល្យឺង ពណិក្រហម ពណិស
ពណិដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណិដូចទឹក ពណិដូចប្រង ពណិដូច
ទឹកដោះស្រស់ និងពណិដូចទឹកដោះជូរ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យ
ស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿង
បូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីល្បួងមើល ក៏ព្យាយាម

វិនយចំណែក មហាវិកង្កោ

មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហេក្យត្តញ្ច
សុខតញ្ច កេសជតញ្ច ទានតញ្ច ប្រាតញ្ច យញ្ច
សកតញ្ច វីជតញ្ច វីមសតញ្ច ទវតញ្ច ដីលញ្ច បីត-
កញ្ច លោហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ទក-
វណ្ណញ្ច តេលវណ្ណញ្ច ទីវវណ្ណញ្ច ទដិវណ្ណញ្ច សប្បវណ្ណញ្ច
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឧបក្កមតិ^(១) និព្វិតំ ។

[២៨] ដីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
បីតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលំ
មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ លោហិតកំ មុច្ចតិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលំ មោចេស្សាមីតិ
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ឌីនាតំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-
ទិសេសស្ស ។ ដីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
មតិ តក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

១ ឧ. ម. មិស្សកចក្កំ ។

វិនយបិដក មហាវិក័ត្ត

ត្រាតែទឹកស្កកយូរចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញ
ទឹកស្កកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ មិនពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បី
ឲ្យស្រលាខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជា
គ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ដើម្បីជាពូជ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីការ
លេង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្កកយូរចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ឧបាសិកាទូមិស្សកចក្ក ចប់ ។

[២៨] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម
(បែរជា) ទឹកស្កកពណ៌លឿងយូរចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
ទឹកស្កកពណ៌ក្រហមយូរចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹក
ស្កកពណ៌សយូរចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្កកពណ៌
ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះយូរចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

២៧

គេសរសេរ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស ចកោជនីយេ ទណ្ឌចក្កទំ

នីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទិកវណំ មុច្ចតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ នីលំ មោចេស្សាមីតិ
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តេលវណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិ-
សេសស្ស ។ នីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ទិវវណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ នីលំ
មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទិដិវណំ មុច្ចតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ នីលំ មោចេស្សាមីតិ
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ សប្បវណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃ
ទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២៧] បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក
មតិ លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ
សស្ស ។ បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ឌីនានំ មុច្ចតិ ។ បេ ។ តក្កវណំ មុច្ចតិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ បទភាពិធីយ និយាយអំពីទណ្ឌចក្កជាដើម

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុលពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹក
ស្អុលពណ៌ដូចទឹកយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុលពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុលពណ៌ដូច
ច្រើនយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹង
បញ្ចេញទឹកស្អុលពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុលពណ៌ដូចទឹក
ដោះស្រស់យូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញ
នឹងបញ្ចេញទឹកស្អុលពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុលពណ៌ដូចទឹក
ដោះជូរយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹង
បញ្ចេញទឹកស្អុលពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុលពណ៌ដូចទឹកដោះ
ថ្នាំយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[២៧] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុលពណ៌លឿង ក៏ព្យា-
យាម (បែរជា) ទឹកស្អុលពណ៌ក្រហមយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុលពណ៌លឿង ក៏
ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុលពណ៌សយូតចេញវិញ ។ បេ ។
(បែរជា) ទឹកស្អុលពណ៌ដូចទឹកដោះជូរលឿងពន្លឺយូតចេញវិញ ។

៣០

វិធមបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧក្កវណំ មច្ចតិ ។ តេលវណំ មច្ចតិ ។ ទិវវណំ

មច្ចតិ ។ ធនិវណំ មច្ចតិ ។ សប្បវណំ មច្ចតិ ។

និលំ មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ពទ្ធកុំ តិដ្ឋិតំ ។

[៣០] លោហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-

មតិ ឌីនាតំ មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ លោ-

ហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តក្កវណំ

មច្ចតិ ។ បេ ។ ឧក្កវណំ មច្ចតិ ។ តេលវណំ មច្ចតិ ។

ទិវវណំ មច្ចតិ ។ ធនិវណំ មច្ចតិ ។ សប្បវណំ

មច្ចតិ ។ និលំ មច្ចតិ ។ បីតកំ មច្ចតិ អាបតិ

សង្ឃទិសេសស្ស ។ ឌីនាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ តក្កវណំ មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ពណិដូចទឹកយូតចេញវិញ ។ ពណិដូចប្រេងយូតចេញវិញ ។ ពណិដូច
ទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះដូរយូតចេញវិញ ។
ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ។ ពណិខៀវយូតចេញវិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពន្ធចក្ក ចប់ ។

[៣០] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណិក្រហម ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណិសយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណិក្រហម ក៏ព្យាយាម (បែរដា)
ទឹកស្អុកពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពន្ធយូតចេញវិញ ។ បេ ។ (បែរដា)
ទឹកស្អុកពណិដូចទឹកយូតចេញវិញ ។ ពណិដូចប្រេងយូតចេញវិញ ។
ពណិដូចទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះដូរយូតចេញ
វិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ។ ពណិខៀវយូតចេញ
វិញ ។ ពណិលឿងយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណិស ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុក
ពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពន្ធយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស

៣១

កេរសកល្លោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បិដ្ឋិចក្កតមនំ

។ បេ ។ លោហិតកំ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
(ឯវំ ចក្កានិ វេទិតញានិ) សប្បវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិ
សេសស្ស ។ សប្បវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ បីតកំ ម្មច្ចតិ ។ បេ ។ លោហិតកំ
ម្មច្ចតិ ។ ឡំនាតំ ម្មច្ចតិ ។ តក្កវណ្ណំ ម្មច្ចតិ ។
ទកវណ្ណំ ម្មច្ចតិ ។ តេលវណ្ណំ ម្មច្ចតិ ។ ឡំវណ្ណំ
ម្មច្ចតិ ។ ទទិវណ្ណំ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

កុដ្ឋិចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[៣០] បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ជីលំ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ លោហិ
តកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ ម្មច្ចតិ ។
ឡំនាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ ម្មច្ចតិ ។

ឆេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេស ទី ១ បទភាជនីយ ឆិយាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក

។ បេ ។ (បែរជាំ) ទឹកស្កក្កតណិក្រហមយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ (ចក្កទាំងឡាយបណ្ឌិតគប្បីដឹងដោយអាការយ៉ាងនេះ) ភិក្ខុ
គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កតណិដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម (បែរជាំ)
ទឹកស្កក្កតណិខៀវយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កតណិដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម (បែរជាំ) ទឹក
ស្កក្កតណិលឿងយូតចេញវិញ ។ បេ ។ (បែរជាំ) ទឹកស្កក្កតណិក្រហម
យូតចេញវិញ ។ ពណិសយូតចេញវិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំរឡើង
ពតុះយូតចេញវិញ ។ ពណិដូចទឹកយូតចេញវិញ ។ ពណិដូចប្រែង
យូតចេញវិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ ។ ពណិដូច
ទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

កុដ្ឋិចក្ក ចប់ ។

[៣១] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កតណិលឿង ក៏ព្យាយាម
(បែរជាំ) ទឹកស្កក្កតណិខៀវយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កតណិក្រហម ក៏ព្យាយាម (បែរជាំ) ទឹក
ស្កក្កតណិខៀវយូតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្ក
តណិស ក៏ព្យាយាម (បែរជាំ) ទឹកស្កក្កតណិខៀវយូតចេញវិញ ។

៣២

វិនយបិដកេ មហាវិវង្កោ

តក្កវណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ធិលំ
មុច្ចតិ ។ ទក្កវណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ធិលំ មុច្ចតិ ។ តេលវណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ធិលំ មុច្ចតិ ។ ទិវវណំ មោចេស្សមីតិ
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ធិលំ មុច្ចតិ ។ ទិដិវណំ មោ-
ចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ធិលំ មុច្ចតិ ។
សប្បវណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ធិលំ
មុច្ចតិ អាចត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

បំដ្ឋិចក្កស្ស^(១) បរមំ ធមមំ និដ្ឋិតំ ។

[៣២] លោហិតកំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
មតិ បិតកំ មុច្ចតិ អាចត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ឡីនាតំ^(២)

តក្កវណំ ទក្កវណំ តេលវណំ ទិវវណំ ទិដិវណំ សប្បវណំ ។

---

១ បរមំ បំដ្ឋិចក្កមនត្តិ កត្តបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ មាម្មបោត្តកេ ឯត្តន្តរេ បេយ្យក-
ណេ ទិស្សតិ ឥតោ បរំ ត្រៀទិសេ អន្តរមិ ទិស្សតិយេវ ។ តំ យុត្តំ ។

វិនយចំណី មហាវិកង្គ

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ក៏
ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវឃ្លាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញ
នឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ
ឃ្លាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចប្រេង
ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវឃ្លាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា
អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹក
ស្អុកពណ៌ខៀវឃ្លាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវឃ្លាតចេញវិញ ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម
(បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវឃ្លាតចេញវិញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរវិនយចំណី ទី ១ ចប់ ។

[៣២] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌គ្រហម ក៏ព្យាយាម
(បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌លឿងឃ្លាតចេញវិញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។
ទឹកស្អុកពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូច
ប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។

៣៣

ពេរសកល្លោ បរិមសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជនីយេ បិដ្ឋិចក្កធម៌

នីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ បីតកំ

មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ទុតិយំ ធម៌នំ និដ្ឋិតំ ។

[៤.៣] ឌុនាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

លោហិតកំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ តក្ក-

វណំ ធកវណំ តេលវណំ ឡវណំ ធនវណំ សប្បវណំ

នីលំ ។ បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

លោហិតកំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស តតិយំ ធម៌នំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៤] តក្កវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ឌុនាតំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធកវណំ

តេលវណំ ឡវណំ ធនវណំ សប្បវណំ នីលំ បីតកំ ។

លោហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ឌុនាតំ

មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស បពុត្តំ ធម៌នំ និដ្ឋិតំ ។

តែរសកណ្តា សង្ឃទិសេស ទី ១ បទអាជីយ ឆ័យាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (ថែរដា) ទឹកសុក្កពណ៌លឿង យូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក ទី ២ ចប់ ។

[៣៣] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ស ក៏ព្យាយាម (ថែរដា) ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម យូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម (ថែរដា) ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម យូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក ទី ៣ ចប់ ។

[៣៤] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម (ថែរដា) ទឹកសុក្កពណ៌ស យូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម (ថែរដា) ទឹកសុក្កពណ៌ស យូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក ទី ៤ ចប់ ។

៣៤

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៥] ទក្កវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-

មតិ តក្កវណំ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

តេលវណំ ឡីវណំ ទទិវណំ សប្បវណំ នីលំ បីតកំ

លោហិតកំ ។ ឌីនាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧ-

បក្កមតិ តក្កវណំ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិច្ចស្ស បញ្ចមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៦] តេលវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ទក្កវណំ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ឡីវណំ

ទទិវណំ សប្បវណំ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឌីនាតំ ។

តក្កវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទក្កវណំ

មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិច្ចស្ស ធម្មំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចំណែក មហាវិកង្គ

[៣៥] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្អុកពណ៌ដូចប្រង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ស ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋប្បទី ៥ ចប់ ។

[៣៦] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចប្រង ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋប្បទី ៦ ចប់ ។

៣៥

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាមិសេសស្ស បទវាជិវេយ បំដ្ឋិចក្កគមនំ

[៣៧] ឡីវណំ មោចេស្សាមិទិ ចេតេទិ ឧបក្កមទិ

តេលវណំ មុច្ចទិ អាបត្តិ សង្ឃាមិសេសស្ស ។ ទិវណំ

សប្បវណំ ទិលំ បីតកំ លោហិតកំ ឌុនាតំ តក្កវណំ ។

ទក្កវណំ មោចេស្សាមិទិ ចេតេទិ ឧបក្កមទិ តេលវណំ

មុច្ចទិ អាបត្តិ សង្ឃាមិសេសស្ស ។

បំដ្ឋិចក្កស្ស សត្តមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨] ទិវណំ មោចេស្សាមិទិ ចេតេទិ ឧបក្កមទិ

ឡីវណំ មុច្ចទិ អាបត្តិ សង្ឃាមិសេសស្ស ។ សប្ប-

វណំ ទិលំ បីតកំ លោហិតកំ ឌុនាតំ តក្កវណំ

ទក្កវណំ ។ តេលវណំ មោចេស្សាមិទិ ចេតេទិ ឧបក្ក-

មទិ ឡីវណំ មុច្ចទិ អាបត្តិ សង្ឃាមិសេសស្ស ។

បំដ្ឋិចក្កស្ស អដ្ឋមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

ធរសកណ្តា សង្ឃទិសេស ទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក

[៣៧] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះស្រស់
ក៏ព្យាយាម (វែរដា) ទឹកស្អុកតណិដូចប្រុងយូរតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះជូរ តណិដូចទឹកដោះថ្នាំ
តណិខៀវ តណិលឿង តណិក្រហម តណិស តណិដូចទឹកដោះជូរ
ឡើងពពុះ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកតណិដូចទឹក ក៏ព្យាយាម
(វែរដា) ទឹកស្អុកតណិដូចប្រុងយូរតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក ទី ៧ ចប់ ។

[៣៨] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះជូរ
ក៏ព្យាយាម (វែរដា) ទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះស្រស់យូរតចេញវិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះថ្នាំ តណិខៀវ
តណិលឿង តណិក្រហម តណិស តណិដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ
តណិដូចទឹក ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកតណិដូចប្រុង
ក៏ព្យាយាម (វែរដា) ទឹកស្អុកតណិដូចទឹកដោះស្រស់យូរតចេញវិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក ទី ៨ ចប់ ។

៣៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៧] សប្បវណ្ណំ មោចស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
មតិ ទដិវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
នីលំ បីតតំ លោហិតតំ ឌីនាតំ តក្កវណ្ណំ ទក្ក-
វណ្ណំ តេលវណ្ណំ ។ ឌីវវណ្ណំ មោចស្សាមីតិ ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ទដិវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស នវមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៤០] នីលំ មោចស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
សប្បវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បីតតំ
លោហិតតំ ឌីនាតំ តក្កវណ្ណំ ទក្កវណ្ណំ តេលវណ្ណំ
ឌីវវណ្ណំ ។ ទដិវណ្ណំ មោចស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
មតិ សប្បវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ទសមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

(១)
បិដ្ឋិចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧ. ម. បិដ្ឋិចក្កបេយ្យាលោ និដ្ឋិតោ ។ តេសុ តេសុ បោត្តតេសុ អាតតោ បេយ្យាល-
វិធំ យេនុយ្យេន វិសទិសោ ហោតិ កត្តបិ សន្និទ្ធា កត្តបិ វិញ្ញារោ ។ តទត្ថិកេន តតោ តតោ
បរិយេសិកត្ថំ ។

វិនយបំណិក មហាវិកត្ត

[៣៧] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ
ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរយូតចេញវិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌
ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌
ដូចប្រេង ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់
ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរយូតចេញវិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរវិនយបំណិក ទី ៧ ចប់ ។

[៤០] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម
(បែរជា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ ទឹកស្អុកពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ
ឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ភិក្ខុ
គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរវិនយបំណិក ទី ១០ ចប់ ។

បំណិក ចប់ហើយ ។

៣៧

ឆេរសកល្លោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស អនាបត្តិវារោ

[៤០] ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ សង្ឃ-

ទិសេសស្ស ។ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ន ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ

ថ្មល្អច្ចយស្ស ។ ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។

ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ន ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ន ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ

អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ន ម្មច្ចតិ

អនាបត្តិ ។

[៤២] អនាបត្តិ សុប្បនន្តេន នមោចនាធិប្បាយស្ស

ឧម្មត្តកស្ស ខិត្តិកស្ស វេទនស្ស អាទិកម្ម-

កស្សតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ វារៈសំដែងអំពីអត្ថបត្តិ

[៤១] ភិក្ខុគិត កីព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត កីព្យាយាម (ប៉ុន្តែ) ទឹកស្អុកមិនយូតចេញ
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មមួយ ។ ភិក្ខុគិត (តែ) មិនព្យាយាម (ក៏ស្រាប់តែ) ទឹក
ស្អុកយូតចេញឯង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុគិត (តែ) មិនព្យា-
យាម ទឹកស្អុកមិនយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគិតទេ
(តែ) ព្យាយាម ទឹកស្អុកយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមិន
គិតទេ (តែ) ព្យាយាម ទឹកស្អុកមិនយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
ភិក្ខុមិនគិត មិនព្យាយាមទេ (តែ) ទឹកស្អុកយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគិត មិនព្យាយាមទេ ទឹកស្អុកមិនយូតចេញ មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤២] (ភិក្ខុ ៦ ពួក) គឺ ភិក្ខុយល់សប្តិ ១ ភិក្ខុមិនមានបំណងឲ្យទឹក
ស្អុកយូតចេញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរើរវាយ ១ ភិក្ខុដែលទុក្ខ-
វេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុជាអាទិកម្មិក (អ្នកធ្វើខុសមុនបញ្ញត្តិ) ១ មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ
ដូចមានខាងក្រោយនេះ)

៣៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៤៣] សុបិនោច្ឆារមស្សារោ វិតក្កុណ្ណោធកេន ច

កេសជ្ជំ កុណ្ណំ មត្តោ វិត្តំ ជន្មាយំ^(១) ឡិ

សាមណោរោ ច សុត្តោ ច ឡិ មជ្ជិមា បិណ្ឌយំ

អាគារសេ បម្មំ និដ្ឋាយំ ជិដ្ឋំ កេដ្ឋន យជ្ជយំ

សោតេ^(២) ឧទត្តាលំ ធារំ បុត្តារឡិយំ ចោក្ខរំ

វាលីកា កុដ្ឋមុស្សុកោ សយន្ត្រ័ដ្ឋកេន ចាតិ ។

---

១ ឱ. ម. វិត្តំ ជន្មាយុបុព្វមោ ។ ២ ម. សោតោ ។

វិទេយបិដក មហាវិវត្ត

[៤៣] រឿង ភិក្ខុយល់សប្តិ ១ ភិក្ខុបន្ទោបង់ទុព្វារ ១ ភិក្ខុ
បន្ទោបង់បស្សវ ១ ភិក្ខុត្រិះរិះចំពោះកាមវិតក្ក ១ ភិក្ខុឆ្លើតទឹក
ក្តៅ ១ ភិក្ខុលាបថ្នាំ ១ ភិក្ខុអះរមាស់ត្រង់អណ្ណោ ១ ភិក្ខុដើរតាម
ផ្លូវ ១ ភិក្ខុកាន់ស្បែកចុងអង្គជាត ១ ភិក្ខុកំដៅដម្បូរពោះកង
ពោងភ្លើង ១ ភិក្ខុដជុសអង្គជាតនឹងក្តៅ ១ ភិក្ខុឲ្យសាមណេរ
កាន់អង្គជាត ១ ភិក្ខុចាប់អង្គជាតសាមណេរកំពុងដេកលក់ ១
ភិក្ខុភ្លៀតអង្គជាតនឹងក្តៅទាំងពីរ ១ ភិក្ខុតាប់អង្គជាតនឹងដៃ ១
ភិក្ខុបើងចង្កេះព្រួងអាភាស ១ ភិក្ខុមតពតកាយ ១ ភិក្ខុសំឡឹង
មើលអង្គជាតមាតុត្រាម ១ ភិក្ខុបញ្ចូលអង្គជាតក្នុងប្រហោង
ជាន់^(១) ១ ភិក្ខុដជុសអង្គជាតនឹងកំណាត់ឈើ ១ ភិក្ខុឆ្លើតទឹក
ក្នុងទីប្រាសខ្សែទឹក ១ ភិក្ខុលេងទឹកដែលមានល្បាប់ ១ ភិក្ខុស្ទុះ
ចុះទៅក្នុងទឹក ១ ភិក្ខុលេងកងធ្វើដោយដា ១ ភិក្ខុស្ទុះចូលទៅ
ក្នុងព្រៃឈូក ១ ភិក្ខុបញ្ចូលអង្គជាតក្នុងដីខ្សាច់ ១ ភិក្ខុបញ្ចូល
អង្គជាតក្នុងភក់ ១ ភិក្ខុស្រោចអង្គជាតនឹងទឹក ១ ភិក្ខុផាប់
អង្គជាតនឹងកន្ទួនដេក ១ ភិក្ខុដជុសអង្គជាតនឹងមេដឹង ១ ។

១ ប្រហោង ឬ រន្ធអ្វី ៗ ហៅថាប្រហោងជាន់ ។

តេសកលោ បឋមសង្កាទិសេសស្ស វិនិកវត្ថុម្ហិ សុបិនន្តាវិ

[២៤] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស កក្កុច្ឆិ
អហោសិ កក្កុ ទ ទោ អហំ សង្កាទិសេសំ អាបត្តិ
អាបន្នេតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯត-
មត្តំ អាពេចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សុបិនន្តេនាតិ ។

[២៥] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ ឧទ្ធារំ កកោន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស
កក្កុច្ឆិ អហោសិ កក្កុ ទ ទោ អហំ សង្កាទិ-
សេសំ អាបត្តិ អាបន្នេតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាពេចេសិ ។ កិច្ចតោ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភកវ
មោចនាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនា-
ធិប្បាយស្សាតិ ។

[២៦] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ បស្សាវំ កកោន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស
កក្កុច្ឆិ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោ-
ចនាធិប្បាយស្សាតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិច្ឆ័យ ឱយាយអំពីកំពុងយល់សប្តិដើម

[៤៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប កំពុងយល់សប្តិ អសុចិក្ខុត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស
ហើយដឹង ។ ទើបភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាចត្តិព្រោះយល់សប្តិទេ ។

[៤៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប កំពុងបន្ទោបង់ច្បាវ អសុចិក្ខុ
យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាចត្តិសង្ឃ-
ទិសេសហើយទេដឹង ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
មានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុចេញទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអសុចិក្ខុចេញ
(នោះ) ទេ ។

[៤៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងបន្ទោបង់បស្សាវ អសុចិ
ក្ខុតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអសុចិ
ក្ខុតចេញ (នោះ) ទេ ។

វិធីបិដកេ មហាវិកត្តោ

[៤៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
កិក្ខុនោ កាមវិតក្កំ វិតក្កេនស្ស អស្មចិ ម្មចិ ។
តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
កាមវិតក្កំ^(១) វិតក្កេនស្សាតិ ។

[៤៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
កិក្ខុនោ ឧណ្ណោនកេន នហាយន្តស្ស អស្មចិ ម្មចិ ។
តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ កិច្ចត្រា ត្រ
កិក្ខុតិ ។ នាហំ កកវំ មោចនាជិប្បាយោតិ ។
អនាបត្តិ កិក្ខុ នមោចនាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស កិក្ខុនោ មោចនា-
ជិប្បាយស្ស ឧណ្ណោនកេន នហាយន្តស្ស អស្មចិ
ម្មចិ ។ តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ត្រ
កិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃានិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញាតវស្ស កិក្ខុនោ មោចនាជិប្បាយស្ស
ឧណ្ណោនកេន នហាយន្តស្ស អស្មចិ ន ម្មចិ ។

១ ឧ. ម. ពោត្តកេសុ អយំ បាលោ ៩ ហោតិ ។

វិសយបំណិក មហាវិកត្ត

[៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងត្រិះរិះចំពោះកាមវិតក្ក
អសុចិក្ខុតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលត្រិះរិះចំពោះកាម-
វិតក្កទេ ។

[៤៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងភ័យខ្លាចក្តៅ អសុចិក្ខុ
យូកចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងឲ្យ
អសុចិក្ខុតចេញទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់
ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យអសុចិក្ខុតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង
ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងនឹងឲ្យអសុចិក្ខុតចេញ កំពុងតែភ័យខ្លាចក្តៅអសុចិ
ក្ខុតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិសង្ស័យទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងនឹង
ឲ្យអសុចិក្ខុតចេញ កំពុងភ័យខ្លាចក្តៅដែរ (តែ) អសុចិមិនយូកចេញ ។

៤៦

ឆេរសកល្លោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស វិនិកវុត្តម្ហិ អង្គជាតវណាទំ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃទិសេសស្ស អាបតិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៤៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ អង្គជាតេ វណោ ហោតិ ។ កេសដ្ឋេន
អាណិម្បន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
កច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ឃទិសេសំ អាបតិ អាបន្នាតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ កិចិត្តោ ភំ ភិក្ខុតិ ។
នាហំ កកវំ មោចនាធិប្បាយោតិ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ អង្គជាតេ វណោ ហោតិ ។
តស្ស មោចនាធិប្បាយស្ស កេសដ្ឋេន អាណិម្បន្តស្ស
អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃទិ-
សេសស្ស អាបតិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៤៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ អណ្ណំ កណ្ណវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ

ឆេរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិតវត្ថុ និយាយអំពីកើតជម្លៀសព្រំអង្គធាតុដើម

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិន
ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៤៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កើតជម្លៀសព្រំអង្គធាតុ ។
កាលដែលភិក្ខុនោះលាបថ្នាំជម្លៀស អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសហើយទេដឹង ។
ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងមានបំណងបង្វែរអសុចិក្ខុយាតចេញក៏ទេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យ
អសុចិក្ខុយាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កើតជម្លៀស
ព្រំអង្គធាតុ ។ ភិក្ខុនោះមានបំណងនឹងឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ កាលដែល
លាបថ្នាំជម្លៀស^(១) អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិក្ខុយាត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
មិនត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៥០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប អេះត្រង់អណ្ណ^(២) អសុចិក្ខុ
យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ

---

១ ពិភ័យដែលមានអសុចិក្ខុយាតចេញនោះ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ២ ពង្សា ។

វិនយបិដកេ មហាវិរាដោ

នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អណ្ណំ
កក្កាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កក្កាច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ មក្កំ កច្ឆន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
កក្កាច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
មោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស មក្កំ កច្ឆន្តស្ស
អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស
កក្កាច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ វត្តំ កហេត្វា បស្សាវំ កកោន្តស្ស អសុចិ
មុច្ចិ ។ តស្ស កក្កាច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។

វិសយបិដក មហាវិកង្គ

ភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណង
នឹងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ)ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មាន
បំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញហើយអះអាណា អសុចិក្ខុយ្យាតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ស័យទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិឬល្អច្រើន ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងដើរទៅតាមផ្លូវ អសុចិ
ក៏យ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
មិនត្រូវអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ)ទេ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ កំពុង
ដើរទៅតាមផ្លូវ អសុចិក៏យ្យាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិ
មិនយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
មិនត្រូវអាចត្តិសង្ស័យទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិឬល្អច្រើន ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងកាន់ស្បែកខាងចុងខែ
អង្គជាតិធ្វើបស្សាវ អសុចិក៏យ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងឲ្យ

៤៣

តេសកល្លោ បឋមសង្ខារិសេសស្ស វិនិច្ឆ័យំ ឧទរវដ្តិតាបនាទិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
មោចនាធិប្បាយស្ស វត្ថុំ តហេត្វា បស្សំ ករោន្តស្ស
អសុចិ មុច្ចំ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចំ ។ តស្ស
កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ឆយស្សាតិ ។

[៥៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ ជន្លាយេ ឧទរវដ្តិតាបន្តស្ស អសុចិ មុច្ចំ ។
តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ជន្លាយេ ឧទ-
រវដ្តិតាបន្តស្ស អសុចិ មុច្ចំ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចំ ។
តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ឆយស្សាតិ ។

[៥៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុ-
នោ ជន្លាយេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចិដ្ឋិបរិកម្មំ ករោន្តស្ស
អសុចិ មុច្ចំ ។ តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។

តែវសារណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ វិធីពវត្ថុ រឿងកំណើតំបារពោះនាដើម

អសុចិយ្ហាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណង
ចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញ កំពុងចាប់ស្បែកខាងចុងនៃអង្គជាតធ្វើបស្សាវ
អសុចិក្ខុយ្ហាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្ហាតចេញ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃ
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងកំដៅដំបារពោះក្នុង
រោងភ្លើង អសុចិក្ខុយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាត
ចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
យ្ហាតចេញ កំពុងកំដៅដំបារពោះក្នុងរោងភ្លើង អសុចិក្ខុយ្ហាតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងគក់ច្របាប់ខ្នងឲ្យឧបជ្ឈាយ័
ក្នុងរោងភ្លើង អសុចិក្ខុយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

វិធីយថាដំកៅ មហាវិហារ

អនាបតិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
ធិប្បាយស្ស ជនាយេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចិដ្ឋបរិក្កម្ម
ករោនស្ស អសុចិ មុចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុចិ ។
តស្ស កក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ ឡំ យដ្ឋាបេនស្ស អសុចិ មុចិ ។ តស្ស
កក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ នមោ-
ចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ឡំ យដ្ឋា-
បេនស្ស អសុចិ មុចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុចិ ។
តស្ស កក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិភង្គ

ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចគ្រប់លក្ខណ៍កិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ កំពុងគក់ច្របាច់ខ្លួនឲ្យឧបជ្ឈាយ៍ក្នុងរោងភ្លើង អសុចិយ្យាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចគ្រប់លក្ខណ៍សង្ស័យទេ ។ ត្រូវតែត្រឹមអាចគ្រប់លក្ខណ៍ ។

[៥៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប យកអង្កជាតដដុសនឹងភ្លៅ អសុចិយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចគ្រប់លក្ខណ៍កិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ ក៏យកអង្កជាតដដុសនឹងភ្លៅ អសុចិយ្យាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចគ្រប់លក្ខណ៍សង្ស័យទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចគ្រប់លក្ខណ៍ ។

៤៥

ពោសកណ្តោ បឋមសង្ឃទំសេសស្ស វិនិច្ឆ័យំ មោចនាធិប្បាយទំ

[៥៦] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ មោចនាធិប្បាយោ អញ្ញាតំ សាមណោ ឯត-
នកេច ឯហំ មេ ទំ អាវុសោ សាមណោ អង្គជាតំ
តណ្ហាហិតំ ។ សោ តស្ស អង្គជាតំ អក្កហោសិ ។
តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ទំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃទិសេសន្តិ ។

[៥៧] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ សុត្តស្ស សាមណោស្ស អង្គជាតំ អក្កហោសិ ។
តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សានំ ។

[៥៨] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុ-
នោ ឡូហិ អង្គជាតំ បិដ្ឋេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
មោចនាធិប្បាយស្សានំ ។ តេន ទោ បន សម-
យេន អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស
ឡូហិ អង្គជាតំ បិដ្ឋេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិច្ឆ័យ ឱយាយអំពីបំណងឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញជាដើម

[៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាត
ចេញ បានពោលពាក្យនេះនឹងសាមណេរមួយរូបថា នៃអារុសាសាម-
ណេរ អ្នកចូរមកនេះ ចូរកាន់អង្គជាតអញចុះ ។ សាមណេរនោះ
បានកាន់អង្គជាតភិក្ខុនោះ ។ អសុចិរបស់ភិក្ខុនោះក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិ-
សេសហើយ ។

[៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប បានចាប់អង្គជាតសាមណេរដែល
កំពុងដេកលក់ ។ អសុចិភិក្ខុនោះ ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែ
ត្រឹមអាចត្តិទុកដ ។

[៥៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ត្រៀមនូវអង្គជាតដោយភ្លៅ ទាំង
ពីរ អសុចិឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញ
(នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាត
ចេញត្រៀមនូវអង្គជាតដោយភ្លៅទាំងពីរ អសុចិឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

៤៦

វិធីបិដកេ មហាវិភង្គោ

អសុចំ ន មុច្ចំ ។ វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ឥល្លត្ថយស្សាតិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ មុជ្ជិតា អង្គជាតំ បិទ្បេន្តស្ស អសុចំ មុច្ចំ ។
វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស មុជ្ជិតា
អង្គជាតំ បិទ្បេន្តស្ស អសុចំ មុច្ចំ ។ បេ ។ អសុចំ ន
មុច្ចំ ។ វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្សាតិ ។

[៦០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អាកាសេ កដិ
កម្មេន្តស្ស អសុចំ មុច្ចំ ។ បេ ។ អសុចំ ន មុច្ចំ ។
វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្សាតិ ។

វិធម្មបិដក មហាវិកង្គ

'មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
មាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ស័យទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តីថ្មល្អថ្មយ ។

[៥៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ក្តាប់អង្កជាតដោយកណ្តា ប៉ៃដ
អសុច្ឆិមិយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ មាល
ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីដល់ភិក្ខុ ដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិយាតចេញ
(នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិយាត
ចេញ ក្តាប់អង្កជាតដោយកណ្តា ប៉ៃដ អសុច្ឆិមិយាតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ មាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ស័យទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តី
ថ្មល្អថ្មយ ។

[៦០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិយាត
ចេញ ប្រឹងបំពេញចង្រៃព្រឺជីវិតសាស អសុច្ឆិមិយាតចេញ ។ បេ ។ (មាន
ភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ មាល
ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ស័យទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តីថ្មល្អថ្មយ ។

៤៧

តេរសកល្លោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស វិនិវត្តម្ហិ កាយត្ថម្ភតាទិ

[៦១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរស្ស
ភិក្ខុនោ កាយំ ឋម្មេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស
កក្កច័ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ ន-
មោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស កាយំ
ឋម្មេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។
តស្ស កក្កច័ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ឆយស្សាតិ ។

[៦២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរ
ភិក្ខុ សារត្តោ មាតុតាមស្ស អង្គជាតំ ឧបនិជ្ឈាយិ ។
តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស កក្កច័ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសស្ស ន ច ភិក្ខុវេ
សារត្តេន មាតុតាមស្ស អង្គជាតំ ឧបនិជ្ឈាយិតតំ
យោ ឧបនិជ្ឈាយេយ្យ អាបតិ ធុក្កជស្សាតិ ។

[៦៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាត-
រស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស តាលច្ឆិទ្ធិ
អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិតវត្ថុ និយាយអំពីមិតពត់កាយជាដើម

[៦១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប (ប្រឹងមិតពត់កាយ អសុច័តិ
យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាចភ្លេចលក់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូតចេញ (នោះ) ទេ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូតចេញ(ប្រឹងមិត
ពត់កាយ អសុច័តិយូតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច័តិយូត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចភ្លេច
សង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចភ្លេចល្អប្លែង ។

[៦២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ត្រេកអរ សំឡឹងមើលអង្គជាត
មាតុត្រាម ។ អសុច័តិភិក្ខុនោះក៏យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចភ្លេចសង្ឃទិសេសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តែជាភិក្ខុមិនគួរត្រេកអរ សំឡឹងមើលអង្គជាតមាតុត្រាមឡើយ ភិក្ខុណា
សំឡឹងមើល ភិក្ខុនោះត្រូវអាចភ្លេចក្នុង ។

[៦៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូត
ចេញ ក៏បញ្ចូលអង្គជាតទៅនឹងប្រហោងជាន អសុច័តិយូតចេញ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អសុចំ ន មុច្ឆំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ថុល្លច្ច-
យស្សាតិ ។

[៦៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស កដ្ឋេន អង្គជានំ
យដេន្តស្ស អសុចំ មុច្ឆំ ។ បេ ។ អសុចំ ន មុច្ឆំ ។
តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ បដិសោតេ នហាយន្តស្ស អសុចំ មុច្ឆំ ។
តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
នមោចនាទិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស បដិសោតេ
នហាយន្តស្ស អសុចំ មុច្ឆំ ។ បេ ។ អសុចំ ន មុច្ឆំ ។
តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិធម្មបិដក មហាវិកង្គ

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ស្សាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៦៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិណ្ណាត
ចេញ ដដុសអង្គជាតនឹងកំណាត់ឈើ អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ស្សាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៦៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ឯតទឹកក្នុងទីប្រាសវ័ទ្ធព័ក អសុច្ឆិ
មិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ (នោះ) ទេ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ឯតទឹក
ក្នុងទីប្រាសវ័ទ្ធព័ក អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិ
មិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាចត្តិសង្ស្សាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

តេសកល្លោ បឋមសង្កាទិសេសស្ស វិធីកវិគ្គម្ហំ ឧទញ្ញលេកីឡាទិ

[៦៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ ឧទញ្ញលេ ក៏ឡន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ឧទញ្ញលេ
ក៏ឡន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្កាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ ឧទកេ ជាន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ឧទកេ
ជាន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្កាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

ធរសេកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិច្ឆ័យ ការលេងទឹកមានល្បាប់ជាដើម

[៦៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប លេងទឹកដែលមានល្បាប់
អសុច័ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច័ក៏ឃ្នាតចេញ (នោះ)
ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័ក៏ឃ្នាត
ចេញ លេងទឹកដែលមានល្បាប់ អសុច័ក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច័ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមពេ-
បត្តិថល្ល័យ ។

[៦៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប សុះចុះទៅក្នុងទឹក អសុច័
ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច័ក៏ឃ្នាតចេញ (នោះ)
ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័ក៏ឃ្នាតចេញ
សុះចុះទៅក្នុងទឹក អសុច័ក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច័
មិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថល្ល័យ ។

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិភង្គោ

[៦៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
បុច្ឆាវធឿយំ កំឡានស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អ-
ហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
ធិប្បាយស្ស បុច្ឆាវធឿយំ កំឡានស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។
អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
ទោត្តរវនេ ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោ-
សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
ធិប្បាយស្ស ទោត្តរវនេ ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។
អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
បត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត-
រស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស វាលិកំ
អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិវាទ

(៦៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប លេងកង់ជា អសុចិក្ខុយាត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិន
ត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ (នោះ)ទេ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ លេង
កង់ធ្វើដោយក្តី អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិ
មិនយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។

(៦៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ស្ទុះចូលទៅក្នុងវិព្រាណ្យក
អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ (នោះ)
ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ
ស្ទុះចូលទៅក្នុងវិព្រាណ្យកអសុចិក្ខុយាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ)
អសុចិមិនយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។

(៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាត
ចេញ ដាក់បញ្ចូលអង្គជាតទៅក្នុងដីខ្សាច់ អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ បេ ។

៥១

កោសកណ្តុះ បរិមសង្កតិសេសស្ស វិនិកវត្តមិ កទ្កមអង្គជាតប្បវេសនាទំ

អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
បត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតាស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស កទ្កម អង្គជាតំ
បវេសន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន
មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតាស្ស
ភិក្ខុនោ ឧទកេន អង្គជាតំ ឌីសិញ្ចន្តស្ស អសុចិ
មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ នមោចនាទិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតាស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស
ឧទកេន អង្គជាតំ ឌីសិញ្ចន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ
។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

ពេរសកលុំ សង្ឃាទសេសទី ១ វិនិច្ឆ័យ អំពីការដាក់បញ្ចូលអង្គជាតិទៅក្នុងអង្គជាតិដើម

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិថ្មល្អប្លែង ។

(៧១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
យូតចេញ ដាក់បញ្ចូលអង្គជាតិទៅក្នុងភិក្ខុ អសុចិក៏យូតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអា-
បត្តិថ្មល្អប្លែង ។

(៧២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ស្រោចអង្គជាតិដោយទឹក
អសុចិក៏យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយូតចេញ (នោះ)
ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយូត
ចេញ ស្រោចអង្គជាតិដោយទឹក អសុចិក៏យូតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិថ្មល្អប្លែង ។

វិន័យប្រជីពេ មហាវិកង្កោ

(៧៣) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស សយនេ អង្គជាតំ
យដ្ឋេនស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។

(៧៤) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អង្គដ្ឋេន អង្គជាតំ
យដ្ឋេនស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
កុច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបតិ អាបន្នោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសិ ។ អាបតិ ភិក្ខុ
អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អង្គដ្ឋេន
អង្គជាតំ យដ្ឋេនស្ស អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ កុច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបតិ
អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសិ ។ អនាបតិ
ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។

បរិមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយចំណិត មហាវិក្ក

(៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានចំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ ផ្លូវអង្គជាតលើទីដេក អសុចិក៏យ្យាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ស្យាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិដុល្លច្នៃ ។

(៧៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានចំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ ដដុសអង្គជាតនឹងមេដឹង អសុចិក៏យ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ថាអញត្រូវអាបត្តិសង្ស្យាទិសេសហើយទេដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ស្យាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានចំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ ដដុសអង្គជាតនឹងមេដឹង អសុចិមិនយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ថាអញត្រូវអាបត្តិសង្ស្យាទិសេសហើយទេដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថាម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ស្យាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិដុល្លច្នៃ ។

ទុតិយសង្ឃាទិសេសី

[៧៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយំ អារោ
វិហារតិ ។ តស្សយស្មតោ វិហារោ អភ្នំរោ ហោតិ
នស្សនិយោ ចាសាទិកោ មជ្ឈេ តញ្ចា សមន្តា
ចរិយាតារោ សុបញ្ញតំ មញ្ជបិបំ ភិសិទិញ្ញោហនំ
ចានិយំ ចរិកោជនិយំ សុបដ្ឋិតំ ចរិវេណំ សុសម្មដ្ឋំ ។
ពហូ មនុស្សា អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស វិហារមេត្តកោ
អាគម្ពន្តំ ។ អញ្ញតារមិ ព្រាហ្មណោ សមជាថតិកោ
យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទវោច ឥន្ទាម មយំ កោតោ
ឧទាយិស្ស វិហារំ មេត្តិតុន្តំ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ
មេត្តស្សតិ អនាប្បរណំ អាទាយ យដិកំ ឧត្សរជេត្តា
កកវំ បណមេត្តា វិហារំ ចារិសិ ។ សោថ ខោ ព្រាហ្ម
ណោ អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស ចិដ្ឋិតោ ចារិសិ ។ សាថ
ខោ ព្រាហ្មណី តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ចិដ្ឋិតោ ចារិសិ ។
អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ ឯកច្ចេ វាតទានេ វិវត្តោ

សង្ឃាទិសេសទី ២

(៧៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ទុទាយិកិក្ខុដ៏
មានអាយុ សម្រេចវិយាបថនៅក្នុងវ័ត្រ ។ លំនៅទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ
នោះ ល្អគួរឲ្យចង់មើល គួរឲ្យជែងថ្នាំ មានបន្ទប់ខាងក្នុង មានរបៀងដុំវិញ
ត្រៃតាំងពួកឆ្នើយកំរៀបចំល្អ ទឹកសម្រាប់តាន់នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់
ក៏ដ៏ម្ហូបទុកស្រួល ទាំងទីបរិវេណសោតក៏បោសលើស្អាត ។ មាន
មនុស្សជាច្រើននាក់ ដែលត្រូវការមើលលំនៅរបស់ទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ
ក៏តែងតែមកមើល ។ (កាលនោះ) មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់នាំប្រពន្ធចូលទៅ
រកទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងទុទាយិ
ដ៏មានអាយុថា យើងខ្ញុំចង់មើលលំនៅរបស់លោកម្ចាស់ទុទាយិ ។ ទុទាយិ
ក៏និយាយតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរមើលចុះ (ថាហើយ)
ក៏កាន់កូនសោរ ដកគន្លឹះហើយប្រានសន្ទុះទ្វារ ចូលទៅកាន់កុដីលំនៅ ។
ឯព្រាហ្មណ៍នោះឯង ក៏ដើរចូលទៅតាមក្រោយទុទាយិដ៏មានអាយុទៅ ។
ចំណែកខាងនាងព្រាហ្មណ៍នោះឯង ក៏ដើរចូលតាមក្រោយព្រាហ្មណ៍
នោះទៅ ។ គ្រានោះឯង ទុទាយិដ៏មានអាយុ ក៏បើកបង្អួចកន្លែងខ្លះ

វិទ្យបំណែក មហាវិកត្តោ

ឯតទ្ធច្នេ វាតចារេ ជគេតន្តោ កត្តំ អនុបវិកន្ធា
វិដ្ឋិតោ អាតន្ធា តស្ស ព្រាហ្មណិយោ អង្គមង្គានិ
បរាមសី ។ អថទោ សោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មតា
ឧនាយិទោ សន្ធិំ បដិសន្នោទិត្វា អុកមាសី ។
អថទោ សោ ព្រាហ្មណោ អត្តមនោ អត្តមនវាចំ
ទិច្ឆារសី ឧទ្ធហា ឥមេ សមណោ សក្យបុត្តិយា
យេ ឥមេ ឯវុបេ អារញ្ញា វិហារន្តិ កវិចិ ឧនាយិ ឧទ្ធហោ
យោ ឯវុបេ អារញ្ញា វិហារតីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ សា ព្រាហ្មណី
តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទេវាច តទុតោ តស្ស ឧទ្ធហតា
យថេវ មេ ត្ថំ អង្គមង្គានិ បរាមសី ឯវេមេវ មេ
សមណោ ឧនាយិ អង្គមង្គានិ បរាមសីតិ ។
អថទោ សោ ព្រាហ្មណោ ឧទ្ធហយតិ ជ័យតិ វិចារេតិ
អលន្តិទោ ឥមេ សមណោ សក្យបុត្តិយា ឧស្សីលា
មុសាវាទិទោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិទោ សមចារិទោ
ព្រហ្មចារិទោ សច្ចវាទិទោ សីលវន្តោ កល្យាណ-
ធម្មា បដិជានិស្សន្តិ នត្ថិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ

វិទយបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ចំពោះបង្កើតកន្លែងខ្លះ ដើរក្រឡឹងតាមបន្ទប់ហើយមកតំក្រាយខ្លួនហើយ ក៏
ស្តាប់អង្គុលអវយវក្នុងចំនែកនៃព្រាហ្មណ៍នោះ ។ គ្រានោះឯងព្រាហ្មណ៍
នោះនិយាយរូសរាយជាមួយនឹងទុទាយិដ៏មានអាយុ ហើយក៏លាទៅ ។
លំដាប់តមក ព្រាហ្មណ៍នោះពេញចិត្ត ក៏បញ្ចេញវាចាតាមសេចក្តីពេញ
ចិត្តថា ពួកសមណដែលនៅក្នុងព្រៃមានសភាពយ៉ាងនេះ សុទ្ធសឹង
តែពួកសមណ ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រចម្រើនណាស់ លោក
ទុទាយិដែលនៅក្នុងព្រៃមានសភាពយ៉ាងនេះ លោកទុទាយិដ៏ចំរើននូវក៏
ចម្រើនដែរ ។ កាលបើព្រាហ្មណ៍ពោលពាក្យសរសើរយ៉ាងនេះហើយ ទាន់
ព្រាហ្មណ៍នោះបានពោលពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា សេចក្តីចម្រើន
របស់លោកទុទាយិនោះមានពីណា (ឥតមានចម្រើនអ្វីទេ) ខ្លួនអ្នកស្តាប់
អង្គុលអវយវក្នុងរបស់ខ្ញុំយ៉ាងណា សមណឈ្មោះទុទាយិ ក៏ស្តាប់អង្គុល
អវយវក្នុងរបស់ខ្ញុំយ៉ាងនោះដែរ ។ គ្រានោះឯងព្រាហ្មណ៍នោះក៏និយាយ
ពោលទោសជឿលក្ខណៈថា សមណជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រពួកនេះ
មិនមានខ្មាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល តែងពោលពាក្យមួសា
ព្រោះសមណអម្បាលនេះ ប្តេជ្ញាខ្លួនថា យើងសុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌
ប្រព្រឹត្តស្ម័គ្រ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ពោលតែពាក្យសត្យ ជាអ្នកមានសីល
មានធម៌ល្អ (ឥឡូវនេះ) សាមញ្ញរបស់សមណពួកនេះមិនមានទេ

៥៥

ពោសកលោ ទុកិយសង្កាទិសេសស្ស ឧបាយិវត្តម្ហិ បញ្ញត្តិ

នត្ថំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នន្ទំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នន្ទំ
ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ
ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា អបគតា
ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា កតំ ហិ នាម សមណោ ឧទាយិ
មម ករិយាយ អន្តមន្តាទិ បរាមសិស្សតិ ន ហិ
សក្កា កុលត្ថិហិ កុលដីតាហិ កុលកុមារិហិ
កុលសុណាហិ កុលនាសិហិ អារាមំ វា វិហារំ
វា កន្តំ សថេ ហិ កុលត្ថិយោ កុលដីតាយោ
កុលកុមារិកាយោ កុលសុណាយោ កុលនាសិយោ
អារាមំ វា វិហារំ វា កន្ទយ្យំ តាថិ សមណោ
សក្យបុត្តិយោ ឌូសេយ្យន្តិ ។ អស្មោសំ ទោ
កិក្ខុ កស្ស ព្រហ្មណស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ខ័យន្តស្ស
វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា
លន្ទិលោ កុក្ខុកា សិក្ខុកាមា តេ ឧជ្ឈាយន្ត
ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទាយិ

ឆេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ២ និទានទាយិ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណពួកនេះមិនមានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណ
ពួកនេះវិនាសហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណពួកនេះវិនាសអស់ហើយ
សាមញ្ញគុណរបស់សមណពួកនេះមានពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សម-
ណពួកនេះមានពីណា សមណពួកនេះយូរតផុតចាកសាមញ្ញគុណអស់
ហើយ សមណពួកនេះយូរតផុតចាកព្រហ្មញ្ញគុណអស់ហើយ ដូចយ៉ាង
សមណឈ្មោះ ទាយិ ហ៊ានស្តាបអង្គុលអវ័យវត្ថុចង្ការបស់ភិយាអញ្ញាទៅ
ហើយ ពួកស្រីកង្កិត្រកូល^(១) ធីតារបស់ត្រកូល កុមារីរបស់ត្រកូល ស្រ្តីជា
កូនប្រសារបស់ត្រកូល ទាសីរបស់ត្រកូលទាំងឡាយ ម្តេចនឹងហ៊ានទៅ
កាន់អាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ព្រោះថា បើពួកស្រីកង្កិត្រកូល ធីតារបស់ត្រកូល
កុមារីរបស់ត្រកូល ស្រ្តីជាកូនប្រសារបស់ត្រកូល ទាសីរបស់ត្រកូលទាំង
ឡាយទំពៅកាន់អាពាហ៍ពិពាហ៍ មុខជាសមណទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្រនឹងប្រទុស្តចំពោះស្រ្តីទាំងអម្បាលនោះមិនខាន ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក៏បានឮពាក្យដែលព្រាហ្មណ៍ពោលទោសដៀលគ្នានិយាយដើម
(នោះ)។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស
មានសេចក្តីអៀនខ្មាសក្រែងរំអើងបាប ពេញចិត្តនឹងការសិក្សា ភិក្ខុអម្បាល
នោះ ក៏ពោលទោស គ្នានិយាយថា ភិក្ខុឈ្មោះទាយិដ៏មានអាយុ

១ ស្រ្តីជាម្ចាស់ផ្ទះ ឬស្រ្តីមេផ្ទះ (អង្គីរាថា) ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

មាតុត្តាមេន សទ្ធិ កាយសំសង្កំ សមាបជ្ជិស្សតីតិ ។
អដខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។
អដខោ ភក្ខវា ឯតស្សី ធិនានេ ឯតស្សី បក្ករណេ
ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេទ្វា អាយស្សន្តំ ឧទាយី
បដិបុត្តំ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទាយី មាតុត្តាមេន សទ្ធិ
កាយសំសង្កំ សមាបជ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភក្ខវតី ។
វិក្កហិ ពុទ្ធា ភក្ខវា អនុធូវិកំ មោយ បុរិស
អនុលោមិកំ អប្បជិវុចំ អស្សាមណាភិ អក្កប្បិយំ
អក្ករណីយំ កមំ ហិ នាម ត្វំ មោយ បុរិស
មាតុត្តាមេន សទ្ធិ កាយសំសង្កំ សមាបជ្ជិស្សសិ
ននុ មយា មោយ បុរិស អនេក្កបរិយាយេន វិវាតាយ
ធម្មោ ទេសិតោ នោ សវាតាយ ។ បេ ។ កាមបរិ-
ឡាហានំ វុបសមោ អក្កាតោ នេតំ មោយ បុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យេ យោ បន
ភិក្ខុ ឧតិណ្ណោ វិបរិណាតេន ចិត្តេន មាតុត្តាមេន សទ្ធិ

វិទ្យាបិដក មហាវិកង្គ

មិនសមបីប៉ែននឹងហ៊ានដល់ស្លាបអវិស្ណុលកាយមាតុគ្រាមសោះ ។ ទើបភិក្ខុ
អម្បាលនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះ
ហេតុដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយគ្រាស
សួរចំពោះទុទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ទុទាយ ពួកអ្នកឯងស្លាប
អវិស្ណុលកាយមាតុគ្រាមមែនឬ ។ ទុទាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ (ដំណើរនុ៎ះ) ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់គួរគំរេងៗលថា
ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវ
បែប មិនជារបស់សមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរស
មិនគួរបើអ្នកឯងនឹងហ៊ានដល់ស្លាបអវិស្ណុលកាយមាតុគ្រាមសោះ នៃមោឃ
បុរស ធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយដោយហិយាយដ៏ច្រើន (សុទ្ធតែ)
ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយដម្រេកឡើយ មិន
មែនឬ ។ បេ ។ ដំណើរស្ងប់រម្ងាប់នៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះកាម
ទាំងឡាយ គេថាគតក៏បានសំដែងហើយ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នក
ឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងសិក្ខាបទ
នេះឡើងយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយគឺកាមភាគគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្ត
ប្រែប្រួលហើយ ដល់ព្រមនូវកាយសំសគ្គមួយអង្វើដោយមាតុគ្រាម

៥៧

ធរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បញ្ញត្តិសិក្ខាបទវិកង្កោ

កាយសំសត្តំ សមាចរ្លេយ្យ ហត្ថត្តាហំ វា វេណិ-
ត្តាហំ វា អញ្ញនរស្ស វា អញ្ញនរស្ស វា អង្គស្ស
បរាមសនំ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

(១៦) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ខ្ចិតិណ្ណោ ធាម សារត្តោ អបេត្តាវា
បដិពទ្ធិចិត្តោ ។ វិបរិណាតន្តំ រត្តំ ចិត្តំ វិបរិណាតំ
ធុដ្ឋិចិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ ម្លឡិចិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ អបិច
រត្តំ ចិត្តំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតំ វិបរិណាតន្តំ ។
មាតុកាមោ ធាម មនុស្សត្តំ ន យត្តិ ន បេតិ
ន តិវច្ឆានកតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ ទារិកា
បកេវ មហន្តតិ^(១) ។ សទ្ធិន្តំ ឯកតោ ។ កា-
យសំសត្តំ សមាចរ្លេយ្យតិ អជ្ឈាចារោ វុច្ឆតិ ។
ហត្តោ ធាម កប្បវំ ទុចាទាយ យាវ អក្កនខា ។

១ ឧ. ម. មហត្ថវិ ។

ត្រៃសព្ទ សង្ខ័យទិសេសទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

ពោះចាប្រដក្តី ចាប់ផ្តើមសក្តី ឬស្តាប់អង្គលអវយវៈត្រង់ណា ៗ ក្តី ភិក្ខុ
នោះត្រូវតាមត្តិសង្ខ័យទិសេស ។

(៧៦) ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ឯណា គឺថា ដូចជា
ឯណា ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុដែលបានសម្រេច
ទុបសម្បទាដោយញាតិចក្កកម្មវាចាដ៏ត្រឹមត្រូវ តថាគតសំដៅយកឱ្យ
ឈ្មោះថាភិក្ខុ ក្នុងអត្ថនេះ ។ ភិក្ខុដែលត្រេកអរ មានសេចក្តីព្រឿន
កាល័យមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា (ភិក្ខុ) គឺតាមរាគ្របសង្កត់ហើយ ។
ត្រង់ពាក្យថា ប្រែប្រួលហើយ សេចក្តីថា ចិត្តដែលត្រេកអរកំហៅ
ថា ប្រែប្រួលហើយ ចិត្តដែលខឹង កំហៅថាប្រែប្រួលហើយ ចិត្ត
ដែលវង្វេង កំហៅថា ប្រែប្រួលហើយ ប៉ុន្តែក្នុងអត្ថនេះ តថាគត
សំដៅយកចិត្តដែលត្រេកអរ ឱ្យឈ្មោះថា ចិត្តប្រែប្រួលហើយ ។
មនុស្សស្រី ហៅថា មាតុត្រាម ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី សត្វតិរច្ឆានញី
មិនហៅថា មាតុត្រាមទេ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ដោយហោចទៅពោះ
ក្មេងស្រីសូម្បីកើតក្នុងថ្ងៃនោះ កំហៅថា មាតុត្រាមដែរ មិនបាច់ពោល
ដល់ស្រីដែលធំជាងនោះទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺជាមួយ
គ្នា ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តល្មើស តថាគតហៅថា គប្បីដល់ព្រមដោយ
កាយសំសត្ត ។ សរីរប្រទេសរាប់តាំងពីត្រីមដុំដៃដកបដល់ចុងក្រចក

៥៨

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វេណី ឆាម សុទ្ធិកេសា វា សុត្តមិស្សា វា មា-
លាមិស្សា វា ហិរញ្ញមិស្សា វា សុវណ្ណមិស្សា វា
មុត្តាមិស្សា វា មណីមិស្សា វា ។ អង្គំ ឆាម
ហត្ថញ្ច វេណីញ្ច វេបេត្តា អវសេសំ អង្គំ ឆាម ។

(៧៧) អាមសនា បរាមសនា ឌីមសនា ឌុម្ពសនា
ឌីលង្ក្យនា ឌុលង្ក្យនា អាគុឡនា បដិកុឡនា
អភិណិក្កណ្ណនា អភិណិប្បឿន្យនា កហាលំ ធុបនន្តិ ។

(៧៨) អាមសនា ឆាម អាមដ្ឋមត្តា ។ បរា-
មសនា ឆាម ឥតោ បិតោ ច សញ្ជោបនា ។
ឌីមសនា ឆាម ហេដ្ឋា ឌីរោបនា ។ ឌុម្ពសនា
ឆាម ឌុន្ទំ ឌុច្ឆារណា ។ ឌីលង្ក្យនា ឆាម ហេដ្ឋា
ឌីនមនា ។ ឌុលង្ក្យនា ឆាម ឌុន្ទំ ឌុច្ឆារណា ។
អាគុឡនា ឆាម អាវិញ្ញាណា ។ បដិកុឡនា ឆាម
បដិប្បណាមនា ។ អភិណិក្កណ្ណនា ឆាម អង្គំ
កហេត្វា និប្បឿន្យនា^(១) ។ អភិណិប្បឿន្យនា ឆាម កេនេតិ
សហ និប្បឿន្យនា ។ កហាលំ ឆាម កហិតមត្តំ ។
ធុបនំ ឆាម ដ្ឋដ្ឋមត្តំ ។

១ ឌ. ម. មិក្កណ្ណនា ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ហៅថា ដៃ ។ សក់សុទ្ធក្តី សក់លាយដោយអម្បក្តី លាយដោយ
ផ្កាកម្រងក្តី លាយដោយប្រាក់ក្តី លាយដោយមាសក្តី លាយដោយ
កែវមក្តី លាយដោយកែវមណីក្តី ហៅថា ផ្សំសក់ ។ ត្រង់ពាក្យថា
អវយវ (នោះ) គឺ សរីរដ៏សេស លើកលែងតែដៃនិងផ្សំសក់ចេញ
ហៅថា អវយវ ។

[៧៧] (ប្រភេទ ១២ យ៉ាង) គឺ កិរិយាស្តូប អវិជ្ជុល ស្តូបចុះ
ស្តូបឡើង ផ្ទុចចុះ ផ្ទើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់
ចាប់ឈ្នួច កាន់ ពាល់ ។

[៧៨] កិរិយាគ្រាន់តែលូកពាល់ ហៅថា ស្តូប ។ កិរិយា
ស្តូបបង្ហើរពីខាងនេះខាងនោះ ហៅថា អវិជ្ជុល ។ កិរិយាពាល់ចុះ
ក្រោម ហៅថា ស្តូបចុះ ។ កិរិយាពាល់ខាងលើ ហៅថា ស្តូប
ឡើង ។ កិរិយាចាប់បន្ទន់ទៅក្រោម ហៅថា ផ្ទុចចុះ ។ កិរិយា
ចាប់ផ្ទុទៅខាងលើ ហៅថា ផ្ទើយឡើង ។ កិរិយាទាញចូលមកហៅ
ថា ទាញមក ។ កិរិយាបង្ហើនត្រឡប់ (ទាញពីក្រោយ) ហៅថា ទាញ
ត្រឡប់ ។ កិរិយាចាប់អវយវហើយច្របាច់ឈ្នួច ហៅថា ចាប់សង្កត់ ។
កិរិយាត្រៀម គាប ដោយអវយវណាទីមួយ ហៅថា ចាប់ឈ្នួច ។
កិរិយាគ្រាន់តែចាប់ ហៅថា កាន់ ។ កិរិយាប៉ះត្រូវ ហៅថា ពាល់ ។

៥៧

តេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទោជនីយេ ភិក្ខុបេយ្យុលោ

[៧៧] សង្ឃទិសេសោតិ សុដ្ឋានេ វិស្សា
អាមត្តិយា ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[៨០] ឥត្ថិ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ឌីមសតិ ឧម្មសតិ ឌីលុដ្ឋតិ ឧលុដ្ឋតិ
អាគម្ពតិ បដិកម្ពតិ អភិទិក្កណាតិ អភិទិប្បធឿតិ
កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
ឥត្ថិ ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ឥត្ថិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។
បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។
ឥត្ថិ ច ហោតិ បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ឥត្ថិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ ឥត្ថិ
ច ហោតិ បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិ-
យា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

ឆេរសកល្លា សង្ឃាទិសេសទី ២ បទភាជនីយ ឆ័យាយអំពីភិក្ខុបេយ្យាល

(៧៧) ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស (សេចក្តីក្នុងបេយ្យាល

មានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ) ។

(៨០) មនុស្សស្រីពិត ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី មានសេចក្តីត្រេកអរ

ក៏យកកាយ (ខ្លួន) ស្តាប់ អង្គុល ស្តាប់ចុះ ស្តាប់ឡើង ផ្អុបចុះ

ឆ្លើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់ឈ្មួច កាន់

ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ មនុស្សស្រីពិត

តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្តាប់ អង្គុល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គ័យ ។ មនុស្សស្រីពិត

ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្តាប់ អង្គុល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គ័យ ។ មនុស្សស្រីពិត

តែភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្តាប់ អង្គុល ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ឥត្ថិ ច ហោតិ
 តិវច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយោ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បណ្ណាកោ
 ច ហោតិ បណ្ណាកសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 បណ្ណាកស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 បណ្ណាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ បណ្ណាកស្ស កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាមតិ ធុក្កជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច ហោតិ
 ប្តិសសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ណាកស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ ធុក្កជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច
 ហោតិ តិវច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 បណ្ណាកស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ ធុក្កជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិក័ន្ត

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។ មនុស្សស្រីពិត តែភិក្ខុ
សំគាល់ថាជាសត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។ មនុស្សខ្ចើយពិត ភិក្ខុក៏
សំគាល់ថាជាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់

ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។ មនុស្សខ្ចើយពិត
តែភិក្ខុសង្ឃ្យ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្នាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់

ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សខ្ចើយពិត
តែភិក្ខុសំគាល់ថាប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស
ខ្ចើយពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្នាប

អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ធរសកល្ហោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិដ៏យេ ភិក្ខុបេយ្យលោ

ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌិតស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធូបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធូបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធូបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ តិរច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 បុរិសស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធូបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធូបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ
 បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

ឆេរសកល្ណ សង្ឃទិសេសទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុបេយ្យល

មនុស្សខ្ចើយពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប
អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
មនុស្សប្រសព្វពិត ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប
អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស
ប្រុសពិត តែភិក្ខុសង្ស័យ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។
កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សប្រុសពិត
តែភិក្ខុសំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស
ប្រុសពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សប្រុសពិត
តែភិក្ខុសំគាល់ថាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

វិទយបំជិពេ មហាវិរាដ្ឋោ

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខដស្ស ។ តិវច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ តិវច្ឆានកតសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 តិវច្ឆានកតស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខដស្ស ។
 តិវច្ឆានកតោ ច ហោតិ វេមតិកោ សារតោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ តិវច្ឆានកតស្ស កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ
 ទុក្ខដស្ស ។ តិវច្ឆានកតោ ច ហោតិ វត្ថុសញ្ញា
 សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ តិវច្ឆានកតស្ស កាយេន
 កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
 ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខដស្ស ។ តិវច្ឆានកតោ ច ហោតិ
 បណ្ណាកសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ តិវច្ឆានកតស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខដស្ស ។ តិវច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ បុរិសសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 តិវច្ឆានកតស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខដស្ស^(១) ។

១ គឺគោ បរិ ឱ. ម. យោគ្គកេសុ ឯកមូលកត្តិ យោវោ ទិស្សតិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

កាន់ ពាល់ កាយប្រសុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ពិត ភិក្ខុសំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប
 អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសង្ឃិយ ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាមនុស្សស្រី
 ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វ
 តិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុ
 សំគាល់ថាខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។
 កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វ
 តិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាមនុស្សប្រុស ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៦៧

តែរសារណ្ណ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទវាជនិយេ ទ្រេតិក្កិអាទិ

(៨១) ទ្រេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន
កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃាទិសេសានំ ។ ទ្រេ
ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
ឥល្ហច្ឆយានំ ។ ទ្រេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ បណ្ណាក-
សញ្ញា ។ បេ ។ ទ្រេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ បុរិសសញ្ញា
។ បេ ។ ទ្រេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ វិវាទានកតសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន
កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ឥល្ហច្ឆយានំ ។ ទ្រេ បណ្ណា-
កា ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ឥល្ហច្ឆយានំ ។ ទ្រេ បណ្ណាកា

ពោសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ២ បទវាជនីយ និយាយអំពីស្រីពំរោកជាដើម

(៨១) ស្រីពំរោក ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីទាំងពំរោក ត្រេកអរ
ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងពំរោក
នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ ស្រីពំរោក ភិក្ខុសង្ឃយន្តងស្រី
ទាំងពំរោក ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយស្រីទាំងពំរោកនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ពីរ ។ ស្រីពំរោក ភិក្ខុ
សំគាល់ស្រីទាំងពំរោកថាជាខ្ចីយ ។ បេ ។ ស្រីពំរោក ភិក្ខុសំគាល់
ស្រីទាំងពំរោកថាជាប្រុស ។ បេ ។ ស្រីពំរោក ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំង
ពំរោកថាជាសត្វតិរច្ឆានឃ្នាល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងពំរោកនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ពីរ ។
មនុស្សខ្ចីយពំរោក ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សខ្ចីយទាំងពំរោកថាខ្ចីយ
ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយ
ខ្ចីយទាំងពំរោកនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ពីរ ។ មនុស្សខ្ចីយពំរោក

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ វេមតិកោ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ណាកា
 ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ បុរិសសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ណាកា
 ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ តិវច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ណា-
 កា ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ គណ្ណាតិ ធូបតិ អាមតិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។
 ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ គណ្ណាតិ ធូបតិ អាមតិ
 ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ
 វេមតិកោ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ
 តិវច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ
 ឥត្តិសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ
 បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ
 បុរិសានំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 គណ្ណាតិ ធូបតិ អាមតិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ
 តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតានំ តិវច្ឆានកតសញ្ញំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ភិក្ខុសង្ឃៗមនុស្សខ្ចីយទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ មនុស្សខ្ចីយពីរនាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់មនុស្សខ្ចីយទាំងពីរនាក់ថាប្រស ។ បេ ។ មនុស្សខ្ចីយពីរនាក់
ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សខ្ចីយទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។
មនុស្សខ្ចីយពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សខ្ចីយទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ
ក៏យកកាយស្នាម អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយខ្ចីយពីរនាក់នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ មនុស្សប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ប្រសទាំងពីរ
នាក់ថាជាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាម អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់
ពាល់ កាយប្រសទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ប្រសពីរនាក់
ភិក្ខុសង្ឃៗប្រសទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
ប្រសទាំងពីរនាក់ ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។ ប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ប្រសទាំងពីរនាក់ថាស្រី ។ បេ ។ ប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
ប្រសទាំងពីរនាក់ថាខ្ចីយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាម អវ័ន្តល ។ បេ ។
កាន់ ពាល់ កាយប្រសពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ សត្វតិរច្ឆាន
ឈ្មោលពីរ ភិក្ខុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថាជាសត្វតិរច្ឆាន

៦៥

តេរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទោជនីយេ ផល្លិបណ្ណាកាទិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ទំ តិវច្ឆានកតានំ
កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្កដានំ ។ ទ្វេ
តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្ទំ តិវច្ឆានកតានំ វេមតិកោ ។ បេ ។

ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្ទំ តិវច្ឆានកតានំ ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។
ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្ទំ តិវច្ឆានកតានំ បណ្ណាកសញ្ញា ។ បេ ។

ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្ទំ តិវច្ឆានកតានំ បុរិសសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ទំ តិវច្ឆានកតានំ

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្កដានំ ។

(៨២) ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ ច ទុក្ខិន្ទំ ឥត្តិសញ្ញា

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខិន្ទំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ

សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ
ច ទុក្ខិន្ទំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខិន្ទំ

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ បុល្លច្ឆយេន ទុក្កជស្ស ។

ឆេរសពណ្ណ សង្ឃ ទិសេសទីពីរ បទរាជនិយ ឱបាយអំពីស្រីនឹងឡើយជាដើម

ឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ សត្វតិរច្ឆាន
ឈ្មោលពីរ ក៏កុសង្ស័យនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ ។ បេ ។ សត្វតិរច្ឆាន
ឈ្មោលពីរ ក៏កុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថាមនុស្សស្រី ។ បេ ។
សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពីរ ក៏កុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថាឡើយ
។ បេ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពីរ ក៏កុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំង
ពីរថាមនុស្សប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់
ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

(៥២) ស្រីនឹងឡើយ ក៏កុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ
ក៏យកកាយស្នាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយដទៃទាំងពីរនោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសនឹងទុកដ ។ ស្រីនឹងឡើយ ក៏កុសង្ស័យនឹង
មនុស្សទាំងពីរនាក់ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់
ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អធូយនឹងទុកដ ។

វិធីបិណ្ឌពេ មហាវិវត្តោ

ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិក្ខុំ បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិក្ខុំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ ទ្ធិន្ទំ
ឥល្លច្ចយេនំ ។ ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិក្ខុំ បុរិសសញ្ញំ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិក្ខុំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ
ឥល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ
ច ឧភិក្ខុំ តិវចានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ឧភិក្ខុំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ ឥល្លច្ចយេន
ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថំ ច បុរិសោ ច ឧភិក្ខុំ ឥត្ថិសញ្ញំ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិក្ខុំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ
សង្ករិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថំ ច បុរិសោ ច ឧភិក្ខុំ
វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិក្ខុំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាមតិ
ឥល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថំ ច បុរិសោ ច

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

ស្រីនឹងខ្ចីយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាខ្ចីយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
ស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ
ត្រូវអាបត្តិបុល្ល័យ្យ្ច័យពីរ ។ ស្រីនឹងខ្ចីយ ភិក្ខុសំគាល់ មនុស្សទាំងពីរ
នាក់ថាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្ល័យ្យ្ច័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹង
ខ្ចីយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ
ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្ស
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្ល័យ្យ្ច័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រស ភិក្ខុ
សំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ
ទិសេសនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រស ភិក្ខុសង្ឃយនឹងមនុស្សទាំងពីរនាក់
ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយ
មនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្ល័យ្យ្ច័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រស

៦៧

ធរសកល្លោ ទុក្ខិយសង្ខារទំសេសស្ស បទវាជនិយេ ឥត្តិបុរិសាទំ

ទុក្ខំ បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ
កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
ធូបតិ អាមត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច
បុរិសោ ច ទុក្ខំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ទុក្ខំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កណ្ណាតិ ធូបតិ អាមត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ
ច បុរិសោ ច ទុក្ខំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធូបតិ អាមត្តិ មុល្លច្ច-
យេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានកតោ ច ទុក្ខំ
ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ កាយេន
កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធូបតិ
អាមត្តិ សង្ខារទំសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច
តិរច្ឆានកតោ ច ទុក្ខំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទុក្ខំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាម-
សតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធូបតិ អាមត្តិ មុល្លច្ច-
យេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានកតោ ច

គេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីនឹងប្រុសជាដើម

ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប
អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្អៗនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរ
នាក់ថាប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់
ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អៗនឹងទុក្ខដ ។
ស្រីនឹងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អៗនឹងទុក្ខដ ។ ស្រី
នឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ
ថាមនុស្សស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយស្រីនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសនឹងទុក្ខដ ។
ស្រីនឹងតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសង្ឃៗស្រីនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរ ត្រេកអរ ក៏
យកកាយ ស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងតិរច្ឆានទាំង
ពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អៗនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល

វិរយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ឧភិណ្ណំ បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិណ្ណំ
កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ វុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។
ឥត្ថំ ច តិវច្ឆានគតោ ច ឧភិណ្ណំ បុរិសសញ្ញា សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ វុល្លច្ច-
យេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្ថំ ច តិវច្ឆានគតោ ច ឧភិណ្ណំ
តិវច្ឆានគតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិណ្ណំ
កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ វុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។
បណ្ណាកោ ច បុរិសោ ច ឧភិណ្ណំ បណ្ណាកសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
អាបតិ វុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច
បុរិសោ ច ឧភិណ្ណំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបតិ
ធុណ្ណំ ទុក្ខជាតំ ។ បណ្ណាកោ ច បុរិសោ ច ឧភិណ្ណំ
បុរិសសញ្ញា ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច បុរិសោ ច

វិទយបិដក មហាវិវាទ

ភិក្ខុសំគាល់ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
ស្អាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ
ត្រូវអាបត្តិថល្ល័យនឹងទុក្ខ ។ ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់
ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អង្រែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
ថល្ល័យនឹងទុក្ខ ។ ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ស្រីនឹង
សត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប
អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវ
អាបត្តិថល្ល័យនឹងទុក្ខ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្ស
ទាំងពីរនាក់ថាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អង្រែល ។ បេ ។
កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថល្ល័យនឹង
ទុក្ខ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស ភិក្ខុសង្ស័យនឹងមនុស្សទាំងពីរនាក់
។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខពីរ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស ភិក្ខុ
សំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាប្រស ។ បេ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស

៦៧

ពេរសកល្លោ ទុក្ខិយសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បណ្ឌកបុរិសាទិ

ទុក្ខិដ្ឋំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ បណ្ឌាកោ ច
បុរិសោ ច ទុក្ខិដ្ឋំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទុក្ខិដ្ឋំ កាយេន កាយំ អាមសតិ ប-
រាមសតិ ។ បេ ។ កល្យាណិ ធុបតិ អាមត្តំ ទ្ធិដ្ឋំ
ទុក្ខដានំ ។ បណ្ឌាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច
ទុក្ខិដ្ឋំ បណ្ឌាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ទុក្ខិដ្ឋំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
។ បេ ។ កល្យាណិ ធុបតិ អាមត្តំ មុល្លច្ចយេន ទុក្ខ-
ជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ទុក្ខិដ្ឋំ
វេមតិកោ ។ បេ ។ បណ្ឌាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច
ទុក្ខិដ្ឋំ បុរិសសញ្ញំ ។ បេ ។ បណ្ឌាកោ ច តិរច្ឆានកតោ
ច ទុក្ខិដ្ឋំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ បណ្ឌាកោ ច
តិរច្ឆានកតោ ច ទុក្ខិដ្ឋំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ទុក្ខិដ្ឋំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កល្យាណិ ធុបតិ អាមត្តំ ទ្ធិដ្ឋំ ទុក្ខដានំ ។ បុរិសោ
ច តិរច្ឆានកតោ ច ទុក្ខិដ្ឋំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ

ត្រៃសកល្ហ សង្ឃ ទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និយាយអំពីខ្មើយនឹងប្រុសជាដើម

ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។ មនុស្ស
ខ្មើយនឹងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យក
កាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយ
នឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល កាយខ្មើយនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងថ្មយនឹងទុកដ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសង្ឃិយខ្មើយនឹង
សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរ ។ បេ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុ
សំគាល់ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាប្រុស ។ បេ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆាន
ឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
។ បេ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆាន
ទាំងពីរថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល
កាយខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ប្រុសនឹង
សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ប្រុសនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរថាប្រុស ត្រេកអរ

វិទេយបិដកេ មហាវិវត្តោ

ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាម-
សតិ ។ បេ ។ កល្យាតិ ធូបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្ខដានំ ។
បុរិសោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ ។ បេ ។
បុរិសោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ តិវច្ឆានកតសញ្ញា
។ បេ ។ បុរិសោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ
ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ បុរិសោ ច តិវច្ឆានកតោ ច
ឧភិទ្ធិំ បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ឧភិទ្ធិំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
។ បេ ។ កល្យាតិ ធូបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្ខដានំ^(១) ។

[៨៣] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា កាយេន កាយ ប្បដិពទ្ធិ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កល្យាតិ ធូបតិ
អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្ធិ ឥត្តិនំ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ធិ ឥត្តិនំ
កាយេន កាយ ប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ បរាមសតិ

---

១ គឺពោ បរំ ឧ.ម. ពោត្តកេសុ ទុម្ពលកត្តិ បាលី ទិស្សតិ ។

វិធីបំផុស មហាវិវាទ

ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រសន្តីសត្វ
ត្រូវបានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ប្រសន្តីសត្វត្រូវបានឈ្មោល
ភិក្ខុសង្ឃៗប្រសន្តីសត្វត្រូវបានទាំងពីរ ។ បេ ។ ប្រសន្តីសត្វត្រូវបាន
ឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ប្រសន្តីសត្វត្រូវបានទាំងពីរថា សត្វត្រូវបានឈ្មោល
។ បេ ។ ប្រសន្តីសត្វត្រូវបានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ប្រសន្តីសត្វត្រូវបាន
ទាំងពីរថាស្រី ។ បេ ។ ប្រសន្តីសត្វត្រូវបានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់
ប្រសន្តីសត្វត្រូវបានឈ្មោលទាំងពីរថាខ្ចីយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
ស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សប្រសន្តីសត្វត្រូវបាន
ទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

(៨៧) ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតវិមន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ
ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
ស្រីទាំងពីរនាក់ថាស្រីពិតវិមន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្លាប អវ័ន្តល

៧១

ពេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជន័យ វិក្កុយេយ្យលោ

។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ធុល្លច្ចយោនំ ។
ឥត្តិ ច បណ្តាកោ ច ទុក្ខិន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខិន្នំ កាយេន កាយប្បដិពទ្ធិ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ
អាបត្តិ ធុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា
កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កណ្តោតិ ធុបតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ
ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ឥត្តិនំ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ធុល្លច្ចយោនំ ។
ឥត្តិ ច បណ្តាកោ ច ទុក្ខិន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខិន្នំ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ
អាបត្តិ ធុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិ-
យា កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ

តេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ កិច្ចបេយ្យល (១)

។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីទាំងពីរនាក់
នោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់យពីរ ។ ស្រីនឹង
ខ្ចើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់
អវង្គល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយជនទាំង
ពីរនាក់នោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់យនឹងទុក្ខដ ។
ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់
អវង្គល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹង
កាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់យ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រី
ទាំងពីរថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវង្គល ។ បេ ។
កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់យពីរ ។ ស្រីនឹងខ្ចើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់
នោះថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវង្គល ។ បេ ។ កាន់
ពាល់ កាយជនទាំងពីរនាក់នោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់
ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា
ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវង្គល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)

១ សេចក្តីសំដែងពីកិច្ចបាច់គាល់ស្រីដោយសង្ខេប ។

វិនយបំណិកេ មហាវិវាដោ

បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយប្បដិពទ្ធន
 កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដាជំ ។ ឥត្តិ ច
 បណ្ណាកោ ច ទុក្ខិន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ទុក្ខិន្នំ កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 ទុក្ខដាជំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា និស្សក្កិយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ^(១) អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ
 ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ
 និស្សក្កិយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដាជំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ ច ទុក្ខិន្នំ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខិន្នំ និស្សក្កិយេន
 កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខ-
 ដាជំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាណោ ន ទិស្សតិ ។ ឯវំ សព្វស្មី ល្អំ ទិសេ វោ នេ ទដ្ឋព្វំ ។

វិសយបិដក មហាវិវាង

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន
ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
(របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់
ជនទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយជនទាំងពីរនាក់នោះ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល
កាយស្រីនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ^(១) (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល កាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ
(របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរ
នោះ ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល កាយជនទាំងពីរ
នាក់នោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

១ របស់ដែលសម្រាប់ចោលឬបោះ ។

ជំពូក

ព័រសកណ្តោ ទុក្ខយសង្កាតសេសស្ស បទភាគីដំយេ ភិក្ខុបេយ្យលោ

ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយោ និស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាម-
សតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ
ទ្ធិន្ធិំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ធិំ
ឥត្តិនំ និស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ បរាម-
សតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិំ ទុក្ខជានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច
ទុក្ខន្ធិំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខន្ធិំ
និស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ បរាមសតិ
អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិំ ទុក្ខជានំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញំ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយោ និស្សត្តិយេន
និស្សត្តិយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្ធិំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទ្ធិន្ធិំ ឥត្តិនំ និស្សត្តិយេន និស្សត្តិយំ អាមសតិ
បរាមសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិំ ទុក្ខជានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ
ច ទុក្ខន្ធិំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខន្ធិំ
និស្សត្តិយេន និស្សត្តិយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ
ទ្ធិន្ធិំ ទុក្ខជានំ ។

ភិក្ខុបេយ្យលោ និដ្ឋិតោ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ភិក្ខុបេយ្យាល (២)

ស្តាប អវ័ង្គល ឡវត្ថុវដលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ
(របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាស្រី
ពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប អវ័ង្គល ឡវត្ថុវដលជាប់នឹងកាយ
ស្រីទាំងពីរនោះដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
ស្រីម្នាក់ ឡើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់នោះថាស្រី
ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប អវ័ង្គល ឡវត្ថុវដលជាប់នឹងកាយជន
ទាំងពីរនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ស្តាប អវ័ង្គល ឡវត្ថុវដលជាប់នឹងកាយរបស់ស្រីនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់
ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាស្រី
ពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប អវ័ង្គល ឡវត្ថុវដលជាប់នឹងកាយរបស់ស្រី
ទាំងពីរនាក់នោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
ស្រីម្នាក់ ឡើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់នោះថាស្រី ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប អវ័ង្គល ឡវត្ថុវដលជាប់នឹងកាយរបស់ជនទាំងពីរនាក់នោះ
ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

ភិក្ខុបេយ្យាល ចប់ ។

---

១ សេចក្តីសំដែងពីភិក្ខុចាប់ពាល់ស្រីដោយសង្កេប ។

វិន័យបិដក មហាវិក្កោ

(៧៤) ឥត្ថំ ច ហោតិ ឥត្ថំសញ្ញំ សារត្តោ ច ឥត្ថំ
ច ទំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
ឌីមសតិ ឧច្ឆសតិ ឌីលង្ក្រតិ ឧល្លង្ក្រតិ អាគឡតិ
បដិកឡតិ អភិទិក្ខណាតិ អភិទិប្បឡេតិ កណ្ណាតិ
ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ជស្សំ
បដិវិជានតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ទ្វេ
ឥត្ថំយោ ទ្ធិទ្ធិំ ឥត្ថំទំ ឥត្ថំសញ្ញំ សារត្តោ ច ឥត្ថំយោ
ច ទំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយំ អាមសន្តិ បរាម-
សន្តិ ឌីមសន្តិ ឧច្ឆសន្តិ ឌីលង្ក្រន្តិ ឧល្លង្ក្រន្តិ
អាគឡន្តិ បដិកឡន្តិ អភិទិក្ខណាន្តិ អភិទិប្បឡេន្តិ
កណ្ណាន្តិ ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
ជស្សំ បដិវិជានតិ អាបត្តិ ទ្ធិទ្ធិំ សង្ឃទិសេសា-
នំ ។ ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិទ្ធិំ ឥត្ថំសញ្ញំ
សារត្តោ ច ឧកោ ច ទំ ភិក្ខុស្ស កាយេន
កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណាន្តិ
ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ជស្សំ
បដិវិជានតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។

វិទយបិដក មហាវិវាង្គ

(៨៤) ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្រីនោះសោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល ស្តាប់ចុះ ស្តាប់ឡើង ផ្អុបចុះ
ឆ្លើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់ឈ្នួច កាន់ ពាល់
នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង
សេត ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេស ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល ស្តាប់ចុះ ស្តាប់
ឡើង ផ្អុបចុះ ឆ្លើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់
ឈ្នួច កាន់ ពាល់ នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់
នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ឆ្លើយម្នាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់
សោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយរបស់ភិក្ខុនោះដោយ
កាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ក៏ព្យាយាម
ដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខដ ។

៧៥

គោរពសកល្ហា ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនីយេ ឥត្តិយេយ្យលោ

ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិ ច ទំ
កិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្បដិតទំ អាមសតិ បរាមសតិ
។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្ធិ ឥត្តិទំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិយោ
ច ទំ កិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្បដិតទំ អាមសត្តិ
បរាមសត្តិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ
កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ
ឥល្លច្ចយានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិទ្ធិ ឥត្តិសញ្ញា
សារត្តោ ច ឧកោ ច ទំ កិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្ប-
ដិតទំ អាមសត្តិ បរាមសត្តិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ
អាបត្តិ ឥល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិ ច ទំ កិក្ខុស្ស
កាយប្បដិតទ្វេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយ-
មតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។

តែរសពណ្ណ សង្ឃទំសេសទំព័រ បទពាជនីយ ធីត្តិបេយ្យក្កល ^(១)

ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
សោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិប្រល្ល័យ ។ ស្រីព័រ
នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
ទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹង
កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
នឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិប្រល្ល័យ
ពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា
ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់សោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយកាយ
(របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិប្រល្ល័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីជាប្រាកដ
ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីសោតក៏ស្តាប់
អវ័ន្តល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងសេព
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិប្រល្ល័យ ។

១ សេចក្តីសំដែងអំពីស្រីចាប់ពាល់ភិក្ខុ ដោយសង្ខេប ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្ថិយោ
ច នំ កិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសន្តិ
បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ
កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
ទ្ធិន្នំ ធុល្អច្ចយានំ ។ ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ ច ឧកិណ្នំ
ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ឧកោ ច នំ កិក្ខុស្ស
កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។
កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ធុល្អច្ចយេន ធុក្កជស្ស ។
ឥត្ថិ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្ថិ ច នំ
កិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ
បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ
កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
ធុក្កជស្ស ។ ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញា
សារត្តោ ច ឥត្ថិយោ ច នំ កិក្ខុស្ស កាយប្បដិ-
ពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។
កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ

វិនយបិដក មហាវិកន្ត

ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តិល ។ រេ ។ ចាប់ ពាល់
នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
ត្រូវអាចត្តិច្ច័យច្នៃ ។ ស្រីនឹងឆ្លើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាជា
ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់សោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តិល
។ រេ ។ ចាប់ ពាល់ កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
(របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាចត្តិច្ច័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីជាប្រាកដ
ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីសោតក៏ស្តាប់
អវ័ន្តិល ។ រេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់
ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
ទាំងពីរនាក់នោះ ស្តាប់ អវ័ន្តិល ។ រេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែល
ជាប់នឹងកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ហើយព្យាយាមដោយកាយ

៧៧

ធរសរកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនិយេ និភ្នំបេយ្យាលោ

ដស្សំ បដិវិជាតាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ
ច បណ្ណាកោ ច ឧភិទ្ធិំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឧកោ
ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធំ
អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កល្យាណំ ធុបន្តិ
សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិ-
ជាតាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិ ច នំ ភិក្ខុស្ស
និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ សេវនា-
ធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជាតាតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស
និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេ-
វនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជា-
តាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណា-
កោ ច ឧភិទ្ធិំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឧកោ
ច នំ ភិក្ខុស្ស និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសន្តិ
បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ឥត្ថិយេយ្យស

ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់ជន
ទាំងពីរនោះថាជាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ
ស្តាប់ អវ័ង្គល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ
ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹង
សេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តី
ត្រេកអរស្រីនោះស្តាប់ អវ័ង្គល នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ
(របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយ
កាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុក៏សំគាល់
ស្រីទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
(ទាំងពីរនាក់នោះ)ស្តាប់ អវ័ង្គល នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយ-
វត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាម
ដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុ
ក៏សំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាជាស្រី មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ
ស្តាប់ អវ័ង្គល កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្ថំ
ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្ថំ ច
នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ
បរាមសតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ទ្វេ
ឥត្ថិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច
ឥត្ថិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ
អាមសត្ថិ បរាមសត្ថិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។
ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ
ច ឧកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយ-
ប្បដិពទ្ធំ អាមសត្ថិ បរាមសត្ថិ សេវនាធិប្បាយោ
កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្ថំ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ
ច ឥត្ថំ ច នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន ជិស្សត្តិយំ
អាមសតិ បរាមសតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

នៃយបិដក មហាវិកង្គ

ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព័រ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុក៏សំគាល់
ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីនោះសោតក៏ស្តាប់ អវង្គល
នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់
នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព័រ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា
ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អវង្គល
នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព័រ ។ ស្រីនឹងខ្លឹម ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាជាស្រី
ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះសោតក៏ស្តាប់ អវង្គល នូវវត្ថុដែល
ជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ៏ព័រ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីនោះសោតក៏ស្តាប់ អវង្គល នូវនិស្សគ្គិយវត្ថុរបស់
ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹង
សេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព័រ ។

១ មិនមែនត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព័រ ព្រោះនិស្សគ្គិយវត្ថុចុះគ្នានោះទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព័រព្រោះព្យាយាម
ដោយកាយ ពិការយវិការមានផ្ទាត់ម្រាមដៃ ញាត់ចិញ្ចឹម ឯកំព្យាល ចម្រើចក្រែងជាដើម(អដ្ឋកថា)។

ធរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជីនិយេ សេវនាធិប្បាយាទំ

ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តំនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ទិស្សត្តិយេន ទិស្សត្តិយំ
អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាមត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។
ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ ច ទុកិទ្ធិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
ទុកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ទិស្សត្តិយេន ទិស្សត្តិយំ
អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាមត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

[៨៤] សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ជស្សំ
បដិវិជានាតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ សេវនា-
ធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ន ច ជស្សំ បដិវិជា-
នាតិ អាមត្តិ ទុក្កជស្សំ ។ សេវនាធិប្បាយោ ន ច
កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អនាមត្តិ ។
សេវនាធិប្បាយោ ន ច កាយេន វាយមតិ ន ច
ជស្សំ បដិវិជានាតិ អនាមត្តិ ។ មោក្ខានិប្បាយោ
កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អនាមត្តិ ។

ឆេរសកណ្ណ សង្កាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និបបេតិកិច្ចចង់សេពជាដើម

ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អង្គុល នូវនិស្សត្តិយវត្ថុ
របស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីនឹងឆ្លើយ ភិក្ខុសំគាល់ផងទាំងពីរនោះថាជាស្រី ហើយ
មានសេចក្តីត្រេកអរ ផងទាំងពីរនោះ ស្តាប់ អង្គុល នូវនិស្សត្តិយវត្ថុ
របស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។

(៨៥) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្កាទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ តែមិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព តែមិនព្យាយាម
ដោយកាយ គ្រាន់តែដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព តែមិនព្យាយាមដោយកាយ មិនដឹងច្បាស់នូវ
ផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ

៨០

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មោក្ខានិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ន ច ជស្សំ
បដិវិជានតិ អនាបត្តិ ។ មោក្ខានិប្បាយោ ន ច
កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានតិ អនាបត្តិ ។
មោក្ខានិប្បាយោ ន ច កាយេន វាយមតិ ន ច
ជស្សំ បដិវិជានតិ អនាបត្តិ ។

[៨៦] អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
អសាទិយន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស ខិត្តចិត្តស្ស វេទនន្តស្ស
អាទិកម្មកស្សាទិ ។

[៨៧] មាតា ដីតា ច ភតិដី ជាយាយត្តិ ច បណ្ណាកោ
សុត្តា មតា វិវត្តានា ទារុដីតលីកាយ ច
សម្បជ្ឈេ សង្កមោ មក្កោ រុក្ខោ ទារុ ច រដ្ឋ ច
ទណ្ណោ ចត្តំ ច ណាមេសិ វេទ្ណ វាយមី ន ច បិ^(១)តិ ។

១ ម ឥច្ឆេ ។

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច ក៏ព្យាយាមដោយកាយ តែ
មិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
នឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច តែមិនព្យាយាមដោយកាយ គ្រាន់តែដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច តែ
មិនព្យាយាមដោយកាយ មិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៨៦) អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ៨ពួក) គឺ ភិក្ខុមិនក្លែង១ ភិក្ខុ
ក្លែងស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹង១ ភិក្ខុមិនត្រេកអរ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុមានបីត្តិ
រវើរវាយ១ ភិក្ខុដែលវេទនាគ្របសង្កត់១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(៨៧) (មាត់កានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបដូចមានសេចក្តីខាង
ក្រោយនេះ)

រឿងមាតា រឿងធីតា រឿងបងប្អូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងយក្ស
ស្រី រឿងខ្ចួយ រឿងស្រីដេកលក់ រឿងស្រីស្លាប់ រឿងតិរច្ឆាន
ញី រឿងរូបចំឡាក់រលើ (រូបគុក្កតា) រឿងស្រីចាប់កៀកភិក្ខុ
រឿងស្រីឡើងលើស្ពាន រឿងផ្លូវ រឿងដើមឈើ រឿងទឹក
រឿងវិទ្យុ រឿងដំបង រឿងភិក្ខុច្រានស្រែដោយបុត្រ រឿង
ស្រីថ្វាយបង្គំភិក្ខុ រឿងភិក្ខុព្យាយាមចាប់ស្រីតែចាប់មិនត្រូវ ។

៨១

ធរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស វិនិច្ឆ័យិ មាតុប្បោមាមសទាទិ

[៨៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
មាតុយា មាតុប្បោមេន អាមសតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆិ
អហោសិ កុច្ឆិ នុ ខោ អហំ សង្ឃទិសេសំ
អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កដ-
ស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ធីតុយា ធីតុប្បោមេន អាមសតិ ។ មេ ។ ភតិធីយា
ភតិធីបេមេន អាមសតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆិ អហោសិ ។
ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[៨៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
បុរាណទុតិយំកាយ កាយសំសត្តំ សមាបដ្ឋិ ។
តស្ស កុក្កុច្ឆិ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ សង្ឃទិសេសត្ថិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ យត្ថិធីយា កាយសំសត្តំ សមាបដ្ឋិ ។
តស្ស កុក្កុច្ឆិ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន

តេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ២ វិនិច្ឆ័យ រឿងកិក្ខុចាប់ពាល់ម្តាយដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ជាដើម

[៨៨] សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូប ចាប់ពាល់មាតាដោយសេចក្តី
ស្រឡាញ់មាតា ។ កិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាចត្តិ
សង្ឃទិសេសទេដឹង ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែ
ត្រឹមអាចត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូប ចាប់ពាល់កូនស្រី
ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់កូនស្រី ។ បេ ។ ចាប់ពាល់បងប្អូនស្រី ដោយ
សេចក្តីស្រឡាញ់បងប្អូនស្រី ។ កិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។
ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិទុកដ ។

[៨៩] សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូប ចាប់កាយស្រីជាប្រពន្ធពីដើម ។
កិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នក
ឯងត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូប ចាប់
ត្រូវកាយយកស្រី ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិថ្មល្អច្រើន ។

៨២

វិទយបិដកេ មហារិក្ខោ

ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតស្ស
កាយសំសត្តំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សុត្តិវិយា កា-
យសំសត្តំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មតិវិយា
កាយសំសត្តំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ តិវច្ឆានកតិវិយា កាយសំសត្តំ សមាបជ្ជិ ។
តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃា-
ទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ទារុជិតលីកាយ កាយសំ-
សត្តំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អ-
នាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិក្កង

សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយមនុស្សខ្ចើយ ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវរាបត្តិ
សង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
មួយរូប ចាប់ត្រូវកាយស្រីដែលកំពុងដេកលក់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយស្រីដែល
ស្លាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃយ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយសត្វតិរច្ឆានញី ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់
ត្រូវរូបឈឺធ្វើជារូបស្រី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

៧៧

គេរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស វិនីតវត្តម្ហិ អាហារបច្ឆាវាយនយតាវិ

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន សុត្តបុលា
ឥត្តិយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ សម្មុទ្ធស្វា ពាហាវរម្សរាយ
នេសុំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ សាទិ-
យសិ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភតវា សាទិយាមីតិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសាទិយន្តស្សាតិ ។

[៧១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ឥត្តិយា អភិវុទ្ធិំ សង្កមំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ ឥត្តិ បដិបថេ បស្ស្តិស្វា សារត្តោ អំសត្វុដេន
បហារំ អនាសិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

[៧៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ ឥត្តិយា អភិវុទ្ធិំ វុក្កំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។

តេជោពោល្ណ សង្ឃទិសេសទី ២ វិនិច្ឆ័យ រឿងស្រីតាំងភ្នំដោយដើមដៃ ៗ ត្នាជាដើម

[៧០] សម័យមួយនោះ មានស្រីច្រើននាក់ចាប់ភ្ញៀកភិក្ខុ ១ រូបនាំ
ទៅដោយដើមដៃ ៗ ត្នា ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
មានព្រះបន្ទូលសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ)មិនត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[៧១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ចាប់
អង្រួនស្ពានដែលស្រីកំពុងឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិទុកដ ។

[៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ប្រទះស្រីក្នុងផ្លូវជួបគ្នា មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ក៏ទង្គិចស្រីនោះដោយចង្កុយស្នា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសហើយ ។

[៧៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏អង្រួន
ដើមឈើដែលស្រីឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
ទុកដ ។

វិធីបិដកេ មហាវគ្គោ

(៧៤) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ
កិក្ខុ ឥត្តិយា អកិក្ខុន្ណំ ធាវំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(៧៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ
កិក្ខុ ឥត្តិយា កហិតំ វន្តិ សារត្តោ អារិញ្ញិ ។
តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ កិក្ខុ ឥត្តិយា កហិតំ
ទណ្ឌំ សារត្តោ អារិញ្ញិ ។ តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(៧៦) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ
កិក្ខុ សារត្តោ ឥត្តិ បត្តនន បណាមេសិ ។ តស្ស
កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិសយបិដក មហាវិភង្គ

(៧៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏អង្រួនទូក
ដែលស្រឡើងដំរិះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ចាប់
ទាញខ្សែដែលស្រីកំពុងកាន់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏ចាប់ទាញដំបងដែលស្រីកំពុងកាន់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។

(៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ច្រាន
ស្រីដោយបាត្រ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។

៨៥

ធរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស វិនិតវគ្គម្ហិ បាទុញ្ញាណាទិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ឥត្តិយា វន្តន្តិយា
សារត្តោ ទានំ ទុញ្ញាវេសំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃទិសេសន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ឥត្តិ
កលោស្សម័តិ វាយមិត្តា ន ធុបិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ
អហោសិ កច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ឃទិសេសំ អាបត្តិ
អាបន្នោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

ទុតិយសង្ឃទិសេសំ ធិដ្ឋិតំ ។

គេរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ២ វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុលើកដើងឡើងរងឲ្យចំពប់ជាដើម

សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កាលស្រីកំពុងថ្វាយបង្គំ មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ក៏លើកដើងឡើងរងឲ្យចំពប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប គិតថាអញនឹងចាប់ស្រី កំព្យាយាម
តែចាប់មិនត្រូវ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសហើយផង ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិទុកដ ។

សង្ឃទិសេសទី ២ ចប់ ។

តតិយសង្ឃទិសេសី

(៧៧) តេន សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយំ អរញ្ញ
វិហារតិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
ឥត្ថិយោ អារាមំ អគម្មសុ វិហារេត្តិកាយោ ។
អថខោ តា ឥត្ថិយោ យេនាយស្មា ឧទាយំ តេនុប-
សង្កម្មសុ ឧបសង្កម្មត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយំ ឯតទវេច្ឆិ
ឥត្តាម មយំ កន្តេ អយ្យស្ស វិហារំ បេត្តិកុន្តិ ។
អថខោ អាយស្មា ឧទាយំ តា ឥត្ថិយោ វិហារំ
បេត្តិកាបេត្តិ តាសំ ឥត្ថិនំ វច្ឆមត្តំ បស្សាវមត្តំ
អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ យាចតិបិ
វាយាចតិបិ បុត្តតិបិ បដិបុត្តតិបិ អាចិត្តតិបិ អនុសា-
សតិបិ អក្កោសតិបិ ។ យា តា ឥត្ថិយោ ជិន្នកា^(២)
ធុត្តិកា អហិវិកាយោ^(៣) អហោស្មំ^(៤) តា អាយស្មតា

---

១ ឥតោ បរិ ឧ. ម. បោត្តកេសុ ឥស្សរយស្មតោ វិហារោ អភិរូបោ ហោតិ ទស្សនិយោ
បាសាទិកោតិ បញ្ញាយតិ ។ ២-៣ ឧ. ម បោត្តកេសុ ជិន្និកា ធុត្តិកា អហិវិកាតិ
បញ្ញាយតិ ។ ៤ តេសុ អយំ បាលី ៧ ទស្សតិ ។

សង្ឃទិសេសទី ៣

(៧៧) សម័យនោះព្រះសព្វញ្ញត្តិជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ច្រើនគង់

នៅវត្តដេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង

ទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុសម្រេចវិហារនៅក្នុងវត្ត ។ គ្រានោះ មានស្រី

ច្រើននាក់ជាពួកអ្នកត្រូវការមើលវិហារ ហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់អាវាម ។

ស្រីទាំងនោះក៏ចូលទៅរកទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះ លុះចូល

ទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុថាបពិត្រ

លោកដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយចង់មើលវិហាររបស់លោកម្ចាស់ ។

លំដាប់នោះ ទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏នាំស្រីទាំងនោះមើល

វិហាររួចហើយ ពោលសរសើរខ្លះ ពោលបង្ហាប្រាប់ខ្លះ សូមខ្លះ អន្លើខ្លះ

សួរខ្លះ សួរតបខ្លះ ប្រាប់ខ្លះ ប្រៀនប្រដៅខ្លះ ជេរខ្លះ ចំពោះវត្តមគ្គ

នឹងបស្សវមគ្គនៃស្រីទាំងនោះ ។ ស្រីណាដែលគ្មានសចក្តីខ្លាច

ជាស្រីអ្នកលេងឥតមានអៀនខ្មាស ស្រីនោះក៏ញញឹមញញែម

និយាយបញ្ជោរ សើចក្អកក្អាយចំអន់ជាមួយនឹងទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ

៧៧

តេសកល្លោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស ទុណយំកុំវុត្តិ

ទុណយំ ឆា សុទ្ធិ ទុហសន្តិមំ ទុល្លបន្តិមំ ទុជ្ឈតន្តិមំ
ទុច្ឆន្តិមំ យា បន តា ឥត្តិយោ ហិរិមនា តា
និក្ខមិត្តា កិក្ខុ ទុជ្ឈារេន្តិ ឥនំ កន្តេ ន ធន្តិ
ន បដ្ឋិបំ សាមិកេនបិ មយំ ឃំ វុត្តា ន ឥច្ឆេ-
យ្យាម កិបនយ្យេន ទុណយំនាតិ ។ យេ តេ កិក្ខុ
អប្បិទា សន្តដ្ឋា លដ្ឋិទោ កុក្កុច្ឆកោ សិក្ខា កាមា
តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ នាម
អាយស្មា ទុណយំ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាទាហិ
ទុកាសិស្សតិ ។ អថទោ តេ កិក្ខុ កកវតោ
ឯតមន្តំ អាហេចេសុំ ។ អថទោ កកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ ' កិក្ខុសដ្ឋំ សន្តិចា-
តាបេត្វា អាយស្មន្តិ ទុណយំ បដិប្បន្តិ សច្ចំ តិវ
ន្តិ ទុណយំ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាទាហិ ទុកាស-
សីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ ពុន្ណោ កកវា
អនន្តវិកំ មោយប្បិស អនន្តលោមិកំ អប្បដ្ឋិបំ
អស្សាមណកំ អកច្ឆិយំ អករណីយំ កថំ ហិ
នាម វុត្តិ មោយប្បិស មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាទាហិ

កេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៣ រឿងទាយភិក្ខុ

ចំណែកខាងស្រីណាដែលមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ស្រីនោះចេញមកក៏
ពោលទោសទាយិប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការ
នេះគ្មានលាក់បាំង គ្មានគួរសមសោះ ចុះហេតុអ្វីក៏លោកម្ចាស់ទាយិប្រាប់
យាយយ៉ាងនេះ សូម្បីដល់ទៅប្តី បើនិយាយយ៉ាងនេះ ក៏យើងទាំងឡាយ
មិនប្រាថ្នាដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិចជាអ្នក
សន្តោស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជាអ្នករង្វៀស ប្រាថ្នាតែខាងការរៀន
សូត្រ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តិចបង្កាប់ថា ចុះហេតុ
អ្វី បានជាទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុ ពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់
(ដូច្នោះ) ។ កាលនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ យកសេចក្តីនុ៎ះក្រាបទូលដល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរ ទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងកាលនោះ
ថា ម្ចាស់ទាយិ បានឮថាអ្នកឯងពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់
មែនឬ ។ ទាយិភិក្ខុក្រាបទូលថាបពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ (សេចក្តីនុ៎ះ)
ពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញាពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់
បុរសសោះសូម្បី ដំណើរនេះមិនទំនង មិនសមគួរ មិនត្រូវបែប មិនមែន
ជាប់សសមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរស ចុះ
ហេតុអ្វី បានជាអ្នកឯងពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់ (ដូច្នោះ)

៨៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឱកាសិស្សសិ ននុ មយា មោយបុរិស អនេត្តបរិយា-
យេន វិវាតាយ នម្មោ នេសិតោ នោ សវតាយ
។ បេ ។ កាមបរិទ្បាហានំ វិបសមោ អត្តាតោ
នេតំ មោយបុរិស អប្បសង្កាដំ វា បសាទាយ
។ បេ ។ វេត្តា បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ
ឱទ្ធិសេយ្យេ យោ បន កិក្ខុ ឱតិណ្ណោ វិបរិណាតេន
ចិត្តេន មាតុតាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាតាហិ ឱកាសេយ្យ
យថាតំ យុវា យុវតី មេដ្ឋន្ធបសញ្ញិតាហិ សង្ឃាទិ-
សេសោតិ ។

[៧៨] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ ឱតិណ្ណោ នាម សារត្តោ អបេត្តវា បដិពទ្ធ-
ចិត្តោ ។ វិបរិណាតន្តិ រត្តិបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ ទុដ្ឋិបិ
ចិត្តំ វិបរិណាតំ ប្បទ្បិបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ អបិប រត្តិ
ចិត្តំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតំ វិបរិណាតន្តិ ។

វិន័យបំណិក មហាវិក្កុ

ម្នាលមោឃបុរស ធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ
(សុទ្ធតែ) ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក មិនមែនសំដែងឲ្យប្រកបដោយតម្រេក
ឡើយ ។ បេ ។ ការរម្ងាប់សេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះតាមទាំងឡាយ
ក៏គេថាគតសំដែងរួចអស់ហើយតើ មិនមែនឬ វិន័យមោឃបុរស ដំណើរនេះ
មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា (នោះ) ទេ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះ
ដូច្នោះថា ភិក្ខុណាមួយ គឺភក្តីសង្កត់ហើយមានចិត្តប្រែប្រួល និយាយ
ចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាត្រក់ ដូចប្រសក់ឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ
ដោយសំដីដែលប្រកបដោយមេចុន ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៧៨) ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា ឯណាក៏ដោយ ។ បេ ។

ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ (ភិក្ខុដែលបានសម្រេចឧបសម្បទាដោយ
ញាតិបត្តកម្មវេទនាដ៏ត្រឹមត្រូវ) គេថាគតសំដៅឲ្យឈ្មោះថា ភិក្ខុក្នុង
អត្ថនេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភក្តីសង្កត់ហើយ សេចក្តីថា ភិក្ខុ
ដែលត្រេកអរ មានសេចក្តីអាឡោះរាល់យ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ។ ត្រង់
ពាក្យថា មានចិត្តប្រែប្រួល សេចក្តីថា ចិត្តដែលត្រេកអរ ក៏ហៅថា
ប្រែប្រួល ចិត្តដែលខឹង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល ចិត្តដែលវង្វេង ក៏
ហៅថា ប្រែប្រួល ប៉ុន្តែក្នុងអត្ថនេះ គេថាគតសំដៅយកចិត្តដែល

៨៧

តេរសកណ្តោ តតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជ្ជសីយេ សិក្ខាបទរិកង្កោ

មាតុកាមោ នាម មនុស្សិត្តំ ន យក្ខំ ន
បេតិ ន តិរច្ឆានកតា វិញ្ញា បដិពាលា សុភា-
សិតទុញ្ញាសិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជាទិតុ ។
ទុដ្ឋល្លា នាម វាចា វច្ឆមក្កបស្សាវមក្កមេដុនធម្ម-
ទុដ្ឋល្លា នាម វាចា វច្ឆមក្កប្បស្សាវមក្កមេដុនធម្មប្ប-
ដិសំយុត្តា វាចា ។ ទុំកាសេយ្យាតិ អដ្ឋាចារោ
វច្ឆតិ ។ យថាតំ យុវា យុវតិទ្ធិ ធម្មោ ធម្មា តុរុណោ
តុរុណំ កាមកោតិ កាមកោតិ ។ មេដុនធម្មសញ្ញាតា-
ហិតិ មេដុនធម្មប្បដិសំយុត្តាហិ វាចាហិ ។ សង្ឃទិ-
សេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វច្ឆតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[៧៧] ទ្វេ មក្កោ អាទិស្ស វណ្ណិមិ កណាតិ
អវណ្ណិមិ កណាតិ យោចតិមិ អាយោចតិមិ បុច្ឆតិមិ
បដិបុច្ឆតិមិ អាចិក្ខតិមិ អនុសាសតិមិ អក្កោសតិមិ ។

[១០០] វណ្ណំ កណាតិ នាម ទ្វេ មក្កោ ថោ-
មេតិ វណ្ណតិ បសំសតិ ។ អវណ្ណិមិ កណាតិ
នាម ទ្វេ មក្កោ ទុំសេតិ វម្ពតិ ករហិតិ ។
យោចតិ នាម ទេហិ មេ ធម្មាហិ មេ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៣ ចំណែកសិក្ខាបទ បទភាគទី២

ត្រេកអរឲ្យឃ្លោះថា ចិត្តវិប្រល័យ ។ មនុស្សស្រីដែលដឹងសេចក្តី ធ្វើវិ-
ជ្ជាស អាចដឹងច្បាស់ទូរពាក្យដែលគេនិយាយល្អនឹងអាក្រក់ សំដីគួរនឹង
មិនគួរ ហៅថា មាតុត្រាម (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី
តិរច្ឆានញី មិនហៅថា មាតុត្រាមទេ ។ ឯសំដីដែលហៅថាអាក្រក់នោះ
បានដល់សំដីដែលប្រកបដោយមេដុនធម្មចំពោះវត្ថុមគ្គនឹងបស្សាវមគ្គ ។
សេចក្តីប្រព្រឹត្តិល្មើស គឺជាគតត្រាស់ហៅថា និយាយចង់ ។
ត្រង់ពាក្យថា ដូចប្រសក់ឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ សេចក្តីថា ប្រស
ក់ឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ ប្រសដំទង់និយាយចង់ស្រីដំទង់ ប្រសអ្នក
បរិភោគកាមនិយាយចង់ស្រីអ្នកបរិភោគកាម ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយសំដី
ដែលប្រកបដោយមេដុន គឺសំដីដែលប្រកបត្រាមចំពោះដោយមេដុនធម្ម ។
ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
សង្ឃទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

(៧៧) ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី សូមក្តី អន្ទរក្តី សួរក្តី
សួរបញ្ជាក់ក្តី ប្រាប់ក្តី ប្រៀនប្រដៅក្តី ជេរក្តី ចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ ។

(១០០) ភិក្ខុនិយាយស្តីបទណិនាសរសើរទ្វារមគ្គទាំងពីរ ហៅថា
ពោលសរសើរ ។ ភិក្ខុជេរតិះដៀលនិទ្ទាទ្វារមគ្គទាំងពីរ ហៅថា ពោល
បង្គាប់ ។ ភិក្ខុនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេដុនធម្ម) ដល់អាត្មា នាងចូរ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិរដ្ឋោ

អរហស្ថំ មេ ទានុន្តិ ។ អាយាចតិ ឆាម
កកា តេ មាតា បសិទ្ធិស្សតិ កកា តេ
បិតា បសិទ្ធិស្សតិ កកា តេ ទេវតាយោ ប-
សិទ្ធិស្សន្តិ កកា តេ សុខណោ សុលយោ
សុមហុត្តោ ភវិស្សតិ កកា តេ មេដ្ឋនំ ធម្មំ
លភិស្សមិតិ ។ បុច្ឆតិ ឆាម កេដំ ត្វំ សាមិកស្ស
ទេសិ កេដំ ជារស្ស ទេសិតិ ។ បដិបុច្ឆតិ ឆាម
វរំ កិរ ត្វំ សាមិកស្ស ទេសិ វរំ ជារស្ស
ទេសិតិ ។ អាចិត្តតិ ឆាម បុដ្ឋោ កណាតិ វរំ
ទេហិ វរំ ទេន្តិ សាមិកស្ស បិយា ភវិស្សសិ
បនាទា ទាតិ ។ អនុសាសតិ ឆាម អបុដ្ឋោ កណាតិ
វរំ ទេហិ វរំ ទេន្តិ សាមិកស្ស បិយា ភវិស្សសិ
បនាទា ទាតិ ។ អក្កោសតិ ឆាម អនិមិត្តាសិ

វិទេយបិដក បញ្ចវិភង្គ

ដាក់ទាន (មេប៉ុនធម្ម) ដល់ភាគ្នា នាងគួរឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) ដល់ភាគ្នា
ហៅថា សូម ។ ភិក្ខុនិយាយថា មាតារបស់នាងនឹងជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា
ចិត្តារបស់នាងនឹងជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា ទេវតាទាំងឡាយរបស់នាងនឹង
ជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា ពោលល្អ ស្របក់ល្អ យាមល្អ របស់នាងនឹងមាន
ក្នុងកាលណា អាត្មានឹងបាននូវមេប៉ុនធម្មរបស់នាងក្នុងកាលណា (និយាយ
យ៉ាងនេះ) ហៅថា អង្វរ ។ ភិក្ខុនិយាយថា នាងឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) ដល់
ប្តីដូចម្តេច នាងឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) ដល់សហាយដូចម្តេច (យ៉ាងនេះ)
ហៅថា សួរ ។ ភិក្ខុនិយាយថា បានពួងថា នាងឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) ដល់ប្តី
យ៉ាងនេះ នាងឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) ដល់សហាយយ៉ាងនេះ ដូច្នោះ ហៅថា
សួររូបញ្ជាក់ ។ ភិក្ខុដែលស្រីសួរហើយនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម)
យ៉ាងនេះ កាលបើឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) យ៉ាងនេះ នាងឯងនឹងជាទីស្រឡាញ់
ផង ជាទីគាប់ចិត្តផង របស់ប្តី ដូច្នោះ ហៅថា ប្រាប់ ។ ភិក្ខុដែលស្រីមិនសួរ
សោះទេ ស្រាប់តែនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) យ៉ាងនេះ កាលបើឲ្យ
(មេប៉ុនធម្ម) យ៉ាងនេះ នាងឯងនឹងជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទីគាប់ចិត្តផង
របស់ប្តី ដូច្នោះ ហៅថា ប្រៀនប្រដៅ ។ ភិក្ខុពោលពាក្យថា មេគ្មាននិមិត្ត

៧១

ពោសកណ្តោ ភតិយសង្កាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្ថិសញ្ញាភិ

និមិត្តមត្តាសិ អាលោហិតាសិ ធុវលោហិតាសិ ធុវចា-
ណ្ឌាសិ បក្កវរន្តិសិ សិទិវណិសិ ឥត្ថិបណ្ឌាកាសិ
វេបុរិសិកាសិ សម្ពិញ្ញាសិ ទុកតោព្យញ្ញនកាសិភិ ។

[១០០] ឥត្ថិ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ
កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ យាចតិបិ អាយាចតិបិ បុច្ឆតិបិ
បដិបុច្ឆតិបិ អាចត្តតិបិ អនុសាសតិបិ អក្កោសតិបិ
អាចត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ឥត្ថិ ច ហោតិ វេមតិកោ
បណ្ឌាកសញ្ញា បុរិសសញ្ញា វិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស
វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោស-
តិបិ អាចត្តិ វុល្លច្ឆយស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច ហោតិ
បណ្ឌាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌាកស្ស
វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាចត្តិ វុល្លច្ឆយស្ស ។
បណ្ឌាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា វិ-
ច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ

ពេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៣ បទភាគនិយ និយាយអំពីសេចក្តីសំគាល់ថាស្រីជាដើម

មេមានហេតុគ្រាន់តែជាទិមិត្ត មេគ្មានឈាម មេមានឈាមជាទិច្ច មេមាន
កំណាត់សម្ពត់ជាទិច្ច មេហូរឈាមជាទិច្ច មេសិទិវណ្ណ^(១) មេស្រីខ្ចើយ
មេស្រីមានបូជូប្រស មេមានទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នា មេទុករតាព្យញ្ជនក
ដូច្នោះ ហៅថាដេរ ។

(១០១) ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី សូមក្តី អង្វរក្តី សួរក្តី សួរ
បញ្ជាក់ក្តី ប្រាប់ក្តី ប្រៀនប្រដៅក្តី ដេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ
របស់ស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី)
សំគាល់ថាគិរចាន (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោល
បង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ របស់ស្រីនោះត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ ។ ខ្ចើយជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្ចើយពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះ
វច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ របស់ខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ ។ ខ្ចើយជា
ប្រាកដ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថា
គិរចាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី

១ ពាក្យដេរលើកអស ។

វិសយបិដកេ មហារិកង្កោ

បណ្ណាកសញ្ញ វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ
កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច យោតិ បុរិសសញ្ញ
វេមតិកោ តិវច្ឆានកតសញ្ញ ឥត្តិសញ្ញ បណ្ណាកសញ្ញ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ
អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ តិវច្ឆានកតោ ច
យោតិ តិវច្ឆានកតសញ្ញ វេមតិកោ ឥត្តិសញ្ញ បណ្ណា-
កសញ្ញ បុរិសសញ្ញ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ តិវច្ឆា-
នកតស្ស វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ
អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។

(១០២) ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិនំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិនំ ឥត្តិនំ វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ
អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិនំ សង្ឃទិសេសានំ ។ ទ្វេ
ឥត្តិយោ ទ្ធិនំ ឥត្តិនំ វេមតិកោ បណ្ណាកសញ្ញ

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ របស់
ខ្ញុំយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ប្រសជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស
ពិតមែន មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាត្រូវបាន (ក្តី) សំគាល់
ថាស្រី (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ញុំយ (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោល
សរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬបស្សវមគ្គ
នៃប្រសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលជាប្រាកដ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិតមែន មានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថា
ស្រី (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ញុំយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ
(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[១០២] ស្រីព័រនាក់ពិតមែន ភិក្ខុក៏សំគាល់ស្រីទាំងព័រនាក់ថាស្រី
មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេវក្តី
ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃស្រីទាំងព័រនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសព័រ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថាខ្ញុំយ (ក្តី)

៧

តេរសកណ្តោ តតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជនិយេ ទ្រេបណ្តោកទី

បុរិសសញ្ញា និរច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ
កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
ទ្ធិន្នំ វល្លច្ឆយានំ ។ ទ្វេ បណ្តោកា ទ្ធិន្នំ បណ្តោកានំ
បណ្តោកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្តោ-
កានំ វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ
កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ វល្លច្ឆយានំ ។ ទ្វេ បណ្តោកា ទ្ធិន្នំ
បណ្តោកានំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា និរច្ឆានកតសញ្ញា
ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្តោកានំ
វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
ធុក្កដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ បុរិសសញ្ញា
វេមតិកោ និរច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្ថិសញ្ញា បណ្តោកសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ វច្ឆមត្តំ
បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ
។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ធុក្កដានំ ។

តេរសកល្ល សង្ឃទិសេសទី ៣ បទភាជនីយ និយាយអំពីខ្មើយពីរនាក់ជាដើម

សំគាល់ថាប្រសក្តិ សំគាល់ថាភិក្ខុនាមក្តិ ចំពោះស្រីទាំងពីរនាក់ ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តិ ពោលបង្ហាបក្តិ ។ បេ ។ ដេវក្តិ
ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថល្លច្ច័យ
ពីរ ។ ខ្មើយពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយទាំងពីរនាក់ថាខ្មើយ ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តិ ពោលបង្ហាបក្តិ ។ បេ ។ ដេវក្តិ ចំពោះ
វច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃខ្មើយទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថល្លច្ច័យពីរ ។
ខ្មើយពីរនាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តិ) សំគាល់ថាប្រស (ក្តិ) សំគាល់
ថាភិក្ខុនាម (ក្តិ) សំគាល់ថាស្រី (ក្តិ) ចំពោះខ្មើយទាំងពីរនាក់ ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តិ ពោលបង្ហាបក្តិ ។ បេ ។ ដេវក្តិ ចំពោះ
វច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃខ្មើយទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
ប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រសក្តិ មានសេចក្តីសង្ស័យក្តិ សំគាល់ថា
ភិក្ខុនាមក្តិ សំគាល់ថាស្រីក្តិ សំគាល់ថាខ្មើយក្តិ ចំពោះប្រសទាំងពីរនាក់ ក៏
មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តិ ពោលបង្ហាបក្តិ ។ បេ ។ ដេវក្តិ ចំ-
ពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃប្រសទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

វិធីយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ធ្វើ តិវច្ឆានកតតា ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតតានំ តិវច្ឆានកតសញ្ញា
វេមតិកោ ឥត្ថិសញ្ញា បណ្ឌាកសញ្ញា បុរិសសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតតានំ
វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

(១០៣) ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច ទុក្កន្នំ ឥត្ថិ-
សញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្កន្នំ វច្ឆមក្កំ
បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សម្មាទិ-
សេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច
ទុក្កន្នំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបត្តិ វុល្លច្ឆយេន
ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ បណ្ឌាកសញ្ញា ។ បេ ។ អាបត្តិ
ទ្ធិន្នំ វុល្លច្ឆយានំ ។ បេ ។ បុរិសសញ្ញា ។ បេ ។
តិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្កន្នំ
វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ វុល្លច្ឆយេន
ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច ទុក្កន្នំ ឥត្ថិសញ្ញា

វិធីបិដក មហាវិកត្ត

តិរច្ឆានពីរ ភិក្ខុសំគាល់ថាតិរច្ឆានក្តី មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថា
ស្រី(ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ(ក្តី) សំគាល់ថាប្រស(ក្តី) ចំពោះតិរច្ឆានទាំងពីរ
ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។
ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ(ឬ) បស្សវមគ្គនៃតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដពីរ ។

(១០៣) ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា
ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។
ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសសន្និទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយន្និទុក្ខដ
។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្ចើយ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយពីរ
។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាតិរច្ឆាន ក៏មាន
សេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
ចំពោះវច្ឆមគ្គ(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយ
ន្និទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាស្រី

គោរសកណ្តោ សតិយសង្ឃាទិសេសេស្ស បទភាជីយេ ឥត្តិបុរិសាទិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ វេចមត្តំ បស្សាវមត្តំ
អាទិស្ស វណ្ណំបិ ភណាតិ អវណ្ណំបិ ភណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខេស្ស ។
ឥត្តិ ច បុរិសោ ច ទុក្ខំ វេមតិកោ បណ្ឌិតសញ្ញា
បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ទុក្ខំ វេចមត្តំ បស្សាវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ ភណាតិ
អវណ្ណំបិ ភណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ វុល្លច្ច-
យេន ទុក្ខេស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានកតោ ច ទុក្ខំ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ វេចមត្តំ
បស្សាវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ ភណាតិ អវណ្ណំបិ
ភណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សេន ទុក្ខេស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានកតោ ច ទុក្ខំ
វេមតិកោ បណ្ឌិតសញ្ញា បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកតសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ វេចមត្តំ បស្សាវមត្តំ
អាទិស្ស វណ្ណំបិ ភណាតិ អវណ្ណំបិ ភណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយេន ទុក្ខេស្ស ។
បណ្ឌិតោ ច បុរិសោ ច ទុក្ខំ បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ

ពេរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ៣ បទរាជនិយ ឱយាយអំពីស្រីនិងប្រុសជាដើម

ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រុសម្នាក់ ក៏ក្នុងមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី)
សំគាល់ថាឡើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះ
ជនទាំងពីរនាក់ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី
។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្ងច្ឆមនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ក៏ក្នុងសំគាល់ជនទាំងពីរ
ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី
។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេសនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ក៏ក្នុងមានសេចក្តី
សង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាឡើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន
(ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី
ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ
នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ឆមនឹងទុក្ខដ ។ ឡើយម្នាក់
ប្រុសម្នាក់ ក៏ក្នុងសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាឡើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

វិធីបិដកេ មហាវិក្កោ

ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស
វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិប
អាបត្តិ ឪល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច
បុរិសោ ច ទុក្ខំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា តិវចានកត-
សញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ វច្ឆមត្តំ
បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណា-
តិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្កជានំ ។
បណ្ឌាកោ ច តិវចានកតោ ច ទុក្ខំ បណ្ឌាកសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ
អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ឪល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌា-
កោ ច តិវចានកតោ ច ទុក្ខំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា
តិវចានកតសញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ទុក្ខំ វច្ឆមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ
អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ
ទុក្កជានំ ។ បុរិសោ ច តិវចានកតោ ច ទុក្ខំ
បុរិសសញ្ញា វេមតិកោ តិវចានកតសញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា

វិធម្មបិដក មហាវិវាទ

ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ
(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ងៃនឹងទុក្ខ ។
ឡើយម្នាក់ ប្រសម្បក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ(ក្តី) សំគាល់ថាប្រស(ក្តី)
សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរនាក់
ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏រ ។
ឡើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់នូវជនទាំងពីរថាឡើយ ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬ បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ងៃ
នឹងទុក្ខ ។ ឡើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ(ក្តី)
សំគាល់ថាប្រស(ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី(ក្តី)
ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោល
បង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬបស្សវមគ្គនៃជនទាំងពីរនោះ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏រ ។ ប្រសម្បក តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស(ក្តី)
មានសេចក្តីសង្ស័យ(ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន(ក្តី) សំគាល់ថាស្រី(ក្តី)

៧៧

ពេរសកល្លោ គតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិមយេ ឥត្តិសញ្ញាភិ

បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ធំ ទុក្ខំ
វដ្ឋមត្តំ បស្សវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ
អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
ទ្ធិធំ ទុក្ខជាធំ ។

[១០៤] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច ធំ ឥត្តិយោ វដ្ឋមត្តំ បស្សវមត្តំ វេយ្យោ អធិក្ខតំ
ទុព្ភជាណ្យមណ្ឌលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
បណ្ឌិតោ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ បុរិសោ
ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ តិវច្ឆានគតោ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ធ្វេ
ឥត្តិយោ ទ្ធិធំ ឥត្តិធំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច ធំ ទ្ធិធំ ឥត្តិធំ វដ្ឋមត្តំ បស្សវមត្តំ វេយ្យោ
អធិក្ខតំ ទុព្ភជាណ្យមណ្ឌលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ
កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ ទ្ធិធំ ធុល្លច្ចយធំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌិតោ
ច ទុក្ខំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ធំ

កេរសកល្ល រសង្ស័យទិសេសទី ៣ បទរាជនិយ ឱយាយអំពីកិច្ចសំគាល់ជាស្រីជាដើម

សំគាល់ថាជាខ្ចើយ(ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬបស្សៈ
វមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

(១០៤) ស្រីពិតវែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងក្រោម
ពីត្រីមង្គលកំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រីមណ្ឌលដង្កង់ឡើងទៅ រៀវលែងតែ
វច្ឆមគ្គ ឬបស្សៈវមគ្គនៃស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ ខ្ចើយពិតវែន
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី ។ បេ ។ ប្រសព្វពិតវែន ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី
។ បេ ។ តិរបានពិតវែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងក្រោម
ពីត្រីមង្គលកំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រីមណ្ឌលដង្កង់ឡើងទៅ រៀវលែង
តែវច្ឆមគ្គ នឹងបស្សៈវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយពីរ ។
ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

វិធម្មប័ដិកេ មហាវិកត្តោ

ឧក្កន្ធិ វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ បេយ្យោ អនត្តកកំ
ឧត្តជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ វុល្លច្ឆយេន
ទុក្កជស្ស ។

[១០៥] ឥត្ថំ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា ឧត្តក្កកំ អនោជាណុម-
ណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ
។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
បណ្ណោកោ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញំ ។ បេ ។ ប្តិសោ
ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញំ ។ បេ ។ តិវច្ឆានុកតោ ច
ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្ធិន្ធិ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ទ្ធិន្ធិ ឥត្ថិនំ ឧត្តក្កកំ អនោជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស
វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិ-
បិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្កជានំ ។ ឥត្ថំ ច បណ្ណោកោ ច
ឧក្កន្ធិ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧក្កន្ធិ
ឧត្តក្កកំ អនោជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្កប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាង
ក្រោមពីត្រីមជ្ឈិកំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ រៀរ
លែងតែវច្ឆមក ឬបស្សាវមក នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិច្ចុល្ល័យ
នឹងទុកដ ។

(១០៥) ស្រីពិតវែម ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្កប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាង
លើពីត្រីមជ្ឈិកំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមពីត្រីមណ្ឌលជង្គង់ចុះមកនៃស្រី
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្មើយពិតវែម ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី ។ បេ ។
ប្រសពិតវែម ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានឈ្មោលពិតវែម
ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរ
ក្តី ពោលបង្កប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងលើពីត្រីម
ជ្ឈិកំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមពីត្រីមណ្ឌលជង្គង់ចុះមក នៃស្រី
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ជនទាំងពីរថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរក្តី

៧៧

តេសកល្លោ តតិយសង្ឃទិសេសស្ស អនាបត្តិវារោ

កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា កាយប្ប-
ដិពទ្ធិ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ
។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ
ច ហោតិ ។ បេ ។ បុរិសោ ច ហោតិ ។ បេ ។ តិរ-
ច្ឆានកតោ ច ហោតិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារតោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយប្បដិពទ្ធិ អាទិស្ស
វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោ-
សតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ
ច ទុក្កន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្កន្នំ
កាយប្បដិពទ្ធិ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

[១០៦] អនាបត្តិ អត្ថបុរេត្តារស្ស ធម្មបុរេត្តារស្ស
អនុសាសនីបុរេត្តារស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

ពោលសកល្ល សង្ឃទិសេសទី ៣ និយាយអំពីវារដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងលើត្រឹមដឹងតាំងចិត
ឡើងទៅ ខាងក្រោមត្រឹមមណ្ឌលដង្កឹងចុះមក នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី
ចំពោះវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្ចើយពិតមែន
។ បេ ។ ប្រសព្វពិតមែន ។ បេ ។ ភិក្ខុបានឈ្លាយពិតមែន ។ បេ ។ ត្រូវអា-
បត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី
ចំពោះវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយនៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី ចំពោះវត្ថុ
ដែលជាប់នឹងកាយ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

(១០៦) អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ៥ ពួក) គឺ ភិក្ខុដែលកំពុងអធិ-
ប្បាយសេចក្តី^(១) ១ ភិក្ខុដែលកំពុងបង្រៀនធម៌^(២) ១ ភិក្ខុដែលកំពុង
ប្រៀនប្រដៅ^(៣) ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

១ ភិក្ខុដែលកំពុងសំដែងនូវសេចក្តីពន្យល់ ឬដែលកំពុងស្នាដ្ឋាយនូវអដ្ឋកថា នៃបទមាន
ពាក្យថា ឯងជាមនុស្សគ្មាននិមិត្ត ដូច្នោះជាដើម ។ ២ ភិក្ខុដែលកំពុងបង្ហាញ ឬកំពុងស្នាដ្ឋាយ
នូវឃ្លាំង ។ ៣ ភិក្ខុដែលកំពុងនិយាយប្រៀនប្រដៅមនុស្សខ្ចើយថា ឥឡូវនេះឯងជាមនុស្សគ្មាន
និមិត្ត ឯងជាមនុស្សរកពោលព្រាង កំពុងពិធីឡើយទៅ ឯងត្រូវកុំប្រមាទ ទៅខាងមុខទៅ
កុំឲ្យជាមនុស្សយ៉ាងហ្នឹងទៀត ។ (អដ្ឋកថា) ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(១០៧) លោហិតកក្កសាតិល្លាំ ខំទីយ ញាវា បិតំ
កក្កិសំសរតិ^(១) មត្តោ សធានានេន កម្មនាតិ ។

(១០៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
ឥត្តំ ឈរតំ កម្មលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្តំ ឯតទរោច លោហិតំ ខោ តេ
ភកិធិតិ ។ សា ន បដិវិជាជានិ អាម អយ្យ
ឈរត្តោ កម្មលោតិ ។ តស្ស កុក្កិច្ចំ អហោសិ
កិច្ចំ នុ ខោ អហំ សឡ្ហទិសេសំ អាបត្តិ
អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។
អាធាបត្តិ ភិក្ខុ សឡ្ហទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កដ-
ស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
ឥត្តំ កក្កសកម្មលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្តំ ឯតទរោច កក្កស-
លោមំ ខោ តេ ភកិធិតិ ។ សា ន បដិវិជាជានិ

១ ឧ. ម. សិសីទតិ ។

វិធម្មបដិក មហាវិកង្គ

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរវៃហា ដែលនឹងសំដែង
តទៅដូចមានខាងក្រោយនេះ)

(១០៧) សម្ពត៌កម្ពលក្រហម១ សម្ពត៌កម្ពលមានរោមខ្លី១
សម្ពត៌កម្ពលមានរោមក្រញាញ់១ សម្ពត៌កម្ពលមានរោមវែង១
សម្ពត៌កម្ពលមានរោមវែង១ ស្រីព្រោះស្រូវ១ ភិក្ខុស្នាមដុវ
ប្រព្រឹត្តទៅស្រលាទេប្ប១ សទ្ធា១ ទានដ៏ប្រសើរ១ ស្រី
កំពុងធ្វើការងារ១ ។

(១០៨) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ដណ្តប់សម្ពត៌កម្ពលដែលកំ
ថ្មី ។ ភិក្ខុ១រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយនូវពាក្យនេះនឹងស្រីនោះ
ថា ម្ចាស់បួនស្រី វត្តរបស់នាងក្រហមប្តី ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏
ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សម្ពត៌កម្ពលខ្ញុំដែលកំថ្មី ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យថាអញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយទេដឹង ។ ទើប
ក្រាបទូលសេចក្តីនោះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។ សម័យ
នោះឯង មានស្រីម្នាក់ ដណ្តប់សម្ពត៌កម្ពលមានរោមខ្លី ។ ភិក្ខុមួយរូប
មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយនូវពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់បួន
ស្រី វត្តរបស់នាងមានរោមខ្លីប្តី ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ក៏ឆ្លើយថា

១២១

តេសកល្លោ គតិយសង្ករិទ្ធសេសស្ស វិនិក្ខត្តិ លោហិតកម្ពណ្ណាទិ

អាម អយ្យ កក្កសកម្ពលោតិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតរា ឥត្តំ នវេនាតំ កម្ពលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញា
តរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្តំ ឯតទរោច អាតិណ្ណាលោមំ
ខោ តេ ភកិដីតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ
នវេនាតោ កម្ពលោតិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
ឥត្តំ ខរកម្ពលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្តំ ឯតទរោច ខរលោមំ ខោ តេ ភកិដីតិ ។
សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ ខរកម្ពលោតិ ។
តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

ឆេរសកល្យាសង្ឃទិសេសទំ ៣ វិនិតវត្ថុនិយាយអំពីស្រីដណ្តប់សំពត់កម្ពុលមានពណ៌ក្រៃហមដាដើម

កុរុណាលោកម្ចាស់ សម្ពត់កម្ពុលខ្ញុំមានរោមខ្លី ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តី
សង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តីទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រី
ម្នាក់ ដណ្តប់សម្ពត់កម្ពុលទើបតែនឹងលាងថ្មី ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្នាលប្អូនស្រី វត្តរបស់នាង
មានរោមក្រញាញ់ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា កុរុណា
លោកម្ចាស់ សម្ពត់កម្ពុលខ្ញុំទើបតែនឹងលាងថ្មី ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ឃ-
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តីទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់
ដណ្តប់សម្ពត់កម្ពុលមានរោមរឹង ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្នាលប្អូនស្រី វត្តរបស់នាងមានរោម
រឹង ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា កុរុណាលោកម្ចាស់ សម្ពត់
កម្ពុលខ្ញុំមានរោមរឹង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តី
ទុក្ខដ ។

វិទយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

[១០៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា
ឥត្ថំ ធីយចារាវំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញាតវោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្ថំ ឯតទកោច ធីយលោមំ ខោ តេ
ភតិធីតិ ។ សា ន បដិវិជាធាតិ អាម អយ្យ
ធីយចារាវកោតិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

[១១០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា
ឥត្ថំ ខេត្តំ វចាបេត្តា អាគច្ឆតិ ។ អញ្ញាតវោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្ថំ ឯតទកោច វាបិ ខោ តេ ភតិធីតិ ។
សា ន បដិវិជាធាតិ អាម អយ្យ លោ ច ខោ
បដិវត្តនិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

[១១១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ
ភិក្ខុ បរិញ្ញាជីកំ បដិបថេ បស្សិត្តា សារត្តោ តំ
បរិញ្ញាជីកំ ឯតទកោច កុច្ចំ ភតិធី តេ មត្តោ
សំសរតិតិ^(១) ។ សា ន បដិវិជាធាតិ អាម ភិក្ខុ

១ ឧ. ម. សំសុទ្ធិតិ ។

វិន័យបិដក មហាវិក្កង

[១០៧] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ដណ្តប់សម្ពត្តិបារមីមាន
រោមវែង ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ និយាយពាក្យនេះនឹងស្រី
នោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី វត្តរបស់នាងមានរោមវែងឬ ។ ស្រីនោះមិនដឹង
ច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សម្ពត្តិបារមីខ្ញុំមានរោមវែង ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាចត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិទុកដ ។

[១១០] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ប្រើគេឲ្យព្រោះស្រីស្រែ
រួចហើយត្រឡប់មកវិញ ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ និយាយ
ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី វត្តរបស់នាងឲ្យគេព្រោះហើយឬ។
ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ ស្រីខ្ញុំគេមិនទាន់
ព្រោះទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចត្តិទុកដ ។

[១១១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ប្រទះនឹងនាង
បរិញ្ញាជិកាត្រង់ផ្លូវជួបគ្នា មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹង
បរិញ្ញាជិកានោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ផ្លូវរបស់នាងប្រព្រឹត្តទៅស្រួល
ទេឬ ។ នាងនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោក

១០៧

ពោសាវណ្ណោ ភតិយសង្ឃទិសេសស្ស វិនិកវត្តម្ហិ មេបុំនធម្មាទិ

បដិបដិស្សសីតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អយោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ឥន្ទ្រច្ចយស្សតិ ។

(១១២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ សារត្តោ អញ្ញាតំ ឥត្តំ ឯតទរោច សទ្ធាសិ
ត្តំ ភតិទិ អបិច យំ សាមីកស្ស ទេសិ តំ នញ្ញាតំ
ទេសិតិ ។ កី កន្លេតិ ។ មេបុំនធម្មាទិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្តំ ភិក្ខុ អា-
បន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតោ ភិក្ខុ សារត្តោ អញ្ញាតំ ឥត្តំ ឯតទរោច
សទ្ធាសិ ត្តំ ភតិទិ អបិច យំ អត្តនាទំ តំ នញ្ញាតំ
ទេសិតិ ។ កី កន្លេ អត្តនាទន្តិ ។ មេបុំនធម្មាទិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្តំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

តេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៣ វិន័យវគ្គ និយាយអំពីភិក្ខុប្រាប់មេប៉ុនធម្មជាដើម

លោកនឹងដើរទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តី
ថ្មល្អច្នៃ ។

[១១២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីម្នាក់ថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងជាស្រីមានសព្វ ប៉ុន្តែ
នាងឲ្យវត្តណា ដល់ស្វាមី នាងមិនឲ្យវត្តនោះដល់អាត្មាផងសោះ ។ ស្រីនោះ
សួរថា អ្វីលោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា មេប៉ុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេច-
ក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាចក្តីសង្ឃ-
ទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីម្នាក់ថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងជាស្រីមានសព្វ
ប៉ុន្តែទានណា ដ៏ប្រសើរ នាងមិនឲ្យទាននោះដល់អាត្មាផងសោះ ។ ស្រី
នោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ឆ្លើយថា ទានដ៏ប្រសើរនោះ គឺមេប៉ុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាចក្តីសង្ឃទិ-
សេសហើយ ។

វិធីយថាភិកោ មហាវិកង្កោ

[១១៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
ឥត្តិ កម្មំ ករោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ
ឥត្តិ ឯតទរោច និបដ្ឋ ភកិទំ អហំ ករិស្សាមីតិ ។ សា
ន បដិវិជាណាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ សដ្ឋាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សា-
តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា ឥត្តិ កម្មំ
ករោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្តិ ឯតទរោច
និសីទិ ភកិទំ អហំ ករិស្សាមីតិ ។ សា ន
បដិវិជាណាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
បត្តិ ភិក្ខុ សដ្ឋាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា ឥត្តិ កម្មំ
ករោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្តិ
ឯតទរោច និបដ្ឋ ភកិទំ អហំ ករិស្សាមីតិ ។ សា ន
បដិវិជាណាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អ-
នាបត្តិ ភិក្ខុ សដ្ឋាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

ភតិយសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបំណង មហាវិវាទ

(១១៣) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មាន ភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ ប្អូនស្រី នាងឈប់ចុះចាំអាត្មាធ្វើឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។ សម័យនោះឯង មានស្រី ម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយ ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ចូរនាងអង្គុយទៅ អាត្មានឹងធ្វើ ឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម អាបត្តិទុក្ខ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មាន ភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ ប្អូនស្រី នាងចូរដេកទៅ អាត្មានឹងធ្វើឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុ នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៣ ចប់ ។

បុត្តសង្ឃទិសេសី

(១១៤) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឌុនាយិ សាវត្ថយំ
កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឌុបសង្ក-
មតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតា ឥត្ថិ
មតបតិកា អកិរុទា ហោតិ ទស្សនីយា ហិសានិ-
កា ។ អថខោ អាយស្មា ឌុនាយិ បុព្វណ្ណសមយំ
និវាសេត្វា បត្តចីវរមាណយ យេន តស្ស ឥត្ថិយា
និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឌុបសង្កមិត្វា បញ្ញត្ត អាសនេ
និសីទិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ យេនាយស្មា ឌុនាយិ
តេនុបសង្កមិ ឌុបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឌុនាយិ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តំ
ខោ តំ ឥត្ថិ អាយស្មា ឌុនាយិ ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្មហំ-
សេសិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ អាយស្មតា ឌុនាយិ
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតា សមាទបិតា សមុត្តេ-
ជិតា សម្មហំសិតា អាយស្មន្តំ ឌុនាយិ ឯតទរោច

សង្ឃាទិសេសទី ៤

(១១៤) សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញាត្តដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់
នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល^(១) ក៏ចូលទៅ
រកត្រកូលមានប្រមាណច្រើន ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មាន
ស្រីម្នាក់ជាស្រីមេម៉ាយស្ងាប់ប្តី មានបុល្លគួរពិតពិលរមិលមើល ជា
ទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ គ្រានោះ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុស្ងៀកស្ងៀម
ទ្រង់បាត់ចីវរ ហើយចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ស្រីនោះ ក្នុងពេលព្រឹក
ព្រហាម លុះចូលទៅដល់ហើយក៏អង្គុយលើអាសន៍ដែលគេក្រាល
ប្រគេន ។ ស្រីនោះក៏ចូលមករកឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះ
លុះចូលមកដិតហើយ ក៏ទេនកាយថ្វាយបង្គំឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក៏ញ៉ាំងស្រី
នោះ ដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់ឲ្យកាន់យក
ព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ។
ឯស្រីនោះ លុះឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
យកព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយវាចាដ៏ប្រកបដោយធម៌
ដូច្នោះហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុថា

១. កុលុបក ប្រែថា ដីកុន ក៏បាន គឺកិក្ខុដែលដិតដិតស្និទ្ធស្នាលនឹងក្រិក្ខុល ។

វិញ្ញាបនបត្រ មហាវិក្កោ

វេទយ្យថ កន្តេ យេន អត្តោ បដិពលា មយំ
អយ្យស្ស ទានុំ យទិទំ ចីវរិបិណ្ណា ពាតសេនាសនតិ-
លានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការន្តិ^(១) ។ ន ខោ តេ កតិធំ
អម្ហាភំ ទុល្លកា យទិទំ ចីវរិបិណ្ណា ពាតសេនាស-
នតិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការា អបិច ខោ^(២) យោ
អម្ហាភំ ទុល្លកោ តំ អម្ហាភំ ទេហិតិ ។ កី
កន្តេតិ ។ មេដុននម្មន្តិ ។ អត្តោ កន្តេតិ ។ អត្តោ
កតិធំតិ ។ ឃហិ កន្តេតិ ឱវកំ បរិស័ត្វា សាជកំ
និក្ខិបិត្វា មញ្ចកេ ឧត្តានា និបជ្ជិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧទាយិ យេន សា ឥត្តិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
កោ ឥមំ វសលំ ទុត្តន្តិ អាមសិស្សតិកិ ទុដ្ឋហិត្វា
បក្កាមិ ។ អថខោ សា ឥត្តិ ឧជ្ឈាយតិ ទីយតិ
វិចារេតិ អលជ្ជិទោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
ទុស្សីលា មុសាវាទិទោ ឥមេហិ យាថ សមចារិទោ

---

១ ឧ. ម. បរិក្ការន្តិ ។ ២ ឧ. ម. ពោត្តកេសុ ខោសខោ ភត្តិ អបិចាតិ ទិស្សតិ ។

វិធម្មចិណ្ឌ មហាវិក្ក

បតិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ត្រូវការដោយវត្ថុណា ដែលខ្ញុំព្រះករុណា
ល្អមិនប្រគេនលោកម្ចាស់បាន ដូចជាចីវរ បិណ្ឌបាត គ្រឿងសេនាសន
គ្រឿងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ នោះលោកម្ចាស់និមន្តប្រាប់
មកចុះ ។ ឧទាយិកិកុធ្វើយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ចីវរ បិណ្ឌបាត គ្រឿង
សេនាសន គ្រឿងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សមានជម្ងឺដែលជារបស់
នាង យើងមិនមែនបានដោយកម្រទេ តែថារបស់ណាដែលយើង
បានដោយកម្រ នាងចូរឲ្យរបស់នោះដល់យើងវិញចុះ ។ ស្រីនោះ
សួរថា ឲ្យអ្វីលោកម្ចាស់ ។ ឧទាយិកិកុធ្វើយថា ឲ្យមេថ្មនធម្ម ។ ស្រីនោះ
សួរថា លោកម្ចាស់ត្រូវការឬ ។ ឧទាយិកិកុធ្វើយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី អាត្មា
ត្រូវការដែរ ។ ស្រីនោះធ្វើយថា លោកម្ចាស់និមន្តមកចុះ ថាហើយ
ក៏ចូលទៅក្នុងបន្ទប់តូចដោះសំពត់សាដកចេញហើយដេកផ្សាលើគ្រែ ។
ឧទាយិកិកុដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅជិតស្រីនោះក្នុងពេលនោះឯង លុះចូល
ទៅដល់ហើយក៏ស្តីឲ្យថា អ្នកណា នឹងហ៊ានស្តាប់អង្គុលស្រីពាក្រក៏មាន
កូនស្តុយយ៉ាងនេះ ថាហើយក៏ខាកស្ពោះដើរចេញទៅ ។ គ្រានោះឯង
ស្រីនោះកំពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា សមណទាំងនេះជាកូន
ចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបត្តគានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទ្រុស្តសីល និយាយ
ពាក្យកុហក ព្រោះថាសមណទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវ

១០៧

ពោសារណោ ចក្កុសង្កាទិសេសស្ស ទាយកិក្កវត្ត

ធម្មចារិណោ ព្រហ្មចារិណោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ
កល្យាណធម្មា បដិជាទិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ សា-
មញ្ញំ នត្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ
នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ
កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សាមញ្ញំ
អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញំ កងំ ហិ នាម សមណោ
ឧទាយំ មិ សាមំ មេដ្ឋនធម្មំ យាទិត្វា កោ
ឥមំ វសលំ ទុក្ខន្ធិ អាមសិស្សានិទិ ទុដ្ឋហិត្វា
បក្កមិស្សនិ កី មេ នាបកំ កី មេ ទុក្ខន្ធិ
កិស្សាហំ កេន ហាយាមីទិ ។ អញ្ញាបិ ឥត្តិយោ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ អលដ្ឋិនោ ឥមេ សមណោ
សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា មុសារាទិនោ ឥមេ ហិ នាម
សមចារិណោ ធម្មចារិណោ ព្រហ្មចារិណោ សច្ចវាទិនោ
សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា បដិជាទិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ
សាមញ្ញំ នត្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ

ធរសពណ្ណ សង្ឃ ទិសេសទី ៤ និទានទាយិក្ខុ

ប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ និយាយពាក្យពិត មានសីល មានធម៌ជា កុសល សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់ សមណទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់ ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញ- គុណរបស់សមណទាំងនេះមានពិណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណទាំង នេះមានពិណា សមណទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណ ទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ មិនសមបីបើ សមណឈ្មោះ ទាយិក្ខុសុំមេបុនធម្មនឹងអញ្ជាដោយខ្លួនឯង ហើយស្តីថា អ្នកណា នឹងហ៊ាន ស្នាបអវិជ្ជុលស្រីអាត្រក់មានកូនស្អុយយ៉ាងនេះ ថាហើយខាកស្មោះចៀស ចេញទៅ (ដូច្នោះសោះ) ការលាមករបស់អញដូចម្តេច កូនអញអាត្រក់ដូច- ម្តេច អញដូចម្តេច អញអន់ (ជាងស្រីឯទៀត) ដោយអ្វី ។ ស្រីទាំងឡាយ ឯទៀតក៏ពាលទោស តិរវៀល ចន្តបង្កប់ថា សមណទាំងនេះជាកូនចៅ ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទ្រុស្តសីល និយាយកុហក ព្រោះថា សមណទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវ ប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ និយាយពាក្យពិត មានសីល មានធម៌ជាកុសល សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណ ទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ

វិធីបដិពេ មហាវិក្កោ

នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុរោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ
កុរោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា
អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា កតំ ហិ នាម សម-
ណោ ឧទាយំ ឥមិស្សា សាមំ មេដុនធម្មំ យាចិត្តា
កោ ឥមំ វសលំ ទុក្ខំ អាមសិស្សតីតិ នុដ្ឋហិត្តា
បក្កមិស្សតិ កំ ឥមិស្សា នាបកំ កំ ឥមិស្សា ទុក្ខំ
តិស្សាយំ កេន ហាយតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
តាសិ ឥន្ទំ ឧជ្ឈាយន្តំ ជីយន្តំ វិទាចេន្តំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា លដ្ឋិទោ កុក្កច្ឆកា
សិក្ខាកាមា តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជីយន្តំ វិទាចេន្តំ កតំ
ហិ នាម អាយស្សា ឧទាយំ មាតុតាមស្ស សន្តិកេ
អត្តកាមទារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសិស្សតីតិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អារា-
ចេសុំ ។ អថខោ កកវ ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិទាតាបេត្តា អាយស្សន្តំ
ឧទាយំ បដិប្បច្ឆំ សច្ចំ កិរ ត្ថំ ឧទាយំ មាតុតាមស្ស
សន្តិកេ អត្តកាមទារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសិស្សតីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ត្រហៃត្រាគុណរេបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញាគុណ
រេបស់សមណទាំងនេះមានពីណា ត្រហៃត្រាគុណរេបស់សមណទាំងនេះ
មានពីណា សមណទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញាគុណហើយ សមណទាំង
នេះប្រាសចាកត្រហៃត្រាគុណហើយ មិនសមបីបើ សមណឈ្មោះទុទាយិ
សុំរមេបុនធម្មនឹងស្រីនេះដោយខ្លួនឯងហើយថែរជាស្តីថា អ្នកណា នឹងហាន
ស្តាប់អង្គុលស្រីអាក្រក់មានភ្នំនស្តុយយ៉ាងនេះ ហើយខាកស្តោះចៀស
ចេញទៅ (ដូច្នោះសោះ) ការលាមករេបស់ស្រីនេះដូចម្តេច ភ្នំនរេបស់ស្រីនេះ
អាក្រក់ដូចម្តេច ស្រីនេះដូចម្តេច ស្រីនេះថោកថយ(ជាងស្រីឯទៀត)ដោយ
អ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮស្រីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ត
បង្គាប់ (ដូច្នោះហើយ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ជាអ្នកសន្តោស មានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្វៀស ប្រាថ្នាតែការសិក្សា
ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា មិនសមបីបើ
ទុទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុពោលសរសើរការបម្រើខ្លួនដោយកាមក្នុងសំណា ក់
មាតុត្រាមសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគក្នុងពេលនោះ ។ ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
ម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួររញ្ជាក់ទុទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុ
ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ទុទាយិ បានឮថាអ្នកឯងពោលសរសើរការបម្រើ

១០៧

តេរសកល្លោ ចក្កុសង្ឃទំសេសស្ស សិក្ខាបទប្បញ្ញត្តិ

សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិគរហិ ពុម្ពោ ភក្កវា អននុច្ឆរិកំ
មោឃប្បុរិស អននុលោមិកំ អប្បដ្ឋិរមំ អស្សាមណាគំ
អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ ធាម ត្ថំ
មោឃប្បុរិស មាតុតាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមចារិច-
រិយាយ វណ្ណំ ភាសិស្សសិ ននុ មយា មោឃប្បុរិស
អនេកបរិយាយេន វិវាតាយ ធម្មោ នេសិតោ នោ
សវាតាយ ។ បេ ។ កាមបរិទ្ធហានំ រូបសមោ អក្កាតោ
នេតំ មោឃប្បុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យេន
យោ បន ភិក្ខុ ឌុតិណ្ណោ វិបរិណាតេន ចិត្តេន
មាតុតាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ
ភាសេយ្យ ឯតទក្កំ ភកិទំ ចារិចរិយានំ យា
មាទិសំ សីលវណ្ណំ កល្យាណធម្មំ ព្រហ្មចារី ឯតេន
ធម្មេន បរិចរេយ្យតិ មេដ្ឋន្ធបសញ្ញិតេន សង្ឃទិ-
សេសោតិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៤ សេចក្តីបញ្ញត្តិសំពាប។

ខ្លួនដោយកាមក្នុងសំណាកមាតុត្រាមមែនឬ ។ ទទាយភិក្ខុក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគសេចក្តីនុះពិតមែន ។ ព្រះសព្វពាពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់បុរសសាបសូន្យ ដំណើរនេះមិនទំនង មិន
សមគួរ មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើ
សោះ ម្ចាស់មោឃបុរស មិនសមបីបើ អ្នកឯងពោលសរសើរការបម្រើខ្លួន
ដោយកាមក្នុងសំណាកមាតុត្រាម (ដូច្នោះទេ) ម្ចាស់មោឃបុរស ធម៌ដែល
តថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាក
រាគ មិនមែនសំដែងឲ្យប្រកបដោយរាគទេ ។ បេ។ ការរម្ងាប់សេចក្តីក្តៅក្រៃ-
ហាយព្រោះកាម តថាគតក៏បានសំដែងហើយ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើលា-
មករបស់អ្នកឯងនុះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ផលដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
ឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ គឺរាគគ្របសង្កត់ហើយមានចិត្ត
ប្រែប្រួល ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាកនៃមាតុ-
ត្រាម ដោយសំដីប្រកបដោយមេថុនធម្មថាស្រីណា គប្បីបម្រើឲ្យភិក្ខុមាន
សីល មានធម៌ជាកុសល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរប្រហែលដូចអាត្មា
ដោយធម៌នេះ ម្ចាស់បួនស្រី ការបម្រើនេះរបស់ស្រីនោះជាការប្រសើរជាង
ការបម្រើទាំងអស់ (ពោលពាក្យដូច្នោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស។

វិធីបិណ្ឌ បហារិកដោ

(១១៥) យោ បនាតិ យោ យោទិសោ

។ បេ ។ ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ
អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។ ឱតិលោកា ឆាម សារត្តោ
អបេត្តោ បដិពទ្ធិចិត្តោ ។ វិបរិណាតន្តិ រត្តិបិ ចិត្តិ
វិបរិណាតំ ទុដ្ឋិបិ ចិត្តិ វិបរិណាតំ ម្មទ្ធិបិ ចិត្តិ
វិបរិណាតំ អបិច រត្តិ ចិត្តិ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតំ
វិបរិណាតន្តិ ។ មាតុកាមោ ឆាម មនុស្សិន្តិ
ន យក្ខំ ន បេតិ ន តិវច្ឆានតតា វិញ្ញ
បដិពលា សុកាសិតទុញ្ញាសិតំ ទុដ្ឋល្អាទុដ្ឋល្អំ អា-
លាទិតំ ។ មាតុកាមស្ស ឥន្តិកេតិ មាតុកាមស្ស
សាមន្តា មាតុកាមស្ស អវិទូរេ ។ អត្តកាមន្តិ អត្តោ
កាមំ អត្តោ ហេតុំ អត្តោ អធិប្បាយំ អត្តោ
ចារិបរិយំ ។ ឯតទន្តន្តិ ឯតំ អក្កំ ឯតំ សេដ្ឋំ
ឯតំ មោក្ខំ ឯតំ ឧត្តមំ ឯតំ បរិ ។ យោតិ
ខត្តិយោ វា ព្រាហ្មណី វា វេស្សំ វា សុទ្ធិ វា ។

វិនយចំណី មហាវិរាដ្ឋ

(១១៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ ក្រឡេក
ម្យ៉ាងមើល មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថាមានចិត្តត្រង់គ្រប់សង្កត់ហើយ ។
ត្រង់ពាក្យថា វិប្រប្រល សេចក្តីថា ចិត្តត្រេកអរ ក៏ហៅថាវិប្រប្រល
ចិត្តគឺទោសប្រទុស្ត ក៏ហៅថាវិប្រប្រល ចិត្តវង្វេង ក៏ហៅថាវិប្រប្រល
តែថាព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដៅយកចិត្ត ដែលត្រេកអរថាជាចិត្តវិប្រប្រល
ក្នុងអត្តនេះ ។ មនុស្សស្រីដែលដឹងសេចក្តី ធ្វើវិជ្ជាស អាចដឹង
ច្បាស់នូវពាក្យដែលគេនិយាយល្អនឹងអាក្រក់ សំដីគួរនឹងមិនគួរ ហៅថា
មាតុត្រាម (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញី មិន
ហៅថាមាតុត្រាមទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងសំណាកនៃមាតុត្រាម សេចក្តី
ថាជិតខាងមាតុត្រាម គឺមិនឆ្ងាយអំពីមាតុត្រាម ។ ត្រង់ពាក្យថា
កាមដើម្បីខ្លួន សេចក្តីថាចំណង់ដើម្បីខ្លួន ហេតុដើម្បីខ្លួន សេចក្តី
ប្រាថ្នាដើម្បីខ្លួន ការបម្រើដើម្បីខ្លួន ។ ត្រង់ពាក្យថា ការបម្រើ
នេះប្រសើរ សេចក្តីថា ការបម្រើនេះប្រសើរ ការបម្រើនេះប្រសើរ
បំផុត ការបម្រើនេះជាគ្រឿងដោះខ្លួនឱ្យរួចចាកទុក្ខ ការបម្រើនេះខ្ពង់ខ្ពស់
ការបម្រើនេះគួរប្រាថ្នាណាស់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ស្រីណា សេចក្តីថា
ស្រីក្សត្រិយ៍ក្តី ស្រីព្រាហ្មណ៍ក្តី ស្រីអ្នកឈ្មួញក្តី ស្រីអ្នកត្រីក្តី ។

១១១

ឆេសកល្លោ ចតុត្ថសង្កាទិសេសស្ស ចទរាសីយេ សិក្ខាបទវិរដ្ឋោ

មាទិសន្តិ ខត្តិយំ វា ព្រាហ្មណំ វា វេស្សំ វា សុន្តិ
វា ។ សីលវន្តន្តិ ចាណាតិចាតា បដិវិរតំ អទិញ្ញា-
នាជា បដិវិរតំ មុសាវាជា បដិវិរតំ ។ ព្រាហ្មចារិន្តិ
មេដុនធម្មា បដិវិរតំ ។ កល្យាណធម្មោ នាម តេន
ច សីលេន តេន ច ព្រាហ្មចារិយេន កល្យាណធម្មោ
ហោតិ ។ ឯតេន ធម្មនាតិ មេដុនធម្មេន ។ បរិច-
យេយ្យាតិ អភិរមេយ្យ ។ មេដុន្ធបសញ្ញិតេនាតិ មេដុ-
នធម្មប្បដិសំយុត្តេន ។ សង្ឃទិសេសោតិ ។ បេ ។
តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[១១៦] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយា-
យ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ឥត្តិ
ច ហោតិ វេមតិកោ បណ្ឌិតសញ្ញិ បរិសសញ្ញិ
តិវច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា
សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ
ដុល្លច្ឆយស្ស ។ បណ្ឌិតោ ច ហោតិ បណ្ឌិតសញ្ញិ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌិតស្ស សន្តិកេ

ឆេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៤ សិក្ខាបទវិវាឌ្ត បទរាជនីយ

ត្រង់ពាក្យថា ប្រវេហលដូចអាត្មា សេចក្តីថាក្សត្រិយ៍ក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី
អ្នកឃ្មុញក្តី អ្នកគ្រូក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសីល សេចក្តីថា វៀរចាក
បុណ្ណាតិបាត វៀរចាកអទិទ្ធាទាន វៀរចាកមុសាវាទ ។ ត្រង់ពាក្យថា
ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរគឺវៀរចាកមេដុនធម្ម ។ មានធម៌ជាកុសលដោយ
សីលនោះផង ដោយព្រហ្មចរិយនោះផង ហៅថាមានធម៌ជាកុសល ។ ត្រង់
ពាក្យថា ដោយធម៌នេះ គឺដោយមេដុនធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីបម្រើ
គឺគប្បីត្រេកអរចំពោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រកបដោយមេដុន គឺប្រកប
ព្រមចំពោះដោយមេដុនធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
នោះមានអធិប្បាយពិស្តារក្នុងសង្ឃទិសេសសិក្ខាបទទី១រួចហើយ ។

(១១៦) ស្រីពិតមែន កិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃស្រីនោះ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ស្រីពិតមែន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់
ថាខ្មើយក្តី សំគាល់ថាប្រសក្តី សំគាល់ថាតិរច្ឆានក្តី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាកនៃស្រីនោះ ត្រូវអា-
បត្តិថល្លច្ច័យ ។ ខ្មើយពិតមែន កិក្ខុសំគាល់ថាខ្មើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេក-
អរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃខ្មើយនោះ

១១២

វិធីយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អត្តកាមទាវិចារិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ វណ្ណច្ច-
យស្ស ។ បណ្ណាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ បុរិស-
សញ្ញំ វិវាទនកតសញ្ញំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច ទំ បណ្ណាកស្ស សន្និកេ អត្តកាមទាវិចារិយាយ
វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ
បុរិសសញ្ញំ វេមតិកោ វិវាទនកតសញ្ញំ ឥត្តិសញ្ញំ
បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ បុរិសស្ស
សន្និកេ អត្តកាមទាវិចារិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ វិវាទនកតោ ច ហោតិ វិវាទនកត-
សញ្ញំ វេមតិកោ ឥត្តិសញ្ញំ បណ្ណាកសញ្ញំ បុរិសសញ្ញំ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ វិវាទនកតស្ស
សន្និកេ អត្តកាមទាវិចារិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១១៧] ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញំ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ សន្និកេ
អត្តកាមទាវិចារិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
សង្ឃាទិសេសាទំ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ

វិធីបិដក មហាវិក្កុ

ត្រូវអាបត្តិវិញ្ញូច្ចយ ។ ខ្លើយពិតមែន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ភ្នី) សំគាល់
ថាប្រស (ភ្នី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ភ្នី) សំគាល់ថាស្រី (ភ្នី) ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃខ្លើយ
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ប្រសពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស (ភ្នី) មាន
សេចក្តីសង្ស័យ (ភ្នី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ភ្នី) សំគាល់ថាស្រី (ភ្នី) សំគាល់
ថាខ្លើយ (ភ្នី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បី
ខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃប្រសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ តិរច្ឆានពិតមែន ភិក្ខុសំ-
គាល់ថាតិរច្ឆាន (ភ្នី) មានសេចក្តីសង្ស័យ (ភ្នី) សំគាល់ថាស្រី (ភ្នី) សំគាល់
ថាខ្លើយ (ភ្នី) សំគាល់ថាប្រស (ភ្នី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
ការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃតិរច្ឆាននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(១១៧) ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រី ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក
នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុមាន

១១៧

ឆោសកល្លោ បញ្ចសង្ខេបទិសេសស្ស បទវាជនីយេ វេមតិកាទិ

វេមតិកោ បណ្ណកសញ្ញា បុរិសសញ្ញា តិវច្ឆានកតសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ធិ ឥត្តនំ សន្តិកេ អត្តកា-
មចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ឥល្លច្ចយានំ ។
ទ្វេ បណ្ណកា ទ្ធិន្ធិ បណ្ណកានំ បណ្ណកសញ្ញា សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ធិ បណ្ណកានំ សន្តិកេ អត្តកាម-
ចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ឥល្លច្ចយានំ ។
ទ្វេ បណ្ណកា ទ្ធិន្ធិ បណ្ណកានំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា
តិវច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្តសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ទ្ធិន្ធិ បណ្ណកានំ សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ
វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា
ទ្ធិន្ធិ បុរិសានំ ។ បេ ។ ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្ធិ តិ-
វច្ឆានកតានំ តិវច្ឆានកតសញ្ញា វេមតិកោ ឥត្តសញ្ញា
បណ្ណកសញ្ញា បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ទ្ធិន្ធិ តិវច្ឆានកតានំ សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ
វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្ខដានំ ។ ឥត្ត ច
បណ្ណកោ ច ឧភិន្ធិ ឥត្តសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ឧភិន្ធិ សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ

ត្រៃសព្ទសង្ខេប ទិសេសទី ៤ បទភាជនីយ គិលាយន័តិភិក្ខុសង្ឃៗជាដើម

សេចក្តីសង្ឃឹយ (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថា
តិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះស្រីទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរការ
បម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្លៃថ្នូរ
ពីរ ។ ខ្ចើយពីរនាក់ ក៏ក្នុងសំគាល់ខ្ចើយទាំងពីរថាជាខ្ចើយ ក៏មានសេច-
ក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃ
ខ្ចើយទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្លៃថ្នូរពីរ ។ ខ្ចើយពីរនាក់ ក៏ក្នុង
សេចក្តីសង្ឃឹយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់
ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះខ្ចើយទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរការ
បម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃខ្ចើយទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ពីរ ។ ប្រសពីរនាក់ ក៏ក្នុងសំគាល់ប្រសទាំងពីរ ។ បេ ។ តិរច្ឆាន
ពីរ ក៏ក្នុងសំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) មានសេចក្តីសង្ឃឹយ (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី)
សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) ចំពោះតិរច្ឆានទាំងពីរ ក៏មាន
សេចក្តីត្រកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក
តិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់
ក៏ក្នុងសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ ពោល
សរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។
ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិជ្ជំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបត្តិ
ដុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ បណ្ឌាកសញ្ញំ ។ បេ ។
អាបត្តិ ទ្ធិជ្ជំ ដុល្លច្ចយានំ ។ បេ ។ បរិសសញ្ញំ ។ បេ ។
តិវច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ
សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ
ដុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច បរិសោ ច
ឧភិជ្ជំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ
សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច បរិសោ
ច ឧភិជ្ជំ វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញំ បរិសសញ្ញំ
តិវច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ
សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ
ដុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច តិវច្ឆា-
នកតោ ច ឧភិជ្ជំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ឧភិជ្ជំ សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ
កាសតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវាទ

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយនឹង
អាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្ចើយ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយពីរ
។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាភិក្ខុបាន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំង
ពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយនឹងអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រសម្នាក់
ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
ការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
(ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាភិក្ខុបាន
(ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
ការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្ងើយនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ភិក្ខុបានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរ
ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន
ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខដ ។

១១៥

ឃោសនា បុគ្គលសង្ឃទំសេសស្ស បទភាជនីយេ វេមតិកាទំ

ឥត្ថំ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ ច បណ្ឌិតសញ្ញា
បុរិសសញ្ញា តិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្តកាមទាវចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
អាបត្តិ បុល្លច្ចយេន ទុក្ខដស្ស ។ បណ្ឌិតោ ច បុរិសោ
ច ឧភិទ្ធិំ បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្តកាមទាវចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
អាបត្តិ បុល្លច្ចយេន ទុក្ខដស្ស ។ បណ្ឌិតោ ច
បុរិសោ ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា តិវច្ឆានកត-
សញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្តកា-
មទាវចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។
បណ្ឌិតោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ បណ្ឌិតសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្ត-
កាមទាវចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ បុល្លច្ច-
យេន ទុក្ខដស្ស ។ បណ្ឌិតោ ច តិវច្ឆានកតោ
ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា តិវច្ឆានកត-
សញ្ញា ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិំ
សន្និកេ អត្តកាមទាវចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ

ពេលសកល្ហា សង្ឃា ទិសេសទី ៤ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសង្ឃៗជាដើម

ស្រីម្នាក់ តិរចានមួយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ
(ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរចាន (ក្តី) ចំពោះជនទាំង
ពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុង
សំណាកនៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុកដ ។ ខ្ចើយម្នាក់
ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាខ្ចើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់
នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុកដ ។ ខ្ចើយម្នាក់ ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ឃឹម (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរចាន (ក្តី)
ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាម
ដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
ខ្ចើយម្នាក់ តិរចានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាខ្ចើយ ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជន
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុកដ ។ ខ្ចើយម្នាក់ តិរចានមួយ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរចាន
(ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនោះ

១១៩

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ
ច ឧក្កន្នំ បុរិសសញ្ញំ វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ
ឥត្តសញ្ញំ បណ្ណកសញ្ញំ សារតោ ច កិក្ខុ ច ទំ
ឧក្កន្នំ សន្និកេ អត្តកាមទារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។

[១១៨] អនាបត្តិ ចរិវបណ្ណទាតសេនាសនកិលា-
នប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ការេន ឧបដ្ឋហានិ កណានិ ឧប្ប-
ត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សានិ ។

[១១៩] កងំ វញ្ញា^(១) លភេ បុត្តំ
បិយា ច សុភតា សិរិយំ^(២)
កំ ទន្ធិ កេនបដ្ឋយ្យំ
កងំ កច្ឆយ្យ សុក្កតិទ្ធិ^(៣) ។

[១២០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-
តរា វញ្ញា ឥត្តិ កុល្យបកំ កិក្ខុំ ឯតទរោ ច
កថាហំ កន្តេ វិជាយេយ្យន្នំ ។ តេនហំ កតិទំ

១ វង្សាភិបិ ពាលោ ។ ២ ម. អស្សំ ។ ៣ ធម្មានុវត្តន្តំ សំយោតោ ពពោ ។

វិធីយចំណង មហាវិវាង

ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ ប្រសម្បត្តិ គិរចានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស (ក្តី)
មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាគិរចាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី)
សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោល
សរសើរការបម្រើជាតាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដំពីរ ។

(១១៨) អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៣ ពួក) គឺ ភិក្ខុពោលថា
នាងចូរបម្រើអាត្មាដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន នឹងត្រៀមបរិក្ខារ
គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចាតិ ១ ។
(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ
ដូចមានខាងក្រោយនេះ គឺ)

(១១៩) ស្រីអារ ស្រីបានកូន ស្រីចង់ឲ្យប្តីស្រឡាញ់ ស្រី
ចង់បានរូបអ្នក សួរភិក្ខុថាធ្វើដូចម្តេច ស្រីចង់ឲ្យទាន ស្រី
ចង់បម្រើ សួរភិក្ខុថាធ្វើដូចម្តេច ស្រីចង់ទៅសុគតិ សួរភិក្ខុ
ថាធ្វើដូចម្តេច ។

(១២០) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីអារ បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
ករុណានឹងគិតធ្វើដូចម្តេចឲ្យមានកូន ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថាម្ចាស់ប្អូនស្រី

១១៧

គោរពសកល្លោ ចក្ខុសង្ឃទិសេសស្ស វិនិច្ឆ័យ

អក្ខនាធំ ទេហ៍តី ។ ក៏ កន្លែ អក្ខនាធំ ។ មេដុន-
ធម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាវេចេសិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
សង្ឃទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតវា វិជាយនី ឥត្តិ កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទវេច
កថាហំ កន្លែ បុត្តំ ន^(១) លកេយ្យន្តិ ។ តេនហិ
កតិនិ អក្ខនាធំ ទេហ៍តី ។ ក៏ កន្លែ អក្ខនា-
ធំ ។ មេដុនធម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃទិសេ-
សន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា ឥត្តិ
កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទវេច កថាហំ កន្លែ
សាមិកស្ស បិយា អស្សន្តិ ។ តេនហិ កតិនិ
អក្ខនាធំ ទេហ៍តី ។ ក៏ កន្លែ អក្ខនាធំ ។
មេដុនធម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃទិសេសន្តិ ។

១ ឱ. ម. ញេត្តពេសុ នសម្តោ ៨ ហោតិ ។

តេរសពណ្ណ សង្ឃ ទិសេសទី ៤ វិនិត្យ

បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេចុនធម្ម ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទើបយកសេចក្តីនោះក្រាបទូល
ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីមាន
កូនបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេចកុំឲ្យបានកូន ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
ម្នាលប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
មេចុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង
មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូល
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេចឲ្យជាទីស្រឡាញ់នៃប្តី ។
ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។
ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។
ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេចុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។

១១៨

វិទយចំដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា ឥត្ថី កុល្យបកំ ភិក្ខុំ
ឯតទរោច កេជាហំ កន្តេ សុភតា អស្សន្តិ ។ តេនហិ
ភតិទំ អត្តនាទំ ទេហិតិ ។ កំ កន្តេ អត្តនាទន្តិ ។
មេដុនទម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តី តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សឡាទិសេសន្តិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា ឥត្ថី កុល្យបកំ
ភិក្ខុំ ឯតទរោច ក្យាហំ កន្តេ អយ្យស្ស ទដ្ឋាមិតិ ។
អត្តនាទំ ភតិទិតិ ។ កំ កន្តេ អត្តនាទន្តិ ។
មេដុនទម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តី តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សឡាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញតវា ឥត្ថី កុល្យបកំ ភិក្ខុំ
ឯតទរោច កេជាហំ កន្តេ អយ្យំ ឧបដ្ឋាមិតិ ។
អត្តនាទន្តិ ភតិទិតិ ។ កំ កន្តេ អត្តនាទន្តិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិកត្ត

សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅ មកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេចឲ្យជាស្រី មានរូបល្អ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់បួនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ សង្ឃទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយ ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ កុណានឹងឲ្យទានដូចម្តេចដល់លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់ បួនស្រី នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក ឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាន និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោក ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុណាផ្គត់ផ្គង់លោកម្ចាស់ដោយទានដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ ប្រាប់ថា ម្ចាស់បួនស្រី ចូរនាងផ្គត់ផ្គង់ដោយទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រី នោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។

១១៧

ពេសកណ្តោ ចតុត្ថសង្ខទំសេសស្ស វិនិច្ឆ័យ

មេដ្ឋនធម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសំ ។ មេ ។
អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ខទំសេសន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតារា ឥត្តិ
កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច កថាហំ កន្ល
សុកតំ កច្ឆយ្យន្តិ ។ តេនហំ ភកិទំ អត្តនាទំ
ទេហិតំ ។ កំ កន្ល អត្តនាទន្តិ ។ មេដ្ឋនធម្មន្តិ ។
តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសំ កច្ឆំ នុ ខោ អហំ
សង្ខទំសេសំ អាបត្តិ អាបន្នោតំ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាភោចសិ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
សង្ខទំសេសន្តិ ។

ចតុត្ថសង្ខទំសេសំ និដ្ឋិតំ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៤ វិនិច្ឆ័យ

ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។
សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅ
មកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុរុណា គប្បីទៅកាន់សុគតិ
ដោយកុសលដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាង
ចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏
ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយទេដឹង ។ ទើប
យកសេចក្តីនោះក្រាបទូលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។

សង្ឃទិសេសទី ៤, ១០៦ ។

បញ្ចមសង្ឃទំសេស

[១២០] តេជ សមយេន ទុទ្ធោ កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ដេតវនេ អនាថចិណ្ឌិកស្ស អារាថេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ សាវត្ថិយំ
កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្កមតិ
យត្ថ បស្សតិ កុមារកំ វា អបជាបតិកំ កុមារិកំ
វា អបតិកំ កុមារកស្ស មាតាបិត្ធនំ សន្តិកេ
កុមារិកាយ វណ្ណំ ភណាតិ អមុកស្ស កុលស្ស
កុមារិកា អភិរូទា ទស្សនីយា មាសាទិកា បណ្ឌិតា
ព្យត្តា មេជារីនំ ទត្តា អនលសា ធម្មា សា កុមារិកា
ឥមស្ស កុមារកស្សតិ ។ តេ ឃីវំ វទេន្តិ^(១) ឯតេ
ទោ កន្តេ អម្មេ ន ជាទន្តិ តេ វា ឥមេ កស្ស
វាតិ សចេ កន្តេ អយ្យោ ជាមេយ្យ អារេយ្យម មយំ
តំ កុមារិកំ ឥមស្ស កុមារកស្សតិ ។ កុមារិកា-
យ មាតាបិត្ធនំ សន្តិកេ កុមារកស្ស វណ្ណំ ភណាតិ
អមុកស្ស កុលស្ស កុមារកោ អភិរូទា ទស្សនីយា

---

១ ឧ. ម. វទេន្តិ ។

សង្ឃទិសេស ទី ៥

(១២១) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ទុតាយិក៏ក្នុងដ៏មានអាយុជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងក្រុងសាវត្ថី
តែងចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយមានប្រមាណច្រើន ឃើញកុមារដែល
គ្មានប្រពន្ធក្តី ឃើញនាងកុមារីដែលគ្មានប្តីក្តី រាងទំណា ក៏និយាយសរសើរ
នាងកុមារីក្នុងសំណា ក៏និយាយតាមរបស់កុមារ (ក្នុងទីនោះ) ថា នាងកុមារី
របស់ត្រកូលឯណោះ មានរូបល្អគួរគយគន់មើល ល្មមជ្រះថ្លា ជាស្រីមាន
ប្រាជ្ញាអង្គអាច ធ្វើវិទ្ធាស រាងវែង មិនខ្ជិលច្រអូស នាងកុមារីនោះ សមគ្នា
នឹងកុមារនេះណាស់ ។ មាតាបិតារបស់កុមារនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ អ្នកអស់នោះគេមិនធ្លាប់ស្គាល់យើងខ្ញុំថា អ្នកអស់ទាំង
+ ទុះជាអ្វីក្តី ជាកូនទៅអ្នកណា ក្តី ដូច្នេះឡើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ប្រសិន
បើលោកម្ចាស់ឲ្យគេឲ្យ យើងខ្ញុំគួរនាំនាងកុមារីនោះមកផ្សំឲ្យកុមារនេះ
ដែរ ។ ទុតាយិក៏ក្នុងដ៏មានអាយុ ពោលសរសើរកុមារក្នុងសំណា ក៏មាតាបិតា
របស់នាងកុមារីថា កុមាររបស់ត្រកូលឯណោះ មានរូបល្អគួរគយគន់មើល

១២១

ពេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ទាយិកិកុវុត្ត

មាសាទិកោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេធាវី ទក្ខោ
អនលសោ ធន្នោ សោ កុមារកោ ឥមិស្ស
កុមារិកាយាតិ^(១) ។ តេ ឯវំ វទេន្ទិ ឯតេ ខោ
កន្តេ អម្ពេ ន ជាទន្ទិ កេ វា ឥមេ កស្ស វាតិ
តិស្មី វិយ កុមារិកាយ វត្តំ សចេ កន្តេ អយ្យោ
យាចាមេយ្យ ទន្ទេយ្យម មយំ ឥមំ កុមារិកំ តស្ស
កុមារកស្សតិ ។ ឯតេនេវ ឧចាយេន អាវាហានិបិ
កាវាបេតិ វិវាហានិបិ កាវាបេតិ វាយ្យានិបិ វត្តាបេតិ ។

[១២២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតិស្ស
បុរាណកណកិយា ធិតា អភិវុទា ហោតិ ទស្សនីយា
មាសាទិកា ។ តិរោតាមកា ច អាជីវកស្សវកា
អាគន្ធា តំ កណកី ឯតទេវេត្តំ ទេហាយ្យ ឥមំ
កុមារិកំ អញ្ញកំ កុមារកស្សតិ ។ សា ឯវាហា
អហំ ខ្យយ្យ តុម្ពេ ន ជាទន្ទិ កេ វា ឥមេ កស្ស
វាតិ អយព្វ មេ ឯកជីតិកា តិរោតាមោ ច កន្តេព្វោ

១ ឧ. ម. ធន្នាយំ កុមារិកា តស្ស កុមារកស្សតិ ។

ធរសកល្ល សង្ឃ ទិសេសទី ៥ និទានទាយិក្ខុ

ល្មមជ្រះថ្លា ជាប្រសមានប្រាជ្ញាអង្គរាច ធ្វើវត្តស រាងវៃ មិនខ្ជិល
ប្រសូសកុមារនោះសមគ្នានឹងនាងកុមារីនេះណាស់ ។ ម្តាយអាពុកនាង
កុមារីនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ អ្នកអស់នោះមិនធ្លាប់ស្គាល់យើងថា
អ្នកអស់នេះជាអ្វីក្តី ជាកូនចៅអ្នកណាក្តី ការដែលយើងនិយាយព្រោះនាង
កុមារីដូចជាអៀនមាត់ពេកណាស់ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើលោកម្ចាស់
ឲ្យគេបកដណ្តឹងយើងៗ គួរឲ្យនាងកុមារីនេះដល់កុមារនោះដែរ ។ ទាយិ
ក្ខុក៏តែងឲ្យត្រកូលរៀបចំអាវហមន្តលផង រីវាហមន្តលផង ឲ្យស្ត្រីដណ្តឹងគ្នា
នឹងគ្នាផង សុទ្ធតែដោយឧបាយនេះឯង ។

(១២២) សម័យនោះឯង មានកូនក្រមុំ នៃស្រីមេហ័យម្នាក់ជាប្រពន្ធ
ហោរាចាស់ មានរូបឆោមស្រស់បស់គួរគយគន់មើលនាំឲ្យជ្រះថ្លា ។ ពួក
សាវករបស់អាដីវកនៅស្រុកក្រៅបានចូលមកនិយាយនឹងប្រពន្ធហោរា
នោះថា ម្ចាស់អ្នកស្រី អ្នកចូរឲ្យនាងកុមារីនេះមកកុមាររបស់យើងទៅ ។
ប្រពន្ធហោរាក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងមិន
ធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាង
ទៀតធីតានេះ ជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិក្កោ

នាហំ ទស្សនីតិ ។ មនុស្ស តេ អាជីវកស្សាវកា
ឯតទវេច្ឆំ កិស្ស តុម្ភេ អយ្យ អាគតត្តាតិ ។ ឥធិ
មយំ អយ្យ អមុកំ ធាម កណកំ ដីតវំ យាចិម្ហា
អម្ហាតំ កុមារកស្ស សា ឯវមាហា អហំ ខ្យយ្យ
តុម្ភេ ន ជាធាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស វាតិ អយញ្ច
មេ ឯកដីតិកា តីរោតាមោ ច កន្តព្វោ នាហំ
ទស្សនីតិ ។ កិស្ស តុម្ភេ អយ្យ តំ កណកំ
ដីតវំ យាចិត្ត ននុ អយ្យ ឧទាយិ វត្តព្វោ អយ្យ
ឧទាយិ នាថេស្សតីតិ ។ អថខោ តេ អាជីវកស្សាវកេ
យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កម្មសុ ឧបសង្កម្មិត្វា
អាយស្មុន្តំ ឧទាយិ ឯតទវេច្ឆំ ឥធិ មយំ កន្តេ អមុកំ
ធាម កណកំ ដីតវំ យាចិម្ហា អម្ហាតំ កុមារកស្ស
សា ឯវមាហា អហំ ខ្យយ្យ តុម្ភេ ន ជាធាមិ កេ វា
ឥមេ កស្ស វាតិ អយញ្ច មេ ឯកដីតិកា តីរោតា-
មោ ច កន្តព្វោ នាហំ ទស្សនីតិ សាធុ កន្តេ

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយសួរទៅពួកសាវ័ករបស់អាជីវករនោះថា
បតិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ អស់អ្នកមកនេះមានការអ្វី ។ ពួកសាវ័ករបស់
អាជីវករនោះប្រាប់ថា យើងមកដណ្តឹងធីតារបស់អ្នកស្រីប្រពន្ធខេហោរ
ឈ្មោះឯណោះក្នុងស្រុកនេះ ឲ្យកុមាររបស់យើង តែនាងនោះនិយាយថា
បតិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយ
ជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតធីតានេះ ជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ
ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
នោះប្រាប់ទៅពួកសាវ័ករបស់អាជីវករវិញថា បតិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ថ្វីបានជាអ្នកទៅដណ្តឹងធីតារបស់ប្រពន្ធខេហោរនោះ ក្រែងត្រូវអ្នកទាំង-
ឡាយពិតលោកម្ចាស់ទុទាយ លោកម្ចាស់ទុទាយនឹងបង្កប់ឲ្យគេឲ្យទេឬ ។
ត្រាខ្លះឯង ពួកសាវ័ករបស់អាជីវករ ក៏ចូលទៅឯទីដែលទុទាយភិក្ខុ
នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងទុទាយភិក្ខុន័យមាន
អាយុថា បតិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងមកដណ្តឹងធីតារបស់ប្រពន្ធខេហោរ
ឈ្មោះឯណោះក្នុងស្រុកនេះ ឲ្យកុមាររបស់យើង តែនាងនោះនិយាយ
យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយជាអ្វីទេ
ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតធីតានេះ ជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ
ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ បតិត្រលោកដ៏ចម្រើន

១២៣

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ទាយិក៍ក្នុង

អយ្យោ តំ កណ្តោក៏ ជីវនំ ទាយេតុ អម្ពាតំ កុ-
មារកស្សាតំ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ យេន
សា កណ្តោក៏ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ
កណ្តោក៏ ឯតទេវោច កស្ស ឥមេសំ ជីវនំ ន
ទេសីតិ ។ អហំ ខ្យយ្យ ឥមេ ន ជាធាមិ កេ
វា ឥមេ កស្ស វាតិ អយញ្ច មេ ឯកជីវិតកា
តិវេតាមោ ច កន្តញោ ធាហំ ទស្សមីតិ ។ ទេហំ
ឥមេសំ អហំ ឥមេ ជាធាមីតិ ។ សចេ កន្តេ អយ្យោ
ជាធាតិ ទស្សមីតិ ។ អថខោ សា កណ្តោក៏ តេសំ
អាជីវកស្សាវកាចំ ជីវនំ អទាសំ ។ អថខោ តេ
អាជីវកស្សាវកា តំ កុមារិកំ ទេត្វា មាសិយេវ
សុណិសាកោគេន កុញ្ញុសុ តតោ អបវេន ទាសិកោគេន
កុញ្ញុន្តិ ។

(១២៣) អថខោ សា កុមារិកា មាតុយា
សន្តិកេ ទ្ធិតំ ទាយេសិ អហំ ហិ ទុត្តតា ទុត្តតា
ន សុខំ លតាមិ មាសិយេវ មំ សុណិសាកោគេន

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ នំទានឧទាយិកិញ្ច

យើងសូមពឹងលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់និយាយនឹងប្រពន្ធហោរ
ឲ្យកូនស្រីមកកុមាររបស់យើងទៅ ។ គ្រានោះឯង ឧទាយិកិក្នុងមានអាយុ
ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលប្រពន្ធហោរនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិ-
យាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធហោរនោះថា ហេតុអ្វីបានជាមានមិនឲ្យធីតាដល់
អ្នកអស់នេះ ។ ប្រពន្ធហោរក៏ឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណា
មិនធ្លាប់ស្គាល់អ្នកអស់នេះថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ
ម្យ៉ាងទៀត ធីតានេះជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផង
ទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ ឧទាយិកិក្នុងនិយាយថា នាងចូរឲ្យទៅអ្នកទាំងនេះ
ចុះ អាត្មាធ្លាប់ស្គាល់តែដែរ ។ ប្រពន្ធហោរនិយាយថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន បើលោកម្ចាស់ស្គាល់ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឲ្យ ។ គ្រានោះឯង
ប្រពន្ធហោរនោះ ក៏បានឲ្យធីតាទៅពួកសាវ័ករបស់អាជីវកនោះ ។ លំដាប់
នោះ ពួកសាវ័ករបស់អាជីវកនោះឯង ក៏បាននាំនាងកុមារីនោះទៅ ហើយ
ប្រើប្រាស់នាងដោយការបម្រើជាកូនប្រសាបានតែត្រឹម១ខែ តពីនោះមក
ប្រើប្រាស់នាងដោយការបម្រើជាទាសីទៅវិញ ។

(១២៣) គ្រានោះឯង នាងកុមារីនោះក៏ប្រើបម្រើទៅដល់ណាក៏មួយ
ដោយពាក្យថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តីសុខទេ
ព្រោះពួកសាវ័ករបស់អាជីវក ប្រើប្រាស់ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសា

វិធីយថាដំណើរ មហាវិវាទ

កុញ្ញីស្ម តតោ អបវេន នាសីភោគេន កុញ្ញិនិ អាតច្ឆតុ
មេ មាតា មំ^(១) នេស្សត្រុតិ ។ អថខោ សា កណាកី
យេន តេ អាជីវកស្សាវកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
តេ អាជីវកស្សាវកេ ឯតទរោច មា អយ្យា ឥមំ
កុមារិកំ នាសីភោគេន កុញ្ញិត្ត សុណិសាភោ-
គេន ឥមំ កុមារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ តេ វិវាហាស្ម
នត្តម្នាកំ តយា សន្ធិំ អាហារូបហារោ សមណោ
សន្ធិំ អម្នាកំ អាហារូបហារោ កច្ឆ តំ ន មយន្តិ
ជាតាមាតិ ។ អថខោ សា កណាកី តេហិ អាជីវក-
ស្សាវកេហិ អបសាទិតា បុននេវ សាវត្ថំ បច្ចាតញ្ញំ ។
ទុតិយម្យំ ខោ សា កុមារិកា មាតុយា សន្តិកេ ទ្ធពំ
ចាហេសិ អហំ ហិ ទុក្ខតា ទុក្ខិតា ន សុខំ
លភាមិ មាសំយេវ មំ សុណិសាភោគេន កុញ្ញីស្ម
តតោ អបវេន នាសីភោគេន កុញ្ញិនិ អាតច្ឆតុ មេ
មាតា មំ នេស្សត្រុតិ ។ អថខោ សា កណាកី

១ ឧ. ម. ពោធិ៍កេសុ មន្តិ បាលី ៨ ហោគី ។

វិនយបិដក មហាវិក្ក

បានតែត្រឹម ១ វៃទេ គតីនោះមកក៏ប្រើប្រាស់ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាទាសី
ទៅវិញ សូមអ្នកម្តាយខ្ញុំ មកនាំយកខ្ញុំទៅផង ។ ត្រាពោះឯង
ប្រពន្ធហោរពនោះ ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលពួកសាវករបស់អាជីវកនៅ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកសាវករបស់អាជីវកនោះ
ថា បពិត្រអ្នកម្តាស់ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ
ដោយការបម្រើជាទាសីឡើយ ត្រូវប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការ
បម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ពួកសាវករបស់អាជីវកនិយាយថា យើងគ្មាន
ទាក់ទងជាមួយនឹងនាងឯងទេ យើងមានទាក់ទងតែនឹងសមណរបស់យើង
ទេតើ នាងឯងទៅៗ យើងមិនស្គាល់នាងឯងទេ ។ ឯប្រពន្ធហោរពនោះ
កាលបើពួកសាវករបស់អាជីវកទាំងនោះធ្វើមិនឲ្យជ្រះថ្លាហើយ ក៏ត្រឡប់
មកក្រុងសាវត្តវិញ ។ នាងកុមារីក៏ប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ម្តាយ ក្នុង
លើកទី ២ ទៀតថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាកមិនបានសេចក្តីសុខ
ទេ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់ខ្ញុំដោយការបម្រើជាកូនប្រសា
បានតែត្រឹម ១ វៃទេ គតីនោះមកក៏ប្រើប្រាស់ខ្ញុំដោយការបម្រើជាទាសី
ទៅវិញ សូមអ្នកម្តាយខ្ញុំ មកនាំយកខ្ញុំទៅផង ។ ឯប្រពន្ធហោរព

១២៥

ពេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ទាយក្ខវត្ត

យេ នាយស្មា ឧទាយី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ ឧទាយី ឯតទរោច សា ភិវ កន្ត កុមារិកា
ទុក្ខតា ទុក្ខតា ន សុខំ លភតិ មាសំយេវ នំ សុណិ-
សាកោគេន កុញ្ញិសុ តតោ អបវេន នាសិកោគេន
កុញ្ញន្តិ វេយ្យាថ កន្ត មា អយ្យា ឥមំ កុមារិកំ
នាសិកោគេន កុញ្ញត្ថ សុណិសាកោគេន ឥមំ កុ-
មារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយី
យេន តេ អាជីវកស្សវកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្វា តេ អាជីវកស្សវកោ ឯតទរោច មា អយ្យា
ឥមំ កុមារិកំ នាសិកោគេន កុញ្ញត្ថ សុណិសា-
កោគេន ឥមំ កុមារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ តេ ឯវ-
មាហំសុ នត្តម្ហាតំ តយា សន្និ អាហារ្យបហារោ
កណកិយា សន្និ អម្ហាតំ អាហារ្យបហារោ សមណោន
កវិត្យំ អព្យាវដេន សមណោ អស្ស សុស្សមណោ
កច្ច តំ ន មយន្តំ ជាតាមាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧទាយី តេហិ អាជីវកស្សវកោហិ អបសាទិតោ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និទានទាយវិញ្ញ

ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែល ឧទាយិកក្នុងមានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ
និយាយពាក្យនេះ នឹង ឧទាយិកក្នុងមានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
ព្រះដំណឹងថានាងកុមារីនោះ ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តី
សុខសោះ ព្រោះពួកសាវ័ករបស់អាជីវករច្រើនប្រាសរា ដោយការបម្រើជា
កូនប្រសាបានតែត្រឹម ១ ខែទេ គឺនោះមក ក៏ប្រើប្រាស់ដោយការបម្រើ
ជាទាសីទៅវិញ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់និយាយនឹងគេ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងអស់គ្នា កុំប្រើប្រាស់នាងកុមារី
នេះ ដោយការបម្រើជាទាសីឡើយ ចូរប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះដោយការ
បម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ គ្រានោះឯង ឧទាយិកក្នុងមានអាយុចូលទៅត្រង់
ទីដែលពួកសាវ័ករបស់អាជីវករនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងពួកសាវ័ករបស់អាជីវករនោះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
អស់គ្នា កុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះដោយការបម្រើជាទាសីឡើយ ចូរប្រើ
ប្រាស់នាងកុមារីនេះដោយការបម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ពួកសាវ័ករបស់
អាជីវករនោះឆ្លើយថា យើងគ្មានទាក់ទងជាមួយនឹងលោកទេ យើងមាន
ទាក់ទងតែនឹងប្រពន្ធហោរាទេតើ សមណមិនត្រូវខ្វល់ខ្វាយទេ សមណ
ត្រូវតែជាសមណល្អ លោកចូរទៅវិញទៅ យើងមិនស្គាល់លោកទេ ។
ឯ ឧទាយិកក្នុងមានអាយុ កាលដែលពួកសាវ័ករបស់អាជីវករមិនឲ្យជ្រះថ្លា

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចុននេវ សាវត្ថី បច្ឆាគញ្ញំ ។ ភតិយម្បី ខោ សា
កុមារិកា មាគុយា សន្តិកេ ទ្ធានំ នាហេសិ អហំ
ហិ ទុក្កតា ទុក្ខិតា ន សុខំ លភាមិ មាសំយេវ
មំ សុណិសាកោគេន កុញ្ញីសុ តតោ អបវេន
នាសិកោគេន កុញ្ញន្តំ អាគច្ឆតុ មេ មាតា មំ
នេស្សត្ថតិ ។ ទុតិយម្បី ខោ សា គណកិ
យេនាយស្មា ឧនាយំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា
អាយស្មន្តំ ឧនាយំ ឯតនវោច សា កិរ កន្លេ កុមារិកា
ទុក្កតា ទុក្ខិតា ន សុខំ លភតិ មាសំយេវ នំ
សុណិសាកោគេន កុញ្ញីសុ តតោ អបវេន នាសិ
កោគេន កុញ្ញន្តំ វេនេយ្យាថ កន្លេ មា អយ្យា ឥមំ
កុមារិកំ នាសិកោគេន កុញ្ញត្ថ សុណិសាកោគេន
ឥមំ កុមារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ បឋមំ ចាហំ តេហិ
អាជីវកស្សវកេហិ អបសាទិតោ តច្ឆ ត្ថំ នាហំ
តថិស្សមិត្ថំ ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវិវាទ

ហើយក៏ត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថវិញ ។ នាងកុមារីនោះក៏ប្រើប្រើទៅ
ឯសំណាក់ម្តាយក្នុងលើកទី ៣ ទៀតថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក
ណាស់ មិនបានសេចក្តីសុខទេ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់
ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាបានតែត្រឹម ១ ខែទេ គត់នោះមកក៏
ប្រើប្រាស់ ដោយការបម្រើជាទាសវិញ សូមឲ្យអ្នកម្តាយខ្ញុំអញ្ជើញមក
នាំយកខ្ញុំទៅផង ។ ប្រពន្ធរហាវនោះចូលទៅឯទីដែលទុទាយភិក្ខុនៅ
លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយពាក្យនេះ នឹងទុទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុក្មេង
លើកទី ២ ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ពួងដំណឹងថានាងកុមារីនោះ ជាស្រី
ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាកណាស់ មិនបានសេចក្តីសុខទេ ព្រោះពួក
សាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់វា ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាបានតែត្រឹម
១ ខែទេ គត់នោះមកក៏ប្រើប្រាស់ដោយការបម្រើជាទាសវិញ បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន គួរលោកម្ចាស់ទៅនិយាយនឹងគេថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយអ្នកទាំង
អស់គ្នាកុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាខ្ញុំស្រី ចូរប្រើប្រាស់
នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ទុទាយភិក្ខុឆ្លើយថា
កាលពីមុន ពួកសាវករបស់អាជីវក ធ្វើអាត្មាមិនឲ្យជ្រះថ្លាម្តងទៅហើយ
ឥឡូវនេះនាងចូរទៅចុះ អាត្មាមិនទៅទៀតទេ ។

១២៧

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ខទិសេសស្ស ទោយិក្កវត្ថុ

[១២៤] អថខោ សា គណកី ឧជ្ឈាយតិ ទិយតិ
វិចារេតិ ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ
ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ មា សុខំ
លភតុ អយ្យោ ឧទាយំ យថា មេ កុមារិកា ទុក្ខតា
ទុក្ខតា ន សុខំ លភតិ ចាបិកាយ សស្សយា
ចាបកេន សស្សេន ចាបកេន សាមិកេនាតិ ។
សាបិ ខោ កុមារិកា ឧជ្ឈាយតិ ទិយតិ វិចារេតិ
ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ ទុក្ខតោ
ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ មា សុខំ លភតុ អយ្យោ
ឧទាយំ យថាហំ ទុក្ខតា ទុក្ខតា ន សុខំ លភាមិ
ចាបិកាយ សស្សយា ចាបកេន សស្សេន ចាប-
កេន សាមិកេនាតិ ។ អញ្ញាបិ ឥត្តិយោ អស-
ន្តដ្ឋា សស្សហិ វា សស្សេហិ វា សាមិកេហិ
វា តា ឃំ ឱយាចន្តិ ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ
ឧទាយំ ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ មា
សុខំ លភតុ អយ្យោ ឧទាយំ យថា មយំ ទុក្ខតា
ទុក្ខតា ន សុខំ លភាម ចាបិកាហិ សស្សហិ

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៥ និទានទាយិក្ខុ

(១២៤) ត្រាវនោះឯង ប្រពន្ធហោរវនោះ ក៏ពោលទោសតិរវៀល
បន្ទះបង្ហាប្រទាយិក្ខុថា នាងកុមារីកូនអញ ដល់ខ្សែសេចក្តីក្រីក្រលំបាក
មិនបានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាៗ ក៏ព្រោះតែម្តាយភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែ
អាពុកភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ចូរឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រ
ដូចយ៉ាងកូនអញ ចូរឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាងកូនអញ ចូរ
ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាងកូនអញទៅចុះ ទាំងនាង
កុមារីសោត ក៏ពោលទោសតិរវៀល បន្ទះបង្ហាប្រទាយិក្ខុថា អញ
ដល់ខ្សែសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាៗ ក៏ព្រោះ
តែម្តាយភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែអាពុកភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ឲ្យ
លោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាងអញ ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រដូច
យ៉ាងអញ ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាងអញទៅចុះ ។
ទាំងពួកស្រីដទៃ ដែលម្តាយភ្នែក អាពុកភ្នែក ប្តីក្តី មិនត្រេកអរ
ស្រីទាំងនោះក៏ផ្តន់ទាថា យើងដល់ខ្សែសេចក្តីក្រីក្រលំបាកមិនបានសេចក្តី
សុខយ៉ាងណាៗ ក៏ព្រោះតែម្តាយភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែអាពុកភ្នែក
អាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាង
យើង ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាងយើង ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយិ

១២៨

វិធីយបិដកេ មហាវិកង្កោ

នាមកេហិ សស្សរេហិ នាមកេហិ សាមីកេហិតិ ។
យា បន តា ឥត្តិយោ សន្តិដ្ឋា សស្សហិ
វា សស្សរេហិ វា សាមីកេហិ វា តា ឃំ
អាយាចន្តិ ឃំ សុខិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយ
ឃំ សន្តិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយ ឃំ សុខ-
មេធតុ អយ្យោ ឧទាយ យថា មយំ សុខិតា
សន្តិតា សុខមេធាម កទ្ធកាហិ សស្សហិ កទ្ធក-
កេហិ សស្សរេហិ កទ្ធកេហិ សាមីកេហិតិ ។

(១២៩) អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ ឯកច្ចានំ
ឥត្តិចំ ឱយាចន្តិចំ ឯកច្ចានំ ឥត្តិចំ អាយាចន្តិចំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តិដ្ឋា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ នាម
អាយស្មា ឧទាយំ សញ្ជរិតំ សមាបជ្ជិស្សតិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯនមត្តំ អារោចេសុំ ។
អថខោ កកវា ឯនស្មី ឯនានេ ឯនស្មី បករណោ ភិក្ខុ-
សង្ឃំ សន្តិចារាបេត្វា អាយស្មន្តិ ឧទាយំ បដិប្បិច្ឆិ
សច្ចំ កិវ ត្ថំ ឧទាយំ សញ្ជរិតំ សមាបជ្ជសីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

កុំបានសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងយើងទៅចុះ ។ ឯពួកស្រីណាដែលម្តាយកេកក្តី
អាតុកកេកក្តី ប្តីក្តី គ្រែកអរហើយ ពួកស្រីទាំងនោះក៏បន់ស្រន់យ៉ាងនេះ
ថា យើងដល់នូវសេចក្តីសុខបរិច្ចណិដោយគ្រឿងស្អិតស្អាង ដល់នូវសេចក្តី
សប្បាយយ៉ាងណាៗ ក៏ព្រោះតែម្តាយកេកក្តី ព្រោះតែអាតុកកេកក្តី
ព្រោះតែប្តីក្តី សូមឲ្យលោកម្ចាស់ទុំទាយដល់នូវសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងយើង
សូមឲ្យលោកម្ចាស់ទុំទាយបរិច្ចណិដោយគ្រឿងស្អិតស្អាងដូចយ៉ាងយើង
សូមឲ្យលោកម្ចាស់ទុំទាយដល់នូវសេចក្តីសប្បាយដូចយ៉ាងយើងចុះ ។

(១២៥) ភិក្ខុទាំងឡាយព្យាប្រាស្រ្តខ្លះកាលផ្តន់ទាឲ្យវិនាស ស្រីខ្លះ
កាលបន់ស្រន់ឲ្យចំរើន (ដល់ទុំទាយភិក្ខុនោះ) ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
មានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត មានសេចក្តីសន្តោស ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ពោល
ទោសគិតដៀលបន្តិចបង្កាប់ថា មិនសមបើទុំទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្ត
និយាយដឹកនាំស្រីឲ្យប្រស ដឹកនាំប្រសឲ្យស្រីសោះ ។ គ្រានោះឯង
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃមកក្នុង
ពេលនោះ ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ទុំទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់
ទុំទាយ ពួកអ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីប្រសពិតមែនឬ ។

១២៧

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បឋមញ្ញត្តិ

សច្ចំ ភកកវាតិ ។ វីករហិ តុន្នោ ភកកវា អននុច្ឆរិកំ
មោយ បុរិស អននុលោមិកំ អប្បដិវ្វបំ អស្កាមលាតំ
អកប្បយំ អករណីយំ កងំ ហិ ធាម ត្វំ មោយ-
បុរិស សញ្ជរិកំ សមាបដ្ឋិស្សសិ នេតំ មោយ បុរិស
អប្បសញ្ញានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន
ភិក្ខុ សញ្ជរិកំ សមាបដ្ឋេយ្យ ឥត្តិយា វា បុរិស-
មតិ បុរិសស្ស វា ឥត្តិមតិ ជាយត្តនេ វា
ជារត្តនេ វា សង្ឃទិសេសោតិ ។ ឯវត្តាទិ
ភកកវតា ភិក្ខុទំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(១២៦) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
ធុត្តា ឧយ្យានេ បរិចារន្តា អញ្ញតិស្សា វេសិយា
សន្តិកេ ធូតំ ចារហេសុំ អាតច្ចតុ ឧយ្យានេ
បរិចារស្សមាតិ ។ សា ឯវមាហា អហំ ឧយ្យា តុម្រេ
ន ជាធាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស វាតិ អហញ្ញតិ

តេរសពណ្ណ សង្ឃទំសេសទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មត្រ

១ ទាយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះវៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែល អ្នកឯងធ្វើនូវមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់ សមណ មិនគួរសោះ មិនគប្បីធ្វើសោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរស គួរបើដែរ អ្នកឯង ហ៊ានប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីប្រុស ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទ នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំគ្រប់សេចក្តីប្រាថ្នា ប្រុសដល់ស្រីក្តី ប្រាថ្នាសេចក្តីប្រាថ្នាស្រីដល់ប្រុសក្តី ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធ ក្តី ជាប្តីប្រពន្ធសហាយក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទំសេស ។ សិក្ខាបទ នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយ ប្រការដូច្នេះឯង ។

(១២៦) សម័យនោះឯង មានពួកអ្នកលេងច្រើនអ្នក ជាអ្នកញ៉ាំងស្រី ឲ្យបម្រើក្នុងឧទ្យាន បានប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ស្រីផ្តាមាសម្នាក់ថា ឲ្យ នាងមកយើងទាំងឡាយ នឹងឲ្យនាងបម្រើយើងក្នុងឧទ្យាន ។ ស្រីផ្តាមាស នោះ បាននិយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងឥតស្គាល់ អស់អ្នករាល់គ្នាថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀត

១៣០

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

តហុកណ្ណា តហុបរិក្ខារា តហិណករញ្ច កន្តត្ថំ នា-
ហំ កមិស្សមីតិ ។ អថខោ សោ ធូតោ តេសំ
ធុត្តានំ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ ឃំ វុត្ត អញ្ញតរោ
បុរិសោ តេ ធុត្ត ឯតទរោច កិស្ស តុម្ពេ អយ្យា
តំ វេសី យាចិត្ត ទន្ទ អយ្យា ឧទាយិ
វុត្តញ្ច អយ្យា ឧទាយិ ឧយ្យោជេស្សតីតិ ។ ឃំ
វុត្ត អញ្ញតរោ ឧទាសកោ តំ បុរិសំ ឯតទរោច
មា អយ្យា ឃំ អវច ន កប្បតិ សមណានំ
សក្យបុត្តិយានំ ឯវុចំ កាតុំ នាយ្យោ ឧទាយិ ឯវុចំ
កិស្សតីតិ ។ ឃំ វុត្ត កិស្សតិ ន កិស្សតីតិ
អត្តតំ អកំសុ ។ អថខោ តេ ធុត្តា យេនាយស្មា
ឧទាយិ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មនំ
ឧទាយិ ឯតទរោច្ចំ ឥធម មយំ កន្តេ ឧយ្យោនេ បរិចារេត្តា
អមុកាយ នាម វេសិយា សន្តិកេ ធូតំ បហិណ្ឌិញ្ញា
អាគច្ឆតុ ឧយ្យោនេ បរិចារេស្សាមាតិ សា ឃំមាហ

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត

ខ្ញុំជាអ្នកមានទ្រព្យច្រើន មានបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅខាង
ក្រៅក្រុងផង ខ្ញុំនឹងទៅមិនបានទេ ។ លំដាប់នោះឯង អ្នកបម្រើនោះ
ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកអ្នកលេងទាំងនោះវិញ ។ កាលបើអ្នកបម្រើ
ប្រាប់យ៉ាងនេះហើយ មានបុរសម្នាក់និយាយពាក្យនេះ នឹងពួកអ្នកលេង
នោះថា វៃអ្នកទាំងឡាយ ចុះអ្នកទាំងអស់គ្នាអង្វរស្រីផ្កាមាសនោះធ្វើ
អ្វី ក្នុងតែអ្នកទាំងឡាយនិយាយនឹងលោកម្ចាស់ទុទាយិទេភី លោកម្ចាស់
ទុទាយិនឹងបញ្ជូន (ស្រីផ្កាមាសនោះ) មកឲ្យ ។ កាលបើបុរស
នោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ មានទុប្បាសកម្មាកំពោលពាក្យនេះនឹងបុរស
នោះថា អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះ កិរិយាធ្វើនូវអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះ
មិនគួរដល់ពួកសមណជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ លោកម្ចាស់
ទុទាយិក៏មិនធ្វើអំពើយ៉ាងនេះដែរ ។ កាលបើទុប្បាសកនោះ ពោលដូច្នេះ
ហើយ ជនទាំងឡាយក៏តាំងគ្នាលក្ខណ៍ថា លោកម្ចាស់ទុទាយិនឹងធ្វើអំពើ
នេះ នឹងមិនធ្វើអំពើនេះ ។ គ្រានោះឯង ពួកអ្នកលេងក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែល
ទុទាយិក៏នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងទុទាយិ
ក៏ក្នុងមានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពួកយើងកាលឲ្យស្រីបម្រើក្នុង
ទុទាយិនេះ បានប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ស្រីផ្កាមាសឈ្មោះឯណោះថា ឲ្យ
ស្រីផ្កាមាសមកយើងនឹងឲ្យនាងបម្រើក្នុងទុទាយិនៃស្រីផ្កាមាសនោះធ្វើយ

១៣១

ពោសារណ្ណោ បញ្ចមសង្ករទិសេសស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

អហំ ខ្យាយ តុម្ហេ ន ជាតាមិ កេ វា ឥមេ
កស្ស វាតិ អហព្វាម្ហិ ពហុកណ្ណា ពហុបរិក្ខារា
ពហំនករញ្ច កន្តតំ ធាហំ កមិស្សាមីតិ សាធុ កន្ត
អយ្យេ តំ វេសី ឧយ្យេជេត្តតិ ។ អថខោ អាទយស្ស
ឧទាយិ យេន សា វេសី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
តំ វេសី ឯតទវោច កស្ស ឥមេសំ ន កច្ចសីតិ ។
អហំ ខ្យាយ ឥមេ ន ជាតាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស
វាតិ អហព្វាម្ហិ ពហុកណ្ណា ពហុបរិក្ខារា ពហំនករញ្ច
កន្តតំ ធាហំ កមិស្សាមីតិ ។ កច្ច ឥមេសំ អហំ ឥមេ
ជាតាមីតិ ។ សចេ កន្ត អយ្យេ ជាតាតិ កមិស្សា-
មីតិ ។ អថខោ តេ ធុត្តា តំ វេសី អាទាយ ឧយ្យេនំ
អកមំសុ ។ អថខោ សោ ឧទាសកោ ឧជ្ឈាយតិ
ទិយតិ វិចារេតិ កមំ ហំ ធាម អយ្យេ ឧទាយិ

តេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

តបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ខ្លួនខ្ញុំមិនធ្លាប់ស្គាល់អ្នកទាំងឡាយថា
អ្នកទាំងនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំជាអ្នកមាន
ទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅខាងក្រៅក្រុង
ផង ខ្ញុំនឹងមិនទៅទេ បតិគ្រលោកដ៏ចម្រើន យើងសូមតាំងលោកម្ចាស់ សូម
លោកម្ចាស់បញ្ជូនស្រីផ្កាមាសនោះមកឲ្យយើង ។ គ្រានោះឯងទុទាយ
ក៏ក្នុងមានអាយុក៏ចូលទៅគ្រងទីវង្សស្រីផ្កាមាសនោះនៅ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីផ្កាមាសនោះថា ហេតុដូចម្តេច
បានជានាងឯងមិនទៅរកអ្នកលេងទាំងនេះ ។ ស្រីផ្កាមាសនោះឆ្លើយថា
បតិគ្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនស្គាល់អ្នកអស់នេះថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វី
ទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំព្រះករុណាជាអ្នកមានទ្រព្យច្រើន
មានគ្រឿងបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅខាងក្រៅក្រុងផង ខ្ញុំនឹងមិន
ទៅទេ ។ ទុទាយក៏ឆ្លើយថា នាងចូរទៅរកអ្នកទាំងនេះចុះអាត្មាធ្លាប់
ស្គាល់អ្នកទាំងនេះដែរ ។ ស្រីផ្កាមាសឆ្លើយថា បតិគ្រលោកម្ចាស់
បើលោកម្ចាស់ស្គាល់គេ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងទៅ ។ គ្រានោះឯង ពួកអ្នក
លេងនោះ ក៏នាំស្រីផ្កាមាសនោះទៅឯទូទ្រាង ។ វេលានោះទុបាសក
នោះក៏ពាលទោសតិះដៀលបន្តិះបង្គាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់ទុទាយ

១៣២

វិទេយបិដកេ មហាវិវាទោ

តំខណ្ឌិកំ សញ្ជារិតំ សមាបជ្ជិស្សតីតិ ។ អស្សោភំ
ខោ ភិក្ខុ តស្ស ឧទាសកស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ទីយន្តស្ស
វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ នាម អាយស្មា
ឧទាយំ តំខណ្ឌិកំ សញ្ជារិតំ សមាបជ្ជិស្សតីតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតថត្ថំ អាហារេស្សំ ។ អថខោ
ភកវា ឯតស្មី ធិនានេ ឯតស្មី បតករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ
សង្ឃិចារេតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយំ បដិប្បិច្ឆំ សង្ឃំ
កវ ត្វំ ឧទាយំ តំខណ្ឌិកំ សញ្ជារិតំ សមាបជ្ជិស្សតីតិ ។
សង្ឃំ ភកវាតិ ។ វិកវហិ តុទ្វោ ភកវា អនុច្ឆរិកំ
មោយប្បុរិស អនុលោមិកំ ។ បេ ។ កងំ
ហិ នាម ត្វំ មោយប្បុរិស តំខណ្ឌិកំ សញ្ជារិតំ
សមាបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោយប្បុរិស អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវេត្វា បន ភិក្ខុវេ វេមិ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេន យោ បន ភិក្ខុ សញ្ជារិតំ

វិធីយប់ដឹក មហាវិវត្ត

ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រី ដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះសោះ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យ ។ បុរសកនោះពោលពោសតិះដៀលបន្តិចបង្កាប់
(ដូច្នោះ) ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ
ពោលពោសតិះដៀលបន្តិចបង្កាប់ថា មិនសមបើទទាយដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្ត
និយាយដឹកនាំស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះសោះ ។ ត្រានោះ
ឯង ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងពេលនោះ ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ទទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុ
ទៀតថា ម្ចាស់ទទាយ ឮថាអ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីដែល
បុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះមែនឬ ។ ទទាយភិក្ខុនោះក្រាបទូល
ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះសម្តេចជាម្ចាស់ដ៏មាន
ដោតទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ
មិនសមគួរទេ មិនត្រូវទំនងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់មោឃបុរស គួរបើ
ដែរ អ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះ
ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា មួយប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំ

១៣៣

ធរសកល្លោ បញ្ចមសង្កាវសេសស្ស បទភាជនីយេ និរុបបទានិ

សមាបន្នេយ្យ ឥត្តិយា វា បុរិសមតិ បុរិសស្ស វា
ឥត្តិមតិ ជាយត្តនេ វា ជារត្តនេ វា អន្តមសោ តំខ-
ណិកាយបិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(១២៧) យោ ចនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អទិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សញ្ញាវត្តំ សមាបន្នេយ្យាតិ ឥត្តិយា វា ចហិតោ
បុរិសស្ស សន្តិកេ កច្ចតិ បុរិសេន វា ចហិតោ ឥត្តិយា
សន្តិកេ កច្ចតិ ។ ឥត្តិយា វា បុរិសមតិន្ទិ បុរិសស្ស
មតិ ឥត្តិយា វា អាហេចេតិ ។ បុរិសស្ស វា ឥត្តិមតិន្ទិ
ឥត្តិយា មតិ បុរិសស្ស វា អាហេចេតិ ។ ជាយត្តនេ
វាតិ ជាយា ភវិស្សសិ ។ ជារត្តនេ វាតិ ជារី ភវិស្សសិ ។
អន្តមសោ តំខណិកាយបិទិ មុហុតិកា ភវិស្សសិ ។
សង្ឃទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិ-
សេសោតិ ។

តែវសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ ចទភាពិធីយ និយាយអំពីធួបបទ

គឺប្រាប់សេចក្តីប្រាប់ប្រសដល់ស្រីក្តី ប្រាប់សេចក្តីប្រាប់ស្រីដល់ប្រុសក្តី ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធក្តីជាប្តីឬជាសហយក្តី ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្រី ដែលបុរសគប្បីនៅរួមសព្វមួយរំពេច^(១)នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស។

(១២៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបឋមបារាជករូបហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំ សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលស្រីបង្គាប់ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ប្រុសក្តី ភិក្ខុដែលប្រុស បង្គាប់ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ស្រីក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រាប់សេចក្តីប្រាប់ ប្រុសដល់ស្រីក្តី គឺប្រាប់បំណងរបស់ប្រុសដល់ស្រីក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រាប់សេចក្តីប្រាប់ស្រីដល់ប្រុសក្តី គឺប្រាប់គំនិតរបស់ស្រីដល់ប្រុសក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធក្តី គឺប្រាប់ថា នាងឯងនឹងជាប្រពន្ធគេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ជាប្តីឬជាសហយក្តី គឺប្រាប់ថា អ្នកឯងនឹងជាសហយគេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេច នោះគឺប្រាប់ថា នាងឯងនឹងជាស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយស្របក់ ។ ត្រង់ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

១ បានដល់ស្រីអ្នកលេង គឺស្រីឈ្នួល ស្រីផ្កាមាស ។

វិទយចំណែក មហាវិកង្កោ

(១២៤) ទស ឥន្ទិយោ មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា
មាតាបិតុរក្ខិតា ភាតុរក្ខិតា ភតិជីរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា
តោត្តរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា សារក្ខា សហទណ្ណា ។

(១២៥) ទស ករិយាយោ ធនក្ខិតា ធន្តវាសិនី
កោតវាសិនី បដវាសិនី ឌីទបត្តកិនី ឌីភតច្ចុដ្ឋជា ធាសី
ច ករិយា ច កម្មការី ច ករិយា ច ធនជាហជា មុហុត្តិកា ។

(១២៦) មាតុរក្ខិតា ឆាម មាតា រក្ខិតិ តោបេតិ
ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ បិតុរក្ខិតា ឆាម បិតា
រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។
មាតាបិតុរក្ខិតា ឆាម មាតាបិតរោ រក្ខិតិ តោបេតិ
ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ ភាតុរក្ខិតា ឆាម
ភាតា រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។
ភតិជីរក្ខិតា ឆាម ភតិជី រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ
កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ ញាតិរក្ខិតា ឆាម ញាតកា
រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។
តោត្តរក្ខិតា ឆាម សតោតា រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ
កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ ធម្មរក្ខិតា ឆាម សហទុដ្ឋិកា

វិធម្មបិដក មហាវិក័ត្ត

[១២៨] ស្រីមាន១០ពួក គឺ មាតុភ្នំតា ១ បិតុភ្នំតា ១ មាតាបិ-
តុភ្នំតា ១ ភាតុភ្នំតា ១ ភតិទីភ្នំតា ១ ញាតិភ្នំតា ១ គោត្តភ្នំតា ១
ធម្មភ្នំតា ១ សារកា ១ សបរិទណា ១ ។

[១២៩] ភរិយាមាន១០ពួក គឺ ធនភ្នំតា ១ ធន្តវសិនី ១ ភោគវា-
សិនី ១ បដវសិនី ១ ធុទេបក្កិនី ១ ធុភតច្ចុដា ១ ទាសីភរិយា ១
កម្មភារិយា ១ ធជាហាដា ១ មហាភ្នំតា ១ ។

[១៣០] ស្រីដែលម្តាយថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា
មាតុភ្នំតា ។ ស្រីដែលឪពុកថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា
បិតុភ្នំតា ។ ស្រីដែលម្តាយឪពុកថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ
ហៅថា មាតាបិតុភ្នំតា ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសថែរក្សាគ្រប់គ្រងជា
ធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ភាតុភ្នំតា ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីថែរក្សាគ្រប់
គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ភតិទីភ្នំតា ។ ស្រីដែលពួកញាតិថែរក្សា
គ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ញាតិភ្នំតា ។ ស្រីដែលជន
មានគោត្រវង្សស្រីគាំថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា គោត្ត-
ភ្នំតា ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគាំថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ

១៣៥

កេសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទំសេសស្ស បទវាជនិយេ នំក្សេបបទានិ

វក្ខន្តិ កោបេន្តិ ឥស្សរិយំ កាវេន្តិ វសំ វត្តេន្តិ ។

សារក្ខា នាម កព្ភេ បរិក្ខហិតា ហោតិ មយ្ហំ ឯសាតិ

អន្តមសោ មាលាគុលបរិក្ខិតាបិ ។ សបរិទណ្ណា នាម

កេនចិ ទណ្ណា បរិភោ ហោតិ យោ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្ត

កច្ឆតិ ឯត្តកោ ទណ្ណាតិ ។

[១៣០] ធនក្កិតា នាម ធនេន កីណិត្វា

វាសេតិ ។ ធន្ធុវាសិនី នាម ចិយោ បិយំ វាសេតិ ។

កោកវាសិនី នាម កោកំ ទត្វា វាសេតិ ។ បដ-

វាសិនី នាម បដំ ទត្វា វាសេតិ ។ ឌីទបត្តកីនី

នាម ឌីទកបត្តំ អាមសិត្វា វាសេតិ ។ ឌីកតច្ឆមជា

នាម ច្ឆមដំ ឌីរោបេត្វា វាសេតិ ។ ធាសី នាម

ធាសី ចេវ ហោតិ ភរិយា ច ។ កម្មការី នាម កម្មការី

ចេវ ហោតិ ភរិយា ច ។ ធជាហជា នាម ករមវាជិតា

វុច្ឆតិ ។ មហាតិកា នាម តំខណិកា វុច្ឆតិ ។

ងេរសកល្ណ សង្ក្រាន្តិក ទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ ឆិយាយអំពីនិរោធិប្បទ

ហៅថា ធម្មក្កិតា ។ ស្រីដែលប្រសើរថវក្សទុកតាំងពីក្នុងផ្ទះដោយតាំងចិត្ត
ថានឹងនេះជាប់របស់អញ ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្រីដែលប្រសើរបំពាក់ជា
កម្រងឲ្យ (ស្រីនេះឯង) ហៅថា សារក្ខា ។ អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណា ១
ទ្រង់តាំងទុកដូច្នោះថា បើបុរសណាមករួមនឹងស្រីឈ្មោះនេះ នឹងត្រូវពិន័យ
ប៉ុណ្ណោះដល់បុរសនោះ (ស្រីនេះ) ហៅថា សបរិទណ្ណា ។

(១៣១) ភរិយាដែលបុរសលោះនឹងទ្រព្យហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ
ហៅថា ធនក្កិតា ។ ប្រសជាទីស្រឡាញ់របស់ស្រី ឲ្យស្រីជាទីស្រឡាញ់
នៅរួមជាមួយ ហៅថា ធន្តវសិនី ។ ភរិយាដែលប្រសើរកោត^(១)
ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា កោតវសិនី ។ ភរិយាដែលប្រសើរ
សម្រាប់ស្រ្តីកងណប់ ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា បដវសិនី ។
ភរិយាដែលញាតិចាប់ដៃដួមជាមួយនឹងបុរសដែលកក្កដកាជនទឹក ហើយ
គេផ្សំឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា ឧទបត្តកិនី ។ ភរិយាដែលប្រសើរកំ
ទ្រនួលឲ្យ ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយគ្នា ហៅថា ឧកតបុត្តដា ។ ស្រីដែល
ប្រើប្រាស់ជាខ្ញុំផងជាភរិយាផង ហៅថា ទាសីភរិយា ។ ស្រីដែលធ្វើការ
ឈ្នួលផងជាភរិយាផង ហៅថា កម្មការីភរិយា ។ ស្រីដែលគេចាប់ពីកង
ទ័ពយកមកធ្វើជាភរិយា ហៅថា ធជាហាដា ។ ស្រីដែលប្រសើរទៅរួម
គ្នាមួយរំពេចនោះ ហៅថា មុហុត្តិកា ។

១ គ្រឿងឧបករណសម្រាប់ផ្ទះ មានតួលំអង្រែជាដើម ។

១៣៦

វិធម្មបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៣២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ តច្ច កន្លេ

ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស

ករិយា ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ វីម័សតិ បច្ចាហារតិ

អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ

តច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ បេ ។ មាតាបិ-

តុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ កាតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ កតិដិរក្ខតំ

ព្រហ្មិ ។ ញាតិរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ កោត្តរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។

ធម្មរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ សារក្ខំ ព្រហ្មិ ។ សមរិទ្ធល្ហំ ព្រហ្មិ

ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ

វីម័សតិ បច្ចាហារតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

និរុច្ចបទានំ ។

វិធីបិដក មហាវិរាដ្ឋ

[១៣២] បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាដូច្នោះថា គេថា នាងឯងចូរជា
ធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយ
ល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។ បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីដែលបិតារក្សា ។ ថេ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
ដែលមាតានឹងបិតារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូន
ប្រុសរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សា ។
សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលញាតិរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយ
នឹងស្រីដែលជនមានគោត្រវង្សស្មើគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹង
ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែល
ប្រុសប្រកាន់ទុក ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលមានអាជ្ញាស្តេច
តាំងទុកដូច្នោះថា គេថា នាងឯងចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះ
ទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយវិលមក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និរោធន៍ទាំងឡាយ ចប់ ។

១៣៧

ឆេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

(១៣៣) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មិ
ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតាតិ
បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិ-
សេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
ព្រហ្មិ ។ បេ ។ មាតុរក្ខិតញ្ច ភាតុរក្ខិតញ្ច ។
មាតុរក្ខិតញ្ច ភតិជីរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច
ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច គោត្តរក្ខិតញ្ច ។
មាតុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។
មាតុរក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ឌញ្ច ព្រហ្មិ ហោថ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ
វីមំសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

ឆេរសកល្ហា សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពី ១ណ្ហចក្ក

(១៣៣) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល បិតារក្សាផងថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាភិយារបស់បុរស ឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតា រក្សាផងនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ បេ ។ ស្រីដែលមាតា រក្សាផងស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផងស្រីដែល បងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផងស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផងស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែល មាតារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតា រក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នួងហែងផង ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី ដែលមាតារក្សាផងនឹងស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ដូច្នោះថា គេថា នាង ទាំងពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាភិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

១៣៨

វិធម្មបិដកេ មហាវិវដ្តោ

[១៣២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណ្ឌតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ បិទុរក្ខិតញ្ច មាតាបិទុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្ម ហោថ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កិតាតិ បដិកុណាតិ
 វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបតិ សង្ឃាធិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណ្ឌតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
 បិទុរក្ខិតញ្ច ភាទុរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ភតិធិរក្ខិត-
 តញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច
 កោត្តរក្ខិតតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតតញ្ច ធម្មរក្ខិតតញ្ច ។
 បិទុរក្ខិតតញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតតញ្ច សបរិ-
 ទណ្ឌញ្ច ព្រហ្ម ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ
 ធនក្កិតាតិ បដិកុណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបតិ
 សង្ឃាធិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណ្ឌតិ
 កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ បិទុរក្ខិតញ្ច មាទុរក្ខិតញ្ច

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

(១៣៤) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិសារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
មាតាបិសារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាភរិយារបស់
បុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ជូន
ភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលបិសារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសក្សាផង ។ ស្រីដែល
បិសារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រី
ដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រ
ស្មើគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នា
ក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រី
ដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំង
ពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបិសារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ

១៣៧

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធបញ្ញំ

ព្រហ្មំ ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្កិ-
តាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធបញ្ញំ(១) ។

[១៣៥] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច ភាតុរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុ-
រក្ខិតញ្ច កតិដិរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច កោតុរក្ខិតញ្ច ។
មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
សារក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច សំបរិទណ្ណញ្ច ។
មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច មាតុរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុ-
រក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មំ ហោថ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្កិតាតិ អបសាដិសោ
វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុរិយំ ពទ្ធបញ្ញំ ។

---

១ ២ ៣. ពទ្ធបញ្ញំ អ្នក សង្ឃិត្តំ ។ ពិគោ បរំ គន្ថ ទុតិយពទ្ធបញ្ញាទិសិ អវិកតិញ្ច អវិណាមពទ្ធប-
ញ្ញមេវ វិវត្តំ ។ វិសេសត្តំ ឥច្ឆន្តេន គត្ត ឧណោកេតព្វំ ។

តែរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាគដំបូង ដំបាយអំពីពទ្ធចក្ក

នេះដែលមាតាបិតារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

(១៣៥) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលបង ប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែល មាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចជាក់អាជ្ញាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតា រក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រី ដែលបិតារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាភរិយា របស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ២ ចប់ ។

១៤០

វិទយបិដកេ មហាវិវាដោ

[១៣៦] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ

ឥត្តញ្ញមំ កាតុរក្ខិតញ កកិដិរក្ខិតញ ។ កាតុរក្ខិតញ

ញាតិរក្ខិតញ ។ កាតុរក្ខិតញ គោតុរក្ខិតញ ។

កាតុរក្ខិតញ ធម្មតុរក្ខិតញ ។ កាតុរក្ខិតញ សា-

រក្ខិតញ ។ កាតុរក្ខិតញ សបរិទណ្ឌញ ។ កាតុរក្ខិត-

តញ មាតុរក្ខិតញ ។ កាតុរក្ខិតញ បិតុរក្ខិតញ ។

កាតុរក្ខិតញ មាតាបិតុរក្ខិតញ [ព្រហ្មិ ហោថ តិរ

ឥត្តញ្ញមស្ស ភរិយាយោ ធនក្ខិតតាតិ បដិក្កណាតិ

វិម័សតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋានិសេសស្ស ។

ពភិយំ ពទ្ធចក្កំ ។ .

[១៣៧] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច

កន្លេ ឥត្តញ្ញមំ កកិដិរក្ខិតញ ញាតិរក្ខិតញ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

(១៣៦) បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ
នេះដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែល
ញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រ
ស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្ត
ធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលប្រុស
ហ្មត់ហែងផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលស្តេចជាក់
អាជ្ញាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រី
ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូន
ប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរ
នាក់ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសស ។

ពទ្ធចក្កទី ៣ ចប់ ។

(១៣៧) បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ

១៤១

តេសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទ័សេសស្ស បទភានីយេ ពទ្ធចក្កំ

កតិជីវក្ខិតញ តោត្តរក្ខិតញ ។ កតិជីវក្ខិតញ

ធម្មរក្ខិតញ ។ កតិជីវក្ខិតញ សារក្ខិតញ ។

កតិជីវក្ខិតញ សបរិទណ្ហញ ។ កតិជីវក្ខិតញ

មាត្រុក្ខិតញ ។ កតិជីវក្ខិតញ ប័ត្រុក្ខិតញ ។

កតិជីវក្ខិតញ មាតាប័ត្រុក្ខិតញ ។ កតិជីវក្ខិតញ

កាត្រុក្ខិតញ ព្រហ្មិ ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា-

យោ ធនក្ខិតតាតិ បដិក្ខណ្ហតិ វិម័សតិ បច្ឆាហាតិ

អាថតិ សឡាទិសេសស្ស ។

ចក្កំ ពទ្ធចក្កំ ។

(១៣៨) បុរិសោ កិក្ខំ បហិណាតិ តថ

កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ញាតិរក្ខិតញ តោត្តរក្ខិតញ ។

ញាតិរក្ខិតញ ធម្មរក្ខិតញ ។ ញាតិរក្ខិតញ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាគខ័យ និយាយអំពីពុទ្ធចក្រ

ដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលជនមាន
គោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលជន
ប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែល
ប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់
អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។
ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូន
ស្រីរក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សា
ផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ដូច្នោះថា គេថាមានទាំងពីរនាក់ ចូរ
ជាធនក្តីតាភិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិ-
យាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្រទី ៤ ចប់ ។

(១៣៨) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រី
ឈ្មោះនេះ ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សា
ផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

សារក្ខត្តញ ។ ញាតិក្ខត្តញ សបរិទណ្ណញ ។ ញាតិក្ខត្ត-
តញ មាត្រក្ខត្តញ ។ ញាតិក្ខត្តញ បិទ្រក្ខត្តញ ។
ញាតិក្ខត្តញ មាតាបិទ្រក្ខត្តញ ។ ញាតិក្ខត្តញ
ភាទ្រក្ខត្តញ ។ ញាតិក្ខត្តញ កតិដីក្ខត្តញ ព្រហ្ម-
ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្ខតាតិ បដិក្ខ-
ណ្ណាតិ វិមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបតិ សឿទិសេសស្ស ។

បញ្ចមំ ពទ្ធចក្កំ ។

[១៣៧] បុរិសោ កិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្ត
ឥត្តន្ទាមំ តោត្រក្ខត្តញ ធម្មត្រក្ខត្តញ ។ តោត្រក្ខត្ត-
តញ សារក្ខត្តញ ។ តោត្រក្ខត្តញ សបរិទណ្ណញ ។
តោត្រក្ខត្តញ មាត្រក្ខត្តញ ។ តោត្រក្ខត្តញ បិទ្រ-
ក្ខត្តញ ។ តោត្រក្ខត្តញ មាតាបិទ្រក្ខត្តញ ។

វិធម្មបិដក មហាវិកត្ត

ស្រីដែលប្រុសហ្នួនវៃហង់ផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលស្តេច
ដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។
ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សា
ផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលបង
ប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង
ដូច្នោះថា គេថា នោងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរស ឈ្មោះនេះ
ទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់
បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្កទី ៥ ចប់ ។

(១៣៧) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង
នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលជន
មានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នួនវៃហង់ផង ។ ស្រីដែលជន
មានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែល
ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែល
ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែល
ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។

១៤៣

តេសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទអាជីយេ ពទ្ធបក្កំ

តោ ត្តវត្តិ តណ្ហ កា ត្តវត្តិ តណ្ហ ។ តោ ត្តវត្តិ តណ្ហ កតិ-
ដីវត្តិ តណ្ហ ។ តោ ត្តវត្តិ តណ្ហ ញាតិវត្តិ តណ្ហ ព្រហ្ម
ហោថ តិវ ឥត្តន្ទាមស្ស កវិយាយោ ធនក្កិ តានិ បដិគ្គ-
ណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាថតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឆ្នំ ពទ្ធបក្កំ ។

[១៤០] វ្យាសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តោ

ឥត្តន្ទាមំ ធម្មវត្តិ តណ្ហ សាវត្ត តណ្ហ ។ ធម្មវត្តិ តណ្ហ
សបរិទ ណាតណ្ហ ។ ធម្មវត្តិ តណ្ហ មាត្រវត្តិ តណ្ហ ។
ធម្មវត្តិ តណ្ហ បិត្រវត្តិ តណ្ហ ។ ធម្មវត្តិ តណ្ហ មាតា បិ-
ត្រវត្តិ តណ្ហ ។ ធម្មវត្តិ តណ្ហ កាត្រវត្តិ តណ្ហ ។
ធម្មវត្តិ តណ្ហ កតិ ដីវត្តិ តណ្ហ ។ ធម្មវត្តិ តណ្ហ

ធរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីពុទ្ធចក្ខុ

ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រសារក្សាផង ។
ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។
ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ដូច្នោះថា
គេថាមានទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
វិញ ត្រូវអាបក្តីសង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្ខុទី ៦ ចប់ ។

(១៤០) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង នឹងស្រី
ឈ្មោះនេះដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា
ផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នា
រក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា
ផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
ស្រីដែលបងប្អូនប្រសារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង

វិធីបិដកេ មហាវិកង្កោ

ញាតិវត្តិវត្ត ។ ធម្មវត្តិវត្ត តោត្តវត្តិវត្ត
ព្រហ្ម ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធន-
នក្កតាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបតិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

សង្ឃមំ ពទ្ធពត្តំ ។

(១៤១) បុរិសោ កិក្កំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ សារក្កញ្ច សបរិទណ្ណញ្ច ។ សារក្កញ្ច
មាតុវត្តិវត្ត ។ សារក្កញ្ច បិតុវត្តិវត្ត ។
សារក្កញ្ច មាតាបិតុវត្តិវត្ត ។ សារក្កញ្ច កាតុ-
វត្តិវត្ត ។ សារក្កញ្ច ភតិជីវត្តិវត្ត ។ សារក្កញ្ច
ញាតិវត្តិវត្ត ។ សារក្កញ្ច តោត្តវត្តិវត្ត ។
សារក្កញ្ច ធម្មវត្តិវត្ត ព្រហ្ម ហោថ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កតាតិ បដិក្កណាតិ
វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

អង្គមំ ពទ្ធពត្តំ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ស្រីដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ស្រីដែល
ជនមានគោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសន្សំទិសេស ។
ពទ្ធពត្តទី ៧ ចប់ ។

(១៤១) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង ស្រីដែល
មាតាក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង ស្រីដែលបិតាក្សាផង ។
ស្រីដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង ស្រីដែលមាតាក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រស
ហ្មងវៃហង់ផងស្រីដែលបងប្អូនប្រុសក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងវៃហង់
ផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង ស្រី
ដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង ស្រីដែលជនមាន
គោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងវៃហង់ផង ស្រីដែលជនប្រ-
ព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសន្សំទិសេស ។
ពទ្ធពត្តទី ៨ ចប់ ។

១៤៥

តេរសពណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជិនីយេ ពទ្ធចក្កំ

[១៤២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក កន្ថេ
ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណាញ មាតុរក្ខិត្តញ ។ សបរិ-
ទណ្ណាញ បិតុរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ មាតាបិតុ-
រក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ ភាតុរក្ខិត្តញ ។
សបរិទណ្ណាញ ភតិជីរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ
ញាតិរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ គោតុរក្ខិត្តញ ។
សបរិទណ្ណាញ ធម្មរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ សារក្ខិត្តញ
ព្រហ្មិ ហោជ តិវ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កិ-
តាតិ បដិក្កណាតិ វិមិសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

នវមំ ពទ្ធចក្កំ ។

ឯកម្ពលកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៤៣] ទុម្ពលកំ តិម្ពលកំ ចតុម្ពលកំ
បញ្ចម្ពលកំ ធម្មម្ពលកំ សត្តម្ពលកំ អដ្ឋម្ពលកំ
នវម្ពលកំ វិវមេវ កាតតំ^(១) ។

១ ឯវំ ទុម្ពលកំបិ តិម្ពលកំបិ យាវនវម្ពលកំ កាតតុន្តិ ឧ. ម. ពោត្តពេសុ លិទិតំ ។

តែរសេកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាសីយ ឆិយាយអំពីពុទ្ធចក្ខុ

(១៤២) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផងនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបិតា
រក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។
ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រី
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែល
ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់
អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្នីតារក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេច
ដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវតារក្សាផង ។ ស្រីដែល
ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ដូច្នោះថា គេថា រោង
ទាំងពីរចូរជាធនក្តីតាភិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួល ពាក្យទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្ខុមានមូល ៩ ចប់ ។
ចក្ខុមានមូល ១ ចប់ ។

(១៤៣) ចក្ខុមានមូល ២ មូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦
មូល ៧ មូល ៨ មូល ៩ ត្រូវធ្វើដូចចក្ខុមានមូល ១ ផងចុះ ។

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

ធិទិ ទុសម្មលកំ ។

[១៤៤] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
ភាតុរក្ខិតញ្ច ភតិជីរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតញ្ច គោតុរក្ខិត-
តញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ឌញ្ច ព្រហ្មិ ហោជ
កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កិតាតិ បដិក្កណាតិ
វិមសតិ បច្ចាហារតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ធនក្កិតាបក្កំ^(១) និដ្ឋិតំ ។

[១៤៥] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទា-
មស្ស ករិយា ធន្កវាសិជិ គោតវាសិជិ បដវាសិជិ
ឌីទបត្តកិជិ ឌីកតច្ចម្ភជា ទាសី ច ករិយា ច
កម្មការី ច ករិយា ច ធនជាហជា មហ្មត្តិកាតិ

១ ឧ. ម. ធនក្កិតាបក្កំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[១៤៤] បុរសបញ្ញូកក្តីទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតា
រក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង នឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនមានគោត្រ
ស្មើគ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង នឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលស្តេចដាក់
អាជ្ញាទុកផង ដូច្នោះថា គេថាមានទាំងអស់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយា
របស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ក៏ក្នុងទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ធនក្តីពាចរ ចប់ ។

[១៤៥] បុរសបញ្ញូកក្តីទៅថា បពិត្រលោកដំបូរើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សា ដូច្នោះថា គេថាមានចូរជា
ធនក្តីសិនិករិយា ជាភោគក្តីសិនិករិយា ជាបដក្តីសិនិករិយា ជាឧបេត្តក្តីនិ-
ករិយា ជាឧកតចម្ពុដាករិយា ជាទាសីផង ជាករិយាផង ជាកម្មការីផង ជា
ករិយាផង ជាធាបាហដាករិយា ជាមុហត្តិកាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ

១៤៧

ធរសពណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ នំក្ខេបបទានំ

បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ឆាហារតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេ-
សស្ស ។ បេ ។ បុរិសោ កិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ មាតាបិតុ-
រក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ ភាតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ ញាតិរក្ខតំ
ព្រហ្មិ ។ តោត្តរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ ធម្មរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។
សារក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា មុហុតិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ
បច្ឆាហារតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

នំក្ខេបបទានិ ។

[១៤៦] បុរិសោ កិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតិកញ្ច បិតុរក្ខតិកញ្ច ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ មុហុតិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
វីមំសតិ បច្ឆាហារតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិគ្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិការក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលមាតាបិការក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលញាតិរក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែង ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកថាដូច្នោះគេថា នាងចូរជាមុហុត្តិកាភិរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៤៦) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិគ្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិការក្សផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាមុហុត្តិកាភិរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

១៤៨

វិធីបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
មាតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច
ភាតុរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច កតិជីវក្ខិតញ្ច ។
មាតុរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច កោត្ត-
រក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច ជម្មរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិត-
តញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ឌញ្ច (ព្រហ្ម
ហោជ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ មហុតិកាតិ បដិ-
ក្កណាតិ វីមិសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌបក្កំ ។

(១៤៧) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច (ព្រហ្ម ហោជ
កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ មហុតិកាតិ បដិក្កណាតិ
វីមិសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

វិទ្យបិដក មហាវិក្ក

បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សា
ផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។
ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតា
រក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
ដែលជនមានគោត្រស្នើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
ដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
ដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលស្តេច
ដាក់អាជ្ញាទុកផង ថាដូច្នោះ គេថាទាន់រាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃ
បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៤៧) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
មាតាបិតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថាទាន់រាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃ
បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស

១៤៧

ឆេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បរោជនីយេ វណ្ណបញ្ញទិ

បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ
បិទុរក្ខិតញ្ច កាទុរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ភតិជិ-
រក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិត-
តញ្ច តោត្តរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។
បិទុរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច សបរិទ-
ណ្ណញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច មាទុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មំ ហោថ
កិរ ឥត្តញ្ញាមស្ស ករិយាយោ មុហុតិកាតិ បដិក្កណាតិ
វីមិសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ពុទ្ធចក្កំ ។

ម្លប់ សង្ឃិកំ ។

[១៤៨] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តញ្ញាមំ សបរិទណ្ណញ្ច មាទុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មំ ហោថ កិរ
ឥត្តញ្ញាមស្ស ករិយាយោ មុហុតិកាតិ បដិក្កណាតិ វីមិសតិ

តែរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាគនិយម និយាយអំពីទណ្ឌចក្កជាដើម

បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង ស្រីឈ្មោះនេះដែលចិញ្ចឹមក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសក្សា ផង ។ ស្រីដែលចិញ្ចឹមក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ។ ស្រីដែល ចិញ្ចឹមក្សាផង ស្រីដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលចិញ្ចឹមក្សាផង ស្រី ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលចិញ្ចឹមក្សាផង ស្រីដែល ជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលចិញ្ចឹមក្សាផង ស្រីដែលបុរស ហ្មត់ហែងផង ។ ស្រីដែលចិញ្ចឹមក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលចិញ្ចឹមក្សាផង ស្រីដែលមាតាក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថា នាង រាល់គ្នាចូរជាមុហុត្តិភាគវិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៤៨) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង នឹងស្រីឈ្មោះ នេះដែលមាតាក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាមុហុត្តិភា- គវិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល

វិធម្មចំណេ មហាវិវត្តោ

បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ
កិក្កំ បហំណាតិ គន្ធិ កន្តេ ឥត្តញ្ញមំ សបរិទណ្ហោ
បិទុរក្ខិតោ ។ សបរិទណ្ហោ មាតាបិទុរក្ខិតោ ។
សបរិទណ្ហោ កាទុរក្ខិតោ ។ សបរិទណ្ហោ កតិ-
ដិរក្ខិតោ ។ សបរិទណ្ហោ ញាតិរក្ខិតោ ។
សបរិទណ្ហោ តោតុរក្ខិតោ ។ សបរិទណ្ហោ
ធម្មរក្ខិតោ ។ សបរិទណ្ហោ សារក្ខិតោ ព្រហ្មិ ហោជ
កិរ ឥត្តញ្ញមស្ស ករិយាយោ មុហុតិកាតិ បដិកណ្ហាតិ
វិមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ ឆិក្ខិតំ ។

(១៤៧) ទុម្ភលកំ តិម្ភលកំ ចនុម្ភលកំ
បញ្ចម្ភលកំ ធម្ភលកំ សត្តម្ភលកំ អដ្ឋម្ភលកំ
នវម្ភលកំ ឯវមេវ កាតតំ ។

វាយបំណិក មហាវិក្ក

ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលចំតា
រក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលមាតាចំតារក្សាផង។
ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រី
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែល
ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់
អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្ម័គ្ររក្សាផង ។ ស្រីដែល
ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រី
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងវេហ៍ផង ថាដូច្នោះ
គេថា នាងរាល់គ្នាចូរជាមុហុតិកាភរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

(១៤៧) ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
ចក្កដែលមានមូល ១ ផងចុះ ។

១៥១

ធរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទំសេសស្ស បទវាជិសំបេ មុហុត្តិកាបញ្ចំ

តិទិំ ទសម្មលកំ ។

[១៥០] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច បិកុរក្ខិតញ្ច មាតាបិកុរក្ខិតញ្ច
ភាតុរក្ខិតញ្ច កតិដីរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតញ្ច តោត្តរក្ខិត-
តញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ឌាញ្ច (ព្រហ្ម
ហោយ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ មុហុត្តិកាតិ
បដិក្កណ្ឌាតិ វីមសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។

មុហុត្តិកាបញ្ចំ និដ្ឋិតំ ។

[១៥០] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតំ (ព្រហ្ម ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទា-
មស្ស ករិយា ធនក្ខិតតាតិ បដិក្កណ្ឌាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ
បហិណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតំ (ព្រហ្ម

ព្រះសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ ធំបាយអំពីមុហុត្តិកាពពក

នេះ ចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

(១៥០) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ
នេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រី
ឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនស្រី
រក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវ
គ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នួនហែងផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ថាដូច្នោះ គេថានាងរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកា-
ភិយានៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
មុហុត្តិកាពពក ចប់ ។

(១៥១) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថានាងចូរជាធន-
ក្តីភិយានៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយ

១៥២

វិធីបដិសេធ មហាវិវត្តោ

ហោហិ កិរ ឥត្តញ្ញាមស្ស ករិយា ធន្តវាសិនី កោ-
តវាសិនី បដវាសិនី ឌុទបត្តកិនី ឌុកតច្ចុម្ពជា ទាសី
ច ករិយា ច កត្តការី ច ករិយា ច ធជាហជា
មុហុត្តកាតិ បដិក្កណាតិ រឹមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

[១៥២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តញ្ញាមំ មាតុរក្ខតំ (ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តញ្ញាមស្ស
ករិយា ធនក្កតា ច ធន្តវាសិនី ចាតិ បដិក្កណាតិ
រឹមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ
មាតុរក្ខតំ (ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តញ្ញាមស្ស
ករិយា ធនក្កតា ច កោតវាសិនី ច ។ ធនក្កតា
ច បដវាសិនី ច ។ ធនក្កតា ច ឌុទបត្តកិនី
ច ។ ធនក្កតា ច ឌុកតច្ចុម្ពជា ច ។ ធនក្កតា
ច ទាសី ច ករិយា ច ។ ធនក្កតា ច

វិនយចំណែក មហាវិវត្ត

នឹងស្រឡោះនេះដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថានាង ចូរជាធន្តវសិនី-
ភរិយា ចូរជាភោគវសិនីភរិយា ចូរជាបដវសិនីភរិយា ចូរជាឧបត្តកិនី-
ភរិយា ចូរជាឧកតច្ចដាភរិយា ចូរជាទាសីផង ភរិយាផង ចូរជាកម្មការផង
ជាភរិយាផង ចូរជាធាបាជាភរិយា ចូរជាមុហុត្តិកាភរិយា នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

[១៥២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រឡោះនេះ ដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថានាង ចូរ
ជាធន្តក្តីភរិយាផង ជាធន្តវសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
ដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រឡោះនេះដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ
គេថា នាងចូរជាធន្តក្តីភរិយាផង ជាភោគវសិនីភរិយាផង ។ ជាធន្តក្តីតា-
ភរិយាផង ជាបដវសិនីភរិយាផង ។ ជាធន្តក្តីភរិយាផង ជាឧបត្តកិនី-
ភរិយាផង ។ ជាធន្តក្តីភរិយាផង ជាឧកតច្ចដាភរិយាផង ។ ជាធន្តក្តី-
ភរិយាផង នឹងជាទាសីផង ភរិយាផង ។ ជាធន្តក្តីភរិយាផង

១៥៣

រោសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទំសេសស្ស បទវាជនិយេ ខណ្ឌចក្កាទំ

កម្មការី ច ភរិយា ច ។ ធនក្កីតា ច
ធនាហជា ច ។ ធនក្កីតា ច មហុត្តិកា
ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[១៥៣] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ (ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភរិយា ធន្ឋវាសិនិ ច កោកវាសិនិ ច ។ បេ ។
ធន្ឋវាសិនិ ច មហុត្តិកា ច ។ ធន្ឋវាសិនិ ច
ធនក្កីតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហារតិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

ម្តលំ សន្និច្ចំ ។

[១៥៤] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ (ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា មហុត្តិកា ច ធនក្កីតា ច ។

ធរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទការដីនិយ ជំនាយអំពីទណ្ឌចក្កជាដើម

នឹងជាភិក្ខុភារីផង ភរិយាផង ។ ជាធនក្កតាភរិយាផងជាធរជាហជាភរិយា
ផង ។ ជាធនក្កតាភរិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៥៧) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថាមាន ចូរ
ជាធនក្កសិរិយាផង ជាភោគកសិរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
។ បេ ។ ជាធនក្កសិរិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង ។ ជាធនក្ក-
សិរិយាផង ជាធនក្កតាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៥៨) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថា មាន
ចូរជាមុហុត្តិកាភរិយាផង ជាធនក្កតាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។

១៥៤

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

មុហុត្តិកា ច ធន្តវាសិដី ច ។ មេ ។ មុហុត្តិកា
ច ធាហាជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ តិដ្ឋិតំ ។

(១៥៥) ទុម្ភូលកំ វិម្ភូលកំ ចតុម្ភូលកំ
បញ្ចម្ភូលកំ ធម្មូលកំ សត្តម្ភូលកំ អដ្ឋម្ភូលកំ
នវម្ភូលកំ ឯវមេវ កាតតំ ។

តិទំ ទេសមូលកំ ។

(១៥៦) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្ថេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិវ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា ធនក្កិតា ច ធន្តវាសិដី ច កោកវាសិដី
ច បដវាសិដី ច ឱទបត្តតិដី ច ឱកតច្ចម្ភជា ច
នាសី ច ករិយា ច កម្មការី ច ករិយា ច
ធាហាជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាធន្តវាសិនីករិយាផង ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយា
ផង ជាធន្តវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ក៏កុំកំទេលពាក្យ
ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

(១៥៥) ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
ចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីនៅនេះ) ។

(១៥៦) បុរសបញ្ជូនកិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលម្តាយរក្សា ថាដូច្នោះ គេថា នាង
ចូរជាធន្តក្តីតាករិយាផង ជាធន្តវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយា
ផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ជាឧបេត្តកិនីករិយាផង ជាឧភតចម្ពុជា-
ករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង ជា
ធន្តវាសិនីករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ក៏កុំ
កំទេលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

១៥៥

គោរពសកល្ហោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិនិយេ និក្ខេបបទាធិ

(១៥៧) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្ថេ
ឥត្តន្ទាមំ បំនុរក្ខំតំ ព្រូហំ ។ មាតាបំនុរក្ខំតំ ព្រូហំ ។
កាតុរក្ខំតំ ព្រូហំ ។ ភតិជីរក្ខំតំ ព្រូហំ ។ ញាតិ-
រក្ខំតំ ព្រូហំ ។ តោត្តរក្ខំតំ ព្រូហំ ។ ធម្មរក្ខំតំ
ព្រូហំ ។ សារក្ខំ ព្រូហំ ។ សបរិទណ្ណំ ព្រូហំ
ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កិកាតិ ប-
ដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេស-
ស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្ថេ ឥត្តន្ទាមំ
សបរិទណ្ណំ ព្រូហំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ធន្ណវាសិធិ តោតវាសិធិ បដវាសិធិ ឪទបត្តតិធិ
ឪកតច្ចុម្ពដា ទាសី ច ករិយា ច កក្កកាវី ច
ករិយា ច ធនាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ
វីមំសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទាធិ ។

តែរសកណ្ត សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាគនិយម និយាយអំពីនិព្វេបបទ

[១៥៧] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីបិក្ខុភិក្ខុ(១)ឈ្មោះនេះ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹង
ស្រីមាតាបិក្ខុភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីភាគុភិក្ខុ ។ សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីកគិនិភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
ញាតិភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីគោត្តភិក្ខុ ។ សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីធម្មភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសារក្ខុ ។
សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នេះ គេថា នាង
ចូរជាធម្មភិក្ខុភិក្ខុ វៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នេះ គេថា នាង
ចូរជាធម្មភិក្ខុភិក្ខុ ជាភោគភិក្ខុភិក្ខុ ជាបដវភិក្ខុភិក្ខុ ជា
ទុទបក្កភិក្ខុភិក្ខុ ជាទុកតច្ចុម្ពភិក្ខុភិក្ខុ និងជាពាសីផងភិក្ខុភិក្ខុ និង
ជាកម្មការីផងភិក្ខុភិក្ខុ ជាធម្មាហភិក្ខុភិក្ខុ ជាមហាភិក្ខុភិក្ខុ វៃ
បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
និព្វេបបទទាំងឡាយចប់ ។

១ ស្រីទាំង ១០ ចំពួក យើងបានប្រែជាសេចក្តីពិទានដើមរៀងមកហើយ គតិគ្រឹមនេះទៅ
មិនបាច់ប្រែទៀតទេ ត្រូវហៅជាធម្មវិញ ដើម្បីឲ្យសាមុទ្រនិយោជន៍ដឹងក៏បាន ។

១៥៦

វិធីបដិសេធ មហាវិវត្តោ

(១៥៨) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្ថេ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទ្ធល្ងំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ករិយា ធនក្កីតា ច ធន្ឋវាសីនី ចាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមសតិ បទ្ហាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្ថេ ឥត្តន្ទាមំ
 សបរិទ្ធល្ងំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
 ធនក្កីតា ច កោគវាសីនី ច ។ ធនក្កីតា ច
 បដវាសីនី ច ។ ធនក្កីតា ច ឡំទបត្តកីនី ច ។
 ធនក្កីតា ច ឡំកតច្ចមជា ច ។ ធនក្កីតា ច
 ទាសី ច ករិយា ច ។ ធនក្កីតា ច កម្មការី
 ច ករិយា ច ។ ធនក្កីតា ច ធជាហជា ច ។
 ធនក្កីតា ច មហាតិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ
 បទ្ហាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌចក្កំ ។

(១៥៩) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្ថេ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទ្ធល្ងំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស

វិនយចំណីក មហាវិវត្ត

[១៥៨] បុរសបញ្ញូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីសហវិទ ណ្ហាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរជា
ធនក្តីតាករិយាផង ជាធនករសិទ្ធិករិយាផង វៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ញូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសហវិទ ណ្ហាឈ្មោះនេះ ថា
ដូច្នោះ គេថា នាងចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាភោគករសិទ្ធិករិយាផង វៃ
បុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាបដកសិទ្ធិករិយាផង ។
ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាឧបត្តកិរិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជា
ឧកតច្ច្បដាករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយាផង ។
ជាធនក្តីតាករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយា
ផង ជាធនជាហង់ករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាមហុត្តិកា-
ករិយាផង វៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង
មើល ហើយត្រឡប់មក(ប្រាប់បុរសនោះ)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៥៩] បុរសបញ្ញូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសហវិទ ណ្ហាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង

១៥៧

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាគីនិយេ ទរពោពទ្ធកំ

ករិយា ធន្តវាសិនី ច កោតវាសិនី ច ធន្តវាសិនី
ច បដវាសិនី ច ។ បេ ។ ធន្តវាសិនី ច ឡុហ្មតិកា
ច ធន្តវាសិនី ច ធនក្កីតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បទ្ទាហារតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធពក្កំ ។

ម្លប់ សង្កត្តំ ។

[១៦០] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្ត
ឥត្តន្ទាមំ សបរិទ្ធល្ហំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា ឡុហ្មតិកា ច ធនក្កីតា ច ។ បេ ។
ឡុហ្មតិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
វីមសតិ បទ្ទាហារតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកម្មលកំ ធិដ្ឋិតំ ។

[១៦១] ធុម្មលកំ តិម្មលកំ ចតុម្មលកំ
បញ្ចម្មលកំ ធម្មលកំ សត្តម្មលកំ អដ្ឋម្មលកំ
នវម្មលកំ វិវាទេវ កាតត្ថំ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាគីយ៍ និយាយអំពីទរពោពទ្ធកម្មល

ចូរជាធួរវាសិនិកិរិយាផង ជាភោគវាសិនិកិរិយាផង ជាធួរវាសិនិកិរិយាផង
ជាបដវាសិនិកិរិយាផង ។ បេ ។ ជាធួរវាសិនិកិរិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
កិរិយាផង ជាធួរវាសិនិកិរិយាផង ជាធនក្កតាកិរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាពសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១៦០] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទេណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរជា
មុហុត្តិកាកិរិយាផង ជាធនក្កតាកិរិយាផង ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាកិរិយាផង
ជាធនក្កតាកិរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

[១៦១] ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
ចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

វិសយបិដក មហាវិកត្តោ

ធិទិ ទូសម្មណកំ ។

[១៦២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា ធនក្កីតា ច ធន្ធាសំដិ ច កោកាសំដិ
ច បដវាសំដិ ច ឧទបត្តកំដិ ច ឌីកតច្ចុម្ពដា
ច ទាសំ ច ករិយា ច កម្មការិ ច ករិយា ច
ធនាហដា ច មុហុតិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ
វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៦៣] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុក្កិកំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ
អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ
កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុក្កិកំ បិក្កិកំ ព្រហ្មំ
ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតា ច
ធន្ធាសំដិ ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ
អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ

វិន័យបិដក មហាវិក័ត្ត

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

(១៦២) បុរសបញ្ញូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅ និយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណារឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរជាធនក្តីតា- ភរិយាផង ជាធន្តវសិនិភរិយាផង ជាភោគវសិនិភរិយាផង ជាបដវសិនិ- ភរិយាផង ជាឧបត្ថកិនិភរិយាផង ជាឧភត្ថម្មវាភរិយាផង នឹងជា ទាសីផង ភរិយាផង នឹងជាកម្មការីផងភរិយាផង ជាធជាហងភរិយាផង ជាមុហត្តិ- ភាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង មើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(១៦៣) បុរសបញ្ញូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក ទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុភិក្ខុតារឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរជាធនក្តីតា- ភរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរស បញ្ញូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី មាតុភិក្ខុតារឈ្មោះនេះផង បិក្ខុភិក្ខុតារឈ្មោះនេះផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់ គ្នាចូរជាធនក្តីតាភរិយាផង ជាធន្តវសិនិភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់ បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ញូនភិក្ខុទៅថា

១៥៧

គោសកល្លោ បញ្ចមសង្ក្រាន្តិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឧរោពោពុទ្ធកំ

កង កន្ត ឥន្ទន្ទាមំ មាតុរុក្ខិតតណ្ហ បិទុរុក្ខិតតណ្ហ
មាតា បិទុរុក្ខិតតណ្ហ ព្រហ្មា ហោថ កិរ ឥន្ទន្ទាមស្ស
ភិយាយោ ធនក្កិតា ច ធន្ឋវាសិនី ច កោគវាសិនី
បាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វិមិសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ
សង្ករិទ្ធិសេសស្ស ។

ឯវំ ឧរោពោពុទ្ធកំ កាតព្វំ ។

ពិទ្ធិ សព្វមលកំ ។

[១៦៦] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កង កន្ត
ឥន្ទន្ទាមំ មាតុរុក្ខិតតណ្ហ បិទុរុក្ខិតតណ្ហ មាតា បិទុរុក្ខិតតណ្ហ
ភាតុរុក្ខិតតណ្ហ ភិកិរុក្ខិតតណ្ហ ញាតិរុក្ខិតតណ្ហ តោតុរុក្ខិត-
តណ្ហ ធម្មរុក្ខិតតណ្ហ សារក្ខិតតណ្ហ សបរិទណ្ណតណ្ហ ព្រហ្មា
ហោថ កិរ ឥន្ទន្ទាមស្ស ភិយាយោ ធនក្កិតា ច ធន្ឋ-
វាសិនី ច កោគវាសិនី ច បដវាសិនី ច ឱទបត្តកិណី
ច ឱកតតុម្ភជា ច ធាសី ច ភិយា ច កម្មការី ច

១ អង្គកំ កត្តបិ បោត្តកេ ច មរម្មបោត្តកេ ច ឧរោពោពុទ្ធកំ ទិស្សតិ ។ ២ មរម្មបោត្តកេ
កទំ បាវេទ្ធយំ ៨ ហោតិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាន់នីយ ឥយាយអំពីទកពោពទ្វកម្ពុល

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុកុត្តាឈ្មោះនេះ ផង បិតុកុត្តាឈ្មោះនេះផង ស្រីមាតាបិតុកុត្តាឈ្មោះនេះផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធនរាសិនីករិយាផង ជាភោគរាសិនី- ករិយាផង វៃនបុរសឈ្មោះនេះទៅ ក៏ក្នុងទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទកពោពទ្វក បណ្ឌិតតប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ។

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់^(១) (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៦៤] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក ទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុកុត្តាឈ្មោះនេះផង បិតុកុត្តាឈ្មោះនេះផង មាតា- បិតុកុត្តាឈ្មោះនេះផង ភាតុកុត្តាឈ្មោះនេះផង ភតិនីកុត្តាឈ្មោះនេះផង ញាតិកុត្តាឈ្មោះនេះផង គោតុកុត្តាឈ្មោះនេះផង ធម្មកុត្តាឈ្មោះនេះ ផង សារកុត្តាឈ្មោះនេះផង សហទណ្ណកុត្តាឈ្មោះនេះផង ថាដូច្នោះ គេថានាង រាល់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធនរាសិនីករិយាផង ជាភោគរាសិនី- ករិយាផង ជាបដរាសិនីករិយាផង ជាទុទបត្តកិនីករិយាផង ជាទុកតចម្ក- ង់ករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង

១ ស្រី ១០ ចំពូក ហៅថាមានមូល ១០ រាវិយា ១០ ចំពូក ហៅថាមានមូល ១០ រូមមូល ទាំងពីរពូក ហៅថាមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ។

១៦០

វិធីយបិដកេ មហាវិវត្តោ

ភវិយា ច ធនជាហជា ថ បុប្ផត្តិកា ចាតិ បដិក្ក-
ណ្ណាតិ វីមិសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

ឧបាសិកា ធីដ្ឋិតំ ។

[១៦៥] បុរិសស្ស មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។

បុរិសស្ស បិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស

មាតា វិទេវា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ភាតា

ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ភតិជី ភិក្ខុំ

បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ញាតកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ

។ បេ ។ បុរិសស្ស តោត្តា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។

បុរិសស្ស សហធម្មិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ (បុរិសស្ស

បេយ្យលោ វិត្តាវេតព្វោ ។ ឧបាសិកា ធីដ្ឋិតំ យថា

បុរិមនយេន តថេវ វិត្តាវេតព្វំ^(១) ។

---

១ មធ្យមោត្តកេ បុរិសស្ស បេយ្យលោត្តកេយោ ធីមេ យោ ធី ហោត្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ជាធាតុជាហេតុវិយាផល ជាមុហុត្តិកាករិយាផល នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុនោះក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ (ត្រូវអាចគ្គិសន្យាទិសស ។

ឧកោតទូក ចប់ ។

(១៦៥) មួយបុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ឥតុកបុរសបញ្ជូនភិក្ខុ
ទៅ ។ បេ ។ មួយឥតុកបុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ បងប្អូនប្រុសរបស់
បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ បងប្អូនស្រីរបស់បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។
ពួកញាតិរបស់បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ពួកគោត្ររបស់បុរស
បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ពួកជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារបស់បុរសបញ្ជូន
ភិក្ខុទៅ ។ (សេចក្តីបំប្រញាអំពីរឿងបុរស បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។
ឧកោតទូក^(១)ដែលព្រះសង្ឃតិកាចារ្យឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

---

១ ប្រើថា បទដាប់គ្នាដោយមូលទាំងពីរ ឯមូលទាំងពីរនោះគឺ ស្រី ១០ ចំពូកមានអាទុរក្ខិតា
ជាដើម ហៅថាមូល ១ ភរិយា ១០ ចំពូក មានធនក្តីតាជាដើម ហៅថាមូល ។ រួមមូលទាំងពីរនេះ
បូលគ្នាផាន័យ ១ ហៅថា ឧកោតទូក ។

១៦១

ឆេរសរណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ឆិក្ខេបបទានិ

[១៦៦] មាតុរក្ខិតតាយ មាតា កិក្ខុំ បហិណាតិ
កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្ម ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ រីមសតិ បច្ចាហាតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ មាតុរក្ខិតតាយ មាតា
កិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្ម
ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធន្ធាសិដិ កោតាសិដិ
បដាសិដិ ឌិទបត្តកិដិ ឌិកតច្ចម្ពជា ធាសិ ច
ករិយា ច កម្មការី ច ករិយា ច ធជាហជា
មហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ រីមសតិ បច្ចាហាតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ឆិក្ខេបបទានិ ។

[១៦៧] មាតុរក្ខិតតាយ មាតា កិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្ម ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កីតា
ច ធន្ធាសិដិ ចាតិ បដិក្កណាតិ រីមសតិ បច្ចាហាតិ

ធរសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

(១៦៦) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភូតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
ចូរជាធនក្តីតាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិ-
យាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភូតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក៏សិទ្ធិ-
ភិក្ខុយា ជាភោគក៏សិទ្ធិភិក្ខុយា ជាបដក៏សិទ្ធិភិក្ខុយា ជាទុទេបត្តកិទិភិក្ខុយា ជា
ទុកតចម្រុកភិក្ខុយា នឹងជាទាសីផងភិក្ខុយាផង ជាកម្មការីផងភិក្ខុយាផង
ជាធាបាជាភិក្ខុយា ជាមុហុត្តិកាភិក្ខុយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៦៧) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភូតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធនក៏សិទ្ធិភិក្ខុយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ

១៦៦

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិកង្កោ

អាមត្តិ សង្ឃាធិសេសស្ស ។ មាតុរត្តិកាយ មាតា
ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ
ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កីតា ច កោ-
តវាសិដិ ច ។ ធនក្កីតា ច បដវាសិដិ ច ។
ធនក្កីតា ច ឱទបត្តកិដិ ច ។ ធនក្កីតា ច
ឱកតច្ចម្ពជា ច ។ ធនក្កីតា ច ទាសី ច
ករិយា ច ។ ធនក្កីតា ច កម្មការី ច ករិយា
ច ។ ធនក្កីតា ច ធនាហជា ច ។ ធនក្កីតា
ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ វិមសតិ បច្ចាហរតិ
អាមត្តិ សង្ឃាធិសេសស្ស ។

ទណ្ឌញ្ញំ ។

[១៦៨] មាតុរត្តិកាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធន្តវាសិដិ
ច កោតវាសិដិ ច ។ បេ ។ ធន្តវាសិដិ ច មុហុត្តិកា ច ។

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

ត្រូវអាចត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភូតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា
នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក្តីភាគិយាផង ជាភោគវសិនិកិយាផង នៃបុរស
ឈ្មោះនេះទៅ ។ ជាធនក្តីភាគិយាផង ជាបដវសិនិកិយាផង ។
ជាធនក្តីភាគិយាផង ជាឧបត្តកិនិកិយាផង ។ ជាធនក្តីភាគិយាផង
ជាឧកតច្ចុម្ពវាគិយាផង ។ ជាធនក្តីភាគិយាផង នឹងជាទាសីផងកិយា
ផង ។ ជាធនក្តីភាគិយាផង នឹងជាកម្មការីផងកិយាផង ។ ជាធនក្តីភា
គិយាផង ជាធនជាហវាគិយាផង ។ ជាធនក្តីភាគិយាផង ជាមុហ្មត្តិកា
កិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់)វិញ ត្រូវអាចត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៦៤) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភូតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរ
ជាធនក្តីសិនិកិយាផង ជាភោគវសិនិកិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ
ទៅ ។ បេ ។ ជាធនក្តីសិនិកិយាផង ជាមុហ្មត្តិកាកិយាផង ។

១៦៧

តោសកល្លោ បញ្ចមសង្កាទិសេសស្ស ពុទ្ធចក្កាទិ

ធន្ទវាសិនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពុទ្ធចក្ក ។

មូលំ សង្កិតំ ។

[១៦៧] មាតុរក្កិតាយ មាតា ភិក្កុំ បហំណាតិ
កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា ច ។ បេ ។
មុហុត្តិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ ធិដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ទុម្ពលកំបិ យាវិវិមូលកំ កាតព្វំ ។

ធិទំ ទុសមូលកំ ។

[១៧០] មាតុរក្កិតាយ មាតា ភិក្កុំ បហំណាតិ
កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយោ ធនក្កិតា ច ធន្ទវាសិនី ច កោកវាសិនី ច

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីពទ្ធចក្កដាដើម

ជាធន្ទវសិនីភិយាផង ជាធនក្កតាកិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ២០ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៦៩) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភិក្ខុ បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជា មហុត្តិកាកិយាផង ជាធនក្កតាកិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ បេ ។ ជាមហុត្តិកាកិយាផង ជាធនក្កតាកិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ២០ ។

តាំងពីចក្កមានមូល ២ ដរាបដល់ចក្កមានមូល ៩ បណ្ឌិតតប្បីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ ដឹងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីទៅនេះ) ។

(១៧០) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភិក្ខុ បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក្កតាកិយាផង ជាធន្ទវសិនីភិយាផង ជាភោគវសិនីភិយាផង

១៦៤

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិកង្កោ

បដវាសិនី ច ឌីទបត្តកិនី ច ឌីភតតុមដា ច
នាសី ច ករិយា ច កម្មការី ច ករិយា ច
ឆដាហដា ច មហុត្តកា ចាតិ បដិទ្ធល្ហាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៧១] បិកុត្តតាយ បិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។
មាតាបិកុត្តតាយ មាតាបិករោ ភិក្ខុំ បហិណាទិ ។
ភាតុត្តតាយ ភាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ភតិទិវត្តតាយ
យ ភតិនី ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ញាតិវត្តតាយ
ញាតកា ភិក្ខុំ បហិណាទិ ។ កោតុត្តតាយ កោតា
ភិក្ខុំ បហិណាទិ ។ ធម្មវត្តតាយ សហធម្មិកា
ភិក្ខុំ បហិណាទិ ។ សារត្តាយ យេន បរិក្ខហិតា ហោតិ
សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ សបរិទ្ធល្ហាយ យេន ទ្ធល្ហា
ប្រឹតោ ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កង្ក កង្ក
ឥត្តន្ទាមំ ព្រហិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ឆនក្កតាតិ បដិទ្ធល្ហាតិ វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សបរិទ្ធល្ហាយ យេន ទ្ធល្ហា

នៃយប់ដំរី មហាវិវត្ត

ជាបដវសិនិកិរិយាផល ជាទុទេបត្តកិរិយាផល ជាទុកតបុគ្គលកិរិយាផល
នឹងជាទាសីផលកិរិយាផល នឹងជាកម្មការីផលកិរិយាផល ជាធជាហជា-
កិរិយាផល ជាមុហុត្តិកាភិរិយាផល នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

(១៧១) បិតារបស់ស្រីបិតុរិក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ មាតាបិតា
របស់ស្រីមាតាបិតុរិក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បងប្អូនប្រុសរបស់ស្រីភាតុ-
រិក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បងប្អូនស្រីរបស់ស្រីគតិនិរិក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។
ពួកញាតិរបស់ស្រីញាតិរិក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ពួកគោត្ររបស់ស្រី
គោត្តរិក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ពួកជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារបស់ស្រីធម្ម-
រិក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីដែលអ្នកណាបានប្រកាន់ទុកហើយ អ្នក
នោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលខ្លួនប្រកាន់ទុក (នោះ) ។ អាង្គដែល
ស្ដេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្ដេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រី
ដែលព្រះអង្គដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បតីត្រលោកដ៏ចំរើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចំរើន ចូរជាធនក្តីតាកិរិយា
នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រ-
ឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ អាង្គដែលស្ដេចអង្គណា

១៦៥

តេសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ខណ្ឌចក្កំ

វេបិតោ ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ឆ កន្ថេ
ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
ធន្តវាសិទិ កោតវាសិទិ បដវាសិទិ ទុំធមត្តតិទិ
ទុកតត្ថម្ភជា ទាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច
ភរិយា ច ធនជាហជា មហ្មត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ
វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

អំព្រេបបទាមំ ។

[១៧២] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ វេបិតោ
ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ឆ កន្ថេ ឥត្តន្ទាមំ
ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កីតា ច
ធន្តវាសិទិ ច ។ បេ ។ ធនក្កីតា ច មហ្មត្តិកា
តាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

ពោសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីទណ្ឌចក្ក

បានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់
បានដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បតីត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចំរើន ចូរជាធន្ទវាសិនិករិយា ជា
គោតវាសិនិករិយា ជាបដវាសិនិករិយា ជាធុបត្តកិនិករិយា ជាធុកតច្ចម្ភ-
ដាករិយា នឹងជាទាសីផលិករិយាផល នឹងជាកម្មការីផលិករិយាផល ជា
ធជាហនាករិយា ជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៧២) អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេច
អង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា
បតីត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាង
ដ៏ចំរើន ចូរជាធន្ទក្តីតាករិយាផល ជាធន្ទវាសិនិករិយាផល នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ។ បេ ។ ជាធន្ទក្តីតាករិយាផល ជាមុហុត្តិកាករិយាផល ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

១៦៦

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៧៣] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ បថិតោ
ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ឆ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភវិយា ធន្ធាសំនី ច
កោតាសំនី ច ។ បេ ។ ធន្ធាសំនី ច មុហុតិកា
ច ។ ធន្ធាសំនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណាតិ
វីមំសតិ បច្ចាហាតិ អាបតិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

ពុទ្ធហំ ។

មូលំ សង្កំ ។

[១៧៤] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ បថិតោ
ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ឆ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ
ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភវិយា មុហុតិកា ច ធនក្កិតា
ច ។ បេ ។ មុហុតិកា ច ធនាហាជា ចាតិ បដិក្កណា-
តិ វីមំសតិ បច្ចាហាតិ អាបតិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលំ ទិដ្ឋិតំ ។

ឯវី ទុមូលំបិ យាវទិមូលំ កាតព្វំ ។

វិន័យបំណិក មហាវិកង្គ

(១៧៣) អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចំរើន ចូរជាធួនវាសិនីភិយាផង ជាភោគវាសិនីភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ បេ ។ ជាធួនវាសិនីភិយាផង ជាមុហុត្តិភាភិយាផង ។ ជាធួនវាសិនីភិយាផង ជាធួនក្តីភាភិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាចត្តិ សង្ឃាទិសេស ។
ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគលំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៧៤) អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចំរើន ចូរជាមុហុត្តិភាភិយាផង ជាធួនក្តីភាភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិភាភិយាផង ជាធួនវាសិនីភិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាចត្តិ សង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

ពាំងពីចក្កមានមូល ២ ដរាបដល់ចក្កមានមូល ៧ បណ្ឌិតតប្បីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ និងបុរៈ ។

១៦៧

គោរពសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទំសេសស្ស ទសមូលកំ

តិទំ ទសមូលកំ ។

[១៧៥] សមរិទ្ធល្លាយ យេន ធន្លោ បរិភោ
ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កីតា ច
នន្តវាសិដិ ច កោគវាសិដិ ច បដវាសិដិ ច
ឡិទបត្តកិដិ ច ឡិកតបុត្តដា ច ទាសី ច ភរិយា ច
កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហដា ច មុហុតិកា
ចាតិ បដិក្កណាតិ រីមិសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទំសេសស្ស ។

[១៧៦] មាតុរក្ខតិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ រីមិសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទំសេសស្ស ។ មាតុរក្ខតិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភរិយា នន្តវាសិដិ កោគវាសិដិ បដវាសិដិ ឡិទបត្ត-
កិដិ ឡិកតបុត្តដា ទាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច

ធរសេន្តា សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីចក្ខុមានមូល ១០ ជាដើម

នេះចក្ខុមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីក្នុងខ្សែនេះ) ។

[១៧៥] អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណា បានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គ នោះបញ្ជូនភ័ក្ត្រទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី ឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចំរើន ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្តវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ជាឧបេក្ខកិនីករិយាផង ជាឧកតច្ចម្ភជាករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយាផង នឹងជាកម្មការីផង ករិយាផង ជាធរជាហជាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បឿនមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១៧៦] ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភ័ក្ត្រទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយានៃបុរស ឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បឿនមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភ័ក្ត្រទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជា ធន្តវាសិនីករិយា ជាភោគវាសិនីករិយា ជាបដវាសិនីករិយា ជាឧបេក្ខកិនីករិយា ជាឧកតច្ចម្ភជាករិយា នឹងជាទាសីផងករិយាផង នឹងជាកម្មការីផង

១៦៨

វិទយបិដកេ មហោវិរាដ្ឋោ

ករិយា ច ធនាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិគុណាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទនំ ។

[១៧៧] មាតុកុត្តិកា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ឆ កន្ថេ
ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កិកា
ច ធនុវាសិទិ ច ។ បេ ។ ធនក្កិកា ច មុហុត្តិកា
ចាតិ បដិគុណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌបក្កំ ។

[១៧៨] មាតុកុត្តិកា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ឆ
កន្ថេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ធនុវាសិទិ ច ភោគវាសិទិ ច ។ បេ ។ ធនុវាសិទិ ច
មុហុត្តិកា ច ។ ធនុវាសិទិ ច ធនក្កិកា
ចាតិ បដិគុណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធពក្កំ ។

មូលំ សន្និទ្ធី ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

ភិរិយាផង ជាធាតុហង់ភិរិយា ជាមុហុត្តិកាភិរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះ
ភិក្ខុកំទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៧៧) ស្រីមាតុរត្តិភាបញ្ញត្តិកុរិយា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីភិរិយាផង ជា
ធនកំសិរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនក្តីភិរិយាផង
ជាមុហុត្តិកាភិរិយាផង ភិក្ខុកំទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៧៨) ស្រីមាតុរត្តិភាបញ្ញត្តិកុរិយា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនកំសិរិយាផង
ជាភាគកំសិរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនកំសិរិ-
រិយាផង ជាមុហុត្តិកាភិរិយាផង ។ ជាធនកំសិរិយាផង ជាធនក្តីភា-
ភិរិយាផង ភិក្ខុកំទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះនាមូលដែលព្រះអំណាចព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ពុទ្ធបញ្ញ

(១៧៧) មាតុរត្តិតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ក-
រិយា មុហុត្តិកា ច ជនក្កិតា ច ។ បេ ។
មុហុត្តិកា ច ជជាហជា ចាតិ បដិក្កណាតិ
រិមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ទម្ងលកទីនិបិ ឯវំ កាតព្វានិ ។

ពិទិ ទសមូលកំ ។

(១៨០) មាតុរត្តិតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ជនក្កិតា ច ជន្តវាសិទិ ច កោតវាសិទិ ច
បដវាសិទិ ច ឡិទបន្តតិទិ ច ឡិកតចុម្ពជា ច
នាសិ ច ករិយា ច កម្មការី ច ករិយា ច
ជជាហជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ
រិមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៨ សិយាយអំពីពទ្ធចក្ក

(១៧៧) ស្រីមាតុរក្ខតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាធនក្តីភារិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយា ផង ជាធនជាហជាភារិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

ចក្កនេះសសមានចក្កមានមូល ២ ជាដើម បណ្ឌិតប្បវ្រឹធ្វើឲ្យដឹងចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

(១៨០) ស្រីមាតុរក្ខតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីភារិយាផង ជា ធនក្តីសិរិភារិយាផង ជាភោគវិសិរិភារិយាផង ជាបដវិសិរិភារិយាផង ជាឧបេត្តកិរិយាផង ជាឧកតច្ចមភារិយាផង នឹងជាទាសីផងភារិយា ផង នឹងជាកម្មការីផងភារិយាផង ជាធនជាហជាភារិយាផង ជាមុហុត្តិកា- ភារិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង មើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

វិទេយបិដកេ មហាវិរាដោ

[១៧១] បិរុក្ខុតា ភិក្ខុ បហំណាតិ ។

មាតាបិរុក្ខុតា ភិក្ខុ បហំណាតិ ។ ភាគុក្ខុតា

ភិក្ខុ បហំណាតិ ។ ភតិដីរក្ខុតា ភិក្ខុ បហំណាតិ ។

ញាតិក្ខុតា ភិក្ខុ បហំណាតិ ។ តោត្តក្ខុតា ភិក្ខុ

បហំណាតិ ។ ធម្មក្ខុតា ភិក្ខុ បហំណាតិ ។

សារក្ខា ភិក្ខុ បហំណាតិ ។ សមរិទ្ធល្លា ភិក្ខុ

បហំណាតិ កច្ច កន្លៃ ឥន្ទន្ទាមំ ព្រហ្ម ហោមិ

ឥន្ទន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្ខតាតិ បដិគ្គណាតិ វីម-

សតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

សមរិទ្ធល្លា ភិក្ខុ បហំណាតិ កច្ច កន្លៃ ឥន្ទន្ទាមំ

ព្រហ្ម ហោមិ ឥន្ទន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្ខតាសិដិ

កោក្ខតាសិដិ បដក្ខតាសិដិ ឱទ្ធបត្តិកិដិ ឧកតច្ចុម្ពជា

នាសិ ច ភរិយា ច កក្ខតាវី ច ភរិយា ច

ធនជាហជា ឧហុត្តិកាតិ បដិគ្គណាតិ វីមសតិ បច្ចា-

ហរតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

និរោធបទានំ ។

វិធម្មបិដក បញ្ចវិវក្ខន្ធ

(១៨១) ស្រីបតីភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីមាតាបតីភូតាបញ្ជូន
ភិក្ខុទៅ ។ ស្រីភាគុភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីភតិវិភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។
ស្រីញាតិភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីគោតុភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រី
ធម្មភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីសារក្ខាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីសបរិទណ្ហា
បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រស
ឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្កតាភិក្ខុ របស់បុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវភាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ស្រីសបរិទណ្ហាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្កតាភិក្ខុ ជា
គោតវសិទ្ធិភិក្ខុ ជាបដវសិទ្ធិភិក្ខុ ជាទុទេបត្តកិទិភិក្ខុ ជាទុកិកបុម្ភ-
ជាភិក្ខុ នឹងជាទាសីផងភិក្ខុផង នឹងជាកម្មការីផងភិក្ខុផង ជាធម្មាហ-
ជាភិក្ខុ ជាមុហុត្តិកាភិក្ខុ នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវភាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ។

និរុទ្ធបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

១៧១

ឃោសកល្លោ បញ្ចមសង្កាទិសេ ទណ្ឌបញ្ជី

[១៧២] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ធនក្កីតា ច ធន្ឋវាសីនិ ច ។ បេ ។ ធនក្កីតា
ច មុហុត្តិកា ពាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចា-
ហារតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌបញ្ជី ។

[១៧៣] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ធន្ឋវាសីនិ ច កោតវាសីនិ ច ។ បេ ។ ធន្ឋវាសីនិ
ច មុហុត្តិកា ច ។ ធន្ឋវាសីនិ ច ធនក្កីតា
ពាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្កាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធបញ្ជី ។

មូលំ សន្តិធំ ។

[១៧៤] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
មុហុត្តិកា ច ធនក្កីតា ច ។ បេ ។ មុហុត្តិកា ច

គោរសកណ្តា សង្ឃទំសេសទី៥ ឆ័យាយអំពីទណ្ឌចក្កដាដើម

(១៨២) ស្រីសបរិទណ្ឌាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីភាគិយាផង ជាធនក្តីសិរីភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនក្តីភាគិយាផង ជាមុហុត្តិភាគិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទំសេស ។ ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៨៣) ស្រីសបរិទណ្ឌាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីសិរីភិយាផង ជាភោគក្តីសិរីភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនក្តីសិរីភិយា ផង ជាមុហុត្តិភាគិយាផង ។ ជាធនក្តីសិរីភិយាផង ជាធនក្តីភាគិយា ផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទំសេស ។ ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៨៤) ស្រីសបរិទណ្ឌាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាមុហុត្តិភាគិយាផង ជាធនក្តីភាគិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិភាគិយាផង

១៧៤

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឆដាហដា ចាតិ បដិក្កណាតិ វីម័សតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ទុម្ពលកាទិទិ ឯវមេវ កាតញ្ចនិ ។

តិទំ ទូលមូលកំ ។

[១៨៥] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កុច្ឆ
កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
ឆនក្កីតា ច ឆន្ទវាសិនិ ច កោតវាសិនិ ច បដវាសិនិ
ច ឧទបត្តកិនិ ច ឱកតច្ចម្ពជា ច នាសី ច ភរិយា
ច កម្មការី ច ភរិយា ច ឆដាហដា ច មុហុតិកា
ចាតិ បដិក្កណាតិ វីម័សតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្វំ ចក្កចេយ្យាលំ និដ្ឋិតំ ។

[១៨៦] បដិក្កណាតិ វីម័សតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បដិក្កណាតិ វីម័សតិ ឆប្បច្ឆាហារតិ

វិនយបិណ្ឌ មហាវិវាទ

ជាធាបាជាភិកាយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

ចក្កមានមូល ២ ជាដើម ចក្កធម្មប្បវេណីចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីនៅនេះ) ។

[១៨៥] ស្រីសហទណាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីភិកាយាផង ជា
ធនក្តីសិរីភិកាយាផង ជាភោគក្តីសិរីភិកាយាផង ជាបដក្តីសិរីភិកាយាផង
ជាឧបត្តក្តីសិរីភិកាយាផង ជាធុកកច្ចុម្ពភិកាយាផង នឹងជាទាសីផងភិកាយា
ផង នឹងជាកម្មការីផងភិកាយាផង ជាធាបាជាភិកាយាផង ជាមុហុត្តិកា-
ភិកាយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កយេយ្យលត្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

[១៨៦] ភិក្ខុទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល តែមិនបានវិលមក (ប្រាប់) វិញ

១៧៣

តោសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ខណ្ឌបញ្ចវ

អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បដិក្កណាតិ ន វីមសតិ
បច្ចាហាតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បដិក្កណាតិ
ន វីមសតិ នប្បច្ចាហាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ នប្ប-
ដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
នប្បដិក្កណាតិ វីមសតិ នប្បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ នប្បដិក្កណាតិ ន វីមសតិ បច្ចាហាតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ នប្បដិក្កណាតិ ន វីមសតិ
នប្បច្ចាហាតិ អនាបតិ ។

[១៨៧] បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អាណាបេតិ
កច្ចដ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមសថាតិ សព្វេ បដិ-
ក្កណាតិ សព្វេ វីមសន្តិ សព្វេ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
អាណាបេតិ កច្ចដ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមសថាតិ សព្វេ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ គិយាយអំពីអាបត្តិវា

ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ ភិក្ខុទទួលពាក្យ រួចមិនបាននិយាយល្បួងមើល ឡើយ ត្រានៃតែត្រឡប់មក(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ ភិក្ខុ ទទួលពាក្យ តែមិនបាននិយាយល្បួងមើល មិនបានត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមិនទទួលពាក្យ តែបាននិយាយល្បួង មើល ហើយនាំសេចក្តីមក(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ ភិក្ខុ មិនបានទទួលពាក្យ តែបាននិយាយល្បួងមើល ហើយមិនបានត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមិនបានទទួលពាក្យ មិនបាននិយាយល្បួងមើល តែបាននាំសេចក្តីមក(ប្រាប់) ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខ ។ ភិក្ខុមិនទទួលពាក្យ មិនបាននិយាយល្បួងមើល មិនបានត្រឡប់ មក(ប្រាប់) វិញទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៨៧) បុរសបង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ ក៏ទទួលពាក្យ ភិក្ខុទាំងអស់និយាយល្បួងមើល ភិក្ខុទាំងអស់នាំសេចក្តី មក(ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់(នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរស បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់ អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ

វិសយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

បដិគ្គណ្ណានិ សព្វេ វីមសន្តិ ឯកំ បច្ចាហារាបេន្តិ អាបត្តិ
សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ សម្ពហុលេ
ភិក្ខុ អាណាបេតិ កច្ចដ កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ ឥត្តិ
វីមសថាតិ សព្វេ បដិគ្គណ្ណានិ ឯកំ វីមសាបេត្វា
សព្វេ បច្ចាហារន្តិ អាបត្តិ សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អាណាបេតិ កច្ចដ កន្លេ
ឥត្តញ្ញាមំ ឥត្តិ វីមសថាតិ សព្វេ បដិគ្គណ្ណានិ ឯកំ
វីមសាបេត្វា ឯកំ បច្ចាហារាបេន្តិ អាបត្តិ សព្វេសំ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ
កច្ច កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ ឥត្តិ វីមសាតិ បដិគ្គណាតិ
វីមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
បុរិសោ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ
ឥត្តិ វីមសាតិ បដិគ្គណាតិ វីមសតិ អន្លេវាសី
បច្ចាហារាបេតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុទាំងអស់ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយបានឲ្យភិក្ខុមួយរូបវិលមក
(ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ
បានឲ្យភិក្ខុមួយរូបទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយភិក្ខុទាំងអស់ក៏វិលមក
(ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
អង្គទៅនិយាយល្បួងនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ បាន
ចាត់ភិក្ខុមួយរូបឲ្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយឲ្យភិក្ខុមួយរូបទាំងអស់
មក (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
បង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹង
ស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយវិលមក
(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយប្រឹក្សានិស្ស្រឺវិល
មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា

១៧៥

ធរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិវាពា

កិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ឆ កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមសាតិ
បដិក្កណាតិ អន្លោវាសី វីមសាបេត្វា អត្តនា បច្ឆាហារតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បុរិសោ កិក្ខុំ អាណាបេតិ
កច្ឆ កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមសាតិ បដិក្កណាតិ
អន្លោវាសី វីមសាបេតិ អន្លោវាសី វីមសិត្វា ពហិច្ឆា
បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ ឧកិច្ចំ ឪល្លច្ចយស្ស ។

[១៧៨] កច្ឆន្តោ សម្មាទេតិ អាគច្ឆន្តោ វីសំវាទេតិ

អាបត្តិ ឪល្លច្ចយស្ស ។ កច្ឆន្តោ វីសំវាទេតិ អាគច្ឆន្តោ
សម្មាទេតិ អាបត្តិ ឪល្លច្ចយស្ស ។ កច្ឆន្តោ សម្មាទេតិ
អាគច្ឆន្តោ សម្មាទេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
កច្ឆន្តោ វីសំវាទេតិ អាគច្ឆន្តោ វីសំវាទេតិ អនាបត្តិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីអាបត្តិវា

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ រួចប្រើកូនសិស្សឲ្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
វិលមក (ប្រាប់) ដោយខ្លួនឯងវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួង
មើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ បានប្រើកូនសិស្សឲ្យទៅ
និយាយល្បួងមើល ឯកូនសិស្សនោះបាននិយាយល្បួងមើល ហើយក៏
ត្រឡប់មកទៅប្រាប់បុរសដើមក្រៅពីអាចារ្យដែលប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងើយទាំងពីររូប ។

(១៨៨) ភិក្ខុទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
ប្រាប់វិញដោយពាក្យកុហក^(១) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ ភិក្ខុកាលទៅមិន
ទទួលបង្គាប់ តែបាននិយាយល្បួងផង វិលមកប្រាប់វិញផង ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងើយ ។ ភិក្ខុកាលទៅក៏បានទទួលពាក្យបង្គាប់ និយាយល្បួងមើល
ហើយវិលមកប្រាប់វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុកាលទៅក៏មិន
បានទទួលបង្គាប់ កាលមកមិននាំដំណឹងមកប្រាប់វិញ មិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។

១ តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថាថា មិនបានវិលមកប្រាប់វិញទេ ។

១៧៦

វិទ្យបិដកេ មហាវិភង្កោ

[១៨៧] អនាបត្តិ សង្ឃស្ស វា ចេតិយស្ស
វា គិលានស្ស វា ករណីយេន គច្ឆតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

[១៨៨] សុត្តា មតា ច និក្ខន្តា
អនិក្ខតិ ឥត្តបណ្ណតា
កលហំ កត្វាន សម្មោទិ
សព្វារត្តព្វ បណ្ណកេតិ ។

[១៨៩] តេន ខោ ថន សមយេន អញ្ញតរោ
បុរសោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ គច្ឆ កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វិមសាតិ ។ សោ គច្ឆា មនុស្ស
បុត្តិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។ សុត្តា កន្លេតិ ។ តស្ស
កុក្កុប្បំ អហោសិ កប្បិ ទុខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ
អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ កករតោ វិភម្មត្តំ អាវោចេសិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្សតិ ។

វិទេយបិដក មហាវិក្កង

(១៨៧) ភិក្ខុវេលទៅ (កាន់សំណាក់ស្រីនឹងប្រុស) ដោយភិក្ខុ
វេលត្រូវធ្វើ ចំពោះសង្ឃក្តី ចំពោះចេតិយក្តី ចំពោះបុគ្គលលក្ខណ៍ក្តី
ភិក្ខុឆត ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៨៨) (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែវេលនឹង
សំដែងតទៅ ដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

រឿងស្រីដេកលក់ រឿងស្រីស្លាប់ រឿងស្រីចេញពីលំនៅទៅ
រឿងប្រុសច្រឡំជាស្រី រឿងស្រីខ្ចីយ រឿងឈ្មោះគ្នា ភិក្ខុ
បាននិយាយផ្សះផ្សា រឿងភិក្ខុនាំការឲ្យមនុស្សខ្ចីយ ។

(១៨៩) សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុ
នោះក៏ទៅហើយសួរមនុស្សទាំងឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។
មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា នាងនោះដេកលក់ទៅហើយ លោកម្ចាស់ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយដឹង ។
ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

១៧៧

ពេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស វិនិកវិក្កុ

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ប្បុរសោ អញ្ញតរំ
កិក្កំ អាណាបេតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមំសាតិ ។
សោ កន្ធា មនុស្សំ បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។
មតា កន្លេតិ ។ តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសំ ។ បេ ។
អនាបតិ កិក្កុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្កជស្សា-
តិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
ប្បុរសោ អញ្ញតរំ កិក្កំ អាណាបេតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមំសាតិ ។ សោ កន្ធា មនុស្សំ
បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។ ជិក្កន្ទា កន្លេតិ ។ បេ ។
អជិត្តំ កន្លេតិ ។ បេ ។ ឥត្តិបណ្ណកា កន្លេតិ ។
តស្ស កុក្កច្ឆំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបតិ កិក្កុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្កជស្សាតិ ។

តែរសកណ្តូ សង្ឃ ទិសេសទី ៥ វិនិច្ឆ័យ

សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
លោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ទៅ ហើយសួរ
មនុស្សទាំងឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយ
ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ស្រីនោះស្លាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់
បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួង
មើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ទៅ ហើយសួរមនុស្សទាំង-
ឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា
នាងនោះចេញពីទីនេះទៅហើយ លោកម្ចាស់ ។ បេ ។ មនុស្សនោះ
មិនមែនជាស្រីទេ លោកម្ចាស់ ។ បេ ។ មនុស្សនោះជាស្រីឡើយទេ
លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិទុក្ខដ ។

១៧៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

[១៧២] តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា
សត្តិ សាមីកេន សហ កណ្ណិកា មាតុយំ អគមាសិ ។
កុល្យបកោ ភិក្ខុ សម្មោទនីយំ អកាសិ ។ តស្ស
កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អលំវចនីយា ភិក្ខុតិ ។
នាលំវចនីយា ភកវតិ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ នាលំវច-
នីយេតិ ។

[១៧៣] តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា
ភិក្ខុ បណ្ណាកេ សញ្ជាតំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កុក្កច្ឆំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ សជ្ឈទិសេសស្ស
អាបតិ ថុល្លច្ឆយស្សាតិ ។

បញ្ចមសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

[១៧២] សម័យនោះឯង ស្រីម្នាក់ឈ្មោះគ្នានឹងប្តីហើយរត់ទៅ
ផ្ទះម្តាយ ។ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលបាននិយាយផ្សះផ្សា ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា
ម្តាលភិក្ខុស្រីនោះប្តីបានលែងលះគ្នាដាច់ខាតហើយឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនទាន់លែងដាច់ទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់ថា ម្តាលភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិទេ ព្រោះគេមិនទាន់លែងគ្នា
ដាច់ខាត ។

[១៧៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំការ
ឲ្យមនុស្សឆ្លើយទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្តាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទ័សេសទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។

សង្ឃទ័សេស ទី៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋិសង្ឃទិសេសំ

[១៧៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា រាជគហោ
វិហារតិ វេទ្យុវេន កលន្តកនិវាបេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អាឡុវិកា^(១) ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយោ
កុដិកាយោ^(២) កាវហេន្ទិ អស្សាមិកាយោ អត្តទ្កេ
សិកាយោ អប្បមាណិកាយោ ។ តាយោ ន និដ្ឋានំ
កច្ឆន្តិ ។ តេ យាចនពហុលា វិញ្ញតិពហុលា វិហារនិ
ប្បុសំ ទេថ ប្បុសត្តករំ ទេថ តោណំ ទេថ សកដំ
ទេថ វាសំ ទេថ ជវសុំ ទេថ កុហារំ ទេថ កុទ្ធាលំ
ទេថ និទានំ ទេថ វល្លំ ទេថ វេទ្យុំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ
បព្វជិ ទេថ តិណំ ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ ។ មនុស្សា
ឧបទុតា យាចនាយ ឧបទុតា វិញ្ញតិយា ភិក្ខុ ទិស្វា
ឧត្ថិដ្ឋនិបិ ឧត្តសនិបិ បលាយនិបិ អញ្ញេនបិ កច្ឆន្តិ
អញ្ញេនបិ មុខំ ករោនិ ទ្វារបិ ជកេនិ តារិបិ ទិស្វា
បលាយនិ ភិក្ខុតិ មញ្ញមាណា ។

---

១ ឧ. ម. អាឡុវិកា ។ ២ ឧ. ម. សំយាចិកាយោ កុដិយោ ។

សង្ឃទិសេសទី ៦

(១៧៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានដោត ទ្រង់គង់នៅ
វត្តវេជ្ជវន កលន្ទកនិវេសន្តាន (កន្លែងដែលស្តេចប្រទានអភ័យនឹងចំណី
ដល់សត្វកវ័ន្ត) ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែន
ពាឡវី ប្រើគេឲ្យសាងនូវកុដិទាំងឡាយ ដែលមានគ្រឿងឧបករណ
(គ្រឿងប្រដាប់សង្កេត) សូមពិគេមកខ្លួនឯង ឥតមានទាយកជាម្ចាស់
របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ ។ កុដិទាំងនោះ
មិនទាន់សម្រេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចេះវតសូមញឹក ។ ញាយ ។ ដោយ
ពាក្យសូមថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យ
គោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកំបិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យជើង ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្លិ ឲ្យ
បុស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាប្លង ឲ្យស្មៅដំណែកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត (ដល់
យើងទាំងឡាយ) ។ ពួកមនុស្សដែលភិក្ខុទាំងនោះចេះវតបៀតបៀន
ដោយការសូមញឹកញាយហួសពេក លុះដល់ឃើញពួកភិក្ខុហើយ ក៏ភ្ញាក់
ផ្អើលខ្លះ តក់ស្លុតខ្លះ លបរត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ បែរមុខទៅទី
ដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ សូម្បីគ្រាន់តែឃើញពូថៅគោញ្ញីទាំងឡាយក៏គេចរត់
ដោយស្មានថាជាពួកភិក្ខុ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៧៥] អថខោ អាយស្មា មហាកស្សនោ រាជ-
កហោ វស្សំ វត្តោ យេន អាឡិយំ តេន បក្កាមិ
អនុបុត្រេន ចារិកំ ចរមាណោ^(១) យេន អាឡិយំ
តនវសិ ។ តត្រ សុទំ អាយស្មា មហាកស្សនោ
អាឡិយំ វិហារតិ អត្តាឡិយំ ចេតិយេ ។ អថខោ
អាយស្មា មហាកស្សនោ បុព្វន្ទ្រាសមយំ ជិវាសេត្តា
ចន្ទិយិវមាណាយ អាឡិយំ ចិណ្ណាយ ចារិសិ ។
មនុស្សា អាយស្មន្តំ មហាកស្សនំ បស្សិត្តា
ឧត្តិដ្ឋនិបិ ឧត្តសនិបិ បលាយនិបិ អត្តោនិបិ តថនិ
អញ្ញេនិបិ មុខំ ករោនិ ទ្វារិបិ ថតេនិ ។ អថខោ
អាយស្មា មហាកស្សនោ អាឡិយំ ចិណ្ណាយ ចរិត្តា
បច្ឆាកតំ ចិណ្ណោចាតប្បដក្កន្តោ កិក្ខុ អាមន្តេសិ បុព្វាយំ
អារុសោ អាឡិយំ សុកិក្ខុ អហោសិ សុលកចិណ្ណា
សុករា ឧញ្ញោន បក្កហោន យាបេតុំ ឯកវហិ ខោ^(២)
បាយយំ អាឡិយំ ទុតិក្ខុ ទុល្លកចិណ្ណា ន សុករា
ឧញ្ញោន បក្កហោន យាបេតុំ កោ នុ ខោ អារុសោ

១ ព័ទ្ធ ពាវទុយំ សព្វត្ថ ឧ ទិស្សនិ ។ ២ ឧ. ម. យោត្តកេសុ អយំ ចរេវោ ឧ យោតិ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

(១៧៥) ខណៈនោះ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ គង់ចាំវស្សា
ក្នុងគ្រឿងរាជគ្រឹះ (គ្រប់វត្តមាន) ហើយ ក៏និមន្តចេញទៅឯដែនអាឡវី
ត្រេចទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡវីនោះ ។ មាន
សេចក្តីដំណាលថា ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ សម្រេចឥរិយាបថ
នៅនាអគ្គាឡវីចេតិយក្នុងដែនអាឡវីនោះ ។ គ្រានោះជាវេលាព្រឹក ព្រះ
មហាកស្សបដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀងទ្រង់បាត្រនឹងចិញ្ចឹមទៅកាន់ដែន
អាឡវីដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញព្រះមហាកស្សប
ដ៏មានអាយុ ក៏ភ្ញាក់ផ្អើលខ្លះ តក់ស្លុតខ្លះ លបរត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ
បែរមុខទៅទីដទៃខ្លះ ចិញ្ចឹមផ្ទះខ្លះ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ
គ្រាប់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងដែនអាឡវីធ្វើកត្តកិច្ចស្រេចហើយ ដល់កាលជា
ខាងក្រោយអំពីកត្តកិច្ច ក៏ហៅពួកភិក្ខុមកហើយសួរថា ម្ចាស់លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយ កាលពីដើមដែនអាឡវីនេះសម្បូរណិចង្គ្រន់ បិណ្ឌបាត
បានងាយ ងាយនឹងព្យាយាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិត ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ដែន
អាឡវីនេះ ប្រែជាភ្នំតូក្រ បិណ្ឌបាតបានដោយកម្រ លំបាកនឹងព្យា-
យាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិតទៅវិញ ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ

១៨១

ពោសកណ្តោ ធន្តិសង្ឃទិសេសស្ស អាឡារិកិក្ខុវត្ថុ

ហេតុ កោ ចច្ចយោ យេនាយំ អាឡារិ ទុត្តក្ខា
ទុល្លភិយណ្ណា ន សុករា ឧញោន ចត្តហោន យោ-
មេតុន្តិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហា-
កស្សបស្ស ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។

(១៧៦) អថទោ ភកវា រាជគហោ យថាភិវន្តិ
វិហារិត្វា យេន អាឡារិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ
អនុបុត្រេន ចារិកំ ចរមាទោ យេន អាឡារិ តទវសវិ ។
តត្រិ សុទំ ភកវា អាឡារិយំ វិហារតិ អត្តាឡារិ
ចេតិយេ ។ អថទោ អាយស្មា មហាកស្ស-
បោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមត្តំ និសីទិ ។ ឯតមត្តំ
ចិសីន្នោ ទោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អថទោ ភកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី មករាយោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាមេត្វា
អាឡារិកេ ភិក្ខុ បដិប្បន្តិ សច្ចំ កិរ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
សញ្ញាចិកាយោ កុដិកាយោ កាវាមេថ អស្សា-
មិកាយោ អត្តទេសិកាយោ អប្បមាណិកាយោ

តេរលកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ រឿងកិច្ចនៅក្នុងដែនអាឡវី

អ្វីហ្ន៎ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យដែនអាឡវីនេះប្រែជាភ័ក្ត្រក្បូរ
បិណ្ឌបាតបានដោយកម្រ លំបាកនឹងព្យាយាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិតទៅ
វិញ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះពិតរឿងនុះដល់ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ។

(១៧៦) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះគួរ
ដល់ពុទ្ធអធិបតី ហើយក៏យាងចេញទៅឯដែនអាឡវី យាង
ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡវីនោះ ។ មាន
សេចក្តីដំណាលថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថនៅនា
អគ្គាឡវីចេតិយក្នុងដែនអាឡវីនោះ ។ ខណៈនោះ ព្រះមហាកស្សប
ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយខាងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សម-
គួររួចហើយ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុបានក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់ត្រាស់សួររហូតដល់ភិក្ខុដែន
អាឡវីថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នករាល់គ្នាឲ្យគេធ្វើខ្ញុំកុដិ
ទាំងឡាយដែលមានគ្រឿងបករណ៍សូមអំពីគេមកដោយខ្លួនឯង មិន
មានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ

វិទយចំដកេ មហារិកង្កោ

តាយោ ន និដ្ឋានំ កច្ឆន្តិ តេ តុម្ភេ យាចនពហុ-
លា វិញ្ញាតិពហុលា វិហារេ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្តការំ
ទេថ តោណំ ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ
ជរសុំ ទេថ កុហរី ទេថ កុណ្ណាលំ ទេថ និទានំ
ទេថ វល្លំ ទេថ វេទ្យំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ បព្វដំ
ទេថ តិណំ ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ មនុស្សា
ឧបទ្កតា យាចនាយ ឧបទ្កតា វិញ្ញាតិយា ភិក្ខុ ទិស្វា
ឧត្ថិដ្ឋនិបិ ឧត្ថិសនិបិ បណាយនិបិ អញ្ញានិបិ កច្ឆន្តិ
អញ្ញានិបិ មុទំ ករោន្តិ ទ្វារិបិ ជកេន្តិ ការិបិ ទិស្វា
បណាយនិ ភិក្ខុតិ មពាមាណតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។
វិករហិ តុទ្ធោ ភគវា អននុច្ឆរិកំ មោយបុរិសា ។ បេ ។
អករណីយំ កដំ ហិ ឆាម តុម្ភេ មោយបុរិ-
សា សព្វាចិកាយោ កុដិកាយោ កាវាបេស្ស្រថ
អស្ស្រិកាយោ អត្ថទ្កេសិកាយោ អប្បមាណិកាយោ
តាយោ ន និដ្ឋានំ កច្ឆន្តិ តេ តុម្ភេ យាចនពហុលា
វិញ្ញាតិពហុលា វិហារិស្ស្រថ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្តការំ
ទេថ តោណំ ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ

វិធីបំណិក មហាវិភង្គ

កុដិទាំងនោះមិនទាន់សម្រេច អ្នករាល់គ្នាចេះតែសូមគេញយៗ ថា អ្នក
ទាំងឡាយចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ
ឲ្យកំបិត ឲ្យតូបៅ ឲ្យដឹង ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្លី ឲ្យបូស្សី
ឲ្យស្មៅយ៉ាបូង ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត ពួកមនុស្ស
ដែលអ្នកទាំងឡាយចេះតែប្រៀតប្រៀនដោយការសូមញឹកញយហួសពេក
លុះដល់ឃើញភ្នំទាំងឡាយហើយ ក៏ភ្ញាក់ផ្អើលខ្លះ ភក់ស្កុតខ្លះ លប
រត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ ថែរមុខទៅទីដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ សម្បូរគ្រាន់
តែឃើញនូវគោញីទាំងឡាយហើយសំគាល់ថាភ្នំ ក៏គេចរត់ទៅ សេចក្តី
នេះពិតមែនឬ ។ ភ្នំទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង-
ឡាយ ដំណើរនេះមិនសមគួរទេ ។ បើ មិនមែនជាកិច្ចដែលត្រូវធ្វើទេ ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមបើ អ្នកឯងរាល់គ្នាប្រើគេឲ្យសាងកុដិទាំង-
ឡាយ ដែលមានគ្រឿងឧបករណ៍សូមពីគេមកខ្លួនឯង ឥតមានទាយកជា
ម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ កុដិទាំងនោះមិនទាន់
សម្រេច អ្នកទាំងឡាយចេះតែសូមញយៗដោយពាក្យសូមថា អ្នកទាំង-
ឡាយចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកំបិត

១៨៣

កេរសកល្លោ ធន្ទិសង្ឃទិសេសស្ស មណិកណ្ណនាគរាជវង្ស

ដរសុំ ទេដ កុហរិ ទេដ កុធាលំ ទេដ និទានំ ទេដ
វល្លិ ទេដ វេជ្ជិ ទេដ មុញ្ញំ ទេដ បព្វជំ ទេដ តិណំ
ទេដ មត្តិកំ ទេដាតិ ទេតំ មោយបុរិសា អុប្បសន្នាធំ
វា បសាទាយ ។ បេ ។ អញ្ញាជត្តាយាតិ ។ អថទោ
កកវា អាជ្ឈវិកេ ភិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិករ-
ហិត្វា ។ បេ ។ ភិក្ខុធំ តទនុច្ឆរិកំ តទនុលោមិកំ
ធម្មំ កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ^(១) ។

(១៧៧) ក្ខតបុព្វំ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ភាតរោ ឥសិយោ
កង្កំ ទទី ឧបនិស្សាយ វិហរិសុ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
បណិកល្លោ នាគរាជា កង្កំ ទទី ឧត្តរិត្វា យេន
កនិដ្ឋោ ឥសិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កនិដ្ឋំ ឥសិ
សត្តកុតំ កោកេហិ បរិកុបិត្វា ឧបរិ មុទ្ធនិ មហានិ
ដណំ ករិត្វា អដ្ឋាសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ កនិដ្ឋោ
ឥសិ តស្ស នាគស្ស ភយា តិសោ អហោសិ លូទោ
ទុព្វលោ ឧប្បណាប្បណា កដាតោ ធម្មនិសន្តតតតោ ។

---

១ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិទរហិត្វា ធម្មំ កងំ កត្វា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិកំ ខ. ម. ហេត្តកេសុ ទិស្សតិ ។

តែវសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៦ រឿងមណីកណ្តាធាតវាជ

ឲ្យពូថៅ ឲ្យជីង ឲ្យចប ឲ្យពន្ធាក ឲ្យវល្លី ឲ្យបុស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាប្លូង
ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត (ដល់យើងទាំងឡាយ
ប្រាសមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះ
ថ្ងាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្ងា (នោះ) ទេ ។ បេ ។ មាន
តែនាំឲ្យខូចចិត្ត ដល់ជនទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្ងាហើយ ។
ត្រា នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលពួកភិក្ខុដែលអាឡូវីដោយអនេក-
បរិយាយ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់សំដែងធម្មិកថាតាមសមគួរដល់ហេតុនោះ ។
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ហៅពួកភិក្ខុមកហើយ (ត្រាស់ថា) ។

(១៧៧) ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលពីដើមមានឥសីពីរនាក់
ជាបងប្អូននឹងគ្នាសំណាក់នៅអាស្រ័យនឹងស្ទឹងគង្គិ ។ ប្រាសភិក្ខុទាំង-
ឡាយ វេលានោះ មានសេចនាគមួយឈ្មោះមណីកណ្តា ឡើងមកអំពី
ស្ទឹងគង្គិហើយចូលមករកឥសីជាប្អូន លុះចូលមកដល់ហើយក៏ទ្រង់
ឥសីប្អូនដោយរក្ខន ៧ ដុំហើយបើកពពាវដ៏ធំប៉ាន់ពីខាងលើស្ទឹងនៃឥសី
ប្អូននោះ ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រា នោះ ឥសីប្អូនហេតុ
តែមានសេចក្តីខូចអំពីនាគនោះក៏ចេះតែស្តឹងស្តមសៅហ្មង មានសម្បុរ
ពេក្រក់ កើតទៅជាពេកល្បឿនស្នេកស្នាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ ។

វិសយបិដក មហាវិរដ្ឋោ

អន្តសា ខោ ភិក្ខុវេ ជេដ្ឋោ ឥសី កនិដ្ឋំ ឥសី
កិសំ ល្ងខំ ធុត្ថុណាំ ឧប្បណ្ណប្បណ្ណកជាតំ ធម-
និសន្តតកត្តំ ទិស្វាន កនិដ្ឋំ ឥសី ឯតទរោច កិស្ស
ត្ថំ កោ កិសោ ល្ងខោ ធុត្ថុណោ ឧប្បណ្ណប្បណ្ណ-
កជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។ ឥធម មេ កោ
មណិកណ្ណោ ឆាករាជា កន្តំ ននី ឧត្តរិត្តា យេដាហំ
តេនុបសដ្ឋមិ ឧបសដ្ឋមិត្តា មំ សត្តក្ខត្តំ កោកេហិ
បរិក្ខិបិត្តា ឧបរិ មុន្ននិ មហាន្តំ ដណំ ករិត្តា អដ្ឋាសិ
តស្សាហំ កោ ឆាកស្ស កយា កិសោ ល្ងខោ ធុត្ថុ-
ណោ ឧប្បណ្ណប្បណ្ណកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។
ឥច្ឆសិ បន ត្ថំ កោ តស្ស ឆាកស្ស អឆាកមន្តិ ។ ឥ-
ន្ទាមហំ កោ តស្ស ឆាកស្ស អឆាកមន្តិ ។ អមិ បន
ត្ថំ កោ តស្ស ឆាកស្ស កិញ្ចំ បស្សសីតិ ។ បស្សាម-
ហំ កោ មណិមស្ស កណ្ណោ បិលន្តនន្តិ ។ តេនហិ
ត្ថំ កោ តំ ឆាកំ មណី យោច មណី មេ កោ ទេហិ
មណិឆា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្ណោ

វិសេសបិដក មហាវិកង្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីជាបង បានឃើញឥសីប្អូន ស្នាំងស្នមសៅហ្មង
មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជាពេគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយ
សរវៃស លុះឃើញហើយក៏សួរទៅឥសីប្អូនថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ហេតុអ្វី
ក៏អ្នកស្នាំងស្នមសៅហ្មង មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជាពេគល្បឿនស្លេកស្លាំង
មានខ្លួនរាមដោយសរវៃស (ដូច្នោះ) ។ ឥសីជាប្អូនប្រាប់ថា បពិត្រលោកបង
ដ៏ចំរើន នាគរាជឈ្មោះមណិកណ្ណ ឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គិរហើយចូលមករកខ្ញុំ
ក្នុងទីនេះ លុះចូលមកដល់ហើយក៏តម្កល់ខ្ញុំដោយក្រែងខ្ញុំ ហើយបើក
ពពារដ៏ធំប៉ុន្មានពីខាងលើក្បាលខ្ញុំ ព្រោះសេចក្តីខ្លាចនាគរាជនោះ បានជា
ខ្ញុំស្នាំងស្នមសៅហ្មង មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជាពេគល្បឿនស្លេកស្លាំង
មានខ្លួនរាមដោយសរវៃស ឥសីបងសួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកបងមិនឲ្យ
នាគរាជនោះមកវែងឬ ។ ឥសីប្អូនតបថា បពិត្រលោកបងដ៏ចំរើន ខ្ញុំបងមិន
ឲ្យនាគរាជនោះមកទេ ។ ឥសីបងសួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ចុះអ្នកឯងបាន
ឃើញវត្តអ្វីជារបស់នាគរាជនោះខ្លះ ។ ឥសីប្អូនតបថា បពិត្រលោកបង
ដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានឃើញកែវមណីជាគ្រឿងប្រដាប់ពូជកនៃនាគរាជនោះ ។
ឥសីបងក៏បន្តិចថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ អ្នកចូរសូមកែវមណី
ចំពោះនាគរាជនោះថា អ្នកដ៏ចំរើនសូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មា
ត្រូវការដោយកែវមណី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះនោះ មណិកណ្ណ-

កេរសកល្លោ ធម្មិសង្ករទិសេសស្ស មណិកណ្ឌតាភារាវិជ្ជ

នាគរាជា កង្កំ ធម៌ ឧត្តរិត្វា យេន កង្កំដោ ឥសិ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមង្កំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមង្កំ បំតំ ខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្ឌំ នាគរាជានំ
កង្កំដោ ឥសិ ឯតទរោច មណី មេ កោ ទេហិ
មណិទា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណិ-
កណ្ឌោ នាគរាជា ភិក្ខុ មណី យាចតិ ភិក្ខុស្ស
មណិទា អត្តោតិ ទិប្បមេវ អកមាសិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្ឌោ នាគរាជា កង្កំ ធម៌
ឧត្តរិត្វា យេន កង្កំដោ ឥសិ តេនុបសង្កមិ ។
អទ្ធីសា ខោ ភិក្ខុវេ កង្កំដោ ឥសិ មណិកណ្ឌំ
នាគរាជានំ ធូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន មណិកណ្ឌំ
នាគរាជានំ ឯតទរោច មណី មេ កោ ទេហិ
មណិទា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្ឌោ
នាគរាជា ភិក្ខុ មណី យាចតិ ភិក្ខុស្ស មណិ-
ទា អត្តោតិ តតោ វ បដិទិវត្តិ ។ តតិយម្បិ
ខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្ឌោ នាគរាជា កង្កំ ធម៌
ឧត្តរិត្វា ។ អទ្ធីសា ខោ ភិក្ខុវេ កង្កំដោ ឥសិ

ធរសពណ្ណ សង្ឃ ទីសេសទី ៦ និយាយអំពីរបៀងមណិកណ្ណនាគរាជ

នាគរាជក៏ឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គា ហើយចូលមករកឥសីបួន លុះចូលមក
ដល់ហើយ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួនក៏
បានពោលពាក្យនេះនឹងមណិកណ្ណនាគរាជដែលស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការ
ដោយកែវមណី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជ
គិតថា ភិក្ខុចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី គិតដូច្នោះ
ហើយក៏រលទៅវិញយ៉ាងឆាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាទី ២
មណិកណ្ណនាគរាជឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គា ហើយចូលមករកឥសីបួន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួនបានឃើញមណិកណ្ណនាគរាជមកអំពី
ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ពោលពាក្យសូមកែវមណីនឹងមណិកណ្ណនាគ-
រាជថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការ
ដោយកែវមណី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជ
ក៏រំពឹងថា ភិក្ខុចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី ហើយ
ត្រឡប់អំពីទីនោះបាត់ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាទី ៣ មណិកណ្ណ-
នាគរាជក៏ឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួន

១៨៦

វិទ្យេបិដកេ មហាវិកង្កោ

មណីកណ្ណំ នាគរាជាធំ កង្កំ នង្គី ឧត្តរង្គំ ទិស្វាន
មណីកណ្ណំ នាគរាជាធំ ឯតទកោច មណី មេ កោ
ទេហិ មណីនា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណីក-
ណ្ណោ នាគរាជា កង្កំ ឥសី តាថាហិ អជ្ឈកាសិ ។

មមន្ទិទាធំ វិបុលំ ឧទ្យារំ

ឧប្បជ្ឈតិមស្ស មណីស្ស ហេតុ

តទ្ធី ន ទិស្សំ អតិយោចកោសិ

ន ទាបិ តេ អស្សមមាគមិស្សំ ។

សុស្ស យថា សក្ករោតទាណិ

តាសេសិ មំ សេលមយោចមាណោ^(០)

តទ្ធី ន ទិស្សំ អតិយោចកោសិ

ន ទាបិ តេ អស្សមមាគមិស្សំ ។

---

១ សេលំ មំ យោចមាណោតិ បទច្ចេកោ ។

វិន័យបំណិក មហាវិវាង

បានឃើញមណិកណ្ណនាគរាជឡើងមកអំពីស្នឹងគន្លា លុះឃើញហើយក៏
ពោលពាក្យសូមកែវមណីនឹងមណិកណ្ណនាគរាជថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន
សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការដោយកែវមណី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រាវនោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជពោលនឹងឥសីប្អូន ដោយ
តាថាទាំងឡាយថា

បាយនឹងទឹកដ៏ផ្អិតផ្អង់ជាច្រើន កែវនៃកិត្តឡើងដល់ខ្ញុំ
ព្រោះអាស្រ័យកែវមណីនេះ ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណីនោះ
ដល់លោកមិនបានទេ លោកជាអ្នកស្រាវស្រង់សុខពេក
ខ្ញុំនឹងលែងមកកាន់អាស្រមរបស់លោកទៀតហើយ ។
មនុស្សកំឡោះដែលមានជាវសំលៀងដោយថ្មខ្មៅយ៉ាងមុត
ក្នុងដៃ នឹងគប្បីធ្វើនរណាៗ ឲ្យស្ងួតខ្លាចបានដូចម្តេចមិញ
លោកសូមកែវមណីនឹងខ្ញុំ ធ្វើខ្ញុំឲ្យស្ងួតខ្លាចក៏ដូច្នោះដែរ
ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណីនោះដល់លោកមិនបានទេ លោកជាអ្នក
ស្រាវស្រង់សុខពេក ខ្ញុំនឹងលែងមកកាន់អាស្រមរបស់លោក
ទៀតហើយ ។

១៨៧

តោសកល្លោ ធម្មិសង្ក្ខទិសេសស្ស មណិកណ្ណតាពរាជវុត្ត

វេទោ ភិក្ខុវេ មណិកលោ វាគរាជា ភិក្ខុ មណិ
យាចតិ ភិក្ខុស្ស មណិនា វេត្តានិ បក្កាមិ ។
តថា បក្កន្តោ វ អហោសិ ន បុន បច្ឆាកញ្ចិ ។
វេទោ ភិក្ខុវេ កងិដ្ឋា ឥសិ តស្ស វាគស្ស
ទស្សនីយស្ស អទស្សនេន កិយ្យោសោ មត្តាយ
កិសោ អហោសិ លូទោ ទុត្តលោ ទុប្បណប្បណ្ណ-
កជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោ ។ អទ្ធិសា ទោ ភិក្ខុវេ
ដេដ្ឋា ឥសិ កងិដ្ឋំ ឥសិ កិយ្យោសោ មត្តាយ
កិសំ លូទំ ទុត្តណំ ទុប្បណប្បណ្ណកជាតំ ធមនិ-
សន្តតកត្តំ ទិស្វាន កងិដ្ឋំ ឥសិ ឯតទភេច កិស្ស
ត្វំ ភោ កិយ្យោសោ មត្តាយ កិសោ លូទោ
ទុត្តលោ ទុប្បណប្បណ្ណកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។
តស្សហំ ភោ វាគស្ស ទស្សនីយស្ស អទ-
ស្សនេន កិយ្យោសោ មត្តាយ កិសោ លូទោ
ទុត្តលោ ទុប្បណប្បណ្ណកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។
វេទោ ភិក្ខុវេ ដេដ្ឋា ឥសិ កងិដ្ឋំ ឥសិ
តាវាយ អដ្ឋកាសិ

រតនសកល្ណ សង្ក្រាន្តិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងមណីកណ្ណនាគរាជ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាពនោះឯង មណីកណ្ណនាគរាជក៏រំពឹងថា ភិក្ខុ
ចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី ហើយចៀសចេញទៅ ។
មណីកណ្ណនាគរាជ កាលដែលចៀសចេញទៅដូច្នោះហើយក៏លែងត្រឡប់
មកវិញទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះកាលតមកឥសីបួន ព្រោះ
មិនបានឃើញនាគដែលគួរឃើញនោះ ក៏រំពឹងតែស្តាំងស្តមសៅហ្មងមាន
សម្បុរអាគ្រក់ កើតជារោគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួនបានឃើញឥសីបួនរំពឹងតែស្តាំងស្តម
សៅហ្មងមានសម្បុរអាគ្រក់ កើតជារោគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាម
ដោយសរវៃស លុះឃើញហើយបានសួរឥសីបួនថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន
ហេតុអ្វីបានជាអ្នករំពឹងតែស្តាំងស្តមសៅហ្មងមានសម្បុរអាគ្រក់ កើតជា
រោគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស ។ ឥសីបួនឆ្លើយថា
បពិត្រលោកបងដ៏ចំរើន ព្រោះមិនបានឃើញនាគនោះដែលគួរឃើញ
បានជាខ្ញុំរំពឹងតែស្តាំងស្តមសៅហ្មងមានសម្បុរអាគ្រក់ កើតជារោគល្បឿន
ស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រា
នោះ ឥសីបួនបានពោលគាថានឹងឥសីបួនថា

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

ន តំ យោច យស្ស បិយំ ជិត្តសេ
ទេស្សោ ច^(១) ហោតិ អតិយាចនាយ
នាកោ មណំ យាចិតោ ព្រាហ្មណោ
អនុស្សនញ្ញោ តនុជ្ឈកមាតិ ។

តេសំ ហិ នាម ភិក្ខុវេ តិវច្ឆានកតានំ ចាលានំ
អមនាទា កវិស្សតិ យាចនា អមនាទា វិញ្ញតិ
កិមង្គំ បន មនុស្សក្ខតានំ ។

[១៧៨] ក្ខតបុព្វំ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
ហិមវន្តបស្សេ វិហារតិ អញ្ញាតស្មី វនសណ្ណោ ។ តស្ស
ខោ បន^(២) ភិក្ខុវេ វនសណ្ណស្ស អវិទ្ធុវេ មហាង្គំ
និង្គំ បល្លលំ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មហាសក្កុណសង្ឃោ
តស្មី បល្លលេ ធិវសំ តោចរំ ចរិត្វា សាយំ តំ វន-
សណ្ណំ វាសាយ ឧបកច្ឆតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ សោ
ភិក្ខុ តស្ស សក្កុណសង្ឃស្ស សន្នេន ឧញ្ញោ
យេនាហំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា

១ ម. វិទ្ធុស្សោ ហោតិ អតិយាចនាយ ។ ២ ឧ. ម. ពោត្តកេស្វយំ ពាវោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយចំណីក មហាវិវត្ត

បុគ្គលដ៏ធំថារបស់ណា ជាទីស្រឡាញ់របស់គេមិនគួរ
សូមរបស់នោះអំពីគេ បុគ្គលជាទីស្អប់ខ្ពើមរបស់គេ
ក៏ព្រោះសូមហួសពេក នាគដែលព្រាហ្មណ៍សូមកែវមណី
ហើយដែលនិគ្រឿងមកកាន់ទីនោះឲ្យឃើញទៀត ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងពួកសត្វតិរច្ឆានទាំងនោះ ក៏មិនពេញ
ចិត្តនឹងការសូម មិនពេញចិត្តនឹងការកែអង្កាស នឹងបាច់ពាលថ្មដែល
មនុស្ស ។

(១៧៨) (រឿងទី២ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងដែលមានអំពី
អតីតកាលថា មានភិក្ខុមួយរូប សម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងជីវិតព្រមួយនា
ខាងភ្នំហិមវន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីជីវិតជីវិតព្រោះនោះឯង មានបំណង
មួយជាទំនាបធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មានហ្វូងសត្វស្លាប
ជារច្រើន វេលាថ្ងៃត្រាច់កតាហារព្រងដំបឹងដែលនៅជិតជីវិតព្រោះនោះ ដល់
វេលាល្ងាចនាំគ្នាមកអាស្រ័យនៅនាជីវិតព្រោះនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រានោះឯង ភិក្ខុនោះធុញព្រាងអង្សុកដោយសំឡេងនៃហ្វូងសត្វស្លាប
នោះ ក៏ចូលមករកថាគត លុះចូលមកដល់ហើយថ្វាយបង្គំគថាគត

១៨៧

ពេរសរណ្តោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស សកុណសង្ឃវត្ត

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្គំ ខោ អហំ
ភិក្ខុវេ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោចំ កក្ខំ ភិក្ខុ ខមនីយំ
កក្ខំ យាបនីយំ កក្ខំសិ អប្បកិលមថេន អន្ទានំ
អាគតោ កុតោ ច ត្វំ ភិក្ខុ អាគច្ឆសីតិ ។
ខមនីយំ ភកវា យាបនីយំ ភកវា អប្បកិលមថេន
ចាហំ កន្តេ អន្ទានំ អាគតោ អត្ថិ កន្តេ ហិមវន្តបស្សេ
មហាវនិសណ្តោ តស្ស ខោ បន កន្តេ វនិសណ្តាស្ស
អវិទ្ធករ មហន្តំ និទ្ធិំ បល្លលំ អថខោ កន្តេ
មហាសកុណាសង្ឃោ តស្មី បល្លលេ ទិវសំ តោចំ
ចវត្តា សាយំ តំ វនិសណ្តំ វាសាយ ឧបកក្ខតិ
តតោ អហំ ភកវា អាគច្ឆាមិ តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស
សទ្ធនេ ឧញ្ញោទ្តិ ។ ឥច្ឆសិ បន ត្វំ ភិក្ខុ
តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស អនាគមនន្តិ ។ ឥច្ឆាមហំ
កន្តេ តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស អនាគមនន្តិ ។

តេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងហ្វូងសត្វស្លាប

ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះដល់ភិក្ខុ
នោះអង្គុយស៊ប់ហើយ គម្ពីរគតបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាល
ភិក្ខុ ខន្ធបញ្ចកដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ អ្នកល្មមអត់ធន់បានទេឬ
ខន្ធបញ្ចកដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ អ្នកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ អ្នក
ជាបុគ្គលមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយឥតមានលំបាកទេឬ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកមក
អំពីទីណា ។ ភិក្ខុនោះពោលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខន្ធបញ្ចក
ដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ-
ភាគ ខន្ធបញ្ចកដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
បាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយសោត ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គលមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
ដោយឥតមានលំបាកឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខាងក្នុងហ្វូងមាន
ដងវែត្រមួយធំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក៏ក្នុងទីជិតនៃដងវែត្រនោះមានបឹងជា
ទំនាបធំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ មានហ្វូងសត្វស្លាបច្រើន វេលា
ថ្ងៃត្រចះកេរាហារនៅបឹងនោះ លុះដល់វេលា ល្ងាចនាំគ្នាមកអាស្រ័យ
នៅនាដងវែត្រនោះ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាមកអំពីទី
នោះ ព្រោះអង្សុកនឹងសំឡេងនៃហ្វូងសត្វស្លាបនោះ ។ គម្ពីរគតបានសួរថា
ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចង់មិនឲ្យហ្វូងសត្វស្លាបនោះមកទេឬ ភិក្ខុនោះពោលថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យហ្វូងសត្វស្លាបនោះមកទេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

តេនហិ ភំ ភិក្ខុ តត្ថ កត្តា ភំ វនសណ្ណំ អដ្ឋោ-
 តាហេត្វា វតិយា បឋមំ យាមំ ភិក្ខុភំ សទ្ទមនុ-
 ស្សាវេហិ សុណាន្ត មេ កោនោ សក្កណា យាវតិកា
 ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្រេន មេ
 អត្តោ ឯកេកំ មេ កោនោ បតិ ទទ្ធនតិ វតិយា
 មជ្ឈិមំ យាមំ ។ បេ ។ វតិយា បច្ឆមំ យាមំ ភិក្ខុភំ
 សទ្ទមនុស្សាវេហិ សុណាន្ត មេ កោនោ សក្កណា
 យាវតិកា ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្រេន
 មេ អត្តោ ឯកេកំ មេ កោនោ បតិ ទទ្ធនតិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ សោ ភិក្ខុ តត្ថ កត្តា ភំ វនសណ្ណំ
 អដ្ឋោតាហេត្វា វតិយា បឋមំ យាមំ ភិក្ខុភំ សទ្ទម-
 នុស្សាវេសិ សុណាន្ត មេ កោនោ សក្កណា យាវតិកា
 ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្រេន មេ អត្តោ
 ឯកេកំ មេ កោនោ បតិ ទទ្ធនតិ វតិយា មជ្ឈិមំ យាមំ

វិនយបិដក មហាវរក្ខ

ទើបគេថាគតពោលថា ម្នាលភិក្ខុ បើដូច្នោះ អ្នកឯងទៅដល់ទៅទីនោះ
ហើយ ។ ចូលទៅកាន់ដងវត្តនោះ ហើយប្រកាសឲ្យសំឡេងបីដង
អស់បឋមយាមនៃពត្រីថា នៃសត្វស្លាបដ៏ចំរើនទាំងឡាយ បណ្តា
សត្វស្លាបដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដងវត្តនេះទាំងអម្បាលម៉ាណ ចូរស្តាប់
យើង។ ត្រូវការដោយស្លាបរបស់សត្វស្លាបទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យ
ស្លាបមួយៗ ម្នាក់ដល់យើង (តពីនោះមក) ចូរប្រកាសឲ្យសំឡេងបីដង អស់
មជ្ឈិមយាមនៃពត្រីថា ។ បេ ។ រួចចូរប្រកាសឲ្យសំឡេងបីដង អស់បច្ចិម-
យាមនៃពត្រីថា នៃសត្វស្លាបដ៏ចំរើនទាំងឡាយ បណ្តាសត្វស្លាបដែល
អាស្រ័យនៅក្នុងដងវត្តនេះទាំងអម្បាលម៉ាណ ចូរស្តាប់យើង។ ត្រូវ
ការដោយស្លាបរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចំរើនទាំងឡាយ
អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យស្លាបមួយម្នាក់ៗ ដល់យើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រា-
នោះ ភិក្ខុនោះក៏ទៅក្នុងទីនោះ ហើយទើបចូលទៅកាន់ដងវត្តនោះហើយ
ប្រកាសឲ្យសំឡេងបីដង អស់បឋមយាមនៃពត្រីថា នៃសត្វបក្សីដ៏ចំរើន
ទាំងឡាយ បណ្តាសត្វបក្សីដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដងវត្តនេះទាំងអម្បាល
ម៉ាណ ចូរស្តាប់យើង។ ត្រូវការដោយស្លាបរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ
ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចំរើនទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យស្លាបមួយៗ ម្នាក់ដល់
យើង (តពីនោះមក) ក៏ប្រកាសឲ្យសំឡេងបីដង អស់មជ្ឈិមយាមនៃពត្រី

១៧១

ពេសកណ្តោ ឆ័ដ្ឋិសង្ឃិទិសេសស្ស រដ្ឋបាលវត្ត

។ បេ ។ វត្តិយា បច្ឆិមំ យាមំ ភិក្ខុភំ សុទ្ធិម-
នុស្សាវេសិ សុណានុ មេ កោន្តោ សកុណា យាវ-
តិកា ឥមស្មី វេសសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្តិន
មេ អត្តោ ឯកេកំ មេ កោន្តោ បត្តំ ទទន្ទតិ ។
អថទោ ភិក្ខុវេ សោ សកុណាសង្ឃោ ភិក្ខុ បត្តំ
យាចតិ ភិក្ខុស្ស បត្តិន អត្តោតិ តញ្ញា វេសសណ្ណា
បក្កាមិ តថា បក្កន្តោ វ អហោសិ ន បុន
បច្ឆាគញ្ញំ ។ តេសំ ហំ យាម ភិក្ខុវេ តិច្ឆានកតាធំ
ចាលានំ អមនាថា ភិក្ខុស្សតិ យាចនា អមនាថា
វិញ្ញាតិ កំមង្គំ បន មនុស្សក្ខតានំ ។

[១៧៧] ក្ខតបុព្វំ ភិក្ខុវេ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស
បិតា រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ
អថាហន្តេ ន ជាតាមិ រដ្ឋបាល តហ្វ ជនា^(០)
យេ មំ សង្កម្មយាចន្តិ កស្មា មំ ត្វំ ន យាចសីតិ ។

០ ឧ. ម. ពហុជ្ជតា ។

គោលការណ៍ សង្ឃទិសេសទី.៦ និយាយអំពីរឿងកុលបុត្រឈ្មោះរដ្ឋបាល

។ បេ ។ រួចបានប្រកាសខ្ញុំសំឡេងបីដង អស់បច្ឆិមយាមនៃកត្រីថា
នៃសត្វបក្សីដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បណ្តាសត្វបក្សីដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដង
ព្រៃនេះទាំងអម្បាលម៉ាណ ចូរស្តាប់យើង ។ ត្រូវការដោយស្វាបរបស់
សត្វបក្សីទាំងឡាយ ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
ចូរឲ្យស្វាបមួយ ។ ម្នាក់ដល់យើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ
ហ្វូងសត្វបក្សីក៏គិតគ្នាថា ភិក្ខុចេះតែសូមស្វាប ភិក្ខុត្រូវការដោយស្វាប
(លុះគិតហើយ) ក៏ចៀសចេញទៅចាកដងព្រៃនោះ កាលដែលហ្វូងសត្វ
បក្សីចៀសចេញទៅដូច្នោះហើយ ក៏លែងត្រឡប់វិលមកទៀត ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងសត្វតិរច្ឆានទាំងឡាយនោះម្តេចគង់មិនពេញ
ចិត្តនឹងការសូម មិនពេញចិត្តនឹងការវិអង្គាស ចំណង់បើមនុស្សទាំង
ឡាយ នឹងបាច់និយាយទៅថ្វី ។

(១៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានរឿងដ៏ដើមមកថា បិតារបស់
កុលបុត្រឈ្មោះរដ្ឋបាល បានពោលគាថានឹងរដ្ឋបាលកុលបុត្រថា
ម្នាលរដ្ឋបាល ជនទាំងឡាយណាច្រើននាក់រមែងមកចោមសូមអ្វីៗ
នឹងញោម តែញោមមិនស្គាល់ជនទាំងនោះឡើយ ហេតុអ្វី
បានជាអ្នកមិនសូមអ្វីៗនឹងញោមខ្លះ ។

១៧២

វិសយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

យាចកោ អប្បិយោ ហោតិ យាចំ អននមប្បិយោ

តស្មាហន្តំ ន យាចាមិ មា មេ វិទ្ធោសនា អហូតិ ។

សោ ហិ ធាម ភិក្ខុវេ វដ្ឋហាលោ កុលបុត្តោ សកិ
ចំនរំ ឃរំ វត្តតិ កិមន្តំ បន ជនោ ជនំ ។

[២០០] តិហិជំ ហិ^(១) ភិក្ខុវេ ទុស្សំហារាជិ កោតាជិ
សម្ពតាជិចិ ធុរធុរត្តិយាជិ តត្ថ ធាម តុម្ភេ មោយ-
ប្បិសា ឃរំ ទុស្សំហវេសុ កោតេសុ សម្ពតេសុចិ
ធុរធុរត្តិយេសុ យាចនពហុលា វិញ្ញតិពហុលា វិហរិ-
ស្ស្រ ប្បិសំ ទេថ ប្បិសត្តករំ ទេថ តោណំ
ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ វេសុំ ទេថ កុ-
ហារី ទេថ កុទ្ធាលំ ទេថ ជិទានជំ ទេថ វល្លិ
ទេថ វេជ្ជំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ បព្វជំ ទេថ តិណំ
ទេថ មន្តិកំ ទេថាតិ ។ ទេតំ មោយប្បិសា

---

១ ឧ. ម ពោត្តកេស្វយំ ពាឃោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិទ្យបិដក មហាវិក័ត្ត

រដ្ឋបាលកុលបុត្តក៏និយាយថា

អ្នកសូរសូមរំលងមិនជាទីស្រឡាញ់របស់អ្នកឲ្យ
អ្នកមិនឲ្យរបស់ដែលគេសូម ក៏មិនជាទីស្រឡាញ់
របស់អ្នកសូម ព្រោះហេតុនោះទើបខ្ញុំមិនសូមអ្វីៗ នឹងអ្នក
ដោយគិតថាមិនឲ្យជាទីស្អប់ខ្ពើមដល់ខ្ញុំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងរដ្ឋបាលកុលបុត្តនោះម្តេចគង់បានពោល
យ៉ាងនេះនឹងបតារបស់ខ្លួន នឹងបាច់ពោលទៅថ្ងៃដល់ជននឹងជន (នឹងខាន
ស្តីថាឲ្យគ្នាឯណាបាន) ។

(២០០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ភោគទាំងឡាយដែលពួក
គ្រហស្ថសន្សំរកបានដោយកម្រ សូម្បីរកបានមកហើយក៏កម្រនឹងថែរក្សា
ទុកឲ្យគង់បាន ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើភោគទាំងឡាយ
ដែលពួកគ្រហស្ថសន្សំរកបានដោយកម្រ សូម្បីរកបានមកហើយក៏កម្រ
នឹងថែរក្សាយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយប្រព្រឹត្តតែសូមហួសពេក វៃអង្គាស
ហួសពេក ចំពោះភោគទាំងនោះថា អ្នកទាំងឡាយសូមឲ្យបុរស ឲ្យ
គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកាំបិតឲ្យពូថៅ ឲ្យជីង ឲ្យចប
ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្ល៍ ឲ្យបួស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាប្លង ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ
ឲ្យស្មៅ (ធម្មតា) ឲ្យជីស្អិត ។ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែល

១៩៧

ពេរសកល្លោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស បញ្ញត្តិសិក្ខាបទវិភង្គោ

អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវេញ បន
ភិក្ខុវេ វេ វេ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ សញ្ញាចិកាយ
បន ភិក្ខុនា កុដី ការយមនេន អស្សមីកំ អ-
ត្តទ្ទេសំ បមាណីកា ការវេតញ្ច តត្ថិទំ បមាណី
ទីយសោ ទ្ធានស វិទត្តិយោ សុគតវិទត្តិយា តិវិយំ
សត្តន្តរា ភិក្ខុ អភិវេតញ្ច វត្តទេសនាយ ។ តេហិ
ភិក្ខុហិ វត្តំ ទេសេតតំ អនាវម្ពំ សបរិក្កមទំ សារម្ព
ថេ ភិក្ខុ វត្តស្មី អបរិក្កមនេ សញ្ញាចិកាយ កុដី
ការយេយ្យ ភិក្ខុ វា អនភិវេយ្យ វត្តទេសនាយ ប-
មាណី វា អតិក្កាមេយ្យ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[២០០] សញ្ញាចិកា នាម សយំ យាចិត្តា
បុរិសំបិ បុរិសត្តករំបិ កោណំបិ សកដំបិ វាសិបិ
ដរសុំបិ កុហរិបិ កុណ្ណាលំបិ និទានទំបិ ។ បេ ។
តិណំបិ មត្តិកំបិ ។ កុដី(១)នាម ឧល្លិត្តា វា
ហោតិ អវលិត្តា វា ឧល្លិត្តាវលិត្តា វា ។ ការ-
យមនេនាតិ ករោនោ វា ការវេតញ្ច វា ។

១ ឧ. ម. កុដី ។

តេរសកល្ល សង្ខទ័រសេសទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាទ

អ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់បាន
ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដីដែលមិនមានទាយក
ជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួនដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍មក
ខ្លួនឯង គប្បីធ្វើឲ្យប្រកបដោយប្រមាណ ប្រមាណកុដីនោះគឺ បណ្តោយ
១២ ចំអាម ទទឹង៧ ចំអាមដោយចំអាមព្រះសុគតវាសខាងក្នុង ត្រូវនាំពួក
ភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងឲ្យ ភិក្ខុទាំងនោះគប្បីសំដែងទីដែលមិនមានអន្តរាយ
នឹងមានឧបចារ បើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដីដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមក
ខ្លួនឯង កុដីទីដែលមានអន្តរាយនឹងមិនមានឧបចារក្តី មិនបាននាំពួកភិក្ខុមក
ដើម្បីសំដែងឲ្យក្តី ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណក្តី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស។

(២០១) ភិក្ខុបានសូមបុរសក្តី គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរសក្តី
គោក្តី រន្ធក្តី កំបិតក្តី ពូថៅក្តី ដីងក្តី ចបក្តី ពន្លាកក្តី ។ បេ ។
ស្មៅក្តី ដីស្អិតក្តី ដោយខ្លួនឯង ឈ្មោះថាសូមគ្រឿងឧបករណ៍
គេមកខ្លួនឯង ។ ដែលឈ្មោះថាកុដីនោះ គឺកុដីដែលលាប
ខាងក្នុងឬកុដីដែលលាបខាងក្រៅ ឬកុដីដែលលាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាង
ក្រៅ ។ គ្រងពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។

វិទយចំណីពេ មហាវិវត្តោ

អស្សាមិកន្តិ ន អញ្ញោ កោចិ សាមិកោ ហោតិ
ឥត្តិ វា បុរិសោ វា កហដោ វា បព្វជិតោ វា ។
អត្តទ្ទេសន្តិ អត្តោ អត្តាយ ។ បមាណិកា កាវេតព្វា
តត្ថំ បមាណំ ធីយសោ ទ្ធាទស វិទត្តិយោ សុក-
តវិទត្តិយាតិ ពាហិរិមេន មាទេន ។ តិរិយំ សត្តន្តវាតិ
អត្តន្តវិមេន មាទេន ។

[២០២] ភិក្ខុ អភិទេតព្វា វត្តទេសនាយាតិ
តេន កុដិការតេន ភិក្ខុនា កុដិវត្តំ សោទេត្វា
សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តវាសង្កំ កវិត្វា
វឌ្ឍនំ ភិក្ខុនំ ចានេ វទ្ធិត្វា ឧក្កដិកំ ជិសីទិត្វា
អញ្ញាលី បក្កហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ កន្តេ
សញ្ញាចិកាយ កុដិ កត្តកាមោ អស្សាមិកំ អ-
ត្តទ្ទេសំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ កុដិវត្តំ ឌីលោកេនំ
យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតព្វា តតិយម្បិ
យាចិតព្វា ។ សចេ សញ្ញោ សង្ឃោ ឧស្សហាតិ
កុដិវត្តំ ឌីលោកេតុំ សព្វេន សង្ឃេន ឌីលោកេ-
តតំ ។ នោ ចេ សញ្ញោ សង្ឃោ ឧស្សហាតិ

វិសយបិដក មហាវិក្ក

ត្រង់ពាក្យថា មិនមានទាយកជាម្ចាស់របស់ សេចក្តីថា មិនមានអ្នកដទៃ
ណាមួយទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី ជាម្ចាស់របស់ ។
ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះទំនើងខ្លួន គឺដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ។
ត្រង់ពាក្យថា គប្បីធ្វើឲ្យប្រកបដោយប្រមាណ ប្រមាណក្នុងនោះគឺ
បណ្តោយ ១២ ចំពោះដោយចំពោះព្រះសុគត គឺវាស់តាមទីដែលជាខាង
ក្រៅក្នុង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទទឹង៧ចំពោះ វាស់ខាងក្នុង គឺវាស់តាមទី
ដែលជាខាងក្នុងក្នុង ។

(២០២) ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំពួកភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទីឲ្យ សេចក្តី
ថា រូបភិក្ខុអ្នកធ្វើក្នុងនោះ ត្រូវជំរះទីក្នុងចូលទៅរកសង្ឃ ហើយ
ធ្វើបីរៀងស្នាម្នាង ដោយបង្កំបាទភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយ
ច្រហោងប្រណម្យអញ្ចាល ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
ទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណាចង់ធ្វើក្នុងមិនមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជា
ទំនើងខ្លួនដោយការសូមត្រៀមឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណាឯង សូមឲ្យសង្ឃពិនិត្យមើលទីធ្វើក្នុងឲ្យ
ទាន ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើក្នុងនោះ គប្បីសូមជាគំរប់ពីរដងផង គប្បីសូមជា
គំរប់បីដងផង ។ បើសង្ឃទាំងអស់ អាចដើម្បីពិនិត្យមើលទីធ្វើក្នុង
បាន សង្ឃទាំងអស់គប្បីនិពិត្យមើល ។ បើសង្ឃទាំងអស់មិនអាច

១៧៥

ពេរសពល្លោ ឆន្ទ៍សង្ឃទំសេសស្ស សំព្វាបទវិវត្តេ សម្មតិវិធី

ក្កដីវត្ថុំ ឌីលោកេត្តំ យេ តត្ថ ហោន្តិ ភិក្ខុ ព្យត្តា
បដិពលា សារម្មំ អនារម្មំ សបរិក្កមនំ អបរិក្កមនំ
ដានិក្កំ តេ យាចិត្តា សម្មន្ទិតព្វា ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ
សម្មន្ទិតព្វា ព្យត្តនន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញាបេតព្វោ សុណានុ មេ កន្លេ សង្ឃោ អយំ
ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ ក្កដី កត្តកាមោ
អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ ក្កដីវត្ថុឌីលោ-
កនំ យាចតិ ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វា ឥត្តន្ទាមព្វា ភិក្ខុ សម្មន្ទយ្យ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ក្កដីវត្ថុំ ឌីលោកេត្តំ ។ ឯសា
ញត្តិ ។ សុណានុ មេ កន្លេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ ក្កដី កត្តកាមោ អស្សាមិកំ
អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ ក្កដីវត្ថុឌីលោកនំ យាចតិ ។
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វា ឥត្តន្ទាមព្វា ភិក្ខុ សម្មន្ទតិ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ក្កដីវត្ថុំ ឌីលោកេត្តំ ។

ពោសកល្យា សង្ឃទិសេសទី ៦ សិក្ខាបទវិកង្គ គំនិតសម្មតិ

ដើម្បីពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិបានទេ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា មាននៅក្នុងទីនោះ
ជាអ្នកឆ្ងាសអាចនឹងដឹងនូវទីដែលមានហេតុទាស់ នឹងទីដែលមិនមានហេតុ
ទាស់ នឹងទីដែលមានឧបចារនឹងមិនមានឧបចារ សង្ឃគប្បីភាពធនា
ហើយសម្មតិភិក្ខុទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសម្មតិភិក្ខុទាំង
នោះយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង (ដោយ
ញាតិទុតិយកម្មវេទ) ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុ
រូបនេះ ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិដែលឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជា
ទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះសូម
ការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិនឹងសង្ឃ ។ បើការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិមានកាល
សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសម្មតិភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។
ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលនូវទីធ្វើកុដិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាការសម្រាប់
ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
ភិក្ខុរូបនេះ ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិដែលឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់
ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុ
នោះសូមការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃសម្មតិភិក្ខុទាំងឡាយ
មានឈ្មោះនេះផង ។ ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

១៧៦

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស
ច ភិក្ខុនំ សម្មតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ក្យដីត្តំ
ឡិលោកេត្តំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
កាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃន ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ
ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ក្យដីត្តំ ឡិលោកេត្តំ ។
ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឃុំមេតំ ធារយាមីតិ ។

(២០៣) តេហិ សម្មតេហិ ភិក្ខុហិ តត្ថ កុណា
ក្យដីត្តំ ឡិលោកេតត្ថំ សារម្ហំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អបរិក្កមនំ ជានិតត្ថំ ។ សចេ សារម្ហំ ហោតិ
អបរិក្កមនំ មា យិដ ករីតិ វត្តញោ ។ សចេ
អនារម្ហំ ហោតិ សបរិក្កមនំ សង្ឃស្ស អាហោចេតត្ថំ
អនារម្ហំ សបរិក្កមនន្តិ ។ តេន ក្យដីការកេន
ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឃកំសំ ទត្តាសង្ឃំ
ករិត្តា វឌ្ឍនំ ភិក្ខុនំ ទានេ វន្តិត្តា ទក្កដិកំ
និសីទិត្តា អញ្ចាលំ បក្កហេត្តា ឃុំមស្ស វចនិយោ
អហំ កន្តិ សញ្ញាចកាយ ក្យដី កត្តកាមោ

វិសយចិណ្ឌ មហាវិកង្គ

ការសម្មតិភូតិកុំតាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។ ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិ
របស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោល ។ ភិក្ខុតាំងឡាយឈ្មោះនេះផង
សង្ឃបានសម្មតិដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ កិរិយា
សម្មតិនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ សង្ឃទើបស្ងៀម ។ ខ្ញុំ
ករុណា សូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២០៣] ពួកភិក្ខុដែលសង្ឃបានសម្មតិហើយទាំងនោះត្រូវទៅកុដិ
ទីនោះហើយពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិ រួចត្រូវដឹងថាជាទីមានហេតុទាស់ ទីឥត
មានហេតុទាស់ ទីមានឧបចារ ទីឥតមានឧបចារ ។ បើទីមានហេតុ
ទាស់ ទីមិនមានឧបចារ គប្បីប្រាប់ថា លោកកុំធ្វើកុដិទីនេះឡើយ ។
បើទីឥតមានហេតុទាស់ ទីមានឧបចារ គប្បីប្រាប់សង្ឃថា ទីនេះឥតមាន
ហេតុទាស់ មានឧបចារ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើកុដិនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ
ហើយធ្វើចិវរឆៀងស្នាម្នាម្នាម ថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុទាស់ទាំងឡាយ ហើយ
អង្គុយច្រហោងប្រណម្យអញ្ជា ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើន ខ្ញុំករុណា ចង់ធ្វើកុដិមិនមាន តាយកជាម្ចាស់របស់
ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមត្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង

១៧៧

កោសល្យោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស កុដិវត្តទេសតា

អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ កុដិ-
វត្តទេសនំ យាចតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិត្តា
តតិយម្បិ យាចិត្តា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ កត្ត-
កាមោ អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ កុដិ-
វត្តទេសនំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដិវត្តំ ទេសេយ្យ ។
ឯសា ញត្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ កត្តកាមោ
អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ កុដិវត្តទេសនំ
យាចតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដិវត្តំ
ទេសេតិ ។ យស្សយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ កុដិវត្តស្ស ទេសនា សោ តុណ្ហស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទេសិទំ សង្ឃេន ឥត្តន្ទា-
មស្ស ភិក្ខុនោ កុដិវត្តំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ហំ ។ ឯវមេតំ នារយាមីតិ ។

តែរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ និយាយអំពីការសំដែងទិសង់កុដិ

បពិត្រលោកតាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុរុណា សូមការសំដែងទិធ្វើកុដិន័ន័
សង្ឃ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើកុដិនោះ គប្បីសូមជាគំរប់ពីរដងផង គប្បីសូមជាគំរប់បី-
ដងផង ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើសប្រតិពល គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង (ដោយញាតិទុតិ-
យកម្មវាចា) ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុបុរនេះ
ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន
ដោយសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះសូមការសំដែងទិធ្វើកុដិ
ន័ន័សង្ឃ ។ បើការសំដែងទិធ្វើកុដិមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃ
គប្បីសំដែងទិធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញាតិ (វាចាប្រកាសឲ្យ
សង្ឃដឹង) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុបុរនេះ
ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន
ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះសូមការសំដែងទិធ្វើ
កុដិន័ន័សង្ឃ សង្ឃសំដែងទិធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការសំដែងទិធ្វើ
កុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោល ។ សង្ឃប្រាសសំដែងទិធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះហើយ ។ ការនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ សង្ឃទើប
ស្ងៀម ខ្ញុំកុរុណា សូមចាំទុកសេចក្តីនេះ ដោយភិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

១៧៨

វិធីយប់ដំកែ មហាវិក្កោ

[២០៤] សារម្ព័ ឆាម ក្របី ល្អិត កាន់ វា អាសយោ
ហោតិ ឡបចិកាន់ វា អាសយោ ហោតិ ឡន្តរាន់
វា អាសយោ ហោតិ អហ័នំ វា អាសយោ ហោតិ
វិច្ឆិកាន់ វា អាសយោ ហោតិ សត្តបដិទំ វា
អាសយោ ហោតិ ហត្ថិទំ វា អាសយោ ហោតិ
អស្សានំ វា អាសយោ ហោតិ សីហានំ វា អាសយោ
ហោតិ ឡត្សានំ វា អាសយោ ហោតិ ធិប័នំ វា
អាសយោ ហោតិ អន្ធានំ វា អាសយោ ហោតិ
តវន្ធានំ វា អាសយោ ហោតិ យេសំ កេសញ្ចិ
តវន្ធានតតានំ វា ចាន្តានំ អាសយោ ហោតិ
បុព្វន្តានិស្សិតំ វា ហោតិ អបរន្តានិស្សិតំ វា ហោតិ
អញ្ញាយាតនិស្សិតំ វា ហោតិ អាយាតននិស្សិតំ វា
ហោតិ សុសាននិស្សិតំ វា ហោតិ ឧយ្យាននិស្សិតំ
វា ហោតិ រាជវត្តនិស្សិតំ វា ហោតិ ហត្ថិសាលានិស្សិតំ
វា ហោតិ អស្សិសាលានិស្សិតំ វា ហោតិ ពន្ធនាគា-
រនិស្សិតំ វា ហោតិ ចានាគារនិស្សិតំ វា ហោតិ
ស្នននិស្សិតិ វា ហោតិ វន្ធានិស្សិតំ វា ហោតិ

នៃយប់ដំក មហារិក្ខ

(២០២) ដែលហៅថាទីមានហេតុខាស់នោះ គឺបាននឹងកន្លែងជាទី
អាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វស្រមោចក្រហមក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វ
កណ្តៀកក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វកណ្តុរក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅ
នៃពួកសត្វតសក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វខ្នុយក្តី ជាទីអាស្រ័យ
នៅនៃពួកសត្វក្របក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកដីក្តី ជាទីអាស្រ័យ
នៅនៃពួកសេះក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកស័ហក្តី ជាទីអាស្រ័យ
នៅនៃពួកខ្វាធំក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកខ្វាដំបងក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃ
ពួកខ្វាយក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកខ្វាខ្លាំងក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួក
សត្វត្រីបានណាមួយក្តី ជាទីតាំងនៅនៃបុព្វណ្ណ^(១) ជាតិក្តី ជាទីតាំងនៅនៃ
អបរណ្ណ^(២) ជាតិក្តី ជាទីដែលគេសម្លាប់ចោរក្តី ជាទីសម្រាប់ផ្តល់ទោស^(៣)
ក្តី ជាទីព្រៃស្នូសានក្តី ជាទីឧទ្យានក្តី ជាទីស្រែចំការស្តេចក្តី ជាទីដែល
គេសង់រោងដំកក្តី ជាទីដែលគេសង់រោងសេះក្តី ជាទីដែលគេធ្វើគុកក្តី
ជាទីដែលគេធ្វើរោងសុរក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃផ្ទះលក់សាច់ក្តី ជាទីច្រកក្តី

១ វត្ថុសម្រាប់បរិភោគមុន បានដល់ស្រូវ៧ យ៉ាងមានស្រូវវសស្រូវក្រហមជាដើម ។ ២ វត្ថុ
សម្រាប់បរិភោគខាងក្រោយបានដល់ល្ង សណ្តែក ចេក អំពៅ ជាដើម ។ ៣ ទីសម្រាប់ផ្តល់
ទោស គឺទីដែលគេសម្រាប់វាយមនុស្សផ្តល់ ។

១៧៧

ពោសកណ្តោ ធម្មិសង្កាទំសេសស្ស បទវាជំនិយេ អបរិក្កមទា។

ច ច្ចវនិស្ស័តំ វា ហោតិ សកានិស្ស័តំ វា ហោតិ
សំសរណានិស្ស័តំ វា ហោតិ វងំ សារម្មំ ឆាម ។

[២០៥] អបរិក្កមទំ ឆាម ន សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិក្កំ សមន្តា និស្ស័-
ណិយា អនុបរិក្កំ វងំ អបរិក្កមទំ ឆាម ។

[២០៦] អនារម្មំ ឆាម ន តិច្ឆិកានំ វា
អាសយោ ហោតិ ន ខុបចិកានំ វា អាសយោ
ហោតិ ន ខុន្ទរានំ វា អាសយោ ហោតិ ន អហិទំ វា
អាសយោ ហោតិ ន វិច្ឆិកានំ វា អាសយោ ហោតិ
ន សតបទិទំ វា អាសយោ ហោតិ ។ បេ ។ ន
សំសរណានិស្ស័តំ វា ហោតិ វងំ អនារម្មំ ឆាម ។

[២០៧] សបរិក្កមទំ ឆាម សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិក្កំ សមន្តា និស្ស័-
ណិយា អនុបរិក្កំ វងំ សបរិក្កមទំ ឆាម ។

[២០៨] សញ្ញាចិកា ឆាម សយំ យាចិត្តា
បុរិសំបិ បុរិសត្ថករិបិ ។ បេ ។ និទានទំបិ ។

នេរសកល្ណា សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភានីតិយ និយាយអំពីទីមិនមានសេចក្តីអន្តរាយជាដើម
ជាទីវាលសម្រាប់លេងក្តី ជាទីកេងប្រជុំក្តី ជាកន្លែងផ្សំទៅមកក្តី ទីប៉ុណ្ណោះ
ហៅថាទីមានហេតុពាស គឺទីមានសេចក្តីអន្តរាយ ។

(២០៥) ដែលហៅថា ទីមិនមានឧបចារនោះ គឺបានន័យទីដែល
មិនអាចនឹងបង្វិលរទេះ បង្វិលបង្កើនដុំវិញដោយស្រួលបាន ទីប៉ុណ្ណោះ
ហៅថាទីមិនមានឧបចារ ។

(២០៦) ដែលហៅថាទីមិនមានអន្តរាយនោះ គឺបានន័យទីដែល
មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វស្រមោចក្រហមក្តី មិនមែនជាទីអា-
ស្រ័យនៅនៃពួកសត្វកណ្តៀរក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វ
កណ្តុរក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកពស់ក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យ
នៅនៃពួកខ្នុយក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកក្អែបក្តី ។ បេ ។ មិនមែន
ជាកន្លែងផ្សំទៅមកក្តី ទីប៉ុណ្ណោះ ហៅថាទីមិនមានអន្តរាយ ។

(២០៧) ដែលហៅថាទីមានឧបចារនោះ គឺបានន័យទីដែលអាច
បង្វិលរទេះ បង្វិលបង្កើនដោយដុំវិញតាមស្រួលបាន ទីប៉ុណ្ណោះ ហៅ
ថាទីមានឧបចារ ។

(២០៨) ភិក្ខុសម្បបុរសក្តី គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរសក្តី ។ បេ ។
ពន្យាក្តី ដោយខ្លួនឯង ហៅថាសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ។

វិធីបំបំពេញ មហាវិវត្ត

កុដី ធាម ឧល្លត្តា វា ហោតិ អវល្លត្តា វា ឧល្លត្តាវ-
ល្លត្តា វា ។ កាវយ្យាតិ ករោតិ វា កាវយេតិ វា ។
ភិក្ខុ វា អនតិធម្យ វត្តទេសនាយ បមាណំ វា
អតិក្កាមេយ្យាតិ ញតិទុតិយេន កម្មេន កុដីវត្តំ ន
ទេសាបេត្វា អាណាមតោ វា វត្តារតោ វា អន្តមសោ
កេសត្តមត្ថម្យំ អតិក្កាមេត្វា ករោតិ វា កាវយេតិ
វា បយោគេ^១ ទុក្ខដំ ឯកប័ណ្ណំ អនាគតោ អាបត្តិ
ដុល្លច្ចយស្ស តស្មី បិណ្ណោ អាគតោ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ
សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២០៧] ភិក្ខុ កុដី ករោតិ អទេសិតវត្តកំ
សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិដ្ឋ
ទុក្ខដានំ ។ ភិក្ខុ កុដី ករោតិ អទេសិតវត្តកំ
សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខដ-
ស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី ករោតិ អទេសិតវត្តកំ អនាម្មំ
អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខដស្ស ។

១ បយោគេ បយោគេតិ កត្តមំ ចោត្តពេ អាមេណុកំ ទិស្សតិ ។

វិធីបំផុស មហាវិវាទ

លំនៅរបស់ភិក្ខុដែលលាបខាងក្នុង ឬលាបខាងក្រៅ ឬដែលលាបទាំង
ខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ហៅថាភិក្ខុ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី
ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនបាននាំពួកភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទីឲ្យក្តី
ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណក្តី សេចក្តីថា មិនបានឲ្យសង្ឃសំដែងទីធ្វើកុដី
ដោយបណ្តោយក្តី ដោយទទឹងក្តី ដោយញាតិទុតិយកម្ម ហើយធ្វើខ្លួនឯង
ក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ សូម្បីប្រមាណប៉ុនបួនសក់
ត្រូវអាបត្តិទុកដរាបប្រយោគ កាលនៅតែបូក ១ ដុំនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្អច្នៃ កាលចើបូក ១ ដុំនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។

(២០៧) ភិក្ខុធ្វើកុដីដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មាន
ហេតុទាន់ គឺទីមានអន្តរាយ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដរាបនឹង
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដីដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
មានហេតុទាន់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដរាបនឹងអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដីដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មិនមាន
ហេតុទាន់ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដរាបនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

២០១

ពោសកល្លោ ធម្មិសង្ខារិសេសស្ស បទភាគីមិយេ បមាណាតិក្កន្តំ

ភិក្ខុ កុដី កកោតិ អនេសិវត្តកំ អនារម្មំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី កកោតិ
នេសិវត្តកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្កដា-
នំ ។ ភិក្ខុ កុដី កកោតិ នេសិវត្តកំ សារម្មំ
សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី កកោតិ
នេសិវត្តកំ អនារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ភិក្ខុ កុដី កកោតិ នេសិវត្តកំ អនារម្មំ សបរិក្កមនំ
អនាបត្តិ ។

[២០០] ភិក្ខុ កុដី កកោតិ បមាណាតិក្កន្តំ
សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្តំ
ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ កុដី កកោតិ បមាណាតិក្កន្តំ
សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជ-
ស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី កកោតិ បមាណាតិក្កន្តំ អនារម្មំ
អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
កុដី កកោតិ បមាណាតិក្កន្តំ អនារម្មំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី កកោតិ
បមាណាតិកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្កដានំ ។

គេរសកល្លា សង្ឃទំសេសទី ២ បទភាគនិយ ខិយាយកំព័កុដិដែលកន្លងព្រួសប្រិមាណ

ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មិនមានហេតុទាស់ តែមាន
ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែង
ទីឲ្យ មានហេតុទាស់ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិ
ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មិនមានហេតុទាស់
មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
មិនមានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ជាអនាបត្តិ (មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ) ។

(២១០) ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រិមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានឧប-
ចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួស
ប្រិមាណ មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដនឹងអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រិមាណ មិនមានហេតុទាស់ នឹងមិនមានឧប-
ចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រិមាណ
តែមិនមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើ
កុដិត្រូវប្រិមាណ តែមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ។

វិទេយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ភិក្ខុ ក្បដី កកោតិ បមាណិកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ ក្បដី កកោតិ បមាណិកំ
អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ
ក្បដី កកោតិ បមាណិកំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អនាបត្តិ ។

[២០០] ភិក្ខុ ក្បដី កកោតិ អនេសិវត្តកំ
បមាណាតិក្កនំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខំ
សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខំ ទុក្ខដាទុក្ខំ^(១) ។ ភិក្ខុ ក្បដី
កកោតិ អនេសិវត្តកំ បមាណាតិក្កនំ សារម្ហំ សប-
រិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខំ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខដស្ស ។
ភិក្ខុ ក្បដី កកោតិ អនេសិវត្តកំ បមាណាតិក្កនំ
អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខំ សង្ឃាទិសេសេន
ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ ក្បដី កកោតិ អនេសិវត្តកំ
បមាណាតិក្កនំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខំ
សង្ឃាទិសេសេន ។

---

^១ អាបត្តិ ទុក្ខំ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខំ ទុក្ខដាទុក្ខំ អាទិសុ ឬ ទុក្ខំ សង្ឃាទិសេសេហិ
សទុំ ទុក្ខំ ទុក្ខដាទុក្ខំអាទិសា នយេន អត្តោ វេទិតញោតិ តព្វល្អាតា ។

វិធីបំផុស មហាវិវត្ត

ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ តែមានហេតុទាន មានទីបញ្ចា ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រកបដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន តែឥត
មានទីបញ្ចា ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រកបដោយប្រមាណ ឥត
មានហេតុទាន មានទីបញ្ចា ជាអនាបត្តិ ។

(២១១) ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
មានហេតុទាន មិនមានទីបញ្ចា ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
មានហេតុទាន តែមានទីបញ្ចា ត្រូវអាបត្តិទុកដមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
ឥតមានហេតុទាន មិនមានទីបញ្ចា ត្រូវអាបត្តិទុកដមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
តែឥតមានហេតុទាន មានទីបញ្ចា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។

២០៣

តេរសកល្លោ ធម្មិសង្កាទិសេសស្ស បទវាជីយេ ទេសិវត្ថុកំ ទិក

(២០២) ភិក្ខុ កុដី កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ ប-
មាណីកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ក-
ដានំ ។ ភិក្ខុ កុដី កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ បមា-
ណីកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ភិក្ខុ កុដី កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ បមាណីកំ
អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
កុដី កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ បមាណីកំ អនារម្ហំ
សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២០៣) ភិក្ខុ សមាទិសតិ កុដី មេ កកោតិ ។
តស្ស កុដី កកោតិ អទេសិវត្ថុកំ សារម្ហំ អបរិក្កម-
នំ អាបត្តិ សង្កាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្កាទិសេសេន ទុ-
ក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
សង្កាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ ស-
បរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
សមាទិសតិ កុដី មេ កកោតិ ។ តស្ស
កុដី កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាគនិយម និយាយអំពីកុដិដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យជាដើម

[២១២] ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ
ប្រមាណ តែមានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ ភិក្ខុ
ធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុ
ទាន់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន់ តែមិនមានទី
ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកប
ដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

[២១៣] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ជាអ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលឥតមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹងអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ
នឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ តែ
មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង
គ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បី
ភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាន់ ឥតមានទីឧបចារ

វិនយបិដក មហាវិវត្តោ

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
ភិក្ខុ សមាទិសតិ ក្យដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស
ក្យដី ករោន្តិ បមាណាតិក្ខនំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខ-
ជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃា-
ទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ
ក្យដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស ក្យដី ករោន្តិ បមាណា-
តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ
ក្យដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស ក្យដី ករោន្តិ
អនេសិទ្ធិត្ថកំ បមាណាតិក្ខនំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ

វិធីបំណង មហាវិវត្ត

ត្រូវអាបត្តិទុកដំរី ៗ ៗ មានហេតុទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដំ ៗ ៗ ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ៗ ៗ
ឥតមានហេតុទាន មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ៗ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងន្ទា) ថា
អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែល
ហួសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរីនឹង
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ៗ ៗ មានហេតុទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអា-
បត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ៗ ៗ មិនមានហេតុទាន មិនមានទី
ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ៗ ៗ មិនមានហេតុ
ទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ៗ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង
ន្ទា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ
ដែលប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអា-
បត្តិទុកដំរី ៗ ៗ មានហេតុទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ
ៗ ៗ មិនមានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ៗ ៗ មិនមាន
ហេតុទាន មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ៗ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងន្ទា) ថា អ្នក
ទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមិន
មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ

២០៥

ធរសកណ្តោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិយេ អទេសំវត្តក

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន
ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ
សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសានំ ។ ភិក្ខុ
សមាទិសតិ ក្យដំ មេ កកោជាតិ ។ តស្ស ក្យដំ
កកោន្តំ ទេសិវត្តកំ បមាណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២០៤] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ ក្យដំ មេ
កកោជាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិវត្តកា ច ហោតុ
អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស ក្យដំ កកោន្តំ
អទេសិវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-
សេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្ក-
មនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។

គេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាគនិយ និយាយអំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាន់
តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។
មិនមានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសពីរ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងនា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

(២១៤) ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងនា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរ
ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានបន្តិបដោយពាក្យថា
កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង មិនមានហេតុទាន់ផង
មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលដត
មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ)
ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន់
តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាម្ចំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃានិសេសេន ទុក្ខជស្ស
 ។ បេ ។ អនាម្ចំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃានិសេ-
 សស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសត្វា បក្កមតិ កុដ៍
 មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ នេសត-
 វត្តកា ច ហោតុ អនាម្ចា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដ៍ ករោន្តិ នេសតវត្តកំ
 សារម្ចំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
 សារម្ចំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនាម្ចំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនាម្ចំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសត្វា
 បក្កមតិ កុដ៍ មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ
 បមាណកា ច ហោតុ អនាម្ចា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដ៍ ករោន្តិ បមាណាតិក្កន្តំ
 សារម្ចំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃានិសេសេន ទ្ធិន្តំ
 ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ចំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 សង្ឃានិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ចំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃានិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។

វិទយចីនិត មហាវិក្កង

មិនមានហេតុទាន' មិនមានទីបង្កាវ (ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន' មានទីបង្កាវ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយ
ចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិ
ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាន'ផង មានទីបង្កាវផង
ដូច្នេះឡើយ ។ ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
មានហេតុទាន' មិនមានទីបង្កាវ (ភិក្ខុនោះ) (ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។
មានហេតុទាន' តែមានទីបង្កាវ (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុ
ទាន' ឥតមានទីបង្កាវ (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន' មាន
ទីបង្កាវ ជាអនាបតិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
នោះត្រូវប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាន'ផង មានទីបង្កាវ
ផងដូច្នេះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលហួសប្រមាណ
មានហេតុទាន' មិនមានទីបង្កាវ (ភិក្ខុនោះ) (ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ
នឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន' តែមានទីបង្កាវ
(ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន'
ឥតមានទីបង្កាវ (ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។

២០៧

គោរសកល្លោ ធូសង្ក្ខទិសេសស្ស បទភានីនិយេ បមាណិកាទិកា

អនាវម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ
ន ច សមាទិសតិ បមាណិកា ច ហោតុ អនាវម្ភា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោទ្តិ
បមាណិកំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាធំ
។ បេ ។ សារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។
អនាវម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាវម្ភំ
សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
កុដី មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិត-
វត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនាវម្ភា ច
សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោទ្តិ
អទេសិតវត្តកំ បមាណាតិកុក្កំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាធំ ។ បេ ។
សារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេ-
សេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាវម្ភំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

ត្រូវសព្វសង្ឃទិសេសទី ២ បទភាសនីយ ធិយាយអំពីកុដិដែលប្រកបដោយប្រមាណដាច់ដើម

ឥតមានហេតុទាន់ តែមានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុ
បង្កាប់ (ពួកកិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
ទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិប្រកបដោយ
ប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីបង្ហាញផងដូច្នោះឡើយ ។
ពួកកិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីកិក្ខុនោះដែលប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាន់
មិនមានទីបង្ហាញ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាន់ មានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់
ឥតមានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ មានទីបង្ហាញ
ជាអនាបត្តិ ។ កិក្ខុបង្កាប់ (ពួកកិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
នោះគួរជាកុដិដែលមានពួកកិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណ
ផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីបង្ហាញផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកកិក្ខុ
ធ្វើកុដិដើម្បីកិក្ខុនោះដែលមិនមានពួកកិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
មានហេតុទាន់ ឥតមានទីបង្ហាញ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹង
អាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីបង្ហាញ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ មិន
មានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។

វិទយប័ដិពេ មហាវិរោធិ៍

អនាវម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃាទិសេសានំ ។
កិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដំ មេ កកោថាតិ ន
ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា
ច អនាវម្ពា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដំ
កកោទ្ធិ ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ សារម្ពំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ពំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនាវម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនាវម្ពំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២០៥) កិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដំ
មេ កកោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា
ច ហោតុ អនាវម្ពា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។
តស្ស កុដំ កកោទ្ធិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ពំ អបរិក្ក-
មនំ ។ សោ សុណាតិ កុដំ កិរ មេ កយិរតិ
អទេសិតវត្តកា សារម្ពា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន
កិក្ខុនា សាមំ វា កន្តតំ ទូតោ វា ចាហោតត្វោ

និយមបិដក មហាវិកង្គ

មិនមានហេតុទានស៍ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុ
បង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
ទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួក
ភិក្ខុស៍ដែនទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង មិនមានហេតុទានស៍
ផង មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែល
មានពួកភិក្ខុស៍ដែនទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទានស៍ មិន
មានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទានស៍
តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទានស៍ មិនមានទី
ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទានស៍ មានទីឧបចារ មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២១៥) ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
គួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុស៍ដែនទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទានស៍ផង មាន
ទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលឥតមានពួកភិក្ខុ
ស៍ដែនទីឲ្យ មានហេតុទានស៍ មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា
ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមិនមានពួកភិក្ខុស៍ដែនទីឲ្យ មានហេតុទានស៍ មិនមានទី
ឧបចារ ដើម្បីអាត្មាអញ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី

២០៧

ពោសកណ្តោ ធម្មសង្ឃទិសេសស្ស បទអាជីវិយេ អទេសិវត្តក

ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា
ចាតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទ្ធនំ វា
បហំណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិ-
សិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា
ចាតិ ។ វស្ស កុដី ករោទ្ធិ អទេសិវត្តកំ
សារម្មំ សបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ កុដី កិវ មេ
កយិវតិ អទេសិវត្តកា សារម្បា សបរិក្កមនាតិ ។
តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កទ្ធាំ ទ្ធតោ វា ចាហេតព្វោ
ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ចាតិ ។
នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទ្ធនំ វា បហំ-
ណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កម-
នា ចាតិ ។ វស្ស កុដី ករោទ្ធិ អទេសិវ-
ត្តកំ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ
កុដី កិវ មេ កយិវតិ អទេសិវត្តកា អនាម្បា

ឆោសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាគីនិយ និយាយអំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទ័ព្យ

ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យផង ឥតមាន
ហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបាន
ប្រើបម្រើទៅក្តី (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នក
ទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិទ័ព្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយ
ពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យផង ឥតមានហេតុ
ទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមាន
ពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹង
ថា ភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យ មាន
ហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី
ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យផង ឥតមាន
ហេតុទាស់ផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនទៅខ្លួនឯងក្តី មិនប្រើបម្រើទៅក្តី (ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិទ័ព្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជា
កុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារ
ផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យឥត
មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុ
ធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យ ឥតមានហេតុទាស់

វិធីបំបិទ មហាវិវត្ត

អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
កន្តំ ទូតោ វា ទាហេតពោ ទេសិវត្តកា ច
ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។ នោ ច សាមំ វា
កច្ចយ្យ ទូតំ វា បហំណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោជាតិ
សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្ត
អទេសិវត្តកំ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ ។ សោ
សុណាតិ កុដី ករ មេ កយំវតិ អទេសិវត្តកា
អនាម្បា សបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ
វា កន្តំ ទូតោ វា ទាហេតពោ ទេសិវត្តកា
ហោតុតិ ។ នោ ច សាមំ វា កច្ចយ្យ ទូតំ វា
បហំណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
បក្កមតិ កុដី មេ ករោជាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្ក-
មនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្ត ទេសិ
វត្តកំ សាម្បំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ

នៃបេធិដក មហាវិក័ត្ត

ឥតមានទីឧបហារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយ
ពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង មានទីឧបហារ
ផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យ
ខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជា
កុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទី
ឧបហារផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែង
ទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបហារ ។ ភិក្ខុនោះព្រំណឹងថា
ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបហារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី
ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរ
ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា
កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង
មានទីឧបហារផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបហារ ។ ភិក្ខុនោះព្រំណឹងថា

ធរសកល្ហ ធម្មិសង្ករិសេសស្ស បទវាជិសិយេ ទេសំវត្តកា

កុដំ កិរ មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា សារម្ហា អបរិក្ក-
មនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តតំ ទូតោ វា
ចាហោតញោ អនារម្ហា ច ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។
នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដំ
មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច
ហោតុ អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដំ
ករោទ្ធិ ទេសិវត្តកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ
សុណាតិ កុដំ កិរ មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា
សារម្ហា សបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
កន្តតំ ទូតោ វា ចាហោតញោ អនារម្ហា ហោតុតិ ។ នោ
ចេ សាមំ វា កច្ឆយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដំ មេ ក-
រោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនារម្ហា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដំ ករោទ្ធិ ទេសិវត្តកំ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ២ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលសង្ឃបានសំដែងទំឲ្យ

ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទំឲ្យ តែមាន
ហេតុទាស់ ឥតមានទីបំបាត់ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យ
ទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ផង មាន
ទីបំបាត់ផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើឲ្យ
ទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផង ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ
ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា
កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទំឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មាន
ទីបំបាត់ផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែង
ទំឲ្យ តែមានហេតុទាស់ មានទីបំបាត់ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវដំណឹងថា
ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទំឲ្យ តែមាន
ហេតុទាស់ មានទីបំបាត់ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើ
បម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ ។
បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខផង ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
នោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទំឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទី
បំបាត់ផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទំឲ្យ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អនាម្បំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណានិ កុដិ កិរ
មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា អនាម្បា អបរិក្កមនាតិ ។
តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តតំ ទូតោ វា ចាហេតតោ
សបរិក្កមនា ហោត្តតិ ។ លោ ចេ សាមំ វា
កច្ឆយ្យ ទូតំ វា បហំណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សំ ។
ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ
សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោទិ
ទេសិវត្តកំ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ អនាបតិ ។

[២១៦] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ
មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច បមាណីកា ច
ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស
កុដិ ករោទិ បមាណានិក្កនំ សារម្បំ អបរិក្កមនំ ។
សោ សុណានិ កុដិ កិរ មេ កយិរតិ បមាណា-
និក្កនំ សារម្បា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា
សាមំ វា កន្តតំ ទូតោ វា ចាហេតតោ បមាណីកា
ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។

វិនយចំណែក ឧបាសិកា

ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ចា ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួក
ភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាន តែ
ឥតមានទីបញ្ចា ។ ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើប្រាស់ទៅក្តី ដោយ
ពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានទីបញ្ចា ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯង
ក្តី មិនបានប្រើប្រាស់ទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា)
ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់
ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុ
ទានផង មានទីបញ្ចាផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួក
ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាន មានទីបញ្ចា មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២១៦) ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា)ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិប្រកប
ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទានផង មានទីបញ្ចាផង ។ ពួក
ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ធម្មសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទី
បញ្ចា ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ
ធម្មសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីបញ្ចា ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
ទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើប្រាស់ទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរប្រកប
ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទានផង មានទីបញ្ចាផង ។ បេ ។

២១៣

ព្រះសារណ្ណ ធូសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនិយេ បមាណិកា

បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្បា ចាតិ ។ បេ ។
បមាណិកា ច ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។
បមាណិកា ហោតុតិ ។ នោ បេ សាមំ វា កុច្ឆយ្យ
ទ្ធីតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
សមាទិសិទ្ធា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ សមា-
ទិសតិ ច បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្បា ច
សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោធំ បមា-
ណិកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ
កុដិ កិវ មេ កយិរតិ បមាណិកា សារម្មា
អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កុច្ឆតំ
ទ្ធីតោ វា ចាហោតព្វោ អនាម្បា ច ហោតុ សបរិក្កមនា
ចាតិ ។ បេ ។ អនាម្បា ហោតុតិ ។ បេ ។ សបរិក្កមនា
ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិទ្ធា
បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនាម្បា ច
សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោធំ
អទេសិវត្តកំ បមាណាតិកុដិ សារម្មំ អបរិក្កមនំ ។

ឆេរសកល្ល សង្ឃទសេសទំ ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិប្រកបដោយប្រមាណជាដើម

គួរប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង ។ បេ ។ គួរប្រកប
ដោយប្រមាណផង គួរមានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរប្រកបដោយ
ប្រមាណ ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើប្រាស់ម្រិះទៅក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរប្រកប
ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួក
ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ ឥត
មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យអាត្មា
អញ ប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើប្រាស់ម្រិះទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
គួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិ
ឥតមានហេតុទាស់ ។ បេ ។ មានទីឧបចារ ។ បេ ។ ជាអនាបត្តិ ។
ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀស
ចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួក
ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង
មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិឥតមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។

២១៤

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

សោ សុណាតិ កុដិ កិរ មេ កយិរតិ អទេសិវត្តកា
បមាណាតិកុដា សារម្ហា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន
ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តតំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ
ទេសិវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ហា ច
សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិវត្តកា ច ហោតុ
បមាណិកា ច អនារម្ហា ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិវត្តកា
ច ហោតុ បមាណិកា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។
ទេសិវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ចាតិ ។
នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហំណេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
កុដិ មេ ករោថាតិ សមាទិសិតិ ច ទេសិវត្តកា
ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា
ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោថិ ទេសិវត្តកំ បមា-
ណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ កុដិ
កិរ មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា បមាណិកា សារម្ហា
អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តតំ

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

ភិក្ខុនោះពង្សដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យអាត្មាអញ ជាកុដិឥតមាន
ពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទានស៍ ឥតមានទីឧបចារ ។
ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមាន
ហេតុទានស៍ផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទានស៍ផង ។ បេ ។
គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង មានទី
ឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកប
ដោយប្រមាណផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបាន
ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា
កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង
ឥតមានហេតុទានស៍ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ
ជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទានស៍
ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះពង្សដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យ
អាត្មាអញ ជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ
តែមានហេតុទានស៍ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី

២១៥

គោរសកណ្តោ ធម្មសង្ក្រាន្តសេសស្ស បទភានិដ៏យេ អទេសំវត្តក

ទូតោ វា ចាហោតញោ អនារម្មា ច ហោតុ សបរិក្កមនា
ចាតិ ។ បេ ។ អនារម្មា ហោតុតិ ។ បេ ។ សបរិក្កមនា
ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ។

(២០៧) ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដ៍
មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច
ហោតុ អនារម្មា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស
កុដ៍ ករោទ្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ពំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ការុកានំ តិណ្ណំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ
។ បេ ។ អនារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិន្នំ
ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ
ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដ៍ មេ
ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ
អនារម្មា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដ៍
ករោទ្តិ ទេសិតវត្តកំ សារម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ពំ សប-
រិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។

ឆេរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ប្រើប្រាស់ទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ផង
មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ ។ បេ ។ មានទី
ឧបចារ ។ បេ ។ ជាអនាបត្តិ ។

(២១៧) ភិក្ខុបដ្ឋាប័ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិ
មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។
ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុ
ទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។
ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ
។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ភិក្ខុបដ្ឋាប័ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួក
ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ តែមានហេតុ
ទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។

២១៦

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

អនាម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខជស្ស
។ បេ ។ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមា-
ទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ
ច បមាណីកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្ក-
មនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ បមាណីក-
កំណំ សារម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ តិណ្ហំ
ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្បំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុ-
កានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ អនាម្បំ
សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ
សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ សមាទិ-
សតិ ច បមាណីកា ច ហោតុ អនាម្បា ច
សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ បមាណីក-
សារម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ
។ បេ ។ សារម្បំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខជស្ស
។ បេ ។ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ
ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ជាក់ ពួកភិក្ខុអករធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
 រ បេ រ ឥតមានហេតុទាន មានទីបញ្ជាក់ ជាអនាបត្តិ រ ភិក្ខុបដិសេធ
 (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែ
 បានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុ
 ទានផង មានទីបញ្ជាក់ផង រ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ហួសប្រមាណ
 មានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ជាក់ ពួកភិក្ខុអករធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
 រ បេ រ មានហេតុទាន មានទីបញ្ជាក់ ពួកភិក្ខុអករធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
 រ បេ រ ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ជាក់ ពួកភិក្ខុអករធ្វើ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ រ បេ រ ឥតមានហេតុទាន មានទីបញ្ជាក់
 ពួកភិក្ខុអករធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ រ ភិក្ខុបដិសេធ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា
 កុដិនោះគួរជាកុដិប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទានផង មាន
 ទីបញ្ជាក់ផង រ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយប្រមាណ
 ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ជាក់ ពួកភិក្ខុអករធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
 រ បេ រ មានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ជាក់ ពួកភិក្ខុអករធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
 រ បេ រ ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ជាក់ ពួកភិក្ខុអករធ្វើ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដ រ បេ រ ឥតមានហេតុទាន មានទីបញ្ជាក់ ជាអនាបត្តិ រ

២១៧

វេរសកល្លោ ធម្មិសង្ខារំសេសស្ស បទរាជនិយេ ទេសំវត្ថុក

ភិក្ខុ សមាទិសត្វា បក្កមតិ កុដំ មេ ករោថាតិ
សមាទិសតិ ច ទេសិវត្ថុកា ច ហោតុ បមាណិកា
ច អនាម្បា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដំ
ករោន្តិ អទេសិវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តិ សារម្មំ អបរិ-
ក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ចត្ថន្តំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ តិណ្ណំ ទុក្កដានំ
។ បេ ។ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ
តិណ្ណំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
កាវុកានំ ទ្ធិន្តំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសត្វា
បក្កមតិ កុដំ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិវត្ថុកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនាម្បា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដំ ករោន្តិ
ទេសិវត្ថុកំ បមាណិកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
កាវុកានំ ទ្ធិន្តំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្មំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ កាវុកានំ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ កាវុកានំ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ
អនាបត្តិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ បទោជនីយ អំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទិញ

ភិក្ខុបណ្ឌិត (ពួកភិក្ខុផងតា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀស
ចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទិញ
ផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។
ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទិញ ហួសប្រមាណ មាន
ហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៤ ។ បេ ។
មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី ។ បេ ។
ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី
។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដពីរ ។ ភិក្ខុបណ្ឌិត (ពួកភិក្ខុផងតា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជា
កុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទិញផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុ
ទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុ
សំដែងទិញ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ
ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទី
ឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់
តែឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមាន
ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

២១៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២១៨] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ
ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ អនេសិតវត្ថុកំ
សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។
តេន ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតព្វា ភិទ្ធិត្វា
វា បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ននេយ្យ
ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ សឿនិសេសេន
ទ្ធិនំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី
មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ អនេសិតវត្ថុកំ
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគ-
ច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតព្វា
ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា
ននេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ សឿនិសេ-
សេន ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ
សឿនិសេសេន ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្ក-
មនំ... អាបត្តិ សឿនិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា

វិធម្មបិដក មហាវិកង្គ

[២១៨] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួក
ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការដែល
ធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវឲ្យកុដិ
នោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬត្រូវទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មី
ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីរនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់
(ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។
ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់
តែមានទីឧបចារ ។ កាលបើការដែលធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែ
ភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬត្រូវទំលាយ
បង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ
ទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីរ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥតមានទីឧបចារ...
ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីរអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់
មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា

២១៧

ពេរសកល្លោ ធួសង្ខាទិសេសស្ស បទរាជនិយេ អទេសិធរត្តក

បក្កមតិ កុដី មេ កកោថាតិ ។ តស្ស កុដី កកោធិ
ទេសិតវត្ថុកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ
អាគច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា
នាតញ្ច ភិទ្ធីត្វា វា បុន កាតញ្ច ។ នោ ចេ
អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធីត្វា វា បុន កាវយ្យ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ...
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបតិ ។
ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ កកោថាតិ ។
តស្ស កុដី កកោធិ បមណាភិក្កន្ធិ សារម្ហំ អបរិក្ក-
មនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា
សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតញ្ច ភិទ្ធីត្វា វា បុន កាតញ្ច ។
នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធីត្វា វា បុន កាវយ្យ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ
សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស ។ បេ ។

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាគនិយ អំពីកុដិដែលសង្ឃសំដែងទី១

អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យ
ភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុសំដែងទី១ តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ
គប្បីឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។
បើភិក្ខុនោះមិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយ
ឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែ
មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥត
មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទី
ឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងន្ទ) ថា អ្នកទាំង-
ឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ
ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការ
ធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យកុដិ
នោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជា
ថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុ
ទាស់ តែមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។

វិទយចំណី មហាវិវត្តោ

អនាមិក្ខំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខ-
ជស្ស ។ បេ ។ អនាមិក្ខំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ
ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ បមាណិកំ សារម្ហំ
អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន
ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតញ្ចា ភិទ្ធិត្វា វា
បុន កាតញ្ចា ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា នទេយ្យ ភិទ្ធិ-
ត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្ខជាតំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនាមិក្ខំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនាមិក្ខំ សបរិក្កមនំ អនាបតិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ
អនេសំតាត្តកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។
សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា
កុដី អញ្ញស្ស វា នាតញ្ចា ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតញ្ចា ។

វិទេយបំណិក មហាវិកត្ត

ឥតមានហេតុទានសំ តែឥតមានទីបញ្ចា... ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដន្តនឹងអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទានសំ មានទីបញ្ចា... ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុបន្តិប័(ពួកភិក្ខុផន្តិគា)ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយ
ប្រមាណ មានហេតុទានសំ ឥតមានទីបញ្ចា ។ កាលបើការធ្វើកុដិមិន
ទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យកុដិនោះដល់
ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មី
ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដន្ត ។ បេ ។ មានហេតុទានសំ តែមានទីបញ្ចា...
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដន្ត ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទានសំ តែឥតមានទីបញ្ចា...
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដន្ត ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទានសំ មានទីបញ្ចា ជា
អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបន្តិប័(ពួកភិក្ខុផន្តិគា)ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ មិនមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទានសំ ឥតមានទីបញ្ចា ។
កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។
ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។

២២១

ធរសកល្ហោ ធួដ្ឋសង្ខារិសេសស្ស បទរាជនិយេ សារម្ហាទិ

នោ ចេ អញ្ញាស្ស វា ទទេយ្យ ភិណ្ឌិត្វា វា បុន កាវេយ្យ
អាចត្តិ ធួដ្ឋ សង្ខារិសេសេន ធួដ្ឋ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ... អាចត្តិ ធួដ្ឋ សង្ខារិសេសេន
ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាចត្តិ ធួដ្ឋ
សង្ខារិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ...
អាចត្តិ ធួដ្ឋ សង្ខារិសេសានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដិ
ករោន្តិ ទេសិវត្តុកំ បមាណិកំ សារម្ហំ អបរិក្ក-
មនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន
ភិក្ខុនា សា កុដិ អញ្ញាស្ស វា ទាតត្វា ភិណ្ឌិត្វា វា
បុន កាតត្វា ។ នោ ចេ អញ្ញាស្ស វា ទទេយ្យ
ភិណ្ឌិត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាចត្តិ ធួដ្ឋ ទុក្កដានំ
។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ... អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អនារម្ហំ
សបរិក្កមនំ អនាចត្តិ ។

ឆេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៦ បរវាជនីយ អំពីទីសង់ក្រុងដែលមានហេតុទានជាដើម
បើភិក្ខុនោះមិនបានឲ្យក្នុងនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មី
ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរីនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាន តែមានទីបញ្ចា... ត្រូវអាបត្តិទុកដំរីនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ
។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន តែឥតមានទីបញ្ចា... ត្រូវអាបត្តិទុកដំ
នឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ ឥតមានហេតុទាន មានទីបញ្ចា...
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងឆ្មា) ថា
អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិ
ឲ្យភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមាន
ហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ចា ។ កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច
ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យក្នុងនោះដល់ភិក្ខុដទៃ
ឬគប្បីឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានឲ្យក្នុងនោះដល់ភិក្ខុ
ដទៃទេ ឬមិនបានឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរី ។ បេ ។
មានហេតុទាន តែមានទីបញ្ចា... ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ឥតមានហេតុទាន
ឥតមានទីបញ្ចា... ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ឥតមានហេតុទាន មានទី
បញ្ចា ជាអនាបត្តិ ។

២២២

វិសយបិដកេ មហាវិកងោ

(២១៧) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ
បរេហំ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
បរេហំ វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ
បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២២០) អនាបត្តិ លេណោ គុហាយ តិណាត្តុ-
ដិកាយ អញ្ញស្សត្តាយ វាសាការំ វេយ្យា សព្វត្តុ
អនាបត្តិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

ឧជ្ឈសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិភង្គ

(២១៧) ភិក្ខុធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេចដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើបង្ហើយ ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេចដោយ ខ្លួនឯង ហើយឲ្យភិក្ខុដទៃធ្វើបង្ហើយ (ភិក្ខុអកប្រិ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ- ទិសេស ។ ពួកភិក្ខុដទៃធ្វើកុដិ (ឲ្យភិក្ខុរូបណា) មិនទាន់ស្រេច ហើយភិក្ខុ (រូបនោះ) ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ពួកភិក្ខុ ដទៃធ្វើកុដិ (ឲ្យភិក្ខុរូបណា) មិនទាន់ស្រេច ហើយភិក្ខុ (រូបនោះ) ឲ្យពួក ភិក្ខុដទៃទៀតធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២២០) ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុធ្វើលេណ^(១)គុហា^(២) កុដិស្មៅនឹងកុដិសម្រាប់ភិក្ខុដទៃ (មានឧបជ្ឈាយ័យជាដើម) នឹងទិសេសាន ទាំងពួង (មានភេនីឧបាសថជាដើម) រៀបរយតែធ្វើកុដិសម្រាប់នៅ របស់ខ្លួន (ម្យ៉ាងទៀត) ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុឆត នឹង ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ។

សង្ឃទិសេសទី ៦ ចប់ ។

---

១ ទិសម្រាប់ផ្អិត ល្មមនៅបាន ។ ២ ទីបីទាំង ល្មមនៅបាន ។ ពាក្យថា លេណ នឹងគុហា ទាំងពីរនេះ ជាវេរបទ គឺពាក្យនិយាយផ្លាស់ប្តូរគ្នាបាន ។

សត្តមសង្ឃទិសេសំ

(២២០) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា កោ-

សម្ព័យំ វិហារតិ យោសិតារាមេ ។ តេជ ខោ បន

សមយេន អាយស្មតោ ឆន្ទស្ស ឧបដ្ឋាកោ គហបតិ

អាយស្មន្តំ ឆន្តំ ឯតទោច វិហារវត្តំ កន្តេ ជាតាហំ

អយ្យស្ស វិហារំ កាការេស្សមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា

ឆន្ទោ វិហារវត្តំ សោឆន្ទោ អញ្ញាតំ ចេតិយុក្ខំ

ឆេនាបេសំ តាមប្បជិតំ និកមប្បជិតំ នកប្បជិតំ ជន-

បទប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ខ័យន្តំ

វិហាចេន្តំ កេតំ ហំ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា

ចេតិយុក្ខំ ឆេនាបេស្សន្តំ តាមប្បជិតំ និកមប្បជិតំ

នកប្បជិតំ ជនបទប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ឯកេន្ទ្រិយំ សមណា

សក្យបុត្តិយា ជីវំ វិហាបេន្តិតិ ។ អស្សោស្សំ ខោ ភិក្ខុ

តេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ខ័យន្តានំ វិហាចេន្តានំ ។

សង្ឃទិសេស ទី ៧

(២២១) សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញតុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងរយាសិកាម^(១) ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង មានគុហបតីជាឧបដ្ឋានឆ្នុកក្នុងដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹង ឆ្នុកក្នុងដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ទី សម្រាប់សង្ឃវិហារ^(២) ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងឲ្យមនុស្សធ្វើវិហារប្រគេនលោក ម្ចាស់ ។ ឆ្នុកក្នុងដ៏មានអាយុកាលដែលជម្រះទីសម្រាប់សង្ឃវិហារ ក៏ ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើមួយដើម ដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នក ស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ អ្នកដែលធ្លាប់គោរពបូជា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស និន្ទា តិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វី បានជា សមណទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើ ដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ អ្នកដែលធ្លាប់គោរពបូជា សមណទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ ជាសក្យបុត្រ បៀតបៀនដើមឈើរស់ដែលមានឥន្ទ្រិយតែមួយ ។ ពួកភិក្ខុ បានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស និន្ទា តិះដៀល (ដូច្នោះ)

១ បានជាហៅថា រយាសិកាម ព្រោះអារាមនេះ រយាសិកសេដ្ឋីសិវាធិប្បាយព្រះចរមគ្រូ ។
២ ពីទិសេសសសម្រាប់នៅរបស់ខ្លួន ដែលមានទាយកជាម្ចាស់របស់ធ្វើឲ្យ ។

២២៤

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ
វិហារេន្តិ កេនំ ហិ ឆាម អាយស្មា ឆន្នោ ចេតិយរុក្ខំ
ឆេនាបេស្សតិ តាមប្បជិតំ ។ បេ ។ រដ្ឋប្បជិតន្តិ ។
អថោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កេវ ត្វំ ឆន្ន ចេតិយរុក្ខំ ឆេនាបេស្សសិ តាម-
ប្បជិតំ ។ បេ ។ រដ្ឋប្បជិតន្តិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិកវហិ
ពុទ្ធា ភកវា ។ បេ ។ កេនំ ហិ ឆាម ត្វំ មោយបុរិស
ចេតិយរុក្ខំ ឆេនាបេស្សសិ តាមប្បជិតំ ឆិកមប្បជិតំ
ឆកវប្បជិតំ ឆឆបឆប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ជីវសញ្ញោ ហិ
មោយបុរិស មនុស្សា រុក្ខស្មី ឆេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាឆាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បឆ
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាប មហាល្លកំ បឆ
ភិក្ខុវា វិហារំ ការយមាឆេឆ សស្សាមិកំ អនុទ្ទេសំ

វិទ្យបិដក មហាវិវត្ត

ពួកភិក្ខុណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏
ពោលទោសនិទ្ទាតិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វី បានជាឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ
ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុកគេបូជា
។ បេ ។ អ្នកដែលធ្លាប់គោរពបូជា ។ ត្រាពោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយពោះ
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឆន្ទ ឮថាអ្នកឯងឲ្យមនុស្សកាប់ឈើដែលគេសន្មតជា
ចេតិយ ដែលអ្នកស្រុកគេបូជា ។ បេ ។ អ្នកដែលធ្លាប់គោរពបូជា មែនឬ ។
ឆន្ទភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការពោះពិតមែន ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ។ បេ ។ នៃបុរស
ទេ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកឯងឲ្យមនុស្សកាប់ដើមឈើ ដែលគេសន្មត
ជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ
អ្នកដែលតែងគោរពបូជា (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃបុរស ព្រោះមនុស្ស
ទាំងឡាយ មានសេចក្តីសំគាល់ថា ឈើជាសកាវមានជីវិត នៃបុរសសោះ
សូន្យ ហេតុនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលឲ្យគេធ្វើវិហារ^(៦)មានម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន

---

១ ពាក្យដែលហៅថាវិហារនោះ តាមភាសាបាលី សំដៅយកទីនៅទាំងអស់របស់សង្ឃ ធំ
ក្នុងដែនធំ ។ សម្រាប់សង្ឃនៅ ឬទីវត្តទាំងមូលនោះឯង ហៅថាវិហារ ។

២២៥

គេរសកណ្តោ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស សំព្វបទវិរក្ខេ វិហារវត្តទលោកនយាបនំ

ភិក្ខុ អភិទេតព្វា វត្តទេសនាយ តេហិ ភិក្ខុហិ
វត្តំ ទេសេតត្ថំ អនាវម្ពំ សបរិក្កមនំ សារម្ពេ ចេ ភិក្ខុ
វត្តស្មី អបរិក្កមនេ មហាលូកំ វិហារំ ការយ្យ ភិក្ខុ
វា អនភិទេយ្យ វត្តទេសនាយ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(២២២) មហាលូកោ ធាម វិហារោ សស្សមិកោ
វុច្ចតិ ។ វិហារោ ធាម ឧល្លត្តោ វា ហោតិ អវល្លត្តោ
វា ឧល្លត្តាវល្លត្តោ វា ។ ការយមានេធាតិ ករោធា
វា កាវយេធា វា ។ សស្សមិកន្តិ អញ្ញោ កោចិ
សាមិកោ ហោតិ ឥត្តិ វា បរិសោ វា គហដ្ឋោ វា
បព្វជិតោ វា ។ អត្តទេសន្តិ អត្តនោ អត្តាយ ។

(២២៣) ភិក្ខុ អភិទេតព្វា វត្តទេសនាយាតិ
តេន វិហារការកេន ភិក្ខុនា វិហារវត្តំ សោធមត្តា
សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា
វុឡានំ ភិក្ខុនំ ចានេ វុធិត្តា ឧត្តដិកំ និស័ទិត្តា
អញ្ញាលី បត្តហេត្តា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ កន្តេ
មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សមិកំ អត្តទេសំ
សោហំ កន្តេ សង្ឃំ វិហារវត្តឱលោកនំ យាទាមីតិ ។

ឆេរសកល្ហ សង្ឃទិសេសទំ ពិ សិក្ខាបទវិវាទអំពីការសូមសង្ឃឲ្យមើលមើលទិសអំពីវិហារ

ត្រូវនាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសំដែងទីឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវសំដែងទីដែល
មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទុបចារ ជាបើទីដីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
មិនមានទុបចារហើយ ភិក្ខុគប្បឲ្យធ្វើវិហារធំ ឬមិននាំភិក្ខុទាំងឡាយទៅ
ដើម្បីសំដែងទីឲ្យ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២២២) វិហារដែលមានម្ចាស់ គឺជាគតត្រាស់ហៅថាវិហារធំ ។
(ទីនៅរបស់សង្ឃ) គឺទីដែលលាបខាងក្នុងក្តី លាបខាងក្រៅក្តី លាបទាំង
ខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅក្តី ហៅថាវិហារ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ
សេចក្តីថាធ្វើឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មានម្ចាស់ គឺអ្នក
ណាមួយដទៃ ទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី អ្នកបួសក្តី ជាម្ចាស់ ។
ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន គឺដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ។

(២២៣) ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសំដែងទីឲ្យ គឺត្រូវ
ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារនោះដម្រះទីសម្រាប់ធ្វើវិហារ រួចហើយចូលទៅរកសង្ឃ
ហើយធ្វើសម្តុក់ទុក្ខាសន្តិ^(១) ច្រៀងស្នាមាង ហើយថ្វាយបង្គំដើររបស់ភិក្ខុ
ចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គង់អង្គាលី ហើយពោលយ៉ាងនេះ
ថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
ធ្វើវិហារធំ មានទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន បពិត្រលោក
ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះ សូមសង្ឃត្រួតត្រាមើលទីសម្រាប់

១ សម្តុក់សម្រាប់ពាក់ព័ន្ធច្រៀងលើស្នាមាងធ្វើត្រៃមស្នាស្តំ (ចីវរ) ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ទុកិយម្បិ យាចិត្តា តតិយម្បិ យាចិត្តា ។
សថេ សញ្ញោ សង្ឃោ ទុស្សហតិ វិហារវត្តំ ឌីលោកេត្តំ
សព្វេន សង្ឃេន ឌីលោកេត្តំ ។ នោ ថេ សញ្ញោ
សង្ឃោ ទុស្សហតិ វិហារវត្តំ ឌីលោកេត្តំ យេ
តត្ថ ហោន្តិ ភិក្ខុ ព្យត្តា បដិពលា សាវម្ពំ
អនាវម្ពំ សបរិក្កមនំ អបរិក្កមនំ ជាទិតំ តេ
យាចិត្តា សម្មន្ទិត្តា ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ សម្មន្ទិ-
ត្តា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញាថេតញ្ញោ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទា-
មោ ភិក្ខុ មហាល្ងកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ
អត្តន្ទេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តឌីលោកេនំ យាចតិ ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច ឥត្តន្ទា-
មញ្ច ភិក្ខុ សម្មន្ទេយ្យ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ
ឌីលោកេត្តំ ។ ឯសា ញតិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ

វិធីបំផុត មហាវិវាទ

ធ្វើវិហារឲ្យ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារត្រូវសូមជាគំរូបំពាក់ដង្កែង សូមជាគំរូបំផុត
ផង ។ បើសង្ឃទាំងអស់អាចត្រួតត្រាមើលទីសម្រាប់សង្ឃវិហារបាន ត្រូវ
សង្ឃទាំងអស់ត្រួតមើល ។ បើសង្ឃទាំងអស់មិនអាចត្រួតមើលទីសម្រាប់
សង្ឃវិហារបានទេ ហើយក្នុងទីនោះមានភិក្ខុទាំងឡាយណា ឈ្មោះសប្រតិ-
ពល ដឹងទីដែលមានសេចក្តីរៀន^(១) ទីដែលមិនមានសេចក្តីរៀន ទី
មានទុបចារ ទីមិនមានទុបចារ ភិក្ខុសង្ឃត្រូវសូមភិក្ខុទាំងឡាយនោះហើយ
សន្មតិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះសង្ឃត្រូវសន្មតិយ៉ាងនេះ ។
ភិក្ខុអ្នកឈ្មោះសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មាន
ទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមសង្ឃត្រួតមើលទី
សម្រាប់សង្ឃវិហារឲ្យ ។ បើការត្រួតមើលទីសម្រាប់សង្ឃវិហារមានកាល
ដ៏គួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង
ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីត្រួតមើលនូវទីសម្រាប់សង្ឃវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ។
ពាក្យនេះជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន

---

១ សព្វនេះប្រែមកពីបាឡិថា សារម្ត ។ នេះប្រែជាប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ ថាមាន
ហេតុទាន់ ថាប្រកបដោយសេចក្តីរៀន ឬមានសេចក្តីរៀន ។

២២៧

ពោសកណ្តោ សត្តមសង្ឃទំសេសស្ស សិញ្ញាបទវិរោធិ សម្មគិរីធំ

សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ មហាលូកំ វិហារំ
កត្តកាមោ សស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ
វិហារវត្តឱលោកេនំ យាចតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច
ឥត្តន្ទាមញ្ច ភិក្ខុ សម្មន្ទតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
វិហារវត្តំ ឱលោកេត្តំ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្ត-
ន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច ភិក្ខុនំ សម្មតិ ឥត្តន្ទា-
មស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ឱលោកេត្តំ សោ តុណ្ណាស្ស
យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតា
សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ឱលោកេត្តំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស
តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[២២២] តេហិ សម្មតេហិ ភិក្ខុហិ តត្ថ កត្តា
វិហារវត្តំ ឱលោកេតត្ថំ ។ សារម្ហំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អបរិក្កមនំ ជានិកត្ថំ ។ សចេ សារម្ហំ ហោតិ
អបរិក្កមនំ មា យេន ករិតំ វត្តោ ។ សចេ
អនារម្ហំ ហោតិ សបរិក្កមនំ សង្ឃស្ស អាហោចេតត្ថំ

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិវាទ ឱយាយអំពីវិធីសម្មតិ

សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក
ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមការត្រួតមើលទិសម្រាប់ធ្វើ
វិហារនឹងសង្ឃ ។ ព្រះសង្ឃសន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងឈ្មោះ
នេះផង ដើម្បីត្រួតមើលទិសម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការ
សន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងឈ្មោះនេះផង ដើម្បីត្រួតមើលទិ
សម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះ
នេះផងឈ្មោះនេះផង សង្ឃបានសន្មតហើយ ដើម្បីត្រួតមើលទិសម្រាប់
សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ (ការសន្មតដើម្បីត្រួតមើលទិសម្រាប់សង់
វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ) គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃ
ស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា ចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២២២) ភិក្ខុទាំងឡាយដែលសង្ឃបានសន្មតហើយនោះ ត្រូវទៅក្នុង
ទីនោះ ហើយត្រួតមើលទិសម្រាប់សង់វិហារ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវដឹងទី
ដែលមានសេចក្តីរង្វៀសនឹងទីដែលមិនមានសេចក្តីរង្វៀស ទីមានទុបចារ
ទីមិនមានទុបចារ ។ បើទីមានសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទុបចារ គប្បីប្រាប់ថា
លោកកុំធ្វើកងទីនេះ ។ បើទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទុបចារ គប្បីប្រាប់

២២៨

វិសយបិដកេ មហាវិកងោ

អនាវម្ពំ សបរិក្កមនន្តិ ។ ភេន វិហារការកេន
កិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ
ករិត្វា វុឌ្ឍានំ កិក្ខុនំ ចានេ វន្តិត្វា ឧក្កដិកំ
និសំទិត្វា អញ្ចលំ បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនិយោ
អហំ កន្តេ មហាល្លកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ
អត្តទ្ទេសំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ
យាចមិតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិត្វា តតិយម្បិ យាចិត្វា
ញា ។ ព្យត្រេន កិក្ខុនា បដិពាលេន សង្ឃំ
ញាបេកញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ឥត្តន្ទាមោ កិក្ខុ មហាល្លកំ វិហារំ កត្តកាមោ
សស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ
យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ
ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ទេសេយ្យ ។ ឯសា
ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
កិក្ខុ មហាល្លកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ
អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ យាចតិ ។
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ទេសេតិ ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

ដល់សង្ឃជាទីមិនមានសេចក្តីរង្សៀស មានឧបចារ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារនោះ
គប្បីចូលទៅកសង្ឃ ហើយធ្វើនូវចីពារច្រៀងស្នាម្នាម ហើយថ្វាយបង្គំជើង
នៃភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជា ពោលយ៉ាងនេះថា
បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាធ្វើវិហារធំ
មានទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏
ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះ សូមសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់សង្ឃវិហារឲ្យ ។ ភិក្ខុ
អ្នកធ្វើវិហារ ត្រូវសូមជាគំរប់ពីរដងផង សូមជាគំរប់បីដងផង ។ ភិក្ខុអ្នក
ឈ្មោះសប្រតិពាល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក
ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមឲ្យសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់
សង្ឃវិហារឲ្យ ។ បើការសំដែងទីសម្រាប់សង្ឃវិហារ មានកាលដ៏គួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។
ពាក្យនេះជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក
ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើ
វិហារឲ្យ ។ ព្រះសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើវិហារ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

២២៧

ធរសកល្ហោ សត្តមសង្ខទិសេសស្ស សំព្វបទវិវត្តោ សារម្ហំ

យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥន្ទន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្ត-
ទេសនា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
កាសេយ្យ ។ ទេសីតំ សង្ឃនំ ឥន្ទន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
វិហារវត្តំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ
នារយាមីតិ ។

(២២៥) សារម្ហំ នាម តិបិដកកានំ វា អាសយោ
ហោតិ ឧបចិកានំ វា អាសយោ ហោតិ ឧទ្ធកានំ
វា អាសយោ ហោតិ អហីនំ វា អាសយោ ហោតិ
វិច្ឆិកានំ វា អាសយោ ហោតិ សតបដិទំ វា
អាសយោ ហោតិ ហត្ថិទំ វា អាសយោ ហោតិ
អស្សនំ វា អាសយោ ហោតិ ព្យគ្សានំ វា
អាសយោ ហោតិ ធីបិទំ វា អាសយោ ហោតិ
អញ្ញានំ វា អាសយោ ហោតិ តវញ្ញានំ វា អាសយោ
ហោតិ យេសំ កេសញ្ញំ តវញ្ញានុតតានំ វា ចាន្យានំ
អាសយោ ហោតិ បុព្វន្ទានិស្សិតំ វា ហោតិ អប-
រន្ទានិស្សិតំ វា ហោតិ អញ្ញយានិស្សិតំ វា ហោតិ
កាយានិស្សិតំ វា ហោតិ សុសានិស្សិតំ វា ហោតិ

តែវសកណ្ណ សង្កតទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិវត្ត អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរៀន

ការដែលសង្ឃសំដែងទិសប្រាប់ធ្វើវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោក ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីពាល ឡើង ។ ទិសប្រាប់សនិវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសំដែង ហើយ ។ ការសំដែងទិសប្រាប់សនិវិហារនេះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ នោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា ចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយកិរិយា ស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២២៥) ទីដែលហៅថា ប្រកបដោយសេចក្តីរៀន (នោះ) គឺទី ជាលំនៅនៃពួកស្រមោចក្រហមក្តី ជាលំនៅនៃពួកកណ្តៀក្តី ជាលំនៅ នៃពួកកណ្តរក្តី ជាលំនៅនៃពួកពស់ក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្នុយក្តី ជាលំនៅ នៃពួកក្របក្តី ជាលំនៅនៃពួកដំរីក្តី ជាលំនៅនៃពួកសេះក្តី ជាលំនៅ នៃពួកខ្វាធំក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្វាដំបងក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្វាយក្តី ជាលំនៅ នៃពួកខ្វាទិន^(១)ក្តី ជាលំនៅរបស់ពួកសត្វតិរចានឯណា នីមួយក្តី ទិសប្រាប់ ដាំបុព្វណ្ណ^(២)ជាតិក្តី ទិសប្រាប់ដាំអបរណ្ណ^(៣)ជាតិក្តី កន្លែងសម្រាប់ សម្លាប់ចោរក្តី កន្លែងសម្រាប់ផ្តល់ទោស^(៤)ក្តី កន្លែងវិព្រាស្តសានក្តី

១ ករុច្ឆ មិនប្រើថា វត្តព្រៃ ។ ២ វត្តដែលត្រូវបរិភោគមុន បានដល់ស្រូវ ៧ យ៉ាង មានស្រូវ សាលីជាដើម ហៅថា បុព្វណ្ណជាតិ ។ ៣ វត្តដែលត្រូវបរិភោគក្រោយបានដល់សណ្តែកល្អជា ដើម ហៅថា អបរណ្ណជាតិ ។ ៤ ទីដែលគេចង្ការយ៉ាង ។

២៣០

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧយ្យាននិស្ស័តំ វា ហោតិ វាជវត្ថុនិស្ស័តំ វា ហោតិ
ហត្ថិសាលានិស្ស័តំ វា ហោតិ អស្សសាលានិស្ស័តំ
វា ហោតិ ពន្ធនាគារនិស្ស័តំ វា ហោតិ ខានាគារនិស្ស័តំ
វា ហោតិ ស្វននិស្ស័តំ វា ហោតិ វច្ឆានិស្ស័តំ វា
ហោតិ ចច្ឆានិស្ស័តំ វា ហោតិ សកានិស្ស័តំ វា ហោតិ
សំសរណានិស្ស័តំ វា ហោតិ ឯតំ សារម្ហំ ឆាម ។

(២២៦) អបរិក្កមនំ ឆាម ន សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិក្កន្តំ សមត្តា និស្សេ-
ណិយា អនុបរិក្កន្តំ ឯតំ អបរិក្កមនំ ឆាម ។

(២២៧) អនារម្ហំ ឆាម ន កិបិល្លិកានំ វា អាស-
យោ ហោតិ ។ បេ ។ ន សំសរណានិស្ស័តំ វា ហោតិ
ឯតំ អនារម្ហំ ឆាម ។

(២២៨) សបរិក្កមនំ ឆាម សក្កា ហោតិ យថា-
យុត្តេន សកដេន អនុបរិក្កន្តំ សមត្តា និស្សេណិយា
អនុបរិក្កន្តំ ឯតំ សបរិក្កមនំ ឆាម ។

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

កន្លែងឧទ្យានក្តី កន្លែងស្រែស្មៅក្តី កន្លែងរោងដំរីក្តី កន្លែងរោងសេះក្តី
កន្លែងសម្រាប់យុទ្ធាវុធានុស្សទោសក្តី កន្លែងរោងសុរក្តី កន្លែងផ្ទះលក់
សាច់ក្តី កន្លែងជាច្រកល្អកក្តី កន្លែងវាលសម្រាប់លេងក្តី កន្លែងរោងប្រជុំទិ-
យាយក្តី កន្លែងផ្លូវជាដើរទៅមកក្តី ទីតាំងប៉ុន្មាននេះ ហៅថាទីប្រកប
ដោយសេចក្តីរង្វៀស ។

(២២៦) ទីដែលហៅថា មិនមានឧបចារ(នោះ) គឺទីដែលទេ-
គេទីមស្រែចហើយបត់មិនបាន ឬបង្វិលបង្កោងជុំវិញមិនបាន ទីតាំងនេះ
ហៅថាទីមិនមានឧបចារ ។

(២២៧) ទីដែលហៅថា មិនមានសេចក្តីរង្វៀស(នោះ)គឺទីដែល
មិនមែនជាលំនៅនៃពួកស្រមោចក្រហមក្តី ។ បេ ។ ទីមិនមែនជាផ្លូវដែល
គេដើរទៅមកក្តី ទីតាំងនេះហៅថាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស ។

(២២៨) ទីដែលហៅថា មានឧបចារ(នោះ)គឺទីដែលទេគេទីម
ស្រែចហើយបត់បាន ឬបង្វិលបង្កោងជុំវិញបាន ទីតាំងនេះហៅថាទីមាន
ឧបចារ ។

២៣១

ធរសកល្លោ សត្តមសង្ខទិសេសស្ស សិព្វបទវិវត្តោ អទេសិវត្តកោ

[២២៧] មហាល្លោកោ នាម វិហារោ សស្សាមិកោ
វុច្ឆតិ ។ វិហារោ នាម ឧល្លត្តោ វា ហោតិ អវលិត្តោ វា
ឧល្លត្តាវលិត្តោ វា ។ កាវយ្យាតិ ករោតិ វា កាវាបេតិ
វា ។ ភិក្ខុ វា អនភិនេយ្យវត្ថុទេសនាយាតិ ញត្តិទុតិ-
យេន កម្មេន វិហារវត្ថុំ ន ទេសាបេត្វា ករោតិ វា
កាវាបេតិ វា បយោគេ ទុក្ខដំ ឯកបិណ្ឌំ អនាគតេ
អាបតិ មុល្លច្ចយស្ស តស្មី បិណ្ឌោ អាគតេ អាបតិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។
តេនបិ វុច្ឆតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៣០] ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបតិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិដ្ឋំ
ទុក្ខដានំ ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបតិ សង្ឃាទិសេសេន
ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបតិ សង្ឃាទិសេសេន
ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

គេរសកល្ល រស្ស្យទំសេសទី ពី សិក្ខាបទវិញ្ញាណ អំពីវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

(២២៩) វិហារដែលមានទាយកជាម្ចាស់ គឺជាគតហៅថាវិហារធំ ។
ទីដែលគេលាបខាងក្នុងក្តី លាបខាងក្រៅក្តី លាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាង
ក្រៅក្តី ហៅថាវិហារ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យ
គេធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ឬមិននាំភិក្ខុទាំងឡាយទៅដើម្បីសំដែងទីឲ្យ
សេចក្តីថា ភិក្ខុអករធ្វើវិហារមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយសំដែងទីសម្រាប់សង់
វិហារដោយកម្មមានញាតិជាតំបត់ ហើយធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ៏គ្រប់ប្រយោគ នៅបាយអង្គជុំទៀតនឹងសម្រេច ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងាច្នៃ លុះយកដំនោះបូកសម្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ត្រង់
ពាក្យថា សង្ឃទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ
ទី១១៥ហើយ ។

(២៣០) ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ
សេចក្តីរឿងស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ៏តំរូវនឹងសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរឿងស
តែជាទីមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ៏នឹងសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើវិហារដែល
សង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរឿងស តែមិនមានឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ៏នឹងសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែង
ទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរឿងស មានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

២៣២

វិសយចំណេ មហាវិកង្កោ

ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ
ទេសិវត្ថុកំ សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ អនារម្មំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ
អនារម្មំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២៣១) ភិក្ខុ សមាទិសតិ វិហារំ មេ កកោតិ ។
តស្ស វិហារំ កកោតិ អទេសិវត្ថុកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស
។ បេ ។ អនារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ វិហារំ មេ
កកោតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោតិ ទេសិវត្ថុកំ
សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។

វិទយបិដក មហាវិភង្គ

កិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ កិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃបាន សំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស តែមានឧបចារ ត្រូវ អាបត្តិទុកដ ។ កិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តី រង្សៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃ បានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរង្សៀស មានឧបចារ មិនត្រូវ អាបត្តិឡើយ ។

២៣១) កិក្ខុបដិស្សបកិក្ខុផងគាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យកិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកប ដោយសេចក្តីរង្សៀស មិនមានឧបចារ (កិក្ខុអ្នកប្រើនោះ) ត្រូវអាបត្តិ ទុកដពីរនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសនឹងអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មិនមាន សេចក្តីរង្សៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវទុកដនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្សៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុបដិស្សបកិក្ខុផងគាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ។ កិក្ខុ ទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យកិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកប ដោយសេចក្តីរង្សៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។

២៣៣

ធរសកល្លោ សត្តមសង្កាទិសេសស្ស បទរាជនីយេ អទេសិកវិភូតាទិ

សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២៣២) ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ
មេ កកោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកោ
ច ហោតុ អនារម្ហោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។
តស្ស វិហារំ កកោន្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អប-
រិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទិដ្ឋំ ទុក្ខជាតិ
។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អ-
នារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ កកោថាតិ ន
ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ហោ ច
សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ ទេសិត-
វត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទិដ្ឋំ ទុក្ខជាតិ ។ បេ ។

ឆេរសកល្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ បទភាគនិយ អំពីវិហារសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យដាច់ដើម

ប្រកបដោយសេចក្តីរឿងស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរឿងស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរឿងស មានឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣២) កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ តែមិនបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជាវិហារដែល
សង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរឿងសផង មានទីឧបចារផង ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យកិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកប
ដោយសេចក្តីរឿងស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរនឹងសង្ឃទិសេស
។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរឿងស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
នឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរឿងស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរឿងស មានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុបង្គាប់កិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
វិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែមិនបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជា
វិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរឿងសផង មានឧបចារ
ផង កិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យកិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ
ប្រកបដោយសេចក្តីរឿងស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។

២៣៤

វិទយបិដកេ មហាវិវាដោ

សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។
អនារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។
អនារម្មំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២៣៣) ភិក្ខុ សមាទិសិត្តា បក្កមតិ វិហារំ មេ
ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ
អនារម្មោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ ឥស្ស វិហារំ
ករោនំ អទេសិតវត្តកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ ។ សោ
សុណាតិ វិហារោ កិវ មេ កយិវតិ អទេសិតវត្តកោ
សារម្មោ អបរិក្កមនោតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
កន្តំ ទ្ធតោ វា ចាហេតព្វោ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ
អនារម្មោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ នោ បេ
សាមំ វា កច្ឆយ្យ ទ្ធតំ វា បហំណេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ អនារម្មោ
ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ សបរិក្ក-
មនោ ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកោ ហោតុតិ ។

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរង្សៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរង្សៀស មានទីឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៧៧) ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ តែបានពន្យល់ថាវិហារនោះ គួរជាវិហារមានសង្ឃ
សំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្សៀសផង មានឧបចារផង ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ
សេចក្តីរង្សៀស មិនមានឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា បានព្យាបាលវិហារ
រត់ធ្វើឲ្យអាត្មាអញ សង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស
មិនមានឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវទៅដោយខ្លួនឯងក៏ បញ្ជូនបម្រើឲ្យទៅក្តី
ដោយពាក្យថា វិហារនោះគួរជាវិហារ ដែលមានសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិន
មានសេចក្តីរង្សៀសផង មានទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុមិនទៅដោយខ្លួនឯងក៏
មិនបញ្ជូនបម្រើឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ វិហារនោះគួរជាវិហារ
ដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្សៀសផង ។ បេ ។
វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យផង មិនមានឧបចារ
ផង ។ បេ ។ វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង ។

២៣៥

តេរសកណ្តោ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជនិយេ សារម្ពាទំ

នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆយ្យ ទ្ធពំ វា បហិណោយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
វិហារំ មេ កកោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិត-
វត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ពោ ច សបរិក្កមនោ
ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ ទេសិតវត្តកំ សារម្ពំ
អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ វិហារោ កិរ មេ
កយិរតិ ទេសិតវត្តកោ សារម្ពោ អបរិក្កមនោ-
តិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កទ្ធពំ ទ្ធពោ វា
បាហេតព្វោ អនារម្ពោ ច ហោតុ សបរិក្កមនោ
ចាតិ ។ បេ ។ អនារម្ពោ ហោតុតិ ។ បេ ។
សបរិក្កមនោ ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាបតិ ។

[២៣២] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ
មេ កកោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកោ ច
ហោតុ អនារម្ពោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស
វិហារំ កកោន្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ពំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ កាវុកានំ តិណ្ណំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ពំ

ពេរសកណ្តុ សង្ក្រាន្តសេសទំ ៧ បទអាណិធិយ អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀសជាដើម

បើភិក្ខុមិនទៅដោយខ្លួនឯងក្តី មិនបញ្ជូនបម្រើទៅក្តី (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែភិក្ខុនោះបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរន្សៀសផង មានទីឧបចារផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ តែប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះព្យង់ណឹងថាបានពូថា គេធ្វើវិហារឲ្យអាត្មាអញ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យតែប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅដោយខ្លួនឯង ឬប្រើបម្រើទៅដោយពាក្យថា វិហារនោះគួរជាវិហារមិនមានសេចក្តីរន្សៀសផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាវិហារមិនមានសេចក្តីរន្សៀស ។ បេ ។ គួរជាវិហារមានទីឧបចារ ។ បេ ។ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣៤) ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀសផង មានទីឧបចារផង ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុទាំងឡាយអ្នកធ្វើ) (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស

២៣៦

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ
។ បេ ។ អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទ្ធិន្នំ
ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
កាវុកានំ ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្ក-
មតិ វិហារំ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិ-
នវត្ថុកោ ច ហោតុ អនារម្ភោ ច សបរិក្កមនោ
នាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោន្តំ ទេសិនវត្ថុកំ សារម្ភំ
អបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
សារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទុក្ខដស្ស
។ បេ ។ អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២៣៥] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ
ករោថាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោន្តំ អទេសិនវត្ថុកំ
សារម្ភំ អបរិក្កមនំ សោ បេ វិប្បកតេ អាតច្ឆតិ ។
តេន ភិក្ខុនា សោ វិហារោ អញ្ញស្ស វា នាតព្វោ
ភិក្ខុនា វា បុន កាតព្វោ ។ នោ បេ អញ្ញស្ស វា

វិនយបំណិក មហាវិក្ក

តែមានទីបង្ហាញ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ មិនមានសេចក្តី
រង្វៀស តែមិនមានទីបង្ហាញ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ
មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីបង្ហាញ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ
ភិក្ខុបណ្ឌិតភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
ទៅ តែបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជាវិហារមានសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង
មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង មានទីបង្ហាញផង ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារ
ឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តី
រង្វៀស មិនមានទីបង្ហាញ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ
ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានទីបង្ហាញ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីបង្ហាញ ពួកភិក្ខុ
អ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីបង្ហាញ
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣៥) ភិក្ខុបណ្ឌិតភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារ
ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទី
បង្ហាញ បើវិហារនោះមិនទាន់ហើយ ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ៗ ភិក្ខុនោះ
គប្បីឲ្យវិហារនោះទៅភិក្ខុដទៃចូរធ្វើវិហារនោះធ្វើជាថ្មីទៀត ៗ បើភិក្ខុនោះ

២៣៧

ឆេរសកល្លោ សង្គមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិដ៏យេ សារម្ហាទិ

នទេយ្យ ភិក្ខុត្វា វា បុន កាកាយ្យ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាទំ ។ បេ ។ សារម្ហ
សបរិក្កមទំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស
។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមទំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមទំ... អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
វិហារំ មេ កកោថាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ
នេសំតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមទំ ។ សោ បេ
វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សោ វិហារោ
អញ្ញស្ស វា នាតតោ ភិក្ខុត្វា វា បុន កាតតោ ។
នោ បេ អញ្ញស្ស វា នទេយ្យ ភិក្ខុត្វា វា បុន
កាកាយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាទំ ។ បេ ។ សារម្ហ
សបរិក្កមទំ... អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ
អបរិក្កមទំ... អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ
សបរិក្កមទំ អនាបត្តិ ។

គោរសកល្យា សង្ឃទិសេសទី ៧ បទភាជិយ អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀសនាងើម

មិនឲ្យវិហារនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនឲ្យគរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដំរីនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែ
មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរីនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មិនប្រកបដោយ
សេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរីនឹងសង្ឃទិសេស
។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុដទៃថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបាន
សំដែងទីឲ្យ តែប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីឧបចារ ។ បើភិក្ខុ
នោះមកដល់ក្នុងពេលដែលវិហារមិនទាន់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យវិហារ
នោះទៅភិក្ខុដទៃ ឬគរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះមិនឲ្យវិហារនោះទៅ
ភិក្ខុដទៃទេ មិនឲ្យគរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរី ។ បេ ។ ប្រកប
ដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ មិនមាន
សេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ មិនមាន
សេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

២៣៨

វិទយបិដកេ មហាវិវត្តោ

[២៣៦] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហំ
បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បរេហំ
វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-
សស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតិ បរេហំ បរិយោសាបេតិ
អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[២៣៧] អនាបត្តិ លេណោ គុហាយំ តិណាកុដិ-
កាយ អញ្ញស្សត្ថាយ វាសាតារំ បមេត្វា សព្វត្ត
អនាបត្តិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

សត្តមសង្ឃទិសសំ ធិដ្ឋំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(២៣៦) ភិក្ខុធ្វើ (វិហារ) ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ (ត្រាត្រាយ) ក៏ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើ (វិហារ) ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ អ្នកដទៃធ្វើ (វិហារ) មិនទាន់ហើយ ភិក្ខុ (ម្ចាស់វិហារ) ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ អ្នកដទៃធ្វើ (វិហារ) មិនទាន់ហើយ ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២៣៧) ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុធ្វើលេណ^(១) (ទ័សម្រាប់ជ្រកល្អមនៅបាន) គូហា^(២) (ទ័បិទបាំងល្អមនៅបាន) កុដិស្មៅ និងកុដិសម្រាប់ភិក្ខុដទៃមានឧបជ្ឈាយ័យជាដើម ម្យ៉ាងទៀត ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកធ្វើសេនាសនមានរោងទេបោសថជាដើម និងភិក្ខុឆ្លុត និងភិក្ខុដើមបញ្ចតិ រៀរលេងតែធ្វើទ័សម្រាប់នៅរបស់ខ្លួនចេញ ។

សង្ឃទិសេស ទី ៧ ចប់ ។

១-២ ពាក្យថា លេណ និងគូហានេះ ជាលើវចន គឺជាពាក្យនិយាយផ្ទាល់ប្តូរគ្នា ជាជំនួសគ្នាបាន (អង្គកថា) ។

អដ្ឋមសង្ឃទិសេសី

[២៣៨] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា
រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ នព្វេន
មល្លបុត្តេន ជាតិយា សត្តវស្សេន អារហន្តំ សច្ច្ចកតំ
ហោតិ យំកិញ្ចំ សារកេន បត្តតំ សតំ តេន
អនុប្បត្តំ ហោតិ នត្ថំ ច ស្ស កិញ្ចំ ឧត្តរំ ករណីយំ
កតស្ស វា បតិចយោ ។

[២៣៩] អថខោ អាយស្មតោ នព្វស្ស មល្ល-
បុត្តស្ស រហោកតស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ខេតសោ
បរិវិតកោ ឧទទាទិ មយា ខោ ជាតិយា សត្ត-
វស្សេន អារហន្តំ សច្ច្ចកតំ យំកិញ្ចំ សារកេន បត្តតំ
សតំ មយា អនុប្បត្តំ នត្ថំ ច មេ កិញ្ចំ ឧត្តរំ
ករណីយំ កតស្ស វា បតិចយោ កិណ្ឌ ខោ
អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យវច្ចំ ករយ្យន្តិ ។ អថខោ

សង្ឃាទិសេស ទី ៧

(២៣៨) សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញាពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅវត្តវេទ្យវេន ជាកលន្ទកនិវាសន៍ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។
សម័យនោះឯង ព្រះទេពូមល្យបុត្ត^(១)ដ៏មានអាយុ មានអាយុ៧ឆ្នាំអំពី
កំណើត បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល គុណជាតឯណានីមួយដែលសាវក
ត្រូវដល់ គុណជាតទាំងអស់ (នោះ) ក៏ព្រះទេពូមល្យបុត្តនោះបានដល់
ដោយលំដាប់ហើយ កិច្ចអ៊ុំបន្តិចបន្តួច(សោឡសកិច្ច)ដែលព្រះទេពូមល្យបុត្ត
នោះគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលព្រះទេពូមល្យបុត្តបានធ្វើរួចហើយ នឹង
ធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចំរើនឡើងទៅទៀតក៏មិនមានឡើយ ។

(២៣៩) លំដាប់នោះ ព្រះទេពូមល្យបុត្តដ៏មានអាយុទៅកាន់ទីស្ងាត់
សម្បូរនៅក្នុងកម្ពុជាន មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អញកើតឡើង
បាន៧ឆ្នាំ បានសម្រេចអរហត្តផល គុណជាតឯណានីមួយដែលសាវក
ត្រូវដល់ គុណជាតទាំងអស់ (នោះ) ក៏អញបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ
ម្យ៉ាងទៀត កិច្ចអ៊ុំនីមួយ ដែលអញត្រូវធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលអញ
បានធ្វើរួចហើយ នឹងធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចំរើនឡើងទៅទៀតក៏មិនមានឡើយ
(បើដូច្នោះ) អញគប្បីធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃឬអ្វីហ្ន៎ ។ កាលនោះ

---

១ ព្រះទេពូត្តរ ជាបុត្តស្តេចមល្យ ហៅដោយរូបរមថា ទេពូមល្យបុត្ត ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាយស្មតោ នព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស ឯតទហោសិ យន្ត-
នាហំ សង្ឃស្ស សេនាសនេ ចញ្ញាបេយ្យំ កត្តានិ ច
ឧទ្ទិសេយ្យន្តំ ។ អថោ អាយស្មា នព្វោ មល្លបុត្តោ
សាយល្លាសមយំ បដិសល្លាណា វុដ្ឋិតោ យេន កកវា
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ អាយស្មា នព្វោ
មល្លបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទវោច ឥន មយ្ហំ កន្តេ
វហោកតស្ស បដិសល្លិនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតកោ
ឧទទានិ មយា ខោ ជាតិយា សត្តវស្សន អវហត្ត
សច្ចិកតំ យំកិញ្ចំ សាវកេន បន្តតំ សតំ មយា
អនុប្បត្តំ នត្តិ ច មេ កិញ្ចំ ឧត្តវំ កវណ័យំ កតស្ស
វា បតិចយោ កិន្ទ ខោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យវច្ចំ
កវេយ្យន្តំ តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឯតទហោសិ យន្តនាហំ
សង្ឃស្ស សេនាសនេ ចញ្ញាបេយ្យំ កត្តានិ ច
ឧទ្ទិសេយ្យន្តំ ឥត្តាមហំ កន្តេ សង្ឃស្ស សេនាសនេ

វិទយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុបានត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវ
រៀបចំសេនាសនផង ត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃ ។
ព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ចេញអំពីទីសម្បែងកម្មដ្ឋាននៅពេល
សាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុគង្វារក្នុងទីដ៏សមគួរ
មួយហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្បែងនៅក្នុងកម្មដ្ឋានក្នុងថ្ងៃនេះ
មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាឯងកើតបានព្រំឆ្នាំបានសម្រេច
អរហត្តផល គុណជាគង់ណាមួយ ដែលសាវ័កត្រូវដល់ គុណជាគ
ទាំងអស់ (នោះ) ក៏អាត្មាបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ ម្យ៉ាងទៀត
កិច្ចអ្វីមួយដែលអាត្មាគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលអាត្មាបានធ្វើរួច
ហើយ នឹងធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចម្រើនឡើងតទៅទៀតក៏មិនមានឡើយ (បើដូច្នោះ)
អាត្មាគប្បីធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃ ឬអ្វីហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន សេចក្តីត្រិះរិះនេះកើតមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះថា បើដូច្នោះមាន
តែអាត្មាត្រូវរៀបចំសេនាសនផង ត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផងដល់
ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់រៀបចំសេនាសនផង

២៤១

ពេសកលោ អង្គមសង្ឃាទិសេសស្ស វព្វធម្មវត្ថុ

បញ្ញាបេតុំ កត្តានិ ច ទុទ្ទិសិតុទ្ធិ ។ សាធុ សាធុ
ទព្វ តេនហិ តុំ សង្ឃស្ស សេនាសនបញ្ញា បញ្ញាបេហិ
កត្តានិ ច ទុទ្ទិសាហិតិ ។ ឃំ កន្លេតិ ទោ អាយស្មា
ទព្វោ មល្លបុត្តោ កតវតោ បច្ចុស្សាសិ ។

(២៤០) អថទោ កតវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មំ កថំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
កិក្ខុវេ សង្ឃោ ទព្វំ មល្លបុត្តំ សេនាសនបញ្ញាប-
កញ្ច កត្តទ្ទេសកញ្ច សម្មន្ទតុ ។ ឃំញ បន កិក្ខុវេ
សម្មន្ទិតព្វោ បឋមំ ទព្វោ យាចិតព្វោ យាចិត្តា ព្យត្រេន
កិក្ខុវា បដិពាលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណានុ មេ
កន្លេ សង្ឃោ យទំ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ
អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ សេនាសនបញ្ញាបកញ្ច
កត្តទ្ទេសកញ្ច សម្មន្ទយ្យ ។ ឃំសា ញតិ ។ សុណានុ
មេ កន្លេ សង្ឃោ សង្ឃោ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
សេនាសនបញ្ញាបកញ្ច កត្តទ្ទេសកញ្ច សម្មន្ទតិ ។
យស្សាយស្មតោ មតិ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស

តែវេសណ្ណ សង្ឃទំលេសទំ ៨ និកាមព្រះវត្តភ្នំ

ចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃ ។ ព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ទេព្វ ប្រវែណាស់ហើយៗ បើដូច្នោះអ្នកចូររៀបចំសេនាសនៈផង
ចូរចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃចុះ ។ ព្រះទេពមល្លបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា
កុរុណា ព្រះអង្គ ។

(២៤០) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
សំដែងធម្មិកថាហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះសង្ឃចូរសម្មតិទេពមល្លបុត្ត ឲ្យជាអ្នករៀប
ចំសេនាសនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផងចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទេពភិក្ខុត្រូវសង្ឃសម្មតិយ៉ាងនេះ មុនដំបូងត្រូវសង្ឃអង្វរទេពភិក្ខុ លុះអង្វរ
រួចហើយ ត្រូវភិក្ខុមួយរូបដែលច្បាស់វាងវៃផ្លៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏
ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ បើការសម្មតិ មានកាលដ៏គួរដល់សង្ឃ
ហើយ សូមព្រះសង្ឃសម្មតិទេពមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនា-
សនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង ។ ពាក្យនេះជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំង
សង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ
ព្រះសង្ឃសម្មតិទេពមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈ
ផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង ។ ការសម្មតិទេពមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ

វិធីបដិសេធ មហាវិកង្កោ

សេនាសនប្បញ្ញាបកេស្ស ច ភត្តុទ្ទេសកេស្ស ច សម្មតិ
សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
សម្មតោ សង្ខេន អាយស្មា នព្វោ មល្លបុត្តោ សេនា-
សនប្បញ្ញាបកោ ច ភត្តុទ្ទេសកោ ច ។ ឧមតិ សង្ខេស្ស
តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

(២២០) សម្មតោ ច បនាយស្មា នព្វោ មល្ល-
បុត្តោ សភាតានំ សភាតានំ^(១) ភិក្ខុំ ឯកជ្ឈំ
សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ យេ តេ ភិក្ខុ សុត្តន្តិកា
តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ អញ្ញមញ្ញំ
សុត្តន្តំ សង្ខយិស្សន្តិតិ យេ តេ ភិក្ខុ វិនយេនា
តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ អញ្ញមញ្ញំ
វិនយំ វិនិច្ឆ័និស្សន្តិតិ^(២) យេ តេ ភិក្ខុ អភិធម្ម-
កា^(៣) តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ
អញ្ញមញ្ញំ អភិធម្មំ^(៤) សាកកិច្ចិស្សន្តិតិ យេ តេ ភិក្ខុ

១ សព្វគ្គ អាមេណ្ឌតំ អតំ ហោតិ ។ ២ កត្តបិ វិនិច្ឆ័និស្សន្តិតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ម.
ធម្មបដិកា ។ ៤ ឧ. ម. ធម្មំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនដង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង គួរដល់លោក
ម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកម្ចាស់
អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ទព្វមល្លបុគ្គលមានអាយុ
ជាអ្នករៀបចំសេនាសនដង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង សង្ឃបានសន្មតរួច
ហើយ ។ ការសម្មតិរនៈ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះសង្ឃទើប
ស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា ចាំទុកនូវសេចក្តីស្ងៀមរបស់សង្ឃនេះយ៉ាងនេះ ។

(២២១) ទព្វមល្លបុគ្គលមានអាយុដែលសង្ឃបានសន្មតរួចហើយ ក៏

រៀបចំសេនាសនក្នុងទីជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានគុណធម៌
ស្មើគ្នា ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ជាអ្នករៀនព្រះសូត្រ ទព្វមល្លបុគ្គលមាន
អាយុក៏រៀបចំសេនាសនក្នុងទីជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយ
គិតថា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះនឹងរួបរួមគ្នាស្វាធាយនូវព្រះសូត្រ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយឯណា ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ព្រះទព្វមល្លបុគ្គលក៏រៀបចំសេនាសនក្នុង
ទីជាមួយគ្នា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់
វិន័យទាំងឡាយនោះ នឹងវិនិច្ឆ័យវិន័យជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំង
ឡាយឯណា ជាអ្នករៀនព្រះអភិធម្ម ព្រះទព្វមល្លបុគ្គលក៏រៀបចំសេនាសន
ក្នុងទីជាមួយគ្នា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នករៀនព្រះ
អភិធម្ម នឹងសាកសួរព្រះអភិធម្មទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា

២៤៧

គោរសកណ្តោ អដ្ឋមសង្កាត់សេសស្ស ទព្វត្ថេវវត្ថុ

ឈាយិលោ តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ
អញ្ញមញ្ញំ ន ព្យាពាទិស្សន្តិទិ យេ តេ ភិក្ខុ វិញ្ញាណ-
កដិកា កាយទន្ធិពហុលា វិហារន្តំ តេសំបិ ឯកជ្ឈំ
សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ឥមាយបិមេ អាយស្មនោ^(១)
វតិយា អច្ឆិស្សន្តិទិ យេ តេ^(២) ភិក្ខុ វិកាលេ
អាគច្ឆន្តិ តេសំបិ តេជោនាតុំ សមាបច្ឆិត្វា តេនេវ អា-
លោកេន សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ។ អបិស្សុ ភិក្ខុ
សញ្ញុច្ឆ វិកាលេ អាគច្ឆន្តិ មយំ អាយស្មនោ ទព្វស្ស
មល្លបុត្តស្ស ឥន្ទិប្បាជិហារិយំ បស្សិស្សាមាតិ ។ តេ
អាយស្មនំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឧបសន្តមិត្វា ឯវំវេទន្តិ អម្ពាគំ
អារុសោ ទព្វ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ។ តេ អាយស្មា
ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឯវំ វេទនិ កត្តាយស្មនោ^(៣) ឥច្ឆន្តិ
កត្ត បញ្ញាបេតិ ។ តេ សញ្ញុច្ឆ ទ្វេវ អបិស្សន្តិ

១ កត្តិ អាយស្មន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. យេបិ តេ ។ ម. វ. យេបិ ។ ៣ ឧ.វ. កត្តាយស្មន្តា ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៧ និទានព្រះទព្វព្មេ

ជាអ្នកចម្រើនឈាន ព្រះទេពមល្យបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនក្នុងទីជាមួយគ្នា
សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកចម្រើនឈានទាំងឡាយ
នោះ មិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ជាអ្នកពោល
តិរច្ឆានកថា^(១) ច្រើនដោយការថ្មមខ្លួន ព្រះទេពមល្យបុត្ត ក៏រៀបចំសេនា-
សនជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយនេះ នឹងនៅទាល់ក្លីដោយពោលនូវតិរច្ឆានកថានេះ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយឯណាមកដល់ក្នុងពេលដែលនឹងគិត ព្រះទេពមល្យបុត្តក៏ចូលកាន់
គេជាធាតុ^(២) ហើយរៀបចំសេនាសនដោយពន្លឺនៃគេជាធាតុ ដើម្បី
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ ជួនកាលមានភិក្ខុទាំងឡាយក្លែងក្លាយ ហើយមក
ក្នុងពេលនឹងគិត ដោយគិតថាយើងទាំងឡាយ នឹងឃើញផ្ទៃបាដិហារិយ៍
របស់ទេពមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅក្រៅព្រះទេពមល្យបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទេព លោកចូររៀបចំ
សេនាសនដើម្បីយើងទាំងឡាយ ។ ព្រះទេពមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ពោល
នូវពាក្យយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា លោកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ
ចង់បានក្នុងទីណា ខ្ញុំត្រូវរៀបចំក្នុងទីដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ

១ ពាក្យពោលដូចជាពាក្យតិរច្ឆាន គឺនិយាយពាក្យតតប្រយោជន៍ ជាពាក្យព្រិយមិវិធីយ ។
២ ព្រះទេពមល្យបុត្តចូលឈានក្នុងពេលនោះយកភ្លើងដាអាម្ពុណ៍ ឬផាកសិណ្ឌ ។

វិធីបដិភេ មហាវិកត្តោ

អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ តិជ្ឈក្កុដេ បព្វតេ សេនាសនំ
បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ^(១) ចោរប្បចាតេ សេនា-
សនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ ឥសិកិលិបស្សៈ
កាឡិសិលាយំ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អា-
វុសោ ទព្វ វេការបស្សៈ សន្តបណ្ណាគុហាយំ សេនាសនំ
បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ សីតវនេ សប្បសោ-
ណ្ឌិកបញ្ញាវេ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អាវុសោ
ទព្វ កោមដកក្កន្ធភាយំ^(២) សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ
អាវុសោ ទព្វ តិទ្កកកក្កន្ធភាយំ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ
អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ កតោតកក្កន្ធភាយំ^(៣) សេនាសនំ
បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ តចោនាវាមេ សេនា-
សនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ ជីវកម្មវនេ សេ-
នាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាតំ អាវុសោ ទព្វ មទ្ក-
ក្កិស្មី មិកនាយេ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិតិ ។ តេសំ
អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ តេជោនាតុំ សមាបន្តិត្តា

---

១ គឺគោ បរិទ្ធាត្យាលបនំ សព្វត្ថ ១ ទិស្សតិ ។ ២ គោវិទ្ធកន្ធភាយំ កត្តបិ ចោត្តេ ទិស្សតិ ។
ម គោតមកក្កន្ធភាយំ ។ ៣ គោតមកក្កន្ធភាយំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិក្កុ

(ខ្លះ) ក៏ក្លែងចង្អុលទៅរកទីឆ្ងាយដោយពាក្យថា ម្នាលអារុសោទ្ធា លោក
ចូររៀបចំសេនាសនលើភ្នំគុជ្យកូដ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុ-
សោទ្ធា លោកចូររៀបចំសេនាសនជិតជ្រោះសម្រាប់ទម្លាក់ចោរ ដើម្បី
យើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា លោកចូររៀបចំសេនាសនលើ
កាឡសិលានាខាងភ្នំសិគិលិ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា
លោកចូររៀបចំសេនាសនក្នុងសត្តបណ្ណគុហានាខាងភ្នំវេកាវ ដើម្បីយើង
ទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា លោកចូររៀបចំសេនាសនទៀបញ្ជក់
ឈ្មោះសប្បសោណ្ឌិកក្នុងវិព្រត្រជាក់ (វិព្រតជាំ) ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ
ម្នាលអារុសោទ្ធា លោកចូររៀបចំសេនាសនទៀបច្រកក្នុងឈ្មោះគោមដ
ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា លោកចូររៀបចំសេនាសន
ទៀបច្រកក្នុងឈ្មោះភិទ្ធុក ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា
លោកចូររៀបចំសេនាសនទៀបច្រកក្នុងឈ្មោះកេទោត ដើម្បីយើងទាំង
ឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា លោកចូររៀបចំសេនាសនក្នុងគបោទាម
ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា លោកចូររៀបចំសេនាសន
ក្នុងជីវកម្ពវន ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្ធា លោក
ចូររៀបចំសេនាសនក្នុងវិព្រឈ្មោះមទ្ធុកុច្ឆិ ជាទីឲ្យអភ័យដល់ម្រឹត ដើម្បី
យើងទាំងឡាយចុះ ។ ព្រះទ្រង់មហាបុគ្គលដ៏មានអាយុ ក៏ចូលកាន់គេជាធាតុ

២៤៥

តោសកល្លោ អដ្ឋមសង្ខារិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកិក្ខុវិក្ខុ

អង្គុលីយា ជលមាធាយ បុរោតោ បុរោតោ កច្ចតិ ។ តេចិ
តោនេវ អាណោកេន អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស
ចិដ្ឋតោ ចិដ្ឋតោ កច្ចន្តិ ។ តេសំ អាយស្មា ទព្វោ
មល្លបុត្តោ ឃីវ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ អយំ មញ្ញោ
ឥទំ បិបំ អយំ ភិសិ ឥទំ តិម្លោហនំ ឥទំ វច្ចដ្ឋានំ ឥទំ
បស្សវដ្ឋានំ ឥទំ ចានិយំ ឥទំ បរិកោជនិយំ អយំ
កត្តាទណ្ណោ ឥទំ សង្ឃស្ស កតិកសល្លានំ ឥមំ
កាលំ បរិសិទ្ធាំ ឥមំ កាលំ និក្ខមិត្តព្វន្តិ ។ តេសំ
អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឃីវ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្តា
បុននេវ វេទ្យវនំ បច្ចាកច្ចតិ ។

[២៤២] តេន ទោ បន សមយេន មេត្តិយកុម្មជកា
ភិក្ខុ វកោ វេវ ហោន្តិ អប្បបុញ្ញា ច យានិ សង្ឃស្ស
លាមកានិ សេនាសនានិ តានិ តេសំ ចាបុណានិ
លាមកានិ ច កត្តានិ ។ តេន ទោ បន សមយេន

តើវេសកណ្ណ សន្យាទំលេសទំ ៨ និទានមេត្តិយភ្នំដំកកិញ

(ចំរើនគេដាក់សិណ) ហើយមានម្រាមដៃដំក្នុរុនរៀង ដើរទៅក្នុង ទីខាងមុខ ។ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ដើរទៅអំពីខាងក្រោយ ។ នៃ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដោយពន្លឺនោះឯង ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានកាយ រៀប ចំក្រាលសេនាសនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះដោយរបៀបយ៉ាងនេះគឺ នេះ វែត្រ នេះតាំង នេះពួក នេះខ្នើយ នេះទ័សម្រាប់ដោះទុក្ខសត្វធំ នេះ ទ័សម្រាប់ដោះទុក្ខសត្វតូច នេះទ័កសម្រាប់ដឹក នេះទ័កសម្រាប់ប្រើ ប្រាស់ នេះឈើច្រត់ នេះទ័កភិក្ខុសញ្ញារបស់សង្ឃ ពេលនេះត្រូវអ្នក ទាំងឡាយចូល ពេលនេះត្រូវអ្នកទាំងឡាយចេញ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្ត ដ៏មានកាយ រៀបចំសេនាសនយ៉ាងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយ ក៏និមន្តត្រឡប់មកវត្តវេទ្យវេនិញ ។

(២២២) សម័យនោះឯង មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជក^(១)ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកបួសប្តីផង មានបុណ្យតិចផង សេនាសនទាំងឡាយឯណា ដែល ថោកទាប ជាសេនាសនរបស់សង្ឃ សេនាសនទាំងឡាយនោះតែង បានមកមេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុ ទាំងកត្តណា ដែលថោកទាប ក៏តែង បានមកភិក្ខុទាំងពីររូបនោះដែរ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ

---

១ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុទាំងពីររូបនេះ ជាមេត្តិកម្ម ។ រាប់មញ្ញុលក្ខន្ធពត្តិយភិក្ខុ ប៉ុន្តែ ភិក្ខុពីររូបនេះជាមនុស្សវិនិច្ឆ័យក្លៀវក្លាជាងគេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

វាជគហោ មនុស្សោ ឥច្ឆន្តិ ថេរវាធំ កិក្ខុធំ អភិសំទារិកំ^(១)
នាតុំ សប្បិបំ តេលំបិ ទុត្តរិក្ខ័យំ មេត្តិយក្កម្មជ-
កាធំ បន កិក្ខុធំ ចាកតិកំ ទេន្តិ យថាវន្តិ
កាណាជកំ តិលង្គទុតិយំ ។ តេ បញ្ញាកតំ បិណ្ឌាទាត-
ប្បជិត្តា ថេរ កិក្ខុ បច្ឆន្តិ ត្រាតំ អាវុសោ កត្តកេ
កំ អហោសិ ត្រាតំ អាវុសោ កត្តកេ កំ អហោសិ តិ ។
ឯតទ្វេ ថេរ ឯវំ វទេន្តិ អម្បាតំ អាវុសោ សប្បិ
អហោសិ តេលំ អហោសិ ទុត្តរិក្ខ័យំ អហោសិ តិ ។
មេត្តិយក្កម្មជកា បន កិក្ខុ ឯវំ វទេន្តិ អម្បាតំ
អាវុសោ ន កិក្ខុ អហោសិ ចាកតិកំ យថាវន្តិ
កាណាជកំ តិលង្គទុតិយំ ។

[២៤៣] តេន ទោ បន សមយេន កល្យាណកត្តិ-

កោ គហបតិ សង្ឃស្ស ចតុក្កកតំ ទេតិ និច្ចកតំ ។

---

១ ឧ. ម. បេត្តកេសុ ផតោ បរំ បិណ្ឌាទាត្តិបំ ទិស្សតិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិក្ក

ក្នុងក្រុងក្រុងគ្រឹះ ចង់ឲ្យសប្បវេណី ប្រើផង សម្មទត្តិក្ខត្តិ^(១)ផង ដែល
គេភាគវែកដើម្បីកិច្ចទាំងឡាយជាថេរ តែមនុស្សទាំងឡាយនោះ ឲ្យបាយ
ចុងអង្ករ មានទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរ ដែលខ្លួនប្រាព្វហើយយ៉ាងណាជា
ប្រក្រតី ដល់មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រមដកភិក្ខុ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រមដកភិក្ខុ ឆាន់
ចង្កាន់រួចហើយក៏ស្អប់ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
ក្នុងរោងកត្តរបស់ពួកលោក មានអ្វីខ្លះ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ វត្ថុអ្វីខ្លះ
មានក្នុងរោងកត្តរបស់លោកទាំងឡាយ ។ ព្រះថេរទាំងឡាយ ពួកខ្លះ
ប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងរោងយើងមានសប្បិ ក្នុងរោងយើង
មានប្រើ ក្នុងរោងយើងមានសម្មទត្តិក្ខត្តិ ។ ឯមេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រមដកភិក្ខុ
និយាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងគ្មានវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចទេ
មានតែបាយចុងអង្ករនឹងទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរ តាមដំណើរដែលគេប្រាព្វជា
ប្រក្រតីប៉ុណ្ណោះ ។

[២២៣] សម័យនោះឯង មានគហបតី (ម្នាក់) ឈ្មោះកល្យាណ-
ភត្តិក^(២)តែងប្រគេននិច្ចកត្ត (ក្នុងមួយថ្ងៃ) ៤ សម្រាប់ដល់ព្រះសង្ឃ ។

---

១ ប្រែតាមសព្វថា សម្មកាប់ចង់នូវសធាតិសៃសាប់ដំក្រៃលែង ។ ជាឈ្មោះសម្មម្យ៉ាង
ដែលអ្នកមន្សីមចរទៅសម្រែក្នុងដាន់នោះ ។ ២ គហបតីនេះ មានចង្កាន់ទត្តមប្រពៃ ឆ្ងាញ់
ពីសារណាស់ ។

២៤៧

ការសរសេរ អង្គបុគ្គលិកសេសស្ស មេត្តិយក្សម្នាក់ក្នុង

សោ កត្តកេ សប្បត្តនាវោ ឧបតិដ្ឋិតា បរិសុតិ ។ អញ្ញ
ឧទទេន បុច្ឆន្តិ អញ្ញ សូមេន បុច្ឆន្តិ អញ្ញ តេលេន
បុច្ឆន្តិ អញ្ញ ឧត្តរកង្កេន បុច្ឆន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន កល្យាណកត្តិកស្ស កហបតិណោ កត្ត
ស្វាតនាយ មេត្តិយក្សម្នាក់កាន់ កិក្ខន្ធំ ឧទ្ធិដ្ឋន្តិ ហោតិ ។
អថខោ កល្យាណកត្តិកោ កហបតិ អាវាមំ អគមាសិ
កេនចិទេវ ករណីយេន ។ សោ យេនាយស្មា ទញ្ញ
មល្លបុត្តោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ ទត្ថំ
មល្លបុត្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទ្តំ ខោ កល្យាណកត្តិកំ កហបតិ អាយស្មា
ទញ្ញ មល្លបុត្តោ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សីសិ សមាទ-
បេសិ សម្មត្តេជេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថខោ កល្យា-
ណកត្តិកោ កហបតិ អាយស្មតា ទញ្ញេន មល្លបុត្តេន
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សីតោ សមាទបិតោ សម្មត្តេជិ-
តោ សម្មហំសិតោ អាយស្មន្តំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ ឯតទវោប
កស្ស កន្តេ អញ្ញកំ យវេ ស្វាតនាយ កត្តំ ឧទ្ធិដ្ឋន្តិ ។
មេត្តិយក្សម្នាក់កាន់ ខោ កហបតិ កិក្ខន្ធំ ត្រ្យាកំ យវេ

តែវសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទំ ៨ និទានមេត្តិយភ្នំជិតភ័ក្ត្រ

គហបតីនោះ ព្រមទាំងកូនប្រពន្ធ ចូលទៅបម្រើអង្គាស (ព្រះសង្ឃ) ក្នុង រោងភត្ត ។ ភ័ក្ត្រទាំងឡាយដទៃៗ ខ្លះសួររកបាយ ខ្លះសួររកសម្ល ខ្លះសួររក ប្រើង ខ្លះសួររកសម្លត្រីភត្ត ។ សម័យនោះឯង មេត្តិយនឹងក្រុមជកភ័ក្ត្រត្រូវ រេនទទួលចង្ហាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែករបស់គហបតី ឈ្មោះកល្យាណភត្តិក ជាបង្ហាន់ ដែលកត់ទ្វេសក^(១)ភ័ក្ត្រសំដែងឲ្យ ។ គ្រានោះ គហបតី ឈ្មោះកល្យាណភត្តិក បានទៅកាន់អាមាមដោយមានកិច្ចការអ្វីមួយដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ។ គហបតី នោះចូលទៅរកព្រះទេពូមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ ថ្វាយបង្គំព្រះទេពូមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះទេពូមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ បាននិយាយពន្យល់គហបតី ឈ្មោះកល្យាណ- ភត្តិកឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យជឿជាក់ ឲ្យខ្ចីឃ្មាត ឲ្យរីករាយព្រម ដោយពាក្យ ដ៏ប្រកបដោយធម៌ ។ លំដាប់នោះ គហបតី ឈ្មោះកល្យាណភត្តិក កាល ដែលព្រះទេពូមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ និយាយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យជឿ ជាក់ ឲ្យខ្ចីឃ្មាត ឲ្យរីករាយព្រម ដោយពាក្យដ៏ប្រកបដោយធម៌ (ដូច្នោះ) ពោលនូវពាក្យនេះនឹងព្រះទេពូមល្លបុត្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ដ៏ចម្រើន ភត្តក្នុងផ្ទះរបស់យើងក្នុងថ្ងៃស្អែក លោកម្ចាស់បានចាត់ឲ្យលោក អង្គណា ។ ព្រះទេពូមល្លបុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់គហបតី ភត្តក្នុងផ្ទះរបស់អ្នក

១ ភ័ក្ត្រដែលសង្ឃសន្មតឲ្យជាអ្នកសំដែងភត្តិយល់ភ័ក្ត្រទាំងពួង ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ស្វាតនាយ កត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋន្តិ ។ អថខោ កល្យាណកត្តិកោ
កហាបតិ អនត្តមនោ អហោសំ កកំ ហិ នាម ថាប.
ភិក្ខុ អម្បាកំ យវេ កុញ្ញស្សន្តិកំ យវំ កន្ធា នាសី
អាណាបេសំ យេ ជេ ស្មេ កត្តិកា អាគច្ឆន្តិ តេ
កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា កាណាជកេន តិលដ្ឋ-
ទុតិយេន បរិសាតិ ។ វវំ អយ្យានិ ខោ សា នាសី
កល្យាណកត្តិកស្ស កហាបតិនោ បច្ចុស្សាសិ ។
អថខោ មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ ហិយ្យោ ខោ អាវុសោ
អម្បាកំ កល្យាណកត្តិកស្ស កហា បតិនោ យវេ(១)
កត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋំ ស្មេ អម្មេ កល្យាណកត្តិកោ កហាបតិ
សបុត្តនារោ ឧបតិដ្ឋិត្វា បរិសិស្សតិ អញ្ញោ ឱទនេន
បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញោ សូបេន បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញោ តេលេន
បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញោ ឧត្តរិកង្កេន បុច្ឆិស្សន្តិកំ ។ តេ តេនេវ
សោមនស្សេន ន ចិត្តរូបំ រត្តិយា សុប័សុ ។ អថខោ
មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
បតិច្ឆិវាទាយ យេន កល្យាណកត្តិកស្ស កហាបតិនោ

១ ឧ ប. បោត្តកសុ ៨ ទិស្សតិ ។

វិធម្មបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

ក្នុងវិថីស្រុក អាត្មាបានចាត់ឲ្យដល់មេត្តិយនឹងក្នុងកិក្ខុទាំងឡាយ ។
ត្រាពនោះគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិកក៏មានសេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត ដោយគិត
ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាកិក្ខុអាក្រក់ទាំងឡាយ នឹងត្រូវឆាន់ចង្កាន់ក្នុងផ្ទះយើង
ដែរ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏ទៅផ្ទះបង្គាប់ទាសីថា ទៃហង ឆ្នែកត្រូវ
ពួកលោកណាមកទទួលចង្កាន់ ហងឯងចូរក្រាលអាសនក្នុងជង្រឹក ហើយ
អង្គាសលោកទាំងនោះដោយបាយចុងអង្ករមានទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរចុះ ។ ខ្ញុំ
ស្រីនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិកដោយពាក្យថា
+ បាះ អ្នកម្ចាស់ ។ កាលនោះមេត្តិយកិក្ខុនឹងក្នុងកិក្ខុទាំងឡាយគិត
គ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ចង្កាន់ក្នុងផ្ទះគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក សង្ឃ
បានសំដែងឡើងដល់យើងទាំងឡាយ អំពីវិថីម្សិលមិញហើយ វេលា
ព្រឹកស្រែកគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិកព្រមទាំងកូនប្រពន្ធ នឹងចូលមក
ជិតបម្រើបម្រាស់អង្គាសយើង កិក្ខុទាំងឡាយដទៃខ្លះនឹងសួររកបាយ
ខ្លះនឹងសួររកសម្ល ខ្លះនឹងសួររកប្រង ខ្លះនឹងសួររកសម្លុត្តិកង្កី ។ ដោយ
សេចក្តីសោមនស្សនោះឯង មេត្តិយកិក្ខុនឹងក្នុងកិក្ខុនោះ ទុកជាចង់ដេក
យ៉ាងណាក៏ដេកមិនលក់អស់មួយយប់ ។ ត្រាពនោះ មេត្តិយកិក្ខុនឹងក្នុងកិក្ខុ
កិក្ខុព្រឹកឡើងក៏ស្ងៀកដណ្តប់ហើយទ្រង់បាត្រនឹងបីវេចូលទៅកាន់ទីលំនៅ

ពេរសកល្លោ អដ្ឋមសង្ឃទិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកក៏ក្ខវត្ត

និវេសនំ តេនុបសង្កម្មេស្ស ។ អដ្ឋសា ខោ សា
នាសី មេត្តិយកុម្មជកេ ក៏ក្ខ ធូរតោ វ អាគច្ឆន្ត ទិស្វាន
កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា មេត្តិយកុម្មជកេ ក៏ក្ខ
ឯតទរោច និសីទថ កន្តតិ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្មជកានំ
ក៏ក្ខនំ ឯតទហោសិ និស្សំសយំ ខោ ន តាវ កត្តំ សិទ្ធិ
កវិស្សតិ យថា មយំ កោដ្ឋកេ និសីទាបិយាមាតិ^(១) ។
អថខោ សា នាសី កាណាជកេន តិលដ្ឋនុតិយេន ឧប-
កញ្ចំ កុញ្ញថ កន្តតិ ។ មយំ ខោ កតិទំ និច្ចកត្តិកាតិ ។
ជាតាមិ អយ្យា និច្ចកត្តិកាតិ អបិចាហំ ហិយ្យោ វ
កហាបតិជា អាណាត្តា យេ ជេ ស្មេ កត្តិកា អាគច្ឆន្ត តេ
កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា កាណាជកេន តិលដ្ឋ-
នុតិយេន បរិសាតិ កុញ្ញថ កន្តតិ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្ម-
ជកា ក៏ក្ខ ហិយ្យោ ខោ អាវុសោ កល្យាណកត្តិកោ
កហាបតិ អាវមំ អគមាសិ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស សន្តិកេ

---

១ សព្វន្ត ទិសីទាបេយ្យាមាតិ ទិស្សតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ និទានមេត្តិយកុម្មជកភ័ក្ត

របស់គហបតី ឈ្មោះកល្យាណភក្តិក ។ ខ្ញុំស្រីនោះបានឃើញមេត្តិយភិក្ខុនឹង
ក្នុងជកភិក្ខុតាំងពីនិមន្តមកពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាលភាសនក្នុង
ជង្រឹក ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយកុម្មជកភិក្ខុ (ទាំងពីររូប) ថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំងឡាយគង់ (ក្នុងទីនេះ) ចុះ ។ កាល
នោះ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុ មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ប្រហែលជាចង្ហាន
មិនទាន់ផ្តួនទេដឹង បានជាគេឲ្យយើងអង្គុយក្នុងជង្រឹក (នេះ) ។ ខ្ញុំស្រីនោះ
ក៏លើកបាយចុងអង្ករជាគំរប់ពីរមុខនឹងទឹកជ្រក់ ហើយនិយាយនឹងមេត្តិយ-
ភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំង
ឡាយឆាន់ចុះ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី យើងទាំង
ឡាយសុទ្ធតែជាអ្នកត្រូវវេនបាននិច្ចកត្ត ។ ខ្ញុំស្រីនោះឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណា
ដឹងថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយជាអ្នកត្រូវវេនបាននិច្ចកត្តហើយ តែថាម្យ៉ាង
មិញ គហបតីបង្គាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ថា នៃហង់ លោកទាំងឡាយឯណា ត្រូវ
ការដោយចង្ហាន់និមន្តមកក្នុងថ្ងៃស្អែក ហង់ឯងចូរក្រាលភាសនក្នុងជង្រឹក
ចុះ ហើយអង្គុយលោកទាំងនោះ ដោយបាយចុងអង្ករជាគំរប់ពីរមុខនឹងទឹក
ជ្រក់ (ហេតុនោះ) បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកឆាន់ចុះ ។
លំដាប់នោះមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុគិតគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសាកាលពីថ្ងៃ
ម្យ៉ាង គហបតី ឈ្មោះកល្យាណភក្តិក បានទៅកាន់សុំណា ក៏ព្រះទេព្វមល្លបុត្ត

២៥០

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

និស្សំសយំ ទោ មយំ ទព្វេន មល្លបុត្តេន គហមតិលោ
សន្តិកេ បរិភិណ្ណតិ ។ តេ តេនេវ លោមនស្សេន ន
ចិន្ទបំ កុញ្ញីសុ ។ អថទោ មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ
បច្ឆាកតំ បណ្ឌិតាតប្បដិក្កតា អាវាមំ កត្វា បត្តិចរិ
បដិសាមេត្វា តហារាមកោដ្ឋកេ សង្ឃាដិបល្លត្តិកាយ
និសីទីសុ តុញ្ញីកុតា មជ្ជកុតា បត្តិកុតា អនោមុខា
បជ្ឈាយន្តា អប្បដិកាលា ។

(២២២) អថទោ មេត្តិយា ភិក្ខុនិ យេន មេត្តិយកុម្ម-
ជកា ភិក្ខុ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា មេត្តិយកុម្មជកេ
ភិក្ខុ ឯតទរោច វណ្ណមិ អយ្យាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ មេត្តិយ-
កុម្មជកា ភិក្ខុ ណាលបីសុ ។ ទុតិយម្បិ ទោ ។ បេ ។
តតិយម្បិ ទោ មេត្តិយា ភិក្ខុនិ មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ
ឯតទរោច វណ្ណមិ អយ្យាតិ ។ តតិយម្បិ ទោ មេត្តិយកុ-
ម្មជកា ភិក្ខុ ណាលបីសុ ។ ក្យាហំ អយ្យានំ អបរជ្ឈាមិ
កំស្សំ មំ អយ្យា ណាលបន្តិតិ ។ តថា ហំ បន តំ ភកិណិ
អម្មេ ទព្វេន មល្លបុត្តេន វិហាបិយមារេ អដ្ឋបេក្ខសីតិ ។

វិសយបិដក មហាវិក័ត្ត

ឯអារាមយើង ព្រាកដជាទព្វមល្លបុត្តញ្ចុះញូនក្នុងសំណាក់នៃគហបតីនោះ ហើយ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រុមដកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានចម្លាំងដ៏សមគួរដល់ចិត្ត មិនបាន ព្រោះតែសេចក្តីទោមនស្សនោះឯង ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រុមដកភិក្ខុ បានចម្លាំងរួចហើយគ្រឡប់ទៅអារាមក្នុងពេលនោះ ក៏រៀបទុកជាក់បាត្រ នឹងចាំហើយអង្គុយរឹបសង្ស័យដ៏ ខាងក្រៅខ្វាងទ្វារវត្តរៀបទុកអង្គុយស្ងៀម មានសេចក្តីអៀនអន់ ទុនកសំយុងមុខចុះជ្រប់ឥតមាននិយាយពីអ្វីសោះ ។

(២២២) គ្រានោះ មេត្តិយភិក្ខុនិចូលទៅកមេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រុមដក ភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រុមដក បតិគ្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់សូមថ្វាយបង្គំ ។ កាលបើមេត្តិយា- ភិក្ខុនី និយាយយ៉ាងនេះហើយ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រុមដកភិក្ខុមិននិយាយតបត រសោះឡើយ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រុមដក ជាគំរប់បីដង ។ រេ ។ ជាគំរប់បីដងថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំ ម្ចាស់សូមថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រុមដកភិក្ខុមិននិយាយតបជាគំរប់បីដង ដែរ ។ ទើបមេត្តិយភិក្ខុនិសួរថា ខ្ញុំម្ចាស់បានប្រមូលដល់លោកម្ចាស់រាល់ អង្គដូចមេចខ្លះ បានជាលោកម្ចាស់រាល់អង្គមិននិយាយនឹងខ្ញុំម្ចាស់ ។ មេត្តិយ- ភិក្ខុនឹងក្រុមដកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី បានជាយើងមិននិយាយនឹងនាង ព្រោះយើងទព្វមល្លបុត្តគេបៀតបៀន ហើយនាងឯងធ្វើព្រងើយកន្តើយ ។

២៥១

ធរសក្កិណ្ណោ អង្គមសង្ក្រាន្តិសេសស្ស មេត្តិយាភិក្ខុសិរីនុ

ក្យាហំ អយ្យា កកោមីតិ ។ សថេ ខោ ត្វំ កតំនិ
ឥន្ទេយ្យាសំ អន្លេវ កកវា នត្វំ មល្លបុត្តំ ធាសា-
បេយ្យាតិ ។ ក្យាហំ អយ្យា កកោមី កី មយា
សក្កា កាតុន្តំ ។ ឃហំ ត្វំ កតំនិ យេន កកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ ឃំ វនេហំ ឥនិ
កន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បដិវ្កមំ យាយំ កន្តេ ទិសា អកយា
អនិតិកា អនុបទ្កវា សាយំ ទិសា សកយា សន្នតិកា
សឧបទ្កវា យតោ និវតំ តតោ បវតំ ឧទកំ មពោ
អាទិត្តំ អយ្យេនម្ហិ នព្វេន មល្លបុត្តេន ទ្វិសិតាតិ ។ ឃំ
អយ្យាតិ ខោ មេត្តិយា ភិក្ខុនិ មេត្តិយកុម្មជកានិ
ភិក្ខុនិ បដិស្សត្វា យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវនេត្វា ឃកមន្តំ អដ្ឋាសិ

ពេលពណ្ណ សង្ឃទំលេសទី ៨ និទានមេត្តិយាកិក្ខុនី

មេត្តិយាកិក្ខុនីសួរថា (បើដូច្នោះ) លោកម្ចាស់ឲ្យខ្ញុំធ្វើដូចម្តេច ។
មេត្តិយាកិក្ខុនីក្នុងក្រុមជកិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី បើនាងចង់ឲ្យព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគធ្វើឲ្យទព្វមល្យបុត្រវិទាស (នោះ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងធ្វើ
ទព្វមល្យបុត្រវិទាសក្នុងថ្ងៃនេះពុំខាន ។ មេត្តិយាកិក្ខុនីសួរថា ចុះលោក
ម្ចាស់រាល់អង្គឲ្យខ្ញុំធ្វើដូចម្តេច ខ្ញុំអាចធ្វើម្តេច ។ មេត្តិយាកិក្ខុនីក្នុងក្រុមជក-
កិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី ចូរនាងមក ចូរនាងចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅគាល់ហើយ ចូរនាងក្រាបទូលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនេះមិនមែនជាការបិទបាំង
មិនមែនជាការសមគួរសោះឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែល
មិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ជាប្រកប
ដោយភ័យ ប្រកបដោយចង្រៃ ប្រកបដោយឧបទ្រពវិញ ទឹកនៃទិសណា
ដែលមិនធ្លាប់មានខ្យល់ ទឹកនៃទិសនោះត្រឡប់ជាមានខ្យល់ទៅវិញ ដូចជា
ទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ប្រែជាភ្លៅ ឥឡូវព្រះទព្វមល្យបុត្រជាម្ចាស់លោកប្រទូស្ត^(១)
នឹងខ្ញុំម្ចាស់ហើយ ។ មេត្តិយាកិក្ខុនីទទួលស្តាប់ពាក្យមេត្តិយាកិក្ខុនីក្នុងក្រុមជក-
កិក្ខុ ដោយពាក្យថា យ៉ាងហ្នឹងហើយលោកម្ចាស់ រួចហើយចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

១ ធាតុក្សត្រៀម សំដៅលេចក្តីថាសេពមេបុន ។

វិទេយបិដកេ មហាវិវត្តោ

ឯកមន្តំ បីតា ទោ មេតិយា ភិក្ខុនី ភក្ខវន្តំ ឯតទេវេថ
សំទំ កន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បជ្ឈបំ យាយំ កន្តេ ទិសា អកយា
អនីតិកា អនុបទ្គវា សាយំ ទិសា សកយា សន្និកា
សឧបទ្គវា យតោ នីវាតំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មពោ
អាទិត្តំ អយ្យេន្ទ្រំ ទេព្វេន មល្លបុត្តំ ទ្វិសិតាតិ ។

(២៤៥) អថទោ ភក្ខវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី

បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ទត្ថំ
មល្លបុត្តំ បដិប្បិធំ សាសិ ត្ថំ ទត្ថ ឯវរូបំ កត្តា
យថាយំ ភិក្ខុនី អាហាតិ ។ យថា មំ កន្តេ ភក្ខវា
ជាទាតិតិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ ភក្ខវា ។ បេ ។ តតិយម្បិ
ទោ ភក្ខវា អាយស្មន្តំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ ឯតទេវេថ
សាសិ ត្ថំ ទត្ថ ឯវរូបំ កត្តា យថាយំ ភិក្ខុនី
អាហាតិ ។ យថា មំ កន្តេ ភក្ខវា ជាទាតិតិ ។

វិធីបិដក មហាវិវត្ត

ហើយស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ មេត្តិយាភិក្ខុនិលុះស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ការនេះមិនមែនជាការបិទបាំង មិនមែនជាការសមគួរសោះ
ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែលមិនធ្លាប់មានក៏យ មិន
មានច្រើន មិនមានទុបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ជាប្រកបដោយភ័យ ប្រកប
ដោយច្រើន ប្រកបដោយទុបទ្រពវិញ ទឹកនៃនិរណាដែលមិនធ្លាប់មាន
ខ្យល់ ទឹកនៃនិរនោះត្រឡប់ជាមានខ្យល់ទៅវិញ ដូចជាទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ប្រ
ជាក្តៅ ឥឡូវព្រះទេពមល្យបុត្តជាម្ចាស់លោកប្រទូស្តនឹងខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ។

[២៤៥] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួររកពាក់ព្រះទេពមល្យបុត្តដ៏មានអាយុក្នុង
ពេលនោះថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នករលឹកឃើញឬទេ នាងភិក្ខុនីនេះថាយ៉ាងណា
អ្នកឯងបានធ្វើយ៉ាងនោះមែនឬទេ ។ ព្រះទេពមល្យបុត្តក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជាបន្ទូលខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត
ហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានបន្ទូលសួរព្រះទេពមល្យបុត្តដ៏មាន
អាយុជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។ ជាគំរប់ពីរដងថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នករលឹក
ឃើញឬទេ នាងភិក្ខុនីនេះថាយ៉ាងណា អ្នកឯងបានធ្វើយ៉ាងនោះ
មែនឬទេ ។ ព្រះទេពមល្យបុត្តក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

២៥៣

ធរសកណ្តោ អដ្ឋមសង្ខារិសេសស្ស មេត្តិយារក្ខត្តំវត្ថុ

ន ទោ ទត្វ ទញ្ច ឯវំ ទិព្វមេត្តិ សចេ តយា កតំ
កតត្ថំ វទេហិ សចេ តយា អកតំ អកតត្ថំ វទេ-
ហិតំ ។ យតោហំ កន្តេ ជាតោ ជាតិជាធាមិ សុប្បិ-
នន្តេនបិ មេត្តំ ធម្មំ បដិសេវិតា បតេវ ជាតរោតិ ។
អថទោ កតកា កិក្ខុ អាមន្តេសំ តេនហិ កិក្ខុវេ មេត្តិយំ
កិក្ខុនី ធាសេថេ ឥមេ ច កិក្ខុ អនុយុញ្ញថាតិ ។ វទំ
វត្វា កតកា ទុដ្ឋាយាសនា វិហារំ ទារិសិ ។ អថទោ តេ
កិក្ខុ មេត្តិយំ កិក្ខុនី ធាសេសុំ ។ អថទោ មេត្តិយ កុម្ម-
ជកា កិក្ខុ តេ កិក្ខុ ឯតទរោច្ឆិ មា អារុសោ មេត្តិយំ
កិក្ខុនី ធាសេថេ ន សា កិញ្ចំ អបរជ្ឈតិ អម្មេហិ សា
ទុស្សាហិតា កុប្បិតេហិ អនត្តមនេហិ ចារុនាទិប្បាយេ-
ហិតិ ។ កី បន តុម្មេ អារុសោ អាយស្មន្តំ ទត្វ មល្លបុត្តំ

ធម្មសញ្ញា សង្ឃទិសេសទី ៧ និទានមេត្តិយាភិក្ខុនី

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាប់នូវខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។ ព្រះបរមគ្រូ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេព្វៈ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនពោលបណ្តោះបណ្តាយាង
នេះទេ បើអំពើដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរច្របថា ខ្ញុំធ្វើហើយ បើ
អំពើដែលអ្នកមិនបានធ្វើទេ អ្នកចូរច្របថា ខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ព្រះទេព្វ-
មល្យបុត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងពីដើមកើតមក
សូម្បីតែយល់សច្ចិសេពមេដុនធម្មក៏មិនដែលស្គាល់សោះឡើយ នឹងបាច់
ពោលទៅថ្វីដល់ការរលឹក (នោះ) ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
ដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឱ្យមេត្តិយាភិក្ខុនីសឹកចេញ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកទាំង
ឡាយចូរសាកសួរភិក្ខុទាំងឡាយនេះមើល ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ដូច្នោះហើយ ក៏ក្រែកចាកអាសនៈចូលទៅកាន់វិហារវិញ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយនោះ ក៏ឱ្យមេត្តិយាភិក្ខុនីសឹកក្នុងពេលនោះ ។ ទើបមេត្តិយាភិក្ខុនីក៏ម-
ដកភិក្ខុនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចូរលោក
កុំផ្សំកមេត្តិយាភិក្ខុនី ។ នោះ ឥតមានកំហុសសោះទេ (ហេតុដើមមកពី)
យើងទាំងមិនសប្បាយចិត្ត (យើង) ចង់ឱ្យទេព្វមល្យបុត្តហួតចាកសមណកេទ
ទើបឱ្យមេត្តិយាភិក្ខុនីនោះប្រឹងប្រែងឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា ម្ចាស់
អាវុសោ អ្នកហ៊ានចោទព្រះទេព្វមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយអាបត្តិបាវជ័ក

វិសយបិដក មហាវិរាដ្ឋោ

អម្បលកេន ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។
 ឯវមារុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ បេ ។
 តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចេន្តំ កេដំ ហិ នាម
 មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ទត្ថំ មល្លប្បត្តំ
 អម្បលកេន ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សន្តិកិ ។
 អថោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេសុំ ។
 អថោ កកវា ឯតស្មី ជិនានេ ឯតស្មី បកករណេ
 ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃទាតាបត្តា មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ
 បដិប្បច្ឆិ សង្ឃំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ទត្ថំ មល្លប្បត្តំ
 អម្បលកេន ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។
 សង្ឃំ កកវាតិ ។ វិកវហិ តុម្ភោ កកវា កេដំ ហិ
 នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា ទត្ថំ មល្លប្បត្តំ អម្បលកេន
 ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សន្តិ ទេតំ មោយបុរិសា
 អប្បសង្ហានំ វា មសានាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥតិ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាន យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុ ទុដ្ឋោ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

មិនមានមូល^(១) ឬ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងកិក្ខុឆ្ងៃយថា ម្នាល អារុសោ យ៉ាង
ហ្នឹងមែនហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស និទ្ទា តិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វីបានជា
មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងកិក្ខុ ទេពព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយអាបត្តិ
បុរាណិកមិនមានមូល (ដូច្នោះ) ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបទូល
សេចក្តីនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះមេត្តិយភិក្ខុ
នឹងក្នុងកិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំង
ឡាយទេពពុទ្ធមល្លបុត្តដោយអាបត្តិបុរាណិកមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។
មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរ
នោះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃ-
បុរសទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជា អ្នកទាំងឡាយ ទេពពុទ្ធមល្លបុត្តដោយ
អាបត្តិបុរាណិកមិនមានមូល (ដូច្នោះ) ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ហេតុ
នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសរសើរឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីក្រោធប្រទូស្ត មានចិត្តទាក់អន់

១ មិនបានឃើញ ឬមិនបានឮ ឬក៏ពិតមានរង្គៀសឡើយ ។

២៩៥

ពេរសារណ្ណោ អន្តមលង្ការិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

នោសោ អប្បតីតោ អម្ពលកេន ចារាជីកេន ធម្មេន អ-
នុទ្ធិសេយ្យ អប្បវនាម នំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ
តតោ អបវេន សមយេន សមនុត្តាហិយមាទោ វា អស-
មនុត្តាហិយមាទោ វា អម្ពលកេត្តោ តំ អធិករណំ
ហោតិ ភិក្ខុ ច នោសំ បតិដ្ឋាតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(២២៦) យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុនិ អញំ ភិក្ខុ ។ ទុដ្ឋោ នោសោតិ កុបិតោ
អនត្តមទោ អនភិវន្តោ អាហតចិត្តោ ទិលជាតោ ។
អប្បតីតោតិ តេន ច កោបេន តេន ច នោសេន តាយ
ច អនត្តមនតាយ តាយ ច អនភិវន្តិយា អប្បតីតោ
ហោតិ ។ អម្ពលកំ នាម អធិដ្ឋំ អសុតំ អបរិសន្តិកំ ។
ចារាជីកេន ធម្មេនាតិ ចតុន្តំ អញ្ញតវេន ។ អនុទ្ធិសេ-
យ្យតិ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ វា ។ អប្បវនាម នំ
ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ ភិក្ខុកាវា ចាវេយ្យំ សម-
ណធម្មា ចាវេយ្យំ សីលត្តុត្តា ចាវេយ្យំ តចោតុណា
ចាវេយ្យំ ។

ធរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ៨ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ចោទភិក្ខុផងនាដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូលដោយបំណងថា អញ
ត្រូវធ្វើដូចម្តេចឲ្យភិក្ខុនោះឃ្លាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌^(១)នេះបាន លុះសម័យ
ខាងក្រោយតពីនោះមក ទោះគេសាកសួរក្តី គេមិនសាកសួរក្តី អធិការណ៍
នោះប្រាកដជាគ្មានមូល ភិក្ខុអ្នកចោទនោះក៏ប្តេជ្ញាទោស (ដោយខ្លួនឯង)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២៤៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាង
ដើមរួចហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីក្រោធប្រទុស្ត អធិប្បាយថា ខ្លាំង
អន់ចិត្ត មិនត្រកអរ មានចិត្តគឺទោសខ្លាំងខ្ពស់ មានចិត្តបង្ហើតបង្ហួល ។
ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តអាក់អន់ គឺមានចិត្តមិនរីករាយ ព្រោះសេចក្តីខ្លាំង
នោះផង ព្រោះទោសនោះផង ព្រោះសេចក្តីអន់ចិត្តនោះផង ព្រោះសេចក្តី
មិនត្រកអរនោះផង ។ ដែលហៅថាមិនមានមូល គឺមិនឃើញ មិនឮ
មិនរឿស ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអាបត្តិបារាជិក គឺបណ្តា អាបត្តិបារាជិក
ទាំង ៤ អាបត្តិបារាជិកណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ចោទ គឺចោទខ្លួនឯងក្តី
ឲ្យអ្នកដទៃចោទក្តី ។ ពាក្យថា អញត្រូវធ្វើដូចម្តេច ឲ្យភិក្ខុនោះឃ្លាតចាក
ព្រហ្មចរិយធម៌នេះបាន អធិប្បាយថា អញគប្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្លាតចាកភិក្ខុ
ភាព ឃ្លាតចាកសមណធម៌ ឃ្លាតចាកកងសីល ឃ្លាតចាកតបាគុណា^(២) ។

---

១ សាសនព្រហ្មចរិយ ។ ២ ក្នុងអភិធានប្បទិចិកាសូចិ មានវិគ្រោះថា “គុណធម៌ជា
ជ្រៀងដុតក៏លេសឲ្យរាំងស្ងួតទៅ” ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

[២៤៧] តតោ អបរេន សមយេ ហោតិ យស្មី ខណោ
អនុទ្ធីសិភោ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ តំ មហុតំ វិភិវត្តោ ។
សមនុត្តាហិយមាណោ វាតិ យេន វត្ថុនា អនុទ្ធីសិភោ
ហោតិ តស្មី វត្ថុស្មី សមនុត្តាហិយមាណោ វា ។
អសមនុត្តាហិយមាណោ វាតិ ន កេនចិ វុច្ចមាណោ ។

[២៤៨] អធិករណំ នាម ចត្តារិ អធិករណានិ
វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ
កិច្ចាធិករណំ ។

[២៤៩] កិក្ខុ ច នោសំ បតិដ្ឋាតិ តុច្ឆកំ មយា
កណ៌តំ មុសា មយា កណ៌តំ អក្ខតំ មយា កណ៌តំ
អជាទន្តេន មយា កណ៌តំ ។ សដ្ឋាទិសេសោតិ ។ បេ ។
តេនបិ វុច្ឆតិ សដ្ឋាទិសេសោតិ ។

[២៥០] អធិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បដ្ឋន្តោ តញ្ចេ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្សប្បតិយោសិ នត្តិ
តយា សទ្ធី ឧទោសថោ វា បវារណា វា សដ្ឋកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(២៤៧) ត្រង់ពាក្យថា លុះសម័យខាងក្រោយតពីនោះមក សេចក្តី
ថា (រូបកិក្ខុនោះ) ចោទគក្កន៍ខណៈណា ក្នុងខណៈនោះ ស្របក់នោះ
ពេលនោះកន្លងទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា ចោទគេសាកសួរក្តី សេចក្តីថា
(រូបកិក្ខុនោះ) គេចោទដោយវត្ថុណា គេសាកសួរក្នុងវត្ថុនោះក្តី ។ ត្រង់
ពាក្យថា គេមិនសាកសួរក្តី សេចក្តីថា ឥតមានអ្នកណាមួយសាកសួរ ។

(២៤៨) ដែលហៅថា អធិករណៈ ។ នោះមាន ៤ យ៉ាងគឺ វិវាទ-
ធិករណ៍ ១ អនុវិវាទធិករណ៍ ១ អាបត្តិធិករណ៍ ១ កិច្ចាធិករណ៍ ១ ។

(២៤៩) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុអ្នកចោទនោះក៏ប្តេជ្ញាទោស (ដោយ
ខ្លួនឯង) សេចក្តីថា អញពោលពាក្យទេ អញពោលពាក្យព្រាង អញ
ពោលពាក្យមិនពិត អញមិនដឹងហើយពោល ។ ត្រង់ពាក្យថា អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសសិទ្ធិបទទី ១ រួចហើយ ។

(២៥០) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាទជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិន
ឃើញទេ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នក
ឯងត្រូវអាបត្តិបាទជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូន
ចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ ទេបោសថកម្មក៏ បវរណាកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏
ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស

២៥៧

តោសកល្លោ អធិមសង្ឃទីសោសស្ស បទវាជិកំយេ អទិដ្ឋទី

អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋោតិ តព្វោ
ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋោ-
សិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ទត្តិ តយា
សទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា សឝ្បកកម្មំ វាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សឝ្បទិសេសស្ស ។ អបរិ-
សឝ្តិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋោតិ តព្វោ
ចោទេតិ បរិសឝ្តិតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈា-
បដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ទត្តិ
តយា សទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា សឝ្បកកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សឝ្បទិសេសស្ស ។

[២៥០] អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈា-
បដ្ឋោតិ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច
ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ សឝ្បទិសេសស្ស ។ អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារា-
ជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋោតិ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា

ពេរសេកណ្ណ សង្ឃទំសេសទំឧបទោនិមួយ អំពីការចោទដោយការមិនឃើញជាដើម

គ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិន
បានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំបានឮថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជា
សក្យបុត្រទេ ទេបោសថកម្មក្តី បរវណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយ
នឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទំសេសគ្រប់ៗ
មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនមាន
សេចក្តីរឿស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសថា
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជា
ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ ទេបោសថកម្មក្តី បរវណាកម្មក្តី សង្ឃ-
កម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទំសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

(២៥១) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិន
ឃើញ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញហើយផង បានឮផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុ
ចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទំសេសគ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ)
ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញហើយផង

២៥៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

បរិសុទ្ធិតោ ច ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សុម-
ណោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស ។ អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោ តញ្ច ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ
ច បរិសុទ្ធិតោ ច ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ អសុតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បន្នោតិ តញ្ច ចោទេតិ សុតោ មយា បរិសុទ្ធិតោ
ច ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អសុតស្ស ហោតិ
ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច ចោទេតិ សុតោ
មយា ទិដ្ឋោ ច ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អសុតស្ស
ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច ចោទេតិ
សុតោ មយា បរិសុទ្ធិតោ ច ទិដ្ឋោ ច ចារាជីកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អបរិសុទ្ធិតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

រង្ស៊ីសហើយផង អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។ (ភិក្ខុ
ចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ)
ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយផង
ពួរហើយផង រង្ស៊ីសហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែ
ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានឮ ព្រោះហេតុនោះ ថាបើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុ
នោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ យើងបានឮផង រង្ស៊ីសផង
។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទ
ភិក្ខុនោះថា យើងបានឮផង បានឃើញផងថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
គ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបាន
ឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំឮហើយផង រង្ស៊ីស
ហើយផង ឃើញហើយផងថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិនបានរង្ស៊ីស

២៥៧

ឆេរសកល្លោ អដ្ឋមសង្ខារិសេសស្ស បទរាជិគីយេ ទិដ្ឋាទិ

ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ចេ ចោទេតិ បរិសង្កិតោ មយា
ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាចត្តិ
វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អបរិសង្កិតស្ស
ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ចេ ចោទេតិ
បរិសង្កិតោ មយា សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាប-
ន្នោសិ ។ បេ ។ អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ អបរិសង្កិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ចេ ចោទេតិ បរិសង្កិតោ មយា ទិដ្ឋោ
ច សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។
អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

(២៥២) ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ
តញ្ចេ ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាប-
ន្នោសិ ។ បេ ។ អាចត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ
តញ្ចេ ចោទេតិ បរិសង្កិតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ តញ្ចេ ចោទេតិ សុតោ មយា
បរិសង្កិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៧ បទភានីនិយ អំពីការចោទដោយការឃើញជាដើម

បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជីកហើយ ខ្ញុំ
រង្ស៊ីសហើយផង ខ្ញុំឃើញហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាណជីកហើយ ភិក្ខុ
អ្នកចោទនោះ មិនបានរង្ស៊ីស បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជីកហើយ ខ្ញុំរង្ស៊ីសហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង
។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាណជីកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានរង្ស៊ីស បើភិក្ខុ
អ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជីកហើយ ខ្ញុំ
រង្ស៊ីសហើយផង ខ្ញុំឃើញហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង ។ បេ ។
(ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

(២៥២) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាណជីក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ បាន
ឃើញមែន បើ(ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិបាណជីកហើយ ខ្ញុំបានឮហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាណជីក
ភិក្ខុអ្នកចោទបានឃើញមែន បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះ
ថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជីកហើយ ខ្ញុំរង្ស៊ីសហើយ ។ បេ ។ បើ
(ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាណជីកហើយ

៤៦០

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសសស្ស ។ សុតស្ស
ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ តញ្ច ចោទេតិ
បរិសង្កតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។
តញ្ច ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈា-
បន្នោសិ ។ បេ ។ តញ្ច ចោទេតិ បរិសង្កតោ មយា
ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសសស្ស ។ បរិសង្ក-
តស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ តញ្ច
ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ
។ បេ ។ តញ្ច ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។ តញ្ច ចោទេតិ ទិដ្ឋោ
មយា សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ អស្សុទ-
ណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ធន្តិ តយា សទ្ធិំ ឧចា-
សថោ វា បវាណា វា សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសសស្ស ។

វិនយបំណិក មហាវិក្ក

ខ្ញុំឮហើយផង រង្វៀសហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេ
ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) បានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទ
ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្វៀសហើយ ។ បេ ។
បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
ខ្ញុំឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះ
ថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្វៀសហើយផង ឃើញ
ហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ
បានរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ
នោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឮហើយ
។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង អ្នកឯងមិន
មែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ ។ បោសថកម្មក៏
បរាណាកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេ
ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

៤៦១

តេសកល្លោ អធិមសង្ឃទិសេសស្ស បវរាជនីយេ ទិដ្ឋាទិ

(៤៥៣) ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អធិប្បប-
ដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋេ វេមតិកោ ទិដ្ឋំ លោកប្ប្បតិ ទិដ្ឋំ
ន សាតិ ទិដ្ឋំ បឡដ្ឋា^(១) ហោតិ តព្វេ លោទេតិ
ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច ។ បេ ។ ទិដ្ឋោ មយា
បរិសង្កិតោ ច ។ បេ ។ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច
បរិសង្កិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អធិប្បបន្នោសិ ។ បេ ។
សុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អធិប្បបន្នោតិ សុតេ
វេមតិកោ សុតំ លោកប្ប្បតិ សុតំ ន សាតិ សុតំ
បឡដ្ឋា ហោតិ តព្វេ លោទេតិ សុតោ មយា
បរិសង្កិតោ ច ។ បេ ។ សុតោ មយា ទិដ្ឋោ ច
។ បេ ។ សុតោ មយា បរិសង្កិតោ ច ទិដ្ឋោ ច
ចារាជិកំ ធម្មំ អធិប្បបន្នោសិ ។ បេ ។ បរិសង្កិតស្ស
ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អធិប្បបន្នោតិ បរិសង្កិតេ
វេមតិកោ បរិសង្កិតំ លោកប្ប្បតិ បរិសង្កិតំ ន សាតិ
បរិសង្កិតំ បឡដ្ឋា ហោតិ តព្វេ លោទេតិ បរិសង្កិតោ

---

១ ឧ.ប. សឡដ្ឋា ។

តេសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៨ បទពានិជ័យ និយាយអំពីការចោទដោយការបើក្សជាដើម

(២៥៣) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជិក ភិក្ខុអករោទនោះបានឃើញ
មែន តែមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនបានឃើញហើយ (គី) កំណត់
មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញ
ហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ បើភិក្ខុអករោទ រោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញផង ខ្ញុំបានឮផង ។ បេ ។ ខ្ញុំ
បានឃើញផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសផង ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឃើញផង ខ្ញុំបាន
ឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសផង ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ភិក្ខុ
អករោទនោះបានឮ តែមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនបានឮហើយ
(គី) កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនបានឮហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួន
បានឮហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនបានឮហើយ បើភិក្ខុអករោទ រោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសផង
។ បេ ។ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តី
រឿសផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ភិក្ខុ
អករោទនោះមានសេចក្តីរឿស ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួន
មានសេចក្តីរឿសហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរឿសហើយ
រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរឿសហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនរឿស
ហើយ បើភិក្ខុអករោទ រោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ

២៦២

វិនយបិដក មហាវិវត្តោ

មយា ទិដ្ឋោ ច ។ មេ ។ បរិសង្ក័តោ មយា សុតោ ច
។ មេ ។ បរិសង្ក័តោ មយា ទិដ្ឋោ ច សុតោ ច ទារាជិកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ
នត្តិ តយា សទ្ធិំ ឧទោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[២៥៤] អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ទារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បន្នោ តញ្ច ចោនាមេតិ ទិដ្ឋាសិ ទារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ
តយា សទ្ធិំ ឧទោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។
អសុតស្ស ហោតិ ទារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច
ចោនាមេតិ សុតោសិ ទារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
។ មេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។
អបរិសង្ក័តស្ស ហោតិ ទារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ
តញ្ច ចោនាមេតិ បរិសង្ក័តោសិ ទារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិធីបដិសេធ មហាវិក័ត្ត

ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀស
ផង ខ្ញុំបានឮផង ។ បេ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ខ្ញុំបានឃើញផង
ខ្ញុំបានឮផង អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូននៃព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក៏ បរវណាកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ ជាមួយនឹងអ្នក
ឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

(២៥២) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ
បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើបុគ្គលដទៃឲ្យចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកនោះ
ថា អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក៏
បរវណាកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុអ្នកចោទគេ
ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឮថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទ
ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។

២៦៣

តេសកល្លោ អន្តិមសង្ឃទំសេសស្ស បទោជិយេ អទិដ្ឋាទំ

[២៥៥] អន្តិមស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ចេ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ
។ បេ ។ ទិដ្ឋាសិ បរិសង្កិតោសិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋាសិ
សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
។ បេ ។ អាយត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទំសេសស្ស ។
អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ចេ
ចោទាបេតិ សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ។ បេ ។ សុតោសិ
ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ
ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាយត្តិ វាចាយ
វាចាយ សង្ឃទំសេសស្ស ។ អបរិសង្កិតស្ស ហោតិ
ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ចេ ចោទាបេតិ បរិស-
ង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ សុតោសិ
។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ចារាជិកំ

តេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ បទភាជនីយ ឱយាយអំពីការពោទដោយការមិនឃើញផាដើម

(២៥៥) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជីក ភិក្ខុអ្នកចោទមិនឃើញទេ បើ
(ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ
អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមាន
សេចក្តីរឿសហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបាន
ឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីក
ហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរឿស
ហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ
។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសហើយ អ្នកឯង
ខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីក
ហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានរឿស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទ
ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញ
ហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ
។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ

វិទយបិដកេ មហារីកង្កោ

ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៥៦] ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាប-
ន្នោត្តោ តញ្ច ចោទាបេតិ សុតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ចារាជីកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច ចោទាបេតិ បរិសង្កិតោសិ ។ បេ ។
តញ្ច ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ តញ្ច ចោទាបេតិ
បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
បរិសង្កិតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច
ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។

វិធីបិណ្ឌ បរវារីវិញ្ញាណ

អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសត្រប់ៗមាត់ ។

(២៩៦) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះបានឃើញ
ហើយ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក
នោះថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ត្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) បានឮហើយ
បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តី
រង្វៀសហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃ
ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញ
ហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេសត្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នក
ចោទមានសេចក្តីរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។

២៦៥

កេរសកល្លោ អដ្ឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជីយេ ទំដ្ឋាទិ

តញ្ចោ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ។ បេ ។
តញ្ចោ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបដ្ឋោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

(២៥៧) ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោ
ទិដ្ឋ វេមតិកោ ទិដ្ឋំ នោកប្ប្រតិ ទិដ្ឋំ ន សាតិ ទិដ្ឋំ
បមុដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ សុតេ វេមតិកោ សុតំ
នោកប្ប្រតិ សុតំ ន សាតិ សុតំ បមុដ្ឋា ហោតិ
។ បេ ។ បរិសង្កិតេ វេមតិកោ បរិសង្កិតំ នោកប្ប្រតិ
បរិសង្កិតំ ន សាតិ បរិសង្កិតំ បមុដ្ឋា ហោតិ តញ្ចោ
ចោទាបេតិ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ បរិ-
សង្កិតោសិ សុតោសិ ។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ
សុតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ

ធរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៨ បទណ្ឌនិយម និយាយអំពីការចោទដោយការឃើញជាដើម

បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ
អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ ថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិក
ហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។
(២៥៧) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះក៏ឃើញ
មែន (តែភិក្ខុអ្នកចោទ) មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញ
ហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ រលឹកមិនបាននូវ
ភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ ។ បេ ។
មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនឮហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនឮហើយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនរឿស
កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរឿសហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនរឿសហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនរឿសហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
ប្រើបុគ្គលដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំរឿសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំ
ឃើញហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំរឿសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ
។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំរឿសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮ
ហើយ ថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណ

២៦៦

វិធមបិដកេ មហាវិកង្កោ

អសក្យបុត្តិយោសិ ធន្តិ តយា សន្និ ឧទោសថោ
វា ចវារណា វា សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

(២៥៨) អសុទ្ធោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សុទ្ធោ អសុទ្ធិទិដ្ឋិ

អសុទ្ធោ អសុទ្ធិទិដ្ឋិ សុទ្ធោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ ។

(២៥៩) អសុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ

ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាណោ អនោកាសំ

កាវចេត្វា ចាវនាជិប្បាយោ វនេតិ អាបត្តិ សង្ឃា-

ទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ អសុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ

អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ

សមាណោ ឱកាសំ កាវចេត្វា ចាវនាជិប្បាយោ

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត្ត

អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រឡើយ ឧបាសិកម្មក្តី
បរវណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តីជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះនេះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ មាត់ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងដែលនឹងត្រូវសំដែងតាមលំដាប់ហូរហែ
ដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

- (២៥៨) ភិក្ខុយល់ឃើញថាបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែល
- មិនបរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថាមិនបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែល
- បរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថាមិនបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែលមិន
- បរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថាបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែលបរិសុទ្ធ ១ ។

(២៥៩) បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាណ័កឯណា នីមួយ ជាអ្នក
មិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ ហើយមិន
ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុ
នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទភិក្ខុនោះ (ដោយអាបត្តិ
បាណ័ក ភិក្ខុអ្នកចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងសង្ឃទិសេស ។ បុគ្គល
គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាណ័កឯណា នីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុ
អ្នកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយ
សមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌

២៦៧

ពោសកល្លោ អន្តិមសង្ឃទិសេសស្ស បទភានីយេ អស្សុទ្ធិញ្ញាទិ

វ័ទេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អស្សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គ-
លោ អញ្ញាតំ ចារាជីកំ ធម្មំ អន្តិមបន្ទោ តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ
សមាទោ អនោកាសំ កាវាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ
វ័ទេតិ អាបត្តិ ឱមសវាទេន ទុក្កដស្ស ។ អស្សុទ្ធា
ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជីកំ ធម្មំ អន្តិមបន្ទោ
តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាទោ ឱកាសំ កាវាបេត្វា
អក្កោសាធិប្បាយោ វ័ទេតិ អាបត្តិ ឱមសវាទេស្ស ។

[២៦០] សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជីកំ
ធម្មំ អន្តិមបន្ទោ តញ្ចេ អស្សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាទោ អនោ-
កាសំ កាវាបេត្វា ចារាជីប្បាយោ វ័ទេតិ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជីកំ
ធម្មំ អន្តិមបន្ទោ តញ្ចេ អស្សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាទោ ឱកា-
សំ កាវាបេត្វា ចារាជីប្បាយោ វ័ទេតិ អនាបត្តិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៨ ចរាភាជនីយ និយាយអំពីកិច្ចឃើញថាមិនបរិសុទ្ធជាដើម

ទើបពោលចោទភិក្ខុនោះ (ដោយអាបត្តិបាទដឹក ភិក្ខុអកចោទ)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាទដឹក
ណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះ
បរិសុទ្ធលទេ ហើយមិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយ
មានប្រាថ្នានឹងដេរភិក្ខុនោះ ទើបដេរ (ភិក្ខុអកដេរ) ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹង
បាចិត្តិយៈ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាទដឹកណានីមួយ ជាអ្នក
មិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ
ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងដេរ
ភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអកដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦០) បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបាទដឹកណានីមួយ
ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធលទេ ហើយ
មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុ
នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអកចោទ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបាទដឹកណានីមួយ ជា
អ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ឃើញថាភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធលទេ
ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុនោះ
ឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអកចោទ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

២៦៨

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតំ ចារាជិកំ ធម្មំ
អនុជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធីទិដ្ឋិ សមាលោ អនោកាសំ
កាវាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ វិនេតិ អាចត្តិ ឌីម-
សវិនេន ទុក្កជស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ
អញ្ញតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អនុជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធីទិដ្ឋិ
សមាលោ ឌីកាសំ កាវាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ
វិនេតិ អាចត្តិ ឌីមសវិនេស្ស ។

[២៦០] អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតំ ចារាជិកំ
ធម្មំ អនុជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធីទិដ្ឋិ សមាលោ អនោកាសំ
កាវាបេត្វា ចារាជិប្បាយោ វិនេតិ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អនុជ្ឈា-
បន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធីទិដ្ឋិ សមាលោ ឌីកាសំ កាវាបេត្វា
ចារាជិប្បាយោ វិនេតិ អនាចត្តិ ។ អសុទ្ធា ហោតិ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបាវជិតណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ
បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធទេ មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ
ឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដេរភិក្ខុនោះ ទើប
ដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ ត្រូវអាបត្តិទុកដង់បាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិន
ត្រូវអាបត្តិបាវជិតណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
យល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធ ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរ
ជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដេរភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦១) បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាវជិតណានីមួយ ជាអ្នក
មិនបរិសុទ្ធហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធលទេ
ហើយមិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នា
ដើម្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្លាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ
ត្រូវអាបត្តិទុកដង ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាវជិតណានីមួយ ជាអ្នក
មិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធលទេ
ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យ
ភិក្ខុនោះឃ្លាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាវជិតណានីមួយ

២៦៧

ធរសារណ្ណោ អន្តិមសង្កាទិសេសស្ស បរោជនីយេ សុទ្ធវិជ្ជិ

បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តញ្ចោ
អសុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាធា អនោកាសំ កាវាបេត្តា អក្កោ-
សាធិប្បាយោ វនេតិ អាបត្តិ ឌីមសវនេន ទុក្កដស្ស ។
អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរា-
បន្នោ តញ្ចោ អសុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាធា ឌីកាសំ កាវាបេត្តា
អក្កោសាធិប្បាយោ វនេតិ អាបត្តិ ឌីមសវនេន ។

(២៦២) សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ
ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តញ្ចោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាធា អនោកាសំ
កាវាបេត្តា ចារាជិប្បាយោ វនេតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេ-
សេន ទុក្កដស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ
ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តញ្ចោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាធា
ឌីកាសំ កាវាបេត្តា ចារាជិប្បាយោ វនេតិ អាបត្តិ
សង្កាទិសេសស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញា-
តំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តញ្ចោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៧ បទភានិទ័យ និយាយអំពីភិក្ខុឃើញថាបរិសុទ្ធ

ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិន
បរិសុទ្ធល្មោះ មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើទុកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមាន
ប្រាថ្នាដើម្បីដេរភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹង
បាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាពជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិន
បរិសុទ្ធហើយភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធល្មោះ ហើយ
ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើទុកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីដេរភិក្ខុ
នោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦២) បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបាពជិកណានីមួយ ជាអ្នក
បរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្មោះ
មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើទុកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យ
ភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
នឹងសង្ឃទិសេស ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបាពជិកណានីមួយ
ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្មោះ
ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើទុកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុ
នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបាពជិកណានីមួយ
ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្មោះ

២៧០

វិសយបិដកេ មហាវរុដ្ឋោ

សមាធា អនោកាសំ កាកាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ
វទេតិ អាបត្តិ ឌីមសវនេន ទុក្កជស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ
បុគ្គលោ អញ្ញាវ ចារាជិកំ ធម្មំ អនជ្ឈាបន្នោ តញ្ច
សុទ្ធជិដ្ឋិ សមាធា ឌីកាសំ កាកាបេត្វា អក្កោសា-
ធិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ ឌីមសវនស្ស ។

[២៦៣] អនាបត្តិ សុទ្ធា អសុទ្ធជិដ្ឋិស្ស អសុទ្ធា
អសុទ្ធជិដ្ឋិស្ស ឌុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

អន្តិមសង្ខទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក ធម្មារក្ស

មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើទុក្ខកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីជេវ
ភិក្ខុនោះ ទើបជេវ ភិក្ខុអកជេវ ត្រូវអាចត្តិទុកដន្តីបាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុ
ដែលមិនត្រូវអាចត្តិបាទដកណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នក
ចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្មើ ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើទុក្ខកាសដោយ
សមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីជេវភិក្ខុនោះ ទើបជេវ ភិក្ខុអកជេវ
ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦៣) អាចត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលយល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធ

ក្នុងបុគ្គលដែលបរិសុទ្ធ ដល់ភិក្ខុដែលយល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធក្នុងបុគ្គល

ដែលមិនបរិសុទ្ធ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សង្ឃទិសេស ទី ៨ ចប់ ។

និមិត្តរូបទីលេខ

[២៦៤] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា រាជគយោ

វិហារតិ វេទ្យុវនេ កលន្តកនិវាបេ ។ តេជ ខោ បន

សមយេន មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា

ឌីរោហន្តា អន្តសំសុ ធកលកំ អជីកាយ វិញ្ញដិបជ្ជន្តំ

និស្វាន ឯវមាហំសុ ហន្ត មយំ អាវុសោ ឥមំ ធកលកំ

នតំ មល្លបុត្តំ នាម ករោម ឥមំ អជីកំ មេត្តិយំ នាម

ភិក្ខុនី ករោម ឯវំ មយំ រោហវិស្សាម បុព្វេ មយំ អាវុសោ

នតំ មល្លបុត្តំ សុតេន អរោបុត្តា ឥនានិ បន អម្មេហំ

សាមំ និដ្ឋា មេត្តិយាយ ភិក្ខុនិយា វិញ្ញដិបជ្ជនោតិ ។

សង្ឃទិសេសទី ៧

(២៦៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានជាតិជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
រាមាមវេទ្យវ័ន^(១) ជាកលទ្ធកនិវាសន៍នៃក្រុងក្រុងក្រុងក្រុង ។ សម័យនោះឯង
មេត្តិយាភិក្ខុនឹងភិក្ខុដកភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនាំគ្នាចុះអំពីភ្នំគិរីវ័នបុរាណយើង
តាវៃពេលយូរកំពុងរួមសន្តវៈនឹងតាវៃពេញ លុះឃើញហើយទើបនិយាយគ្នា
យ៉ាងនេះថា អើអារុសោ ពួកយើងនឹងសន្តតាវៃពេលយូរនេះឲ្យជាឈ្មោះ
ទព្វមល្លបុត្ត (បុត្តមល្លក្សត្រ) សន្តតាវៃពេញនេះឲ្យជាឈ្មោះនាងមេត្តិយា-
ភិក្ខុនី យើងនឹងនាំគ្នាហៅយ៉ាងនេះ ម្ចាស់អារុសោ កាលអំពីដើមយើងបាន
ចោទទព្វមល្លបុត្តដោយពាក្យថា យើងបានឮ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះទព្វមល្លបុត្ត
សេពមេចុះធម្មនឹងនាងមេត្តិយាភិក្ខុនី យើងបានឃើញដោយខ្លួនឯង ។

---

១ អារាមវេទ្យវ័ន ប្រែតាមសព្ទថា វត្តព្រៃប្រស្សីកន្លែងនេះពីដើមជាឧទ្យានព្រះរាជទ្រព្យព្រះបាទ
ពិម្ពិសារ ។ ទ្រង់រើថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធជំម្ចាស់កាលយាងចូលទៅកាន់ក្រុងក្រុងក្រុង ដើម្បី
ទ្រង់សំដែងព្រះធម៌ទេសនា ព្រះបាទពិម្ពិសារបានដល់សោតាចត្តិផល មានព្រះហឫទ័យដើរដាក់
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏រើឧទ្យានឈ្មោះវេទ្យវ័ននោះថ្វាយជាព្រះអារាមសម្រាប់សង្ឃ មាន
ព្រះពុទ្ធជំប្រធានជាអារាមដ៏ម្យ៉ាងមុនអារាមទាំងអស់ ។ ដែលហៅថាកលទ្ធកនិវាសន៍ ព្រោះ
កន្លែងនោះឯងមនុស្សទាំងឡាយធ្លាប់ឲ្យអាហារចំណីដល់ពួកសត្វកន្លែង មានរឿងដំណាលក្នុង
អដ្ឋិកថាវិន័យថា ពីដើមមកមានស្តេចមួយព្រះអង្គយេញទៅប្រពារឧទ្យាននោះ ទ្រង់សោយស្រា
ស្រវឹងផ្តល់ទៅ ។ ឯកធម៌វិវារក៏នាំគ្នាទៅបេះផ្លែឈើ ផ្កាឈើ កំសាន្តតាមអន្សាស្រីយ ។ មាន
ពស់វែកវាធំក្នុងស្រុកកំលុងចេញមកពីវត្តឈើ ហើយបែរមុខទៅចំពោះស្តេច ។ មានរុក្ខទេវតា

២៧២

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តេ តំ ធកលកំ ទតំ មល្លបុត្តំ ឆាម អកំសុ
តំ អដិកំ មេត្តិយំ ឆាម ភិក្ខុនំ អកំសុ ។ តេ
ភិក្ខុនំ អាហារេសុំ បុព្វេ មយំ អាវុសោ ទតំ មល្លបុត្តំ
សុតេន អវេចុច្ឆា ឥទានិ បន អម្មេហំ សាមំ ទិដ្ឋា មេ-
ត្តិយាយ ភិក្ខុនិយា វិប្បដិបដ្ឋន្តោតិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ
មា អាវុសោ ឯវំ អវចុត្ត ឆាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឯវំ
ករិស្សតីតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហារេសុំ ។ អថទោ កកវ ឯតស្មី ទិទានេ ឯតស្មី
បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាមេត្តា អាយស្មន្តំ ទតំ
មល្លបុត្តំ បដិប្បច្ឆិ សវសិ តំ ទត្វ ឯវុបំ កត្តា យថា ឥមេ
ភិក្ខុ អាហំសុតិ ។ យថា បំ កន្ត កកវ ជាទាតីតិ ។

វិនយចំណិត មហាវិកង្គ

ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះក៏បាននាំនិស្សន្ទត្រឡប់ទៅ ឈ្មោះលនោះជា ឈ្មោះទព្វមល្លបុត្ត
និយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសា កាលពីដើមយើង
បានចោទទព្វមល្លបុត្តដោយបានឮ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ទព្វមល្លបុត្តសព
មេថុនធម្មនឹងនាំមេត្តិយាភិក្ខុនី យើងបានឃើញដោយខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា វិនយអាវុសា លោកកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង
ឯទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុមុខជានឹងមិនធ្វើដូចលោកថាទេ ។ គ្រានោះ
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
ព្រោះដំណើរនេះ រឿងនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរចេញក៏ទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុថា វិនយ
អ្នករលកឃើញឬទេ ពួកភិក្ខុទាំងនេះពាលយ៉ាងណា អ្នកបាន
ធ្វើយ៉ាងនោះឬទេ ។ ទព្វមល្លបុត្តទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
(រឿងអ្វី ។) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។

នៅ ។ ទីនីតនោះ ឃើញហេតុដូច្នោះ ចង់ជួយឲ្យស្តេចរួចអំពីមរណៈ ទើបនិរមិត្តជាសត្វកង្កែបទៅ
ស្រែកទាមព្រះកាណិស្តេច ។ តើសឡើងទ្រង់ឃើញសត្វទាំងពីរ ទ្រង់ត្រិះរិះថា សត្វកង្កែបដ៏វិត
ព្រះអង្គ រាំងពីនោះមកបានទ្រង់ប្រទានអភ័យ ប្រទានអាហារចំណីដល់សត្វកង្កែបទូទៅ ទើប
មនុស្សទាំងឡាយហៅវាឆ្កែនោះថា កលន្តកនិវាបស្ថាន រឿងមក ។

២៧៣

តេសកល្លោ នវិមសង្ឃទិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកភិក្ខុវត្ថុ

ទុតិយម្បី ខោ កកវា ។ បេ ។ តតិយម្បី ខោ
កកវា អាយស្មន្តំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ ឯតទកោច សរសិ
ត្ថំ ទត្ថ ឯវ្រុបំ កត្តា យថា ឥមេ ភិក្ខុ អាហំ-
ស្វតិ ។ យថា មំ កន្លៃ កកវា ជាណាតីតិ ។ ទ
ខោ ទត្ថ ទត្ថា ឯវំ ទិព្វេវេន្តិ សចេ តយា កតំ កតន្តិ
វទេហំ សចេ តយា អកតំ អកតន្តិ វទេហំតិ ។
យតោហំ កន្លៃ ជាតោ ណភិជាណមិ សុចិទន្លៃនបិ
មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិតា បតេវ ជាតរោតិ ។ អថខោ
កកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហំ ភិក្ខុវេ ឥមេ
ភិក្ខុ អនុយុញ្ជថាតិ ។ ឥទំ វត្ថា កកវា ឧដ្ឋា-
យាសនា វិហារំ ទាវិសិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ អនុយុញ្ជិសុ ។ តេ តេហំ
ភិក្ខុហំ អនុយុញ្ជិយមាណា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អា-
រោចសុំ ។ កី ចន តុម្ពេ អារុសោ អាយស្មន្តំ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទំសេសទី ៧ រឿងមេត្តិយនឹងកុម្មជកភិក្ខុ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរពាក្យនេះ នឹងទព្វមល្លបុត្តដ៏មាន
អាយុជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគំរប់បីដងផងថា នៃទព្វៈ អ្នកលើកបាន
ប្តូរទេ ពួកភិក្ខុទាំងនេះពោលយ៉ាងណា អ្នកបានធ្វើយ៉ាងនោះប្តូរ ។
ទព្វមល្លបុត្តត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ថា នៃ
ទព្វៈអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយមិនពោលបណ្តោះបណ្តោះយ៉ាងនេះទេ បើ (អំពើអ្វី)
ដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរធ្វើយថាខ្ញុំបានធ្វើហើយ បើអ្នកមិនបានធ្វើទេ
អ្នកចូរធ្វើយថាខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ទព្វមល្លបុត្តទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងពីដួងក៏តមករាល់ណាមិនដែលសេពមេថុនធម្មទេ សូម្បីតែ
យល់សប្តិក៏មិនដែលឃើញទេ បាច់និយាយប្តីដល់ការក្លាករលឹក ។
ត្រាពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរជំរះសួរភិក្ខុពួកនេះមើល ។
លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ទ្រង់កំក្រែកចាកសាសនៈ
ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ ។ ត្រាពោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានជំរះសួរមេត្តិយភិក្ខុ
នឹងកុម្មជកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយជំរះសួរ ទើបប្រាប់
សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ (តាមពិតត្រង់) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា

២៧២

វិទយចំណីកេ មហារិក្ខោ

ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាភិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ
ទេសំ លេសមត្តំ ឧទានាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិ-
សេថាតិ ។ ឃ្រាវសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ ឆាម
មេត្តិយភុឌ្ឍជកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
អញ្ញកាភិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេស-
មត្តំ ឧទានាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សន្តិ ។
អដថោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អារាមេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាភិយស្ស
អធិករណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្តំ ឧទានាយ
ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។
វិកវហិ តុន្នោ ភកវា កងំ ហិ ឆាម តុម្ពេ មោយបុរិសា
ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាភិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ
ទេសំ លេសមត្តំ ឧទានាយ ចារាជិកេន ធម្មេន
អនុទ្ធិសេស្សេន ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ ឃ្រាវេ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្កាបទំ

វិធម្មបិដក មហាវិកង្គ

នៃអារុសោ អ្នកទាំងពីរកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍
ដ៏ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្តដ៏មានអាយុ
ដោយអាបត្តិបារាជិកប្តូ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ
អារុសោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះពាលទោស តិរវៀល និន្ទាថា មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុមិនសម្បី
បើនឹងកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ដ៏ជាចំណែកខាងក្រៅមក
ជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្តដោយអាបត្តិបារាជិកសោះ ។
ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
ម្ចាស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នក
រាល់គ្នា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ដ៏ជាចំណែកខាងក្រៅ
មកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្ត ដោយអាបត្តិបារាជិក ពិត
មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នករាល់គ្នា
មិនសម្បីបើនឹងកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ដ៏ជាចំណែកខាង
ក្រៅមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្តដោយអាបត្តិបារាជិកសោះ
នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកបានធ្វើមកនេះ មិននាំឲ្យកើតជ្រះថ្លាដល់
ដន់ទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

២៧៥

ពេរសកណ្តោ ឆរមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តេ អញ្ញាភាគិយំ

ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន ភិក្ខុំ ធុដ្ឋោ ទោសោ អប្បតីតោ
អញ្ញាភាគិយស្ស អធិការណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្តំ
ឧទាមាយ ចារាជីកេន ធម្មេន អនុទ្ទិសេយ្យ អប្បវនាម
នំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវយ្យន្តិ តតោ អបរេន
សមយេន សមនុត្តាហិយមាទោ វា អសមនុត្តាហិ-
យមាទោ វា អញ្ញាភាគិយញ្ចេវ តំ អធិការណំ ហោតិ
កោចិ ទោសោ លេសមត្តោ ឧទាធិន្នោ ភិក្ខុ ច ទោសំ
បតិជ្ជាតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[២៦៥] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុនិ អញ្ចំ ភិក្ខុំ ។ ធុដ្ឋោ ទោសោតិ
កុបិតោ អនត្តមនោ អនកិរិទ្ធោ អាហតចិត្តោ ទិល-
ជាតោ ។ អប្បតីតោតិ តេន ច កោបេន តេន ច
ទោសេន តាយ ច អនត្តមនតាយ តាយ ច
អនកិរិទ្ធិយា^(១) អប្បតីតោ ហោតិ ។

១ កត្តបិ បោត្តកេ អនកិរិយាភិបិ បាវោ ទិស្សតិ ។

ឆេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិរាគ្គ អធិការណ៍ជាចំណែកដទៃ

អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
មានទោសទ្រុស្តហើយ មានសេចក្តីក្រោធមានចិត្តមិនរីករាយបានកាន់យក
ហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយ
ចោទភិក្ខុដោយអាបត្តិបាពជីក ដោយបំណងថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ អញគប្បី
ញ៉ាំងភិក្ខុនោះឲ្យឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌(សាសនា)នេះបាទ លុះសម័យ
ខាងក្រោយតពីនោះមក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមានគេសាកសួរក៏មិនមានគេ
សាកសួរក៏ តែអធិការណ៍នោះជាចំណែកដទៃទេ ភិក្ខុកាន់យកហេតុបន្តិច
បន្តួចមកជាគ្រឿងអាង ហើយភិក្ខុប្រជាទោស ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

(២៦៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
ទី១ នៃបាពជីកកណ្ណរួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ គឺភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា មាន
ទោសទ្រុស្តហើយ មានសេចក្តីក្រោធ គឺមានចិត្តក្រោធខឹង មានចិត្តមិនជា
របស់ខ្លួន មិនត្រេកអរ មានចិត្តគុមគួន ចង្អៀតចង្អល់ ។ ពាក្យថា មានចិត្ត
មិនរីករាយ គឺមានចិត្តអាក់អន់ ព្រោះក្រោធខឹងនោះផង ព្រោះទោសនោះ
ផង ព្រោះសេចក្តីអន់ចិត្តនោះផង ព្រោះសេចក្តីមិនត្រេកអរនោះផង ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៦៦] អញ្ញកាភិយស្ស អធិករណស្សតិ អា-
បត្តកាភិយំ វា ហោតិ អធិករណញ្ញកាភិយំ វា ។

[២៦៧] កងំ អធិករណំ អធិករណស្ស អញ្ញកា-
ភិយំ ។ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណស្ស អាបត្តា-
ធិករណស្ស តិច្ឆាធិករណស្ស អញ្ញកាភិយំ អនុ-
វាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណស្ស តិច្ឆាធិករណស្ស
វិវាទាធិករណស្ស អញ្ញកាភិយំ អាបត្តាធិករណំ តិច្ឆា-
ធិករណស្ស វិវាទាធិករណស្ស អនុវាទាធិករណស្ស
អញ្ញកាភិយំ តិច្ឆាធិករណំ វិវាទាធិករណស្ស អនុ-
វាទាធិករណស្ស អាបត្តាធិករណស្ស អញ្ញកាភិយំ ។
ឯវំ អធិករណំ អធិករណស្ស អញ្ញកាភិយំ ។

[២៦៨] កងំ អធិករណំ អធិករណស្ស តញ្ញកិយំ ។
វិវាទាធិករណំ វិវាទាធិករណស្ស តញ្ញកិយំ អនុវាទាធិ-
ករណំ អនុវាទាធិករណស្ស តញ្ញកិយំ អាបត្តាធិករណំ

វិធីបិដក មហាវិកត្ត

(២៦៦) ពាក្យថា របស់អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃ គឺចំណែកដទៃ ទៃអាបត្តិ ឬចំណែកដទៃនៃអធិករណ៍ ។

(២៦៧) (សួរថា) អធិករណ៍^(១)ដែលមានចំណែកផ្សេងពីអធិករណ៍ នោះដូចម្តេច ។ (ប្រាប់ថា) វិវាទធិករណ៍^(២) មានចំណែកផ្សេងអំពីអនុវាទធិករណ៍^(៣) អាបត្តាធិករណ៍^(៤) និងកិច្ចាធិករណ៍^(៥) អនុវាទធិករណ៍ ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីអាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ និងវិវាទធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីកិច្ចាធិករណ៍ វិវាទធិករណ៍ និងអនុវាទធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីវិវាទធិករណ៍ អនុវាទធិករណ៍ និងអាបត្តាធិករណ៍ ។ អធិករណ៍យ៉ាងនេះ ហៅថា មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអធិករណ៍ ។

(២៦៨) (សួរថា) អធិករណ៍ដែលមានចំណែកដូចគ្នានឹងអធិករណ៍ នោះដូចម្តេច។ (ប្រាប់ថា) វិវាទធិករណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងវិវាទធិករណ៍ អនុវាទធិករណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងអនុវាទធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍

---

១ រឿងដែលកើតឡើងហើយ ត្រូវតែចាត់ ត្រូវតែធ្វើឲ្យស្រេចទៅ ហៅថា អធិករណ៍ ។
២ ការវិវាទគ្នាព្រោះធម្មវិន័យ ចាត់ជាវិវាទធិករណ៍ ។ ៣ ការបោះឆ្នោតដោយរឿងអាបត្តិ ឬ វិបត្តិចាត់ជា អនុវាទធិករណ៍ ។ ៤ កិរិយាដែលត្រូវអាបត្តិ ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ ៥ កិច្ចការ របស់សង្ឃ មានកិច្ច១បសម្បទាជាដើម ចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ ។

២៧៧

កេសកណ្តោ ឆរិមសង្កតិសេសស្ស សិក្ខបទំរិកង្កេ អញ្ញាកាតិយំ

អាបត្តាធិករណស្ស សិយា តញ្ញាកិយំ សិយា អញ្ញ-
កាតិយំ ។ កេសំ អាបត្តាធិករណំ អាបត្តាធិ-
ករណស្ស អញ្ញាកាតិយំ ។ មេដុនធម្មទារាជិកាបត្តិ-
អទិញ្ញានានទារាជិកាបត្តិយា មនុស្សវិក្កហទារាជិកា-
បត្តិយា ឧត្តរមនុស្សធម្មទារាជិកាបត្តិយា អញ្ញាកាតិយា
អទិញ្ញានានទារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិក្កហទារាជិកាបត្តិ-
យា ឧត្តរមនុស្សធម្មទារាជិកាបត្តិយា មេដុនធម្មទារាជិ-
កាបត្តិយា អញ្ញាកាតិយា មនុស្សវិក្កហទារាជិកាបត្តិ
ឧត្តរមនុស្សធម្មទារាជិកាបត្តិយា មេដុនធម្មទារាជិកា-
បត្តិយា អទិញ្ញានានទារាជិកាបត្តិយា អញ្ញាកាតិយា ឧត្ត-
រមនុស្សធម្មទារាជិកាបត្តិ មេដុនធម្មទារាជិកាបត្តិយា
អទិញ្ញានានទារាជិកាបត្តិយា មនុស្សវិក្កហទារាជិកា-
បត្តិយា អញ្ញាកាតិយា ។ ឯរំ អាបត្តាធិករណំ
អាបត្តាធិករណស្ស អញ្ញាកាតិយំ ។ កេសំ អា-
បត្តាធិករណំ អាបត្តាធិករណស្ស តញ្ញាកិយំ ។

ធរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ៨ សិក្ខាបទវិវត្ត អធិករណ៍ដាច់ណែកដទៃ

មានចំណែកដូចគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍ក៏មាន មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីគ្នា ក៏មាន ។ (សួរថា) អាបត្តាធិករណ៍មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអាបត្តាធិករណ៍ នោះដូចម្តេច ។ (ប្រាប់ថា) មេដុនធម្ម^(១)បារាជិកាបត្តិមានចំណែកផ្សេង គ្នាអំពីអទិន្នាទាន^(២)បារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហា^(៣)បារាជិកាបត្តិនឹងទុត្តិវិមនុស្សធម្ម^(៤)បារាជិកាបត្តិ អទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិមានចំណែកផ្សេងគ្នា អំពីមនុស្សវិគ្គហាបារាជិកាបត្តិ ទុត្តិវិមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិនឹងមេដុនធម្ម បារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហាបារាជិកាបត្តិមានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីទុត្តិវិមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិ មេដុនធម្មបារាជិកាបត្តិនឹងអទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិ ទុត្តិវិមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិមានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីមេដុនធម្មបារាជិកាបត្តិ អទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិនឹងមនុស្សវិគ្គហាបារាជិកាបត្តិ ។ អាបត្តាធិករណ៍ យ៉ាងនេះ (ហៅថា) មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអាបត្តាធិករណ៍ ។ (សួរថា) អាបត្តាធិករណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍នោះដូចម្តេច ។

---

១ ត្រូវអាបត្តិយារាជិក ព្រោះសេពមេដុនធម្ម ។ ២ ត្រូវអាបត្តិយារាជិក ព្រោះលួចទ្រព្យគេមាន ដៃម្នាក់ពី ៥ មាសទៅឡើងទៅ ។ ៣ ត្រូវអាបត្តិយារាជិក ព្រោះសម្លាប់មនុស្ស ។ ៤ ត្រូវអាបត្តិ យារាជិក ព្រោះអ្នកគុណវិសេសដែលមិនមានក្បួនខ្លួន ។

២៧៨

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មេដ្ឋនធម្មចារាជិកាបត្តិ មេដ្ឋនធម្មចារាជិកាបត្តិយា
តញ្ញាតិយា អធិញ្ញាណនចារាជិកាបត្តិ អធិញ្ញាណនចារា-
ជិកាបត្តិយា តញ្ញាតិយា មនុស្សវិក្កហចារាជិកាបត្តិ
មនុស្សវិក្កហចារាជិកាបត្តិយា តញ្ញាតិយា ឧត្តរមនុស្ស-
ធម្មចារាជិកាបត្តិ ឧត្តរមនុស្សធម្មចារាជិកាបត្តិយា
តញ្ញាតិយា ។ ឃុំ អាបត្តាជិករណំ អាបត្តាជិករណស្ស
តញ្ញាតិយំ ។ កិច្ចាជិករណំ កិច្ចាជិករណស្ស តញ្ញា-
តិយំ ។ ឃុំ អធិករណំ អធិករណស្ស តញ្ញាតិយំ ។

[២៦៧] កត្តំ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយាតិ
លេសោ ឆាម ទស លេសា ជាតិលេសោ ឆាមលេសោ
តោតលេសោ លិង្គលេសោ អាបត្តិលេសោ បត្តិលេសោ
ចីវរលេសោ ឧបជ្ឈាយលេសោ អាចរិយលេសោ
សេនាសនលេសោ ។

[២៧០] ជាតិលេសោ ឆាម ខត្តិយោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈនោ អញ្ញំ ខត្តិយំ បស្សិត្តា
ចោទេតិ ខត្តិយោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិវាទ

(ប្រាប់ថា) មេដុនធម្មបារាជិកាបត្តិមានចំណែកជាមួយគ្នានឹងមេដុន-
ធម្មបារាជិកាបត្តិ អទិន្នានាបារាជិកាបត្តិមានចំណែកជាមួយគ្នានឹង
អទិន្នានាបារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហបារាជិកាបត្តិមានចំណែកជាមួយគ្នា
នឹងមនុស្សវិគ្គហបារាជិកាបត្តិ ឧត្តរមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិមានចំណែកជា
មួយគ្នានឹងឧត្តរមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិ ។ អាបត្តាធិករណ៍យ៉ាងនេះ
(ហៅថា)មានចំណែកជាមួយគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍ ។ កិច្ចាធិករណ៍ក៏មាន
ចំណែកជាមួយគ្នានឹងកិច្ចាធិករណ៍ដែរ ។ អធិករណ៍យ៉ាងនេះ (ហៅថា)
មានចំណែកជាមួយគ្នានឹងអធិករណ៍ ។

(២៦៩) ត្រង់ពាក្យថា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចមកជាគ្រឿងអាង
ដែលហៅថាគ្រឿងអាងនោះបានដល់គ្រឿងអាង ១០ យ៉ាង គឺគ្រឿងអាង
ជាតិ ១ នាម ១ គោត្រិ ១ ភេទ ១ អាបត្តិ ១ បាត្រ ១ បីវរ ១ ឧបជ្ឈាយ៍ ១
អាចារ្យ ១ សេនាសនៈ ១ ។

(២៧០) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺជាតិនោះ បានដល់ភិក្ខុអ្នក
ចោទឃើញភិក្ខុជាក្សត្រត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទភិក្ខុជាក្សត្រ
នោះក្នុងខណៈនោះ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាជាតិក្សត្រដែរ ហើយ
(ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញលោកជាក្សត្រត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ

២៧៧

ឆេរសកល្លោ វេមសង្ឃទំសេសស្ស សិក្ខាបទវិវាដ្តេ ។សលេសា

អជ្ឈាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ធន្តិ
តយា សន្តិ ឧទោសដោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្ម
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។
ព្រាហ្មណោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ វេស្សោ ទិដ្ឋា
ហោតិ ។ បេ ។ សុទ្ធោ ទិដ្ឋា ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អជ្ឈាបដ្ឋោ អញ្ញំ សុទ្ធិ បស្សិត្វា ចោទេតិ សុទ្ធោ
មយា ទិដ្ឋា ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋោសិ អស្ស-
មណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្ម
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៧១) ឆាមលេសោ ឆាម ពុទ្ធកុត្តោ ទិដ្ឋា
ហោតិ ។ បេ ។ ធម្មកុត្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។
សង្ឃកុត្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈា-
បដ្ឋោ អញ្ញំ សង្ឃកុត្តំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
សង្ឃកុត្តោ មយា ទិដ្ឋា ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋោសិ
អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្ម
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ឆេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិភង្គ និយាយអំពីលេស ១០ យ៉ាង

លោកមិនមែនជាសមណៈ លោកមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធបុគ្គសក្យរាជ
ទេ បោសថកម្មក៏ បវរណោកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ មិនមានជាមួយនឹងអ្នកទេ
ដូច្នេះ ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។ ភិក្ខុអ្នកចោទ
ឃើញភិក្ខុជាតិជាព្រាហ្មណ៍ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុជាវេស្ស (អ្នកជំនួញ)
។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុជាសុទ្ធ (អ្នកធ្វើការគុលី) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែអ្នក
ចោទមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាតិសុទ្ធដែរ ទើប (ក្លែង)
ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកជាតិសុទ្ធ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នក
ឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធបុគ្គសក្យរាជ
ទេ ។ បេ ។ ដូច្នេះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២៧១) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងតីនាមនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
ភិក្ខុឈ្មោះពុទ្ធរត្តិ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុឈ្មោះធម្មរត្តិ ។ បេ ។ ឃើញ
ភិក្ខុឈ្មោះសង្ឃរត្តិ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានចោទ)
លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃឈ្មោះសង្ឃរត្តិដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា
ខ្ញុំឃើញអ្នកឈ្មោះសង្ឃរត្តិ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជា
សមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុគ្គទេ ។ បេ ។
ដូច្នេះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

វិធម្មបិដកេ មហាវិវត្តោ

(២៧២) តោត្តលេសោ នាម តោតមោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ មោត្តល្លានោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
កត្តាយនោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ វាសិដ្ឋោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ វាសិដ្ឋំ
បស្សិត្វា ចោទេតិ វាសិដ្ឋោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ សិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ
។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៧៣) លិដ្ឋលេសោ នាម ទិយោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
។ បេ ។ រស្សោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ កណ្ណោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ ឌីនាតោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ ឌីនាតំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
ឌីនាតោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ សិ
អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិសយបិដក មហាវិវាទ

(២៧២) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីគោត្រនោះ គឺភិក្ខុអ្នក
ចោទ ឃើញភិក្ខុដែលមានគោត្រជាគោតម ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមាន
គោត្រជាមោគ្គល្លាន ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានគោត្រជាកុញ្ញយន ។ បេ ។
ឃើញភិក្ខុមានគោត្រជារាសិដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ)
លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃមានគោត្រជារាសិដ្ឋដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា
ខ្ញុំបានឃើញអ្នកមានគោត្រជារាសិដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯង
មិនមែនជាសមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត
។ បេ ។ ដូច្នេះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

(២៧៣) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីគោត្រនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
ភិក្ខុមានរាងខ្ពស់ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានរាងទាប ។ បេ ។ ឃើញ
ភិក្ខុមានសម្បុរខ្មៅ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានសម្បុរស ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
(តែមិនបានចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃមានសម្បុរសដែរ ហើយ (ក្លែង)
ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកមានសម្បុរស ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នក
ឯងមិនមែនជាសមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត
ទេ ។ បេ ។ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

២៨១

តេរសកល្លោ ឆវិមសង្កាទិសេសស្ស សំព្វាបទវិរុត្តេ អាបត្តិលេសាទំ

[២៧៤] អាបត្តិលេសោ នាម លហុកំ អាបត្តិ
អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ តញ្ចោ ចារាជីកេន ធម្មេន
ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ
អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សឡកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សឡាទិសេសស្ស ។

[២៧៥] បត្តលេសោ នាម លោហាបត្តធរោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ មត្តិកាបត្តធរោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
សាដកបត្តធរោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ សុម្ពកបត្តធរោ
ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ អញ្ញំ សុម្ព-
កបត្តធរំ បស្សិត្វា ចោទេតិ សុម្ពកបត្តធរោ មយា
ទិដ្ឋោ ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ អស្សមណោសិ
អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សឡកម្មំ វាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ សឡាទិសេសស្ស ។

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិរាត្តិ អំពីលេសតិអាបត្តិជាដើម

(២៧២) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងតិអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុអ្នក
ចោទឃើញភិក្ខុត្រូវអាបត្តិស្រាល បើភិក្ខុអ្នកចោទៗ ភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិ
បារាជិកថា ខ្ញុំបានឃើញលោកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២៧៤) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងតិបាត្រនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទ
ឃើញភិក្ខុប្រើបាត្រទង្គងដែង ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រើបាត្រដី ។ បេ ។ ឃើញ
ភិក្ខុប្រើបាត្រសម្ពត់សាដក^(១) ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រើបាត្រដី^(២)ដែល
មានសម្បុររលើប ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ) លុះឃើញភិក្ខុ
ដទៃប្រើបាត្រដីដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំឃើញអ្នកឯងប្រើបាត្រដី
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិន
មែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសគ្រប់ៗវាចា ។

---

១ តាមអដ្ឋិកថាសមន្តប្បុរសាទិកា ថា បាត្រដីនោះឯង តែមានទ្រង់ទ្រាយល្អ មានសម្បុរ
រលោងហាក់ដូចពណ៌សត្វកំពេច រលីងស្អាតដូចបាត្រទង្គងដែងដែរ ។ ២ បាទីថា “ សុម្ពត-
បត្ត ” តាមអដ្ឋិកថាថា បានដល់បាត្រដីតាមធម្មតានោះឯង ។

វិទយបិដកេ មហារិក្ខោ

[២៧៦] ចីវរលេសោ នាម បំសុក្ខលំកោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ កហបតិចីវរធរោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជីកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ កហបតិចីវរធំ បស្ស័ត្វា ចោទេតិ
កហបតិចីវរធរោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋា-
សិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សដ្ឋ-
កម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

[២៧៧] ឧបជ្ឈាយលេសោ នាម ឥត្តន្ទាមស្ស សទ្ធិវិ-
ហារិកោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ
អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស សទ្ធិវិហារិកំ បស្ស័ត្វា ចោទេតិ
ឥត្តន្ទាមស្ស សទ្ធិវិហារិកោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជីកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋាសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិ-
យោសិ ។ បេ ។ សដ្ឋកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

[២៧៨] អាចារីយលេសោ នាម ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេ-
វាសិកោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ
អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេវាសិកំ បស្ស័ត្វា ចោទេតិ
ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេវាសិកោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជីកំ

វិសយបំណិក មហាវិកង្គ

(២៧៦) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីប័ររនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
ភិក្ខុប្រិច័រវរបស្សៈកុល ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រិច័រវរបស្សៈគហបតី ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក(តែមិនបានចោទ)លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃប្រិច័រវរបស្សៈគហបតីដែរ
ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងប្រិច័រវរបស្សៈគហបតី ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះ-
ពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

(២៧៧) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីព្រះឧបជ្ឈយ័រនោះ គឺភិក្ខុអ្នក
ចោទ បានឃើញសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះឧបជ្ឈយ័រមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាសទ្ធិវិហារិក
របស់ព្រះឧបជ្ឈយ័រមានឈ្មោះយ៉ាងហ្នឹងដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំ
បានឃើញអ្នកឯងជាសទ្ធិវិហារិករបស់ឧបជ្ឈយ័រឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះ-
ពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

(២៧៨) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីអាចារ្យរនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទ
បានឃើញអន្តេវសិករបស់អាចារ្យឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិន
ចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃជាអន្តេវសិករបស់លោកអាចារ្យឈ្មោះហ្នឹងដែរ
ហើយ(ក្លែង)ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងជាអន្តេវសិករបស់លោកអាចារ្យ

២៨៣

កោសកណ្តោ ឆវិមសង្កាទិសេសស្ស សិក្ខាបវរិកង្កេ សេនាសនលេសាទិ

ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ
។ បេ ។ សង្កកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្កាទិសេសស្ស ។

(២៧៧) សេនាសនលេសោ នាម ឥត្តន្ទាមស្ស
សេនាសនវាសិកោ ទិដ្ឋា ហោតិ នាវាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បន្នោ អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស សេនាសនវាសិកំ បស្សិត្វា
ចោទេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស សេនាសនវាសិកោ មយា ទិដ្ឋា
នាវាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្ស-
បុត្តិយោសិ នត្ថុ តយា សទ្ធិំ ឧទោសថោ វា បវរណា វា
សង្កកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្កាទិសេ-
សស្ស ។

(២៨០) នាវាជីកេន ធម្មេនាតិ ចតុន្នំ អញ្ញាតេន ។
អនុន្តិសេយ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោនាបេតិ វា ។ អប្បេវ-
នាម នំ ឥមញ្ញា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ ភិក្ខុភាវា
ចាវេយ្យំ សមណធម្មា ចាវេយ្យំ សីលក្ខន្ធា ចាវេយ្យំ
តទោតុណា ចាវេយ្យំ ។

តែរសកល្ល័ សង្ឃទិសេសទំ ៩ សិក្ខាបទវិវាង អំពីលេខគីសេនាសនជាដើម

ឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯង មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ- ទិសេសគ្រប់ ១ វាចា ។

(២៧៩) ដែលហៅថា គ្រឿងពាងគីសេនាសនៈនោះ គឺភិក្ខុ អ្នកចោទ ឃើញភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិ បារាជិក (តែមិនចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃជាអ្នកនៅក្នុងសេនាសនៈរបស់ ភិក្ខុឈ្មោះហ្នឹងដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងនៅក្នុង សេនាសនៈរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិន មែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បោស- កម្មក៏ បករណកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ មិនមានជាមួយនឹងអ្នកឯងទេ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ១ វាចា ។

(២៨០) ពាក្យថា ដោយអាបត្តិបារាជិក គឺបានដល់អាបត្តិ បារាជិកទាំង ៤ អាបត្តិបារាជិកណាមួយ ។ ពាក្យថា ចោទ គឺចោទឯងក៏ ឲ្យអ្នកដទៃចោទក៏ ។ ពាក្យថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អញគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះ ឲ្យឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌នេះ គឺថាអញគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនេះឲ្យឃ្នាតចាក ភាវៈជាភិក្ខុ ឲ្យឃ្នាតចាកសមណធម៌ ឲ្យឃ្នាតចាកសីលចុក្ខុ ឲ្យឃ្នាត ចាកគុណគឺធម៌ជា គ្រឿងដុតកិលេស ។

វិសយបំណិក មហាវិរាដ្ឋោ

[២៧១] តតោ អបវេន សមយេនាតិ យស្មី ខណោ
អនុទ្ធីសំតោ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ តំ មុហុត្តំ
វតំវត្តោ ។ សមនុត្តាហិយមាណោតិ យេន វត្តោ អនុទ្ធី-
សំតោ ហោតិ តស្មី វត្តស្មី សមនុត្តាហិយមាណោ ។
អសមនុត្តាហិយមាណោតិ ន កេនចិ វុច្ឆមាណោ ។

[២៧២] អធិករណំ នាម ចត្តារំ អធិករណានិ
វិវាទានិករណំ អនុវាទានិករណំ^(១) អាចត្តានិករណំ
តិប្បានិករណំ ។

[២៧៣] កោចិ ទេសោ លេសមត្តោ ឧទានិដ្ឋោតិ
តេសំ ទសន្នំ លេសានំ អញ្ញតវោ លេសោ ឧទានិដ្ឋោ
ហោតិ ។

[២៧៤] ភិក្ខុ ច នោសំ បតិដ្ឋាតិ តុច្ឆកំ
មយា កណិកំ មុសា មយា កណិកំ អក្ខតំ មយា
កណិកំ អដានន្តេន មយា កណិកំ ។ សង្ឃានិសេសោតិ
។ បេ ។ តេនចិ វុច្ឆតិ សង្ឃានិសេសោតិ ។

---

១ អយំ បាលី សព្វន្ត ២ ទិស្សតិ ។

វិធីបំណិក មហាវិវត្ត

(២៨១) ពាក្យថា លុះសម័យខាងក្រោយតម្កល់នោះមក គឺកិក្ខុ
ចោទគេក្នុងខណៈណា ខណៈនោះ ពេលនោះ ស្របកនោះកន្លងទៅ
ហើយ ។ ពាក្យថា មានគេសាកសួរ គឺថាកិក្ខុចោទគេដោយវត្តណា
គេសាកសួរចំពោះវត្តនោះ ។ ពាក្យថា មិនមានគេសាកសួរ គឺមិនមាន
អ្នកណាមួយនិយាយឡើយ ។

(២៨២) ដែលហៅថា អធិករណ បានដល់អធិករណៈ ៤ គឺ
វិវាទិករណៈ ១ អនុវាទិករណៈ ១ អាបត្តិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។

(២៨៣) ពាក្យថា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចមកជាគ្រឿងភាង គឺ
បណ្តាគ្រឿងភាងទាំង ១០ យ៉ាងនោះ កិក្ខុកាន់យកគ្រឿងភាងណាមួយ ។

(២៨៤) ពាក្យថា កិក្ខុប្តេជ្ញាទោស គឺ(កិក្ខុប្តេជ្ញាថា) ខ្ញុំនិយាយ
ពាក្យទេសោះ ខ្ញុំនិយាយពាក្យកុហក ខ្ញុំនិយាយពាក្យមិនពិត ខ្ញុំនិយាយ
ដោយមិនដឹង ។ ពាក្យថា សង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទទី ១ ចេហើយ ។

២៨៥

ឆេរសកល្លោ ឧវមសង្ឃាទំសេសស្ស ប ភាជនីយេ អាបត្តញ្ញកាគិយំ

(២៨៥) ភិក្ខុ សង្ឃាទំសេសំ អជ្ឈាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋា
ហោតិ សង្ឃាទំសេសេ សង្ឃាទំសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តញ្ច
ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិ-
យោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិំ ឧទាសថោ វា បវារណា
វា សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃវំបិ អាបត្តញ្ញកាគិយំ ហោតិ
លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទំសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទំសេសំ អជ្ឈាប-
ដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ សង្ឃាទំសេសេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋិ
ហោតិ តញ្ច ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ
។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃវំបិ អាបត្តញ្ញកាគិយំ
ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទំសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទំសេសំ អជ្ឈាប-
ដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ សង្ឃាទំសេសេ ចាចិត្តយទិដ្ឋិ
ហោតិ តញ្ច ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ
។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃវំបិ អាបត្តញ្ញកាគិយំ ហោតិ

ធរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៩ បទភាគទី២ អំពីចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ

(២៨៥) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ
នឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិសង្ឃទិសេស
មែន តែបើត្រូវចោទភិក្ខុនោះ ដោយអាបត្តិបារាជិកវិញថា អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ឧបាសថកម្មក្តី
បរវណោកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ ឯអធិករណៈ
យ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេស^(១)
សោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ
វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមាន
សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិល្អច្រើនវិញ តែបើត្រូវ
ចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។
ឯអធិករណៈ យ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ
ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
គ្រប់ ៗ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បាន
ឃើញនឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថា ជា អាបត្តិបារាជិកវិញ
វិញ តែបើត្រូវចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ ។ បេ ។ ឯអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃ

១ លីសធាតុ ក្នុងអត្ថបទ តិច-ភូច តិការជាបន្ទាប់បន្សំ ។

២៨៦

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

លេសោ ច ទុទាទិដ្ឋោ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាប-
ដ្ឋោ ទិដ្ឋោ ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ ទាដិទេសនីយទិដ្ឋិ
ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ
។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុញ្ញាសិទទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វ
ទារាជិកេន ទោទេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។
សង្ឃកម្មំ វាតិ វរិបិ អាមត្តញ្ញាភាគិយំ ហោតិ
លេសោ ច ទុទាទិដ្ឋោ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

(២៨៦) ភិក្ខុ ឥល្លច្ចយំ អដ្ឋាបដ្ឋោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
ឥល្លច្ចយេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ
ទាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ទាដិទេសនីយ-
ទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
ឥល្លច្ចយេ ទុញ្ញាសិទទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ច-
យេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ តព្វ ទារាជិកេន ទោទេតិ
អស្សមណោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ វរិបិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតកក្កុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ វាចា ។ ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ក៏ក្នុងអ្នក
ចោទក៏បានឃើញនឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិ
បាដិទេសន័យវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ថាជាអាបត្តិទុកដវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ថាជាអាបត្តិទុកស្រវិញ តែបើភ្លេងចោទក៏នោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា
អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។ ឯអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា
ចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតកក្កុនោះក៏នៅប្រកាន់
ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ វាចា ។

[២៨៦] ក៏ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងឿយ ក៏ក្នុងអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមាន
សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងឿយថាជាអាបត្តិថ្មល្ងឿយ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងឿយថាជាអាបត្តិបាចិត្តិយវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងឿយថាជាអាបត្តិបាដិទេសន័យវិញ ។ បេ ។ មាន
សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងឿយថាជាអាបត្តិទុកដវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងឿយថាជាអាបត្តិទុកស្រវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងឿយថាជាអាបត្តិសង្ឃទិសេសវិញ បើភ្លេងចោទក៏
នោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បី

២៨៧

គោរសារណ្ណេ នវិមសង្កាទិសេសស្ស បទរាជនីយេ ឯកោកម្មលំ

អាបត្តញ្ញកាភិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទានិដ្ឋោ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្កាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
ចាចិត្តិយំ អដ្ឋាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ចាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
ភិក្ខុ ទុក្កដំ អដ្ឋាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
ភិក្ខុ ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ទុក្ខា-
សិតេ ទុក្ខាសិតទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ
សង្កាទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ វុល្លច្ចយ-
ទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ
។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ ចាដិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
ទុក្ខាសិតេ ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វេ ចារាជិកេន
ចោទេតិ អស្សមណាសិ ។ បេ ។ សង្កកម្មំ វាតិ
ឯវិមំ អាបត្តញ្ញកាភិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទានិដ្ឋោ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្កាទិសេសស្ស ។

ឯកោកំ^(១) ម្មលំ កាត្វន ចក្កំ ពាទ្ធិតតំ ។

---

១ កត្តបិ ពោត្តកេ ពោទេនបេយ្យលំ ឥដ្ឋិកត្តបិ បារោ ។

ធម្មសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៩ បទភានីនិយ អំពីអធិករណៈមានមូលមួយៗ

អធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាបំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំង លេសសោតកិក្ខុទុកចោទក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស គ្រប់ៗវាចា ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាជី- ទេសនីយ ។ បេ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកសិត កិក្ខុអកចោទ ក៏បានឃើញ នឹង មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសិតថាជា អាបត្តិទុកសិត ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសិតថាជា អាបត្តិ សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសិតថាជា អាបត្តិ បាចិត្តិយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសិតថាជា អាបត្តិ បាជីទេសនីយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសិតថាជា អាបត្តិបាជី- ទេសនីយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកដ ទៅវិញ បើក្នុងចោទកិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបាវជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជា សមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាបំណែក ដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតកិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើអធិករណៈនោះៗ ឲ្យមានមូលមួយៗ ហើយចង ជាចក្ខុ (ដូចគ្នា) ។

២៨៨

វិធីបិដក មហាវិញ្ញាណ

[២៨៧] ភិក្ខុ សង្ឃាធិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋា
ហោតិ សង្ឃាធិសេសេ សង្ឃាធិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តញ្ច
ចារាជិកេន ចោទាបេតិ អស្សមណោសំ ។ បេ ។
សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃុំបិ អាបត្តញ្ញកាតិយំ ហោតិ លេសោ
ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាធិសេ-
សស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាធិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋា
ហោតិ សង្ឃាធិសេសេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
សង្ឃាធិសេសេ ទាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាធិ
សេសេ ទាជិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាធិសេសេ
ទុក្កជទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាធិសេសេ ទុក្ខាសិ-
តទិដ្ឋិ ហោតិ តញ្ច ចារាជិកេន ចោទាបេតិ អស្សម-
ណោសំ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃុំបិ អាបត្តញ្ញកាតិយំ
ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាធិសេសស្ស ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

(២៨៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ
នឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថា ជា អាបត្តិសង្ឃទិសេស
ដែរ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជា
សមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃ
អាបត្តិធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេ គ្រប់ៗ វេចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នក
ចោទក៏បានឃើញ នឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ថា ជា
អាបត្តិវុល្លច្ច័យទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ថាជាអាបត្តិបារាជិកវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសថាជាអាបត្តិបារាជិកទេសន័យទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុង
អាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់
ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិទុក្ខសិក្ខាទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទ
ភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈទេ ។ បេ ។
សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តិធិករណៈ
ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
គ្រប់ៗ វេចា ។

២៨៧

ពេរសកល្លោ ឆវមសង្ឃទិសេសស្ស បទភានីយេ អាបត្តិវាណ

[២៨៨] ភិក្ខុ ឥល្លច្ចយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា
ហោតិ ឥល្លច្ចយេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
ឥល្លច្ចយេ ទាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ
ទាដិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ទុក្កដទិដ្ឋិ
ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ទុក្ខាសីតទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
ឥល្លច្ចយេ សង្ឃទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វេ ទាភជិកេន
ចោទាបេតិ អស្សមណាសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ
ឯវិចិ អាបត្តញ្ញាភាគិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
ទាចិត្តិយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទុក្កដំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតំ
អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ទុក្ខាសីតេ ទុក្ខាសីតទិដ្ឋិ
ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតេ សង្ឃទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ
។ បេ ។ ទុក្ខាសីតេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
ទុក្ខាសីតេ ទាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតេ

ធម្មសកល្ហា សង្ខ្យាទិសេសទី៩ បទភាជនីយ វិវះដែលត្រូវអារម្ភី

(២៨៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថល្លថ្វយ ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមាន សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថល្លថ្វយថាជាអាបត្តិថល្លថ្វយ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិថល្លថ្វយថាជាអាបត្តិបាចិត្តិយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិថល្លថ្វយថាជាអាបត្តិបាជីទេសនីយទៅវិញ ។ បេ ។ មាន សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថល្លថ្វយថាជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិថល្លថ្វយថាជាអាបត្តិទុក្ខពាសិតទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិថល្លថ្វយថាជាអាបត្តិសង្ឃទិសេសទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃ ចោទក៏កនោះដោយអាបត្តិបាទដឹកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។ សូម្បីអធិករណ៍យ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តិធិករណ៍ ទាំង លេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសត្រប់ៗ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ អ្នកចោទក៏បានឃើញ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ បាជីទេសនីយ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខពាសិត ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខពាសិតថាជា អាបត្តិទុក្ខពាសិតដែរ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខពាសិតថាជាអា- បត្តិសង្ឃទិសេសទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខពាសិតថា ជាអាបត្តិថល្លថ្វយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខពាសិត ថាជាអាបត្តិបាចិត្តិយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខពាសិត

២៧០

វិធម្មបិដកេ មហាវិវត្តោ

ចានីទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិនេ ទុក្ខ-
ដទិដ្ឋិ ហោតិ តញ្ច ចារាជីកេន ចោទាបេតិ អស្ស-
មណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្ថំ តយា សទ្ធិ
ឧចាសយោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃរិចិ
អាបត្តញ្ញាកាតិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧចានិដ្ឋោ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ សង្ឃានិសេសស្ស^(១) ។

[២៨៧] អនាបត្តិ តថាសញ្ញិ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ
វា ឧត្តត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

នវមសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ និភោ បរិ ភត្តបិ ចោត្តេ យថា ចោទេនបេយ្យុលំ នវិចោទាបេតិ កាតព្វន្តិ បាយោ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ថាជាអាបត្តិបាដិទេសន៍យោពិញ ។ មេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិ
ទុក្ខាសិតថាជាអាបត្តិទុកដៅពិញ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទកិក្ខុនោះដោយអាបត្តិ
បាពជិតថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្ត ទេបុស្សបកម្មក្តី បវរណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នក
ឯងគ្មានទេ សូម្បីអធិការណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃ
អាបត្តិអធិការណៈ ទាំងលេសសោតកិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

(២៨៧) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកចោទមានសេចក្តីសំគាល់ពិត
ហើយចោទឯង ឬឲ្យអ្នកដទៃចោទ ដល់ភិក្ខុខួបស្មារតី ដល់ភិក្ខុអាទិភិក្ខុ ។

សង្ឃទិសេសទី៧ ចប់ ។

ទូលមសង្ឃទិសេសំ

[២៧០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកក វាជកមេ
វិហរតិ វេធីវុទេ កលន្តកនិវាចេ ។ វេថោ ទេវទត្តោ
យេន កោកាលីកោ កដមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌទេ-
វិយា បុត្តោ សមុទ្ពទត្តោ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្តា
កោកាលីកំ កដមោរកតិស្សកំ ខណ្ឌទេវិយា បុត្តំ
សមុទ្ពទត្តំ ឯតទរោច ឯថ មយំ អាវុសោ សមណស្ស
តោតមស្ស សង្ឃកេទំ កវិស្សម ចក្កកេទន្តិ ។ ឯវិ
វុត្តោ កោកាលីកោ ទេវទត្តំ ឯតទរោច សមណោ ខោ
អាវុសោ តោតមោ មហិទ្ធិកោ មហានុកាវោ កដំ
មយំ សមណស្ស តោតមស្ស សង្ឃកេទំ កវិស្សម
ចក្កកេទន្តិ ។ ឯថ មយំ អាវុសោ សមណំ តោ-
តមំ ទុបសង្កមិត្តា បញ្ច វុត្តនិ យាចិស្សម ភកក
កន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ចស្ស សុទ្ធស្ស
សល្លេខស្ស ធូតស្ស ពាសាទិកស្ស អប្បច្ចយស្ស

សង្ឃទិសេសទី ១០

[២៧០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ជាគប្រថាប់នៅក្នុងរាម
វេឡ្យាន ជាទីដែលស្តេចប្រទានចំណីដល់សត្វក្រវែង ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។
គ្រានោះ ភិក្ខុឈ្មោះទេវទេវបានចូលទៅរកភិក្ខុឈ្មោះកោកាលិក ភិក្ខុ
ឈ្មោះកងមារកតិស្សក ភិក្ខុឈ្មោះខណ្ឌទេវបុត្តនិងភិក្ខុឈ្មោះសមុទ្ធទេវ
ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឈ្មោះកោកាលិក ភិក្ខុឈ្មោះកងមារ-
កតិស្សក ភិក្ខុឈ្មោះខណ្ឌទេវបុត្តនិងភិក្ខុឈ្មោះសមុទ្ធទេវថា ម្ចាស់អាវុសា
អ្នកទាំងឡាយចូរមក ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃ នឹងទំលាយចក្រ^(១)
របស់ព្រះសមណគោតម ។ កាលទេវទេវពាលយ៉ាងនេះហើយ ទើបភិក្ខុ
ឈ្មោះកោកាលិកនិយាយពាក្យនេះនឹងទេវទេវថា អាវុសា ព្រះសមណ-
គោតមមានវិទ្ធិច្រើន មានអានុភាពធំ ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹង
ទំលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដូចម្តេចបាន ។ ទេវទេវឆ្លើយថា
ម្ចាស់អាវុសា អ្នកទាំងឡាយចូរមក ពួកយើងនាំគ្នាចូលទៅតាល់ព្រះសម-
ណគោតមទូលសូមរុក្ខ៥ប្រការថា បពិត្រព្រះសមុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់សរសើរគុណវៃបុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាភិច ជាអ្នកសន្តោស ដុស
ខាត់ចិត្ត ទ្រង់ផុតផ្លូវភ័ក្ត ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនភិលេសវដ្ត

១ បំបែកផ្លូវប្រតិបត្តិផ្សេងៗគ្នាបាត់បង់វិធីរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិក្កោ

វិយារម្មស្ស វណ្ណាវជំ ឥមាជំ កន្លៃ បញ្ច វត្ថុជំ អនេក-
បរិយាយេន អប្បច្ចតាយ សន្តដ្ឋតាយ^(១) សល្លេខាយ
ជ្ជតាយ^(២) ចាសាទិកាយ^(៣) អប្បច្ចយាយ វិយារម្មាយ
សំវត្ថុន្តំ សាធុ កន្លៃ កិក្ខុ យាវជីវំ អារញ្ញកា អស្ស យោ
តាមន្តំ ឱសេយ្យវជំ នំ ដុសេយ្យ យាវជីវំ ប័ណ្ណចាទិកា
អស្ស យោ និមន្តនំ សាទិយេយ្យ វជំ នំ ដុសេយ្យ
យាវជីវំ បិសុក្ខលិកា អស្ស យោ កហបតិចិវំ សាទិ-
យេយ្យវជំ នំ ដុសេយ្យ យាវជីវំ វុក្ខម្មលិកា អស្ស យោ
នន្តំ ឧបកច្ចេយ្យ វជំ នំ ដុសេយ្យ យាវជីវំ មច្ចមំសំ
ន ខានេយ្យំ យោ មច្ចមំសំ ខានេយ្យវជំ នំ ដុសេយ្យតិ
ឥមាជំ សមណោ តោតមោ ទានុជាជិស្សតិ តេ មយំ
ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ ជំនំ សញ្ញាបេស្សាមាតិ ។
សញ្ញា ខោ អារុសោ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ សមណ-
ស្ស តោតមស្ស សង្ឃកេន្តំ^(៤) កាតុំ ចក្កកេន្តំ^(៥)
លូទប្បសញ្ញា ហិ អារុសោ មនុស្សតិ ។

---

១ ឧ. ម. សន្តដ្ឋិយា ។ ២ ឧ. ម. ធុតតាយ ។ ៣ ឧ. ប. បាលិទិកាយ ។ ៤ ឧ. ម.
សន្តិបារោ ។ ៥ ឧ. ម. ចក្កកេន្តោ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញាណ

ប្រាសាទសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បតិទ្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
វត្ត៥ប្រការនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បី
ដុសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុតន្តវត្ត ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនចំរើនកិលេសវដ្ត
ដើម្បីប្រាសាទសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បតិទ្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
ម្ចាស់ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាករុណា ចុះ សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងត្រៃជា
វត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា នៅក្នុងស្រុកភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយកាន់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា ត្រេកអរដោយការនិមន្ត
ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សម្លាប់ស្បែករូងជាវត្ត
អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា ត្រេកអរដោយគហបតិចិវរ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូម
ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយទៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា ទៅនៅក្នុង
ទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមកុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់ត្រីនឹងសាច់
អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា ឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស បើយើងសូម
យ៉ាងនេះ ព្រះសមណគោតមមុខជាទ្រង់មិនអនុញ្ញាតឲ្យទេ ហើយពួកយើង
ឯងនឹងពន្យល់ជន (ឲ្យត្រេកអរនឹងយើង) ដោយវត្ត៥ ប្រការទាំងនេះ ។
ទើបគោកាលិកភិក្ខុពោលថា ម្ចាស់អារុសោ ពួកយើងអាចនឹងធ្វើការបំបែក
សង្ឃនឹងទំលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដោយវត្ត៥ ប្រការនេះបាន
ព្រោះមនុស្សទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាក្នុងវត្តសៅហ្មង(មានច្រើន)អារុសោ។

២៧៧

ឆេសកណ្តោ ទសមសង្ឃទិសេសស្ស ទេវិទត្តភិក្ខុវត្ថុ

(២៧៧) អថខោ ទេវទត្តោ សមរិសោ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ ទេវទត្តោ ភគវន្តំ
ឯតទរោច ភគវា កន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ឆស្ស
សន្តដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធូតស្ស វាសាទិកស្ស អប្បច្ឆ-
យស្ស វិយារម្ហស្ស វណ្ណវាទិ ឥមាទិ កន្តេ បញ្ច
វត្ថុទិ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ឆតាយ សន្តដ្ឋតាយ
សល្លេខាយ ធូតាយ វាសាទិកាយ អប្បច្ឆយាយ
វិយារម្ហាយ សំវត្ថុទិ សាធុ កន្តេ ភិក្ខុ យាវជីវំ អារព្វកា
អស្ស យោ តាមន្តំ ឱសវេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ
យាវជីវំ បំណ្ឌាទាតិកា អស្ស យោ និមន្តំ សាទិយេយ្យ
វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ យាវជីវំ បំសុក្ខលិកា អស្ស យោ
ភហបតិចិវំ សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ យាវជីវំ វុត្ត-
ម្មលិកា អស្ស យោ ធន្តំ ឧបកច្ឆេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ
យាវជីវំ មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យំ យោ មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ

តេសវពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១១ រឿងទេវទត្តកិក្ខុ

(២៧១) គ្រានោះ ទេវទត្តកិក្ខុព្រមទាំងបរិសទ្យចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំរួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លុះទេវទត្តកិក្ខុអង្គុយស្រួលបួលហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏
មានព្រះភាគម្ចាស់ថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គដ៏ទ្រង់ជោគ
ទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត
ទ្រង់ផុតផ្គុំ មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធសេចក្តីព្យា-
យាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ វគ្គ៥ ប្រការទាំង
នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត កំចាត់ធម៌
គ្រឿងសៅហ្មង ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាម បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ សូមទានទ្រង់ព្រះមេត្តាករុណា
ចុះ សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅវត្តក្នុងវត្តជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូល
មកកាន់ស្រុក ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយកាន់បិណ្ឌបាត
ជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្ត ភិក្ខុនោះត្រូវទោស
សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សម្ពត្តបង្កកូលជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
ណាត្រេកអរដោយគហបតិបិវា ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ
នៅទៀបគល់ឈើអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូលជ្រកទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុ
នោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយធានត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត

២៧៤

វិសយបិដកេ មហានិរោធិ

វជ្ជំ នំ ដុំសេយ្យានិ ។ អលំ ទេវទត្ត យោ ឥច្ឆតិ
អារញ្ញកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ តាមន្តេ វិហារតុ យោ
ឥច្ឆតិ បិណ្ឌាទាតិកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ និមន្តនំ
សាទិយតុ យោ ឥច្ឆតិ បិសុក្ខុលីកោ ហោតុ យោ
ឥច្ឆតិ កហាបតិចិវំ សាទិយតុ អដ្ឋមាសេ ទោ មយា
ទេវទត្ត រុក្ខមូលសេនាសនំ អនុញ្ញានំ តិកោជិបរិសុទ្ធិ
មច្ឆម័សំ អនិដ្ឋំ អស្សុតំ អបរិសុទ្ធិតន្តំ ។

[២៧២] អថទោ ទេវទត្តោ ន កកវា ឥមាទំ បញ្ច
វត្ថុនំ អនុជានាតិទិ ហដ្ឋោ ទុទត្តោ សបរិសោ
ធិដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា បទត្តិណំ កត្តា
បក្កាមិ ។ អថទោ ទេវទត្តោ សបរិសោ (១) រាជគហំ
បរិសិទ្ធា បញ្ចហំ វត្ថុហំ ជនំ សញ្ញាបេសិ មយំ
អាវុសោ សមណំ តោតមំ ឧបសង្កម្ភិត្តា បញ្ច
វត្ថុនំ យាចិទ្ធា កកវា កន្តេ អនេកេបរិយាយេន

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាយោ ន ហោតិ ។

វិធម្មចិនិត មហាវិវាទ

ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់
ត្រាស់ថា កុំទេវទេត្ត ភិក្ខុណាចង់នៅវៃព្រៃ ភិក្ខុនោះចូរនៅចុះ ភិក្ខុណាចង់
នៅស្រុក ភិក្ខុនោះចូរនៅចុះ ភិក្ខុណាចង់ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតជាវត្ត ភិក្ខុនោះ
ចូរប្រព្រឹត្តចុះ ភិក្ខុណាត្រូវការដោយកិច្ចនិមន្ត ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរចុះ
ភិក្ខុណាចង់ប្រើប្រាស់សម្ពត្តបង្កកូលភិក្ខុនោះចូរប្រើប្រាស់ចុះ ភិក្ខុណា
ចង់បានគហបតីចិវរ ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរនូវចិវរនោះចុះ នៃទេវទេត្ត ឥថាគត
អនុញ្ញាតសេនាសនៈទៀបគល់ឈើអស់កាល ៨ ខែ អនុញ្ញាតត្រីសាច់
ដែលបរិសុទ្ធដោយទឹកផុត ៣ ប្រការ គឺមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិន
បានរង្សៀស (ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់បាន) ។

(២៧២) លំដាប់នោះ ទេវទេត្តភិក្ខុព្រមទាំងបរិសទ្យត្រេកអររីករាយ
ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនព្រមអនុញ្ញាតវត្ត ៥ ប្រការនេះទេ ហើយក៏
ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើបទក្សិណាចៀស
ចេញទៅ ។ ទើបទេវទេត្តភិក្ខុព្រមទាំងបរិសទ្យចូលទៅក្រុងរាជគ្រឹះ
ញ៉ាំងជនឲ្យយល់ដោយវត្ត ៥ ប្រការហើយពោលថា អារុសោទាំង-
ឡាយ ពួកយើងបានចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមហើយទូលសូមវត្ត
៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានប្រក្រតី

២៧៥

តេសកល្លោ ទសមសង្កាទិសេសស្ស ទេវទេវភិក្ខុវត្ត

អប្បិច្ឆស្ស សន្តដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធួតស្ស វាសាទិ-
កស្ស អប្បច្ចយស្ស វិយោម្ហស្ស វណ្ណាវដិ ឥមាទិ
កន្ត បញ្ច វត្ថុទិ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ
សន្តដ្ឋតាយ សល្លេខាយ ធួតាយ វាសាទិកាយ
អប្បច្ចយាយ វិយោម្ហាយ សំវត្ថុទិ សាធុ កន្ត ភិក្ខុ
យាវជីវំ អារញ្ញាកា អស្ស យោ តាមន្តំ ឱសេយ្យវដ្តំ នំ
ឌុសេយ្យ យាវជីវំ បណ្ឌិតាតិកា អស្ស យោ និមន្តនំ
សាទិយេយ្យ វដ្តំ នំ ឌុសេយ្យ យាវជីវំ បំសុក្ខុលិកា
អស្ស យោ កហបតិចីវំ សាទិយេយ្យ វដ្តំ នំ ឌុសេយ្យ
យាវជីវំ រុក្ខម្ធុលិកា អស្ស យោ ធន្តំ ឧបកច្ចេយ្យ
វដ្តំ នំ ឌុសេយ្យ យាវជីវំ មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យំ យោ
មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វដ្តំ នំ ឌុសេយ្យាតិ ឥមាទិ សមណោ
តោតមោ ធានុជាតាតិ តេ មយំ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ
សមាទាយ វត្តាមាតិ ។

តែរសកណ្តា សង្ឃ ទំសេសទី ១០ រឿងទេវទត្តកិច្ច

សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច សន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត កំចាត់
ធម៌គ្រឿងសៅហ្មង មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធ
សេចក្តីព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ វត្ត
៥ ប្រការនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសេចក្តីសន្តោស
ដើម្បីសេចក្តីប្រតិបត្តិផ្លូវផ្សេងៗ ដើម្បីកំចាត់កិលេសធម៌ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា
ដើម្បីមិនចំរើនកិលេសវដ្ត ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម បពិត្រព្រះសម្មា
សម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងវិញ្ញាណ
អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូលមកកាន់ស្រុក ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យ
ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាច់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយ
ការនិមន្ត ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សម្ភត្ត
បង្សិក្ខុលជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរចំពោះគុណបតីបីវិ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្បែរគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
ណាចូលជ្រកទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយកុំឆាន់
ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស
ព្រះសមណគោតមមិនទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ត ៥ ប្រការនេះទេ តែពួកយើងទាំង
នោះនាំគ្នាសមាទានវត្ត ៥ នេះវិញ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(២៧៣) តត្ថ យេ តេ មនុស្សា អស្សុទ្ធា អប្បសន្នា
ទុត្តន្តោ តេ ឯវមាហំសុ ឥមេ ខោ សមណា សក្យ-
បុត្តិយា ធូតា សល្លេខវត្តនោ សមណោ មន តោតមោ
ពាហុល្លុកោ ពាហុល្លាយ ចេតេតិ ។ យេ មន តេ
មនុស្សា សន្នា បសន្នា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ តេ
ទុដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិទាចេន្តំ កងំ ហំ នាម ទេវទត្តា
ភកវតោ សង្ឃកេនាយ បក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។
អស្សុសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ
ទ័យន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា
។ មេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិទាចេន្តំ កងំ ហំ
នាម ទេវទត្តា សង្ឃកេនាយ បក្កមិស្សតិ ចក្កកេ-
នាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចេសុំ ។ អថខោ ភកវតំ ឯតស្មំ និទានេ ឯតស្មំ
បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា ទេវទត្តំ បដិពុទ្ធិ
។ មេ ។ សច្ចំ កិវ ត្វំ ទេវទត្តំ សង្ឃកេនាយ
បក្កមសិ ចក្កកេនាយាតិ ។ សច្ចំ ភកវតតិ ។

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិវាទ

[២៧៧] បណ្ណាមនុស្សទាំងនោះ មនុស្សទាំងឡាយណាជាអ្នក
ឥតសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា មានប្រាជ្ញាថោកថយ ទើបមនុស្សទាំងនោះពោល
យ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈទាំងនេះឯងជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ជាអ្នក
កំចាត់កិលេសធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកងធម៌ដ៏ផ្សេងៗ ចំណែកព្រះសមណ-
គោតមជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្មោកដោយបច្ច័យមានចីវរបច្ច័យជាដើម តែងត្រិះរិះ
ដោយបច្ច័យមានចីវរបច្ច័យជាដើមដ៏ច្រើន ។ ពួកមនុស្សណា ជាអ្នកមាន
សទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ពួកមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស
តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ទេវទេត្តកិកុមិនគួរសោះនឹងទំប្រឹងទំលាយសង្ឃ
ទំលាយចក្ររបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ពួកកិកុបានឮពួកមនុស្ស
ទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ (ដូច្នោះ) ។ កិកុទាំង-
ឡាយឯណាជាអ្នកប្រាជ្ញាតិច ។ បេ ។ កិកុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស
តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ទេវទេត្តកិកុមិនសម្បីបើខ្លះខ្លះដើម្បីទំលាយ
សង្ឃ ដើម្បីទំលាយចក្រសោះ។ ទើបកិកុទាំងនោះក្រាបទូលរៀននូវចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏ទ្រង់
ដោគឲ្យប្រជុំកិកុសង្ឃហើយត្រាស់សួរបញ្ជាក់ទេវទេត្តក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។
នៃទេវទេត្ត គេថាអ្នកឯងព្យាយាមទំលាយសង្ឃ ទំលាយចក្រ ពិតមែនឬ ។
ទេវទេត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។

២៧

ពោសកល្លោ វសមសង្ក្រាន្តិសេសស្ស បញ្ចក្កិ

វិកាហំ តុន្តោ កកកា អនន្តច្រកំ មោយបុរិស ។ បេ ។
កថំ ហំ ឆាម ត្វំ មោយបុរិស សង្ក្រោនាយ
បរក្កមិស្សសិ ចក្កកោនាយ នេតំ មោយបុរិស អប្ប-
សង្កាមំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
កិក្ខុ សមត្ថស្ស សង្ក្រោនាយ បរក្កមេយ្យ
កេននសំវត្ថុនិកំ វា អធិការណំ សមាទាយ បត្តយ្ហ
តិដ្ឋេយ្យ សោ កិក្ខុ កិក្ខុហំ ឯវត្ថុស្ស វេនិយោ
មា អាយស្មា សមត្ថស្ស សង្ក្រោនាយ បរក្កមិ
កេននសំវត្ថុនិកំ វា អធិការណំ សមាទាយ បត្តយ្ហ
អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា សង្ក្រោន សមត្ថោ ហិ សង្ក្រោ
សម្មោទមាទោ អវិទមាទោ ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហា-
រតីតិ ។ ឯវត្ថុ សោ កិក្ខុ កិក្ខុហំ វុទ្ធមាទោ តថេវ
បត្តយ្ហាយ្យ សោ កិក្ខុ កិក្ខុហំ យាវតតិយំ សម-
នុកាសិតោ តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យាវតតិយេវ

ធរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលថា នៃមោឃបុរស មិនសមគួរ
សោះ ។ បេ ។ មោឃបុរស ហេតុម្តេចហ្ន៎បានជាអ្នកឯងទំព្យាយាម
ទំលាយសង្ឃទំលាយចក្រ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ
មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុណា មួយព្យាយាមដើម្បីទំលាយសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់
ផ្តងឡើងនូវអធិការណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាហើយតាំងនៅ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយត្រូវពោល (ហាម) ភិក្ខុនោះដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា លោក
ម្ចាស់កុំព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នាឡើយ ឬប្រកាន់
ផ្តងឡើងនូវអធិការណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាហើយតាំងនៅ សូម
លោកម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះថា ព្រះសង្ឃព្រម
ព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរីកទេគ្នា មានទុរទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅជា
សុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុនោះកាលភិក្ខុទាំងឡាយពោល (ហាម) យ៉ាង
នេះហើយ នៅប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំង
ឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ពោលប្រដៅហាមប្រាម) ជាកំណត់
បីផង ដើម្បីឲ្យលះបង់សង្ឃភេទកម្មនោះ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ

២៧៨

វិនយបិដក មហាវិវាដោ

សមណុភាសិយមាណោ តំ បដិទិស្សន្តោយ្យ ឥច្ចេតំ

កុសលំ ឆោ ចេ បដិទិស្សន្តោយ្យ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

(២៧៤) ឃោ បទាតិ ឃោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តុ អនិប្បោតោ

ភិក្ខុតំ ។ សមត្តោ ឆាម សង្ឃោ សមាទសំវាសកោ

សមាទសីមាយ បិតោ ។ កេនាយ បរក្កមេយ្យតំ

កងំ ឥមេ ឆាឆា អស្សុ វិឆា អស្សុ វត្តា អស្សុតំ

បក្ខំ បរិយេសតិ កលំ ពទ្ធតិ ។ កេទទសំវត្តទិកំ

វា អទិកាណាទ្ធិ អដ្ឋារសកេទករវត្តទិ ។ សមាទា-

យាតិ អាទាយ ។ បត្តយោតិ ទីបេយ្យ ។ តិដ្ឋេយ្យតិ

ន បដិទិស្សន្តោយ្យ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិកង្គ

សូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគំរូបដឹងហើយ ភិក្ខុនោះបានលះ បង្គំសង្ឃរកទុក្ខនោះចេញ ការលះបង្គំបាននេះ ជាការប្រពៃ បើភិក្ខុនោះ មិនលះចង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

(២៧៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ សង្ឃដែលមានសំវាសស្មើគ្នា ស្ថិតនៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា ហៅថាព្រមព្រៀងគ្នា ។ ពាក្យថា ព្យាយាម ដើម្បីបំបែក គឺភិក្ខុស្វែងរកបុគ្គលិកចង់ជាគណៈដោយចិត្តបំណងថា ធ្វើ ម្តេចឱ្យភិក្ខុនោះនៅផ្សេងៗ គ្នា បែកគ្នាជាពួកជាក្នុង ។ ពាក្យថា អធិករណៈដែលដឹកនាំឱ្យសង្ឃបែកគ្នា គឺបានដល់រឿងដែលជាហេតុធ្វើ ឱ្យបែកគ្នាមាន ១៨ (*) ប្រការ ។ ពាក្យថា ប្រកាន់ គឺកាន់យក ។ ពាក្យថា ផ្គង់ឡើង គឺសំដែង ។ ពាក្យថា តាំងនៅ គឺមិនលះបង្គំ ។

---

១ សំដែងអធិបិដកាធិបិ ។ ២ សំដែងធិបិដកាធិបិ ។ ៣ សំដែងអវិទ្យាធិបិដកាធិបិ ។ ៤ សំដែងវិទ្យាធិបិដកាធិបិ ។ ៥ ពាក្យដែលព្រះតថាគតមិនបានសំដែងថាព្រះតថាគតបានសំដែង ។ ៦ ពាក្យដែលព្រះតថាគតបានសំដែងថាព្រះតថាគតមិនបានសំដែង ។ ៧ អំពើដែលព្រះ តថាគតមិនបានសន្សំទុកមកថាព្រះតថាគតបានសន្សំទុកមក ។ ៨ ដែលព្រះតថាគតបានសន្សំ ទុកមកថាព្រះតថាគតមិនបានសន្សំទុកមក ។ ៩ សេចក្តីដែលព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិថាព្រះ តថាគតបានបញ្ញត្តិ ។ ១០ ដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តិថាមិនបានបញ្ញត្តិ ។ ១១ សំដែងអំពី អនាបត្តិជាអាបត្តិ ។ ១២ សំដែងអំពីអាបត្តិជាអនាបត្តិ ។ ១៣ សំដែងលុកាបត្តិថាជា

២៧៧

ពេរសកណ្តោ ទសមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិរាង្គ បញ្ញត្តិ

[២៧៥] សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ សង្ឃកេនកោ

ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អញ្ញេហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ

សុណាន្តិ តេហិ វត្តញោ មា អាយស្មា សមក្កស្ស សង្ឃស្ស

កេនាយ បរក្កមិ កេននសំវត្តនិកំ វា អធិករណំ

សមាទាយ បក្កយ្ហ អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា សង្ឃន

សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មាទមាទោ អវិទមាទោ

ឯកុទ្ធសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តញោ

តតិយម្បិ វត្តញោ ។ សចេ បដិទិស្សន្តតិ ឥច្ឆតំ

កុសលំ ទោ ចេ បដិទិស្សន្តតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

សុត្តា ន វទន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សោ ភិក្ខុ

ឆេរសកល្លា សង្ឃទំសេសទី ១០ សិក្ខាបទវិកង្គ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

(២៧៩) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនោះឯង ។
ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយឯទៀត (ក្រៅពីភិក្ខុដែល
បំបែកសង្ឃនោះ) ។ ភិក្ខុណាបានឃើញ ឬបានឮ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះថា លោកម្ចាស់ កុំព្យាយាម
ដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់ផ្តន្ទឡើងនូវអធិការណៈ
ដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នា សូមឲ្យលោកម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹង
សង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរវាងគ្នា មាន
ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវ
ពោល (ហាម) ជាគំរប់ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគំរប់
បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ
ណាស់ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮហើយ
មិនពោល (ហាម) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវតែភិក្ខុ

គរុកាបត្តិ ។ ១៤ សំដែងគរុកាបត្តិជាជាលហុកាបត្តិ ។ ១៥ សំដែងសារិសេសាបត្តិ (អាបត្តិ
៥ កង សើរអាបត្តិយារាជិកនិងសង្ឃទំសេស(បេញ) បិដកនៃសេសាបត្តិ (គឺហារាជិកនិង
សង្ឃទំសេស) ។ ១៦ សំដែងអនិសេសាបត្តិជាសារិសេសាបត្តិ ។ ១៧ សំដែងទុដ្ឋលាបត្តិ
បិដកនៃទុដ្ឋលាបត្តិ ។ ១៨ សំដែងអទុដ្ឋលាបត្តិបិដកនៃអទុដ្ឋលាបត្តិ ។

(មានក្នុងគម្ពីរបុលវត្ត ត្រង់សង្ឃ ៣១១ទូក)

៣០០

វិធីបិណ្ឌ មហាវិកត្តោ

សង្ឃមជ្ឈិមំ អាភិក្ខុវិញ្ញា វត្តោ មា អាយស្មា សមគុស្ស
សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កមំ កេននសំវត្តនិកំ វា
អធិការណំ សមាទាយ បត្តយ្ហ អដ្ឋាសំ សមេតាយស្មា
សង្ឃន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មាទមាទោ អវិទមាទោ
ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារនីតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តោ
តតិយម្បិ វត្តោ ។ សាច បដិទិស្សដ្ឋតិ ឥច្ឆតំ
កុសលំ ទោ ច បដិទិស្សដ្ឋតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(២៧៦) សោ ភិក្ខុ សមនុកាសិតោ ។ ឯវញ្ញ
បន ភិក្ខុវេ សមនុកាសិតោ ។ ព្យត្តន ភិក្ខុនា
បដិពាលន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ មេ ភន្ត
សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ សមគុស្ស សង្ឃស្ស
កេនាយ បរក្កមតិ ។ សោ តំ វត្តំ នព្វដិទិស្សដ្ឋតិ ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញមំ ភិក្ខុ

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ទាំងឡាយចាប់តាំងមកកាន់កណ្តាលដំនុំសង្ឃ ហើយពោល (ហាម)ថា
លោកម្ចាស់កុំព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់
ផ្គងឡើងនូវអធិការណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាឡើយ សូមឲ្យលោក
ម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីក
រាយរកគ្នា មិនវិវាទគ្នា មានទទួលជាមួយគ្នា តែងនៅជាសុខសប្បាយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោល (ហាម) ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ជាគំរប់
ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះ
លះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការប្រពៃ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុ
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៧៦) ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ
គឺភិក្ខុដែលធ្វើវត្តាសអង្គអាចគប្បីប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាម
ដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។
បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្ម

៣០១

ធរសកណ្តោ វសមសង្ខារទិសេសស្ស សមនុកាសនា

សមនុកាសេយ្យ វស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្តាយ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សមគុស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្ក-
មតិ ។ សោ តំ វត្ថុំ ធម្មទិស្សជ្ជតិ ។ សង្ឃោ
ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមនុកាសតិ វស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្ស-
ក្តាយ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
សមនុកាសនា វស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្តាយ សោ
តុណ្ណាស្ស យស្ស ធម្មមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ
ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។
សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
ភិក្ខុ សមគុស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កមតិ ។
សោ តំ វត្ថុំ ធម្មទិស្សជ្ជតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ
សមនុកាសតិ វស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្តាយ ។ យស្សា-
យស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមនុកាសនា
វស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្តាយ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១០ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម

(ហាម) ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ នេះជាញត្តិ
(វាចាប្រកាសដល់សង្ឃ) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃ
ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រម
ព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រ
សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។
ការសូត្រសមនុភាសនកម្មដល់ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ
សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន
សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមឲ្យលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង។
ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះដាច់ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជា
គំរប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុ
នេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុ
នោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាម)
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះចេញ ។ ការសូត្រប្រាប់
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គ
ណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា

៣០២

វិនយចិដិកេ មហាវិកង្កោ

នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សមទុកដោ សង្ឃន
ឥត្តិដ្ឋានោ ភិក្ខុ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។ ឧមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

[២៧៧] ញត្តិយា ទុក្កដំ ធ្វីហំ កក្កវាចាហំ ឥល្លច្ច-
យា កក្កវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តស្ស ញត្តិយា ទុក្កដំ ធ្វីហំ
កក្កវាចាហំ ឥល្លច្ចយា បដិប្បស្សន្តិ ។ សង្ឃាទិសេ-
សោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៧៨] ធម្មកក្កេ ធម្មកក្កសញ្ញំ នប្បដិទិស្សន្តិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកក្កេ វេមតិកោ

វិធមបិដក មហាវិវាទ

លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវពាលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ព្រះសង្ឃបាន សូត្រសមនុភាសនកម្មហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ សមនុភាសន- កម្មនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម ចាំទុកខ្ញុំពាក្យនេះដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(២៩៧) (កាលសង្ឃ)សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយ
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ កាលបើភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុកដ
ដែលភិក្ខុនោះត្រូវក្នុង១ណៈចប់ញត្តិក្តី និងអាបត្តិថ្មល្ងថ្មយទាំងឡាយដែល
ភិក្ខុនោះត្រូវក្នុង១ណៈចប់កម្មវាចាជាតំរប់ពីរដងក្តី ក៏តែងរំលាប់ទៅឯង ។
ពាក្យថា អាបត្តិសង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
សង្ឃទិសេសខាងដើមមកហើយ ។

(២៩៨) ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌
ថាកម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់ (សង្ឃភេទកម្មនោះ) ភិក្ខុ
នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្ម

៣០៣

កេរសកណ្តោ ទេសមសង្ឃទិសេសស្ស អនាបត្តិ

នប្បដិដិស្សន្តតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ធម្ម-
កម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិដិស្សន្តតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[២៧៧] អនាបត្តិ អសមទុកាសន្តស្ស បដិដិស្ស-

ន្តស្ស ឧប្បត្តកស្ស^(១) អាទិកម្មកស្សតិ ។

ទេសមសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ និពោ បរិ ឧបាសិកាណេយេវ ទិក្ខុបិក្ខុស្ស វេទនដ្ឋិស្សតិ ទិស្សតិ ។

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ១០ ឱយាយអំពីអាបត្តិ

ដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់ (គឺនៅប្រកាន់) ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃ
ធ្វើត្រូវតាមធម៌ថាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ មិនលះបង់ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃធ្វើមិនត្រូវ
តាមធម៌ថាកម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។
ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មមិនមែនជាធម៌ ថាកម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុ
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៧៧) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រប្រកាស
ហាម ដល់ភិក្ខុដែលបានលះបង់ (សង្ឃភេទកម្ម) ដល់ភិក្ខុឆត ដល់
ភិក្ខុជាអាទិភម្មិក ។

សង្ឃទិសេសទី ១០ ចប់ ។

ឯកាទសមសង្ឃទិសេសំ

[៣០០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា វជគហោ
វិហារតិ វេទ្យុវេន កលទ្ធកនិវាបេ ។ តេន ខោ មន សម-
យេន ទេវទត្តោ សង្ឃកេនាយ បរក្កមតិ ចក្កកេនាយ ។
ភិក្ខុ ឃីមាហំសុ អធិប្បវាទី ទេវទត្តោ អវិជយវាទី
ទេវទត្តោ កថំ ហិ ឆាម ទេវទត្តោ សង្ឃកេនាយ
បរក្កមស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។ ឃី វុត្តេ កោកាលិ-
កោ កដមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌទេវិយោ បុត្តោ សមុ-
ទ្ធិទត្តោ តេ ភិក្ខុ ឃីតទវេច្ឆំ មា អាយស្មន្តោ ឃី
អវច្ឆត្ត ធិប្បវាទី ទេវទត្តោ វិជយវាទី ទេវទត្តោ អម្មា-
កញ្ច ទេវទត្តោ ធិប្បញ្ញ វចិត្តា អានាយ វេហារតិ
ជាឆាតិ ឆោ ភាសតិ អម្មាកម្យេតិ ខមតិតិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចន្តិ
កថំ ហិ ឆាម ភិក្ខុ ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេនាយ
បរក្កមនស្ស អនុវត្តកា កវិស្សន្តិ វគ្គវាទកាតិ ។

សង្ឃទិសេសទី ១១

(៣០០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានឥស្សរិយយសទ្រង់ប្រថាប់ក្នុង
វត្តវេទ្យវន ជាទីដែលស្តេចប្រទានចំណីដល់សត្វក្នុងនៃក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។
សម័យនោះឯង ទេវទេត្តកិក្ខុព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ដើម្បីបំបែកចក្រ ។
កិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ទេវទេត្តជាអ្នកពោលខុសធម៌ ទេវទេត្តជា
អ្នកពោលខុសវិន័យ ទេវទេត្តមិនគួរបើនឹងព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ដើម្បី
បំបែកចក្រ ។ កាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបគោកាលិក-
កិក្ខុ ក៏ដំរើមារកតិស្យកកិក្ខុ ខណ្ឌទេវវត្តកិក្ខុនឹងសមុទ្ធទេត្តកិក្ខុ ក៏ពោលពាក្យ
នេះនឹងពួកកិក្ខុទាំងនោះថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង
ទេវទេត្តពោលត្រូវតាមធម៌ ទេវទេត្តពោលត្រូវតាមវិន័យ ម្យ៉ាងទៀត ទេវទេត្ត
កាន់យកសេចក្តីពេញចិត្តនឹងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើង ហើយទើប
ពោល លោកដឹង (សេចក្តីពេញចិត្តជាដើមរបស់ពួកយើង) ទើបពោល
អំពើដែលលោកបានធ្វើមកនេះក៏សមគួរដល់យើងទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំង
ឡាយណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលពោស
តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ហេតុម្តេចហ្ន៎ បានជាកិក្ខុទាំងឡាយប្រព្រឹត្ត
តាមទេវទេត្ត ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។

៣០៥

កេរសរណ្ណោ ឯកាទសមសង្ការិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេស្សំ ។
អថទោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បកវណោ
ភិក្ខុសង្ឃំ សង្កាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បត្តិ សង្កំ កិវ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេទាយ បរក្កមន្តស្ស
អនុវត្តកា វត្តវាទកាតិ ។ សង្កំ កកវតិ ។ វិករហិ
ពុទ្ធា កកវា អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ តេសំ មោយបុរិសានំ
។ បេ ។ កដំ ហិ ឆាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា
ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេទាយ បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា
កវិស្សន្តិ វត្តវាទកា ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ខុទ្ទិសេយ្យាថ តស្សេវ ទោ បន ភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុ ហោន្តិ អនុវត្តកា វត្តវាទកា ឯកោ វា ទេ
វា តយោ វា តេ ឯវំ វទេយ្យំ មា អាយស្មុទ្ធា
ឯតំ ភិក្ខុំ កិកំ អវច្ឆត ធម្មវាទី ចេសោ ភិក្ខុ

តេសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ខណៈនោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់
ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរពាក់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈ
នោះថា ខែភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនោះ មានពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមទេវទត្តភិក្ខុ
ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ពិតមែនឬ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មានឧស្ស័យយសទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អំពើដែលមោឃបុរសទាំងនោះបានធ្វើ មិនសមគួរទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុម្តេច ក៏ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ ប្រព្រឹត្តតាម
ទេវទត្ត ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ខែ
ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បីសំដែងឡើង
នូវសិទ្ធិចន្លោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយមួយបួស្តី ពីរបួស្តី បីបួស្តី ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះឯង នឹងជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក
ហើយពួកភិក្ខុទាំងនោះពោលហាម ភិក្ខុទាំងឡាយ (ដែលជាភិក្ខុបរិសុទ្ធ)
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយកុំពោល
ពាក្យបន្តិចបន្តួចនឹងភិក្ខុនេះ ព្រោះភិក្ខុនេះជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង

៣០៦

វិទយចិណ្ណ មហាវិរគ្គោ

វិទយវាទី ចេសោ ភិក្ខុ អម្បាកោសោ ភិក្ខុ ធន្ទញ្ច
វុច្ចញ្ច អាទាយ វេហវតិ ជាតាតិ នោ កាសតិ អម្បាក-
ម្យេតំ ខមតតិ ។ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វេមស្ស វចនីយា
មា អាយស្មន្តោ វេ អវុត្ត ធន ចេសោ ភិក្ខុ
ធន្ទវាទី ធន ចេសោ ភិក្ខុ វិទយវាទី មា អាយស្មន្តាធន្ទ
សង្ឃកេនោ វុច្ចត្ត សមេតាយស្មន្តានំ សង្ឃន សមក្កោ
ហិ សង្ឃោ សម្មាទមាណោ អវេទមាណោ ឯកុទ្ទេសោ
ជាសុ វិហវតិ ។ វេញ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ចមាណ
តថេវ បត្តណ្ណោយ្យំ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ សម-
នុកាសិតញ្ច តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យាវតតិយញ្ច
សមនុកាសិយមាណា តំ បដិទិស្សន្តេយ្យំ វេច្ចតំ កុសលំ
នោ ចេ បដិទិស្សន្តេយ្យំ សង្ឃទិសេសោតិ ។

វិនយបំណិន មហាវិកង្គ

ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកពោលត្រូវតាមវិន័យផង ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនេះកាន់យក
សេចក្តីពេញចិត្តនឹងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើង ទើបពោល លោកផង
សេចក្តីពេញចិត្តជាដើមរបស់ពួកយើង ទើបពោល អំពើនេះក៏គាប់ចិត្ត
ដល់យើងទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតែភិក្ខុទាំងឡាយ (ដែល
បរិសុទ្ធ) ពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោល
យ៉ាងហ្នឹង ព្រោះភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះ
មិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមវិន័យផង សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំគាប់
ចិត្តនឹងសង្ឃភេទឡើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយ
នឹងសង្ឃទៅ ព្រោះព្រះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនវិវាទគ្នា
មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅសប្បាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កាលដែល
ភិក្ខុទាំងឡាយពោលហាមយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈគំរប់
បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវកម្មនោះ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ សូត្រ
សមនុភាសនកម្មដល់គំរប់បីដងហើយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះលះបង់នូវ
រឿងនោះចេញ ការលះបង់បានយ៉ាងនេះថា ការល្អណាស់ បើមិនលះ
បង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

៣០៧

ពេរសពល្លោ ឯកាទសមសង្ឃទិសេសស្ស សំព្វាបវរិកេត្តោ

[៣០០] តស្សេវ ខោ បនាតិ តស្ស សុឡ័កេ-

ធកស្ស ភិក្ខុនោ ។ ភិក្ខុ ហោន្តិភិ អញ្ញោ ភិក្ខុ
ហោន្តិ ។ អនុវត្តកាតិ យំទិដ្ឋិកោ ហោតិ យំខន្តិកោ
យំរុចិកោ តេបិ តំទិដ្ឋិកា ហោន្តិ តំខន្តិកា តំរុចិកា ។
វត្តវាធកាតិ តស្ស វណ្ណាយ បក្ខាយ បិតា ហោន្តិ ។
ឯកោ វា ទ្វេ វា តយោ វាតិ ឯកោ វា ហោតិ
ទ្វេ វា តយោ វា តេ ឯវំ វទេយ្យំ មា អាយស្មន្តោ
ឯតំ ភិក្ខុំ កិក្ខុំ អវុត្ត ធម្មវាទី ចេសោ ភិក្ខុវិទេយវាទី
ចេសោ ភិក្ខុ អម្មាគញោសោ ភិក្ខុ ធន្តា រុចិញ្ច
អាធាយ វេហរតិ ជាតាតិ លោ ភាសតិ អម្មា-
គម្មេតំ ខមតតិ ។

[៣០២] តេ ភិក្ខុភិ យេ តេ អនុវត្តកា ភិក្ខុ ។

ភិក្ខុហិភិ អញ្ញាហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណន្តិ តេហិ វត្តា មា អាយស្មន្តោ ឯវំ អវុត្ត

ធម្មសោតណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១១ សិក្ខាបទទី៣៦

(៣០១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង គឺភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ។
ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ពួកភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
តាម គឺភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃយល់ឃើញ ត្រូវចិត្ត គាប់ចិត្តកម្មណា ភិក្ខុ
ទាំងនោះក៏យល់តាម ត្រូវចិត្តតាម គាប់ចិត្តតាមនូវកម្មនោះដែរ ។ ពាក្យថា
ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក គឺតាំងនៅក្នុងសេចក្តីសរសើរនូវភិក្ខុជាអ្នកបំបែក
សង្ឃនោះផង ក្នុងពួកនៃភិក្ខុនោះផង ។ ពាក្យថា មួយបូក ពីរបូក បីបូក
គឺភិក្ខុមួយបូក ពីរបូក បីបូក ភិក្ខុទាំងនោះពោលនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលពាក្យបន្តិច
បន្តួចនឹងភិក្ខុនេះ ភិក្ខុនេះជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះជាអ្នក
ពោលត្រូវតាមវិន័យផង ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនេះកាន់យកសេចក្តីពេញចិត្ត
នឹងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើងហើយ ទើបពោល លោកផង (សេចក្តី
ពេញចិត្តជាដើម) របស់ពួកយើងហើយ ទើបពោល អំពើដែលលោកធ្វើ
នេះក៏សមគួរដល់ពួកយើង ។

(៣០២) ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងនោះ គឺពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាម
អម្បាលនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុឯទៀត
(ក្រៅពីសង្ឃកេទកភិក្ខុនោះ) ។ ពួកភិក្ខុដែលបានឃើញបានពួកប្តី
ពោលថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង

៣០៨

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ន ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិសយវាទី មា
អាយស្មណ្ណានម្បិ សង្ឃកេនោ វុច្ឆតិ សមេតាយស្មណ្ណានំ
សង្ឃន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ អវិទមាណោ
ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តញ្ចា តតិយម្បិ
វត្តញ្ចា ។ សចេ បដិទិស្សន្តន្តិ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ
ចេ បដិទិស្សន្តន្តិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សុត្វា ន
វនន្តិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តេ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈិបិ
អាគឡិត្វា វត្តញ្ចា មា អាយស្មណ្ណោ ឯវំ អវុត្ត ន
ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិសយវាទី
មា អាយស្មណ្ណានម្បិ សង្ឃកេនោ វុច្ឆតិ សមេតាយ-
ស្មណ្ណានំ សង្ឃន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ
អវិទមាណោ ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បិ
វត្តញ្ចា តតិយម្បិ វត្តញ្ចា ។ សចេ បដិទិស្សន្តន្តិ ឥច្ឆេតំ
កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សន្តន្តិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោល
ត្រូវតាមវិន័យផង សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ កុំភ្ជាប់ចិត្តនឹងសង្ឃភេទ
ឡើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះ
សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនវិវាទគ្នា មានទុរទ្ទេសជាមួយគ្នា តែង
ទៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោលជាគំរប់ពីរផងផង ត្រូវ
ពោលជាគំរប់បីផងផង ។ បើពួកភិក្ខុទាំងនោះលះបង់រឿងនោះបាន ការ
លះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពួក
ភិក្ខុឯទៀតពួកហើយមិនពោលហាមប្រាម ត្រូវអាបត្តិទុកដដែរ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយត្រូវនាំគ្នាចាប់ទាញភិក្ខុទាំងនោះមកកាន់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ហើយពោលហាមថា វិនយលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង
ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ទេ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោល
ត្រូវតាមវិន័យទេ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំភ្ជាប់ចិត្តនឹងសង្ឃភេទឡើយ
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា មានទុរទ្ទេសជាមួយគ្នា តែង
ទៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីពោលហាមជាគំរប់ពីរផងផង
ជាគំរប់បីផងផង ។ បើលោកទាំងនោះលះបង់រឿងនោះបាន ការលះបង់
បាននេះ ជាការឥតទោស បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៣០៧

ធរសពណ្ណ ឯកាទសមសង្ឃទស្មេសស្ស សមនុកាសនា

(៣០៣) តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សមនុកាសិតញ ។
ឯវញ បន ភិក្ខុវេ សមនុកាសិតញ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ សង្ឃកេនាយ បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវា-
នកា ។ តេ តំ វត្តំ នប្បដិទិស្សជ្ឈន្តិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ ឥត្តន្ទាមញ ភិក្ខុ សម-
នុកាសេយ្យ តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ ឯសា
ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច
ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃកេនាយ
បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវានកា ។ តេ តំ វត្តំ
នប្បដិទិស្សជ្ឈន្តិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ ឥត្តន្ទាមញ
ភិក្ខុ សមនុកាសនិ តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។
យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច
ភិក្ខុនំ សមនុកាសនា តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្កាយ

ឆែរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១១ ការស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្ម

(៣០៣) ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្មហាមពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯភិក្ខុទាំងនោះ គឺភិក្ខុសង្ឃគប្បី
ស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលគប្បីផ្សេង
សង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យ
របស់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
តាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ហើយជា
អ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ បើ
សមនុភាសនកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីស្ម័គ្រស-
មនុភាសនកម្មហាមពួកភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យ
លះលែងនូវរឿងនោះចេញ ។ វាចានេះសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ
ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះមិនលះបង់នូវរឿងនោះទេ ។ សង្ឃស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្មហាម
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង មានឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿង
នោះ ។ ការស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្មដល់ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
នេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា

៣១០

វិទយចំដំពេ មហាវិរាដ្ឋោ

សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធន្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 ធុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេទាមិ ។ មេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ
 វេទាមិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច
 ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃកេនាយ
 បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវាទកា ។ តេ តំ វត្តំ
 ធម្មដិទិស្សជ្ជន្តិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច ឥត្តន្ទាមញ្ច
 ភិក្ខុ សមនុកាសតិ តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។
 យស្សយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច
 ភិក្ខុនំ សមនុកាសនា តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សត្តាយ
 សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធន្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 សមនុកដ្ឋា សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ
 តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្សា
 តុណ្ណា ។ ឯវេមតំ ជារយាមតិ ។

វិសយបិដក មហាវិកត្ត

សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា
សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរផង
ផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់បីផងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
នេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែក
សង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនលះបង់រឿងនោះ
ទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មហាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
នេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មហាម
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ សម
គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិន
សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង គឺព្រះសង្ឃបានសូត្រសមនុភា-
សនកម្មចេហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ ។ (សមនុភាសនកម្មនោះ)
សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ ព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
នូវរឿងនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

៣១១

តេសកលោ ឯកាទសមសង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិវារោ

[៣០៤] ញត្តិយា ទុក្កដំ ធ្វើហិ កម្មវាចាហិ វុល្លច្ច-

យា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

សង្ឃទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តានំ ញត្តិយា ទុក្កដំ ធ្វើហិ

កម្មវាចាហិ វុល្លច្ចយា បដិប្បស្សម្ពន្តិ ។ ទ្វេ តយោ

ឯកតោ សមនុកាសិតញា តទុត្តរិ ន សមនុកាសិ-

តញា ។ សង្ឃទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ

សង្ឃទិសេសោតិ ។

[៣០៥] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិទ្ធិស្សជ្ជន្តិ

អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកា នប្ប-

ដិទ្ធិស្សជ្ជន្តិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ

ធរសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ១១ និយាយអំពីវារៈដែលត្រូវរាលត្តិ

(៣០៤) (កាលសង្ឃ)សូត្រញត្តិចប់(ភិក្ខុទាំងនោះ)ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងួច្នយ
(កាលសង្ឃ)សូត្រកម្មវាចាចប់(ភិក្ខុទាំងនោះ)ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
កាលបើភិក្ខុទាំងនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដែល
ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិក្តី និងអាបត្តិថ្មល្ងួច្នយទាំងឡាយដែល
ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដងក្តី ក៏តែងរំលាប់ទៅឯង ។
សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មហាមប្រាមភិក្ខុព័រ (ឬ) បីអង្គក្នុងទីជា
មួយគ្នាបាន បើភិក្ខុច្រើនជាងចំនួននោះឡើងទៅ សង្ឃមិនគប្បីសូត្រទេ ។
ពាក្យថា សង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុងសិក្ខាបទទី ១ ខាងដើម
រួចហើយ ។

(៣០៥) ភិក្ខុទាំងឡាយ(ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុបំបែកសង្ឃ) មាន
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌ថា កម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌
តែមិនលះបង់ចោល (គឺនៅប្រព្រឹត្តដដែល) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មដែលត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់
ចោល ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសំគាល់

៣១២

វិធានបិដកេ មហាវិក្កោ

អធិប្បកម្មសញ្ញា ធម្មដំនំស្សជ្ឈនំ អាបត្តិ សង្ឃានិសេ-
សស្ស ។ អធិប្បកម្មេ ធិប្បកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ អធិប្បកម្មេ វេមតិកា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អធិប្បកម្មេ អធិប្បកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣០៦] អនាបត្តិ អសមុទកាសន្តានំ បដំនំស្សជ្ឈ-
ន្តានំ ទុក្ខតកានំ ខិត្តចិត្តានំ វេទនដ្ឋានំ អាទិកម្ម-
កានំ ។

ឯកាទសមសង្ឃាទិសេសំ គិដ្ឋិតំ ។

វិធីបំណិក មហាវិក្ក

ក្នុងកម្មដែលត្រូវតាមធម៌ថា កម្មមិនត្រូវតាមធម៌វិញ តែមិនលះបង់ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែល
មិនត្រូវតាមធម៌ថាកម្មត្រូវតាមធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមាន
សេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលមិនត្រូវតាមធម៌ថា កម្មមិនត្រូវតាមធម៌
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដែរ ។

(៣០៦) អាបត្តិមិនមានដល់ពួកភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រសមនុ-
ភាសនកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុដែលបានលះបង់ ដល់ពួកភិក្ខុធម៌ ដល់ពួក
ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ ដល់ពួកភិក្ខុមានទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ដល់ពួកភិក្ខុ
ជាអាទិកម្មិក ។

សង្ឃទិសេសទី១១ បដំ ។

ព្យាទេសមសង្ឃាទិសេសំ

[៣០៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា កោសម្ព័យំ
វិហារតិ យោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាយស្នា ធម្មោ អនាចារំ អាចរតិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ មា
អាវុសោ ធម្ម ឯវុបំ អកាសំ នេតំ កប្បតិតិ ។ សោ ឯវំ
វនេតិ កំ នុ ខោ ធាម តុម្ពេ អាវុសោ មំ វត្តព្វំ មញ្ញថ
អហំ ខោ ធាម តុម្ពេ វនេយ្យំ អម្ពាតំ ពុទ្ធា អម្ពាតំ
ធម្មោ អម្ពាតំ អយ្យបុត្តេន ធម្មោ អភិសមិតោ សេយ្យ-
ថាបិ ធាម មហាវតោ វាយន្តោ តិណាកដ្ឋបណ្ណាសដំ^(១)
ឯកតោ ឧស្សាទេយ្យ^(២) សេយ្យថាបិ វា បន នដិ
បព្វតេយ្យា សដ្ឋសេវលបណាកំ ឯកតោ ឧស្សាទេយ្យ
ឯវមេវ តុម្ពេ ធានាធាមា ធានាតោត្តា ធានាជត្តា ធានា-
កុលា បព្វជិតា ឯកតោ ឧស្សាទិតា^(៣) កំ នុ ខោ
ធាម តុម្ពេ អាវុសោ មំ វត្តព្វំ មញ្ញថ អហំ ខោ ធាម

---

១ ឧ. ម. តិណាកដ្ឋបណ្ណាសដំ ។ ២ ឧស្សាទេយ្យ ។ ៣ ឧ. ម. ឧស្សាទិតា ។

សង្ឃទិសេសទី ១២

(៣០៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក៏មានឥស្សរិយយស ទ្រង់ប្រ-
ថាប់នៅយោសិតាភម ក្បែរក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្ទកិក្ខុ
ដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្តអនាថា (មានយាទមិនសមគួរផ្សេងៗ) ។ កិក្ខុទាំង
ឡាយពោលប្រដៅយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារ៉ុសោឆន្ទ លោកកុំធ្វើអំពើមាន
សភាពយ៉ាងនេះ អំពើនេះមិនសមគួរទេ ។ ឆន្ទកិក្ខុនោះឆ្លើយទៅវិញថា
អារ៉ុសោ លោកទាំងឡាយសំគាល់ថាលោកត្រូវពោលប្រដៅខ្ញុំឬ ខ្ញុំឯងទេ
តើ ទើបត្រូវប្រដៅលោកទាំងឡាយ (ព្រោះថា) ព្រះពុទ្ធរបស់យើង
ព្រះធម៌របស់យើង ព្រះអយ្យុត្តរបស់យើង បានត្រាស់ដឹងនូវព្រះធម៌
ដូចខ្យល់ព្យុះធំបក់បោកប្រមូលយកស្មៅ កំណត់ឈើ ស្លឹកឈើទាំង
សំណាត់មកមូលជាមួយគ្នា ឬថាដូចជា ទឹកស្ទឹងដែលហូរចុះចាកភ្នំតែង
ប្រមូលគ្នាដោយកម្លាំងចក្ខុសារាយន៍ចកបាយទាមករម្យជាមួយគ្នាបាន មាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញ លោកទាំងឡាយមានឈ្មោះផ្សេងៗ មានគាត្រ
ផ្សេងៗ មានជាតិផ្សេងៗ ចេញចាកត្រកូលផ្សេងៗ ហើយបួស គឺគេប្រមូល
បកឱ្យមូលត្រកូលគ្នា ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ដែរអារ៉ុសោទាំងឡាយ
លោកទាំងឡាយនៅសំគាល់ថាលោកត្រូវពោលប្រដៅខ្ញុំឬ ខ្ញុំឯងទេតើ

៣១៤

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិក្កោ

តុម្រៃ វង្សយ្យំ អម្ពាភំ ពុទ្ធា អម្ពាភំ ធម្មោ អម្ពាភំ
អយ្យបុត្តេន ធម្មោ អភិសមិតោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិទា សន្តដ្ឋា លទ្ធិនោ កុក្កុច្ឆកា សិក្ខាកាមា
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិទាចេន្តំ កងំ ហិ នាម
អាយស្មា ធម្មោ ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆមាទោ
អត្តានំ អវចនិយំ ករិស្សតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ
ភគវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អថទោ ភគវ
ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិទាតា-
បេត្វា អាយស្មន្តំ ធន្តំ បដិប្បន្តំ សន្តំ ករិ ត្ថំ
ធន្ត ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆមាទោ អត្តានំ អវចនិយំ
ករោសីតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា
ភគវា អនន្តច្ឆវិកំ មោយបុរិស ។ បេ ។ អករណីយំ កងំ
ហិ នាម ត្ថំ មោយបុរិស ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ
វុច្ឆមាទោ អត្តានំ អវចនិយំ ករិស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្ត បន ភិក្ខុវេ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ទើបត្រូវប្រដៅលោកទាំងឡាយ (ព្រោះថា) ព្រះពុទ្ធរបស់យើង ព្រះ ធម៌របស់យើង ព្រះអយ្យបុត្តរបស់យើងបានត្រាស់ដឹងនូវព្រះធម៌ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស មានសេចក្តីអៀន ខ្មាស មានសេចក្តីរំខាន ប្រាថ្នាការសិក្សា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោល ពោស តិះវៀល បន្តិចបង្កាប់ថា ឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោលប្រដៅដោយធម៌ ឬដោយសិក្ខាបទដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់បញ្ញត្តិទុក មិន សម្បីបើទើងធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោលប្រដៅមិនបាន ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាប ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរ នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ឆន្ទ- ភិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះថា ឆន្ទ ពូថា អ្នកឯង កាលពួកភិក្ខុពោល ប្រដៅដោយធម៌ ត្រឡប់ធ្វើខ្លួនឲ្យគេប្រដៅមិនបានវិញ មែនឬ ។ ឆន្ទ- ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ អ្នកមានឥស្សរិយយសទ្រង់តិះវៀលថា វិនោយបុរស មិនទំនងសោះ ។ បេ ។ មិនគួរធ្វើសោះ វិនោយបុរស ហេតុម្តេចបានជាអ្នកឯង កាលពួកភិក្ខុពោលប្រដៅដោយធម៌ (ត្រឡប់) ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោល ប្រដៅមិនបានទៅវិញ វិនោយបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

៣១៥

ពោសកល្លោ ទ្វាសមសង្កាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ភិក្ខុ បទេវំ ទុព្វច្ចដាតិកោ
ហោតិ ឧទ្ទេសបរិយាបន្នេសុ សិក្ខាបទេសុ ភិក្ខុហិ
សហធម្មិកំ វុច្ចនាទោ អត្តានំ អវចនីយំ ករោតិ មា មំ
អាយស្មន្តោ កិញ្ចំ អវចុត្ត កល្យាណំ វា ទាបកំ
វា អហម្បាយស្មន្តេ ន កិញ្ចំ វត្តាមំ កល្យាណំ
វា ទាបកំ វា វិមថាយស្មន្តោ មម វចនាយាតិ ។
សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស វចនីយោ មា អាយស្មា
អត្តានំ អវចនីយំ អកាសំ វចនីយមេវ អាយស្មា
អត្តានំ ករោតុ អាយស្មាបិ ភិក្ខុ វិទេតុ សហធម្មេន
ភិក្ខុបិ អាយស្មន្តំ វត្តន្តំ សហធម្មេន ឯវំ សំវឿ
ហិ តស្ស កកវតោ បរិសា យទិទំ អញ្ញមញ្ញវចនេន
អញ្ញមញ្ញវជ្ជបនេនាតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ច-
នាទោ តថេវ បត្តល្លោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ
សមនុកាសិតញោ តស្ស បដិទិស្សត្តាយ យាវតតិយញោ

ពោសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ១២ រឿងបញ្ញត្តិ

អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមានជាតិ
ដែលគេប្រដៅគ្រឹក កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅ (ខ្លួន) ដោយធម៌
ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយដែលរាប់ចូលក្នុងទុទ្ទេស (បាតិមោក្ខ) ធ្វើខ្លួនឲ្យគេ
ប្រដៅមិនបាន ដោយពាក្យថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំនិយាយ
ពាក្យបន្តិចបន្តួច ទោះលក្ខណ៍ អាត្រកក្កំ នឹងខ្ញុំឡើយ ចំណែកខ្ញុំក៏នឹងមិនពោល
ពាក្យបន្តិចបន្តួច ទោះលក្ខណ៍ អាត្រកក្កំ នឹងលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែរ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរលោកលែងនិយាយប្រដៅខ្ញុំទៅ ។ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោល (ហាម) យ៉ាងនេះថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួន
ឲ្យគេប្រដៅមិនបានឡើយ លោកម្ចាស់ត្រូវតែធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោលប្រដៅ
បានផង ចំណែកលោកម្ចាស់ ចូរប្រដៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយសហធម៌
(ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ) សូម្បីពួកភិក្ខុក៏ពោលប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ
ព្រោះបរិសទ្យរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់នោះ តែងចំរើនឡើងដោយ
ពាក្យជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា នឹងដោយញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យចេញចាក
អាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះ
(ភិក្ខុនោះ)ក៏នៅប្រកាន់យ៉ាងហ្នឹងដែរដែល ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រ
សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ជាតំរប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវកម្មនោះ

៣១៦

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សមនុកាសិយមនោ តំ បដិទិស្សន្តេយ្យ វេទ្ទតំ
កុសលំ នោ ច បដិទិស្សន្តេយ្យ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[៣០៨] ភិក្ខុ បនេវ ទុព្វច្ចជាតិកោ ហោតីតិ
ទុព្វទ្វោ ហោតិ នេវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមញ្ញ-
តតោ អក្ខមោ អប្បទក្ខណត្តាហិ អនុសាសនី ។
ទុទ្ទេសបរិយាបន្នេសុ សិក្ខាបទេស្វតិ ចាតិទោក្ខបរិ-
យាបន្នេសុ សិក្ខាបទេសុ ។ ភិក្ខុហីតិ អព្រាហ្ម
ភិក្ខុហិ ។ សហជម្ពីកំ នាម យំ កកវតា បញ្ញត្តិ
សិក្ខាបទំ ឯតំ សហជម្ពីកំ នាម ។ តេន វុច្ចមនោ
អត្តានំ អវចនីយំ ករោតិ មា មំ អាយស្មន្តោ កិញ្ច
អវច្ពុត្ត កល្យាណំ វា ចាបកំ វា អហម្បាយស្មន្តេ ន
កិញ្ច វត្តោមិ កល្យាណំ វា ចាបកំ វា វិរមថាយស្មន្តោ
មម វចនាយាតិ ។

វិនយបំណិក មហាវិវាទ

បើភិក្ខុនោះ កាលពួកភិក្ខុស្រ្តសមនុភាសនកម្មជាគំរប់បំណង ហើយលះបង់
រឿងនោះបាន ការលះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការរួចទោស បើមិនលះបង់ទេ
ត្រូវអាចគ្គិសន្សំទិសេស ។

(៣០៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុមានជាតិដែលគេប្រដៅក្រ គឺជាអ្នក
ដែលគេស្តីប្រដៅបានដោយកម្រ ច្រកបដោយធម៌ជាហេតុធ្វើឲ្យ
ប្រដៅក្រ មិនអត់ធន់ មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយខាងស្តាំ
(មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយគោរព) ។ ពាក្យថា ក្នុងសិក្ខាបទ
ទាំងឡាយដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងឧទ្ទេស គឺក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែល
រាប់បញ្ចូលក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា ពួកភិក្ខុ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។
បទដែលឈ្មោះថា សហធម៌ គឺសិក្ខាបទណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បញ្ជាក់ ក្នុងសិក្ខាបទនេះឈ្មោះថា សហធម៌ ។ ភិក្ខុនោះគេស្តីប្រដៅ
ដោយសហធម៌នោះ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនមិនឲ្យគេស្តីប្រដៅបាន ដោយ
ពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយកុំនិយាយពាក្យ
បន្តិចបន្តួច ទោះលក្ខណ៍ អាក្រក់ក្នុងខ្ញុំ ចំណែកខ្ញុំក៏មិននិយាយពាក្យ
បន្តិចបន្តួច ទោះលក្ខណ៍ អាក្រក់ក្នុងខ្ញុំពួកលោកម្ចាស់ សូមពួកលោកម្ចាស់
រៀនរយាការពោលប្រដៅខ្ញុំ ។

៣១៧

ពោសកល្លោ ទ្វាទសមសង្កាមីសេសស្ស សំព្វាបទវិកង្កោ

(៣០៧) សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ ទុព្វច្ចជាតិកោ

ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិក្ខុ អញ្ញោហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ ចស្សន្តិ

យេ សុណន្តិ តេហិ វត្តោ មា អាយស្មា អត្តានំ

អវចនិយំ អកាសិ វចនិយមេវ អាយស្មា អត្តានំ

កកោតុ អាយស្មាចិ ភិក្ខុ វទេតុ សហធម្មេន ភិក្ខុចិ

អាយស្មន្តិ វត្តនិ សហធម្មេន ឯវំ សំវឌ្ឍា ហិ តស្ស

កកវតោ បរិសា យនិទំ អញ្ញាមញ្ញាវចនេន អញ្ញាមញ្ញាវជាប-

នេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តោ តតិយម្បិ វត្តោ ។

សចេ ចជិនិស្សជ្ជតិ តច្ចេតំ កុសលំ លោ ចេ ចជិនិ-

ស្សជ្ជតិ អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ សុត្តា ន វទន្តិ អាបតិ

ទុក្កជស្ស ។ សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈិមិ អាកឿត្តា

វត្តោ មា អាយស្មា អត្តានំ អវចនិយំ អកាសិ

ធរសកល្ណ សង្ឃទំលេសទី១២ ការបែកសិក្ខាបទ

(៣០៧) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុមានជាតិដែលគេប្រដៅបាន ដោយក្រនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ពួកភិក្ខុដទៃ ។ មានអធិប្បាយថា ពួកភិក្ខុណាយើង ពួកភិក្ខុណាបានស្តាប់ (ដំណឹង) ពួកភិក្ខុទាំងនោះត្រូវពោលថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួនឱ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន លោកម្ចាស់ត្រូវតែធ្វើខ្លួនឱ្យគេស្តីប្រដៅបាន សូម្បីលោកម្ចាស់សោតក៏ចូរ ពោលប្រដៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយសហធម៌ សូម្បីភិក្ខុទាំងឡាយក៏នឹង ពោលប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ ព្រោះបរិសទ្ធរបស់ព្រះដ៏ មានព្រះភាគម្ចាស់នោះតែងចំរើនឡើងដោយអាការយ៉ាងនេះ គឺដោយ កិរិយាពោលជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យចេញ ចាកអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោល(ហាម) ជាគំរប់ ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់ បាន ការលះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮហើយមិនពោល (ហាម) ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីចាប់ភិក្ខុនោះមកកាន់កណ្តាលប្រជុំសង្ឃ ហើយពោល (ហាម) ថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួនឱ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន

៣១៨

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

វចនីយមេវ អាយស្មា អត្តានំ ករោតុ អាយស្មាបិ
ភិក្ខុ វនេតុ សហធម្មន ភិក្ខុបិ អាយស្មនំ វត្តនិ
សហធម្មន ឯវំ សំវឌ្ឍា ហិ តស្ស កកវតោ បរិសា
យទិទំ អញមញាវចនេន អញមញាវដ្ឋាបនេនាតិ ។
ទុតិយម្បី វត្តោ តតិយម្បី វត្តោ ។ សចេ បដិនិ
ស្សដ្ឋតិ ឥច្ចេនំ កុសលំ នោ ចេ បដិនិស្សដ្ឋតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣០០] សោ ភិក្ខុ សមនុកាសិតោ ។ ឯវត្ថុ
ចន ភិក្ខុវេ សមនុកាសិតោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិតលេន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ មេ
កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សហ-
ធម្មំកំ វុច្ចមានោ អត្តានំ អវចនីយំ ករោតិ ។
សោ តំ វត្តំ នប្បដិនិស្សដ្ឋតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមនុកាសេយ្យ

និយមបិដក មហាវិកង្គ

លោកម្ចាស់ចូរធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅបានផង សូម្បីលោកម្ចាស់សោតក៏ ចូរពោលប្រដៅត្រូវក៏ដោយសហធម៌ ចំណែកត្រូវក៏វិញក៏នឹងពោល ប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ ព្រោះបរិសុទ្ធរូបសព្វព្រះដ៏មានព្រះ ភាគម្ចាស់នោះ តែងចំរើនដោយអាការយ៉ាងនេះ គឺដោយកិរិយាពោល ពាក្យ ជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយកិរិយាញ៉ាំងគ្នាឲ្យចេញចាក រាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោលហាមជាគំរប់ព័រដងផង ត្រូវពោលហាមជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុលះបង់បាន ការលះបង់យ៉ាងនេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៣១០] ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុត្រូវសូត្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុ ដែលឆ្ងាសអង្គអាច គប្បីប្រកាសឲ្យសង្ឃជ្រាបដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះ សង្ឃដ៏ចំរើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តី ប្រដៅមិនបានវិញ ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ថាបើកម្មមាន កាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះសង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្ម(ហាម)

៣១៧

ធារសកល្លោ ទ្វាសមសង្ឃាទិសេសស្ស សមធុកាសនាវិជិ

តស្ស វុត្តុស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុ-
ណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ កិក្ខុហិ
សហធម្មិកំ វុច្ឆមាទោ អត្តានំ អវចនិយំ កកោតិ ។
សោ តំ វុត្តុំ នប្បដិទិស្សន្តតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ កិក្ខុ
សមធុកាសតិ តស្ស វុត្តុស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។
យស្សយស្សតោ មមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុទោ សមធុ-
កាសនា តស្ស វុត្តុស្ស បដិទិស្សត្តាយ សោ តុណ្ណាស្ស
យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ
វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ កិក្ខុ កិក្ខុហិ
សហធម្មិកំ វុច្ឆមាទោ អត្តានំ អវចនិយំ កកោតិ ។
សោ តំ វុត្តុំ នប្បដិទិស្សន្តតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ កិក្ខុ
សមធុកាសតិ តស្ស វុត្តុស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។ យស្ស-
យស្សតោ មមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុទោ សមធុកាសនា

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិលេសទី ១២ វិធីសូត្រសមនុភាសនកម្ម

ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ នេះជាញត្តិ (គឺវាចា
ប្រកាសឲ្យសង្ឃជំងឺ) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់
ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យ
ប្រកបដោយធម៌ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន ។ ភិក្ខុនោះមិន
លះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមាន
ឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម(ហាម)
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គ
ណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គ
ណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរូ
ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរូបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ នៅធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិន
បាន ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសន
កម្ម(ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ ការសូត្រ
សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ

៣២០

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្តាយ សោ តុល្លាស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សមនុកដ្ឋោ សង្ឃន
ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្តាយ ។
ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហំ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៣១១] ញត្តិយា ទុក្កដំ ធ្វីហិ កក្កវាតាហិ
ធុល្លច្ចយា កក្កវាតាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តស្ស ញត្តិយា
ទុក្កដំ ធ្វីហិ កក្កវាតាហិ ធុល្លច្ចយា បដិប្បស្សមន្តិ ។
សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេ-
សោតិ។

[៣១២] ធម្មកក្កេ ធម្មកក្កសញ្ញំ នប្បដិទិស្សដ្ឋ-
តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកក្កេ វេមតិ កោ

វិទេយបិដក មហាកិក្ខុ

គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិន
គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ គឺព្រះសង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្មហើយ ដើម្បី
ឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ សមនុភាសនកម្មនោះ គាប់ចិត្តដល់ព្រះសង្ឃ
ហេតុនោះ ព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយភរិយា
ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៣១១) (កាលសង្ឃ) សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាព័រដង (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ (កាល
សង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
កាលបើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុកដដែលភិក្ខុ
នោះត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិក្តី នឹងអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យទាំងឡាយដែលភិក្ខុនោះ
ត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាព័រដងក្តី ក៏តែងរំលាប់ទៅឯង ។ ពាក្យថា អាបត្តិ
សង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។

(៣១២) ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលប្រកបដោយ
ធម៌ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មដែលប្រកបដោយធម៌

៣២១

ធម្មសកលោ ទ្វាទសមសង្ឃទំសេសស្ស អនាបត្តិភីត

ឈឿដំនិស្សន្ទតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ធម្មកក្ក
អធម្មកក្កសញ្ញា ឈឿដំនិស្សន្ទតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-
សស្ស ។ អធម្មកក្ក ធម្មកក្កសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អធម្មកក្ក វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកក្ក
អធម្មកក្កសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣១៣] អនាបត្តិ អសមទុកាសន្តស្ស បដិដិស្ស-
ន្តស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកក្ខត្តកស្សាតិ ។

ទ្វាទសមសង្ឃទំសេសំ និដ្ឋិតំ ។

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១២ វារៈវេទិលមិនត្រូវអាបត្តិ

មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសវេទ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់
ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេសវេទ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌
ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុង
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខវេទ ។

(៣១៣) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រសមនុភា-
សនកម្ម ដល់ភិក្ខុលះបង់ស្រឡះ ដល់ភិក្ខុធូត ដល់ភិក្ខុជាអាទិកម្មិត ។

សង្ឃទិសេសទី ១២ ចប់ ។

តើសមស្រ្តីទីសេសី

[៣១៤] តេន សមយេន តុន្នោ កកវា សាវត្ថយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ ថន សមយេន អស្សជីបុនពូសុកា នាម កំដា-

តិវស្មី អារាសិកា ហោន្តិ អលដ្ឋិនោ នាមភិក្ខុ ។ តេ

ឯវុបំ អនាថាវំ អាចរន្តិ មាលាវន្តិ រោមេន្តិបំ រោទាមេ-

ន្តិបំ សិញ្ចន្តិបំ សិញ្ចាមេន្តិបំ ឌីចិន្តិបំ ឌីចិនាមេន្តិបំ

កន្តិបំ កន្តាមេន្តិបំ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ករោន្តិបំ

ការាមេន្តិបំ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ករោន្តិបំ ការាមេន្តិបំ

មញ្ជិកំ ករោន្តិបំ ការាមេន្តិបំ វិជ្ជតិកំ ករោន្តិបំ

ការាមេន្តិបំ វជ្ជិសកំ ករោន្តិបំ ការាមេន្តិបំ អាវេជ្ជំ

ករោន្តិបំ ការាមេន្តិបំ ឧវច្ឆន្តិ ករោន្តិបំ ការាមេន្តិបំ ។

សង្ឃទិសេសទី ១៣

(៣១៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានបុញ្ញសិរី គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ជាវបស្សនាសាលាបណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ភិក្ខុពីររូបឈ្មោះអស្សជិនីនិងបុនពូសុកជាអ្នកនៅក្នុងអាវាសទៀប
កំដៅគិរិជនបទ ជាភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ។ អស្សជិនីនិងបុនពូសុកភិក្ខុនោះ
ប្រព្រឹត្តអនាចារ មានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាំកូនឈើដាំដោយខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រាចខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រាចខ្លះ បេះខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រិនខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រិនខ្លះ ធ្វើផ្កា
កម្រងមានទងកែវមានខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទង
ទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើចាក់រលេចទង^(១)ខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើដែលដោតជាចក្កាម^(២)ខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេ
ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
ធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ។

---

១ ពាក្យក្នុងអដ្ឋកថា គួរច្រើនថា ក្បាច់ក្បួនផ្កាដែលគេធ្វើឲ្យដូចដាវល្លិដែលមានផ្កា ។ ២ ក្នុង
អដ្ឋកថា ថាផ្កាកម្រងដែលគេដោតដោយម្ជុល ឬកន្ទុះ ។

៣៤៣

តេសកណ្ណោ តេសមសង្ខទិសេសស្ស អស្សដិបុទ្ធសុកវន្ត

តេ កុលិភ្នំនំ កុលដីតានំ កុលកុមារីនំ កុលសុ-
ណ្ណានំ កុលនាសីនំ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ហរន្តិបិ
ហរាបេន្តិបិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ហរន្តិបិ ហរាបេន្តិបិ ម-
ញ្ញាវិកំ ហរន្តិបិ ហរាបេន្តិបិ វិជ្ជតិកំ ហរន្តិបិ ហរាបេន្តិបិ
វដ្ឋសកំ ហរន្តិបិ ហរាបេន្តិបិ អាវេន្សំ ហរន្តិបិ ហរាបេន្តិ-
បិ ឧរច្ឆនំ ហរន្តិបិ ហរាបេន្តិបិ ។ តេ កុលិភ្នំហិ
កុលដីតាហិ កុលកុមារីហិ កុលសុណ្ណាហិ កុលនា-
សីហិ សង្ខំ ឯកកាជនេបិ កុញ្ញន្តំ ឯកថាលកេបិ បិវន្តិ
ឯកាសនេបិ និសីទន្តំ ឯកមញ្ជេបិ តុវដ្ឋន្តំ ឯកត្តរ-
ណាបិ តុវដ្ឋន្តំ ឯកទាវុណាបិ^(១) តុវដ្ឋន្តំ ឯកត្តរ-
ណាទាវុណាបិ តុវដ្ឋន្តំ វិកាលេបិ កុញ្ញន្តំ មជ្ឈិបិ
បិវន្តិ មាលាកន្ធាវិលេបនំបិ ជារន្តិ ទច្ចន្តិបិ កាយន្តិបិ

---

១ កន្តបិ ចេត្តកេ ធាបុណគ្គិ ធាហោ ទិស្សតិ ។

ធរសារណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនីធិបុនព្វសុកកិច្ច

អស្សជិក្ខុនីធិបុនព្វសុកកិច្ចនោះ នាំផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ ដើម្បីស្រែនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល
ស្រីជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយ នាំផ្កាកម្រងមាន
ទងទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាឈើចាក់រំលេច
ទងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាឈើដែលដេកជាចង្កោម
ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាល
ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀក
ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងទៅខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេនាំទៅខ្លះ ។ អស្សជិក្ខុនីធិបុនព្វសុកកិច្ចនោះនាន' (កោដន)
ក្នុងភាជនីមួយ ជាមួយនឹងស្រែនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល
ស្រីជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយខ្លះ ផឹក (ទឹក)
ក្នុងផ្តលជាមួយគ្នាខ្លះ អង្គុយលើអាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែ
ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ
ដេកលើកម្រាលនឹងដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីខ្នុសពេលខ្លះ ផឹកទឹកស្រវឹងខ្លះ
ទ្រទ្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាបខ្លះ រាំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វាទេន្តិយំ លាសេន្តិយំ នច្ចន្តិយាមិ នច្ចន្តិ នច្ចន្តិយាមិ កា-
 យន្តិ នច្ចន្តិយាមិ វាទេន្តិ នច្ចន្តិយាមិ លាសេន្តិ កាយន្តិ-
 យាមិ នច្ចន្តិ កាយន្តិយាមិ កាយន្តិ កាយន្តិយាមិ វាទេន្តិ
 កាយន្តិយាមិ លាសេន្តិ វាទេន្តិយាមិ នច្ចន្តិ វាទេន្តិយាមិ
 កាយន្តិ វាទេន្តិយាមិ វាទេន្តិ វាទេន្តិយាមិ លាសេន្តិ
 លាសេន្តិយាមិ នច្ចន្តិ លាសេន្តិយាមិ កាយន្តិ លា-
 សេន្តិយាមិ វាទេន្តិ លាសេន្តិយាមិ លាសេន្តិ អដ្ឋបទេមិ
 កីឡន្តិ ទសបទេមិ កីឡន្តិ អាគាសេមិ កីឡន្តិ
 បរិបារាមទេមិ កីឡន្តិ សន្តិកាយមិ កីឡន្តិ ខល-
 កាយមិ កីឡន្តិ យដិកាយមិ កីឡន្តិ សលាក-
 ហត្ថនមិ កីឡន្តិ អក្ខនមិ កីឡន្តិ បង្កបរនមិ^(១)
 កីឡន្តិ វង្កកេនមិ កីឡន្តិ មោក្ខចិកាយមិ កី-
 ឡន្តិ ចង្កលកេនមិ កីឡន្តិ បត្តាឡកេនមិ កីឡន្តិ

១ ឧ. ម. បន្តបិដកបិ ។

វិនយចំណីក មហាវិកង្គ

ប្រគំខ្លះ កែក្រាយខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រី
កំពុងរាំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំ
ខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ
ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀង
ខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ
ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ
រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយ
ខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុង
កែក្រាយខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រឡាប្រាំបី^(១)ខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រ-
ឡាដប់^(២)ខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងភាសា^(៣)ខ្លះ លេងផ្លូវរំកិលដែលខ្លួនគួរ
រំកិល^(៤)ខ្លះ លេងផ្កាគំនាប់មានក្រសួងជាដើមខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងលាន
សម្រាប់លេងខ្លះ លេងហ្នឹងខ្លះ លេងដោយរលាស់ទឹកលាក់ឲ្យទាយរូប
ខ្លះ លេងអង្គញ់ខ្លះ លេងផ្ទុំប្តីស្វីកខ្លះ លេងនង្គីលតូចខ្លះ លេងដាំ
ដូងខ្លះ លេងកង្ការខ្លះ លេងរលំដីខ្សាច់ (បាយឡកបាយឡ) ខ្លះ

---

១ ច្រៀងមានក្រឡា ៨ ។ ២ ច្រៀងមានក្រឡា ១០ ឆ័យខ្លះប្រែថាបាយខុំ ។ ៣ ច្រៀងព្រាង
ក្បាវ លេងថាតែមាត់ទេ ។ ៤ ប្រហែលជាលេងបិទមុខ-បិទពូង ។

តេរសកណ្តោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស អស្សនីបុព្វសុវរក្ខ

រថកេនបិ កំឡន្តិ ធនុកេនបិ កំឡន្តិ អក្ខរិកាយបិ
កំឡន្តិ មនេសិកាយបិ កំឡន្តិ យថាវុដ្ឋនបិ
កំឡន្តិ ហត្ថស្ម័យ្យំ សិក្ខន្តិ អស្សស្ម័យ្យំ សិក្ខន្តិ
រថស្ម័យ្យំ សិក្ខន្តិ ធនុស្ម័យ្យំ សិក្ខន្តិ យុស្ម័យ្យំ
សិក្ខន្តិ ហត្ថស្ម័យ្យំ យុតោ ធាវន្តិ អស្សស្ម័យ្យំ
យុតោ ធាវន្តិ រថស្ម័យ្យំ យុតោ ធាវន្តិ ធាវន្តិបិ
អាធាវន្តិបិ ឧស្សេន្និបិ អន្នោដេន្តិបិ ធិត្ថុជ្ឈន្តិបិ
មុដ្ឋិហិបិ យុជ្ឈន្តិ រន្តមជ្ឈេបិ សដ្ឋាដ្ឋំ បត្តិវត្តា
នច្ចន្តិ^(១) ឃំ វុនេន្តិ^(២) ឥធិ កតិទិ ធិត្ថុស្សុតិ ធិលាដិកំបិ
នេន្តិ វិវិធម្មិ អនាចារិ អាចរន្តិ ។

[៣០៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ កិក្ខុ
កាសិសុ វស្សំ វុត្តោ សាវត្តំ កច្ចន្តោ កកវន្តំ ធិស្សនាយ
យេន កិដាភិ តទវិសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ
បុព្វណ្ណសមយំ ធិវិសេត្តា បត្តិវិវាទាយ កិដាភិ
បិណ្ណាយ ចារិសិ ចាសាទិកេន អកិក្ខុន្តេន បដិក្ខុ-
ន្តេន អាលោកិកេន វិលោកិកេន សម្មញ្ញតេន បសា-
វិតេន ឌីក្ខុត្តចក្ខុ វិយាបថសម្មន្នោ ។ មនុស្សា

១ ឧ. ម. អប្បិ ។ ២ ឧ. ម. វ. វ១៧ ។

ធម្មសិទ្ធិ សង្ឃទំលេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនីឯបុណ្យសុភកិច្ច

លេងរថក្នុងខ្លះ លេងធុត្តក្នុងខ្លះ លេងសរសេរខ្យល់ឲ្យទាយខ្លះ លេង
ទាយចិត្ត (ស្តេចចង់) ខ្លះ លេងកិវ័យផ្លូវគ្រាប់គេខ្លះ ហាត់ជីវីខ្លះ ហាត់
សេះខ្លះ ហាត់រថខ្លះ ហាត់ធុត្តខ្លះ ហាត់ដងមានដងដាវជាដើមខ្លះ
ស្ទុះរត់ពីមុខជីវីខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខសេះខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខរថខ្លះ ស្ទុះរត់ទៅ
ខ្លះ ស្ទុះរត់មកខ្លះ វិស្រកហោរីខ្លះ ទះវដខ្លះ ចំបាប់គ្នាខ្លះ ដាល
គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ឃដឹកដឹកកណ្តាលរោងកាំ ហើយនិយាយនឹងស្រីវដល
កាំ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់បួនស្រី នាងចូរកាំក្នុងទីនេះខ្លះ ដាក់ម្រាមវដ
លើថ្មសខ្លួននឹងលើថ្មសស្រីរោងខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេងៗ ខ្លះ ។

(៣១៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចាំវិស្សក្នុងវដលឃ្លោះកាសី
រួចហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ដើរទៅត្រង់
គិដាគិវដនបទ ។ ភិក្ខុនោះឯង ក៏ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ
ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម មានដំណើរឈានដើរទៅមុខ ឈានថយក្រោយ
ក្រឡេកមើលទៅមុខ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់ចូលនឹងលាចេញ
គួរជាទីជ្រះថ្លា ព្រោះភិក្ខុអង្គនោះមានវិក្កុកសង្ឃមួយចុះនឹងមានឥរិយាបថរំទិ
ចូលទៅកាន់គិដាគិវដនបទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយ

៣២៦

វិទេយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯវមាហំសុ ក្លាយំ អពលពលោ^(១) វិយ
មន្តមន្តោ វិយ ភាក្កុដិកភាក្កុដិកោ វិយ កោ សមស្ស
ឧបគតស្ស បិណ្ណកំបិ ទស្សតិ អម្ហាកំ បន អយ្យ
អស្សជិបុនព្វសុកា សណ្ណា សទិលា សុខសម្មាសា
មិហិតពុព្វន្តមា ឯហិស្វាគតវាទិលោ អញ្ញាកុដិកា ឧត្តា-
នមុខា បុព្វកាសិលោ តេសំ ខោ ឆាម បិណ្ណោ ឆាតញ្ជោ-
តិ ។ អទ្ធិសា ខោ អញ្ញតោ ឧបាសកោ តំ ភិក្ខុំ
កិជាតិវិស្មំ បិណ្ណាយ ចរន្តំ ទិស្វាន យេន សោ ភិក្ខុ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯតទលោ
ច អបិ កន្តេ បិណ្ណោ លព្វតីតិ ។ ន ខោ អាវុសោ បិណ្ណោ
លព្វតីតិ ។ ឯហិ កន្តេ យវំ គមិស្សមាតិ ។ អថខោ សោ
ឧបាសកោ តំ ភិក្ខុំ យវំ ទេត្វា កោជេត្វា ឯតទលោច ក-
ហំ កន្តេ អយ្យោ គមិស្សតីតិ ។ សាវត្ថំ ខោ អហំ អាវុ-
សោ គមិស្សមិ កកវន្តំ ទស្សនាយាតិ ។ តេនហិ កន្តេ
មម វចនេន កកវតោ ចានេ សិរសា វន្ត ឯវញ្ញំ វទេហិ

១ កន្តបិ យេត្តកេ អពទ្ធពទ្ធពតិ យាយិ ទិស្សតិ ។

វិសយបិដក មហាវិក្ក

ឃើញភិក្ខុនោះហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា លោកអ្វីនេះ ដូចជាសង្ឃិម
ហួស ដូចជាទន់ល្ងន់ពេក ដូចជាមុខស្រពោនពេក អ្នកណាគេនឹងឲ្យ
ដុំបាយដល់លោកនេះដែលចូលទៅរក (គេនោះ) ចំណែកអស្សជីភិក្ខុ
នឹងបុនពូសុកកិក្ខុជាម្ចាស់យើងពោលពាក្យផ្អែម ពោលពាក្យពីរោះ ពោល
ពាក្យជាសុខ មានញញឹមញីញាមជាមុន តែនិយាយថា អ្នកចូរមក អ្នក
មកល្អហើយ មានមុខមិនស្រពោន មានមុខងើប តែនិយាយមុន យើងគួរ
ប្រគេនដុំបាយដល់លោកម្ចាស់អស់នោះ ។ ឧបាសកមួយនាក់បានឃើញ
ភិក្ខុនោះត្រាច់ទៅក្នុងភិក្ខុវិទ្យាជនបទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះឃើញហើយ
ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ថ្វាយបង្គំហើយនិយាយពាក្យនេះថា មេត្តាប្រោស
លោកម្ចាស់បានអាហារបិណ្ឌបាតខ្លះដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់
អាវុសា អាហារបិណ្ឌបាតមិនទាន់បានទេ ។ ឧបាសកនោះនិយាយថា
លោកម្ចាស់សូមនិមន្តមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ ទើបឧបាសកនោះ នាំ
ភិក្ខុនោះទៅផ្ទះ ឲ្យឆាន់ហើយនិយាយពាក្យនេះថា លោកម្ចាស់នឹងនិមន្ត
ទៅក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសា អាត្មានឹងទៅកាន់ក្រុង
សាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឧបាសកនោះពោលថា
បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ថ្វាយបង្គំព្រះបាទទ័នព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយ
ភ្លេងតាមពាក្យនៃខ្ញុំ ម្យ៉ាងទៀត សូមលោកម្ចាស់ក្រាបចូលយ៉ាងនេះថា

៣២៧

ពេសកណ្តោ ពេសមសង្ឃទំសេសស្ស អស្សជំបុសព្វសុកវត្ថុ

ទុដ្ឋា កន្តេ កិដាភិវស្មី អាវាសោ អស្សជំបុ-
នព្វសុកា ឆាម កិដាភិវស្មី អាវាសិកា អលន្និនោ
ចាបភិក្ខុ តេ ឯវ្យុបំ អនាចារំ អាចារន្តិ មាលាវត្ថុ
រោមេន្តិបំ រោចាមេន្តិបំ សិញ្ញន្តិបំ សិញ្ញាមេន្តិបំ ឌិចិន្តិបំ
ឌិចិនាមេន្តិបំ កន្តេន្តិបំ កន្តាមេន្តិបំ ឯកតោវណ្ណិក^(១)មា-
លំ ករោន្តិបំ កាការមេន្តិបំ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ករោន្តិបំ
កាការមេន្តិបំ ។ មេ ។ វិជម្បិ អនាចារំ អាចារន្តិ យេមិ
តេ កន្តេ មនុស្សា បុព្វេ សន្ធា អហោសុំ បសន្នា តេមិ
ឯតាហិ អស្សន្នា អប្បសន្នា យានិមិ តានិ សង្កស្ស
បុព្វេ ធានបថានិ តានិមិ ឯតាហិ ឧបច្ឆិណ្ឌនិ វិញ្ញន្តិ
មេសលា ភិក្ខុ ឯវសន្តិ ចាបភិក្ខុ សាធុ កន្តេ កកវា
កិដាភិវ ភិក្ខុ បហិណោយ្យ យថាយំ កិដាភិវស្មី
អាវាសោ សណ្ឋិហោយ្យតិ ។ ឯវមាវសោតិ ខោ សោ
ភិក្ខុ តស្ស ឧចាសកស្ស បដិស្សត្វា^(២) យេន សាវត្ថិ
តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន យេន សាវត្ថិ ជេតវនំ

---

១ កន្តិបំ បោត្តកេ វណ្ណិកន្តិ បាលោ ទិស្សតិ ។ ២ តិរោ បរិ ឧបោបិយបោត្តកេ
ឧដ្ឋាយាសនាតិ ទិស្សតិ ។

ពោលរណ្ត លិង្គទំលេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនីបុណ្យសុភកិច្ច

សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស អាវាសក្នុងកិរិយាជនបទខ្លួនហើយ ព្រោះភិក្ខុ
ឈ្មោះអស្សជិនីភិក្ខុឈ្មោះបុណ្យសុភ ជាចៅអាវាស ក្នុងកិរិយាជនបទជា
ភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ភិក្ខុពីររូបនោះប្រព្រឹត្តអនាចារមានសភាពយ៉ាងនេះគឺ
ដាក់ូនឈើដ្តាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
ស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ
ធ្វើដាក់ម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើដាក់ម្រងមានទង
ទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារមានប្រការ
ផ្សេង ។ ទៀត សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកមនុស្សណាមានសត្វ
ជ្រះថ្លាក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះមនុស្សអស់នោះគ្មានសត្វមិនជ្រះថ្លាហើយ
ទានទាំងឡាយណា (ដែលគេធ្លាប់ឲ្យ) ដល់សង្ឃក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះ
ទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យហើយ ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ក៏រត់
ខ្ចាត់ខ្ចាយ នៅវត្តពួកភិក្ខុលាមក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ បញ្ជូនពួកភិក្ខុទៅកិរិយាជនបទ ប្រយោជន៍ឲ្យអាវាសក្នុង
កិរិយាជនបទនេះរៀបរយល្អឡើងវិញ ។ ភិក្ខុនោះទទួលស្តាប់ពាក្យ
ឧបាសកនោះហើយថា អើអាវាស រួចក៏បៀសចេញទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី

៣២៨

វិសេសបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

(៣០៦) អាចិណ្ឌំ ខោ បនេតំ តុន្ទានំ ភគវន្តានំ

អាគន្ធកេហំ ភិក្ខុហំ សន្និ បដិសម្មោទិតុំ ។ អថខោ

ភគវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច កច្ចំ ភិក្ខុំ ឧមនីយំ កច្ចំ

យាបនីយំ កច្ចំ អប្បកិលមថេន អន្ទានំ អាគតោ

កុតោ ច ត្វំ ភិក្ខុំ អាគច្ចសីតិ ។ ឧមនីយំ ភគវា

យាបនីយំ ភគវា អប្បកិលមថេន ពាហំ កន្តេ អន្ទានំ

អាគតោ ឥជាហំ កន្តេ កាសីសុ វស្សំ វុត្តោ សាវត្ថំ

អាគច្ចន្តោ ភគវន្តំ ទស្សនាយ យេន កិដាតិវិ គនវសី

អថខាហំ កន្តេ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចិវាមា-

នាយ កិដាតិវិ ចិណ្ណាយ ចាវសី អន្តសា ខោ មិ

វិទយបំជិត មហាវិភង្គ

ដោយលំដាប់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងវត្តព្រះជេតពនជាវរបស់ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ទៀបក្រុងសាវត្ថី លុះចូលទៅហើយក៏ថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

(៣១៦) ព្រះពុទ្ធតាំងឡាយដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គតែងធ្វើ

សេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងភិក្ខុជាភាគនៃកតំឡាយយ៉ាងនេះ ។ ហេតុ ដូច្នោះបានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ សរីរយន្តអ្នកល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល ឬ ទេ (២) អ្នកមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយមិនសូវឡើយហត់ទេឬ ម្យ៉ាងទៀត អ្នក ទើបនឹងមកពីទីណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សរីរយន្តខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល ទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន ម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំព្រះអង្គមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយ មិនសូវឡើយហត់ទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនៅចាំវិស្សា ក្នុងវេនកាសីនេះ ហើយមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានដើរទៅត្រង់កិរិយាជនបទ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន ក្នុងគ្រាពេលនោះខ្ញុំព្រះ អង្គ ស្ងៀកស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរចូលទៅកាន់កិរិយាជន- បទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងពេលព្រឹកព្រហម សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

១ សូរសេចក្តីសុខ១១៣ ។

៣២៧

កេរសកណ្តោ កេរសមសង្ការិសេសស្ស អស្សជីបុនព្វសុកវត្ត

កន្លែ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ កិជាតិវស្មី បិណ្ណាយ
ចរន្តំ ទិស្វាន យេនាហំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា មំ
អភិវទេត្វា ឯតទេវេច អបិ កន្លែ បិណ្ណោ លព្ពតិភិ ន ខោ
អាវុសោ បិណ្ណោ លព្ពតិភិ ឯហិ កន្លែ យវំ គមិស្សមាតិ
អថខោ កន្លែ សោ ឧបាសកោ មំ យវំ ទេត្វា កោដេត្វា
ឯតទេវេច កហំ កន្លែ អយ្យោ គមិស្សតិភិ សាវត្តំ
ខោ អហំ អាវុសោ គមិស្សមិ កកវន្តំ ទស្សនា-
យាតិ តេនហិ កន្លែ មម វេចនេន កកវតោ ទាទេ
សិវសា វន្ត ឯវព្ព វទេហិ ឧដ្ឋោ កន្លែ កិជា-
តិវស្មី អាវុសោ អស្សជីបុនព្វសុកា ធាប កិជាតិវស្មី
អាវុសិកា អលដ្ឋិនោ ចាបកិក្ខុ តេ ឯវវ្រប់ អនាចារំ
អាចរន្តំ មាលាវច្ឆំ រោមេន្តិបិ រោចាមេន្តិបិ សិញ្ញន្តិបិ
សិញ្ញមេន្តិបិ ។ មេ ។ វិវិធម្យំ អនាចារំ អាចរន្តិ

ពេរលកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ និទានអស្សជីកិក្ខុនិងបុណ្យសុភកិក្ខុ

ឧបាសកមួយនាក់ បានឃើញខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងកិរិយា
គិរិជនបទ លុះឃើញហើយក៏ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកហើយ
ថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះអង្គ រួចនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
លោកម្ចាស់បានអាហារបិណ្ឌបាតខ្លះដែរឬ ខ្ញុំព្រះអង្គនិយាយថា ម្ចាស់
អាវុសា អាត្មាមិនទាន់បានអាហារបិណ្ឌបាតទេ ឧបាសកនោះនិយាយ
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ចូរមិនមក យើងនឹងទៅផ្ទះ
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ទើបឧបាសកនោះ នាំខ្ញុំព្រះអង្គទៅផ្ទះ ហើយ
ឲ្យតាន់ រួចហើយប្រាប់ពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
នឹងទៅក្នុងទីណា ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសា អាត្មានឹងទៅក្រុង
សាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឧបាសកនោះពោលថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដោយត្បូងតាមពាក្យនៃខ្ញុំ ម្យ៉ាងទៀត សូមលោកម្ចាស់ទូលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស អាវុសក្នុងកិរិយាគិរិជនបទ
វិនាសខូចអស់ហើយ ព្រោះភិក្ខុឈ្មោះអស្សជីនិងបុណ្យសុភជាទៅអាវុស
ក្នុងកិរិយាគិរិជនបទជាភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ភិក្ខុតំរូវបនោះប្រព្រឹត្តអនាចារ
មានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ជាកូនឈឺផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេស្រោចខ្លះ ។ ថេ ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារមានប្រការផ្សេងទៀត

៣៣០

វិទយចំណិកេ មហោវិកង្កោ

យេបិ តេ កន្លេ មនុស្សា បុព្វេ សុទ្ធា អហេសំ
បសន្នា តេបិ ឯតវហិ អស្សុទ្ធា អប្បសន្នា យានិបិ
តានិ សង្ឃស្ស បុព្វេ នានបថានិ តានិបិ ឯតវហិ
ឧបច្ឆិណ្ឌនិ វិញ្ញន្តិ មេសលា ភិក្ខុ ជីវសន្តិ មាមភិក្ខុ
សាជុ កន្លេ កកវា កិដាតិវី ភិក្ខុ បហិណោយ្យ
យថាយំ កិដាតិវីស្មី អាវាសោ សណ្ឋាហេយ្យាតិ តតោ
អហំ កកវា អាគម្ពាមីតិ ។

[៣០៧] អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាមេត្តា ភិក្ខុ បដិប្បច្ឆិ
សច្ចំ តិវ ភិក្ខុវេ អស្សជីបុនេសុកា មាម កិដាតិវីស្មី
អាវាសិកា អលជ្ជិនោ មាមភិក្ខុ តេ ឯវ្យបំ អនាចារំ
អាចរន្តិ មាលាវច្ឆិ រោមេន្តិបិ រោមាមេន្តិបិ សិញ្ញន្តិបិ
សិញ្ញាមេន្តិបិ ឌីចិណ្ឌន្តិបិ ឌីចិណ្ឌាមេន្តិបិ កន្លេន្តិបិ
កន្លាមេន្តិបិ ឯតតោវណិកមាលំ កករោន្តិបិ កាករ-
មេន្តិបិ ឧតតោវណិកមាលំ កករោន្តិបិ កាករមេន្តិបិ

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលមុន មនុស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់
មានសត្វជ្រះថ្លាហើយ ឥឡូវនេះមនុស្សអម្បាលនោះ មិនមានសត្វ
មិនជ្រះថ្លាទេ ទានទាំងឡាយណា ដែលទាយកធ្លាប់ឲ្យ ដល់សង្ឃ
ក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានសីលបរិសុទ្ធស្អាតចៀសចេញទៅ ចំណែកពួកភិក្ខុលាមកក៏នៅ (ក្នុង
ទីនោះ) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគចាត់ពួកភិក្ខុ
(តើសំណាក់ព្រះអង្គ) ទៅក៏ជាគិរិជនបទ ប្រយោជន៍ឲ្យអាវាសក្នុង
កិរិយាជនបទបានរៀបរយល្អ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទើប
នឹងមកពីកិរិយាជនបទនោះ ។

(៣១៧) ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំ
ភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួររូបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកភិក្ខុពីររូបឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកជាចៅអាវាសក្នុងកិរិយាជនបទ
ជាភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ភិក្ខុពីររូបនោះប្រព្រឹត្តអនាចារមានសភាពយ៉ាង
នេះគឺ ដាក់ូនឈើក្នុងខ្នងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្នងឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្នងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្នងឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើដាក់ម្រងមានទងតែម្ខាងខ្នងឯងខ្លះ ប្រើគេ
ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើដាក់ម្រងមានទងទាំងពីរខាងខ្នងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ

៣៣១

ពេរសកណ្តោ ពេរសបសង្ក្រទិសេសស្ស បញ្ញត្តិទាំង

មពារិកំ ករោធិបិ កាវារមេធិបិ វិជុតិកំ ករោធិបិ
កាវារមេធិបិ វជំសកំ ករោធិបិ កាវារមេធិបិ អាវេឌ្ឍិ
ករោធិបិ កាវារមេធិបិ ឡាច្ឆនំ ករោធិបិ កាវារមេធិបិ
។ មេ ។ វិវិធស្សិ អនាចារំ អាចារិធិ យេមិ តេ^(១) មនុស្សា
បុព្វេ សុទ្ធា អហោសុំ បសន្នា តេមិ ឯតរហិ
អស្សន្នា អប្បសន្នា យានិបិ តានិ សង្ឃស្ស បុព្វេ
នានបថានិ តានិវិ ឯតរហិ ឧបច្ឆិណ្ឌនិ វិញ្ញនិ មេ-
សលា ភិក្ខុ ជិវសន្តិ បាបភិក្ខុតិ ។ សច្ចំ ភក-
វាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា ភកវា អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ
តេសំ មោយបុរិសានំ ។ មេ ។ កមំ ហិ នាម តេ
ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា ឯវ្រូបំ អនាចារំ អាចារិស្សន្តិ
មាលាវច្ឆំ រោមេស្សន្តិបិ រោមាមេស្សន្តិបិ សិញ្ញិស្សន្តិបិ
សិញ្ញាមេស្សន្តិបិ ឌុច្ឆិណិស្សន្តិបិ ឌុច្ឆិណាមេស្សន្តិបិ

---

១ និគោ បរំ ឧ. ម. វ. យោគុកេសុ វិក្ខុវេតិ បាលិ បញ្ញាយតិ ។

ធរសេកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១៣ បញ្ញត្តិទី ៣៥

ធ្វើផ្កាឈើចាក់រលេចទង^(១)ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើសម្រាប់
សិកក្នុងអំពាង^(២)ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់
ក្បាលខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ
។ បេ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេងទៀត មនុស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់មានសព្វ
ជ្រះថ្លាហើយក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះមនុស្សទាំងឡាយនោះ មិនមានសព្វ
មិនជ្រះថ្លាទេ ទានទាំងឡាយណា ដែលខាយកតេធ្លាប់ប្រគេនដល់សង្ឃ
ក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យអស់ហើយ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយមានសីលស្អាតបរិសុទ្ធចៀសចេញទៅ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុ
លាមកកំនៅក្នុងទីនោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រឿងនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះមិនសមគួរ
ទេ ។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្តេចឡើយ ពួកមោឃបុរសនោះប្រព្រឹត្ត
អនាចារមានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាំកូនឈើផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ
ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ

១ តាមក្នុងអង្គកថា ត្រូវប្រែថា ក្បាច់ក្បូរផ្កាដែលគេធ្វើឲ្យដូចដាវល្លិដែលមានផ្កា ។ ២ ក្នុង
អង្គកថា ថាផ្កាកម្រងដែលគេដាក់ដោយម្តួល ឬកន្លះ ។

៣៣២

វិទ្យបិដក មហាវិវត្តោ

កន្លិស្សន្តិបិ កន្លាបេស្សន្តិបិ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ក-
រិស្សន្តិបិ កាវាបេស្សន្តិបិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ករិស្សន្តិបិ
កាវាបេស្សន្តិបិ មញ្ជរិកំ ករិស្សន្តិបិ កាវាបេស្សន្តិបិ
វិជុតិកំ ករិស្សន្តិបិ កាវាបេស្សន្តិបិ វដ៍សកំ ករិស្សន្តិបិ
កាវាបេស្សន្តិបិ អាវេឡំ ករិស្សន្តិបិ កាវាបេស្សន្តិបិ
ឡរច្ឆន្តំ ករិស្សន្តិបិ កាវាបេស្សន្តិបិ តេ កុលត្តិវិ
កុលដីតាវិ កុលកុមារិវិ កុលសុណាវិ កុល-
នាសិវិ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ហរិស្សន្តិបិ ហាវាបេ-
ស្សន្តិបិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ហរិស្សន្តិបិ ហាវាបេស្ស-
ន្តិបិ មញ្ជរិកំ ហរិស្សន្តិបិ ហាវាបេស្សន្តិបិ វិជុតិកំ
ហរិស្សន្តិបិ ហាវាបេស្សន្តិបិ វដ៍សកំ ហរិស្សន្តិបិ
ហាវាបេស្សន្តិបិ អាវេឡំ ហរិស្សន្តិបិ ហាវាបេស្សន្តិបិ
ឡរច្ឆន្តំ ហរិស្សន្តិបិ ហាវាបេស្សន្តិបិ តេ កុលត្តិវិ កុល-
ដីតាវិ កុលកុមារិវិ កុលសុណាវិ កុលនាសិវិ
សន្តិ ឯកកាជនេបិ កុញ្ញិស្សន្តិ ឯកថាលកេបិ វរិស្សន្តិ

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាមានទងទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ
ធ្វើផ្កាចាក់រំលេចទងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាលើសម្រាប់សិក
ក្នុងចំពង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលខ្លួ
នឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ កិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះ នាំផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅ
ខ្លះ ដើម្បីស្រែនៃត្រកូលទាំងឡាយ ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូលស្រី
ជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយ នាំផ្កាកម្រងមានទង
ទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាចាក់រំលេចទង
ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាលើសម្រាប់សិកក្នុងចំពង់
ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលទៅខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកទៅខ្លួនឯង
ខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើ
គេឲ្យនាំទៅខ្លះ កិក្ខុអម្បាលនោះ ឆាន់ក្នុងភាជន៍មួយជាមួយនឹងពួក
ស្រីនៃត្រកូល ពួកធីតានៃត្រកូល ពួកកុមារីនៃត្រកូល ពួកស្រី
ជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ពួកទាសីនៃត្រកូលខ្លះ ផឹកក្នុងផ្លូវជាមួយគ្នាខ្លះ

៣៣៣

ពេរសករណ្ណ ពេរសមសង្កាទិសេសស្ស បញ្ចត្តិសិទានំ

ឯកាសនេបិ និសិទិស្សន្តិ ឯកមញ្ជេបិ តុវុដ្ឋស្សន្តិ
ឯកត្តរណាបិ តុវុដ្ឋស្សន្តិ ឯកទារុណាបិ តុវុដ្ឋ-
ស្សន្តិ ឯកត្តរណាទារុណាបិ តុវុដ្ឋស្សន្តិ វិកាលេបិ
កុញ្ញស្សន្តិ មជ្ឈិមបិ បិវិស្សន្តិ មាលាកន្ធវិលេបនិបិ ធារេ-
ស្សន្តិ នច្ចុស្សន្តិបិ តាយស្សន្តិបិ វារេស្សន្តិបិ លាសេ-
ស្សន្តិបិ នច្ចុន្តិយាបិ នច្ចុស្សន្តិ នច្ចុន្តិយាបិ តាយស្សន្តិ
នច្ចុន្តិយាបិ វារេស្សន្តិ នច្ចុន្តិយាបិ លាសេស្សន្តិ តាយ-
ន្តិយាបិ នច្ចុស្សន្តិ តាយន្តិយាបិ តាយស្សន្តិ តាយន្តិយាបិ
វារេស្សន្តិ តាយន្តិយាបិ លាសេស្សន្តិ វារេន្តិយាបិ
នច្ចុស្សន្តិ វារេន្តិយាបិ តាយស្សន្តិ វារេន្តិយាបិ វា-
រេស្សន្តិ វារេន្តិយាបិ លាសេស្សន្តិ លាសេន្តិយាបិ
នច្ចុស្សន្តិ លាសេន្តិយាបិ តាយស្សន្តិ លាសេន្តិយាបិ
វារេស្សន្តិ លាសេន្តិយាបិ លាសេស្សន្តិ អដ្ឋមទេបិ
កិឡិស្សន្តិ ទសបទេបិ កិឡិស្សន្តិ អាគាសេបិ
កិឡិស្សន្តិ បរិហារបទេបិ កិឡិស្សន្តិ សន្តិកាយបិ
កិឡិស្សន្តិ ខលកាយបិ កិឡិស្សន្តិ យនិកា-
យបិ កិឡិស្សន្តិ សលាកហត្ថេនបិ កិឡិស្សន្តិ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ១៣ បញ្ញត្តិទាន

អង្គុយលើភាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាល
ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ មានគ្រឿងកម្រាលនឹងដេកដណ្តប់
ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីស្រពាលខ្លះ ដឹកទឹកស្រវឹងខ្លះ ទ្រទ្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រ
អូបនឹងគ្រឿងលាបខ្លះ កំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ កែក្រាយខ្លះ កំជាមួយនឹង
ស្រីកំពុងកំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងកំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុង
កំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងកំខ្លះ កំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ
ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ កែ
ក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ កំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ច្រៀង
ជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ កែក្រាយជា
មួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ កំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ច្រៀងជា
មួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ កែ
ក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រឡា ៨ ខ្លះ លេង
បាស្តាមានក្រឡា ១០ ខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងពាកាសខ្លះ លេងផ្លូវវាំងដែល
ខ្លួនគួរវាំង^(១)ខ្លះ លេងផ្កាត់ត្រាប់មានគ្រួសជាដើមខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងលាន
សម្រាប់លេងខ្លះ លេងហ្នឹងខ្លះ លេងរលាសទឹកលាក់ឲ្យទាយរូបខ្លះ

១ ប្រហែលជាលេងបិទមុខ-បិទពូន ។

វិទយបិដក ឧហារិកន្ត

លេងអង្គញ្ច្រោះ លេងផ្សំស្លឹកខ្លះ លេងកូននង្គ័លខ្លះ លេងជាំជូងខ្លះ
លេងកញ្ច្រោះខ្លះ លេងវាលដីខ្សាច់ (បាយឡកបាយឡ)ខ្លះ លេងដោយ
រថភ្នំខ្លះ លេងដោយធុតូចខ្លះ លេងសរសេរអក្សររាងឲ្យទាយខ្លះ
លេងទាយចិត្ត (ស្តេចចង)ខ្លះ លេងកំប្លែងត្រាប់គេខ្លះ ហាត់
វិជ្ជាជំរិះខ្លះ ហាត់វិជ្ជាសេះខ្លះ ហាត់វិជ្ជារថខ្លះ ហាត់វិជ្ជាធុតូចខ្លះ ហាត់ដង
មានដងដាវជាដើមខ្លះ រត់ពីមុខជំរិះខ្លះ រត់ទៅពីមុខសេះខ្លះ រត់ទៅពីមុខ
រថខ្លះ រត់ទៅខ្លះ រត់ត្រឡប់មកខ្លះ វែស្រកហើរខ្លះ ទះដៃខ្លះ ចំបាប់ខ្លះ
ដាល់គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ស័យដឹកដឹកណ្តាលរោងកំហើយនិយាយនឹងស្រីដែល
កំយាំងនេះថា វៃបួនស្រី នាងចូរកំកងទីនេះចុះខ្លះ ដាក់ម្រាមដៃលើថ្ងាស
(ខ្លួននឹងថ្ងាសស្រីរាំ)ខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេងទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់មនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។

[៣១៨] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលភិក្ខុវណ្ណៈ
អស្សជិនីបុនពូសុក ដោយបរិយាយច្រើន ហើយព្រះអង្គសំដែងធម្មកថា

៣៣៥

ធរសរកណ្តោ ធរសមសង្ការិសេសស្ស បញ្ចជីយកម្មំ

សារីបុត្តមោក្ខល្លានេ អាមន្តេសំ កច្ចថ តុម្ហេ សារីបុត្តា
កំដាតិ កត្វា អស្សជីបុនពុស្កកានំ ភិក្ខុនំ កំដា-
តិវិស្វា បញ្ចជីយកម្មំ កកោម តុម្ហាកំ ឯតេ
សន្ធិវិហារិកាតិ ។ កថំ មយំ កន្តេ អស្សជីបុនពុ-
ស្កកានំ ភិក្ខុនំ កំដាតិវិស្វា បញ្ចជីយកម្មំ កកោម
ចណ្ណា តេ ភិក្ខុ ជុសាតិ ។ តេនហិ តុម្ហេ សារីបុត្តា
ពហុកេហិ ភិក្ខុហិ សន្ធិ កច្ចថាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
ទោ សារីបុត្តមោក្ខល្លានោ កកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។

[៣០៧] ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ កាតតំ ។ បឋមំ
អស្សជីបុនពុស្កកា ភិក្ខុ ចោទេតព្វា ចោទេត្វា សាវេ-
តព្វា សាវេត្វា អាបត្តិ កេមេតព្វា អាបត្តិ កេមេត្វា
ត្បត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ
សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥមេ អស្សជីបុនពុស្កកា

គោរពសកល្ហ ល្អិត្តិទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីពញាជនីយកម្ម

រួចទ្រង់ហៅព្រះសាវ័បុត្តត្តេរន័ន៍ព្រះមោគ្គល្លានត្តេរមក ហើយត្រាស់ថា
ម្ចាស់សាវ័បុត្តន័ន៍មោគ្គល្លាន អ្នកទាំងឡាយចូរទៅកាន់កំដៅគិរិជនបទ លុះ
ទៅហើយចូរធ្វើបញ្ចវជនីយកម្ម^(១) ភិក្ខុឈ្មោះអស្សជន័ន៍បុនពូសុកចេញពីកំ-
ដៅគិរិជនបទ (ព្រោះ) ភិក្ខុអម្បាលនោះជាសទ្ធិវិហារិករបស់អ្នកទាំងឡាយ។
ព្រះសាវ័បុត្តត្តេរន័ន៍ព្រះមោគ្គល្លានត្តេរក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនឹងធ្វើបញ្ចវជនីយកម្មភិក្ខុឈ្មោះអស្ស-
ជន័ន៍បុនពូសុកចេញពីកំដៅគិរិជនបទដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) ភិក្ខុទាំងនោះ
ជាមនុស្សកាចអាត្រក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សាវ័បុត្តន័ន៍
មោគ្គល្លាន បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅជាមួយនឹងភិក្ខុជាច្រើនរូប ។
ព្រះសាវ័បុត្តត្តេរន័ន៍ព្រះមោគ្គល្លានត្តេរ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគហើយឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។

(៣១៧) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះគឺ ដម្បងពួកអ្នកត្រូវដាស់តឿនភិក្ខុឈ្មោះអស្សជន័ន៍បុន-
ពូសុកសិន លុះដាស់តឿនហើយ គួរឱ្យរលឹក លុះឱ្យរលឹកហើយ គួរលើក
អាបត្តិឡើង លុះលើកអាបត្តិឡើងហើយ ភិក្ខុដែលធ្លាសអង្គអាចគួរឱ្យ
សង្ស័យដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ

១ ការបណ្តាញភិក្ខុអលដ្ឋី មិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌វិន័យឱ្យចេញពីទីកន្លែង ។

ព្យាង្គ

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

ភិក្ខុ កុលទ្ធិសកា ទាបសមាទាវា ។ ឥមេសំ
ទាបកា សមាទាវា ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ
ច ឥមេហិ ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច ។
យទិ សង្ឃស្ស បន្តិកល្លំ សង្ឃោ អស្សជីបុនព្វសុ-
កានំ ភិក្ខុនំ កិដាភិស្មា បញ្ចាជនីយកម្មំ ករោយ្យ
នាស្សជីបុនព្វសុកេហិ^(១) ភិក្ខុហិ កិដាភិស្មំ វត្តព្វន្តិ ។
ឯសា ព្យតិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមេ
អស្សជីបុនព្វសុកា ភិក្ខុ កុលទ្ធិសកា ទាបសមា-
ទាវា ។ ឥមេសំ ទាបកា សមាទាវា ទិស្សន្តិ ចេវ
សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ច ឥមេហិ ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ
ចេវ សុយ្យន្តិ ច ។ សង្ឃោ អស្សជីបុនព្វសុកានំ
ភិក្ខុនំ កិដាភិស្មា បញ្ចាជនីយកម្មំ ករោតិ នា-
ស្សជីបុនព្វសុកេហិ ភិក្ខុហិ កិដាភិស្មំ វត្តព្វន្តិ ។
យស្សាយស្មតោ ខមតិ អស្សជីបុនព្វសុកានំ ភិក្ខុនំ
កិដាភិស្មា បញ្ចាជនីយកម្មស្ស ករណំ នាស្ស-
ជីបុនព្វសុកេហិ ភិក្ខុហិ កិដាភិស្មំ វត្តព្វន្តិ

១ យេវុយ្យេន បទច្បោតោ កតោ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល គឺញ៉ាំងសេចក្តី
ជ្រះថ្លារបស់ត្រកូលឱវិនាសព្រោះសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិ
អាក្រក់របស់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុកនេះ ប្រាកដជាគេឃើញ
ផង គេឮផង ម្យ៉ាងទៀត ត្រកូលទាំងឡាយដែលពួកភិក្ខុនេះទ្រុស្តហើយ
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ បើបញ្ចវិន័យកម្មមានកាលគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុក
ឱ្យចេញពីកិរិយាជនបទទេ ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុកមិនត្រូវនៅ
ក្នុងកិរិយាជនបទទេ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សង្ឃចូរ
ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុកជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូលមាន
សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោកអម្បាល
នេះប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយដែលភិក្ខុអម្បាល
នេះទ្រុស្តហើយសោត ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ សង្ឃធ្វើ
បញ្ចវិន័យកម្មពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុក ឱ្យចេញពីកិរិយាជនបទ
ទេ ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុកមិនត្រូវនៅក្នុងកិរិយាជនបទទេ ។
ការធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុក ឱ្យចេញពីកិរិយា-
ជនបទទេ ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័បុនពូសុក
មិនត្រូវនៅក្នុងកិរិយាជនបទទេ សមគរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

៣៣៧

ធរសកល្ហោ ធរសមសង្កាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខមតំ សោ កាសេយ្យ ។
មុតិយម្បំ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បំ ឯតមត្តំ
វនាមិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្កោ ។ បេ ។ សោ
កាសេយ្យ ។ កតំ សង្កេន អស្សជីបុនព្វសុកានំ
ភិក្ខុនំ កំដាតិវិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ នាស្សជីបុនព្វ-
សុកេហិ ភិក្ខុហិ កំដាតិវិស្មំ វត្តព្វន្តំ ។ ទមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតំ ។

(៣២០) អថខោ សាវ័ប្បតមោត្តល្លានប្បមុខោ ភិក្ខុ-
សង្កោ កំដាតិវិ កន្លា អស្សជីបុនព្វសុកានំ ភិក្ខុនំ
កំដាតិវិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ អកាសំ នាស្សជីបុនព្វសុ-
កេហិ ភិក្ខុហិ កំដាតិវិស្មំ វត្តព្វន្តំ ។ វេ សង្កេន
បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តន្តំ ន លោមី-បាតេន្តិ
ន ធន្តារំ វត្តន្តំ ន ភិក្ខុ ខមាបេន្តិ អក្កោសន្តិ
បរិកាសន្តិ នន្ទកាមីតា នោសកាមីតា មោហិតា-
មីតា ភយតាមីតា បាបេន្តិ បក្កមន្តិបំ វត្តមន្តិបំ ។

ធរសកល្លា សង្ឃវិសេសទី ១៣ និយាយអំពីបញ្ចជនីយកម្ម

លោកអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកអង្គណា លោកអង្គនោះ
ត្រូវពោលឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំសូត្រ
សេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សង្ឃសូមស្តាប់
ពាក្យខ្ញុំ ។ បេ ។ លោកអង្គនោះត្រូវពោលឡើង ។ សង្ឃបានធ្វើ
បញ្ចជនីយកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន៍បុនពូសុក ឲ្យចេញពីភិក្ខុ
ជនបទថា ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន៍បុនពូសុកមិនត្រូវនៅក្នុងភិក្ខុជនបទ
ទេ ។ ការធ្វើបញ្ចជនីយកម្មនោះសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀម
នៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣២០] លំដាប់នោះ ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះសារីបុត្តាត្តន៍នឹងព្រះ
មោគ្គល្លានត្តរជាប្រធាន ទៅកាន់ភិក្ខុជនបទ ហើយបានធ្វើបញ្ចជ-
នីយកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន៍បុនពូសុកចេញពីភិក្ខុជនបទថា
ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន៍បុនពូសុកមិនត្រូវនៅក្នុងភិក្ខុជនបទទេ ។ ភិក្ខុ
អម្បាលនោះដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចជនីយកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយ
ស្រួល មិនសម្របរមេមតិមិនព្រមតាម មិនព្រមប្រតិបត្តិតាមទំនងជាទីរើ
ខ្លួនចេញ មិនអង្វរភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យអត់ទោស ត្រឡប់ជាដេវប្រទេច
បំន្កោសការកសង្ឃថា សង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តី
ល្ងង់ សេចក្តីខ្លាច ហើយភិក្ខុទាំងនោះចៀសចេញទៅខ្លះ សិករទៅខ្លះ ។

ព្យាដ

វិទយបិដកេ បហវិរាដ្ឋា

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ
វិទាចេន្តិ កតំ ហិ ធាម អស្សជីបុនព្វសុកា ភិក្ខុ
សង្ឃេន បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តិស្សន្តិ
ន លោមំ ចាតេស្សន្តិ ន ទេត្តារំ វត្តិស្សន្តិ ន ភិក្ខុ
ទមាបេស្សន្តិ អកោសិស្សន្តិ បរិកាសិស្សន្តិ ធន្តតាមិតា
នោសតាមិតា មោហតាមិតា ភយតាមិតា ចាបេស្សន្តិ
បក្កមិស្សន្តិបិ វិត្តមិស្សន្តិបិតិ ។

(៣២០) អថទោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
រោចេស្សំ ។ អថទោ ភកវំ ឯតស្សំ និទានេ ឯតស្សំ
បតរលោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិចាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បត្តិ
សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ អស្សជីបុនព្វសុកា ភិក្ខុ សង្ឃេន
បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តន្តិ ។ បេ ។ វិត្តមន្តិបិ-
តិ ។ សច្ចំ ភកវតិតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវំ អនន្តរិកំ
ភិក្ខុវេ តេសំ មោយបុរិសានំ ។ បេ ។ កតំ ហិ ធាម
តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា សង្ឃេន បញ្ចជនីយកម្មកតា

វិទយបិដក មហាវិភង្គ

ពួកភិក្ខុណា ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ហេតុដូចម្តេច ក៏ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីនឹង បុនពូសុក ដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយ ស្រួល មិនសម្របរមេ មិនព្រមប្រតិបត្តិតាមទំនងជាទីរលាស់ខ្លួនចេញ មិនអង្វរភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យអត់ទោស ត្រឡប់ជាវេទប្រទេច បាទ្ទាស ការកសង្ឃថា សង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីល្ងង់ សេចក្តីខ្លាច ហើយភិក្ខុទាំងនោះចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកទៅខ្លះ ។

[៣២១] លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះ ចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួររូបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីនឹងបុនពូសុក ដែលសង្ឃ ធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយស្រួល ។ បេ ។ ហើយភិក្ខុទាំងនោះសឹកទៅខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុញ្ញសិរី តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះមិន សមគួរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេច ក៏មោឃបុរសទាំង នោះ ដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយស្រួល

៣៣៧

គេរសករណ៍ គេរសមសង្ខារីសេសស្ស ចញ្ចាជនិយេកម្មំ

ន ស ឃ្លា វត្ថុស្សន្តិ ។ បេ ។ វិញ្ញាបិស្សន្តិបិ នេតំ ភិក្ខុវេ
អប្បសញ្ញានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវេញ្ច បន ភិក្ខុវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យេថ ភិក្ខុ បនេវ វត្តាណំ តាមំ
វា និទមំ វា ទុបនិស្សាយ វិហារតិ កុលទ្ធិសកោ
នាបសមាទារោ ។ តស្ស ទោ នាបតា សមាទារ
ទិស្សន្តិ បេវ សុយ្យនិ ច កុលានិ ច តេន ទុដ្ឋានិ
ទិស្សន្តិ បេវ សុយ្យនិ ច ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវេមស្ស
វចនីយោ អាយស្មតោ ទោ កុលទ្ធិសកោ នាបសមាទារោ
អាយស្មតោ ទោ នាបតា សមាទារ ទិស្សន្តិ បេវ
សុយ្យនិ ច កុលានិ នាយស្មតា ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ បេវ
សុយ្យនិ ច ចក្កបតាយស្មតា វេចម្ហា អាវាសា អលន្ត
ឥន វាសេនាតិ ។ ឯវេញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ឆនាទោ តេ
ភិក្ខុ ឯវេវេយ្យេ ធន្តតាមិទោ ច ភិក្ខុ ទោសតាមិទោ ច
ភិក្ខុ មោហតាមិទោ ច ភិក្ខុ ភយតាមិទោ ច ភិក្ខុ

ធម្មសកល្ហា សង្ខារទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីសេចក្តីបញ្ញត្តិ

។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសឹកទៅខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់
មោឃបុរសទាំងឡាយនេះ មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំង
ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លារហើយផង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចូលទៅ
ដឹកអាស្រ័យស្រែក បួនគម កន្លែងណាមួយហើយទៅ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល
មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុនោះឯង
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះ
ទ្រុស្តហើយ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុ
ទាំងឡាយត្រូវនិយាយស្តីឲ្យយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកទ្រុស្ត
ត្រកូល មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោក
ដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយ
ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮ
ផង លោកដ៏មានអាយុច្បាស់ស្រេចញាតិភាវសនេះទៅ លោកមិនគួរ
នៅក្នុងទីនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ
ត្រឡប់ទៅភិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះវិញថា ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុង
សេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខឹងផង ភិក្ខុ
ទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាចផង

៣៤០

វិទយបិដកេ បហារិកត្តោ

តាទិសំកាយ អាបន្តិយា ឯកត្ថំ បញ្ចដេន្តិ ឯកត្ថំ ន
បញ្ចដេន្តិតិ ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវេសស្ស វចនិយោ
មា អាយស្មា ឯវំ អវច ន ច ភិក្ខុ ធន្តតាមិទោ ន
ច ភិក្ខុ នោសតាមិទោ ន ច ភិក្ខុ មោហតាមិទោ
ន ច ភិក្ខុ ភយតាមិទោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធុសកោ
ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារ
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ បាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អាវសា
អលទ្ធិ ឥធិ វាសេនាតិ ។ ឯវេស្ស សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
វុច្ចមាទោ តថេវ បក្កល្លោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
យាវតតិយំ សមទុកាសិតញោ តស្ស បដិទិស្សតាយ ។
យាវតតិយញោ សមទុកាសិយមាទោ តំ បដិទិស្ស
ន្តេយ្យ ឥន្ទេតំ កុសលំ នោ ច បដិទិស្សន្តេយ្យ
សន្ស័ទិសេសោតិ ។

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

(ព្រោះ) ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បរណញ្ញភិក្ខុពួកខ្លះ មិនបរណញ្ញភិក្ខុពួកខ្លះ
ដោយអាចត្តិដូចគ្នាទេ ។ ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាង
នេះថា លោកដ៏មានអាយុចូរកុំនិយាយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះ
ក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីស្អប់ ភិក្ខុទាំង
ឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាច
លោកដ៏មានអាយុឯង ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់
សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង
គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយ
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុចូរចៀសចេញចាក
អាវាសនេះទៅ លោកកុំនៅក្នុងអាវាសនេះ ។ ភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ នៅតែប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល
ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មប្រកាសហាម ដើម្បី
ឲ្យលះបង់អំពើអាក្រក់នោះកំណត់បីផង ។ ភិក្ខុនោះបើភិក្ខុទាំងឡាយ
សូត្រសមនុភាសនកម្មកំណត់បីផង លះអំពើអាក្រក់នោះបាន សេចក្តី
លះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាចត្តិសង្ស័យទិសេស ។

៣៤១

កេសកណ្តោ កេសមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

[៣២២] ភិក្ខុ បទេវ អញ្ញាតវ កាមំ វា និកមំ វាតិ
កាមោបិ និកមោបិ នកវំបិ កាមោ ចេវ និកមោ ច ។
ឧបទិស្សាយ វិហរតីតិ តត្ថ បដិពទ្ធា ហោន្តិ ចីវរ-
បិណ្ឌទាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខាណ ។
កុលំ នាម ចត្តាវ កុលានិ ខត្តយកុលំ ព្រាហ្មណ-
កុលំ វេស្សកុលំ សុទ្ធកុលំ ។ កុលទ្ធសកោតិ
កុលានិ ទ្ធសេតិ បុច្ឆេន វា ជលេន វា ចុណ្ណេន
វា មត្តិកាយ វា ទទ្ធកដ្ឋេន វា វេទ្យនា^(១) វា
វេទ្ធិកាយ វា ជន្ន្យបេសនិកេន វា ។ ទាបសមាទាហេតិ
មាលាវច្ចំ ហេបេតិបិ ហេនាបេតិបិ សិញ្ចតិបិ សិញ្ច-
បេតិបិ ឌុចិណតិបិ ឌុចិណបេតិបិ គន្លេតិបិ គន្លាបេតិបិ ។

[៣២៣] ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ចាតិ យេ សម្មុទា
តេ បស្សន្តិ យេ តិរោក្ខា តេ សុណានិ ។ កុលានិ ច
តេន ទុដ្ឋានីតិ បុព្វេ សទ្ធា ហត្ថា តំ អាគម្ម អស្សទ្ធា

---

១ ឌ. ម. វេទ្យនា ។

ធរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១៣ សិក្ខាបទវិវត្ត

(៣២២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ (ចូលទៅជិតអាស្រ័យនៅ) ស្រែកថា
និគម កន្លែងណាមួយ សេចក្តីថា ស្រែកក្តី និគមក្តី នគរក្តី ក៏គឺស្រែក
គឺនិគមហ្នឹងឯង ។ ពាក្យថា ចូលទៅជិតអាស្រ័យនៅ (គឺភិក្ខុចូល
ទៅជិតអាស្រ័យនៅក្នុងស្រែកនិគមណា) ចំរេ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
នឹងគិលានបច្ចយរេសជ្ជបរិការជាប់ចំពោះមាននៅហើយ ក្នុងស្រែក នឹង
និគមនោះ ។ ត្រកូល ៤ ពួកគឺ ត្រកូលក្សត្រ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ត្រកូល
អ្នកឈ្នួញ (ត្រកូលអ្នករកស៊ីធម្មតា) ត្រកូលអ្នកគ្រួសារ (អ្នកស៊ីឈ្នួល) ហៅថា
ត្រកូល ។ ពាក្យថា ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល គឺភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលទាំងឡាយ
ដោយ(ឲ្យ)ផ្កាខ្លះ (ឲ្យ)ផ្លែខ្លះ (ឲ្យ)គ្រឿងលំអិតសម្រាប់ស្លឹកខ្លះ (ឲ្យ)ដីស្លឹក
ខ្លះ (ឲ្យ)ឈើស្នូនខ្លះ (ឲ្យ)ឫស្សីខ្លះ ដោយកិរិយាធ្វើពេទ្យខ្លះ ដោយការ
បម្រើដោយស្នូនខ្លះ ។ ពាក្យថា មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ គឺភិក្ខុជាំកូន
ឈើផ្កាខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យជាំខ្លះ ស្រោចខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ
បេះខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ។

(៣២៣) ពាក្យថា ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង គឺអ្នក
ណា នៅក្នុងទីចំពោះមុខ អ្នកនោះឃើញ អ្នកណា នៅក្នុងទីកំបាំងមុខ
អ្នកនោះឮ ។ ពាក្យថា ត្រកូលទាំងឡាយសោតដែលភិក្ខុនោះទ្រុស្តហើយ
គឺជាមុនមនុស្សទាំងឡាយមានសត្វ ឥឡូវនេះជាមនុស្សមិនមានសត្វវិញ

៣២២

វិនយចំពោះ មហាវិកង្កោ

ហោង្គិ បសន្នា ហុត្វា អប្បសន្នា ហោង្គិ ។ ទិស្សន្តិ
ចេវ សុយ្យន្តិ ចាតិ យេ សម្មុទា តេ បស្សន្តិ យេ
តិរោក្កា តេ សុណាន្តិ ។

[៣២២] សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ កុលទ្ធិសកោ
ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អញ្ញាហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណាន្តិ តេហិ វុត្តញោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធិសកោ
ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារ
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កិមតាយស្មា ឥមម្ហា អា-
វាសា អលទ្កេ ឥធ វាសេនាតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុហិ វុទ្ធិមាណោ តេ ភិក្ខុ ឯវ វិទេយ្យ ធន្តតាមិណោ
ច ភិក្ខុ ទោសតាមិណោ ច ភិក្ខុ មោហតាមិណោ
ច ភិក្ខុ កយតាមិណោ ច ភិក្ខុ តាទិសិកាយ អាបត្តិយា
ឯកច្ចំ បញ្ចជេន្តិ ឯកច្ចំ ន បញ្ចជេន្តិតិ ។

វិទយបិដក មហាវិភង្គ

ធ្លាប់ជ្រះថ្លា វែងជ្រះថ្លាទៅវិញ ព្រោះអាស្រ័យនឹងភិក្ខុនោះ ។ ពាក្យថា
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង គឺអ្នកណា នៅក្នុងទីចំពោះមុខ អ្នកនោះ
ឃើញ អ្នកណា នៅក្នុងទីកំបាំងមុខ អ្នកនោះឮ ។

[៣៤២] ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុណាមួយ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ។
ពាក្យថា គឺភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាឃើញ ណាឮ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយប្រដៅថា
លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សេចក្តី
ប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង
ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដ
ជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុចូរចៀសចេញពីអាករសនេះ
លោកមិនគួរនៅក្នុងអាករសនេះទេ ។ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុទាំង
ឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះហើយ ត្រឡប់ថាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយ
លុះក្នុងសេចក្តីអប់រំផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុទាំង
ឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាចផង ទើបបណ្តាញភិក្ខុពួកខ្លះ មិនបណ្តាញភិក្ខុ
ពួកខ្លះ ព្រោះអាបត្តិដូចគ្នាទេ ។

៣៤៧

ពោសកណ្តោ ពោសមសង្ខាទំសេសស្ស សិក្ខាបទវិកង្កោ

(៣៤៥) សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ កម្មកតោ
ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អញ្ញាហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណន្តិ តេហិ វត្តព្វោ មា អាយស្មា ឃី អវច ន ច
ភិក្ខុ ធន្តតាមិទោ ន ច ភិក្ខុ ទោសតាមិទោ ន ច ភិក្ខុ
មោហតាមិទោ ន ច ភិក្ខុ ភយតាមិទោ អាយស្មា
ទោ កុលទ្ធីសកោ ទាបសមាទារោ អាយស្មតោ
ទោ ទាបកា សមាទារា ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ
ច កុលាទិ បាយស្មតា ទុដ្ឋាទិ ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ
ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អារាសា អលទ្តេ ឥធ
វាសេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។
សចេ បដិទិស្សន្តិ ឥច្ឆេតំ កុសលំ ទោ ចេ បដិទិស្សន្តិ-
តំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សុត្វា ន វទន្តិ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈិមំ អាកង្កិត្វា វត្តព្វោ
មា អាយស្មា ឃី អវច ន ច ភិក្ខុ ធន្តតាមិទោ

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ១៣ សិក្ខាបទវិវត្ត

(៣៤៥) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុដែលបានធ្វើកម្មនោះ ។ ពាក្យ
ថា គឺភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃទៀត ។ ភិក្ខុណាឃើញ
ភិក្ខុណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ
ចូរកុំនិយាយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងឆន្ទាគតិ ភិក្ខុទាំងឡាយ
មិនលុះក្នុងពោសាគតិ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងមោហាគតិ ភិក្ខុទាំង
ឡាយមិនលុះក្នុងភយាគតិ លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដ
ជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មាន
អាយុទ្រុស្តហើយ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុ
ចូរចៀសចេញពីអារាមនេះទៅ លោកមិនគួរនៅក្នុងអារាមនេះទេ ។
ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយប្រដៅអស់វារៈជា
តំបន់ដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជាតំបន់ដងផង ។ បើភិក្ខុ
នោះលះបង់ (កម្មនោះ) បាន ការលះបាននេះ ជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិន
លះបង់ទេ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពួកភិក្ខុឮហើយមិននិយាយប្រដៅ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុ(ទ្រុស្តត្រកូល)នោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវទាញ
មកកាន់ទឹកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ
កុំពោលពាក្យយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងឆន្ទាគតិទេ

៣៤៤

វិទ្យបិដកេ មហាវិវត្តោ

ន ច កិក្ខុ ទោសតាមិទោ ន ច កិក្ខុ មោហតាមិទោ
ន ច កិក្ខុ កយតាមិទោ អាយស្មា ទោ កុលទ្ធសកោ
ចាបសមាពារោ អាយស្មតោ ទោ ចាបកា សមាពារ
ទិស្សន្តិ ទេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ពាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
ទិស្សន្តិ ទេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមញ្ញា អារាសា
អលទ្ធ ឥច វាសេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ
តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។ សចេ ចដិទិស្សន្តិ ឥច្ឆតិ
កុសលំ ទោ ចេ ចដិទិស្សន្តិ អាចត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[៣៤៥] សោ កិក្ខុ សមទុកាសិតព្វោ ។ ឯវព្វ
ចន កិក្ខុវេ សមទុកាសិតព្វោ ។ ព្យត្តេន កិក្ខុទា
ចដិពលេន សង្ឃោ ញាចេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្ត
សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញាមោ កិក្ខុ សង្ឃេន ចព្វាជ-
និយកម្មកតោ កិក្ខុ ធន្តតាមិទា ទោសតាមិទា
មោហតាមិទា កយតាមិទា ចាចេតិ ។ សោ

នៃយប់ដំណ មហាវិវាទ

ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងទោសាគតិទេ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះ ក្នុងមោហាគតិទេ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងកយាគតិទេ លោក ដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិ អាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូល ទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដ ជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុច្បាប់ចៀសចេញពីភាវសនេះ ទៅ លោកមិនគួរនៅក្នុងភាវសនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជាតំរប់បីដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជាតំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើភិក្ខុនោះលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៤៦] ភិក្ខុនោះ សង្ឃត្រូវសូត្រប្រកាសហាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ សង្ឃត្រូវសូត្រប្រកាសហាមយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដ៏ ឆ្ងាសអង្គអាចត្រូវប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សង្ឃសូម ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ សង្ឃបានធ្វើបញ្ចាវន័យកម្មហើយ ត្រឡប់ជាបន្ទោសភិក្ខុសង្ឃថា ភិក្ខុសង្ឃលុះក្នុងឆន្ទាគតិ លុះក្នុងទោសាគតិ លុះក្នុងមោហាគតិ លុះក្នុងកយាគតិ ។ ភិក្ខុ (អ្នកទ្រុស្តត្រកូល)នោះ

៣៤៥

កោសកណ្ណោ កោសមសង្កាទិសេសស្ស សមនុកាសតា

តំ វត្ថុំ ធម្មជិជិស្សជ្ជតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ
សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ ភិក្ខុំ សមនុកាសេយ្យ តស្ស វត្ថុស្ស បដិ-
ជិស្សត្តាយ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ
អយំ ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ សង្ឃេន បញ្ចជិជិយកម្មកតោ
ភិក្ខុ ធន្តកាមិតា នោសកាមិតា មោហកាមិតា កយតា-
មិតា មាបេតិ ។ សោ តំ វត្ថុំ ធម្មជិជិស្សជ្ជតិ ។
សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ ភិក្ខុំ សមនុកាសតំ តស្ស វត្ថុស្ស
បដិជិស្សត្តាយ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តញ្ញាមស្ស
ភិក្ខុនោ សមនុកាសនា តស្ស វត្ថុស្ស បដិជិស្សត្តាយ
សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ
វនាមិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ។ បេ ។ សោ
កាសេយ្យ ។ សមនុកដ្ឋោ សង្ឃេន ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ

តេរសកល្លា សង្ឃ ទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីសមនុភាសនកម្ម

មិនលះបង់វត្ថុនោះ ។ បើកម្មរបស់សង្ឃមានកាលដ៏គួរដល់ហើយ សង្ឃ
គប្បីស្ម័គ្រប្រកាសហាមភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឱ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។
នេះញាតិ ។ ចតិគ្រិព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សង្ឃសូមស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ
ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ សង្ឃបានធ្វើបញ្ជាដ៏នយកម្មហើយ ត្រឡប់ជា
បន្ទោសភិក្ខុសង្ឃថា ភិក្ខុសង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ លុះក្នុងសេចក្តី
ស្តាប់ លុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ លុះក្នុងសេចក្តីខ្លាច ។ ភិក្ខុ (អ្នកទ្រុស្តត្រកូល)
នោះមិនលះបង់វត្ថុនោះ ។ សង្ឃស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្ម (ប្រកាសហាម)
ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឱ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។ ការស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្ម
(ប្រកាសហាម) ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឱ្យលះបង់វត្ថុនោះ សមគួរដល់
លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន
សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវ
និយាយឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោល
សេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ ចតិគ្រិព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សង្ឃសូម
ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយ
ឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃស្ម័គ្រសមនុភាសនកម្ម (ប្រកាសហាម)

៣៤៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សកាយ ។ អមតំ សង្ឃស្ស តស្ស
តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

(៣៤៧) ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្ធិហំ កម្មវាចាហំ

ផុល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-
សស្ស ។ សង្ឃទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តស្ស ញត្តិយា
ទុក្កដំ ទ្ធិហំ កម្មវាចាហំ ផុល្លច្ចយា បដិប្បស្សម្ពន្តំ ។
សង្ឃទិសេសោតិ សង្ឃេ វ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ
ទេតិ ម្វលាយ បដិកស្សតិ មាទត្ថំ ទេតិ អព្ពតិ ន សម្ព-
ហុលា ន ឯកបុគ្គលោ តេន វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។
តស្សេវ អាបត្តិទិកាយស្ស ធាម កម្មំ អធិវចនំ តេនបិ
វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

វិសយបំណិក មហាវិកង្គ

ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះហើយ ។ សមនុភាសនកម្មនោះ សមគួរដល់ សង្ឃហើយ ហេតុនោះ សង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៣៤៧) (កាលសង្ឃ)សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូលនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ជាគំរប់ពីរដង (ភិក្ខុអ្នក ទ្រុស្តត្រកូលនោះ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មួយ (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូលនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុកដដែលភិក្ខុនោះត្រូវកងខណៈ ចប់ញត្តិក៏ នឹងអាបត្តិថ្មល្មួយទាំងឡាយដែលភិក្ខុនោះ ត្រូវកងខណៈ ចប់កម្មវាចាជាគំរប់ពីរដងក៏ ក៏ត្រូវរម្ងាប់ទៅឯង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស គឺសង្ឃ^(១)ពិតទើបឲ្យបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះបានបើចេញ ចាកអាបត្តិខាងដើម ឲ្យនូវមានត្ថ សូត្រអញ្ញាន (រាប់ភិក្ខុនោះចូលពួកកង) គណៈ^(២)ឲ្យមិនបាន បុគ្គល^(៣)ម្នាក់ឲ្យមិនបាន ហេតុនោះ ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគត្រាស់ថា សង្ឃទិសេស ។ នាមកម្ម^(៤)ជាឈ្មោះពួកអាបត្តិនោះឯង ហេតុនោះ បានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា សង្ឃទិសេស ។

១ ភិក្ខុ ៤ រូបឡើងទៅ ហៅថាសង្ឃ ។ ២ ភិក្ខុពីររូប ឬបីរូប ហៅថា គណៈ ។ ៣ សំដៅ យកភិក្ខុតែមួយរូប ។ ៤ ពួកអាបត្តិទាំង ១៣ សិក្ខាបទទាំងអស់សញ្ជេតនិកសិក្ខាបទបរាជណ៍ កុលទូសកសិក្ខាបទនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យឈ្មោះថា សង្ឃទិសេស ។

៣២៧

ធរសមសង្ឃទិសេសស្ស អនាបត្តិវាចា

[៣២៨] ធម្មកក្ខេ ធម្មកក្ខសញ្ញំ នប្បដិទ្ធស្សដ្ឋតិ
អាបត្តិសង្ឃទិសេសស្ស ។ ធម្មកក្ខេ វេមតិកោ នប្ប-
ដិទ្ធស្សដ្ឋតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ធម្មកក្ខេ
អធម្មកក្ខសញ្ញំ នប្បដិទ្ធស្សដ្ឋតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-
សស្ស ។ អធម្មកក្ខេ ធម្មកក្ខសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អធម្មកក្ខេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកក្ខេ
អធម្មកក្ខសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣២៩] អនាបត្តិ អសមទុកាសន្តស្ស បដិទ្ធស្ស-
ដ្ឋន្តស្ស ឧត្តកកស្ស ទិត្តចិត្តស្ស^(១) វេទនដ្ឋស្ស^(២)
អាទិកក្ខកស្សតិ ។

ធរសមសង្ឃទិសេសំ និទ្ទិកំ ។

[៣៣០] ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មនោ ធរសសង្ឃទិ-
សេសា ធម្មា នវ បវេមាបត្តិកា ចត្តារោ យាវតតិយ កា

១-២ និទំ បាវេទយំ ឧ. ម. បោគុកេសុ ន ទិស្សតិ ។

ធម្មសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីវារៈមិនត្រូវអាបត្តិ

(៣២៨) ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មប្រកបដោយ
ធម៌ តែមិនលះបង់ (សេចក្តីប្រព្រឹត្តិភាគកំនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ថាកម្ម
មិនប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់
ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
ភិក្ខុសង្ឃឹយក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់
ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៣២៩) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រស-
មនុភាសនកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលបានលះបង់ ដល់ភិក្ខុឆក ដល់ភិក្ខុមានចិត្ត
រវើរវាយ ដល់ភិក្ខុមានទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។
សង្ឃទិសេសទី ១៣ បញ្ច ។

(៣៣០) បតីត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ
ឈ្មោះសង្ឃទិសេសទាំង ១៣ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិទាំងឡាយ
៧ ហៅថាបរិវាបត្តិកា គឺត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាធ្វើឲ្យកន្លងបញ្ញត្តិជាដម្បង
អាបត្តិទាំងឡាយ ៤ ហៅថាយាវតតិយកា គឺត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាដែល
សង្ឃសូត្រប្រកាសហាមជាគំបើបដង ហើយមិនលះបង់ការភាគកំនោះ

៣៤៨

វិសយចំណែក មហាវិរាដ្ឋោ

យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញាតំ វា អញ្ញាតំ វា អាចដ្ឋិត្យា យាវតិហំ
ជាធំ បដិច្ចាទេតិ តាវតិហំ តេន ភិក្ខុនា អកាមា
បរិវត្តតំ ។ បរិវត្តបរិវាសេន ភិក្ខុនា ទុតរំ ធារតំ
ភិក្ខុមាណសាយ បដិបដ្ឋិតតំ ។ ចិណ្ណាមាណសោ ភិក្ខុ
យត្ថ សិយា វិសតិកណោ ភិក្ខុសង្ឃោ តត្ថ សោ ភិក្ខុ
អញ្ញេតញ្ចោ ។ ឯកេនបិ ចេ ទូនោ វិសតិកណោ
ភិក្ខុសង្ឃោ តំ ភិក្ខុំ អញ្ញេយ្យ ។ សោ ច ភិក្ខុ
អនត្ថិតោ តេ ច ភិក្ខុ តារយា ។ អយំ គត្ត សាមីចិ ។
តត្ថាយស្មនេ បុច្ឆាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ
កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា
បរិសុទ្ធត្ថាយស្មនោ តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

កេសកំ ធីដ្ឋិតំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិកង្គ

បណ្ណា អាបត្តិទាំង ១៣ បើភិក្ខុណា ត្រូវអាបត្តិណា នីមួយ ហើយដឹងច្បាស់
បិទបាំងទុកអស់ប៉ុន្មានថ្ងៃ ភិក្ខុនោះត្រូវនៅបរិវាសអស់បុណ្ណាថ្ងៃ ព្រោះ
ខ្លួនមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងនៅបរិវាស ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសហើយ
ត្រូវប្រព្រឹត្តភិក្ខុមានភ្នំ^(១)អស់ ៦ ពត្រិតទៅទៀត ។ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តមានភ្នំ
ហើយ ភិក្ខុសង្ឃត្រូវ ២០ រូបមានកងទ័ណា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុសង្ឃត្រូវ ២០ រូប
គប្បីឲ្យអញ្ជាន^(២)កម្មកងទ័នោះ ។ បើភិក្ខុសង្ឃមិនគ្រប់ ២០ រូបទេ
សូម្បីខ្លះតែមួយរូបហើយ ខំតែឲ្យអញ្ជានកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ឯភិក្ខុនោះមិន
បានឈ្មោះថាសង្ឃឲ្យអញ្ជានកម្មផង ទាំងពួកភិក្ខុ (ជា ការកសង្ឃ)នោះ
ឈ្មោះថាត្រូវព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់តិះដៀលបានផង ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិនេះ
ជាការដ៏សមគួរកម្មនោះ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយក្នុង
រឿងនោះ លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរអស់វារៈពីរដង
ផង លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរអស់វារៈបីដងផង
លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធក្នុងរឿងនេះហើយ ហេតុនោះ បានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម
ចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយ អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សង្ឃទិសេសទាំង ១៣ ចប់ ។

១ កម្មជាត្រឹមប្រព្រឹត្ត ដើម្បីឲ្យជាទីរាប់អានរបស់ភិក្ខុ ។ ២ កម្មដែលសង្ឃសូត្រប្រិកាស
ហៅភិក្ខុដែលបានបរិវាសហើយនោះមកចេញលជាពួកវិញ ។

៣៤៧

តស្សន្តរំ

វិសង្ខ កាយសំសត្តា^(១) ទុដ្ឋល្ល្ល^(២) អត្តកាមញ្ញ

សញ្ញវត្តំ កុដិ ចេវ វិហារោ ច អម្បលតំ

កញ្ចំ លេសញ្ញា^(៣) កេនោ ច តស្ស្សំ អនុវត្តកា

ទុព្វំ កុលទ្ធសញ្ញា សង្ឃទិសេសា តេសានិ^(៤) ។

---

១ ឧ. កាយសំសត្តំ ។ ២ ឧ. ទុដ្ឋល្លោ ។ ៣ ឧ. ទេសញ្ញា ។ ៤ មម្មាមញ្ញចោត្តកេសុ
តស្ស្សទានំ ឧ ហោតិ ។

អនិយតកណ្ណំ

ឥមេ ខោ បនាយស្មតោ នេ អនិយតា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បរិមាណិយតោ

[៣៣១] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេនវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧនាយិ សាវត្ថិយំ
កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្កមតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧនាយិស្ស
ឧបដ្ឋាកកុលស្ស កុមារិកា អញ្ញាស្ស កុលស្ស
កុមារកស្ស ទិដ្ឋា ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧនាយិ បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាណយ
យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មនុស្ស
បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ទិដ្ឋា កន្លេ
អមុកស្ស កុលស្ស កុមារកស្សតិ ។ តម្បិ ខោ កុលំ
អាយស្មតោ ឧនាយិស្ស ឧបដ្ឋាកំ ហោតិ ។ អថខោ

អនិយតកណ្ណ

ចតុត្រិលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាចក្តីទាំងឡាយពីរ ឈ្មោះ
អនិយតនេះ មកកាន់ទុទ្ទេស ។

អនិយតទី ១

[៣៣១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុត្តាសិរី គង់នៅវត្តជេត-
ពន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលណោះ ទុទាយ
ដ៏មានអាយុ ជាកិក្ខុចូលទៅរកត្រកូល តែងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ
ជាច្រើនក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ កុមារិកានៃត្រកូលជាទុបដ្ឋាក
លោកទុទាយដ៏មានអាយុ មាតាបិតាបានផ្សំឱ្យដល់កុមារម្នាក់នៃត្រកូល ។
ត្រាក្រាយ ទុទាយដ៏មានអាយុ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្របិវរ
ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម ហើយចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ
ក៏សួរមនុស្សទាំងឡាយថា កុមារិកាឈ្មោះនេះទៅណាហើយ ។ មនុស្ស
អម្បាលនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ចតុត្រិលោកដ៏ចម្រើន កុមារិកា
នោះ យើងខ្ញុំឱ្យទៅកុមារិកានៃត្រកូលឯណោះហើយ ។ ឯត្រកូលនោះឯង
ក៏ជាទុបដ្ឋាកទុទាយដ៏មានអាយុដែរ ។ ត្រានោះឯង ទុទាយដ៏មានអាយុ

៣៩១

អនិយតកល្យោ បរិមាណិយោ

អា យ ស្មា ឧទាយិ យេន នំ កុលំ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា មនុស្សេ ចុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។
ឯសយ្យ ឱវកេ វិសិទ្ធាតិ ។ អថទោ អា យ ស្មា ឧទាយិ
យេន សា កុមារិកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា តស្សា
កុមារិកាយ សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តោ
អាសនេ អលំកម្មនិយេ វិសង្កិ កឃ្មេសិ កាលយុត្តំ
សមុល្លបន្តោ កាលយុត្តំ ធម្មំ កណានោ ។

[៣៣២] តេន ទោ បន សមយេន វិសាទា

មិការមាតា ពហុបុត្តា ហោតិ ពហុនត្តា អរោគបុត្តា
អរោគនត្តា អភិមង្គលសម្មតា ។ មនុស្សោ យញោស្ស
ឆលោស្ស ឧស្សវេស្ស វិសាទិ មិការមាតរំ បវេមិ

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ១

ចូលទៅកត់កូលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏សួរមនុស្សទាំងឡាយថា កុមារិកាល្មោះនេះ នៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា លោក ម្ចាស់ចូរកមើលចុះ កុមារិកានោះ នៅក្នុងបន្ទប់តូច ។ ទើបទាយ ដ៏មានអាយុ តែម្នាក់ឯង ចូលទៅកកុមារិកានោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្ងមធ្វើ(សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹង កុមារិកាតែម្នាក់ឯងនោះ ហើយនិយាយគ្នាអស់កាលដ៏គួរ^(១) និងនិយាយ ធម៌អស់កាលដ៏គួរ^(២) ។

(៣៣២) សម័យនោះឯង នាធិវិសាខា ជាម្តាយវិនិច្ឆ័យសេដ្ឋី នាង មានកូនច្រើនមានចៅច្រើន ទាំងកូនក៏មិនសូវមានរោគ ចៅក៏មិនសូវមាន រោគ ជាស្រីមានមន្ត្រីលដ៏ច្រសើរ ។ មនុស្សទាំងឡាយ កាលបើមានធ្វើ ទានធំ កាលបើមានអាវហៈនឹងវិវាហមន្ត្រីលដ៏ដើម កាលបើមានមហោរា- ស្រព មានថ្ងៃចូលវស្សានឹងចេញវស្សាជាដើម តែងឲ្យនាធិវិសាខា

---

១ កិច្ចអង្គុយជាមួយនឹងស្រីអស់ពេលដែលគ្មានអ្នកណាទៅមក ហើយនិយាយពាក្យស្និទ្ធ ល្អលនឹងគ្នាថា លព្វថ្ងៃនាងឯងមិនអស្សុកទេឬ នាងឯងមិនលំបាកចិត្តទេឬ នាងឯងមិនស្រែក ឃ្លានទេឬ ដូច្នោះជាដើម ។ ២ កិច្ចអង្គុយជាមួយនឹងស្រីអស់ពេលដែលគ្មានអ្នកណាទៅមក ហើយនិយាយធម៌ប្រាប់ស្រីនោះថា នាងឯងត្រូវរក្សាទុកបោសចសីល នាងឯងត្រូវឲ្យសលាកក្ត ដូច្នោះជាដើម ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

គោដេន្តិ ។ អថខោ វិសាខា មិការមាតា ទិមន្តិតា តំ
កុលំ អគមាសំ ។ អន្តសា ខោ វិសាខា មិការមាតា
អាយស្មន្តំ ឧទាយី តស្ស កុមារិកាយ សន្ធិំ ឯកំ
ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
និសំន្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ ឧទាយី ឯតទរោច ឥទំ
កន្តេ នច្ចន្តំ នប្បជិវ្រប់ យំ អយ្យោ មាតុត្តាមេន សន្ធិំ
ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
និសំន្តំ កប្ប្រតិ កិញ្ចាបិ កន្តេ អយ្យោ អនត្តិកោ
តេន ធម្មេន អបិច ទុស្សន្តាបយា អប្បសន្នា មនុស្សា-
តិ ។ ឯវិចិ ខោ អាយស្មា ឧទាយី វិសាខាយ
មិការមាតុយា វុច្ចមាណោ ជាទិយិ ។ អថខោ វិសាខា
មិការមាតា ទិក្ខុមិត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាភោចេសំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្ធិដា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហំ ធាម អាយស្មា ឧទាយី
មាតុត្តាមេន សន្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ
អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសំន្តំ កប្ប្រស្សត្តិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ

វិនយបិដក មហាវិក្ក

ជាមួយនៃមិគារសេដ្ឋី បរិភោគមុនគេជាដរាប ។ ត្រាខោះឯង នាងវិសាខា
ជាមិគារមាតា គេបានអញ្ជើញឲ្យទៅកាន់ត្រកូល ជាមួយនឹងទាយ
នោះ ។ ឯនាងវិសាខាជាមិគារមាតាបានឃើញទាយដ៏មានអាយុតែម្នាក់
ឯង អង្គុយលើភាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំងល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹង
កុមារិកាតែម្នាក់ឯងនោះ លុះឃើញហើយបាននិយាយពាក្យនេះ នឹង
ទាយដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ការនេះ មិនមែនជាការស្ងួត
កំបាំងទេ មិនសមគួរទេ លោកម្ចាស់តែមួយអង្គ មកអង្គុយលើភាសនៈ
ដ៏ស្ងួតកំបាំងល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង
បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មិនត្រូវការដោយធម៌នោះកំពត
មែនហើយ តែថា មនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងឲ្យជឿបាន
ដោយក្រ ។ ចំណែកទាយដ៏មានអាយុ ទុកជានាងវិសាខាជាមិគារមាតា
ថាឲ្យយ៉ាងនេះ ក៏នៅមិនអើពើសោះ ។ ទើបនាងវិសាខាជាមិគារ-
មាតាចេញទៅ ហើយពិតរឿងនោះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ពោលពោស ភិះជៀល ចន្ត្របង្ហាប់ថា ហេតុដូចម្តេចក៏ទាយដ៏មានអាយុ
ម្នាក់ឯងអង្គុយលើភាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយ
នឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូល

៣៥៧

អនិយតកល្យោ បរិមាណំយេ បញ្ញត្តិ

។ បេ ។ សច្ចំ ភិក្ខុ ភ្នំ ឧទាយ មាតុត្តាមេន សច្ចំ
ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
និសង្កំ កក្សេស្សិតំ ។ សច្ចំ ភិក្ខុវតំ ។ វិគរហំ
ពុទ្ធា ភិក្ខុ អនុច្ឆរិកំ មោឃប្បិស អនុលោមិកំ
។ បេ ។ កេនំ ហំ នាម ភ្នំ មោឃប្បិស មាតុត្តាមេន
សច្ចំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ
អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កក្សេស្សិតំ នេតំ មោឃប្បិស
អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន សច្ចំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នេ
អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កក្សេយ្យ តមេធំ
សន្នេយ្យាថសា ឧបាសិកា និស្វា តិណ្ណំ ធម្មាធំ
អញ្ញតរេន វេទេយ្យ ទារាជិកេន វា សង្ឃានិសេសេន
វា ទាចិត្តិយេន វា និសង្កំ ភិក្ខុ បដិជាធមាទោ
តិណ្ណំ ធម្មាធំ អញ្ញតរេន កាវតោ ទារាជិកេន វា

អធិយតកល្យា អធិយតទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

រឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ ។ ទាយ
ពួកអ្នកឯងតែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវា-
នកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ។ ទាយក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
បុញ្ញសិរីទ្រង់ភិរមៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស ការដែលអ្នកធ្វើនោះ មិន
ស្រួល មិនទំនង ។ បេ ។ ម្ចាស់មោឃបុរស ហេតុដូចម្តេចក៏អ្នកឯង
តែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវានកិច្ច) បាន
ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ម្ចាស់មោឃបុរស ការដែលអ្នកធ្វើនោះ
មិនទាំងឡាយ ជល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់នឹងម្នាក់ អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង
ល្មមធ្វើ(សេវានកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាម មានឧបាសិកាដែល
មានវាចាក្តីជឿបាន ឃើញភិក្ខុនោះ ហើយគប្បីចោទដោយអាបត្តិ
បីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃទិសសក្តី
បាចិត្តិយក្តី ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយ (នោះមែន) វិនយធរត្រូវវិនិ-
ច្ច័យដោយអាបត្តិបីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី

៣៥៤

វិន័យប័ណ្ណេ មហាវិហារោ

សង្ឃានិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា យេន វា សា
សន្នេយ្យវចសា ឧបាសិកា វនេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ
ការេតតោ ។ អយំ ធម្មោ អនិយតោតិ ។

[៣៣៣] យោ បទានិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
មាតុត្តាមោ ឆាម មនុស្សត្ថិ ន យក្ខិ ន បេតិ ន
តិវច្ឆានកតា អន្តមសោ តនហុជាតាថ ទារិកា បកេវ
មហន្តតិ^(១) ។ សន្និទ្ធិ ឯកតោ ។ ឯកោ ឯកាយាតិ
ភិក្ខុ បេវ ហោតិ មាតុត្តាមោ ច ។ រហោ ឆាម
ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។ ចក្ខុស្ស រហោ
ឆាម ន សក្កា ហោតិ អត្ថិ វា និទិយមានេ
កម្មកំ វា ឧត្តិបិយមានេ សីសំ វា ឧត្តិបិយមានេ
ចស្ស័ត្តិ ។ សោតស្ស រហោ ឆាម ន សក្កា ហោតិ
ចកតិកតា សោត្តិ ។ បដិច្ចន្ធិ ឆាម អាសនំ ក្យុឌ្ឆ ន វា
តិវាដេន វា កិលញ្ជេន វា សាលាទាតារេន វា រុក្ខេន វា

១ ឧ. ម. វ. មហាវរី ។

វិនយបំណិក មហាវិកង្គ

សង្ឃទិសេសក្តី បាចិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកានោះមានវាចាគួរ
ជឿបាន ចោទដោយអាចត្តិណា វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាចត្តិនោះ
ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ អាចត្តិនេះ ឈ្មោះថាអនិយត (មិនទៀង) ។

(៣៣៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុង
បារាជិកកណ្តុសំភាបទទី ១ រួចហើយ ។ មនុស្សស្រី ហៅថា
មាតុត្រាម យក្សស្រី ប្រេតស្រី តិវបានញី មិនឈ្មោះថាមាតុត្រាមទេ
ដោយហោចទៅ សូម្បីទារិកាកើតក្នុងថ្ងៃនោះ ក៏ហៅថាមាតុត្រាមដែរ
មិនបាច់ពោលដល់ស្រីទេ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺក្នុងទី
ជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺភិក្ខុម្នាក់ មាតុត្រាមម្នាក់ ។
កំបាំងភ្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ហៅថាស្ងាត់ ។ ដែលហៅថា ទឹកបាំង
ភ្នែក គឺកាលបើភិក្ខុមិចភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចឹមក្តី ឯកំក្បាលក្តី
បុគ្គលមិនអាចនឹងឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទឹកស្ងាត់ត្រចៀក
គឺបុគ្គលមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតីបាន ។ ដែលហៅថា អាសនៈ
កំបាំង គឺអាសនៈដែលមិចបាំង ដោយដញ្ចាំងក្តី ដោយសន្ទុះទ្វារក្តី
ដោយកន្ទេលក្តី ដោយការពន្លឺពន្លាដោយព័ន្ធននក្តី ដោយឈើក្តី

៣៥៥

អនិយមករណ្តៅ បរមនិយមេ សិក្ខាបទវិកង្កោ

និម្មេន វា កោដ្ឋឡិយា វា យេន កេនចិ បដិច្ចដ្ឋ
ហោតិ ។ អលំកាម្មនិយតិ សក្កា ហោតិ មេដ្ឋនំ
ធម្មំ បដិសេវិតំ ។ និសដ្ឋំ កាប្បយ្យាតិ មាតុត្តាបេ
និសិទ្ធេ ភិក្ខុ ឧបនិសិទ្ធោ វា ហោតិ ឧបនិបន្នោ
វា ភិក្ខុ និសិទ្ធេ មាតុត្តាមោ ឧបនិសិទ្ធោ វា ហោតិ
ឧបនិបន្នោ វា ឧភោ វា និសិទ្ធោ ហោន្តិ ឧភោ វា និបន្នោ ។

[៣៣៤] សទ្ធូយ្យវចសា នាម អាគតដលា
អភិសមេតាវិនិ វិញ្ញាតសាសនា ។ ឧទាសិកា នាម
ពុទ្ធិ សរណំ គតា ធម្មំ សរណំ គតា សង្ឃំ សរណំ
គតា ។ ទិស្វាតិ បស្សិតា ។

[៣៣៥] តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញាតវេន វិទេយ្យ ចារាជិ-
កេន វា សង្ឃានិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា និសដ្ឋំ
ភិក្ខុ បដិជានមាទោ តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញាតវេន កាវេត-
ព្វោ ចារាជិកេន វា សង្ឃានិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន
វា យេន វា សា សទ្ធូយ្យវចសា ឧទាសិកា វិទេយ្យ
កេន សោ ភិក្ខុ កាវេតព្វោ ។

អនិយតកណ្តា អនិយតទី ១ ការចែកសិក្ខាបទ

ដោយស សរក្តិ ដោយស៊ីមក្តិ ដោយវត្តឯណានីមួយក្តិ ។ ពាក្យថា
ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន គឺភិក្ខុអាចសេពមេប៉ុនធម្មបាន ។ ពាក្យថា
អង្គុយ គឺកាលបើមាតុត្រាមអង្គុយហើយ ភិក្ខុទៅអង្គុយជិតក្តិ ដេក
ជិតក្តិ កាលបើភិក្ខុអង្គុយហើយ មាតុត្រាមទៅអង្គុយជិតក្តិ ដេកជិតក្តិ
អ្នកទាំងពីរអង្គុយក្តិ អ្នកទាំងពីរដេកក្តិ ។

(៣៣៤) ស្រីដែលមានផលមកហើយ (សម្រេចសោតាបត្តិផល)
ត្រាស់ដឹងសច្ចៈចូន ស្គាល់សាសនាច្បាស់ ហៅថា មានវចារក្សរដៀបាន ។
ស្រីដែលដល់ព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ដល់ព្រះធម៌ជាទីរលឹក ដល់ព្រះសង្ឃជា
ទីរលឹក ហៅថា ឧបាសិកា ។ ពាក្យថា ឃើញ គឺ មើលឃើញ ។

(៣៣៥) ឧបាសិកានោះ ចោទដោយអាបត្តិប័យ៉ាង ចំពោះ
អាបត្តិណាមួយ គឺ អាបត្តិបារាជិកក្តិ សង្ឃទិសេសក្តិ បាចិត្តិយក្តិ កាល
ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយ (នោះវែមន) វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ
ប័យ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺ អាបត្តិបារាជិកក្តិ សង្ឃទិសេសក្តិ
បាចិត្តិយក្តិ ម្យ៉ាងទៀតឧបាសិកាមានវចារក្សរដៀបាននោះ គប្បីចោទ
ដោយអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ។

៣៥៦

វិធីបិដក មហាវិញ្ញាណ

[៣៣៦] សា ចេ ឃី វិទេយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋា និសិដ្ឋោ មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
សោ ចេ^(១) តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។
សា ចេ ឃី វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា និសិដ្ឋោ
មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ
ឃី វិទេយ្យ សទ្ធាហំ និសិដ្ឋោ នោ ច ខោ មេដ្ឋនំ
ធម្មំ បដិសេវន្តំ និសដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឃី
វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា និសិដ្ឋោ មាតុត្តាមស្ស
មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ ឃី វិទេយ្យ
នាហំ និសិដ្ឋោ អបិច ខោ និបន្នោតិ និបដ្ឋាយ កាវេ-
តព្វោ ។ សា ចេ ឃី វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា
និសិដ្ឋោ មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
សោ ចេ ឃី វិទេយ្យ នាហំ និសិដ្ឋោ អបិច ខោ
បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៣៧] សា ចេ ឃី វិទេយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋា និបន្នោ មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។

• ១. ម. ប ។

វិន័យបិដក មហាវិទ្យា

[៣៣៦] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ហើយ លោកម្ចាស់អង្គុយសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ។ ឯភិក្ខុ
នោះទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ វិន័យធរិត្រវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ (ដល់
ភិក្ខុនោះ) ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
អង្គុយសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាមហើយ ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអង្គុយមែន តែមិនសេពមេដុនធម្មទេ វិន័យធរិត្រវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ
ដោយការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់អង្គុយសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាដេក វិន័យធរិត្រវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ
ដោយការដេក ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់អង្គុយសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ អាត្មាគ្រាន់តែឈរ វិន័យធរិត្រវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៣៧] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
ដេកសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ
វិន័យធរិត្រវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកាចោទយ៉ាងនេះថា

៣៥៧

អធិយតកណ្តោ បរមោតិយតេ សិក្ខាបទវិកង្កោ

សា ចេ ឃីវំ វុទ្ធសយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និបន្នោ
មាតុត្តាមស្ស មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ
ឃីវំ វុទ្ធសយ្យ សច្ចាហំ និបន្នោ ខោ ច ខោ មេដុនំ
ធម្មំ បដិសេវន្តំ និបន្នាយ កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឃីវំ
វុទ្ធសយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និបន្នោ មាតុត្តាមស្ស
មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ ឃីវំ វុទ្ធសយ្យ
នាហំ និបន្នោ អថិច ខោ និសិទ្ធតោតិ និសង្កាយ
កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឃីវំ វុទ្ធសយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋោ និបន្នោ មាតុត្តាមស្ស មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវ
ន្តោតិ សោ ចេ ឃីវំ វុទ្ធសយ្យ នាហំ និបន្នោ អថិច
ខោ បិសោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៣៨] សា ចេ ឃីវំ វុទ្ធសយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋោ និសិទ្ធតោតិ មាតុត្តាមេន សុទ្ធិ កាយសំសក្កំ
សមាបដ្ឋន្តោតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា
កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឃីវំ វុទ្ធសយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋោ និសិទ្ធតោតិ មាតុត្តាមេន សុទ្ធិ កាយសំសក្កំ

អនិយតកណ្តា អនិយតទី ១ ការបែកសំព្វាបទ

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះពោល

យ៉ាងនេះថា អាត្មាដេកមែន តែអាត្មាមិនសេពមេដុនធម្មទេ វិនយធរ

ត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះពោល

យ៉ាងនេះថា អាត្មាមិនដេកទេ អាត្មាគ្រាន់តែអង្គុយ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យ

ទោសដោយការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញ

លោកម្ចាស់ដេកសេពមេដុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះ

ថា អាត្មាមិនដេកទេ អាត្មាគ្រាន់តែឈរ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៣៨) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក

ម្ចាស់អង្គុយចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះទទួលប្តេជ្ញានូវការ

ចាប់នោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកានោះ

ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម

៣៥៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គោ

សមាបជ្ជិញ្ញោតិ សោ ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ សទ្ធាហំ
និសិញ្ញោ នោ ច ខោ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិញ្ញោ
និសជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និសិញ្ញោ អបិច
ខោ និបញ្ញោតិ និបជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ
និសិញ្ញោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៣៩] សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា
និបញ្ញោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិញ្ញោតិ
សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបន្តិយា កាវេតព្វោ ។
សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា និបញ្ញោ
មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិញ្ញោតិ សោ
ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ សទ្ធាហំ និបញ្ញោ នោ ច ខោ កាយសំ-
សក្កំ សមាបជ្ជិញ្ញោ និបជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ
និបញ្ញោ អបិច ខោ និសិញ្ញោតិ និសជ្ជាយ កាវេតព្វោ
។ បេ ។ នាហំ និបញ្ញោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៤០] សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា
មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ អាស-
នេ អលំកម្មនិយេ និសិញ្ញោតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ

វិនយចំណី មហាវិរាគ្គ

ឯភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអង្គុយមែន តែអាត្មាមិនបានចាប់ពាល់
រាងកាយមាតុត្រាមទេ វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។
អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាដេក វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយ
ការដេក ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាល្បា វិនយធត្រូវ
វិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៣៧) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញ
លោកម្ចាស់ដេកចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះទទួលប្តេជ្ញាតាម
ពាក្យចោទនោះ វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកា
ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម
ឯភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាដេកមែន តែអាត្មាមិនចាប់ពាល់
រាងកាយមាតុត្រាមទេ វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។
ភិក្ខុពោលថា អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថាអាត្មាអង្គុយ វិនយធត្រូវ
វិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថា
អាត្មាល្បា វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៤០) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ម្នាក់ឯង អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវនកិច្ច)បាន
ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ឯភិក្ខុនោះទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ

៣៧៧

អធិយតកណ្តោ បុរោសិយតេ សិក្ខាបទវិវត្តោ

និសង្កាយ កាវេតតោ ។ បេ ។ ឆាហំ និសង្កោ អបិច
ខោ និបន្នោតិ និបង្កាយ កាវេតតោ ។ បេ ។ ឆាហំ
និសង្កោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតតោ ។

[៣៤១] សា ចេ ឃី វេទយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋោ មាតុត្តាមេន សន្និ ឃកោ ឃកាយ វេហា បដិច្ចន្ន
អាសនេ អលំកម្មនិយេ និបន្នោតិ សោ ចេ តំ បដិជា-
នាតិ និបង្កាយ កាវេតតោ ។ បេ ។ ឆាហំ និបន្នោ
អបិច ខោ និសង្កោតិ និសង្កាយ កាវេតតោ ។ បេ ។
ឆាហំ និបន្នោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតតោ ។

[៣៤២] អធិយតោតិ ន និយតោ ចារាជិកំ វា
សន្និទិសេសោ វា ចាចិត្តិយំ វា ។

[៣៤៣] កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ បដិជានាតិ
អាបត្តិ បដិជានាតិ អាបត្តិយា កាវេតតោ ។ កមនំ
បដិជានាតិ និសង្កំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ បដិជានាតិ
អាបត្តិយា កាវេតតោ ។ កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ
បដិជានាតិ អាបត្តិ នប្បដិជានាតិ និសង្កាយ កាវេ-
តតោ ។ កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ១ ការបែកសំព្វាបទ

វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ
តែថាអាត្មាដេក វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។ ថា
អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាល្ងា វិនយធមិនត្រវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៤១) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ដេកលើកាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្ងមធ្វើ(សេវនកិច្ច)បាន ជា
មួយនឹងមាតុត្រាម តែម្នាក់ឯង ឯភិក្ខុនោះទទួលបេជ្ជាការដេកនោះ វិនយធត្រ
វិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថា
អាត្មាអង្គុយ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មា
មិនមែនដេកទេ តែថាអាត្មាល្ងា វិនយធមិនត្រវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៤២) ពាក្យថា អនិយត គឺមិនប្រាកដជាអាបត្តិបារាជីក ឬ
សង្ឃទិសេស ឬបាចិត្តិយ ។

(៣៤៣) ភិក្ខុទទួលបេជ្ជានូវកិរិយាដើរ បេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ
បេជ្ជានូវអាបត្តិ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទទួលបេជ្ជា
នូវកិរិយាដើរ មិនបេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ បេជ្ជានូវអាបត្តិ វិនយធត្រវិនិ-
ច័យតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទទួលបេជ្ជានូវកិរិយាដើរ បេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ
មិនបេជ្ជានូវអាបត្តិ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យទោសដោយកិរិយាអង្គុយ ។ ភិក្ខុ
ទទួលបេជ្ជានូវកិរិយាដើរ មិនបេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ មិនបេជ្ជានូវអាបត្តិ

ព្យាខ

វិធីយថាសិកា មហាវិភង្គោ

នប្បដិដានាតិ ន កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិដានាតិ
និសង្កំ បដិដានាតិ អាបត្តិ បដិដានាតិ អាបត្តិយា
កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិដានាតិ និសង្កំ នប្បដិដា-
នាតិ អាបត្តិ បដិដានាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ កមនំ
នប្បដិដានាតិ និសង្កំ បដិដានាតិ អាបត្តិ នប្បដិដានាតិ
និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិដានាតិ និសង្កំ
នប្បដិដានាតិ អាបត្តិ នប្បដិដានាតិ ន កាវេតព្វោ ។

បរិមោ អនិយកោ និដ្ឋិតោ ។

វិន័យបិដក មហាវិកត្ត

វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។ កិក្ខុមិនទទួលបេជ្ជានុវិកិយាដើរ តែបេជ្ជានុវិកិយាអង្គុយ បេជ្ជានុវិកាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។
កិក្ខុមិនទទួលបេជ្ជានុវិកិយាដើរ មិនបេជ្ជានុវិកិយាអង្គុយ តែបេជ្ជានុវិកាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ កិក្ខុមិនទទួលបេជ្ជានុវិកិយាដើរ តែបេជ្ជានុវិកិយាអង្គុយ មិនបេជ្ជានុវិកាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមការអង្គុយ ។ កិក្ខុមិនទទួលបេជ្ជានុវិកិយាដើរ មិនបេជ្ជានុវិកិយាអង្គុយ មិនបេជ្ជានុវិកាបត្តិ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

អនិយតទី ១ ០២ ។

ទុតិយានិកាយតោ

(៣៤៤) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧនាយិ កកវតា បដិក្កត្តំ
មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តេ
អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសទ្ធិំ កប្បេតុន្តិ តស្សាយេវ
កុមារិកាយ សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសទ្ធិំ
កប្បេសិ កាលយុត្តំ សឡុបន្តោ កាលយុត្តំ ធម្មំ
កណាន្តោ ។ ទុតិយម្បិ ខោ វិសាខា វិការមាតា
និមទ្ធិតា តំ កុលំ អកមាសិ ។ អទ្ធិសា ខោ
វិសាខា វិការមាតា អាយស្មន្តំ ឧនាយិ តស្សាយេវ
កុមារិកាយ សទ្ធិំ ឯកំ ឯកាយ រហោ
និសទ្ធិំ និស្វាន អាយស្មន្តំ ឧនាយិ ឯតនរោច
ភទំ កន្តិ ធម្មន្តំ ធម្មដ្បិចំ យំ អយេវ
មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសទ្ធិំ

អនិយមន័យ ២

(៣៤៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុព្វសិវី គង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រិនសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ទាយដ៏មានអាយុគិតថា ការដែលភិក្ខុម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសន
ដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវនកិច្ច)បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាម តែម្នាក់ឯង
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ (ក៏ខ្លួនទាយនោះ) តែម្នាក់ឯង
ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងួត ជាមួយនឹងកុមារិកាតែម្នាក់ឯងដែលនោះ និយាយ
សមគួរតាមកាល និយាយធម៌សមគួរតាមកាល ។ នាងវិសាខាជាមិត្តា-
មាតាគេបានអញ្ជើញទៅកាន់ត្រកូលនោះ អស់វារៈជាគំរប់ពីរដងទៀត ។
នាងវិសាខាជាមិត្តាមាតា បានឃើញទាយដ៏មានអាយុម្នាក់ឯង អង្គុយ
ក្នុងទីស្ងួត ជាមួយនឹងកុមារិកាម្នាក់ឯងដែលនោះ លុះឃើញទាយ
ដ៏មានអាយុហើយបានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កម្ម
ដែលលោកធ្វើនេះ មិនមែនជាកម្មស្ងួតកំបាំងទេ មិនសមគួរទេ លោក
ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងួត ជាមួយនឹងមាតុត្រាម តែម្នាក់ឯង

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មិនត្រូវការដោយ(មេឃុន)ធម៌នោះក៏
ពិតមែន តែថាមនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងឲ្យជឿបានដោយ
ក្រ ។ ទុទាយដ៏មានអាយុទុកជានាងវិសាខាជាមិត្តារមាតាស្តីឲ្យយ៉ាងនេះក៏
ដោយក៏នៅតែមិនអើពើឡើយ ។ ត្រាពោះឯង នាងវិសាខាជាមិត្តារមាតា
ចេញទៅហើយ ពិតដំណើរនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ត
បង្កាប់ថា មិនគួរសោះ ទុទាយដ៏មានអាយុម្នាក់ឯងនឹងទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់
ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលដំ-
ណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទុទាយ ឮថាអ្នកឯងតែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
តែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដំណើរនោះពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុព្វាសិក្ខ ទ្រង់តិះដៀលថា ។ បេ ។ នៃមោឃបុរស
អ្នកតែម្នាក់ឯង មិនសមបើនឹងទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
តែម្នាក់ឯងសោះ នៃមោឃបុរស កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា អាសនៈដែលគេមិនបាទ
បិទបាំងមែន មិនល្អមធ្វើ(សេវនកិច្ច) បានមែន តែថាគួរអាចនឹងនិយាយ

៣៦៧

អនិយមករណ្ណ ទុតិយានិយមេ សិក្ខបទវិវាដោ

មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឱកាសិតុំ ។ យោ មន
ភិក្ខុ តថាវុបេ អាសនេ មាតុត្តាមេន សន្និធិំ ឯកោ
ឯកាយ វហោ និសង្កំ កាប្បយ្យ តមេនំ សន្នេយ្យវចសា
ឧបាសិកា និស្វា ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន វេទេយ្យ
សង្ឃានិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា និសង្កំ ភិក្ខុ
បដិជានមាណោ ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន កាវតញ្ចោ
សង្ឃានិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា យេន វា សា
សន្នេយ្យវចសា ឧបាសិកា វេទេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ
កាវតញ្ចោ ។ អយម្បី ធម្មោ អនិយតោតិ ។

[៣៤៥] ន ហោវ ខោ មន បដិច្ចន្នំ អាសនំ ហោតិ
អប្បដិច្ចន្នំ ហោតិ កុឡេន វា កវាដេន វា តិលញ្ចេន
វា សាលិវាចាការេន វា វុក្ខេន វា ថេន្នេន វា កោដ្ឋន្និយា
វា យេន កេនចិ អប្បដិច្ចន្នំ ហោតិ ។ ណលំកម្មនិយន្តិ
ន សក្កា ហោតិ មេដ្ឋនំ ធម្មំ បដិសេវិតុំ ។ អលញ្ច
ខោ ហោតិ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឱកាសិតុំ
សក្កា ហោតិ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឱកាសិតុំ ។

អនិយតកណ្តា អនិយតទី ២ សំព្វាបទវិភង្គ

ចៃចង់មាតុត្រាមដោយវេទនាក្រក់បាន ។ ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់នឹងម្នាក់
អង្គុយក្នុងទីកំបាំង លើអាសនៈមានសភាពយ៉ាងនោះ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
មានឧបាសិកាដែលមានវេទនាជឿបាន ឃើញភិក្ខុនោះហើយចោទដោយ
អាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃទិសេសក្តី បាចិត្តិយ
ក្តី ភិក្ខុទទួលបេជាការអង្គុយ (នោះ) វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិពីរ
យ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃទិសេស ឬបាចិត្តិយ ម្យ៉ាងទៀត
ឧបាសិកាដែលមានសំដីគួរជឿបាននោះចោទដោយអាបត្តិណា វិនយធត្រ
វិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ សូម្បីធម៌នេះ ក៏ឈ្មោះ
អនិយតដែរ ។

(៣៤៩) ត្រង់ពាក្យថា អាសនៈដែលគមិនបានបិទបាំងមែន
សេចក្តីថា អាសនៈដែលមិនបិទបាំង ដោយដញ្ចាំងក្តី សន្ទុះខ្វាក់
កន្ទួលផែងក្តី ឆ័នឆ័នដោយវាំងននក្តី ដោយដើមរលើក្តី ដោយសសរក្តី
ដោយស៊ឹមក្តី ឬអាសនៈមិនបានបិទបាំងដោយរបស់ណាមួយ ។ ពាក្យ
ថា មិនល្អមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន គឺភិក្ខុមិនអាចនឹងសេពមេប៉ុនធម្មបាន ។
ពាក្យថា តែថាល្អមនិយាយចៃចង់មាតុត្រាមដោយវេទនាក្រក់បាន គឺភិក្ខុ
អាចនិយាយចៃចង់មាតុត្រាមដោយវេទនាក្រក់បាន ។

៣២៤

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

(៣២៦) យោ មនាតិ យោ យោទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ តថា រូបេ អាសនេតិ វិវរូបេ អាសនេ ។
មាតុត្តាមោ ឆាម មនុស្សិន្ទំ ន យក្ខំ ន បេតិ
ន តិវច្ឆានកតា វិញ្ញា បដិពលា សុភាសិតទុញ្ញាសិតំ
ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជាទិតុំ ។ សទ្ធិន្ទំ វិកតោ ។ វិកោ
វិកាយាតិ ភិក្ខុ ថេវ ហោតិ មាតុត្តាមោ ច ។
រហោ ឆាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
ចក្ខុស្ស រហោ ឆាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខំ វា
និទិយមនេ កម្មកំ វា ទុក្ខិយមនេ សីសំ វា
ទុក្ខិយមនេ បស្សិតុំ ។ សោតស្ស រហោ ឆាម
ន សក្កា ហោតិ បកតិកថា សោតុំ ។ និសង្កំ
កប្បយ្យាតិ មាតុត្តាមេ និសិទ្ធិ ភិក្ខុ ទុបនិសិទ្ធា
វា ហោតិ ទុបនិបន្នោ វា ភិក្ខុ និសិទ្ធិ មាតុត្តាមោ
ទុបនិសិទ្ធា វា ហោតិ ទុបនិបន្នោ វា ទុកោ វា
និសិទ្ធា ហោន្តិ ទុកោ វា និបន្នោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៣៤៦] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយរួចហើយក្នុងច្បាប់-
ដឹកកណ្តុសិក្ខាបទទី១ ។ ពាក្យថា លើអាសនៈមានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើ
អាសនៈថែបយ៉ាងនោះ ។ មនុស្សស្រី ហៅថា មាតុត្រាម ឯយក្សស្រី
ប្រេតស្រី សត្វតិរច្ឆានញី មិនហៅថា មាតុត្រាមទេ គឺស្រីដែលដឹងក្តី
អង្គអាចយល់ពាក្យជាសុភាសិតនឹងទុព្ភាសិត ពាក្យពាក្យក្រក់នឹងពាក្យល្អ
បាន ហៅថា មាតុត្រាម ក្នុងទីនេះ ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា គឺក្នុង
ទីជាមួយ ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែភិក្ខុនឹងមាតុត្រាម
ប៉ុណ្ណោះ ។ ទីកំបាំងភ្នែក ទីស្ងាត់ត្រចៀក ឈ្មោះថា ទីកំបាំង ។
បុគ្គលមិនអាចនឹងឃើញជនទាំងឡាយ កាលមិនចែកភ្នែក ញាក់បិញ្ចឹមក្តី
នក់ក្បាលក្តី ក្នុងទីណា ទីនោះហៅថា កំបាំងភ្នែក ។ ទីដែលបុគ្គល
មិនអាចឮសំដីជាប្រក្រតីបាន ហៅថា ទីស្ងាត់ត្រចៀក ។ ពាក្យថា
ទៅអង្គុយ គឺកាលបើមាតុត្រាមអង្គុយ ភិក្ខុអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី
ឬថ្ងៃ កាលបើភិក្ខុអង្គុយ មាតុត្រាមអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី ឬថា អង្គុយ
ទាំងពីរនាក់ក្តី ដេកទាំងពីរនាក់ក្តី ។

៣៦៥

អនិយមកណ្តោះ ទុតិយានិយមេ សិក្ខាបទវិវត្តោ

[៣៤៧] សទ្ធិយ្យវចសា នាម អាគតដលា
អភិសមេតាវិជំ វិញ្ញាតសាសនា ។ ទុចាសិកា នាម
ពុទ្ធិ សរណំ កតា ធម្មំ សរណំ កតា សង្ឃំ សរណំ
កតា ។ ទិស្វាតិ បស្សិត្វា ។

[៣៤៨] ទ្ធិទ្ធិ ធម្មានំ អញ្ញតវេន វិទេយ្យសង្ឃទិសេ-
សេន វំ ទាចិត្តិយេន វំ ទិសង្គំ កិក្កុ បដិដានមាណោ
ទ្ធិទ្ធិ ធម្មានំ អញ្ញតវេន កាវេតព្វោ សង្ឃទិសេសេន
វំ ទាចិត្តិយេន វំ យេន វំ សា សទ្ធិយ្យវចសា
ទុចាសិកា វិទេយ្យ តេន សោ កិក្កុ កាវេតព្វោ ។

[៣៤៩] សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
ទិសិដ្ឋោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ឈន្តោតិ
សោ ចេ^(១) តំ បដិដានាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ សា
ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ ទិសិដ្ឋោ មាតុត្តា-
មេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ឈន្តោតិ សោ' ចេ
ឃីវំ វិទេយ្យ សច្ចាហំ ទិសិដ្ឋោ នោ ច ទោ កាយសំសក្កំ
សមាបជ្ឈន្តិ ទិសដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ

អនិយតកណ្តា អនិយតទី ២ សិក្ខាបទវិវត្ត

(៣៤៧) ឧបាសិកាដែលមានផលមកហើយ (សម្រេចសោតាបត្តិ-
ផល) (គ្រាន់ដឹងសច្ចៈបួន ស្គាល់សាសនាច្បាស់ ហៅថា ឧបាសិកា
មានសំដីគួរជឿបាន ។ ស្រីដែលដល់ព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់ព្រះធម៌ជា
ទីពឹង ដល់ព្រះសង្ឃជាទីពឹង ហៅថា ឧបាសិកា ។ ពាក្យថា ឃើញ
គឺបានប្រទះឃើញ ។

(៣៤៨) ឧបាសិកាចោទដោយអាបត្តិវ័យាធិ ចំពោះអាបត្តិណា
មួយ គឺសង្ឃទិសេសក្តី បាចិត្តិយក្តី ភិក្ខុកិទ្ធុលប្បជ្ជាការអង្គុយ វិនយធរ
ត្រវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិវ័យាធិ ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃទិសេសក្តី
បាចិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកាមានសំដីគួរជឿបាននោះ ចោទដោយ
អាបត្តិណា វិនយធរត្រវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ចំពោះភិក្ខុនោះ ។

(៣៤៩) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
អង្គុយប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះប្បជ្ជាការអង្គុយនោះ វិនយធរ
ត្រវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាម បើភិក្ខុនោះភ្លើយយ៉ាង
នេះថា ខ្ញុំអង្គុយមែន តែថាខ្ញុំមិនប៉ះពាល់កាយទេ វិនយធរត្រវ
ិនិច្ឆ័យចំពោះតែការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា

៣៦៦

វិធម្មបិដកេ មហានិទ្ទេ

អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុត្តាមេន សន្និ កាយ-
សំសក្កំ សមាបជ្ជន្តោតិ សោ ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ នាហំ
និសិដ្ឋោ អបិច ខោ និបន្នោតិ និបជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។
សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុ-
ត្តាមេន សន្និ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្តោតិ សោ ចេ ឃីវំ
វិទេយ្យ នាហំ និសិដ្ឋោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

(៣៥០) សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
និបន្នោ មាតុត្តាមេន សន្និ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្តោតិ
សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ បេ ។
សច្ចាហំ និបន្នោ នោ ច ខោ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្ត
និបជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និបន្នោ អបិច
ខោ និសិដ្ឋោតិ និសជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ
និសិដ្ឋោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

(៣៥១) សា ចេ ឃីវំ វិទេយ្យ អយ្យស្ស មយា សុតំ
និសិដ្ឋស្ស មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាតាហំ ឱកាសន្តស្ស-
តិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាម បើកិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំដក វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យចំពោះការដេក ។ បើឧបា-
សិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយប៉ះពាល់កាយ
មាតុត្រាម បើកិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ
វិនយធមិនគួរនឹងកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

[៣៥០] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ដេកប៉ះពាល់មាតុត្រាម បើកិក្ខុនោះបញ្ជាក់ការដេកនោះ វិនយធរ
ត្រូវកាត់ទោសតាមអាបត្តិ ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំបានដេកមែន
តែថាខ្ញុំមិនបានប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាមទេ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យចំពោះការ
ដេក ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិនយធរ
ត្រូវកាត់ទោសចំពោះការអង្គុយ ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិន
អង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធមិនគួរកាត់ (អាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[៣៥១] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា
លោកម្ចាស់អង្គុយនិយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវាចាពាក្យ បើកិក្ខុនោះ
ប្តេជ្ញាតាមពាក្យចោទនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

៣៦៧

អនិយមករណ្ត ទុតិយានិយមេ សិក្ខាបទវិកត្តោ

សោ ចេ ឃី វនេយ្យ អយ្យស្ស មយា សុតំ
និបទ្ទស្ស មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហិ ឱកាសទ្ទស្សា-
តិ សោ ចេ ឃី វនេយ្យ សទ្ធាហំ និបន្នោ
នោ ច ខោ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហិ ឱកាសិទ្ធិ
និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និបន្នោ
អបិច ខោ និបន្នោតិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។
នាហំ និបន្នោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

(៣៥២) សោ ចេ ឃី វនេយ្យ អយ្យស្ស មយា
សុតំ និបទ្ទស្ស មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហិ ឱកា-
សទ្ទស្សាតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា
កាវេតព្វោ ។ បេ ។ សទ្ធាហំ និបន្នោ នោ ច ខោ
ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហិ ឱកាសិទ្ធិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ
។ បេ ។ នាហំ និបន្នោ អបិច ខោ និបន្នោតិ
និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និបន្នោ អបិច
ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី២ សិក្ខាបទវិវត្ត

បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា លោកម្ចាស់អង្គុយ
និយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវារាអាគ្រក់ បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំអង្គុយមែន តែថាខ្ញុំមិនបាននិយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវារាអាគ្រក់ទេ
នោះវិនយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថាខ្ញុំមិន
អង្គុយទេ តែថាខ្ញុំដេក វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។
បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធមិនគួរវិនិច្ឆ័យ (ឲ្យត្រូវ
អាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

(៣៥២) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា លោក
ម្ចាស់ដេកនិយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវារាអាគ្រក់ បើភិក្ខុនោះប្តេជ្ញា
តាមពាក្យចោទនោះ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ បេ ។
បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំដេកមែន តែថាខ្ញុំមិនបាននិយាយចែចង់ (មាតុត្រាម)
ដោយវារាអាគ្រក់ទេ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។ បើភិក្ខុ
ឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យតាមការ
អង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធមិន
គួរវិនិច្ឆ័យ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

៣៦៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវិហារ

[៣៥៣] សា ចេ ឃុំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា
ធិដ្ឋោ មាតុត្តាមេន សុទ្ធិ ឃកោ ឃកាយ រហោ
និសិទ្ធាតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ និសដ្ឋាយ កា-
រេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និសិទ្ធា អបិច ខោ និបទ្ធាតិ
និបដ្ឋាយ ការេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និសិទ្ធា អបិច
ខោ បិតោតិ ន ការេតព្វោ ។

[៣៥៤] សា ចេ ឃុំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា
ធិដ្ឋោ មាតុត្តាមេន សុទ្ធិ ឃកោ ឃកាយ រហោ
និបទ្ធាតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ និបដ្ឋាយ កា-
រេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និបទ្ធា អបិច ខោ និសិទ្ធាតិ
និសដ្ឋាយ ការេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និបទ្ធា អបិច
ខោ បិតោតិ ន ការេតព្វោ ។

[៣៥៥] អយម្បីតិ បុរិមំ ឧបាទាយ វុច្ចតិ ។ អនិយ-
តោតិ ន និយតោ សច្ច្យធិសេសោ វា នាចិត្តយំ វា ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

(៣៥៣) បើឧបាសិកានោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុត្រាម គឺស្រីតែម្នាក់
បើកិក្ខុប្តេជ្ញាតាមពាក្យហោទនោះ វិន័យធរត្រូវកាត់អាបត្តិ ចំពោះការ
អង្គុយ ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថា ខ្ញុំដេក
វិន័យធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ
តែថាខ្ញុំឈរ វិន័យធរមិនគួរកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

(៣៥៤) បើឧបាសិកានោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ដេកក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម គឺស្រីតែម្នាក់
បើកិក្ខុនោះ ប្តេជ្ញាការដេកនោះ វិន័យធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការដេក
។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិន័យធរត្រូវ
កាត់អាបត្តិតាមអង្គុយ ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំឈរ
វិន័យធរមិនគួរកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

(៣៥៥) ត្រង់ពាក្យថា សូម្បីធម៌ គឺតថាគតពោលប្រៀបធៀបនឹង
សិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា អនិយត គឺមិនប្រាកដជាអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេស ឬបាចិត្តិយ ។

៣៦៧

អនិយករណ្ណ ទុតិយាតិយតេ បទកាដិសីយំ

[៣៥៦] កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ បដិជានាតិ
អាបត្តិ បដិជានាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ កមនំ
បដិជានាតិ និសង្កំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ បដិជានាតិ
អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ បដិ-
ជានាតិ អាបត្តិ នប្បដិជានាតិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។
កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ
នប្បដិជានាតិ ន កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជានាតិ
និសង្កំ បដិជានាតិ អាបត្តិ បដិជានាតិ អាបត្តិយា
កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជានាតិ និសង្កំ នប្ប-
ដិជានាតិ អាបត្តិ បដិជានាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។
កមនំ នប្បដិជានាតិ និសង្កំ បដិជានាតិ អាបត្តិ នប្ប-
ដិជានាតិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជា-
នាតិ និសង្កំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ នប្បដិជានាតិ
ន កាវេតព្វោតិ ។

ទុតិយោ អនិយតោ និដ្ឋិតោ ។

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ២ បទភាជនីយ

(៣៥៦) ភិក្ខុបេជាការទៅ បេជាការអន្លុយ បេជាកាបត្តិ និយ-
ធត្រវិនិច្ឆ័យដោយកាបត្តិ ។ ភិក្ខុបេជាការទៅ មិនបេជាការអន្លុយ
បេជាកាបត្តិ និយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយកាបត្តិ ។ ភិក្ខុបេជាការទៅ
បេជាការអន្លុយ មិនបេជាកាបត្តិ និយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយការអន្លុយ ។
ភិក្ខុបេជាការទៅ មិនបេជាការអន្លុយ មិនបេជាកាបត្តិ និយធត្រវិនិច្ឆ័យ
និយធត្រវិនិច្ឆ័យ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការទៅ បេជាការអន្លុយ បេជាកាបត្តិ
និយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយកាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការទៅ មិនបេជាការ
អន្លុយ បេជាកាបត្តិ និយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយកាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការ
ទៅ បេជាការអន្លុយ មិនបេជាកាបត្តិ និយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយការ
អន្លុយ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការទៅ មិនបេជាការអន្លុយ មិនបេជាកាបត្តិ
នោះនិយធត្រវិនិច្ឆ័យ (អ្វីឡើយ) ។

អនិយតទី ២ ចប់ ។

៣៧០

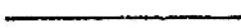
វិន័យបិដកេ មហាវិវត្តោ

[៣៧៧] ទុទ្ធិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ទ្វេ អនិ-
យតា ចម្មា ។ តត្តាយស្មន្តេ បុប្ផាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា
ទុតិយម្បិ បុប្ផាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុប្ផាមិ
កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្តាយស្មន្តោ តស្មា តុល្លា ។
ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

អនិយតកណ្តំ អំដ្ឋិតំ ។

តស្មុទ្ធានំ

អលំកម្មនិយតោវ តថេវ ច ន ហេវ ខោ
អនិយតា សុបព្វតា ពុទ្ធសេដ្ឋេន តាទិណាតិ ។

វិន័យបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

(៣៥៧) លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាចត្តិឈ្មោះអនិយតតីរ
ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងអាចត្តិទាំង
នោះ លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈពីរដងផង
លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់អស់វារៈបីដងផង
លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកម្ចាស់បរិសុទ្ធក្នុងអាចត្តិទាំងនេះ
ហើយ ហេតុនោះ បានជាលោកម្ចាស់ស្ងៀមនៅ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ
ដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

អនិយតកណ្ណ ០៦ ។

ទុព្វាននៃអនិយតកណ្ណនោះ

អនិយតាចត្តិ(តីរ)គឺ អលំកម្មនិយ ១ នាលំកម្មនិយ ១ ដែលព្រះ
ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏ប្រសើរ មានព្រះគុណធម៌មាំមួន ទ្រង់បញ្ញត្តិទុក
ល្អហើយ ។

សង្ឃកថដ្ឋលទ្រាប់មាតិកា

ពេរសកណ្ត

លេខទំព័រ

សង្ឃកថសេសទី ១

១

រឿងសេយ្យសករិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មតា	៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៧
បទភាគនិយ សុទ្ធិក	១១
បទភាគនិយ និយាយអំពីទណ្ឌចក្ក	១៣
បទភាគនិយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក	១៥
បទភាគនិយ និយាយអំពីពក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ជាដើម	១៧
វារៈសំដែងអំពីអនាបត្តិ	១៧
វិនិច្ឆ័យតាម (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ)	៣៧
វិនិច្ឆ័យ សំដែងអំពីកិច្ច ១ រូបកំពុងយល់សប្តិជាដើម	៣៧

សង្ឃកថសេសទី ២

៥៧

រឿងទទាយកិច្ច	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៥៧
ចំណែកសិក្ខាបទ	១
បទភាគនិយ និយាយអំពីកិច្ចបុយ្យាល	៥៧
បទភាគនិយ និយាយអំពីស្រីពីរនាក់ជាដើម	៦៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៧០
វិនិច្ឆ័យតាម (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)	១
វិនិច្ឆ័យ រឿងកិច្ចចាប់ពាល់ម្តាយដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ជាដើម	៧១

៣៧៦ សង្ឃកថាស្នងសិលាប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សង្ឃកថាសេសទី ៣

៨៦

រឿងទទាយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៨៧
បំណែកសិក្ខាបទ	១១
បទភាជនីយ	៨៨
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨៨
វិនិត្យតាម (មាតិកាគុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)	១០០
វិនិត្យ សំដែងអំពីស្រីឃ្នាក់ដណ្តប់សំពត់កម្ពុលជ្រលក់ថ្មីជាដើម	១០១

សង្ឃកថាសេសទី ៤

១០៤

និទានទទាយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ	១០៤
សិក្ខាបទវិវាទ បទភាជនីយ	១១១
បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសង្ស័យជាដើម	១១៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១១៦
វិនិត្យតាម (មាតិកាគុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)	១១៧
វិនិត្យ និយាយអំពីស្រីអារជាដើម	១១៧

សង្ឃកថាសេសទី ៥

១២០

និទានទទាយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១២៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	១៣៣
បទភាជនីយ និយាយអំពីនិរោធិបទ	១១

សង្ខីករ ចម្លង ប្រាប់ មាតិកា

៣៧៧

លេខទំព័រ

ស្រីមាន ១០ ពួក	១៣៤
ភរិយាមាន ១០ ពួក	"
និយាយអំពីទណ្ឌចក្ក	១៣៧
និយាយអំពីពទ្ធចក្ក	១៣៩
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាចក្តី	១៧៦
វិន័យវត្តកថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរពេញ)	"
វិន័យវត្ត និយាយអំពីរឿងស្រីដេកលក់ជាដើម	"

សង្ខីករ ទិសេសទី ៦

១៧៩

រឿងភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវី	"
រឿងមណិកណ្ណនាគរាជ	១៨៣
និយាយអំពីរឿងហ្វូងសត្វស្លាប	១៨៨
និយាយអំពីរឿងកុលបុត្រឈ្មោះរដ្ឋបាល	១៩១
សេចក្តីចញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាចទ្ធវិកង្គ	១៩៣
សិក្ខាចទ្ធវិកង្គ នឹងសម្មតិវិធី	១៩៥
និយាយអំពីការសំដែងទំសង់កុដី	១៩៧
បទភាជនីយ និយាយអំពីទីមិនមានសេចក្តីអន្តរាយជាដើម	១៩៩
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាចក្តី	២២២

សង្ខីករ ទិសេសទី ៧

២២៣

រឿងឆន្ទធម្ម	"
សេចក្តីចញ្ញត្តិ	២២៥

៣៧៨ សន្និកថវដ្ឋសត្រាបមាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទវិវាទន្ត និយាយអំពីការសូមសង្ឃ ឲ្យមើលទិសដំរិះវិហារ	២២៥
សិក្ខាបទវិវាទន្ត និយាយអំពីវិធីសន្មតិ	២២៧
បទភាជនីយ និយាយអំពីវិហារសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យជាដើម	២៣៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៣៨

សង្ឃាទិសេសទី ៨

២៣៧

និទានព្រះទព្វត្ថេរ	២៣៧
និយាយអំពីការសន្មតិ ព្រះទព្វត្ថេរឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈ នឹងសំដែងឡើងវិញ	២៤១
និទានមេត្តិយកុម្មជិកភិក្ខុ	២៤៥
និទានមេត្តិយាភិក្ខុនី	២៥០
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៥៥
ចំណែកសិក្ខាបទ	"
និយាយអំពីអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង	២៥៦
បទភាជនីយ និយាយអំពីការចោទដោយការមិនឃើញជាដើម	២៥៧
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៧០

សង្ឃាទិសេសទី ៩

២៧១

និទានមេត្តិយកុម្មជិកភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៧៥
សិក្ខាបទវិវាទន្ត អធិករណ៍ជាចំណែកទី១	"
សិក្ខាបទវិវាទន្ត និយាយអំពីលេស ១៦ យ៉ាង	២៧៨
បទភាជនីយ និយាយអំពីចំណែកទី១នៃអាបត្តាធិករណ	២៨៥
បទភាជនីយ និយាយអំពីអធិករណ៍មានមូលមួយ ៧	២៨៧
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៩១

សង្ឃកថាខ្មែរច្របូកមាតិកា

៣៧៧

លេខទំព័រ

សង្ឃកថាខ្មែរសេសទី ១០

១៧១

និទានទេវវត្ថុភិក្ខុ	"
និយាយអំពីវត្ថុ ៥ យ៉ាង	២៧២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៧៧
បំណែកសិក្ខាបទ	"
ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម	៣០១
បទភាគីនីយ	៣០២
និយាយអំពីអនាមគ្គី	៣០៣

សង្ឃកថាខ្មែរសេសទី ១១

៣០៤

និទានពេទានវត្ថុភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣០៦
សិក្ខាបទវិវាង	៣០៧
ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម	៣០៩
បទភាគីនីយ និយាយអំពីវារៈ ដែលត្រូវអាមគ្គី	៣១១
សំនែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាមគ្គី	៣១២

សង្ឃកថាខ្មែរសេសទី ១២

៣១៣

និទានធម្មភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣១៦
ការចែកសិក្ខាបទ	៣១៧
វិធីសូត្រសមនុភាសនកម្ម	៣១៩
បទភាគីនីយ	៣២០
វារៈដែលមិនត្រូវអាមគ្គី	៣២១

៣៨០ សង្ឃកិច្ចស្នងប្រាថ្នាភិក្ខុ

លេខទំព័រ

សង្ឃទិសេសទី ១៣

៣២២

និទានអស្សជិបុន្យសុភិក្ខុ	»
និទានព្រះសាវបុត្តត្ថេរ នឹងព្រះមោត្តស្វានត្ថេរ	៣៣៤
និយាយអំពីបញ្ចជនីយកម្ម	៣៣៥
និយាយអំពីសេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៤០
សិក្ខាបទវិកត្ត	៣៤១
និយាយអំពីសមនុភាសនកម្ម	៣៤៥
បទភាជនីយ	៣៤៦
និយាយអំពីការមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៤៧
បញ្ជីរឿងនៃសង្ឃទិសេសនោះ	៣៤៨

អនិយតកណ្តា

អនិយតទី ១

៣៥០

និទានទាយិកិក្ខុ	»
និទានទាយិកាសិកាឈ្មោះនាងវិសាខា	៣៥១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៥៣
ការបែកសិក្ខាបទ	៣៥៥
បទភាជនីយ	»

អនិយតទី ២

៣៦១

និទានទាយិកិក្ខុ	»
និទានទាយិកាសិកាឈ្មោះនាងវិសាខា	៣៦២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៦៣
សិក្ខាបទវិកត្ត	»
បទភាជនីយ	៣៦៤

